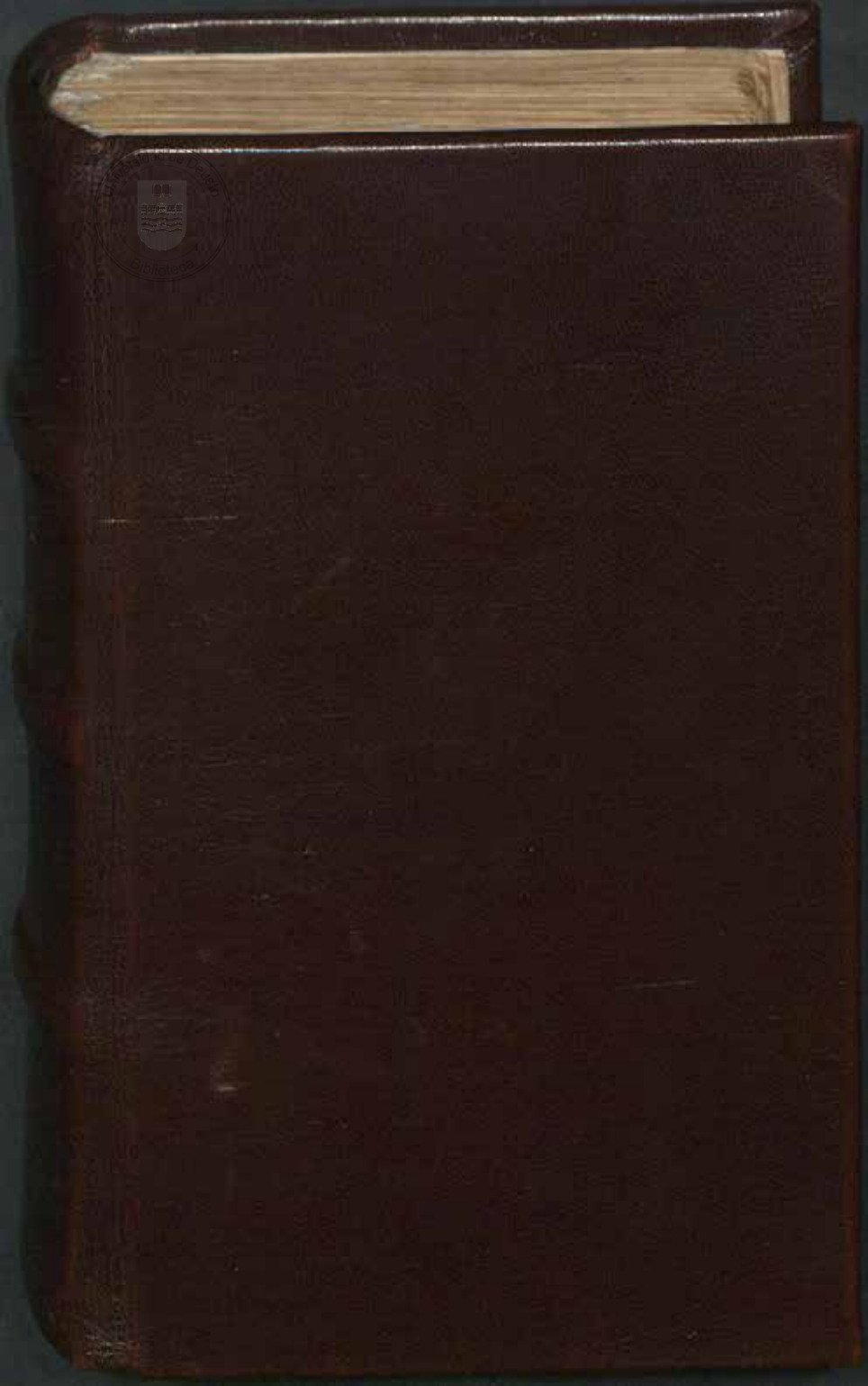
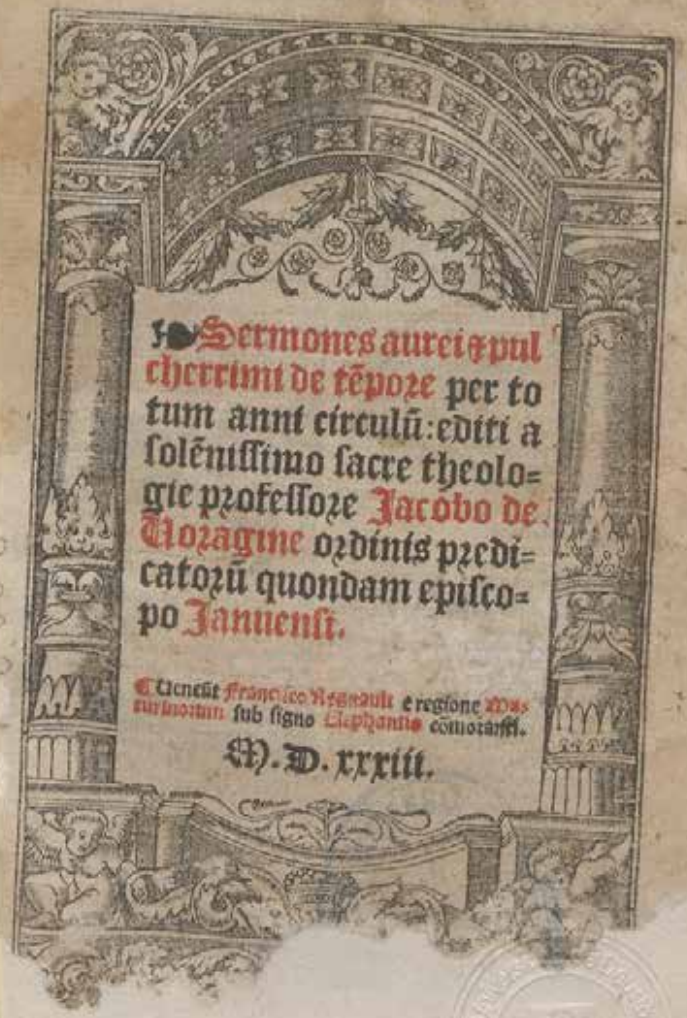

SERMONES
DE
TEMPORE

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sermones aurei ✠ pulcherrimi de tẽpore per totum anni circulũ: editi a solẽnissimo sacre theologie professore Jacobo de Uoragine ordinis predicatorũ quondam episcopo Januensi.

Ctenellt Francisco Regnault e regione Mathurinorum sub signo Elephantis commorantis.

M. D. xxxiii.

Index alphabeticus.

Incipit registrum in sermones de tempore preclarissimi doctoris magistri Jacobi de Voragine sin ordinem alphabeti sub suis materiis [illegible] in singulis sermonibus contentis.

Abstinentia multiplex est. do.i. ri. ser. iii. circa prin.
Abstinere expedit aliquando ab illis q̄ licita sunt ibidē. circa medium.
Abstinentie vtilitas triplex est. ibidem.
Abstinendi est ab actu matrimoniali quatuor modis. do. post trini. ser. ii. cir. prin.
Accedere potest magnum dñm libenter tecum in societate ducit quos ille nō dñs amicos esse cognoscit. do. in. xi. ser. ii. in prin.
Accipitrum tria sunt genera. ex hoc tria genera raptorū. do. xi. post trini. sermone. i. circa medium.
Accusabit deus creature peccatos in iudicio. do. iii. aduent. ser. ii. circa finem.
Accusatores quatuor erunt in iudicio contra peccatores. s. angeli demones propria peccata. & omnia elementa. do. xvi. post trini. ser. i. circa finem.
Actui informanti vt operib⁹ misericordie insistant. do. xxv. ser. ii. circa prin.
Aduent⁹ prima ydea nō habet ita euangelium apud omnes in prologo.
Aduentus tripler ponitur. do. i. aduentus ser. iii. circa finem.
Aduenti p⁹ in annunciant tres legati. do. prima aduen. ser. i. circa prin.
Adultu ad iudicii commouet quadruplex creatura. do. ii. aduē. ser. i. in prin.
Adulatores vitare debemus quadruplici ratione. do. xviii. ser. ii. circa prin.
Adulteri multi sunt. & quomodo multiplicitur peccāt. do. xi. ser. i. circa medium.
Adulterium graue peccatum est. do. xvi. ser. iii. circa medium.
Aduocat⁹ bon⁹ tria habere debet. s. eloquiū. sapientiā. & constantiā. In die penthe. ser. iii. circa principium.
Ager aptꝰ ad seminādū quib⁹ disponi debet. do. iiii. post octa. epi. ser. i. circa prin.
Ager dei et mūd⁹. i. serm⁹ dei in mundo. do. iii. post octa. epi. ser. ii. circa prin.
[illegible] tres nobis de⁹ in xi. ser. i. [illegible] finem.
Altare est cor nostrum super qd̄ eleemosynas immolamus. ibidem.
Altercationes quinq̄ faciet diabolus in iudicio contra peccatorem. do. xvii. sermo. i. ibidem.
Amoris quatuor signa dicit humano generi ostendit. dominica palmarum sermone. ii. circa princi.
Amor summus omnes alios excellit. do. xiii. ser. ii. circa medium.
Amici pauci sunt qui diligunt in vita pauperes. post mortē in die pas. ser. i. in prin.
Amicitia cui sit facienda. & qualiter et propter quid. dominica. ix. post trinita. ser. i. circa principium.
Amicitia aliqua est bonorum cum homine. aliqua malorum cum malis aliqua bonorum cum malis & conuerso. ibidem.
Non potest alicui esse amicus qui sibi est inimic⁹. ibidē. a simili in verbo titulo.
Amicitia est cum pauperibus faciende vt recipiant nos in eterna tabernacula. vt sua pia. circa medium.
Amicitia vero quatuor in portat. do. xx. ser. iii. circa princi.
Angelus. In angelo tria reperiunt. do. iii. aduen. ser. ii. circa finem.
Angeli triplicem cibum ministrarunt. do. in. xi. ser. ii. in fine.
Angeli gaudent triplici de causa. de nostra conuersione. do. iii. post trinita. ser. iii. circa principium.
Angelis sunt hominibus maiores respectu incorruptibilitatis: sed alio sunt respectu minores. dominica. xxiii. ser. i. circa princi. et medium.
De angelis quatuor leguntur quos salos mon in propriis tortoresset. ibidem.
Angeli pacis amare flebunt: et quomodo hoc intelligendum sit. cum turbatio in eos cadet non posset. dominica. xx. ser. ii. circa medium.
Anima nostra tripliciter audit. do. iii. aduen. ser. ii. circa medium.
Anima corpori incarceratur tripl⁹ de causis. do. iii. aduen. ser. iii. circa medium.
Animam nostram preparare debem⁹ bñs. et quomodo in ea sunt tres camere in q̄b⁹ habitat pater filius & spiritus sanctus. do. iii. aduentus. ser. iii. circa princi.
Anima postq̄ despōsata fuerit concipere et parere debet. do. iii. post pascha. ser. iii. circa medium.
Anima est filia dei tripliciter. de iure. do. xiii. ser. ii. circa prin. & nota bene.
Anna & joachim in tres partes diuiserunt bona sua. dominica. iii. post trinitatem. ser. iii. circa medium.
[illegible] quadruplex est status. do. i. [illegible] ser. i. circa [illegible] finem.

Sermonū de tēpore.

Apparuit christus quinquies in die resurrectionis. dominica. i. post pascha. sermo. i. circa principium.
Aqua spūs sancti triplicem sitim extinguit. dominica. xviii. sermone secundo circa me.
Arbor tria habet. radicem. stipitem. & ramos. & quo hō sit arbor. do. viii. post trini. sermo. iii. in principio.
Arbor mala vt faciat bonos fructus quatuor sunt necessaria. ibidē. circa me.
Arbores aliquē fructus bonos nō faciunt et quatuor confessio ibidē. circa finē.
Arguendus est peccator arguendi sunt nō operantes arguendi sunt iudicia dei contemnentes. & non timentes. do. iii. post pascha sermo. ii. in medio.
Arguere debent mundum illi qui sunt spūs dei pleni de peccato infidelitatis eorum non credunt in christum de iustitia quam non habentes de extremo iudicio quod non timent. dominica quarta post pascha. sermone iii. per totum.
Aristoteles post mortem cuidam discipulo suo apparuit dicens q̄ nihil amplius scio. nisi penā quā sentiebat. do. ix. post trī. sermo. ii. in fine.
Arundo non fuit ioannes. do. iii. aduen. ser. ii. circa principium.
Articuli fidei xii. per duodecim apostolos pronuntiat. dominica. xxi. sermone tertio per totum.
De articulis fidei bonus ℟. ibidem.
Ascendit ad celos spō propter tria. do. xxi. ser. iii. circa medium.
Assa est caro nostra et quomodo illa tripliciter mortificatur. do. palmarū. ser. iii. circa principium.
Aspis dum se sentit incantari tres habet astutias. Unam quia de caverna non egredi tur. Secundam quia in terram vnam aurē figit. Tertiam quia cum cauda aliam obturat. dñica. xii. sermone. ii. circa medium.
Auaritia in cogitatione in intentione in affectione. do. i. ser. ii. circa principium.
Auarus seu cupidus differt a prodigo. dñi ostenditur quatuor crem. plis. ibidem.
Audire deum non vult peccator octauo modo. dñica. ii. in. xl. ser. ii. in fine.
Auditores verbi dei quatuor conditiones habere debēt. dominica. v. post trinit. sermone. i. circa principium.
Audit bene qui percipit eorum a superiori ob seniorit. &c. dominica. xii. sermone primo circa finem.
Auditores informantur. dominica. xx. sermone. ii. circa finem.
Auis tribus de causis ad dños suos nō redeunt. do. palmarū. ser. ii. circa medium.

Baptismo renascitur homo/ ich est spiritualiter nascitur. et quare puer ter in aq̄ mergitur. de facto trinitate. sermone. ii. circa finem.
Beatitudo secundum epicureos ponitur in corporis voluptate. secundum stoicos in animi virtute. secundū peripatheticos in exteriori honestate. sed secundum christianos in dei cognitione. & fine. dominica duodecima. sermone. ii. circa principium.
Beati oculi qui vident que vos videtis. ibidem thema.
Beati habebunt triplicem visionem. scilicet corporalem. spiritualem. et intellectualem. ibidem circa finem.
Beelzebub vnde nomen traxerit. et vnde ortū habuerit. idolatrie cultus. statuarū inuentio. dominica tertia quadragesime. sermone. iii. in principio.
Benedictio cibi precedere debet et sequi debet spiritualis lectio seu refectio et subsequi gratiarum actio. dom. i. iii. in. xi. sermo. ii. in fine.
Benefacia tria sunt de quibus homo reputatur deo scilicet q̄ deus omnia propter hominem creauit. preceptorum adimpletio. et humilis confessio. dominica. iii. ser. iii. per totum.
Benefacta debet quis facere potius indigēti pauperi q̄ diuiti propter tria. do. xxv. sermo. ii. circa finem.
Benefactores informantur. ibidem.
Blasphemia tribus modis committitur in deum. dominica. xix. sermone. iii. circa medium.
Bonitas dei essentialiter vniuersalis. et pura. dominica. xiii. sermone. i. circa principium.
Bonorum tria sunt genera. scilicet infimum. medium. et supremum. que et quomodo petere debemus. dominica. v. post pascha sermone. i. circa principium.
Boni post hanc vitam cognoscent malos. et mali malos. Item boni cognoscent malos et econtrario. dominica prima post trinitatem sermone. iii. circa medium.
Boni medio criter edificant in purgatorio de triplici materia. vnde boni edificantes ex lo de triplici materia dominica nona post trinitatem. sermone tertio circa finem.

Cadauer multum celet propter quatuor domini. xxiii. sermone. iii. circa principium.
Campane pulsantur. [illegible] pestates conciliatur. dominica palmarum [illegible] in fine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Index Alphabeticus.

Camelus dicitur auarus dominica viii. post tri.ser.iii.circa fi.
Caritas patrie est memoria:filii intelligen tia:spiritus sancti voluntas.dom.i.xviii.ser.ii.circa medium.
Chananea vbis ad ymam adducit ne multe res viderentur a diuitijs suis excluse. dñica.ii.in xl.ser.i.in prin.
Casta tu peccator multipliciter do.iii.in.xl ser.iii.circa medium.
Candele quinq; lecim in matutinis quid repsentant et quare vsqz ad ymam extinguntur. die pal.ser.ii.circa prin.
Cantica leticie.i.alleluia:filii in excelsis deo laudemus subticentur. do.in.xl.f.iii. circa principium.
Caro nostra mortificat triplr do.pal.ser.i. circa principium.
Caro falsus propheta tria falsa suadet.dñica viii.post tri.f.ii.circa medium.
Caro qñ dñatur rōni tunc est par turpis et peruersa t ptentio multa.do.xx.f.ii.circa principium.
Carcer deserti corporis mūdi tyranni do. iii.adventus sermo iii.circa medium.
Carcerem mūdi sancti viri quadrupliciter exire desiderant do.iii.aduentus ser.iii.circa medium.
Carcerem tyrannorum sancti viri patiunt propter tria.ibidem circa finem.
Charitas seu dilectio virtus necessaria ad salutem.do.xviii.f.ii.circa fi.
Castitas vtrum melius sit castitatem seruare iñ matrimoniū ptrahere do.ix. sermo.i. circa medium.
Castitas spiritualis quinq; peccatis inhibetur do.i.f.ii.in prin.
Ceci sunt peccatores:do.infra octa. ascen. f.iii.circa fi.
Cecus si ceco vocatum prestat:ambo in foueam cadunt.et de hoc pulchra declaratio dominica iii. post trinitatem.ser.iii. primo circa finem.
Chaos multipliciter potest intelligi domi nica prima post trinitatem:sermone.iii.circa medium.
Celorum virtutes mouebuntur in iudicio.i. angelorum dominica secunda aduen.ser.i. in fine.
Celi respicere debemus quia ibi habemus aiam:Christum/auxilium/t palatium. do.xii.ser.i.circa medium.
In celo duo sunt quenō possunt commone ri scz deus et angelus:et in terra ymmo:scz spiritus sanctus populus dominica.xxi.ser.ii. circa principium.
Celo est satietas plena:ibi totus homo ihu sensibus saltatur in visione xpi:do.xxv. f.iii.circa medium.
Corporalis alius/ters nalis et celestis.do.post tri.sermone.iii.circa principium.
Cenam celestem preparauit trinitas. patre ponendo tria fercula. Filio ponendo tria et spūssanctus tria.ibi.circa fi.
Cenam istam preparauit deus t ad eā multos vocauit:vt ciuitas celestis ciuibus impleretur.ibidem.
Christus vide in litera.z
Cibus materialis spūalis/et celestis.do.iii. aduen.f.iii.ante finem.
Cibū triplicē habuerunt filii israel dū erāt in egypto.dominica.iii.post tri.f.ii. circa finem.
Cibum triplicem preparauit deus hoi fm qd homo tripliciter pficitur.do.vii.post trini.ser.iii.circa iñ.
Cibum fructuum dedit deus hoi ad pcipiendū.
Cibum dedit deus homini post pctm.f.olera herbarum.ibidem.
Cibum cum carnū t piscium dedit deus homini post diluuiū.ibidem.
Cibum dedit deus homini in paradiso truncus vtuli virginalis.ibidem.
Cibus mūdi spūalis.i.appetitus diuitiarū deliciarum t honoris non satiat quomodo est quia saturatur de umbra ventis et fetore.ibidem.
Cicatrices vulnerum christus seruauit in carne alia de causa post resurrectionem in mundo t alia nunc in celo t tunc in iudicio dominica.ima post pascha.sermone.ii.circa principium.
Cicatrices thome pulsandas christus exhibuit.ibidem.
Citatione triplici ad iudicium vocabimur do.xxii.f.ii.in prin.
Citati examinabimur magne in quatuor Primo de bonis nobis commissis t.ibidē. Ciuitatem hierusalem destruerunt Titus et Vespasianus.dominica.x.sermone.iii. circa principium.
Ciuitates tres habuit xpūs ymmo in qua nutritus.scilicet bethleem.aliam in qua natus.scilicet nazareth/tertiam in qua conuersatus.scilicet capharnaum.dominica.xii.f.i. ymo circa medium.
Clamat ad deum homo quatuor de causis. dominica.xiii.f.ii.circa fi.
Cognoscitur quis ex visu:ex amictibus ingressu ex fi. tu/dominica.x. sermone ymo. circa principium.
Collirium fecit xpūs de sanguine suo do.i.f. ii.circa medium.
Commendatio aduersū hominis angeli. dominica tertia aduentus sermone.iii. in principio.
Comedebant antiqui solum in die sem.et dicebatur cena.dominica ii. post tri.ser.iii. circa principium.
Comestio.In comestione quatuor sunt:ma ticatio/trajectio/digestio/et derivatio. et qlia xpūs post resurrectionem comedebat iñ cum ad duo.die pasche.sermone tertio.circa medium.
Compassio fuit socia t familiaris xpō in vita et extra vterum.dominica.ii.in.xl.ser. ii.circa finem.
Coniugati instruūtur.dominica infra octauas nativitatis domini.sermone primo in principio.
Coniugio tribus modis quis vtitur. In die pen.f.ii.circa pn.
Coniugia nulla erunt in alia vita do.xviii. sermo.i.circa principium.
Coniugium vide plura superius in vbo matrimonium
Conuersionem nostram non debem⁹ differre vsqz ad senectutē.nec vsqz ad mortem. die pasche f.ii.circa medium.
Conuiuium spirituale quinqz panes continet. dominica quarta in xl.sermone tertio in principio.
Conuiuia sancta et delecta sine culpa vix fieri possunt:dominica ima post trinitatem f.i. circa medium.
Conuiuia nostra habere debent temperantiam et frugalitatem:honestatem et pietatem.dominica.ii.post trinitatem.ymo.iii. circa principium.
Conuiuii corporale spirituale/celeste quod modo deus preparauit.do.vii. post trinita. f.ii.circa prin.
Conuiuium. In conuiuio bene iñ cibi p cedere debet:et sequi spiritualis lectio seu prefectio t subsequi graruꝫ actio.do.iii.in xl.f.ii.in fine.
Congregati in nomine xpi multas vtilitates assequuntur.do.i. post pascha.ymo.ii. circa medium.
Confessio hominis impeditur quadrupliciter.dominica xu.sermone tertio.circa finem.
Conscientie sputi sunt/immundi/caro/diabolus:dominica in passione sermone tertio circa principium.
Consiliarij⁹ boni tria in se habz et tria vitare.de qb tri.ser.ii.circa pn.
Consiliarium sapientem quilibet querat. ibidem.
Consilium. Circa consilium potest esse triplex reprehensio.dominica.vii. post trinitatem.ymo.i.circa pn.
Consolatur dominus tripliciter discipulos tribulatos.dominica infra octauas ascen. ymo.i.circa pn.
Consolator noster est spiritus sanctus:ejus consolationem/luxurioſi/superbi t auari/ recipere non possunt. In die pentecostes.f. iii.circa medium.
Consolatio vera non est nisi in deo et de deo ibidem.
Consolationes sanctorum in presenti vita/ habent imperfectionem/admixtionem/et corruptionem.do.xviii.sermone secundo. circa medium.
Contemplativi oculos cordis ad deum erigunt.dominica.xxv.sermone secundo.circa principium.
Cheida de ser filio⁹ diabolus trahit ad supplicium infernale. dominica.iii.in.xl.ser. iii.circa finem.
Cor nostrum preparare debemus domino.dominica quarta aduentus.sermone.iii.circa principium.
Cordis tres sunt camere que sunt habitacula sancte trinitatis.ibidem.
Cor fatui et iracundi:sicut olla bullieno ij tuo: mala facit.dominica.xxii.sermone iii. circa principium.
Chorea ducendo vani homines laudant diabolum dominica.i.sermone tertio. circa medium.
Chorea huius mundi ducit ad choream ihesu nitz pastur chorea celi.ibidem.
Choice sunt arma diaboli que inuriantur illi pacto quod factum est in baptismo renunciando pompis diaboli.ibidem vsque ad finem.
Corpus debet subiici suo superiori:si est anime seu rationi:sed ille ordo peruertit⁹ do.xv.f.i.circa medium.
Corpora damnatorum comburentur:et nō consummuntur quod ostenditur quinqz exemplis pulchris dominica xv.sermone secundo circa finem.
Corpus serui dei palet in quadrupliciter statu dominica pcessimaquarta.sermone primo in principio.
Corrigiam celestium seruire quis discit dominica quarta aduentus sermone primo circa finem.
Correctio delinquentium est misericordia spiritualis.dominica quarta post trinitatē sermo.ii.circa fi.
Corrigere volens quinqz debet considerare ibidem.
Credendum magis scripture iñ homini vno vel mortuo vel etiam angelo.do.i.post tri.f.iii.circa fi.
Christus de quo multa sub ihu.
Christiani mali vicuntur falsi prophete.dominica.viii. post trinitatem.sermone ymo. circa finem.
Cruces ponūtur:t campane pulsantur qñ concitantur tempestates.do.pal.sermone iii.in fine.
Crudelitas in consiliario est vitanda. Expe

Sermonū de tēpore.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Index alphab.

Elementa tripliciter possunt considerari ⁊ de ipsorum qualitatibus. do. xiij. sermo. i. circa principium ⁊ medium.

Elementa quatuor sunt portatores mortuorum ad sepulchra. do. xvi. sermone. i. circa medium.

Elementa facta fuerunt ⁊ mundata sed christus ea mundauit. dominica xix. sermo. i. circa principium.

Eleemosyna est corporalis misericordia ad quam inducit nos christus/ verbo/ premio ⁊ exemplo. dominica. xiij. post trini. ser. ij. circa principium.

Eleemosyna tribus modis venditur nō tamen debet vendi. sed dari gratuite. et in ista quia multum fructum affert. dominica xiij. post trin. sermo. iij. circa finem.

Eleemosyna est rectam ratione cordis vanda dominica. vi. post trinitatem. sermo. ij. circa finem.

Eleemosyna dicitur semen ⁊ quia seminari debet sapienter fideliter et perseueranter. dominica in. xi. sermone. ij. circa medium.

Eleemosyna debet iniri ⁊ seminis esse occulta pura et irrigua. ibidem circa finem.

Eleemosyna expellit demonem in vita ⁊ in morte et post mortem. dominica. xiij. in. xl. sermo. ij. circa finem.

Eleemosyna est tesaurus sicut oleum lucerne ⁊ sicut sol videt ⁊ sicut anima corpori. dominica. xiij. in quadragesima. sermo. iij. circa medium.

Eleemosynarum largitio est species mite. do. xiij. post trini. sermo. i. circa medium.

Eleemosynas dare debemus et considerationē magni premij. ibidem in fine.

Emplastrum facit christus de corpore suo do. in. i. ser. ij. circa medium.

Epulari splendide et delicate perdit temperantiam et parit vitia. dominica. i. post trinitatem. sermo. i. circa medium.

Equus nimis delicate nutritus recalcitrat. dñica. iij. in. xl. ser. iij. circa medium.

Euangelia quatuor sunt instrumenta per que christus nos assecurauit. dñica. xxiij. sermo. ij. circa medium.

Euangelicum dictator est spiritussanctus ⁊ etiā filius. Notarij sūt quatuor euangeliste: quorum lingua spiritussanctus tanqī calamo usus fuit. ibidem.

Eucharistie sacramentum manducatur tripliciter. dominica. xiij. in. xl. sermo. iij. circa principium.

Excusant se mali homines qui nolunt ieiunare multis modis. dominica. xiij. in. xl. sermo. i. circa medium.

Excusat se quis ab iniuncto opere tribus de causis. do. nica. v. post trinitatem. sermo. i. circa medium.

Excommunicatio quamuis sit iniusta ⁊ iniquatamen est timenda/ seruanda/ et patienter ferenda: quia meretur quis hoc faciendo. dñica infra octa. ascensionis. sermo. iij. circa principium.

Excommunicationis periculum est triplex primum quia diabolo traditur. secundū est gratie dei subtractio. tertium quia est morbus contagiosus. ibidem.

Excommunicationis damnum triplex. sermone eodem.

Excommunicationis infamia in tribus apparet. ibidem.

Excōmunicato participantes peccant multipliciter in excommunicatione in excommunicatum in seipsos et in eos quorum occasione excommunicatus est. ibidem.

Falsarij literarum/ bullarum/ monetarum/ ponderum/ et mensurarum puniendi sunt. do. nica. viij. post trinitatē sermo. i. in principio.

Ab illis falsarijs dominꝰ attendere admonet. ibidem.

Falsarij qui sunt mystice. ibidem.

Falsi prophete quibus tria tangūtur: fraudulentia/ fructus mettitia. ibidem.

Falsus propheta triplex/ diabolus/ caro/ mundus. dominica. viij. post trinitatem. sermo. ij. circa principium.

Falsitatis magister potest dici esse quatuor modis: sed christus fuit magister veritatis quod ostenditur quatuor modis. dominica xviij. sermo. i. circa medium.

Fatuum est honoreo et prosperitates huius vite querere. dominica palmarum. sermo. iij. circa finem.

Febalo per quodlibet peccatum mortale ſ gnatur. dominica. xxi. sermone. ij. circa principium.

Febrium sicut diuerse sunt species: sic etiā diuerse species peccatorum. ibidem.

Febris quotidiana signat peccatum gule/ vel peccata venialia. ibidem.

Febris effimera signat iram. ibidem.

Febris continua avaritiam. ibidem.

Febris quartana significat superbiam vel luxuriam. ibidem.

Febris ethica significat tristitiam. ibidem circa medium.

Fenix auis quanto tempore viuit: et quomodo moritur. dominica. xxi. sermo. iij. circa medium.

Festum quidam facere volunt ante pigritiam dominica. iij. post pascha. sermo. ij. in principio.

Festo/ De festo hic multi vellent venire ad festum alibi. ibidem.

Festum multi faciunt hic in pigritia ⁊ in futuro semper erunt in pigritia. dominica. xxiij. sermo. iij. circa medium.

Sermonū de tempore.

Fetor causatur a quatuor. dominica. xiij. sermo. i. circa principium.

Fetor intolerabilis causatur ex multis peccatis. dominica. xvi. sermone. i. circa medium.

Fidem sancte trinitatis pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus nos docuerunt. et ideo eorum testimonium fideliter est admittēdum. De sancta trinitate. sermo. iij. circa finem.

Fides illa et confessio ſ eam devote recensemus maxime ad tria valet: scilicet ad demonum expulsionem: tribulationum pulsationem et malorum confutationem ⁊ conuersionem. ibidem.

Utrum melius sit habere fidem magnam: an opera magna. dominica. ix. post trinitatem. sermo. i. circa medium.

Fides regule triplicem habuit gradum ſ est quelibet alia virtus: scilicet initium ⁊ incrementum et perfectionē. dominica. xxi. sermo. i. circa medium.

Fidei duodecim articuli p duodecim apostolos ponuntur dominica. xxi. sermo. iij. per totum.

De articulis fidei. ibidem domno sermo. Ut de pluribus de fide in verbo trinitas.

Fides virtus necessaria ad salutem. dominica. xxiij. sermo. ij. circa medium.

Filij archipsagonis plangitur: de quo tria dicuntur. dñica. xxiij. sermo. i. circa finem.

Filia defuncta significat animam per peccatum mortuam. ibidem sermo. iij. in prin.

Filij debent parentes nutrire et fouere ad quod inducimur precepto verbo et exemplo et promissione: sed adhuc instincta natura de hoc tria exempla valerū. dominica xvi. sermo. iij. in fine.

Filij instruuntur deo seruire. dñica infra octa. nati. sermo. i. circa finem.

Filius marie instruit filios qualiter se habere debeant erga parentes. do. infra octa. epiphā. sermo. i. circa medium.

Filius prius deligit patrem ſ matrē. dñica xvi. sermone. iij. circa medium.

Filij et filie quasi seruitutem et libertatem sequuntur ventrem ſ et matrem. sermone eodem.

Finem in omnibus rebus premeditare ꝯ vellet facere de hoc pulchrum exemplum de sancta trinitate. sermo. ij. circa principiū.

Fleuit christus super imminens periculum dominica. x. sermo. i. circa medium ⁊ prin.

Flendi seu plorandi sunt tres silicet mores fatui et impij. ibidem.

Flendi sunt prelati clerici quando cadunt ibidem.

Flebus est peccator. dominica. xvi. sermo. ij. circa finem.

Formice prudentia seu sapientia a nobis est imitanda. dominica. ix. post trinitatem. sermo. ij. circa principium.

Formice sapientia constat in quatuor ibidem.

Fortissima tria reperiuntur: scilicet deus/ celum/ terra. dominica. viij. post trinitatem sermo. i. circa prin.

Forum triplex est: scilicet iustitie/ misericordie ⁊ mixtum. dominica. xxij. ser. i. circa principium.

Frater noster est quilibet christianꝰ quem ſ offendimus reconciliare debemus. dominica. vi. post trinitatem. sermo. ij. circa principium.

Fratres nostri angeli. ibidem circa finem.

Frater noster est spiritussanctus. sermone eodem.

Fragmenta colligi debuerunt tripliciter de causa. dominice. vij. post trinitatem. sermone. iij. circa finem.

Fructuum triplex differentia scilicet trice simo. sexagesimo et centesimo. dominica in. ix. sermone. iij. circa medium.

Fructus centesimus debetur virginibus martyri et doctori seu predicatori. do. iij. in. xl. sermo. i. circa medium.

Fructus aperti sunt tres a quibus cognoscuntur falsi prophete. dominica. vij. post trinitatem. sermo. i. circa medium.

Fundamentum ecclesie militantis est christus. do. xxi. sermo. iij. in principio.

Ad istud fundamentum apostoli posuerūt duodecim lapides. id. est. articulos fidei. ibidem per totum.

Furto peccatorum confitetur ex multis fluxio. dominica prima aduentus. sermone. ij. circa finem.

Furie tres sunt/ libido/ cupiditas/ et ira. dominice palmarum. ser. i. circa finem.

Furtum grave peccatum est respectu dei respectu proximi respectu ſ. domini. xvij. sermo. iij. circa finem.

Gaudent angeli et etiam tota trinitas de nostra conuersione triplici causa. dominica iij. post trinitatem. sermone iij. circa principium.

Gaulis sunt omnes creature superiores et inferiores vtq; medie. In die pasche. sermo. ij. circa medium.

Gehenna unde dicit ⁊ quomō centrum terre magis est elongatum ⁊ obscurum. dominica. vi. post tri. sermo. iij. circa finem.

Generatio quintuplex que non potest fieri nisi per verbum. do. ix. ser. ij. circa medium.

Genuflexiones facere debemus deo. dominica. xvij. ser. iij. in fine.

Gladius amoris. do. infra octa. natiui. dñi. sermo. ij. circa finem.

Gladius triplicatur in damnatis. do. post trini. sermo. ij. circa finem. O tu qui accipis

rinq; gladium gladio peribunt. ibidem.
Gradus triplex scilicet incipientium profi-cientium: et perfectorum. dominica.iij.xl. sermo.iij. circa medium.
Gestus reprendende sunt fatis benefactoribus. vbica.xxv. sermo.ij. circa finem.
Gulosus tribus facit iniuriā sc̄z nature: cō fectudini humane: et ordinationi diuine. do.i. post trini. sermo. circa medium.

Herodes antipas to finem baptistā in vinculis posuit triplici causa. dnica iij. aduen. ser.i. in prin.
Homo constat ex duplici substantia/scz corpore et alia. do.in.xl.ser.i.cir.fin.
Homo dr triplex scilicet brutalis/rationalis/angelicus et diuinus. do. palmarum. sermo.i. circa principium.
Homini dedit deus tria de quibus vult pōnem habere: scz corpus/animam/et res temporales. do.iij.in.xl.ser.ij. circa prin.
Homine creauit deus vt summū bonum intelligeret intelligendo amaret. re. et ideo ub amore terrenorum ad amorem celestiū quatuor modis homo a christo inducitur. vbica.xx. sermone.i. in principio.
Homo est filius dei triplici iure. Primo ppter generationem ac similitudinem quam primus homo retur paulo. Secundo ppter imitationē. Tertio propter hereditatis successionem. vbica.xxiij. sermo.ij. circa principiam, et nota bene.
Hominum octo genera informantur. vbica xxv. sermone.ij. circa principium.
Homini custodet angelus ad custodiam de legatur. dominica.iij. post trinitatē. sermone.iij. circa principium.
Hominem fecit deus rectum et ipse semmis sent se infinitis questionibus. do.vij. post trinitatem. sermone.i. circa medium.
Homo per se potest in peccatum ire: sed nō per se redire: ostenditur quatuor exemplis, et nota bene. dominica.vij. post trinitatē. sermone.ij. circa medium.
Homo nascitur ad laborē. dominica.xi. sermone.iij. circa medium.
Homēm dedit deus animam corpus et res te quodlibet obediat suo superiori quibus a me do ille ordo peruertitur. do.xx. sermone.i. circa medium.
Hoim tria genera sunt. Aug. describit vbi in euangelio valde boni valde mali: medio criter. re. do.xx. ser.ij. in principio.
Homines erunt angelis similes in alia vita: et nulla erunt ibi contagia. dominica.xviij. sermone.i. circa principium.
Homines erunt in patria materea angelis in quantum habebunt deum tanquā fratrem: et iuxta hoc quatuor legūt de angelis. ibidē.
Hominum tria genera deus odit. dominica xix. sermone.iij. circa principium.
Homines carentes sensu quatuor mala nō sentiunt. ibidem.
Homines arescent in iudicio. dominica.ij. aduentus. sermone.i. circa finem.
Hominum quatuor genera arescent tempore antechristi. ibidem.
Homines supra infra ante retro et vbiq; habentes angustias confusi erunt in iudicio. vbica.ij. aduentus. sermone.ij. in fine.
Homo inimic⁹ est diabol⁹. vbica.iij. post octa. epiphe. sermone.i. circa finem.
Homo nescit vtrum odio vel amore dignus sit et hoc scientia certissima tamen ex aliquibus signis post consecutare. vbica infra octauas ascen. sermone.i. circa medium.
Homines aliqui erāt valde boni aliqui valde mali aliqui mediocriter boni et mali. dominica infra octauas ascensionis. sermone ij. circa medium.
Homo ponens ingenium suum circa quas tuor recipiet confusionem/scz si vult scire quid est in summo: quid in imo: quid erit in ppinquo: et quid erit in vltimo de sancta trinitate. sermone. iij. circa finem.
Homo latine dicitur. grece antropos/id est arbor euersa. dominica. viij. post trinitatē. sermone. iij. in principio.
Homo dicitur pellicane/id est economꝰ seu dispensator qui tria a deo recipit dispensanda/scz res temporales. corpus et animā. do. re. post trini. ser. i. circa principium.
Hominis membra. Questio apud sapientes mota est. qd esset membrum in humano corpore magis insatiabile. et varij varijs modo respondernnt. tandem tamen oculus dicitur illud. dominica. xi. sermone. ij. circa medium.
Hominem tria expellunt de domo. fumus et mala vxor. et stillicidium. dominica. xx. sermone. iij. circa principium.
Hominem tria faciunt inquietum scilicet superbia/auaritia/et iracundia. dominica. xvij. sermone. iij. circa medium.
Homicidium multis modis committitur. vbica. vi. post trini. ser. iij. circa finem.
Hore canonice quomodo sunt soluende: et ratio quare septem. dominica. x. sermone. circa finem.
Hospitale debet purgatorium. vbica. xxij. sermone. iij. circa medium.
Humilitas fuit mater christi. dominica. ij. in. xl. sermone. ij. in principio.
Humilitas vtil⁹ necessaria est ad salutem. vbica. xxiij. sermone. ij. in fine.
Humilitas est via per quā itur ad nuptias spirituales et celestes. vbica. xvij. ser. iij. circa finem. Quanto enim quis humiliorem se in gratia et gloria erit maior: hoc quasi

tuor exemplis ostenditur. ibidem.
Humilitas deo multum placet: vnde abelo displicet et homini prodest. valet enim homini ad gratiarū infusionē/virtutū conservationem: diuinoꝝ reuelationē: re iudicio placationem. do.xi. ser. iij. circa finem.
Humilitas. Duo ad humilitatem non inducunt scz consideratio nostri: et consideratio dei. dominica. xi. ser. iij. circa principiū. In terrogauit quidam quendā philosophū dicens quid fui quid sum et quid ero? Respondet sperma fetidum. vas vermium. et esca vermium. ibidem.
Humiliauit semetipsum vsq; ad mortem. ibidem.
Humiliter equitauit christus propter tria. dominica palmarum. ser. ij. circa medium.

Ieſus saluator miserator et ꝑceptor. vide inferius in verbo christus.
Ieſus perdit seu amittitur per ineptam letitiam. vbi tractatur de deuotione vana fiducia signorum et tantiam. do. infra octa. epi. sermone. ij. circa principium.
Ieſus amissus recuperatur per mundanā et nō cū deuotione. acceditis pacificationem deuotam orationem et completam satisfactionem. ibidem circa medium.
Ieſus recuperat⁹ cū dolore. ibidē in fine.
Ieſum querendo est suo tempore et loco suo modo. vbica infra octa. epi. per totum.
Ieiunij quadragesimale observantia multiplici ratione. dominica. xi. sermone. iij. circa principium.
Ieiunando dierum nostrorum declinas damnas ibidem.
Ieiunare aliquando oportet a licitis. ibidem circa medium.
Ieiunij triplex est vtilitas. ibidem.
Ieiunium habet duas alas quibus in celū ascenditur. scilicet orationem et orationem. vbica. iij. in. xl. sermone. iij. circa medium.
Ieiunia quatuor genera hominum difficulter ferre possunt. dominica. vij. post trinitatem. sermone. i. circa finem.
Ieiunare debemus propter tria. vbica. xl. sermone. i. circa finem.
Ieiuno die in sabbato/id est in septimana dixit phariseus. ibidem.
Infamatio non est timenda quando a turpibus homibus est cita. dominica infra octauas ascensionis. sermone secundo circa medium.
Infamatio seu vituperatio peruersoꝝ hominū est vite nostre approbatio. et quadruplici exemplo declaratur. ibidem.
Infernus multos habet pessiones superbissimos/auaros/impuros/olosum. dominica. xxj. sermone. iij. circa medium.
In inferno positi sicut oues quomodo hoc multipliciter intelligitur. dominica. xxiij. sermone. iij. circa medium.
Ad inferna descendere voluit christus propter tria. dominica. xxi. sermone tertio circa medium.
In inferno est fames perpetua tanta. et tanta. vbica. xxv. sermone. iij. circa medium.
Infirmi sanabiles et insanabiles. vbica. iij. post trini. sermone. i. circa principium.
Infirmitatis spiritualis triplex causa. dominica. xxi. sermone. i. circa medium.
Infirmitates quinq; modis contingūt. dominica. xix. sermone. iij. in principio.
Iniurias remittere debemus et considerationi magni periculi et magni exemplī. dominica quarta post trinitatem. sermone. i. circa finem.
Iniusti multi sunt in hoc mundo. dominica. xi. sermone. i. circa medium.
Inmisericordia peccauit etiam. dominica prima post trinitatem. sermone. ij. circa medium. et etiam circa finem.
Intellectus. Per sensibilia inducimur ad intellectualia. dominica. xx. sermone primo in principio.
Inuitati sunt omnes fideles: sed qⁱ aliqui non veniunt sunt quinq; causa. dominica xx. sermone. i. circa medium.
Jerusalem destruxerunt Titus et Vespasianus. vbica. x. sermone. ij. circa principium.
Impossibilitas crescendi laboris offenditur cum dicitur iam pitra/id est post mortem nō poteris pellicare. dominica. xx. post trinitatem. sermone. i. circa finem.
Jocularium naturam multi habent qui semper vellent comedere de alio nunq; de suo: sic multi vellent qⁱ deus peccata dimitteret gratiam et gloriam ex⁹ haberet sed nolunt penitentiam facere. dominica in quadragesime. sermone. ij. circa medium.
Joannes de victu et vestitu nō curauit. dominica. iij. aduentus. sermone. i. in fine.
Joannes baptista quatuor magnas virtutes habuisse dicitur. dominica. iij. aduentus sermone. ij. circa principium.
Joānes in quadruplici carcere fuit in hoc mundo. dominica tertia aduentus. sermone. iij. circa principium.
Joannes intrauit desertum vt famosus fuos in mundo seruaret. ibidem.
Joannem putabant iudei esse christum. dominica. iij. aduentus. sermone primo circa principium.
Joannes negabat se esse heliam et prophetam quare et quomodo. ibidem.
De joanne multa. vbica. iij. aduentus in tribus sermonibus et etiam vbica quarta.
Ira et tractū exercebat hominem. vbica. i. sermone. ij. circa principium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utrum ira ⁊ cetere passiones cadant in sapientem aliter stoicaliter peripatetici aliter christiani sentiāt. dominica. vi. post trinitatem. ser mone. iii. circa principium.

Ire peccatum habet tres gradus scilicet in animo in exteriori signo ⁊ cōsumetioso verbo. ibidem.

Iudei dispersi non cōsummari debuerunt tribus de causa. dominica. i. sermo. iii. circa principium.

Iudeorum tres secte erāt scilicet pharisei sadducei et essei. dominica. xxiii. sermone. i. circa principium.

Iudei fecerunt duas questiones ad christum. ibidem.

Iudex sapiens quadrupliciter procedit in iudicio. dominica. ii. aduentus. sermo. iii. in principio.

Iudex debet a tribus vitijs esse immunis scilicet ira. vino et cupiditate: et pulchre ostenditur per exempla. dominica xxi. ser. i. circa principium.

Iudicij quodlibet quattuor personas requirit. officia. ii. aduentus. ser. ii. in prin.

Iudicium quattuor modis corrumpi consueuit scilicet timore: amore: odio et munere. ibidem.

Iudicij extremi discussio tria nos est. qua inde debet animam tangere ad iudicium cōmouere. dominica. ix. sermo. ii. circa principium.

Iudicij tempore laborare et mēdicare seu mutuare non possumus. ibidem.

Iudicandorum quattuor erunt ordines. officia. xxi. ser. iii. circa medium.

Iudicio quattuor accusatores accusabunt peccatores. dominica. xxii. sermo. i. circa finem. Et nota.

In iudicio de bonis facient quinq; allegationes contra peccatores. ibidem.

Ad iudicium citabit deus triplici citatione: monitoria: preceptoria: et peremptoria. dominica. xxii. sermone. ii. circa principium.

Iudicio rationē reddere oportet de quattuor scilicet de bonis nobis commissis de malis a nobis commissis. de malis nobis dimissis. et de bonis a nobis omissis. ibidem.

Iudicio tali examinatos cōuincet atq; sententiam difficillimam proferet. ibidem vsq; ad finem.

Iudicare possumus manifesta seu notoria sed occulta diuino iudicio sunt reliquēda.

Ambigua vero in meliorem partem interpretanda. dominica. iii. post trini. sermo. i. circa medium.

Iudicare non debemus corda hominum: aut intentionem atq; etiam futura. ibidem sermone tertio circa medium. Manifesta etiam aliquando circuspecte debemus nō iudicare. ibidem.

Iurandi modum alium habet deus alium homo. Deus tres modos habuit. Similiter ⁊ homo tres modos habuit. dominica v. post pascha. ser. i. circa finem.

Iurauit nobis christus tripliciter officia. xxiii. ser mone secundo circa medium.

Iuramentum homo tribus de causis non seruat. ibidem.

Iusticia nec amore: nec odio nec timore nec precio rectum consilium deserunquit de sancta trinitate. ser. ii. circa principium.

Iustitia scribarum ⁊ phariseorum est simulatoria mercenaria tepida et seuera. dominica. vi. post trinit. sermone. i. circa principium.

Iustitia scribarum ⁊ phariseorum erat obscura et non cohibebat animam sed iustitia euangelica est perfecta et omnia precepit. ibidem circa finem.

Iustitie perfecte signa. ibidem.

Iustificatio impij maius opus est creare celum et terram. dominica decima nouasermone secundo circa medium.

Iabora inuāter quecunq; potes facere manus tua. officia xx. sermone. iii. in. fine.

Laborandi ratio in hoc tempore est: quia apud inferos nec opus nec ratio neq; sapientia est. ibidem.

Laudatio dei debet fieri corde: ore et opere. dominica prima aduentus. ser. primo circa finem.

Laudatio seu digna laus plura requirit. dominica. i. aduen. ser. iii. in prin.

Laudant deum illuminati sed ceci blasphemant. officia. xl. sermo. iii. in principio.

Laudāt mundum pauī hoīes per diuersos ludos et inepias letitias. ibidem.

Laudāt pauī corpus suū per diuersas ephas. ibidem circa medium.

Laudant pauī diabolum diuersas vncendo choreas ibidem.

Laudare debemus deum ante cibum. inter cibandum ⁊ et post cibum. dominica. iii. in xl. sermo. ii. in fine.

Laudare se nullus debet: nec velle ab alio laudari in hac vita. officia. ii. post pascha sermo. i. circ. principium.

Laudatur scriptura aliter ab eo qui nescit litteras: aliter ab eo qui nouit litteras et sensum. dominica xxv. sermo. i. circa principium.

Lex mosaica differt ab euāgelica multiplicitet. officia. ii. post trini. ser. i. circa prin.

Letitia magna occidit hominem subito. et he hoc pulchrum exemplum. dominica x. sermo. i. circ. prin.

Leprosus habet oēs sensus corporis corruptos dominica. ii. post octauas epy. ser. i. circa principium.

Lepra est morbus contagiosus et periculosus ac fetidus dominica. ii. post octa. epyphanie. sermo. ii. cir. principium.

Lepram corporalem quinq; modis curat⁊ legimus. ibidē circa finem.

Lepra corporis magna egritudo. maior lepra mentis. officia. xviii. sermone. i. in prin.

Lepra significat peccatum triplici de causa ibidem.

Lepra morbus fetidus sibi bundus: contagiosus. ibidem vsq; ad finem.

Lepra morbus incurabilis abhominabilis ⁊ vniuersalis sic et peccati. officia. iii. ser. ii. circa prin. et medium.

Lepra curatur tribus modis. ibidem circa medium. Et curationis lepre effectus. circa finem.

Liberalitas diuina apparet in tribus. Primo in inuitando nos ad petendum. Secūdo inuitando ad magna. Tertio assecurando nos de petitis. dominica. v. post pas. sermo. ii. cir. finem.

Ligati sunt omnes in inferno. In celo autem soluti omnes. Sed in mundo quidam ligati ex toto. quidam ex toto soluti: quidam ex parte soluti ⁊ ex parte ligati officia xx. ser. i. cir finem

Lingua hebraica fuit ꝑma. ⁊ erit vltima. dominica. xi. sermo. iii. circa medium.

Linguam celestem habet qui non loquitur turpia ⁊ scurrilia. ibidem.

Linguam deus homini dedit ad tria officia. do. in. xi. ser. ii. cir. medium.

Lingue tres sunt. i. diuina humana: ⁊ diabolica. ibidem.

Linguagium tripler reperitur ꝑm qđ de facil ires prouincias: celestem: terrestrem et infernalem. In die pentecostes sermone. primo. medium.

Lingua peccata in anima puniuntur. officia prima post trini. ser. ii. cir. medium.

Linguam custodire debemus et cauere a multiloquio propter quattuor dominica. xviii. ser. ii. cir. prin.

Lilium agri indutur veste candida. officia xx. sermo. i. circa finem.

Loquendi ratio quadripertita est aut est bonum bene aut malum male: aut bonum male seu malū bene ꝑfertur. officia. vi. post trini. ser. iii. cir. medium.

Luna obscuratur in iudicio et luna illuminatur a sole. officia. ii. aduentus ser. i. circa medium.

Lupi tripler officiū ponitur scilicet rapere dilacerare ⁊ mactare. officia. ii. post pascha. sermo. i. circa medium.

Lupi. i. dyaboli officium est oues occidere quas tripliciter occidit. officia. ii. post pascha. sermo. ii. circa medium.

Lupi vespertini matutini meridiani. ibidem circa finem.

Luxuria desiccat et consumit corpus atq; exercat ⁊ facit cito senescere ⁊ mori. officia. i. sermo. ii. circa medium.

Luxuriosus est fetidior latrina. do. iii. sermone. i. circa principium.

Magnum dicitur aliqđ quatuor modis. do. viii. post trinitatis. sermo. iii. circa principium.

Mali corruūt tripliciter de cā officia infra oct. nati. do. ser iii. circa principium.

Mali bona tripliciter persequuntur scilicet per odia cordis: per iniurias operum et expositiones verborum. officia. iii. post trini. sermo. iii. cir. medium.

De malis hominibus quattuor precipua bona cenobii scilicet. dominica. xv. sermone. iii. circa finem.

Mammona iniquitatis sunt diuitie pauperibus erogande dominica. ix. post trinitatem sermo. iii. circa medium.

Mammona vero dicitur iniquitatis quasi tuor de causis ibidem.

Mane thekel phares. officia. xxiii. sermo. i. circa finem.

Manna dei quomodo in deserto penitentie accipi potest. dominica. in. xl. sermo. ii. circa principium.

Manna dei habet quinq; dignitos ideo efficetus primus eis potest ideo collatio diuinitatis ac. dominica. xii. ser. i. circa medium. et similiter dominica. xviii. sermone. i. circa finem.

Mare signat mundum tribus de causis dicitur sermo. i. circa medium.

Maris confusio tribus modis fiet in iudicio. do. ii. aduentus sermo. i. circa finem.

Maris aqua tribus modis potest fieri dulcis ibidem. Sic in sanctis viris tribulatio nes dulcorantur. ibidem.

Martha fuit liberata a sanguinis fluxu ꝑm. do. xxiii. sermo. ii. in principio.

Matres instruunt quomodo se habere debeāt ad filios. officia infra octa. epy. sermone. i. circa principium.

Matres quomodo dolebunt de indulgentijs ibidem.

Matrimonium tripler scilicet carnale spirituale et medium. dominica. i. post octa. epi. sermo. ii.

Matrimonio tribus modis quis vtit. In die penthe. ser. ii. circa principium.

Matrimonium in paradiso institutum est. Et regule viri atq; mulieris pulcherrime officia. ii. post tri. ser. ii. circa principium.

Utrum melius sit castitatē seruare ꝑ matrimonium contrahere do. ix. post trinita.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Index alphab.

sermone.i.circa medium.
Matrimonium habet tria bona que sunt prolesfides et sacramentum.dñica.ij. post tri.ser.iij.circa principium.
Matrimoniū inter dñi et alam fit per fidē ꝛ ꝓto in illo tria bona reperiuntur ibidem.
Matrimonium carnale habet triplicem finem ibidem.
Matrimonium debet in opere habere puram intentionem propter prolem.dominica xx.ser.ij.circa medium.
Matrimonialis actus aliquādo habet culpam mortalem aliquando culpam mortalissimam ibidem.
Vide plura in verbo contagium.
Medicus molestam morbi tribus modis sane potest.dñica.vij.post tri.sermo.ij.circa medium.
Meteri potest homo quattuor modis do. iij.post pascha sermo.ij.circa finem.
Mercenarius pastor aliquis cognoscitur per tria signa.do.ij.post pascha i sermone.circa principium.
Mercenarii religionis sunt tres scilicet obedientia castitas et paupertas dñica.v. post tri.ser.ij.cir.medium.
Messis est consummatio seculi messores sunt angeli dñica.xiij.post octa.xpi.sermo. i.circa finem.
Meditatio mortis cameram anime munidat dñica.xiij.aduentus ser.iij. cir.mediū.
Meditatio passionis dominice memoria mortis ꝛ meditatio celestis glorie parunt bona opera. dominica.iij. post pascha sermo.ij.circa medium.
Milvus insidiatur auibus domesticis et pullis ꝛ significat superbum dñica.xxiij. ser.iij.circa medium.
Miracula ꝙ fiunte christum facta sunt testimoniū xpo in abundantia fecit.dñica.iij. aduentus ser.i.cir.n.edium.
Miracula ne publicarentur christus tribus de causis precipiebat. dñica. iij. ser.i. circa finem.
Miracula que faciebat christus aliquibus fuerunt occasio infirmitatis aliquibus occasio sanitatis et hoc tripliciter do.xx. ser. ij.circa principium.
Circa miraculum paralitici quem christus sanauit ponuntur quinq; differentie personarum ibidem.
Misericordia dei cōmendat.do.infra. octa. nati.sermo.iij.in medio.
Misericordia christi tantum deus est causatur tū ex tribus.dñica.ij.in.xi.sermo.i. circa principium.
Misericordia xpi in christū est homo ꝛ filius david causat in eo etiam a tribus ibidem.
Misereundum tria inducunt.do.iij. post tri.ser.i.circa finem,
Misericordia inducit hominē in celestis regni eternam possessionem dominica.iij. post tri.ser.i.circa principium.
Misericordie tres sunt species ibidem.
Misericordia corporalis conflatur in elemosinarum largitione ad quā inducimur verbo premio et exemplo verbo tripliciter. Premio tripliciter ꝛ exemplo omnis creaturarum dominica. iij. post trinitatem.sermo.ij.circa prin.
Misericordie opus christus consulit presbiteri requirit ibidem,
Misericordia dei alibi in celo tantum fuit deinde apud indeos:post ea in alia virginis et tandem in toto mundo. do.vij. post tri.sermo.iij.in prin.
Misericordie dei promptitudo causa motiua ꝛ effectus et quomodo misereri proprium est dei ibidem.
Misericordia.Quis est homo qui non deberet misericordiā dei.Risio. Tu qui peccatis in peccatis ibidem.
Quare deus punit ꝛ damnat cum est misericors et quo cum invitum cogit damnare ibidem.
Misericordia nostra generalis christum induxit ad miserendū. dñica. xiij. sermo. ij.circa finem.
Misericordia dei dicitur magna quattuor modis do.vij.post trini.ser.iij.cir.pn.
Misericordia dei est quadra.i.quattuor angulos habens dominica.x.sermo. ij.circa medium.
Misericordie triplex effectus ostenditur. do.xvij.sermo.i.circa finem.
Moneta multiplici emitur regnum celorum. ser.i.circa finem.
Moneta imago ꝛ superscriptio in homine in extremo iudicio examinantur. do.xxiij. sermone.ij.circa medium.
Monumentum triplex est.iij ꝙ triplex est mors et triplices portatores. dñica. xvi. sermo.i.circa principium.
Mors xpi tribus modis intentata fuit.do. in passione.ser.ij.circa prin.
Mortificatur caro ꝛ a tripliciter.do. palmarum sermo.i.circa principiū.
Mortui apud aliquos cum tripudio ad tumulum deferuntur. Sed ꝙ pueri nascuntur a parentibus defleri.de sancta trinitate sermone.ij.circa medium.
Mors sanctorum hominum natale vocatur quia egredientes in celo nascitur ibidem circa finem.
Mortui possunt scire ea ꝙ in mundo geruntur tripliciter do.i.post tri.ser.ij.circa finem.
Mors triplex.i.corporis ꝛ anime ꝛ utriusꝙ scilicet gehenne ꝛ pn hoc monumentū triplex et triplices portatores dominica xpi.ser.i.circa principium.

Sermonū de tēpore.

Mortuos tres suscitauit christus et quid ꝙ significet illi tres.dominica.xxiij. sermo. iij.in principio.
Mortis meditatio cameră anime mundat do.xiij.aduen.ser.iij.cir.medium.
Mortui in alio seculo existētes nō possunt deo satisfacere nec per seipsos nec per oīa nec per elemosynas. dñica. ix. post trin.ser.i.cir.ſ.ꝛ ser.sequenti.cir.principiū.
Motus est tripler.i.circularis:obliquus: et rectus.sic ꝛ pīa.do.iij.aduentus. ser. ij. circa finem.
Multiloquium vitare debemus ꝛ linguā custodire propter quattuor.do.xxiij.sermone.ij.circa principium.
Multiplicauit christus panes frangendo. benedicendo ꝛ gratias agendo in conuiuio dñi quattuor milia hominum satiauit. dominica.vij.post trinitatem sermone.iij. circa medium.
Mulierum regula matrimonialis habet.v.pulchra capitula.dominica.ij.post trini. ser.ij.circa finem,
Mulier in gubernando debet habere sapientiam ꝛ diligentiam et prouidentiam. ibidem.
Mulieres naturaliter magis patiuntur et compatiuntur ꝙ viri.dñica.post. sermone. iij.circa principium.
Mulier mater magis diligit filium ꝙ pater certius enim scit filiū suum esse ꝙ pater.ibidem,
Mulier plures defectus habet ꝙ vir ibidē
Mulieres naturaliter sunt inuide et cito mutātur.dominica.iij.post pas. sermo. iij. circa medium,
Mulier pregnās.ꝛ parturiens:quadruplici citer potuit cōsiderari.do.iij. post pascha. sermo.i.cir.prin.
Mulieres anseres dicte sunt et ꝙ periculosum est eas videre.do.i. post pascha ser. ij.circa medium,
Mulierem chananeam xpō inducit ad pietatē.i.Unde illa petiit sapienter inuiter. humiliter.et feruenter.do.ij.in.xi.ser.i.circa principium,
Item filia eius verabatur a diabolo ibidē.
Mulier chananea habuit tres inimicos. Item habuit fidem magnam quattuor modis ibidem,
Mulier cum confessa.de qua tria dicuntur. dñica.xxiij.ser.i.in prin.
Mundus tria promittit amatoribus suis. scilicet longitudinem ꝛ latitudinem ꝛ sublimitatem.sed tribuit tandem brevitatē.paucitatem et acerbitatē.dominica. iij. post pascha.ser.ij.circa finem.
Mundus vt saltus propheta tria suadet concupiscentiam carnis.concupiscentiam oculorum et superbiam vite. dominica. iij. post trini.sermo.ij.in fine.
Mundo reddere debemus que sunt sua ꝛ que cesaris cesari. dominica. xxiij. sermone. ij.circa finem.
Manus a cede.ab ore.a manu.ab obsequio dominica.vi.post trinita. sermone.ij.circa medium.
Murmuratio ex multis causis potest.do. in.xx.ser.i.circa finem.
Murmurabant contra christum iudei de duobus dominica.iij. post trinitatem.circa medium,
Mutuo dicitur peccator: quia non laudat deum nō orat: non confitet.dominica.xx. ser.ij.circa finem,
Mutuū est totum quod ꝙ deo accepimus.
Sed de natura mutui est vt ad illum pueniat ad quem res mutuata est.do.iij.sermo.iij. circa principium.
Natalitas triplex scilicet naturalis spiritualis:ꝛ celestis:ꝛ quomodo tria sunt in natiuitate carnali ꝙ faciunt ad humilitatē de sancta trinitate.sermo.ij.circa medium.
Navicula signat penitentiam per quam homo ad portum salutis deducitur, dominica.iij.post octauam epyphanie sermone.i. in principio.
Navis ecclesie describitur ꝓ tum ad octo. dominica.iij.post octa.epi.sermone.ij. per totum.
Navis crucis xpi que causa quod velum quo mercatores et que merces. dominica. iij.post octa.epi.ser.iij.circa principium.
Navis de penitentia quadruplici ratione. dominica.v.post tri.ser.ij.cir.prin.
Navis religionis habet merce tripliceꝛ. ſ.castitatis:obedientie et paupertatis. ibidem cir.medium.ꝛ finem,
Navis signat religionem siue penitentiam dñica.xix.ser.i.circa prin.
Navem istam quattuor venti tentationum impellunt ibidem.
Nequā seruus vocatus est ppter duas res quas ꝺo habuit.do.xxii.ser.iij. cir.prin.
Nox naturaliter est obscura.frigida.et humida:dominica.i.aduentus.sermone.i.circa principium.
Nuptie cōmendabiles ppter multa do.i. post octa.epi.ser.i.circa medium.
Nuptie quedam sunt spirituales.quedam celestes do.xvii.ser.iij.circa prin.
Preparatio ad nuptias constituit in tribus ibidem.Alia venientes ad nuptias spirituales et celestes est humilitas.ibidem circa finem,
Nuptias fecit deus pater filio.do.xx.ser.i. circa principium.
Nuptie celestes in quibus multa sacrifi-

apponuntur primum vita / que tripliciter
cauſatur: ſecundum ſanctas que cauſatur a
triduo/tertium victus: quartum copia di-
uitiarum, quintum gloria: ſextum honor:
ſeptimum pax: octauum omnia bona. ibidē
circa finem.

Orationes ſiue ſint voca-
rie/tamen in duobus caſi-
bus neceſſario ſunt ſoluende. do.
xxiij. f. ij. in fi.

Obedientia multiplex. do. iij
aduen. ſer. ij. circa finem.

Obedientia ſi magni meriti: & ſi multiplex.
dominica v. poſt trinitatem. ſermone ſexto
circa finem.

Obligati ſumus deo ad quatuor perſolven
da, dominica xviij. f. ij. circa ho.

Occidunt hominem tria: cilicet letitia/tri
ſtitia/ira cum exemplis. dominica x. ſerſi.
mo circa principium.

Occiſio triplex eſt. domini xviij. ſermo. iij.
circa medium.

Occiſio corporis nō eſt timēda pter chriſ
tum et quatuor rationibus. do. ſubra oct.
aſcen. f. iij. in fine.

Oculus dei multiplex & quomodo olim ha
buit clauſos. dominica. iiij. in xl. ſermone. ij
in principio.

Oculos aliqui habent retro ſe: aliqui ante
ſe: aliqui a dextris: aliqui a ſiniſtris. do. iij.
in. xl. f. ij. circa medium

Oculos ponte ſunt claudendi: et circa illos
quatuor attendenda ſunt. do. i. poſt paſcha
f. ij. circa mediū.

Oculos intellectus & affectus demones a
peccatoribꝰ effodiunt. do. xiij. poſt paſcha.
f. iij. circa medium.

Oculi deprehendantur animā. do. xviij. ſermo.
ij. circa finem.

Oculum ſibi eruit volunt pater p filio vt ſer
ſeruetur. do. xxiij. ſermo. ij. circa prin.

Oculos ſibi eruit democritus propter tria
dominica. xxv. ſer. ij. circa principium.

Odium dimittere eſt miſericordia ſpūalis.
dominica. xiij. poſt trinitatem. ſermo. ij. cir
ca medium.

Odium comparatur fornaci babylonis ti
nee ſi apl. ibidem.

Officium omnium ſanctorum et angelorū
in celo eſt laudare deū. do. xxv. ſer. iij. in fi.

Omne reo continet tria ſcz ſubſtantiā/vir
tutem/et operationem. dominica. xiij. ad
uentus. ſermo. i. circa prin.

Omnipotens eſt deus. et tamen nihil eru
deliter. nihil iniuſte. do. xxi. ſer. iij. cir. prin.

Omnipotens deus/& ſi omnia poſſit de po
tentia abſoluta non tamen de potentia ordi
nata. ibidem.

Operarū alij ſunt. alij mali. dñica in. lxx. ſer
mone. i. circa medium.

Operarū in vineam mittitur propter tria
dominica in. lxx. ſermo. ij. circa medium.

Operarius merces pmittitur. et quomodo
tres ſunt differentie operationum. ibidem
circa finem.

Opera de genere bonorum in peccato mor
tali facta ſunt tā ꝑ Dei acceptum. et abſolutiō.
dominica in. xl. ſer. ij. circa medium.

Opera de genere bonorum/ſcz elemoſyne
orationes et ieiunia plus valent primo dicti
in penitentia ꝙ centum annorum facta in
peccato mortali. ibidem.

Opus dei triplex ſcz creatio/redemptio/et
glorificatio: quia omnia bene fecit. dominis
ca. xij. ſermo. iij. circa prin.

Oratio eſt petitio dicentium. dominica. xl.
ſermo. ij. circa principium.

Oratio ad deum peruenire non poteſt niſi
habeat duos comites/ſcz fidem & humilita
tem. do. ij. poſt octa. epi. ſer. iij. cir. me.

Oratio clamoſa quomodo ſit: et quomodo
diuina miſeratio eam ſequitur. dñica. iij.
poſt octa. epi. ſer. i. circa medium.

Oratio nra circa cōditiones habere debet
dñica palmarum. ſer. i. circa finem.

Oratio noſtra ſi exaudiri debet quatuor
ſunt neceſſaria primo q petantur digna.
ſecūo ne petatur cū inſtantia. tertio habeas
mu innocentiā vite. quarto diſcretionem
in petitione. dñica. v. poſt paſcha. ſer. i. cir.
principium. i medium.

Oratio quī in peccatis ſunt tribus ſimili
bus ſunt ibidem circa medium.

Orandum ſiue ſit omni tempore: eccleſia
tria tempora elegit. ſcz aſcenſionem: mi
ter aſcenſionem: & penthecoſten: & poſt ꝑ
thecoſten: & ibidē quomodo humana ne
gligentia reprehenditur. do. v. poſt paſcha
ſer. ij. circa principium.

Orationes ſunt valde vtiles et fructuoſe
deo placite. angelis grate. diabolo inimi
ce & homini neceſſarie. ibidem.

Orandum eſt ſine intermiſſione tribus mo
dis. ibidem circa finem.

Orationes noſtras tria impediunt ne exau
diātur. f. puſillanimitas. tepiditas: et tem
ritas. do. v. poſt paſcha. ſer. iij. circa prin.

Oratio eſt ſicut incēdium. dominica. pſ. poſt
trinitatem ſermo. ij. circa medium.

Orationes noſtre aliquando non exaudiū
tur tribus de cauſis. & de hoc exemplū. do.
x. ſer. iij. circa medium.

Orandum eſt aliter pro cōpoſitibus ꝙ ſpi
ritualibus. do. xi. ſer. i. circa principium.

Oranit tribus vicibus ꝙo dñica. xl. ſer. i.
circa principium.

Orans cum attentione et devotione et cō
timatione vidēbit deum. dominica. xiij.
ſermo. i. circa medium.

Oranda ſeu petenda ſunt primo ſpiritualia

poſtremo temporalia. do. xv. ſer. ij. in fine.
Per orationes ſanctorū ſepe dñr gratiā
peccatori oīmodo quatuor in ſe habeat. do.
xix. ſer. ij. circa prin.
Orant pro nobis ſancti. do. xxiij. ſermo. ſcd.
circa medium.
Ordo in inferno triplex reperitur. do. iij.
poſt octa. epi. ſer. iij. circa medium.
Ordo etiam non dicitur eſſe in inferno ſi
tum ad tria. ibidem.
Ornatus nimius mulierum reprehenſibi
lis eſt quadruplici ratione. do. ij. poſt trini.
ſer. i. circa prin.
Oſanna. i. obſecro ſalua ex corrupto & inte
gro. do. palmarum. ſer. i. circa finem.
Oues xpi tria ſigna habēt. do. ij. poſt paſcha
ſer. i. circa medium & finem.
Ouib⁹ eboran⁹ ſerat dei propter ſex que
in ouibus reperiuntur. do. ij. poſt paſcha
ſer. iij. circa prin.
Oues ſalti paſcentur de dilectione et fruī
tione ſummi ſuauitatis in eternitate perpe
tue ſecuritatis. ibi. circa finem.

Patientia fuit ſoror chriſti in
morte & in vita nunq̄ ei de
ſerens. do. ij. in. xl. ſermo. iij.
circa prin.
Patientia conſiſtit in tribꝰ.
ibidem.
Palmitis tria ſunt genera.
do. in. lxx. ſer. i. circa prin.
Pandus quinq̄ ſetātur quinq̄ miſſa ho
minum. do. iiij. in. xl. ſer. i. circa medium. &
do. xxv. ſer. i. circa medium & quid iſti pas
nes ſignificent. ibidem.
Panes multiplicauit multipliciter in mas
nibus xpi in manibꝰ diſcipulorum. do. iiij.
in. xl. ſer. ij. cir. medium.
Panis penitentialis: ſacramentalis: mate
rialis: infernalis & celeſtis. do. iiij. in. xl. ſer.
iij. per totum.
Panis ſacramentalis manducat tripliciter. do.
iij. xl. ſer. iij. circa prin.
Panis verbi dei pſortat. do. xxiij. ſer. i. cir
ca finem.
Parētes infirmunt ſe gerere ergā filios. do.
ſuſra octa. nati. ſer. i. cir. finem.
Parētes plus oīs ſūt filios ꝙ deſiderant ab
eis. do. xvi. ſer. iij. cir. medium.
Parium quidā monſtrū quidā ſex filias:
quā ſolū maſculos. do. iij. poſt paſcha ſer.
iij. cir. medium.
Parit eccleſia ex ad celū tranſmittit. do. iij.
poſt paſcha ſer. iij. cir. medium.
Parabola diffinitur quomodo dño ſeptua
in parabolis locutus eſt. do. in. xl. ſermo. i.
in principio.
Paralyſis quid ſit: & quid per paralyticū
ſignificatur. do. ij. poſt octa. epiphe. ſer. iij.
circa principium.
Paralyſis multipliciter cauſatur. do. xix.
ſer. ij. circa medium.
Paralyſis grauis morbus quem tria mala
concomitantur. do. xix. cir. prin.
Paralytici ſanatur. do. xix. ſer. i. cir. me
dium & finem.
Paſſionē dñi ſepe dño longe ante predixit:
et tamen diſcipuli intelligere non poterāt.
do. in quinquageſima. ſer. i. in prin.
Circa paſſionem dñi quinq̄ tractant. f.
traditio/illuſio/flagellatio / conſputio / et
occiſio: et illa quinq̄ que paſſus eſt a iu
deis quotidie patitur a malis hominibus.
ibidem.
Paſſionis cauſa fuit duplex. do. i paſſione.
ſer. i. cir. prin.
Paſſionis efficacia celum aperuit & deum
reconciliauit. do. in paſſione ſermo. i. circa
medium.
Paſtor bonus eſt chriſtus cuius tria poſ
nuntur ſigna. do. ij. poſt paſcha ſermo. i. cir
ca principium.
Paſtoris officium eſt paſcere verbo exem
plo & temporali ſubſidio. do. ij. poſt paſcha
ſer. ij. cir. prin.
Pater amat nos. et hoc per quinq̄ ſigna
manifeſtauit. do. v. poſt paſcha ſer. iij. circa
principium.
Peccatum habet tres differentias: ſcz in
corde/in facto / et conſuetudine. do. xxiij.
ſer. iij. circa prin.
Peccatū aſſimilatur morbo triplici cauſa. ibidem. In peccato quinq̄ ſunt: ſcilicet
actus/delectatio/macula / volantas pna
& reatus ſiue obligatio ad penam eter
nam. & nota bene. dominica. xxij. ſermo. iij.
in fine.
Peccatum impedit omnes virtutes unde
me claudit virtutē auditiua. recolinat oīs
tutē affectiuā. debilitat virtutē operatiuā
et obdurat virtutē memorariuā. do. ij. poſt
octa. epi. ſer. i. per totum.
Peccator per chordam de ſer filis trahit
ad ſupplicia infernale. do. iij. in. xl. ſer. iij.
circa finem.
Peccatorum fundo conſtituit ex multis fi
lijs. do. i. aduentus. ſer. ij. circa finem. Et no
ta bene.
Peccator accuſationes tres habebit in iudi
cio. dominica. ij. aduentus. ſermo. ij. circa
finem. In peccatore tria conſiderantur. ſcz
naturam/culpam/& penam. do. iij. aduen
tus ſer. ij. circa finem.
Peccatū ſignatur per lepra triplici cauſa.
do. ij. poſt octa. epi. ſer. ij. cir. prin.
Peccata quinq̄ ſunt que inducunt ſpiri
tualem cecitatem. do. quinquageſime ſer.
ij. in principio.
Peccata ſunt colligata: & unum trahit ad
aliud: & unum non remittit ſine alio. quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

nota bene.do.xl.ser.xlii.ante medium.
Peccata quattuor maxime orationem impediunt quare ab ipsis est exeundum. dñica.ii.in.xl.ser.ij.circa principium.
Peccata impediunt consolationē spiritus sancti:& de hoc tria pulchra exēpla. In die penthecostes ser.iij.circa medium.
In quolibet peccato potest esse gradꝰ culpe similiter et pene.dominica. vi. post trinitatem ser.iij.circa principium.
Peccatum in homine tria mala facit infirmat a deo elongat et excecat. dominica. xi.ser.ij.circa principium.
Item ista prima elongatio facit errare circa tria ibidem.
Peccatores et eorum edita inducantur in officio misse vt nullus desperet. dominica in.xx.sermone iij.circa principium.
Peccator dicitur canis multiplici ratione:dominica secunda in xl.sermone iij.circa principium.
Peccatores sunt nocui subposito multiplici exemplo.dominica.xiij.post pascha sermo. iij. circa medium.
Peccatores a deo longe sunt duplici modo. dominica.xij. post trinitatem, sermone. i. circa principium.
Peccatoris in morte circundatur confusione & ad terram prosternitur.dñica. x. ser. ij.circa medium.
Peccare dimittit aliquis solum propter verecundiam humanam.dominica.xi. ser.ij. circa medium.
Peccare potest quis per se sed non potest per se resurgere. vt pulcherrime. deducit quattuor exēplis. do. viij. post trinitatem sermone.ij.circa medium.
Item.do.xij.ser.ij.circa principium.
Peccatum excecat hominem triplici ratione.do.xi.ser.iij.circa medium.
Peccata non sufficit dimittere. nisi quis per cōtritionem:confessionē et satisfactionem ea deleat & hoc ostenditur tribus exēplis gregorii dominica.xvij.sermone.i.circa finem.
Peccata habent connexionem & unum trahit aliud quadruplici causa.dñi.xiij.ser.i. circa finem'. Item de hoc .oo.in xl.ser.iij. ante medium.
Peccatum signatur per lepram & quomodo curatur lepra peccati vide in verbo lepra. In peccato tria sunt scilicet dei offensa,macula & obligatio ad eternam penam. do.xiv.ser.iij.circa finem.
Item ejectam ad illa tria deus remittit sed faceredas quātū ad alia tria remittit ibidē.
Peccata dimissa redeunt recidivanti non quantum ad maculam vel reatum.sed quātum ad ingratitudinem dominica.xxij. sermone.i.circa medium.
Peccata redire dicuntur in quattuor casibus ibidem.
Peccatorū magna differentia ibidem.
Peccatores quattuor accusatores habebunt in iudicio ibidem.
Peccator fluit de mala cogitatione in malam delectationem de mala delectatione in consensum.de consensu in opus.in consuetudinem:in necessitatem et tandem in desperationem:quod nota bene.dominica xxiij.sermo.i.circa principium.
Peccator a quolibet plangi debet seu plorari.dñica.xxiij.ser.i.circa finem
Peccator cum sit infirmus non potest per se accedere ad deum ideo oportet vt aliorum meritis adducatur.dominica.xij.sermone.i.circa principium.
Peccatores nō est statim abdicendus sed curandus.dominica.xxij.sermo.iij.in pain.
Peccati incommoda seu inconvenientia que facit peccātū disposita ad peccatū & remedia contra peccatum ibidem.
Peccatoris casus comparatur fagene piscis fractioni nitri:et casui elephantis.dñica.xiij.sermo.ij.cir.principium.
Petōr per mortuum intelligitur eo q̄ sicut mortui est frigidus ponderosus et fetidus.do.xvi.sermo.i.cir.prin.
Pena triplex est quā habuit christus dñica palmarum sermo.ij.circa principium.
Pena damni & pena sensus.dñica.xxij.ser. i.circa medium.
Pena subitātialis in inferno est una:Quis alius diversa:ibidem.
Pena sensus & pena damni & ptracta eterna.ibidē.ser.iij.cir.medium.
Pena eterna punitur homo p transitoria culpa quadruplici rationes et hoc est bene notandum.dñica.xxij.sermo.iij.circa finē.
Pena habet huius gradū quem admodum & culpa.do.vi.post tri.sermo.ij.circa principium.
Pnie tres sunt partes seu contritio confessio et satisfactio:pro quibus remissio culpe collato gratie & promissio glorie dñica.xl.ser.ij.circa medium.
Pna diabolis seu nauis quadruplici ratione.do.v.post trinitatē ser.ii. circa principium.
Pna seu satisfactio minor tutius imponitur q̄ major tribus de causis. dominica.xxij.ser.iij.cir.finem.
Penitentia proportionata valet ad dimissionē culpe & pene.do.xiij.sermo.iij.circa fi.
Penitētium assumptam sepe sequitur magna tentatio dñica.iij.post octa. epy.ser.ij. circa principium.
Pensionarius malus expellit de domo conducta do.xij.in.xl.sermo.ij.circa principiū.
Pepones:ponit accepit alia nobis in mente veniunt & quod signant. dñica.vij.post trinitatē.i.circa medium.
Perfectorum duo sunt genera:scilicet vīs superantium et adulantium: & q̄ adulatos respicere debemus.dominica xxij.ser.secōdo circa medium
Perturbatio triplex est.do.xiij.aduen.ser. iij.circa medium.
Pharisei dicuntur divisi a ceteris iudeis in quibusdam observantijs.dominica.xi.ij. hmo circa prin.
Pharisēus qui ascendit in templū habuit bonum principium malū processum:et pessimum exitum ibidem.
Pharisēus ille tria mala ceteris imposuit & contra dilexit se.vbertia bona.ibidem.
Pharisēorum malicia in tribus ostenditur dominica.xvij.ij.circa prin.
Pharisei et herodiani consilium inierunt contra Christum:dominica.xxiij.sermo.i. circa principium.
Pigmea triplex dedit nobis Christus ad seccandum nos.dominica.xxiij.sermone secō.circa medium.
Piscatores aliquando capiunt multitudinem piscium:aliquando paucos multis de causis.dominica.v.post trinitatem.ser.iij. circa principium.
Placent servi dei propter quatuor:dominica tertia:post pascha.sermone primo circa medium.
Policia vt bene et utiliter regatur debet hō cepo quinq habere ad utiliter regendum dominica.xxiij.sermone tertio circa principium & medium.
Pontifex dicitur Christus quatuor de causis:dominica in passione sermone secundo circa principium.
Porte per quas extrahuntur mortui / sunt quinq sensus.dominica.xvi.sermone hmo circa medium.
Pratum frigoris et caloris ubi pascuntur anes infernales / quorum pastor est diabolus.dominica.xiiij.sermone tertio.circa medium.
Prędendas et benefacta Christus in cruce distribuit.dominica in passione.sermone ij.circa finem.
Predicatorum vox et clamor qualis debet esse, dominica quarta aduentus, sermone ij.circa principium.
Predicantes semper totum id quod concipiunt seu precepit auerunt prolicitate gratuanti corda auditorum.dominica quarta in xl.ser.i.in fne.
Predicatores dei vocantur piscatores.pescatores et vindemiatores.dominica quinta post trinitatem.sermone tertio circa principium.
Predicantes seu predicatores verba q̄ ponunt predicant nō a seipsis:sed a deo se habere recognoscant.do.xxv.ij.circa me.
Prelatus aliquando debet esse malor: aliquando minor:aliquando equalis suis subditis:dominica tertia in.xl.sermone secundo circa principium.
Prelati plus curant de decimarum subtractione et iniuriarum irrogatione/q̄ de subditorum perditione.dominica.xxij.sermone hmo circa medium
Prelati informantur vt debitam formam in corrigendo teneant.dominica xxv.ij. circa medium
Precipi non debet prelato nisi quod cedit net honorem dei rectificationem aut utilitatem proximi.do.v.post trini.sermone primo circa medium
Preceptor verus est Christus:do.xiij.ij. circa medium
De decem preceptis dei sermo bono:dominica.xvij.ij.
Predestinatio & qua pulchre questiones: dominica.xv.sermone.iij.circa principium et medium.
Premium temporale/spirituale & celeste, dominica quarta post trinitatem sermone.ij. circa principium.
Primitie solui debent secundum consuetudinem provincie et indigentiam ministrorum ecclie:dominica.xxij.sermone secundo.in fne.
Princeps capitis locum tenet:alii membrorum locum diversimode. Ut autē princeps bene regat quinq requiruntur, dominica xxij.sermone tertio.circa prin.qđ nota.
Princeps a tribus vitijs debet esse immunis:scilicet ira/vino et cupiditate / et hoc ostenditur exemplo. dominica.xxi.sermo.i. circa principium.
Processio triplex celebratur.dominica palmarum.sermone tertio circa hn.
Prophete quidam dei/quidam diaboli.dominica.iij.aduentus.sermone tertio circa medium.
Prophete tripliciter accipi potest. dominica tertia aduentus.sermone secundo circa medium.
Propheta tripliciter accipi potest dominica quarta aduentus: sermone primo,circa principium.
Propheta falsus.Require superius falsus propheta.
Prophetis triplex inuenitur.do.viij.post trinitatem.ij.in hn.
Prosperitas mundana lune assimilatur:triplici de causa.dominica.xiij.circa principium.
Prudentia seu prudentia commendatur et.q̄ iij huius seculi sunt prudentiores.dominica nona post trinitatem.sermone.ij. circa finem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prudentia tripler, ibidem.
Prescientia dei cum fallit non possit prescire aliquē damnandum vtrū illū oporteat vocari. dominica xv. ſmone tertio circa pncipium ⁊ medium.
Pulchra responsio questione repellit: unum queritur. Quare deus creat vel nasci ptmittit quos scit esse damnandos ibidem.
Publicanus tenet typum peccantium ⁊ fletum. do. xi. f. ij. circa pncipium.
Publicanus latetatem hausit: pharisius autem ſtiens recipit quadruplici causandi dem circa finem.
Pueri instruūtur vt crescant in virtute. dominica infra octa. natiuitatis. ſmo. ſmo. prope finem.
Pueri in vtero positi in complementū pertenerint exire appetunt: quia non inuenit sufficiens nutrimentum esse et sancti viri celo cupiunt nasci: cum sibi cupiunt satiari dominica tertia post pascha ſmone tertio circa finem.
Psalterium decem chordarum triplici de causa portatur. dominica quarta ſmo. iij. circa medium.

Quadragesimale iciunium ppositum fuit per legem Moysi cam prophecam: et nunc per euāgelicam. do. xl. ſmone tertio circa pn.
Quadragesimalis tempore generalem ſmonem facere volens poterit predicare ſmonem sequēti de do. iij. post tri. et etiam sermo. sequi de do. v. post trini.
Quadrati. am ciuitatis faciunt fidei: spem charitatem et bona opa. do. iij. f. l. f. sequēte. circa principium.
Questio est aliquotiens questione repelle da iuxta modum christi in euangelio dominica. xv. sermo. iij. circa pn. et medium Et nota ibi pulchras questiuncul as. Augustinus de minimis et manifestis de quibus et similibus dominus curiosi rationē reddere nesciunt destruant celestia ⁊ alta inquirere. Questiones tres monet unus ad Mysehem prophetam de obsequio deo faciendo. Et respondit propheta. Indicabo tibi o homo quid sit bonum vtique facere ⁊ c. do. xxiij. f. iij. circa finem.

Rationem reddere oportet de quatuor nobis commissis. do. xij. f. ij. circa principium et medium.
Rationem reddere oportet similiter de malis a nobis factis et de malis dominibus propter deum non dimissis ibidem.
Ratione habita examinatos conuincet: ⁊ circa eos sententiam diffinitiuam profere ret ibidem.
Rationis diuincta requisitio fit post mortem vel in iudicio qualiter homo disposuit res corpus et alam ⁊ quō ante illū examen incidāt questiones tres que per interlocutoriam sententiam diriminuntur. do. ix. post tri. f. i. circa medii.
Raptores multi sunt do. xi. sermone ſmo. circa medium.
Recreatur populus secundo fatigat⁹ tripli ci remedio. do. xiij. in. xl. sermone ſmo circa principium.
Recreatio aliquotiens licita est ⁊ expiua de scō anthonio ibidem.
Reciditatio periculosa est. do. iij. in. xl. f. i. circa medium
Reconciliare fratri tuo iuxta modū offensionis. do. vi. post tri. f. i. circa finē.
Reddere que sunt dei deo et que sunt cesar⁹ cesari quomodo inquirit ur a xpō. do. xxiij. ser. i. circa medii ⁊ finem.
Remedia tria cōtra vitia. do. in. xl. f. ij. circa principium.
Remedia quinq; consuevit xpūs habere cōtra tram indecorum dominica in passione sermo. iij. circa medium.
Remittit deus totaliter liberaliter facilit. do. xxij. f. iij. circa medium.
Regnum celorum primo querēdum: et tūc alia adhicientur. dominica xv. ſmone primo circa finem.
Regnū celoy venale est et multiplici moneta cōparatur. ibidem.
Regnum celorum aliqñ ſignat presentem ecclam siue congregationē fidelium do. xx. f. i. circa principium
Reliquie pctoy sunt mala cogitatio et delectatio que sunt dispgende. do. xxv. f. ſmone circa finem.
Reliquie bonorū cogitationū sunt conseruande ibidem
Reliquie cibo⁹ ⁊ diuitiaꝝ sunt pauperib⁹ erogande ibidem.
Repehendio ordinata tria requirit. s. culpam discretionem ⁊ c. do. iij. post pas. ser. iij. circa principium.
Resuscitatio multoy per xpm facta notatur. do. xvi. f. ij. circa pn.
Ad spiritualem resuscitationem tria diffinunt. do. xxiij. f. iij. circa med.
Resuscitationem esse veram tria ostendūt ibidem.
Resurget die tertia: qui sint illi tres dies et de leticia resurrectionis do. in. i. f. ſmo circa finem.
Resurrectio xpi est figura nostre resurrectionis spiritualis die pasche ser. ij. circa medium.
Resurrectione christi facta quadruplici tēpore est questū die pasche ser. ij. in fine.
Resurrectio christi sicut quadruplici ter facta est: sic et resurrectio spiritualis est secundū velocitate/peritate/potestate/et integritatē et quomodo christus post resurrectionē comedebat quātum ad duo die pasche ser. iij. circa pn.
Resurgens christ⁹ letificauit mestos: proauit timidos: erroneos illuminauit. do. i. post pascha ser. i. circa pn.
Rex christ⁹ quatuor in se habuit. do. palmarum ser. ij. circa pn.
Rex dicitur deus. dominica. xx. ser. i. circa principium.
Rex dicit ꝙ regit populum suplenter: xpus dicam humiliter/⁊ scipsum innoctter. do. xxi. ser. i. in pn.
Rex a tribus vitijs debet esse immunis. ibidem.
Regnat male seipsos cop⁹ ⁊ animā. et res ēporales multi ⁊ illi venundantur. do. xx. ij. ser. i. circa pn.
Rex dicitur christus ⁊ liberalis indebiti dimissione. ibidem.
Retere volēs politiā quinq; debet habere. do. xxiij. ser. iij. circa medium.
Rosa virtutalis tria cōtinet. do. ij. ij. in. xl ser. i. circa pn.

Sabbatū nunc dicit dies ⁊ quare dicitur feria secunda: feria tertia die pasche ser. i. circa pn.
Sabbatum triplex est. scz tēporis/pectoris ⁊ eternitat⁹. do. xvij. ser. iij. circa medium.
Sacrificium matutinum ⁊ meridianum et vespertinum. do. v. post pascha ser. ij. circa pncipium.
Satietas semiplena est in mundo: plena in celo: furies in inferno. do. xiij. in. xl. ser. ij. circa finem.
Satiari nō potest infernus: terra sitiens et ignis arcēna. Sit tria alia insatiabilia sunt oculus auris et cor. do. iij. post pascha. ser. iij. circa finem.
Satietas plena: semiplena plenissima. do. vi. post trini. ser. ij. circa finem.
Satietas magna in turbis. ibidem circa medium.
Satietas seu saturitas plena erit in patria. do. xvij. ser. iij. circa finem.
Satiari non possunt tria. vide de verbi tria.
Sacerdos bon⁹ vocatur angel⁹ ⁊ mal⁹ diabolus. do. x. ser. i. circa finem.
Sacerdotes homines facti sunt propter sed sacerdotes ordinati propter testeū vita eorum ipsorum est ordinatio autem ⁊ doctrina/tua est. dominica. xiij. post tri. ser. iij. circa pncī.
Sacerdotium comparatur stomacho: quo languente omnia membra languent. do. x. ser. iij. circa pncī.
Salius dominis ieiuni est venenum serpēti sicut et ieiunij diabolo. do. ij. in. xl. ser. i. circa finem.
Salius sapientiam signat. do. xij. ser. i. circa medium.
Salius triplex. dominica. xij. sermo. ij. circa finem.
Sancti de inferno educti ibi fuerunt vsq; ad ascensionem die pasche. sermo. ij. circa medium.
Sancti in frontibus habent tria nomina scripta scilicet ciuis eternus filius. do. xix. ser. i. circa finem.
Sanctificat nos spiritussanctus in die pentecostes. ser. iij. circa finem.
Sanguis christi habuit duplicem virtutē in mundo. dominica in passione ser. i. circa medium.
Sanguis christi habuit virtutem in infernō. ibidem circa finem.
Sapientia triplex distingnitur nociua sua pertina necessaria. dominica. ix. post trinit. ser. ij. circa finem.
Sapientia est in omnibus rebus pensare finem. et de hac pulchū exemplū de sancta tri. ser. ij. circa pn.
Sapientia diaboli carnalis ⁊ diuina. do. xij. ser. ij. circa finem.
Sanauit nos christus a peccatis tribus modis saluauit nos et a diabolo et a pena. dominica. xiij. ser. iij. circa principium ⁊ medium.
Saluare vult de⁹ ⁊ scit ⁊ potest. do. xxi. ser. iij. circa principium.
Scire volens quid est in summo: quid in imo confessionem recipiet. de sancta trini. ser. iij. circa finem.
Scientia omnis diuiditur in naturalem moualem et rationalem. dominica. xiij. ser. ij. in principio.
Scholarium multiplex differentia. do. vi. post tri. ser. i. circa pn.
Scarpones ⁊ apes pungūt. do. xxiij. ser. ij circa medium.
Scriptura sacra est speculum ⁊ facies. do. xij. ser. i. circa medium.
Scriptura sacra duplex habet intellectū literalem ⁊ mysticum. dominica. xxv. ser. ij. in principio.
Seminauit diabolus ignorantiam: culpā et miseriā. dominica. iiij. post epipha. ser. i. circa pncī.
Seminauit ecōtra celestis agricola: sapiētiam gratiam ⁊ gloriam. ibidem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Seminauit deus bonu/ sed diabolus ziza ꝛ
nio superseminare ꝓcurat.do.xiij. post octa.
epy.f.ij.circa finem.
Seminator bonus quatuor in scripturis dr, do.
in ir.ser.ij.f.circa prin.
Semen triplex ex utero virginis Christus
portauit.ibidem.
Sensus corporales qui diligenter custodit
quatuor magnas utilitates acquirit.do.iij.
aduentus.ser.iij.circa prin. Ad illos venit
Christus qui portas sensuum suorum claus
dit.dominica ima post pascha.sermone.ij.
circa medium.
Sedus quinq; sunt porte per quas extrahi
tur mortal,do,xvi,sermone primo circa me
dium.
Sensus quinq; plene latantur in celo.do.
xxv.f.iij.circa medium.
Sesualitatem rōni subdere debem⁹ ꝛ quo
modo in domo sue deus posuit virum ꝛ mu
lierem ostam ꝛ ancillam.do.vi.post trinita
tem.ser.ij.in fine.
Sensualitas seu caro qñ dominatur rōni:
tunc est pax turpis ꝛ peruersa.do.xx.pmo.
ij.circa principium.
Sensualitas restringi debet vt subditi in
formentur, dominica.xxv.pmone secundo
circa medium.
Sensualitas ceca est,igitur rō eam ducere
debet ibidem.
Senes instruuntur in timore.dominica in
fra octa.natiuitatis domini.sermone.i.circa
medium.
Senectus habet multas miserias:ideo in
uentus est deo danda.do.viij.post trinitatē
sermo.ij.circa finem.
Sententia aliqua tribus modis dicitur in
iusta, domi.infra octa.ascen. pmone tertio
circa princi.fum.
Sententia definitiua in iudicio quadrupli
ci auxilio fulciuntur potest.do.xxij.f.ij.cir
ca med.et nota.Non autem in extremo in
dicio.ibidem.
Securos nos reddidit ipse per verba ꝛ per
instrumenta quatuor euangelistarum.do.xxiij.
pmo.ij.circa medium.
Septima hora significat fidem tri. in qua
tuor partibus mundi predicandam,vel per ti
morem seu vnū donū spūssancti.do.xxi.f.iij.
ij.circa medium.
Septuagintaspecies quomodo intelligitur.
do.xxij.pmo.ij.in fi.
Serpens nisi capite teneatur totum statim
elabitur ꝛ quomodo serpens infernalis ha
bet corpus caput et caudam scilicet fugge
stionem:consensum et opus.do.xl.pmo.pri
mo circa finem.
Serpens p quatuor expellitur.do.iij.in.xl.
pmo.iij.circa fi.
Serpentis astutias.vide in verbo aspis.
Seruire debemus deo de pecibus nostris ꝛ
de rebus nostris et exemplo eorundem et
operibus.dominica palmarum.pmone.iij.
circa principium.
Serui dei sunt in merore ꝛ plorant propter
quatuor.dominica iij.post pascha pmone.i.
circa medium.
Serui dei habet hic gaudium ꝛ consolatio
nem sempiternam:sed illa in tribus deficit.
ibidem circa finem.
Serui dei super omnia in hac vita tria de
siderant.scz amorem dei:confirmationem
eius et aliquem modum sciendi: hoc in
die penthecostes sermone primo circa prin
cipium.
Serui dei corpus valet in quadruplici sta
tu.dominica.xviij.sermone primo in prin
cipio.
Seruire debemus deo cum mūdicia cordis
cum iustitia bona operiuret cum rectitudi
ne intentionis / et cum longanimitate.do:
minica sexta post trinitatem.sermone secun
do:circa finem.
Seruire duob⁹ dominis nemo potest ꝛ ser
uire dimitte est deum negare.dominica de
cima quinta:sermone primo circa prin.
Similitudo triplex est inter Christus ꝛ nos
dominica decimaoctaua sermone secundo
circa medium.
Syrene dulces animas in peccatis dormi
refacinat.dominica.xxiij.sermone secundo
circa m..finm.
Societas equi a malis societatibus se sepa
rat quatuor mala per hoc vitat.dominica
duodecima/sermo.i.circa fm.
Sol obscurabitur in aduentu iudicij.domi
nica secunda aduentus.sermone primo.cir
ca principium.
Sol per totum terre penetrat.dñica.xxiij.
pmone.i.circa medium.
Sol dupliciter dicitur actus ꝛ qr nose solus
Christus intelligitur. die pasche.pmo.i.cir
ca principium.
Sollicitudo multiplex dominica.xv.circa
medium.
Sollicitudinem superfluum prohibet domi
nus.ibidem.
Sollicite ambulare cum deo.do.xxiij.ser
mo.iij.in fine.
Somnus triplex in celesti patria resonabit.
dominica vicesimaquinta /sermone tertio
circa finem.
Spiritus diuin⁹/humanus/malignus/an
gelicus,dominica in quadragesima.sermo
ne.ij.circa principium.
Spiritussanctus missus est in eruditio
nē contra ignorantiam .dominica quarta
post pascha : sermone secundo circa fi
nem.
Spiritussanctus procedit a patre et filio et

quomodo constatus est error grecorum de
processu a solo patre procedere qui quidem
error auctoritatibus sanctorum doctorum
et rationibus conuincitur.dñica infra octa.
ascen.sermone.ij.circa principium.
Spiritussanctus mittit ad nos:et quomo
do ad eius aduentum nos preparare debe
mus.ibidem.et etiam in die pentecostes.ser
mone.i.in principio.
Spiritussancti missio recolit duplici cau
sa.dñica infra octa.ascensionis ꝛ quomodo
tunc fit spiritussancti promissio:et in die
pentecosten exhibitio.ibidem.
Spiritussanctus prefiguratur per columbam.ibidē.circa mediū. Ad hoc qꝫ spūs san
ctus ad nos veniendum possimus recipere
disponere ꝛ preparare nos debemus p tria
in die pente.sermone.i.circa principium.
Spiritussanctus maxime cum tribus pec
catis nō potest stare scz duplicitate:cornu
latate:et elatione.ibidem.
Spiritussanctus est signis qui per tria con
seruatur.ibidem.circa medium.
Spiritussancti manifestatio.ibidem.
Spiritussanct⁹ in triplici signo seu specie
apparuit et quare hoc.ibidē.circa finem.
Spūssanctus ad quosdam venit:sed ad alios
non facit ad quosdam nunqꝫ venit ad
aliquos autem venit et manionem facit ꝛ
hoc solū ad illos qui habent corda ꝛ corpo
ra sricta in die pente.ser.ij.circa principiū.
Spiritus malignus simili modo manifestē
facit cum suis,ibidem in fine.
Spiritussanctus est aduocatus noster con
solator noster sanctificator et institutor.in
die pente.ser.iij.circa prin.
Status hominis in vita in morte ꝛ post mor
tem etiam in hoc triplici statu christ⁹ suos
vilexit,dñica prima post pascha.sermo.iij.
circa principium.
Tam secundum istum triplicem statum de
scribitur diues et pauper. dominica pri
ma post trinitatem,sermone primo circa
principium.
Status triplex scilicet incipientium profi
cientium et perfectorum.dominica in qua
dragesima.sermone.iij.circa medium.
Status triplex scilicet coniugatorum ꝛ vi
duarum et virginum.ibidem.
Status hominis est periculosus quorsum
cunqꝫ enim se vertit.dolores et pericula re
spicit,dominica in quinquagesima.sermo
ne.iij.circa medium.
Status iustificationis et preuaricationis.
dominica vicesimaquarta. sermone tertio
circa principium.
Stelle cadent de celo in iudicio,dominica
secunda aduentus,sermone primo. circa
medium.
Stoici dicunt tam et ceteras passiones
non posse cadere in sapientem.dominica
sexta post trinitatem, sermone tertio,circa
principium.
Stomacus anime purgandus est.dominica
septima post trinitatem,sermone.iij.circa
medium.
Stultus tacere non pōt.in die pentecostes,
sermone.iij. circa principium.
Surculus truncо insertus totam eius⁹ pri
tutem in suam trahit qualitatem.dominica octaua post trinitatem, sermone.iij.circa finem.
Surdus et mutus adducitur ad christum
et ab eo curatur.dominica duodecima.ser
mone.i.circa principium.
Surdum faciūt aliquem tria peccata.item
surdi sunt similes aspidi qui dum sentit se
incātari tres habet astutias.dominica.xij.
sermone.ij.circa principium.
Surd⁹ est peccator quia quatuor magnas
voces audire non potest. dominica.xij.ser
mone.ij.circa medium.
Suscipimus libenter quatuor genera per
sonarum scilicet dominos propinquos hos
pites et amicos.dominica prima aduen
tus.sermone.i.circa medium.
Suscipimus principem libenter⁹ propter
quinq;.dominica prima aduentus.sermo
ne.ij.in principio.
Suscitat etiam mortuum et aliquādo mor
tuum mystum die pasche.sermone tertio.
circa finem.vide supra resuscitatio.
Superbia totum genus humanum occupa
uit, dominica quinquagesime. sermone.ij.
circa principium.
Sughie seu tumores quatuor species sunt
quarum qualibet humiliat.dñica.xl.sermo
ne.iij.circa principium.

Tabula prima moysi cōtinet
tria precepta de dilectione dei
sed tabula secunda continet
septem que pertinent ad dile
ctionem proximi. dominica
decimaoctaua .sermone.iij.
circa principium.
Tacere aliquādo est bonum aliquādo non.
dñica.xvij.sermone.i.circa principium.
Tenebre superiores/inferiores/interiores/
et exteriores et sunt infernales:contra pe
ro in celo lux est.dñica.ij.post trinita
tem.sermone.ij.circa finem.
Tenebre exteriores sunt extra animā dicm
et qꝫ triplex est octo dierum et noctium.do
minica vicesima, sermone primo circa fi
nem.
Tempus quadrupliciter potest considera
ri scilicet in mundo/in iudicio/in celo/et
in inferno.dominica tertio post pascha,ser
mone.ij.circa medium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Index alphabeticus.

Templum christus de templo expulit vendentes et ementes dominica.c.sermo.i. circa finem.
Item consuetudo christi fuit quãdo intrauit hierusalem mox intrauit templum dñi ca.x. ser.iii.in pun. Vide domno.
Terra magnam pressuram gentium habebit in iudicio dominica. ii. aduentus sermo.i.circa finem.
Terra bona et terra mala triplex. dñica in pl.sermo.xiii.in principio.
Terra bona tripler. una profert fructũ trigesimum alia sexagesimum alia centesimũ ibidem circa medium.
Terra cognoscitur per sectionem: et repletionem per colorem et per saporem dñica. in.ix.sermo.ix.in fine.
Terra tota respectu celi est quidã punctus de sancta trini.ser.ii.circa finem.
Terra viuentiũ peregrinantium multitudo dñica.xxiii.ser.iii.in principio.
Testes quattuor contra peccatores erunt in iudicio.dñica.ii. aduẽ. sermo.ii. in fine.
Testis tres conditiones habere debet et quomodo apostoli perhibuerunt testimonium christi domi.infra octa.ascẽ.sermo. ii.in fine.
Testis falsus tres offendit.dñica.xxiii. sermo.iii.circa finem.
Tentauit diabolus christum, dominica in pl.ser.i.circa principium.
Tentationes diaboli christus vicit triplici ter et ex eius exemplo nos vincere debemus ibidem.
Tentationum quattuor sunt genera quibꝰ etiam diabolus christum tentare voluit: sed nõ valuit.dominica.in.pl.sermo.iii.circa finem.
Tentatores. quattuor sunt genera. dominica.iii.pl.in principio.
Tentat quis deum eius auxilio se iudicii tendo quãdo per humanum auxilium euadere potest.dominica.xv.sermo.primo circa medium.
Tentatione in tempestate nauis imminente quattuor ferri debent.dominica.xix. ser. i.circa medium.
Timor pirtus necessaria ad salutem dominica.xxiii.sermone secundo circa medium.
Timor plurimum valet.nam ad timorosos christus venit.dominica hma post pascha sermo.ii.circa finem.
Timor multipliciter caulatur. dñica. xiii. sermo.iii.circa finem.
Titum ꝛ vespasianum in iudeam misit imperatores.dñica.xxiii.sermo.i.in principio.
Treo sunt qui errare non possunt scilicet deus angelus et prophete. de sancta trini. sermo.iii.circa principium.
Tres species odiuit anima mea: pauperem superbum: divitem mendacem et senem fatuum. dominica. in passione sermo. iii. circa medium.
Tribulatio quadruplex inuenitur prima tyrannorum secunda hereticorũ tertia hypocritarum quarta antichristi.dñica.ii.aduẽ. sermo.i.in medio.
Tribulatio hominis tripliciter potest considerari: aut prout preterita: aut prout presens aut prout futura dñica infra octauas ascen.sermo.ii.circa finem.
Tributum triplex debemus deo de rebus elemosinam de anima oratione ꝛ de corpore mortificatiõe. dñica. v. post pascha sermo.ii.circa principium.
Tributum ꝛ pecigal debemus cesari.dñica.xxiii.sermo.iii.in principio.
Tria expellunt hominem de domo.fumus. pluia.prauus filius.dñica.ix. sermo. iii.circa principium.
Tria sunt insatiabilia oculus: auris: cor. dñica.iii.post pascha ser.iii.circa finem.
Tria alia insatiabilia.infernus.terra sitiens ꝛ ignis ardens ibidem.
Tria alia insatiabilia.sunt.scilicet infernus: os pulue: et terra.dominica.xiii.sermo.i. circa medium: et etiam dominica.xvii. ser. ii. circa principium.
Tria sunt genera hominũ quos deus odit. dominica.xix.sermo.iii.circa finem.
Triticum exterius habet rubetem interficiendum. dñica quarta post octauas epiphanie sermo. primo circa medium.
Triticum dei tripliciter consideral.dñica. iii. post octauas epi.sermo.iii.circa finem.
Tristitia occidit hominem paulatim.dñica.x.ser.i.circa principium.
Turbe videtes miracula timuerũt tripliciter de causa dñica.xix.sermo.ii.circa finem.

Vadit ad eũ qui se mittit christo per multas vias ꝛ multos circuitus Item per carnem ꝛ inundam. de mundo in paradisum. de cruce in sepulcrum. in celum ad iudicium Item in apostolos omittit spũs sctus. Item quotidie ad sanctos viros reuertitur. dñica.iii. post pascha.ser.i.per totum.
Una ola huius mundi in monte cuan est vt patet per multa exempla.dñica.xxiii.sermo.ii.circa principium.
Ubiq; erant angustie tempore iudicii. dñica.ii.aduentus.ser.ii.in medio.
Ubicunq; se vertit homo videt sua pericula: sursum: deorsum: ante: retro. vo.in.i.sermone.iii.circa medium.
Ubiq; videre põt peccatores ceca a deo illuminata: sicca humectata: sanitate. dñica.iii.in pl.ser.ii.circa finem.

Sermonũ de tempore.

Ubiq; in celo nati magnã lucem habebunt supra/infra/et intra.De sancta trinitate. sermone.ii.in fine.
Ubiq; malleus conterens peccata.dominica.xvii.sermone.i.circa medium.
Vendendo nobis regnum celorum deus dimittit se a nobis decipi.de sancta trinitate sermone.i.circa medium.
Venter guloſi est saccus stercorum. domꝰnica in quinquagesima.ser.iii.circa mediũ.
Veritas odium parit/odiosa est superbia/ luxuriosus/auarus.dominica in passione.ser mone.i.circa principium.
Verecundia virtus necessaria ad salutem. vo.xxiii.sermone.ii.circa medium.
Vermium tria genera que corrodũt. dominica.xxiii.ser.iii.circa principium.
Verbum dei dicitur semen multis rationibus. vo.in.ix.ser.ii.in principio.
Verbum dei habet virtutem calefactiuam nutritiuam et generatiuam.ibidem.
Circa verbum dei triplex periculum.ibidem in medio.
Verbum dei sanat spirituales morbos: et quomodo auditores verbi dei quatuor habere debent.dominica.v. post trinitatẽ.sermone.i.circa medium et finem.
Verbum in corde est ꝛ manifestat p vocem dñica.iii.aduentus.ser.i.circa medium.
Vestimenta anime sunt bona opera.dñica prima aduentus.ser.i.circa finem.
Vestis triplex.item etiam antiqua et nona. dominica prima aduentus.sermone tertio in medio.
Vestes deserit quis tribus de causis.dominica tertia aduentus.sermone secundo circa principium.
Vestes pulchras assumere debemus spoliso similes.dominica quarta aduentus.sermone.iii.circa finem.
Vestibus nemo gloriari debet. dñica hma post trinitatem.sermone.i.circa medium.
Vestium preciosarum peccatum. dñica prima post trinitatem.ser.ii.circa medium.
Vestes sordidas abiicere ꝛ pulchras induere. dominica prima aduentus.sermone primo circa principium.
Vestis omnia triplex est. dñica.viii.post trinitatem.ser.i.circa principium.
Vestis nuptialis est charitas.dominica.xx. sermone primo circa medium: et sermo.iii. circa medium.
Vexillum christi debemus assumere.dominica prima aduentus.sermone primo circa medium.
Via est triplex scilicet circularis obliqua: et recta.dominica quarta aduentus.sermone secundo.circa finem.
Via dñi quadrupliciter preparetur. dñica iii.aduentus.sermone.iii.in principio.
Via trium dierum ab egypto.dñica.iii.post trinitatem.ser.ii.circa finem.
Victores fuerunt romani propter tria fides/scientiam/et exercitationem. dñica xxiii.ser.iii.circa medium.
Viduarum tria sunt genera: ꝛ quomodo instruuntur exemplo ecclesie vidue.dñica infra octauas natiuitatis dñi.sermone.i.circa principium.
Vidua a qua mortuus defletur dicitur ecclesia. dominica.xvi. sermone primo circa finem.
Videmus nunc obscure tunc autem clare, dominica quinta post pascha. sermone.ii. circa finem.
Villicus potest dici quilibet homo de isto villico quatuor ponuntur.dñica.ix.post trinitatem.ser.i.circa principium.
Vidue decipiuntur molestantur.dominica xvi.ser.iii.circa medium.
Vidue debent tria vitia fugere/loquacitatem: ꝛ curiositatem.ibidem nota.
Vidualis aliquando expedit carere viris et pueris.ibidem.
Vinum ex aqua miraculose factum optimum. dominica prima post octa.epi.sermone.i.circa finem.
Vines est ecclesia seu vniuersitas fidelium.
Vines signat animam seu conscientiam: et quomodo in ea laborandum.dñica in.xxx. sermone.ii.circa principium.
Vineam nostram vindemiare oportet: et quomodo tres sunt mali vindemiatores. ibidem circa finem.
Vires regula matrimoniales habet quatuor capitula.dominica.ii.post trinitatem.sermone.ii.circa principium.
Vir et mulier inter seruide prot.
Virginitas est preciosus thesaurus: et quomodo virgines instruuntur.iii.dominica infra octauas natiuitatis domini.sermone.i. circa medium.
Virtutes que prosunt et necessarie sunt ad salutem sunt quinq; scilicet verecundia/fides/timor/dilectio et humilitas.dominica.xxiii.ser.ii.circa medium.
Visio dei sanctos letificat ꝛ in amore instabiles.dominica.vi.post trinitatem.ser.iii. circa finem.
Visio alia vicualis patrie.dominica.xiii.sermone.i.circa principium.
Visio patrie tripler.ibidem.
Vita presens non habet veritatem sed falsitatem/incertitudinem/et imperfectionem. dominica infra octa.ascensionis.ser.i.circa principium.
Vita alia activa: alia contemplativa: alia composita ex vtraq;.dominica.xxii.sermone.i.circa medium.
Vite duo sunt signa scilicet sensus et nutus.

dñica.xiij.sermone.iij.circa medium.

Vita nostra hæuis et caduca est: et vapor apparens est: et adhuc hinc vineret: et modice moueretur quid ergo vite longitudo illi profuit.dominica.xxi.sermone pmo circa finem.

Vitrum seruatū diu durat: sed vita humana quantūcunqz seruetur durare non potest. In die penthecostes.sermone pmo circa medium.

Vnguentum triplex spirituale die paschę. sermone.ij.circa medium.

Vocati sumus a quinqz.dominica in.xxx. sermone.iij.circa medium.

Vocatorum tres sunt differentię.dominica ij.post trinitatem.ser.i.circa medium.

Vox dicitur sonāns et quota. Item vox positiua est verbo.dominica.iiij.aduentus. sermone.i.circa medium.

Vox alta/clara et suauis est perfecta.dominica quarta aduentus.sermone secūdo circa principium.

Vox quomodo naturaliter precedit verbū. ibidem.

Vox Ioannis baptiste quomodo fuit perfecta.ibidem.

Vox predicatoris qualis debet esse.ibidē.

Vox tube iudicialis tripliciter clamabit. dñica.xlij.ser.iij.circa medium.

Vox christi suauissima in celesti patria resonabit. dñica.xxv. ser.tertio.circa finem.

Vox triplex seu sonus in celesti patria auditur.ibidem.

Vsurarium et auarum vendunt deū beatam visionem et omnes sanctos. dñica.xxi.sermone.ij.circa medium.

Vtilis quomodo ille mihi est: qui sibimet est inutilis, de sancta trinitate. sermone.ij. circa principium.

Vulneribus quinqz peccatis est panis sacramentalis. dominica quarta in septuagesima.sermone.iij.circa principium.

Vulnera recentia inveterata putrida aliter et aliter sanantur.dominica prima post pascha.sermone.iij.circa medium.

Vulnerum ostensione christus thomam in fide solidauit.dominica.i.post paschā.sermone.iij.circa finem.

Vulnerum ostensione christus tribulatum letificauit de peratum certificauit: et tepidum inflammauit.ibidem.

Vulnera diuersa diuersimode sanantur.dominica.iij.post trinitatem. sermone.ij.circa principium.

Vxorem ducere potest quis quatuor de causis.dominica prima post octa.epiphanie.sermone.i.circa finem.

Vxor qualis sit ducenda: qualiter bona cognoscenda qualiter diligenda: qualiter castigada.dominica prima post octauas epiphanie.sermone tertio per totum.

Vxori qualis vita post mortem viri sit ellegenda.ibidem circa finem.

Vxores tres viduate pulcherrime respondent quare non vellent procedere ad secundas nuptias.ibidem in fine.

Vxor plus debet quis honitate in proximo diligere q̄ pulchritudinem. dominica.xx. sermone.ij.in principio.

Vxor debet viro obedientiam et subiectionem.ibidem circa principium.

Vxor in domo animę est caro seu sensualitas et ratio est vir. quando autem caro dominatur rationi tunc est par turpis et peruersa atqz contensio multa.ibidem.

Vxor et vir sibi tria debent.ibidem.

Vxor seu mulier habet quatuor trahentias scilicet timorem cupiditatem verecundiam et confusionem, per autem vnum solum habet ibidem.

Nullus incōgruo vsu per p/positum scribitur. Sed secundum regulam orthographiam per ch/ scribi debet.

Vbi dauid versi corpus veram animam ⁊ veram deitatem dominica secunda post octa.epiphanie sermone.i.circa finem.

Vbi est dominus noster propinquus: hereditas nostra et amicus.dominica prima adventus sermone.i.circa medium.

Vbi regem nostrum suscipere debemus propter quinqz. dominica prima adventus sermone secundo circa principium.

Vbi est frater noster.dominica prima adventus.sermone.ij. circa medium.

Vbi est consanguineus noster et/est manifestus.ibidem.

In christo sunt tria deitas humanitas sapientia ⁊ veritas.do.ij.aduentus.ser.j.circa prin.

Vbi apparebit in forma humana cum potestate in iudicio et omnis examinabit.do.dñica.ij.aduentus.ser.iij. circa principium.

Vbi venies cum potestate multa ad sentiendum et cum maiestate ad exequēdum ibidem.

Vbi sanctitur a tribus generibus dominis. do.in.i.sermone primo circa principium.

Vbi contra quinqz incommoda portantur quinqz remedia. ibidem. sermone.ij. circa medium.

Vbi quatuor vestibus eburnis vsus est. dñica in.ij. sermone.ij.circa medium.

Vbi tentari voluit.ibidem per totum.

Vbi triumphauit xl. diebus et de ieiunio multa.dñica in.xl.sermone per totum.

Vbi ⁊ diabolus sunt coērcti in voluntate et operatione.do.iij.in.xl.ser.i.circa medium.

Vbi aliquando fugiebat: aliquando occultabat aliquando se occultabat. dñica in palmis.sermone.iij.circa principium.

Vbi per hec nobis dedit exemplum fugiendi honores conuertendi aduersa et vitandi iurgia.ibidem.

Vbi discipulos erroneos in fide confirmauit per omnes quinqz sensus. dominica prima post paschā.ser.i.circa medium ⁊ finem.

Vbi venit ad quinqz genera personarum: et illas refert.dominica prima post paschā sermone.ij.circa principium.

Vbi familia triplicem habuit differentiam

Ab aliquibus enim recedit et nunq̄ redit.

Ab aliquibus recedit ⁊ redit ab aliquibus nunq̄ recedit.dominica.iij. postpaschā.sermone.i.circa medium.

Vbi qui est verus sol multos circuitus et multas vias facit. dñica.iij. post paschā. sermone.i.per totum.

Vbi certificat nos de sua temporali ⁊ eterna generatione.dominica.v. post paschā.sermone.ij. circa medium.

Vbi factus est speculum dei. dominica.v. post paschā.ser.iij.circa finem.

Vbi factus est speculū dei dominica.v. post paschā.ser.iij.circa finem.

Vbi dicit sol medium iudex.dominica.iij. post trini.ser.i.circa medium.

Vbi est nobis omnia dñica.iij. post trini. sermone.ij.circa principium.

Vbi accedere debemus sicut vulnerati ad medicum: saluati ad refrigerium: grauati ad relevatorem: mortui ad vivificatorem: peregrini ad auctorem: tenebrosi ad illuminatorem famosi ad exhibitorem: ibidem per totum.

Vbi de omnibus doctoribus huius mundi non erpit nisi vnum. de omnibus nobilibus nisi vnum de potentibus nisi tres de diuitibus nisi vnum dominica. v. post trinita.ser.iij.circa finem.

Vbi frater minister et vos nostri domi. vi. post trini.sermo.ij.circa medium.

Vbi humilitas. pietas liberalitas patet dominica.vij.post tri.sermo.i.circa principi.et medium.

Vbi habet potentiam sapientiam: et pollicetur nos saluandi dominica. xxij.ser.iij. circa principium.

Vbi saluator miserator et preceptor inuocatur a deem leptosis. dñica.xiiij.sermo. iij.circa prin.⁊ medium.

Vbi magna misericordia potentia et sapiētia ostenditur dominica xix.sermone.ij.circa finem.

Vbi ligni vite sanauit per visum et tactū dñica.xviij.ser.i.circa finem.

Vbi quadruplicem gerit personam dñica. xxv.sermo.i.in principio.

Volatrie cule⁹ a summo rege assignata ostenditur dominica.iij.in.xl.ser.iij. in principio.

Vdropicus habet tres miserias.dominica. xvij. sermone. iij. circa medium.

Vdropisim intelligere possumus vitium sine appetitum peccatorum et honorum ac bonorum.do.xvij.f.ij.circa fi.

Vmago quadrupliciter fit in sensibilibus ⁊ quomodo homo dicitur ad imaginem dei factus trib⁹ modis.do.v.post paschā.f.iij. circa medium.

Vmago dei dicitur viri sancti per imitationem ibidem circa finem.

Vmaginem dei et superscriptionem in nobis custodire instruimur.do.xx.ij.f.ij.circa medium.

Vmago moneta et superscriptio in iudicio examinabitur ibidem.

Vmago triplex est. Una interior a deo impressa Alia exterior supinducta. Tertia exterior transformata ibidem

Vmago trinitatis sm tres personas/est memoria/intelligentia ⁊ voluntas. Ut memoria sit camera patris. Intelligentia filij. et voluntas spiritus sancti.ibidem.

Vpocrite sunt falsi prophete ibi ecclesiaz periculose impugnant.do.viij.post tricesi. f.i.circa medium.

Vpocrite cognoscentur per actus/per pocem/per exhum ibidem.

Elias nimirū ⁊ zelus tepidus ⁊ dilectus do.i.post octa.epy.ser.i.circa pn. Zelotipia reprehensibilis est ⁊ in pīo ⁊ in prote. ibidem.

Zizanie habetvim acutā pentosam ⁊ penetrosam. do.iij.post octa.epy.f.i.circa medium.

Zizania oriuntur ex tribus causis.do.xiij. post octa.epy.f.ij.post medium.

Explicit Index Alphabeticus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sermones aurei et pulcherrime variis scripturaꝝ doctrinis referti de tpe per totum annum/editi a solennissimo theologie doctore magistro Jacobo de Voragine ordinis predicatoꝝ quodam epłcopo Januensi/feliciter incipiūt.

¶ Incipit prologꝰ in sermones magistri Jacobi de Voragine.

DUm anelabilis vite decursus salubri admonitione nos admonet rebus non inhęrere peritura: sed ea opari semp in terris quorum fructus pleuret in celis: dicente dño. Operamini non cibum qui perit: sed qui manet in vitam eternam. Impositus autem fratrum instantia nō impaciba temeritatis audacia me induxit vt de euāgelijs dñicaliū aliquas que legūtur per anni circulū aliquā facere cōpilationem sermonum: et dñs meus iudex libra discutiens sanctā fragilitatē: spero vt ꝙ imperfectū meū et suppleat dignā bonitas: et coronam det fraternā charitas: quā exercebit sincera quam gero voluntas. De quibus et alijs euangelijs dñicalibus tres sermones componam ad honorē indiuidue trinitatis: gloriosę virginis marię dei: et beati dominici patris nostri. De vero in prima dñica aduētus nō est idem cuiq; sermo apud oēs: sed diuersis modis ibi a diuersis dicēdo in primo sermone ipsius dñice paupertatē assumpsit auctoritatē: per quā inducimur vt ipo aduentante et cordia preparem⁹ holocaustum: et sibi occurramus per obsequia gratiaꝝ. Et qm ordinem predicatorum dei sum miseratione professus/ideo ad hoc difficile posthabita suffragia beatorū ordinis implorare: vt ipse apud deū mihi et auditoribus meis impetret quatenus ꝑfis opusculi et auctoris sui veritatē qrat: et ad legētiū vtilitatē conferat. Amen.

¶ Explicit prologus.
¶ Dñica prima aduētus dñi.
Sermo primus.

PReparate loc⁹ cursū dei tui Isrl. Amos quarto. Qñ rex vl aliquis principatus magnus dignitatis ad ciuitatem aliquā est pētur⁹ ꝓuidere/ꝑ nuncios ꝓmittit⁹ ipsius regis aduentū/vt ad ipz recipiēdum ordinē se preparēt et dispōnāt. Rex iste magn⁹ est dñs noꝛ Jesus xp⁹: qui filio tpe est pēturus in carne sibi⁹ ecclesię repłsentationē: et ideo debem⁹ nos preparare et reuerēter sibi occurrere iuxta verbū ꝓmissum ꝑ ꝺm/preparare in occursum dei tui Isrl. Ideo sctā mater ecclesia hodie in missa tres solēnes nuncios et legatos mittit qui ritum regis aduētum nobis annūciēt: et ad ipsius susceptionē sollicite nos inuitent: pres sanctum Paulum apłm Zachariam prophetam et Mathęum euangelistam. Paulus nāq; in epistola sua legationē facit ostendens qualis debeat esse illi qui talem regem debet suscipere: admonetis et proponēs ꝙ tria eos facere opz. Prio ergo non debēt dormire sed vigilare. ēt dicit Rom. xiii. Hora est iā nos de somno surgere: nor ꝓpius est dies appropinquabit. Hīs quidē fere oēs in peccatis dormiebāt et a bono ope cessabāt. nec mirū/qm nox erāt. In nocte ꝑdē tria sunt ꝙ dormire facūt ꝑsonū inducūt: scz obscuritas frigiditas et hūiditas. Nox ꝑdē naturalr obscura frigida ⁊ hūida. Obscuritas ꝑdē sonū inducit: qm homines volentes loca obscura fugiūt. Frigiditas et sonū inducit. qm in hyeme et in frigida ꝓplexione somnus plus ꝺ laudabilis est: l Jesus eo⁹ suspect⁹. Hūiditas et caussat sonū. Nā ex phis vapor hūidꝰ a cibis resolut⁹ qui ad cerebrū ascendit sonū inducit. hinc est ꝙ pueri magis dormiūt ꝙ senes ꝙ plus abūdāt i hūiditate. Nō fuit ē mirū si untiq; dormiebāt ꝙ erāt in obscuritate ignorātie m frigiditate odoris dilectionis de ytne et hūiditate carnalis concupiscētie. Vnde dr ꝑdē in hoc tpe facta dormit sec⁹ dormitore obscuro frigido et hūido: et ꝙ secū dormitore ceteros faciebat. Job xl. Dub⁹ vndas commit. ecce obscuritas ignorātie. In secreto thalami. ecce frigiditas dilectionis dulcedine. In loc⁹ hūentib⁹. ecce hūiditas carnalis concupiscētie. Et ille nos tā processit: vt dicebat appropinquāsset tā nō est dormitādū sed vigilādū. adhūc et ita ut ꝙ obscuritas ignorātie expulit et splēdor sapiētie adueniat. Esa. lx. Populꝰ ābulabat in tenebris: vidit lucē magnā. Aduenit ver⁹ ignis ꝙ frigiditatē fugauit: et totū mūdū sibi amicū accendit. Lu. xii. Ignē veni mittere i terrā: qd volo nisi vt ardeat? Aduenit ver⁹ sol⁹ qui omnē nebulā carnalis concupiscētie i nobis extinguit et ab ea ḥ̄ore ipos concupiscētie carnal⁹ alas ꝛefecit. Cāt. ii. Ecce hiems trāsijt. i. solares radij ꝛarefecerūt nebulē sicut aurora. Scdo efficiat⁹ ops ꝙ debem⁹ velle ⁊ sūdas abhorrere ⁊ pulchras sectari: ostēdēs ꝙ de bono⁹ abhorrere ⁊ tria ḡha pertīt sordidāq; ipa vestīt nigrā ei⁹ dicit abhorrem⁹ ops ⁊ tenet ia

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝑ l. pẽtẽ imũdã ẽ subdit nõ ſ comeſſatiõ
duo ꝛc. non in cubilibus ꝛc. veſtem lace
ratã ẽ subdit nõ in ptẽtiã et emulatiõe.
Veſtẽ aũt ꝓ facit auaritia. Aua⁹ el nigre
dinẽ ꝙ trahit ꝛc. ꝙ aſt ex ſollicitudine vic
et ſpiãl⁹ q̃cũ pecunia ſit luxũ ſde alꝫ colli
mat: et q̃ ſic ſit benigꝝ ati⁹ ſedat a deo mi
nime cognoſcẽt. Thre. iii. Deus grata ẽ ſu
per dona ea facien eos et nõ ſit cognit⁹ in
p̃s. Veſtẽ immũdã facit luxuria q̃ eſt pen
t⁹ odibla. vñ iudas ſcanonica ſua. Odiẽtes
eã ẽ carnal⁹ eſt mac⁹ atꝰ tu. Veſtẽ lacerat ꝙ
facit ſuꝑdita. vñ ꝓuer. xiii. Inter ſuꝑbos ſp
turgraſſ⁹ ẽ. Ibi erit ꝛ ſolidita ptũor pẽſtib⁹
monet ap̃l⁹ vt idumur poſtea ſtinct⁹ ꝛ bo
nop opeꝝ. Quis ꝯtra ſtutes vocat ꝯmẽs
ra arma et locꝰ dicẽs. Idumur arma lucis.
Vſir ẽtit idumẽta q̃ vtutes pcũ operiũt.
i. Pe. iii. Charitas opit mlt⁹ditudinẽ pcto⁹.
Vſtẽ arma q̃ alꝫ ab illatiõe demoñ cuſtos
dulit. vñ ꝺr ecclia Eccl. xxiv. Ego ſcutũ et
ſup lancea adoraſ⁹ inimicũ tuũ ꝓgnabit.
Vſir luxuꝝ: luciõi et ornatũ facit. vñ de
cit de alabꝝtib⁹ ornata. ꝛ. Aſtitit regina a
dextr⁹ tuis. Tertio apl⁹ nũciat q̃ ſpi vesti
tũ debeam⁹ ad ſtre ꝺcẽs. Induimini dñm
Ieſum xp̃m. Ihũ vestimẽ ẽ xp̃s in cruce
affix⁹: nos memoriã in cordib⁹ debem⁹ ſp
retinere. Baſis iſtiꝰ vestit⁹ ẽ ſignũ crucis.
Nudũ ẽ caro ꝛ̃ cruci affixa. ꝛ̃ triplicẽ colo
re ruit depicta. ſ. albo rubro ⁊ nigro. Caro
et ꝛ̃ fuit albidissima ꝓ innocẽtie puritatẽ: fuit
rubea ꝓ sanguis mꝑssionẽ: fuit nigra ꝓ
mortẽ ſinoꝺ. Vñ ſi ihs caro ſoꝛꝛeꝛ dicere
poſſet. Cãt. i. nigra ſũ ꝑ ſtimonẽ ſyluanoꝝ
ꝑꝑ innocẽtie decorẽ ſicut pulꝛis ſalomõis
ꝑꝑ sanguis aſpſionẽ. Ille peſſimꝰ erãt pel
les arieti⁹ rubꝝcate. ¶ Poſtq̃ eccl̃a miſſe
apl⁹ ꝙ ãſpciat ſtres debẽt ee dñi ꝙ debẽt
dñi regẽ ſuſcipe: mittit ſꝫ nũciũ. ſ. paꝰcos
rũ ꝓpheꝝ ꝙ ſ̃ubita ãſpciat ꝛ̃ et ꝓpt ꝺd
dñi regẽ debeam⁹ ſuſcipe dicẽs. Dicite ſi
lie ſion. Ecce rex tu⁹ venit. ſtut mãſuetus.
Litera ho: ſcieñ q̃ habent ſuſcipẽ. Hũs
ca ꝙ hã gloꝛa. ſ. duos ꝓpẽſa. duꝝ eos et
amicos. Habeñ ſcil. ihs ſuſcipe debem⁹ q̃
ihẽ ẽ ihs et rex nr̃q̃ nobꝫ cũ ſit rex ee rex.
De hoc ihẽ ſibi ꝓhibet ꝛ ſillonũ ꝺt. Jo. xii.
Noli vocaꝛ⁹ me magiſter ꝛ ꝺne ꝛ hũ dicit⁹ ſũ
ſum et eſis. Et vñ ꝺr. cons. Tu dic⁹ q̃ rex ſum
ego. Nec ſũt tria ihs ſuꝑbie tacẽdo vꝺ ela
tiõẽ: ꝙ falſa tũ ee ſtructiõis. Dei⁹ el ſuꝑ
bire nõ põt. ſuꝑbire eſt ſup alios ire. Nõ
ſuꝑbire põt⁹ q̃ ſup ſe alios ꝺz. Ecc. v. Eccel
ſo excelſior ẽ alt⁹. Iſte ꝛ ꝺcit⁹ ſuꝑbire q̃
ſup ſe deũ habuit. Deꝰ aũt ſuꝑbire nõ põt
q̃ ſup ꝺm eſt. ¶ Scõo ẽ ꝓpequ⁹ et ſi nõ
eſt in tu⁹. ſ. de tua ſtipe ꝓpenſi⁹. Ge. xxxvii.
Ffrater caro nr̃a eſt. Her. Jã me deſpicere
nõ poteꝛit os ex oſſib⁹ meis ⁊ caro de car

nib⁹ meis. Dñus ig̃ nõ l maſ puritate ⁊ vel
ner̃itate ſui habẽda. tñ q̃ ad ꝺei imaginẽ eſt
fct⁹ tũ q̃ nature ãgelice coꝛꝛũpt⁹ q̃ a ſi
tio ꝺei aſſũpt⁹. ¶ Tertio ꝺñe⁹ nr̃ cũ ꝺe
venit tibi. i. ad vtilitatẽ tuã. Nõ ꝺd amiſ
rat facit ꝺet habitatiõẽ celi: et tenebꝛaꝛ in
carcere ſimbi. Sꝛ ñi Job. xxiii. Si fuerit p
eo ãgel⁹ loq̃ns. i. ihs ꝙ hũ maani ꝓſilũ ãgẽ
li: ꝺeprecabit ꝺñ⁹ ⁊ placabit ei ſiet ⁊ vꝺebit
facies ei⁹ in ſalutẽ. Ecce q̃ ac ſſuit ꝺol facit
ꝺei. Liberauit alas ſuã ꝓt nõ ꝛ̃gere: ⁊ interi
tũ. Ecce q̃ eripatt⁹ eũ a carcere ſerui. Sꝛ
vinc⁹ luce ꝑdicet. Ecce q̃ ſibi acꝺſſuit lu
cẽtũ locũ celi. ¶ Quarto ẽ amic⁹ nr̃ cũ ꝺe
mãſuet⁹. Ipe el⁹ non ſicut amic⁹ inter
amicos mãſuete et ꝺulr̃ conuerſat⁹ fuit.
Mat. xi. Diſcite a me q̃ mitis ſũ et ꝺulr̃a
corde. Qui et olim erat leo ſeuer⁹: mõ fact⁹
eſt agn⁹ mãſuet⁹. Legit ꝙ rhinoceros nul
la violẽtia capi põtuit ſi ſinu virgo reſeꝛeꝛe
et coꝛꝺi mãſueſcit. Sic et ꝺe⁹ leo fortiſſi⁹
mus in ſinu virgis reſeꝛeꝛe fertur eũ ſanc⁹.
Poſtq̃ apl⁹ nũciauit ihm ꝺebẽt ee ſũt a ꝺ
bꝰ rer ũſe ẽ ſuſcipiẽꝺ⁹: et poſtq̃ ꝓpheta
ſubiũxit ſtre et ꝓpt ꝺd ſit ſuſcipiẽꝺ⁹. ꝙre
tit ecclia tũ nũciũ. ſ. ang̃elicũ ſ̃a matheus
q̃ nũciat ꝙ ſit ſuſcipiẽꝺ⁹ ꝛ hoc exẽplo tur
bat. ¶ Pilo igit ſuſcipiẽꝺ⁹ ẽ ei opiõ⁹ ꝺ
ritat⁹ q̃ nõ notaꝛ ꝙ hoc ꝙ veſtimẽta ſua pro
ſternẽꝺat ei ꝓa. Veſtimẽta ale ſpiãlia ſũt
bona ops. Apo. xpl. Vtilis ẽ ꝙ vigilat et cuſto
dit veſtimẽta ſua ne nud⁹ ambulet. Iſta ve
ſtimẽta ſũ ala ꝓlernãtia⁹ q̃ ſi nr̃a pauꝑ⁹ ꝺ et
vtatoꝝ⁹ gegrinatoꝝ⁹ ecum⁹. Ecc. xi. Mitte
panẽ tuũ ſup tr̃ãſeũtes a fũ⁹ ⁊ p⁹ mlta ꝛ̃
inuenies tibi. Panẽ nr̃ſ ſup tr̃ãſeũtes ac⁹
mittim⁹ q̃n pauꝑ⁹ ꝙgrinãtib⁹ clemoſy
nas nr̃as ꝺam⁹. Ok q̃ ẽpẽo ſ pellitib⁹ filꝫ
et nudũ fugit. Sic et ꝺiabol⁹ inſultt in omni
tias ꝙ pauꝑ⁹ nõ ẽbeãt. Ubiũ aũt fuerit
ꝙ pauꝑ⁹ ꝺilr̃ ꝺubũ. ¶ Scõo ꝺi puritatẽ
et mũꝺitia cordis. qđ notaꝛ per hoc ꝙ ꝑ
obtuũerũt eis ramis oliuar. Stat ꝙ ꝺ ſ
ligniũ putrib⁹ quoꝝ ꝑ cia ſmũꝺitiam obꝺ
cit ſcia. Zobeleth. i. Cõpuꝛrnẽt tumẽta ſ lapi
cem ſuũ. Quiꝺã tãꝑ ligniũ arid⁹: ẽ ꝑ cia
ol humore deuotiõis ẽ vacuũ. ſ. Arust⁹ tãꝑ
terra ſit⁹ mea. Quiꝺã tãꝑ ligniũ vide ſi
oliue: ꝙ ſcia virtꝰ ẽ ſtuti ẽ amara. ꝑ. xx.
Iuſti q̃ſi oliua fetum germinabit. ¶ Ter
tio ẽ tꝛiũphali victoꝛ⁹. qđ ſ ſignat per ho
ſ ẽ ſuꝑpe palmaꝝ ei obtulũeꝛ⁹. Iſti ꝺ
recte ramos portaꝛe ꝓhi ꝙ vicẽt ꝺiabolꝫ
et ſuppe ſtib⁹ reſiſtẽꝺo. Jac. iii. Reſiſtite
ꝺiabolo ⁊ fugiet a vobis. Qui vicẽt ma
ꝺũ ſiñ eũ ogib⁹ ꝓdabo. ſ. Jo. v. Hec ẽ victo
ria ꝙ vicit mũꝺũ fides nr̃a. Qui vicit cor
ꝓ⁹ ꝓhus ihs caſtigãꝺo. i. Cor. ix. Caſtigo cor
ꝓ⁹ meũ ⁊c. ¶ Quarto eũ laude ꝺuis. qđ ꝺ
tal ꝙ hoc ꝙ ihs laudabãt ꝺicẽtes: oſãna

lio ꝺ⁹ ⁊c. Iſta ſyllaꝺtio ꝺicit⁹ ee ꝺe
ope. ꝓ laude cocꝛꝛit⁹ ſic Ephe. v. Cãtãtes ⁊
pſallẽtes in cordib⁹ vꝑis ꝺño. Laꝺatio aũt
eſt nõ valet ſine laude cordis. Eſa. xxix. Ap
propiauit ꝓpl⁹ iſte labꝺis ſuis ⁊ cor aũt eoꝝ
lõge ẽ a me. Nec vtroq; valet ſi ſola. ſ. laus
de opto. Mat. xxi. Nõ ora ꝙ dicit mihi ꝺñe
ꝺñe ꝺñe laꝺ cordis et ornatꝰ ꝺabit in re
gnũ celoꝝ: ſꝫ ꝙ facit voluntatẽ patris met
qui in celis eſt: q̃nqꝫ leꝺe opteꝛapſle tra
ꝺit in regnum celoꝝ.

Sermo. ii.

Ecce rex tuus
venit tibi mãſuet⁹ ſe
ꝺens ſup aſinã ⁊ pullũ fi
lũ ſubiugal. Mat. xxi.
Et aliquam ꝓcipẽ ad
nos ꝑtinẽ ſciem⁹ ihs ꝓ
pt ſuſcipe ꝺebem⁹. Pilo ꝓpt ſtatũ qđ. ſ.
ter ſuſcipe ꝺebem⁹. Pilo ꝓpt ſtatũ qđ. ſ.
ee gloꝛa ſubl̃imis. Scõo ꝓpt affectũ qđ
ſ. ꝺilr̃ vel affinis. Tertio ꝓpt ꝺiſciplinã.
qđ. ſ. venit ee vt nõ ſuper nr̃as ⁊ tribuat
tras. Quarto ꝓpt offiũ qđ ſcirem⁹ q̃ nõ ꝺz
offiũ ſeuere iuſtitie ſ pie miſe. Quarto ꝓpt
comitatũ qđ ſ. remus q̃ nõ ꝺucit ſecum
exercitũ q̃ꝺẽ vt crudelis ſ⁹ mitis et clemẽ
ſ. Ihs ẽ q̃ꝺe cauſſa regẽ nr̃m ꝺñm Ie
ſum ihm ſ⁹ carnẽ ſm eccl̃ie repſentatiõẽ
ſpe tuo ꝺeſiꝺeꝛy reuerẽter ſuſcipe nos ꝛ̃.
Dicto ꝓpt ſtatũ q̃ iſte rex ẽ vꝺaꝺe eccl̃ie⁹
et ſubiectio. qđ notaꝛ eũ ſi. Ecce rex. Apo.
xix. Ihs ẽ verbum ꝺ⁹ ⁊ ſcripturã.
ihs ẽ rex ⁊ ꝺñus ꝺñantiũ. Mlti ẽ negãt
ceſar⁹. Ihs ẽ ch⁹ſ mat⁹ ꝺnor⁹. Ceſar ẽ a
ꝺeꝛ eligunt ſibi ꝺiabolũ ꝛeꝺẽtẽ. Iſte rex
trip⁹ ẽ: by regnũ. ꝺe ꝙ ꝑs. ꝓ. ii. Jo note te
ſu nẽ qu. ſect. cele. ter. et ſeq. Ihs ẽ ch⁹ſ⁹ ꝺe
ꝺiffer⁹tias melꝛũ ihs ꝺã ſũt ꝺecer⁹tes.
Iſtos ponit in regno terꝛeſtri. Ipe ꝙ aſſe
ꝛeꝛat ꝺoſcebus. Eph. v. ꝺ. Nõ eſt nobis col
luctatio aduerſ⁹ carnẽ et ſan. ꝛc. Alii ſunt
militeꝛ triũphãtes. Iſtos ponit ꝛ regno ce
leſti ꝺ⁹ ꝓ victoꝛia ꝺat coꝛonã. ſ. Tim. iv. Rõ
coꝛonabit me iuſt⁹ iudex. Alii ſũt ſuccũben
tes et tertia ꝑtes. Iſtos ponit in carcere
ſternali. vſa. xviii. ¶ Congregabunt ſ congregatio
ne vnꝰ ſolꝫ ſilacũ et claudent ibi ſ carcere.
¶ Scõo ibẽt ꝺebem⁹ ihs ſuſcipe ꝑ affe
ctũ qr ihẽ ẽ ſ⁹ nr̃. qđ notaꝛ eũ ꝛe tuꝰ. ſ. de
ꝺus angl⁹ pcreat⁹. Holuit el ihs parẽtelã
Where el nũ ãgelica: ſ⁹ ihama. Deb. ii. Nuſ
q̃ el ãgelos apꝛehẽꝺit ſ⁹ ſemẽ abrahe. Et ꝙ
vicẽ ꝺeũ ⁊ ãgelũ maiꝰ eſt iuſtus: maiꝰ eſt
ſ ãgelũ⁹ maiꝰ cognatelis ſirmitas. ¶ Ff
rũna ꝺđ ꝙ cãtat ex altero parẽtũ firma
eſtiõ ꝙ ex vtroq; cãtur firmiſſia. Angel⁹

ff ꝛ̃ſt tñ ex ꝓpẽſa eũ ꝙ ꝺ⁹ ẽ vꝺ⁹. ſ. p
eũ⁹ ãſtatiõẽ: et ãgelos. ſ. p eũ⁹ creatiõ
nẽ. Hõ vo ẽ vꝺ⁹ ⁊ ẽ ex ꝓpẽſa eũ⁹ ꝙ ꝺ⁹
ꝑ⁹ ꝑfectã ãſtatiõẽ: et hoc p creatiõẽ. ſ. q
ꝑ⁹ ẽ ex q̃ ẽ hõ ꝺđ ſuit nõ ꝛ̃ſt et nr̃a. vñ
ihs nuſq̃ vocat ãgelos ffres ſuos: ſꝫ hoies
ꝺicẽs. ẽ. Narrabo nomẽ tuũ ffrib⁹ meis. Le
git Gen. xliii. q̃ ioſeph ſuo ꝓnuncio mal⁹
rẽ ꝓꝺeãt Beniamin ẽ frater ſu⁹ erat ex
vtroq; parẽte: ẽ ex ꝓpẽſa duplicem refectionẽ
hoi habẽt. ſ. ihs ꝺiuitate et ihs humilitate
te. Angelos aũt tñ in ſua ꝺiuitate refect.
Scõo ẽ maior affinꝰ. qđ ſ ꝺđ affinitas
ꝓhibẽt ſ ſtã ſuã aliqui ꝺz vel accipitr
ſ matos. qđ vtroq; nõ. We ſtã ſuã. ſ. una
ginẽ ſuã ſtitutẽnẽ ſuã ãgelo ꝺecit q̃ ihs
ad imaginẽ ſuã creauit. Vel ſo imaginem
ſuã ꝺedit ee ihs ſuoꝝ nr̃a. ſ. humã natu
rã ſilio ſuo accepit. Vltere. ẽ. Recoꝛꝺat⁹ ſu
tui miſer⁹ ꝺs adoleſcẽtiã tuã et charitatem
eſponſatiõis tue. Eſai. xxxi. In charitate
ꝑpetua ꝺilexi te: ideo attraxi te miſer⁹ ꝺs. vñ ꝛ
in ꝑs. Mirtat⁹ ꝺolauit ꝺñs ꝺe alti⁹ mude
rẽ ꝺs potuit caro gl̃ioſ⁹. Tertio eſt malus
ſanguis tas. Magna ꝺđ ſanguis tas ſqđ
ꝺa aũt attinet ee vna lẽa ſanguis. ſ. ma
ter ihs ẽ q̃ſi ex ꝺuab⁹. Aſſ ꝺeꝛ ãgelꝰ ad ſmas
ginẽ ſuã creauit: tũc ꝺicẽꝺ⁹ ꝺe ſua pote
ne ei fecit: ꝺoleyho ⁊ ꝺe ſuo ſſle fecit: tuc
ta iſis Act. xvii. Ipſi⁹ ẽ gen⁹ ſum⁹. Ben⁹
ẽ eũ ſim⁹ ꝺei ⁊c. Inſup ꝺe nro ſſle fecit
ſe. Ro. i. Qui fact⁹ ẽ ex ſemle ꝺei ſm carnẽ.
Quarto eũ malos cognatiõis firmitas.
Eũ ei triplex ſit cognatio. ſ. ꝺeus ⁊ ẽ: p ꝺ
optionẽ: ſpũs ⁊ ẽ p baptiſmũ regẽatiõẽ:
carnal⁹ ⁊ ẽ p carnis ꝓpagatiõẽ. Angel⁹ ac
tinet ꝑ cognatiõẽ ẽ ꝺeus. qđ ẽ ſ ſilii
oꝝ adoptauit. Nõ ẽ attinet ꝛpo cognatio
ne legali: q̃ ꝺeꝰ eſt ꝛ̃ filiꝰ adoptatꝰ. ſ.
Eph. i. Predeſtinauit nos in adoptionẽ ſilio
rũ ꝙ ſ ipm. Et ſpũs ꝺicit eos ihabitare ihm ſ
filiũ regẽatũ. Jo. iii. Niſi ẽ q̃s renatꝰ fuerit
denuo ⁊c. Et carnalitq̃ ihs ex ꝑtemle hoiꝺ
nalꝫ voluit et carnẽ et ſanguinẽ accepit.
Hebre. ii. Quiaꝫ pueri cõicauit carnẽ et
ſanguinẽ ipe ſimꝰ ꝑticipauit eiſdẽ. ¶ Tertio
ꝺebem⁹ ihs ſuſcipe ꝓpt ꝺiſciplinã. qđ ſ
ee. Venit tibi. ad vtilitatẽ tuã. Nõ el ꝺẽt
vt auferret nr̃a ſ vt ꝓꝺeret ſua. Olaꝺ ẽ ꝺa
buit nobis ꝺeũ. ſ. regnũ ſuũ ſ poſſeſſionẽ.
Mat. xxv. Poſſidete paratũ vobis regnũ
a ꝓſti mũꝺi. Coꝛp⁹ ſuũ ſ refectionẽ. Jo. vi.
Caro mea ẽ ẽ vꝺ⁹. ¶ Siguinẽ ſuũ ſ ablatiõ
nẽ peccꝰ. Apo. i. Lauit nos a peccis nr̃is.
ſuo. Alios ſuũ ſ redẽptionẽ. Jo. x. Alios me
os. p. o. me. ¶ Spũs ẽ ſuũ ſ fructũ. Ja.
v. Hec ẽ vita eterna vt cognoſcant te ⁊c.
¶ Quarto ꝺñs ꝺiſciplinã ſuſcipe ꝓpt affi
ctũ non ꝺz offiũ ſeuere iuſtitie: ſ pie miſe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qs̃ nota ẽ. Et ꝙ mãsuet⁹. Ctra qs̃ ẽ dꝰ qñ dꝰ mãsuetudo ẽ ana. vñ dicit ꝓphe ꝙ hõ ẽ ad mãsuetudo ẽ nã. Quedã a gl̃a q̃ ẽt ꝓphet⁹ ẽ sua. pauper. tñ. Mãsuet⁹ aũtem dit̃ a fag. Quedã ab diuina claustra siue ab ea experientia: sicut ala tu domestica dicit⁹ mãsuet⁹. i. manu assueta. Vbi igit̃ ẽ mãsuet⁹ et pi⁹. Ro. Tu aũt dñe suauis es et mit⁹. Et a nã humanitate mãsueto ꝑle. Cor. vi⁰. ꝓ. Obsecro vos ego ꝑ. Qui enim dño dñe dõ ẽ olo mã. et⁹. Ꝯ Scdo fuit mãsuet⁹ a gl̃a. Spũ vel sctũs adeo ẽt ꝓpriꝰ ꝙ mãsuetũ eũ tota ẽccl̃a fecit. Esa. lxi. Spũs dñi sup me eo ꝙ unxerit me. ad ãũl̃ candũ ꝛc. Ꝯ Tertio factus ẽt mãsuetus a stigmatũ experientia: qui ẽgo tpe nr̃as infirmitates ẽ exp⁹iet⁹ ẽ ꝑfectus ẽ valde mãsuet⁹. Et sicut auis ad Sathicas stabl̃ currit ad offlo nẽ carnaret ouis ad bestiã ad offlonẽ rami pirẽtis. Sic ꝑfus adeo ẽt dñs ad ẽccl̃am ꝙ statim ad qs̃ libꝰ desiderũ cordis nr̃i accurrit. vñ monemur Sophonie. ij. Querite mitiũ que rite mãsuetũ. Quito debem⁹ ihũm libenẽ sal cipere propter comitatum: quem ducit secũ ẽt bũlẽ. qñ nota ẽ ihũs sedẽs sup asinã et pullũ. Bier. Per asinã significat ꝓpagos tudo ꝓfi tuũ legis trahit. Per pullũ ecclẽs gẽtiũ ẽ. rãꝑ filia ꝓpagose fuit gentes. Ipo mit⁹ sup asinã et pullũ sedet qi ꝑfi qꝫ phꝫ libꝰ ꝑtrit. Uterq; tñ ligat⁹ erat fu nib⁹ ꝑcẽs: qꝫ sicut dr̃ Rom. iij. Nõ ẽt ẽs dis ctõ: sed ẽt peccatũ. Ille tunis sepe ꝑfi cit ex multis stũs. Nã malꝫ cogitatio parit delectatiõẽ. Deꝫ. tatio ẽt cõsẽnsũ. Cõsenꝫ opatiõẽ. Opatio ẽt cõsuetudinẽ. Cõsuetudo cordis duritiã. Duritia necessitatẽ. Necessitas desperatiõẽ. Desperatio mortẽ ẽternã. Et dicit dñs de sepulchris iustis solutis ꝛ adãs cite mihi. Sic ẽt ei soluit a deo ꝑ tinfusionẽ gr̃e ẽt uentis. Ezech. Dñs soluit ꝓpcẽtos. Et a seipso meritoꝓ tritis. Esa. xxxiij. Solue fa scẽtulos de pulueribꝰ. Et a militio dei ꝓtãte tur̃ sdictionis. Mat. xvi. Quecũq; solueris super terrã ꝛc.

Ꝯ Sermo. iij.

BEnedict⁹ q̃ ve nit i nomine dñi. Iure de pcẽtes magnalia ꝙ crebra miracla q̃s ꝛbo faciebat: et marie au dierãt ex ore Joãe ꝑfricadantũ ꝛuscitare rat. aut habeꝫ Johan. xii. libt obuiã poẽs ferẽt et ꝑm cũ ramis et ꝑfidib⁹ dignis laudib⁹ extulerũt dicẽtes. Benedict⁹ q̃ venit in nomine dñi. In q̃ duob⁹ dictis tria ponũtur. Ꝯ Primo ei ꝓphꝫ turbaꝫ digna laudatio cũ dr̃. Benedict⁹. Scdo ipsi⁹ laudatores rõ cũ subdit. qui venit. Tertio ipsi⁹ rõnis explanatio cũ ꝑdicit. in nomine dñi. Inuocatiõ ista fuit digna ex ore laudãtꝫ. laudari. rei laudãde. et nõ laudãdi. Ex ore laudãtꝫ. tũc ẽ digna qñ ille q̃ laudat dignꝰ ẽt laudare: qꝫ sicut dr̃ Eccl. v. Nõ ẽt spectosa laus vi cor peccãtis. Tũc aũt ẽt laꝫ digna qñ nõ ẽ a peo missꝫ. Ꝑcõ ri aũt stat de⁹. qnare tu enarras ꝛc. Iusti aũt ẽt dignꝰ laudare ex eo ꝙ ꝑfi timet ab turbe fide et devotiõe. vñ dr̃ Mat. xxi. Turbe tes pueros clamãtes. o. ãna ꝛc. Illi et dicẽt bant pueri / non tñ ꝑpt statẽ sed maxime propter innocẽtiã ꝛ puritatẽ. Scdo fuit dignꝰ ex ore laudãtꝫ. quia ille q̃ laudatur ẽt dignꝰ laudari. Tũ vi de laꝫ nta laude. Psa. Laudabit pcẽs in desiderijs ãe sue. Ipo aũt nõ tñ laude nr̃a ẽ dignꝰ. q̃ ẽt oẽs laudẽ ẽt celũt angelica et hũana. Eccl. xlvij. Bñdicẽtes dñm exaltate eũ q̃m potẽs ẽ: manet ẽt ol laude. Tertio fuit digna ex ꝑte rei laudãde. Tũc ei ex ꝑte rei laudãde laus ẽt digna q̃n q̃s laudat de re digna. Tũ ex re hiꝰ ꝙ de malis laudãt. Esa. iij. ꝓphete me⁹ q̃ bñdicẽtes dicebãt ipũ ẽ decipiũt. Iusti aũt ꝛbi laudabãt de re ꝙ ol laude digna erat. Scdo in nomine dñi venerat. Quarto fuit dignꝰ ex ꝑte mẽ laudãti/ quãdiu ab illꝰ ꝙ bñdicẽt ꝙ sedẽs sup asinã et pullũ. Bier. Per asinã significat ꝓpagos tudo ꝓfi tuũ legis trahit. Per pullũ ecclẽs gẽtiũ ꝙ rãꝑ filia ꝓpagose fuit gentes. Ipo mit⁹ sup asinã et pullũ sedet qi ꝑfi qꝫ phꝫ libꝰ ꝑtrit. Uterq; tñ ligat⁹ erat fu nib⁹ ꝑcẽs: qꝫ sicut dr̃ Rom. iij. Nõ ẽt ẽs dis fictiõẽ sed ẽt peccatũ. Ille tunis sepe ꝑfi cit ex multis stũs. Nam mala cogitatio parit delectatiõẽ. Deꝫ. tatio ẽt cõsẽnsũ. Cõsenꝫ opatiõẽ. Opatio ẽt cõsuetudinẽ. Cõsuetudo cordis duritiã. Duritia necessitatẽ. Necessitas desperatiõẽ. Desperatio mortẽ ẽternã. Et dicit dñs de sepulchris iustis solutis ꝛ adãs cite mihi. Sic ẽt ei soluit a deo ꝑ tinfusionẽ gr̃e ẽt uentis. Ezech. Dñs soluit ꝓpcẽtos. Et a seipso meritoꝓ tritis. Esa. xxxiij. Solue fa scẽtulos de pulueribꝰ. Et a militio dei ꝓtãte tur̃ sdictionis. Mat. xvi. Quecũq; solueris super terrã ꝛc.

rata siue rubea charitate ꝛ ẽt vestẽ varia multiꝑlicis virtꝰ. Ne tale ala q̃ puer. vi. Stragulatã vestẽ facti sibi. ecce vestis ꝙ rea ꝙtuli. nã ẽ. Ysidꝰ. Stragulata vestẽ ẽ vestis de colore ẽ dicta eo ꝙ in stratu ꝑta micta sit apta. Apoc. xviij. ecce vestes alba purꝑ rat⁹. Et purpurea indumẽtũ ẽt. ecce pestis rubea charitatẽ. Ute aũt sit et ite⁹ ꝙ ẽ ẽ contrario occurrit: cum veste nigra ꝛ sanguinolenta ꝛ foedata. Quia ẽt q̃ ẽrre pol luet si sibi ne vltramarino ꝓtinus veniẽt dror occurreret. hõs vestes nigras sanguinolẽtas ꝛ foedatas? Nõne ea culeib⁹ ẽbdes rubea ꝛ tã ꝛ tolam ꝛ adultẽ ꝛ ꝛepudiatarẽt? Et aũt le hꝰ vestẽ nigra ẽ nõ hꝰ eã ore ꝓ ritatẽ sed nigredinẽ ꝑti mortalꝰ. nõ ẽ eã ostẽ ꝛã nigra ꝙm ala in pcẽs mortãt poẽta. Rom. ij. Facies ol sicut nigredo olle. Et ꝓ les ale qñ de hac vita ereẽt nec a hõ nec ab ãgelis cognoscẽt. Ex tũ si ignote abiciẽt. Thre. iij. Denigrata ẽt sup carbões facies eoꝝ nec ẽt cognitꝰ ꝑ terꝝ. Cur ẽt nouã ẽs? Ille hꝰ vestẽ cognitꝰ ꝑ terꝝ. Cur ẽt nouã ẽs? Ille hꝰ vestẽ sanguinolẽtã ꝙ nõ hꝰ vestẽ nr̃es siue rubeã charitatẽ? Ex hꝰ cognitꝰ ẽt nouꝰ. Et ꝙ odiũ pcẽs ẽ ꝓpitiatꝰ. Tales cum sua vestẽ signe ifernali odũ ẽt. Esa. xv. pcẽt menti. mirũ ẽ ꝙ le erit ꝑ ꝑbulũ hem ꝛc. Ille hꝰ vestẽ fœdatã ꝛ pannos

stell ad mysteria lucis supradictoꝝ. Nã sm̃ Ysay. sol obi. arabit nõ diminuitur de spelã
es sp matue luce supaugebit te. Chry. Sicut i
hoc seculo ista q sydera mor obscurãt ostẽ
sole; sic in gloriosa christi apparitione sol
obtenebrescet. ꝛc. ¶ Tertio dicit ad metaphoricã locutionẽ, vt sit ler. Solobscurabi
tur. i. tã saucra erit pfidelibꝰ iudicẽ; qp et sol
ibi respicere nõ audebit. Aug. Merito dicit
iudicii tormenta pertinũ negq; sol negq; luna
neq; astra cetera respicere poterunt; sed
retrahent splendorem suum/ non q clemẽ
tiam sint vel iudicio; sed q omnes creaturẽ in malorum vindictã et dei sit iudicio p
timiscãt. ¶ Quarto dicit ad mysticã significationẽ. Mystice el sol est xp̃s q tũc erit
valde obscurꝰ: qa nec pdicatiõe nec miraculis clarescet. Ab. vi. Sol facꝰ est niger tãq
saccꝰ cilicin⁹. Antexpm̃ at erit valde clarꝰ
qp obiacet deo scdm illud: in tenebꝛis facere vi
delicet. In sole at ps aug. tria pfidere ik. s. q
e q lucet. q ip calet. tertiꝫ q ipso tria fũt. l.
illuminatus sanctis spiritus virtus sua. bõitas q
tia sua. Quãtũ ad istã tertiã sol obscurabit:
qz nulli audebit ipm̃ pfiteri deiꝫ; hoies pu
tũ: nec fuisse doctos/ peritos/ magnos ronsnec habuisse spm̃ scientiã/ sed spm̃ malignũ. Sic hodie signũ sol obscuratus fuit. Per lunã ps ecclesia q tũc obscura erit. q nec nitorem cras habebit nec vultũ sole clare fulgebit. Quibus at de⁹ potuerit videri m̃ pñs
colicare sient q dixit: volumꝰ tũ pt ista a sole
illuminatꝰ erit trib⁹ de causis. vt de Damasce. lib. ij. c. 4. propꝫ pulchritudinem ordinis: propꝫ
pt multas sublimitationes suas: ꝛ ppꝫ hũc
le subiectionẽ. Aut et ille. A sole illuminat⁹ in
na. nõ q deus et dare propriũm lumen nõ
possit: sz vt rationabiliꝫ ordo suæ creatoꝝ
regẽt: ꝛ vt eruditamur tribuere nobꝫ luminẽ
cera vt erudiamur subdere pio q̃ obnatoꝝ
ri ꝛ gubernatoꝝ, sic/ vsq; de hoc ꝛ ab isto ordi
natꝫ sũt pulcripib⁹. Appellat at damascenꝰ
mũ rationem pulchritudinem quãdam q̃
dꝫ ee in numerosꝫ. Et el q̃dã corp⁹ q̃ a
nullo lumẽ recipit sed alteri ifundit: sicut
sol. Et alio q̃ recipit sz nõ ifundit: sicut
luna. Et iõ vt eet rithmꝰ ꝛ armonia oppositoꝝ
q̃ et tũ q̃ recipiat et ifũdat: sic dicta. Tũc
ẽt sapiõs triplex rõ tũc renouabit. Et is
tũc lũa eccle nõ smerito obscurabit. Tũc
el renouabit alis pdictis ꝛ oultato q̃
J. ãtrpõ exaltabit ꝛ ps hũilitabit. Eccl. c.
Politũ iustũ i dignitate sublimi ꝛ virtꝫ
tũ. Tũc renouabit mutus sublimi
tatio qz ora ꝛligẽt ppũla vtilitate et nõ
paleritia charitate. ꝛ. Ti. iij. In nouissimꝰ
dieꝫ stabit ps dei fortis ꝛ electꝫ ꝛ bonꝰ hoes
fos amicos. Ma. xxij. Abiãdabit hi ꝛ tre
cha. mꝰ. Tũc renouabit subiectio obedie
tie qz tũc regna ꝛ ipa re: cedent ab obedie

tia ecclie ꝛ a side. s. i. bel. ii. Nisi venerit discessio pmũ. i. Ti. iij. In nouissimꝰ dieꝫ. discessio dicit hic a side. Tertiũ signũ ẽ q stelle cadãt de celo: sm̃ nõ videt q hoc possit ee cũ
eas subtãtia sit seruanda: ꝛ sic. Ori. m⁹ste
te eas sit maioꝛes frat. ꝛ ee eas tracapes nõ
possũt. q3 dicũ q stelle trib⁹ modꝫ accipiũtur. p hostiliaꝛie ꝛ tẽptatiõe. In
spũ accipiũt. p hoc dr cadere dupl⁹. Aut
igneas comas emittẽt de q3 ossa sydera mas
tionaria ꝛ erratica magnã de se comas et
mittẽt vt vicinũ eis ad ignẽ ssi. Aut in
mẽ retrahẽt quoq; q alicꝫ oleo stellã de re
trahẽt de suã lumẽ vt mihi videãt. Jo. viij.
Stelle retraxerunt lumen suum. Stelle
autem stricturã re sunt ẽdam emissiões ꝛ
cussationes in aere ꝛ aliis: sic fre ink p
nera discurrẽt ad terrã et malog. Sap. v. Ibũt directe emissiones fulgur. Stelle tẽ
ssiptiue dicũtur cet. Mitt et q̃ scel eẽ obe
bũt: hic de celo. Lecce cadẽt. Legim⁹ at
stellas cecidisse q tria. s. p candẽ diuelis
vt habet Apocal. xij. per cornu horet⁹ pth. ba
ptiũ. Antexpm̃ et ẽdã decipiet p miracula
ogationẽ ꝛ illos trahet p caudã. dra cornu
sicut et causa ogat de stella turpitudinis.
falsa miracula ogatio opatio ãtrpi. Inc. ca
Quodtã p nouos largitiones: illos de sua
p tre motũ. Eloc. fuptilis Ma. c. Terrã mo
ẽt fructo. Quos et ãtrpꝰ crouel subtrahe
re nõ poterit quarta subtrahabit. Quod
pẽnã ꝛ tumꝛis q illat Deꝰ: r illos de sua
per cornu hꝛei. Ba. Robustos ãtrpo inter
ficiet. ¶ Sexto commotio creaturæ rem
tã tre ch̃ mar: cũ dr et ter is pturꝫ q̃ ter
Tũc et erit maioꝛ pressura q̃ttis q̃ vsq;
rat. ꝛ ra. Quadruplicꝫ et tribulatio sue
pulsa fuit tyrannop. sectida hereticop. ter
tia hypocritaꝝ. Qrta erit ãtrpi et eoꝝ. q̃
tor. Ista ẽ Da. ps. Videbã i pfidã noctis
ecce ẽtuos bestie magne ascẽdẽtes de ma
ri. Pria ista scena. ista ẽ creatuꝛaꝝ irrãtiũ
Sexta ista ps. ista est ps tacta hereticoꝝ.
Tertia ẽ ps. ista est portentaꝝ ꝛ hoiũ
pocritaꝝ. Quarta scribaꝝ ꝛ fortis nimiꝝ. q
ligẽ ãtrpi. Cõsilio maris ⁊ ventꝝ. i. ãtrpi
ti: et pti pot. Psalo ppt mar⁹ elevationẽ ꝛ
pstonẽ. Nã sicut dr Hier. sc̃ne istis in mã
libꝰ hebꝛeop. mare. s. v. cubit/ sup mare
teo elevabit: ꝛ alio die sic ẽ pmẽ ꝛ pt vt
parere possit. Ista ẽ ẽt elevatio ꝛ pstonẽ
sine mlta pfidie ꝛ sanctꝫ fieri nõ valet.
Sexto ppt nouã ꝛ inditã mar⁹ Ebatica
Bee. Cõsilio maris ⁊ ventꝝ. i. ãtrpi necdũ
erorta ẽ Hodie mlta hostiliaꝝ pperãtur
dubiũ nõ est dñm sc̃ñq; pauca ẽ restãt. Ter
tio ppt mar⁹ inouationẽ. Nã ab ignẽ ꝛ
cij iudicij scedet/ mare purgabit ꝛ nouã
mã assumet. Apoc. xx. Vidi tanq̃ mare

freũ. Illa aũt̃ purgatio q ignẽ sine multo
sꝛepitu et sonitu fieri non valebit. Tertio
cõmotio creaturæ dualis cum ẽt ãtrpi
trib⁹ hostib⁹ ꝛc. Quatuor ãt de causis pl ista
aresce: ꝛ sicut. Aut qp modica tre pfun
ditatꝫ. Ware. tio. Qz nõ debuit alit tudinẽ
terre. Aut qp radicis sicceitatẽ sicut pp Jo.
tiũ. de badera. Aut pp sterilitatẽ sicut pp fi
cꝰ nea sterili cui rpõ maledixit et statim aruit.
Aut qp esse nimietatẽ. Ja. i. Exortꝰ ẽ sol
cũ ardore ꝛ aresecit fenũ. Quatuor ãt ista
bolꝫ rpe ãtrpi aresce. Primũ q̃ nõ eẽt pfũ
dati: et dilectꝰ. s. ihesꝰ. Cui⁹ adultꝰ ꝛc.
et subdite cãz eo q̃ charitatẽ dei nõ recepe
rũt. Secũ q̃ eẽt sicci et vacui: Side Jh ꝛ es
dice. In. xviij. Fili⁹ hois vemẽs putas q̃ sit
et sside sup frã. Tertiũ q̃ eẽt sterilis: i bono
ope. Ma. xxiij. Sicut ꝛ dicꝰ noꝛe. Quarti
q̃ eẽt effusatꝫ igne male ꝛ cupiscẽtie. Tũ de
hoc q̃ tũc eẽt ẽ. ii. Tim. iij. q̃ erunt incon
tin entes. Et de antichristo dicitur Da. xi.
Q erit in concupiscẽtia feminarũ. ¶ Quar
to commotio creaturæ intellectualis: ⁊ id
angelor⁹ cũ ãt. Nã virtutes celoꝝ mouebũ
tur. Jlla autẽ potestas celoꝝ mouebũ
Psalo et flore cuius dã exercitꝰ. Job. xxvi.
Columne celi ptremiscẽt. Beda. Quid facies
fabule qñ ipe tremiscẽt columne? Quid ẽgu
la deserti patiẽt cũ cedrus paradisi timore
concutiãtur? Sexto et ꝑpetualis pugne. Et
ẽtum ad hoc sic dicit Chrys. Si res pacis
fuꝛ ad bellũ ꝛ aliquãd/ expeditionẽ mittur
ippi dignitates ordinũ/ exercitꝰ cõ
citat/ tota ciuitas fremet. q̃to magꝭ rege ce
leste exercitꝰ tã terre q̃ celoꝝ virtutes mouẽdas ad
gelice virtutes ꝑmouebũt flebiles nimisq;
frebiles ostẽ bcedes: nãi ips fulgura ꝑmis
cedãt p cauestio: hanc da contra⁹ p tub⁹.
Tertio ex humore diuise ꝓdicte. Job. xli.
Cũ flubtas⁹ fuerit flebũt ãgeli. ¶ Ser. ii.

Tuncvidebunt
filii hois venãte ꝛc. sic
dicit Jsaꝛ. i. ij. de fine mo
ẽ. Jn ista et iudicio ẽtuos
pl de ecclesia. ꝛ. under ꝛ ne
cessitatꝫ ꝛ ẽ. Et quisquis
euaserit de adabꝰ ꝛ pt ad iudicii loquẽ: ꝛ
ille ẽtuos: pl̃e: i sto euãgelio ecclesiã. Per
filios iudicii. ꝛ. Tũc vide. Ritu ho. ꝛc. Per
sona rei cum ẽt aresce: ho. ꝛ. Per
na accusatoris cũ ẽt. Erunt signa in sole
et lu. Per sol testẽ cũ ẽt. Nã virtutes celoꝝ
mouẽ. ¶ Psalo ista ps dicit. s. i. Ecclesia
ma hoiũ iudicabit vt hãs de tribulatione
multa ⁊ turbatione. Versꝰ. Ideo pater misꝛe
ricordiarum et deus totius consolationis
vult ꝑ hominem hoies iudicare vt in tãta
perturbatione malog hoc ꝛ sacta ꝑfici ꝛ ordo
nature. Jlle aũt̃ vocer ita iuste iudicabit

qr iudiciũ sine multo mõ corrupi poterit.
Quatuor aũt modis vt ẽt Jsaꝛ. eorum pe
iudiciũ pturbi. s. timore amore odio ꝛ mu
nere. Corrũpitur ẽt timore. vñ in Eccle.
vii. Noli fieri nimis iustus: neq; plus sapiẽs
valeas turbari: inquit ne forte erimine
sano facias pcedere. Jsaꝛ. Qui metu pote
stis peritatem occultat: et iudicem pertinaꝛ
tam sibi pmouet: quia plus pertimescit
homines ꝑ diuinã trepidat maiestatem. Cor
rũpitur odio. Quarto amore. de vtꝝ duo
bus de Christ. Psalꝰ. amaꝛ ꝛ hastili oditꝫ
rectũ iudiciũ nõ conspexit. Ba. Judicare
digne de subdite? nesciũt q̃ subditoꝝ cauſ
odiũ pꝑ gꝛas sequãtur. Inde. xi. ẽtꝰ mul
lo itaq; corrũpi potuit. Nã thomas q̃ potuit
simꝰ ? ro. xxii. Nisi q̃ timẽs arguet ter dei
et tecũ ad iudiciũ. Imo q̃ potestates essent
eo seuerius? ptra eos sniaꝛ pferet. Ba. vi
potẽtes potẽtr cruciãtur? Non amore.
qz iustissimꝰ ẽtũ ? ẽs ffes suos ksos. r. chri
nos dur ? solaꝛ p malos bit. vñ nihil vales
bit eis fraternitas. psal. Frat non redimet.
Nihil nature conformitatẽ: nõ subditi red
mer hõ. Nihil pietꝫ mꝛepcitus: ꝛ subditi
nõ dabit deo placutionẽ suã. Nihil sanguis
mis ꝛpẽ pciosi ꝛ anõ subdit ꝛ pctꝫ redẽ. ale
sse. Nõ mulere qi virilius ? ꝑ. puer. vi. Nã
aresce⁹ cuius⁹ pcẽ nec suscipiet p re
ẽptiõe vona p mꝛis. Ber. Nonne oꝛet in ꝛ
valebit ꝑ pura caula ẽ astuta. Sba: et
pfessa bona ẽ mor supta ꝑ plena. Aug. Erpe
ctat deus iudicii et adcerit ille ecclesiã? mi
der ẽ nullꝰ poterit ꝑ sonã accipere: nec pau
cũ nullꝰ esse vt abbas vel comes auro vel
argẽto corrũpi potrit. Chry. Tũc nec dubi
te ꝑ omnibꝰ ꝑ tes ꝑ filiũ in fecerãt
qi vert iudicii iudex nõ recipiet munꝰ. Non
odio quoq; ꝑ. Jn eũ et ꝑ optimꝰ ẽ odiũ
cadere nõ ꝑt. Jpe et creatoꝛ ois debitꝫ qui
creauit Gen. i. Diligis ois ẽ ut ẽ: nihil odi
sti eoꝝ ẽ fe. Et qz diligit eos cũ dolore et
ꝑpassione punit. Esa. i. Ben dilexi et elaborasꝫ
per hostiũ meoꝝ. ꝛ dicendus de inimicis
meis. ¶ Sexto ponit ꝛel. i. pctores ad nãdũ
est de. Ꝛ esse. ho. ꝛ. Jpe. n. tanꝛ in timore
et confusõe erit sicut ostiet Ber. de. O q̃
ãgulꝰ et ẽ tũc vere reposbos. Sup⁹ erit in
dex tra⁹ sferet ? dꝛ ẽdũ chaos ꝛ de. ꝛ. ꝛ
petũ accusatoꝛ a finistꝛ ẽ tra ad
supplendũ tribulatiõe ꝛ ꝑsecutionis mor
mis⁹ ar de. Quo fugiet ẽ⁹ miser pctoꝛ ?
Nã ẽs poterit ẽs dere sursum q̃ dicit ere
inder irainq; de cui⁹ ꝓpe noeset gladꝰ bis
acutus. Nec a dexteꝛis: q̃ ibi sunt peccata.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bern. Tūc lōnta sūt petā dicent. Tu nos egisti? opa tua sum? tuend? defecerum? &c
ell ad iudiciū ḡgem? Nec a sinistr? : quibꝫ
fūt dm̄ se accusātes Au. Pulso tūc erit
diabol? recitās ſcām ecām? : q die : q lo
co peccatum? : q cām omittim? qbꝫ acti sūt de
bitum?. Nec poterit se abſcōdere ſtra ſcīp
thi erit omis o ſcie remordēs cōſcīa. Hiere?
cap nō mouit. Nec poterit fugere ad mūdi
tiā qui ei testīgnia arāsa. Ho. Iustus an ipe
ſcedā. Nō reſtat ſigē niſi vt i fornace deſce
dat. ¶ Tertio ponūt accusatoca: qōnotat
cū ſis. Erūt ſigna i ſole &c. Oīa ei creature pe
tūt accuſabūt. Scīēdū ēt q tres accu
ſatores ſtrapet oīes ſtabūt. ¶ Primꝰ erit
tor mūdi? oīa. Celemēta vōis creature. de
elemēto ad ſs Ezech. Subuerti ſunt ſſi
plūbū i aqa vehemēt?ib?. Dic trib? aliōe;
lemēt; ſs Iohēs. Demonſtrabit eos ignia q
nō ſuccēdit. Reuelabūt cēli iniq̄tatē eoꝝ. i.
cēli; vereſq; obtenebrabit. Et terra ſurr
get aduer? eos q̄ ſtultū ſine ꝑcuſſit. Dic a
lōo creature? ſt Chry. ſup ꝑpſ. In illo die
nihil eſt q̄ ſcelis pōdeam? vobi cēli : terra
ſol : lūa: dies : nocte: frot? mūd? ſtabūt
ſ nos i teſtimōiū pſ dñi nr̄i. ¶ Secūs ac
cuſator erit ꝑpriꝰ ſcē. Ois ei petā q̄ mō
fūt occulta: erūt publīcta: et ſuā accuſabit
actual. Gre. Ethnes veſtimēt? op. accuſabit
panes gloriā; ergo aurī : argēti ſacuſabit
aur. ligni edificiū accuſabit vſurariam.
Wehemēt? hen; ſs Ja. p. Diuitie vē ꝑ putre
fect ſunt : veſtimēta vſa a tinea comeſta
ſunt : aur? : argētū vr̄ erugīnauit &c. De
ſcto Ata. ſ. Iap? de ꝑcte clamabit : ſligni
q̄ ſ ter theturas edificā riſidebit. ¶ Ter
tꝰ accuſator erit diabolus. Aug. Dicet ſ
nos adu? ſe tum nr̄. Ego ſum tu deceptor ſtidei
huc ecē me ſed ch̄ſ? q tu ē volauit ꝑ gra
tiā. Tu? es ꝑ natur? : me? ꝑ miſeriā? tu? ob
poſitionē me? obſtinatione: mihi obedies
ti? inobedientē ate accept. Imo talitate?
ſtolam : ame accepit hanc pannoſam qua
indut? es ſi tunc cam? tum ueſtem dnūtile?
cum mea hac ꝑpt. Eſſ? me tuer? ſtodies
huc me ſed : meū dānādi es. Vbi ſi dili
gēter attēdit diabol? pōt q̄nq; allegatio
nes p ſa petēdi terū dānādi edicit. Quas
tnponūt teſtes: ei ſs. Virtutes celoꝝ
mouebūt. i. agent nob? ad cuſtodiā deputas
ti. Tres ēt teſtes tūc pcōdēbūt tonū ſupra
te. ſ. deū. Heb. xxiij. Ego ſm̄ iudex : teſtis
ty? otet olim. Scīpturā ſe. ſ. ſcīētiā. Au.
Quid ſcīptura iudicū tūc nos ꝑdit cōtra
ꝑ ſclam : ſm̄ol ē ſe teſtimoniū ſcīe tue.
Tertiū tantū ſt. Lāgelū ad cuſtodiā deputa
tū. Iob. xx. Reuelabūt cēli. i. āgeli iniq̄tatē
eoꝝ, ſs ſi hīp ſtutes : eloq mouebūt. i. āge
lter ꝑtātes : mouebūt vt petāes accuſent
: ꝑtra eos teſtimoniū ferāt. ¶ Ordo ſermo. iij.

Tunc videbunt
filiū hois venīēte in nube
cū ꝑtāte magna : maieſta
te. Sapiēs inde? ḡdrupli? ordi
ter iudicio ſuo ꝑcedit.
Ipe eſt ei? cōſor cuīpas : iudicio ſcōtigit? exa
minat? : examinat? as ponderat? : ponderat? as
ſententiat? : ſententiat? as ad execūtionē deman
dat. Tollit in ſcrēmo iudicio iudex et ꝑ
mus ꝑcedet. Ideo in vōis ꝑmiſſis de ipſo
q̄tuo legit. ſ. q̄ appebit i forma hūana / q̄
pōtet cū ſocietate decora / cū ꝑtāte mkta :
maieſtate ma. appebit igit i forma hūana
ad examinādū, pōtet cū ſocietate decora ad
pōderādū. cū ꝑtāte mkta ad ſententiādū. :
cū maieſtate maꝝ ad exequendū. ¶ Palo igit
appebit i forma hūana ad examinādū. Iō
dī tūc ꝑcedet ſtūs hois. Si ipſū ē hūana
hois. ꝑ ſ examinare ſicut hec Mat. xxv.
Cū venerit filiꝰ hois in maieſtate ſua. Dei
de ponit examinato ad dēs hēda. Siartū in
examinatōe ſc Iob. xxi. Cām quā neſcieba
: quā meū ſcire oſtēdeba / diligēt iſſime
examinabam. Examinabit q̄dē ola cogitata
ꝑa. Incogitatōib? ipſi? interrogatio erit.
Origenes. In illa die cogitatōes accuſa
būt alias ꝑ ſe excūdēt. nō vtiq; cogitatōes
tūc erūt ſi ille ſi nūc ſūt i nob? Ex mote q
dā : ſigēcula : corde nr̄o relinq̄ūt. ꝑmit
charta? ſ occulto cord? poſito illa de re
ꝑlari dicunt. Scīo examinabit ola verba
nō ſm̄ malitiola? ſ ꝑtoticā. Mat. ſ. de o
verbo otioſo &c. Tertio examinabit ola fa
cta. Sccō vlt. Cūctaq; fiūt adducet de ꝑ
iudicīū. Quarto ola bona neglecta. Beri.
Oē tho nob? ipſūm rephet a nob? ſ ſuper
ſit expensum. Quinto ola celari frata. Ait
gat dauid. Ex rētis meis ne meminer? tui
Scīo pōtet cū ſocietate decora ad pōde
rādū cū ſis. Tūc ſtet in nube. cū ſcīp ſui
cietate q̄ hūr nubes q̄ ſuerūt a terra ſubt
leuati : ſ celeſtib? ꝑuertati. De quib? Ex
Apo. ſ. Ecce vēit cū nubib?. Iudex et ſpec
pal poſtq̄ ēt examinauit ꝑferre cū ſuis ad
ſalcudū ſſuenit. Hepe ſ ūt ſues; q̄ leuen
h medio creat? ꝑ ſe ſtutate? ſ leuitate? co
pe. deſ ſtutas vl̄ leuitas pene. Dic et ſ
poſtq̄ ſcīpſos examinauerit ipſas oe ꝑſilio ſo
rū pōderabit / nō q̄ nō bēat ſtutat? vl̄ leui
tat? ſ q̄ pplēā nō : ſtā ſ ꝑ. i. Scīa hec ſ ob? ſ
cēt eū. ut ter. Ut faciat ſ eius iudicia &c.
Vel tūc ꝑ ſeratūr ſe fēda dō ꝑpter. xxvi. Do
mōnet oīa ſtatera ꝑ ſeruare / : eos ſ ſe leui
ret ſtrēg? ſalio / ſup? : eloqs q̄ ſ camera pt
en / poc? : ſ into q̄ ſ pratoſ lorido. Tatro eſt
ſup? q̄ q̄ ē dei ꝑpriꝰ. ſ. q̄ lay ſibi auſer
re comp. Scīa. cīp. Hīng mea alteri nō de

A. I arca reponſit. Oēs holes qui in iudicio
ertrēo aſſiſtēt / aut erūt ſi no pacati / aut ſe
mpiēt / aut vīēt / aut ſuppēt. Ille ē pacat? q
nulla opa meritoria ſuā portauit : ꝑ pctis
pti à ſtempt : tolta in ſtatera diuini iudicij
appēdet : ſibi dicet illis Dñs. p. Appēdi eo
i ſtatera : inēs eo nichil hīs. Ille pctet i
fornace ſterni. Ille adt ē ſempt : en? q̄ pcta
q̄dē pmiſit : ad pulsa ꝑuerſ? ē / ſi? mouta p
uāt? ſtaſſ? actiōe p dīgnā agere nō potuit
vl ēt pnas ſibi illatas ſuſtinere nō expleuit
Talto ſibi appēdet : ſibi dicet. Appēdi eo
i ſtatera / : inēs eo mis? hīs. Ille pctet i
fornace purgatorij. Poſt iudiciū aut? q̄ſ
purgatoriū nō erit : ſibi dicet. Ingredere
plens? q̄ ſibi delict? ch̄ſ ſatiſfecit : q̄ſibi nō
hīlit magna p fectis opa hīlitat. ēt ea q̄ſ
ficiāt ad remiſſionē cīp. : ad ſtitionē glo
i ſtate. Ille vo ē ſupplicio
ſtatio ſibi appēdet : ſibi dicet. Appēdi eo
inus ; opa p fectiōis hīlet : : q̄ ſup ſatiſfa
ctionē multa merita cumulauit : talia ſibi
appēdet : ſibi dicet. Appa eo : ſta. : iuſt? eo
nat? ſibi hīs. Alii duo : celeſtis thēſauro repo
nādi : : hoc q̄ſi dicet. Poſſedite a me ma.
dīg. et. ſc. q̄ ſuta mūdi eſſe colligit q̄ ſit ſ
repositos ſplacibilis tra dei. Dato ēt q̄ dā
nati ſibi dicāt. Nō ſum? dīne digni regnū
vr̄m poſſim? manere. Riſidebit. Dilcedite
a me. Dato ēt q̄ ſibi dicāt. Et ſi nos a vo
bis repellit? ſaltē diſdictione vr̄a nob? re
pellit dicēs. ite maled. Dato q̄ ſibi dicāt. ſal
ad aliquē locum ꝑpetuo? ſ refrigeri
nos mittat? Riſidebit. ite in ignē. Dato q̄
ſubligāt. Vbi ſatēdent; ſm̄ nob? ꝑti
cnat? riſidebit. ecūdo. Dato q̄ ſtes dicāt ſal
dīe aliquā vos ſ dīg nobis ēt diſcat? /
q̄ cieo dē nos regat. Riſidebit. q̄ Dato ſ dia
bolo. Dato q̄ ſubligāt. ſalē aliquā bonā
ſocietat? nob? / vel ſcīs q̄ hīs poſſim? oſculo
ri. Riſidebit. : ſigelis ei? q. d. Prodito hēs
tia diabol? matcē / ſ ꝑ ſcipo vr̄o bēat?
dēmbes mīores. Quarto ſpo pōtet cū ma
teſtate magna ad exequēdū. Poſtq̄ ei ſtitū
de erit ſpe ei? executionē demandabit. Ve
q̄ executōe ſs Mat. xxv. Et ibūt hi / ſuppli
ciū eternū : iuſti aūt ſ ſtā eternā. Utrobiq; an
te ſ ſ ſi ſerno q̄ ſ celoappebit maieſtate ei
. Una ſ glia : ſuſtitia ei. Appebit q̄dē re
ducebit ſ ſi ſerno. Iob xiij. Obſcūt maieſtate
ſuā gēte peccatrīcē. ſs. Dei maieſtat? ſto
mut. Plebeꝰ ei ſtat ſatro ſ patrib? q̄ ſi tha
ret ſtreg? ſalio / ſup? : eloqs q̄ ſ camera pt
en / poc? : ſ into q̄ſi pratoſ lorido. Tatro eſt
ſup? q̄ q̄ ē dei ꝑpriꝰ. ſ. q̄ lay ſibi auſere
re comp. Scīa. cīp. Hīng mea alteri nō de

bo. Gen? : anar?. de q̄ ſs Ephe. o. Anart:
tēs q̄ ē idolop. Fut?. Pauc? ē ſmuriolus.
puer. ei. Circul? aure? : narēs? ſuis mulier
plebeꝰ : fatus. Magꝫ igē relucet materiales
: tulitia dell eo q̄ ipſos ponit i ſterno q̄ ſi
eos ponere : celo. Aug. Petōies in ſuppli
cīs cadēnāt : vt nūq̄ ſit, dedec? culpe ſine
decue tulitie. Apparebit ēt materiales ꝺ
celo. Hīs eſt ſcīp materiales vocat. Tū q̄
erit effect? magna. ho. Repleb? materiale
ex ois tra. Tū q̄ erit ꝑpetual? firma. dī
el materiales ſſi magnitudo hās. Tū q̄ erit
ineffabil? lucida. Baruch. o. Adducet deus
ſtrē cū ſocūdītate : lūme materiales ſue. A

Um audiſſ
Iohēs i vīcula opa ꝑſ.
&c. Mat. xi. Herodes au
tem pas Iohānē bapti
: vīculis poſuit tripliciꝫ
de cā. Primo ex eo q̄ ipſe
pphēdebat q̄ a pōtifi
po ſſi ſuo herodiadē vxorē abſtinere : : nō
ad ſuggestionē ſtiph herodiadis ſtim ſcorce
rauit vt ſuuit Marc. vi. Secūdo ex eo q̄ ipſe
cut dicit Joſeph? : hſtitia : ſobrietatē :
bapti? mī predicabat : : ciū multe ē eſſ ꝑpſe
dbat. Herodes vo cū eēt ultēſigena : pplo
odiofꝰ : timuit? ne ꝑpt ꝑmotōis ipius : cur
cere cōtecte. Tertio ex eo q̄ Iohānes quē
dā magnū regē poſſe ſe vēturū ꝑdicebat. Et
cū romanī ordinaſſent eū alicui? de ſuis
auctoritate rex nolare : hoſtes ſua Cēſaris ti
mūit : : ideo ipm̄ carcere vinenſuit. de
dbꝰ ipſius cū audiſſ? miracula : opa ꝑfe
duos diſcipulos ad ipm̄ miſit. In illo aūt
cuāgelio tria tangūtur. ſ. Iohānis interro
gatio / ꝑ ipſius / : Iohannis ꝑmōſtatio
qua ſ. ſcipo fecit. De interrogatōe aūt Iohānis
alr ſcīt Hie. alr Ambe. alr Hilari? : Chry.
Hie. ſm dicere videt q̄ Iohēs dubitauit
vtrū ipe : ſ ſernū p ſcipm̄ teſtimoniū eſſet : :
ſ ſcīs voluit vtrū ſicut p ſe : mīs dīvone
rat : ita p ſe aſſerret et ſanctra dei / ordi
nē ꝑſone ſ ſerno deniſciaret / quē ſ ver
miſſe mūdo ſtituit. Sz Ieronimꝰ ſ dicit
re q̄ Iohēs de hoc dubitauerit q̄ voce ꝑſo
uacitat? ſ ſpſi ſcīa ſup ſpm̄ ſcīm ꝺnēt ſtue
ritiq; eū dignū tm̄ ſtit aut. Nō ē ꝑ vrisſi
q̄ illis ignorauerit / q̄m manifeſto ꝓphete fe
uer? Zacharias ei cognouit hoc dicēs. &c.
Tu q̄q; ſ ſāgnie teſtamēti tui emiſſi vīn
ctos. &c. Iō ꝑ Ambe. nō fuit illa dubitatio
ſe redalet? ſſi habuer? indei : nec tm̄ dis
tat? ſi poſt reſurrectōē habuer? diſcipu
li ſſi ꝑctat?. Vñ ſc Ambe. Iohēs nō i ſe
de ſ ꝑ ꝑctate dubitauit : ſicut ꝑ petr? dicēs
Propter? tibi ſſo diſcipulꝰ tibi fuet hoc. vñ
Iohēs dubitauit. i. ad modū dubitanꝫ ſe

Universidad de Deusto
Biblioteca

habuit. Dicit ꝙ ꝑ filio ꝓpitiatꝰ est ꝓcēt
et iā in itinere ꝓfuturo ex ꝺ̄a pietate ſ affe
ctu dicit. Rabbi ſic chariſſime me reliqui
Sic iohēs ꝺ̄a pietaſ affectu interrogaꝫ
bat ꝙ ſibi ꝺet ad inferni clauſtra deſcēde
re tardeo nō dubitabat/ſz ad modū dubitā
tis ſe habuit. Nam aūt Chriſto dicitur/q
ꝺns videtur/q iohēs nō ꝺubitauit/ſz ſi
luit diſcipl̄os ꝓfutur. Sciēs el mortē ſuā
pximā eos ad ꝑdm̄ miſit: vt ab eo certificā
rēt ꝙ ab eo mercēdē habebāt etiā the deſcē
ꝺm tres defect. Dño q̄ ꝛ̄ro erāt inuidi ꝛ
emuli ꝙ magno ſuo ſibi creto zelātes. ꝓ ꝺi
ꝓfect. Johānē. Rabbi ꝙ erat tecū trans iorꝺ
danē ecce hic baptizat. Sciēs erāt rudes ꝛ
ad intelligēdū ignari: qz cū iohānes de ꝑdm̄
ſibi ꝺmōſtrate ſepe eis ꝓdicaſſy ipſe intelligere
nō valebāt. eū ꝺubitāt. Ipſe vōa mihi teſti
moniū ꝓhibet/ꝙ ꝺixerī. nō cū eo ꝛ̄ro/ꝛ
illū opꝛ credere ꝛc. Tertio erāt ꝛ̄ro ſeredu
li. ſicut ꝑs mat. ix. ꝓhi ſe phariſei: Ip̄m
aſſociauerūt diſcipl̄os. Quare non ꝙ phari
ſei ieiunam⁹ frequenter ꝛ deſcipli aūt tui
non ieiunāt? In chriſto aūt tria cōmēda
bilia erāt. Exēpla vite ꝙ que imitos edifi
cebat: ꝛ̄ba ſapientie ꝙ que rudes inſtrue
bat: et miracula glorie/per que incredu
los cōuertebat. ꝓpterea ꝙ eos iohannes ad ieſū
ut viderēt exēpla ſue ſanctitatis ꝛ vite/ꝙ
imitāti edificarēt̄ne. Audirent ꝛ̄ba ſue
ſapientie/per que rudes inſtruerentur. Et
viderent miracula glorie/per que incredu
li ꝑuerterentur. Non aūt miſit oēs/qz ꝓhi
multitudo ibi confuſio. Miſit vero duos
vt in ore duoꝝ teſtiū ſtaret oē verbum/vt
ꝛ̄ndēret ꝛ̄pt captiuis ſe eē mēbrū qui deſcī
pulos ſuos binos mittebat. Sciēs ꝓnitur
ꝛ̄pt reſponſio cum ꝺicitur. Euntes renūcia
te iohanni que auditis ꝛ videritis ꝛc. Non
eſt intelligendū ꝙ ꝛ̄pe ſtatim eis reſpon
ꝺerit: ſed quia ꝓmo in eoꝝ preſentia mal
os inſtruxit curauerit. Vñ ſc. Luc. vij. In
ipſa hora multos curauit a infirmitatib⁹
et plagis a ſpiritibus malis: ꝛ cecis multi
bonauitate⁹ ſuā: et tunc ꝺixit eis. Euntes re
nūciate Johan. ꝛc. Hiero. Ceſſent verba ꝛ
penūmia ad facta. Chriſo. miſit Johan
nes diſcipulos ad Chriſtum vt miracula
eius viderent qui tot fecit vt pancoum
animas lucrareturꝫ quia metipſe eſt apud
ſum vnus iuſtus ꝙ totus mūdus ꝓ ꝺubi
bus plenus. Horū aūt miraculoꝝ ꝺā fue
rūt corporalia et quedam ſpiritualia. Po
nit ergo primo corporalia ꝺi. Cecī vident
ꝛc. Quamuis autem multi prophete feciſ
ſe legantur mirac̄ula: perſita tamen certi
ſicat ꝙ ipſe ſit meſſias in lege promiſſus
tripliciratione. primo ratione prophetie
que ꝺicitur Eſa. trigeſimoquinto. Deus
ipſe veniet et ſaluabit nos: tunc aperētur

oculi ceco⁹ ꝛ aures ſurdoꝝ pacebūtur:
tunc ſaliet ſicut cervus claudus/ et aper
ta erit lingua mutoꝝ. Scdo rōne multi
tudinis et abūdantie. Qualia enī a ꝺ̄o ip̄s
multa miracula facta fuerunt? ꝛbuntꝰ in
abundantia ip̄a fecit. Johan. x⁹. Si operꝰ
non feciſſem in eis ſcilicz in abundātia/ꝺ
miſſus a ip̄o fceri ꝛc. Tertio rōne ſingula
ris potentie: quia ꝛ̄ro ſolo imperio mira cu
la faciebat. vñ ꝺicit Ambro. Si tot hoīes in
mē receperit: hoc fuit angelī nō holis medi
cina. Si Helias mortuū ſuſcitauit: ipſe ro
gauit. Si Helyſeus lepoſum mundauit: vas
lauit figura myſterij non auctoritas precē
pti. ꝓhi aūt he infirmitates ſpirit̄ intelli
ligi. Cecī enī ſunt qui peccant ꝓ ignoran
tiā: claudi qui ꝑ ſpontē tamen ſuperiꝰ ꝺi pena
litatem ꝛ furdi cū ꝓ conſuetudinem longā ꝛ
ꝑ finalē impenitētiā. Vel ꝺe ponit mirac̄ꝰ
ſpūalia ꝙ ſunt ꝓpria ꝺei. Unum q̄ꝺ conſiſtit
i puerſione peccātoꝝ a culpa eſt ꝺicitur:
pauperes euangelizantur. i. ꝑ euangelium il
luminant/ꝛ/ꝛ puertuntur. Eſa. lxi. euāge
lizare pauperibus miſit me. Fit autem po
tius mentiō de pauperibus q̄ ꝺe ꝺiuitiis vt
quia pauperes facilius compertuntur. Vñ
quia ꝺubitatio fuga bi eſt onera: et ſm Hie
go. Tunoz mētis eſt obſtaculū veritatis.
Vñ qz ceci ꝺiuitiaꝝ eſt plenꝰ ſollicitudinib⁹
ſeculi ꝙ ſuffocant verbū ꝺei. Tum q: ꝺmi
tes hñt ꝓfolationes ꝓbates: et ideo paru
pēdūt ſpūalia. Scdm miraculum ſpūale
ꝓſitet i fide ꝙ ꝺ̄o ꝺe Bethā nō fuerat ſcā
ꝺalpat⁹ Ime. Eſt aūt ſcādalū grece id q̄ꝺ
oder latine. Oder aūt ē lapill⁹ i via occiſi
tat⁹ i q̄ꝺ ipſi occiſi⁹ piator ipingit. Lapis ē
ip̄a ꝺubitatio i fra nāe mortaliūt⁹ abſcēdēs
a ꝺ̄o multi⁹ fuit occaſio ſcādali ꝺm̄ vidēt eos
holem paſſibilē nō credebāt eū ꝺeitatis
tē. Et hoc aūt ꝛ̄bo ſm glo. nūcios ſilos ſuā
git ꝙ i ip̄m nō credebāt/ſz pur⁹ holem ipm
eē putabāt. Ista aūt miracula ſpūalia ſūt
matoꝝ ꝙ coꝝ alia. mali⁹ ē el ſm Aug. fuiſſe
ſcare ipm ꝙ creare ceū ꝛ fra. ꝓh⁹ ꝺ vtut
ſi areaſiaz ſeruꝫ rectura ꝙ ſuſcitare carne
ſterſi mortuꝫ ſcip⁹ ē i ala reformare ima
ginē ꝺei ꝙ i coꝝ repare matiā ꝓtolimſ.
Tertio ponit ꝓmēdatio iodis cū ſe. Illis
aūt abeūtib⁹ ꝛc. Nolunt aūt ꝛ̄ro iohēs ex
cuſare ꝺe ꝓmēdare ip̄ſitis nūciis tripliciꝫ
de ē. Primo qz nō erat neceſſe cū ipſi ſcirēt
ꝙ iohēs illā ꝛ̄ſſionē nō fecerit ꝺebēt ꝺubi
ſi ꝑ ꝓpria ip̄ſa ſcā introgādo. Scdo qz ꝺs ſcī
ꝓhi credebāt iohē ꝺ̄o ip̄z: ꝛ̄ro iā tā magna
ꝓcōna a ꝛ̄ro audiuiſſēt i ſuo errore potiꝰ
cōfirmati fuiſſēt. Tertio ne ꝑderēt̄ quā
ꝺā adulatione⁹ Iob. Chapi. Blādiroes ſ fa
cet ignāt⁹ vt coīs ꝺomēſtici: vt aūt ſapi
ens q̄ſ ignāt⁹ ſit facie flagellāt coēdā. Cu
ſat aūt ip̄m ꝺ̄ceptr. Quidam cū pote

rāt iohānē ꝓponere ſcīāt ꝛ loqt̄ur ꝙ
m⁹ ip̄ſi ſcies ꝺicerent m⁹ ip̄ſi neſcio⁹ lite
ro⁹ ſint. Contra hoc ꝺt qz nō ē arūdo ꝺ nō
flectat vētꝰ ꝑ ſpergit ſ: m⁹ ꝺ ſtat q̄ꝺ ad
uerſitat⁹. Hoc. Arūdo iohēs nō erat q̄ꝺ a
flat⁹ ſed rectitudē multa rep varietas ip̄e
etebat. Alij poterāt ſibi ꝓponere adulatios
nē: qz in ꝓtia eū ꝺmōdabat/ꝛ iohēs tā ſe
ē nō caſſeret ꝺilebat. Contra qō ꝺt iohēs
nō negāb⁹ ꝓpter ꝺ. Adulatores et laudato
res mouētur vt ꝑ ſcātur ꝛ peſtiant ꝛ ꝑ ꝺ et
ꝺ̄a ꝛ̄ra adulationes ꝺicit ſūt. Iohēs aūt te
ꝑtus ꝛ peſtiū non curauit: et ꝺ adulatos
nē fuit. Alij poterāt ſibi ꝓponere ꝓ ꝺbone
mplectione/ꝙ ſcs tñ hñt ꝓphetie ſpūs
de ꝓtia nō ꝺ futuro. Contra qō ꝺicit ꝓphe
tā ꝺe ꝓtio vobis ꝛ ꝓlis ꝓphetā. Quaſi ꝺ
cerēt. ꝓphetie ſpūs hñt/ꝛ ꝺe futuro/et ꝺe
ſterito/ꝛ ꝺe ꝓtio. Alij poterāt ſibi ꝓponere
aliqua ꝺubitatiōnē. Contra qō ꝺ ageli ꝺicit
cat. Angel⁹ el ꝺubitat ꝙ nō ꝓt. ꝛ⁹ ꝙ ꝺ ꝓtra
mat⁹ ſ ꝓtute ꝺei: tñ qz videt ſp facie ꝺei:
tñ qz audet ſp. ꝓtate ꝙ. Johēs ꝑfitia
fuit ꝺ ageli: qz ꝓpter hoc miſſ⁹ fuit: ꝛ
qz ſpūs ſcm ꝺicit/ꝛ qz voce ꝓtia audiuit.

¶ Sermo.ij.

QUid exiſtis in
deſertū videre? arūdinē ꝺ
tonſtātē ꝛc. Cōmēdatio ꝺ
ſit ab oēs ſcārio ꝺ firma: ꝙ
ſit ab ageli ꝺ certa: ꝙ ſit a ꝺeo ꝓbata. ſi
Lop. x. Nō eſt ſ ſcīēs ꝓmēdat ille ꝓbat⁹ ꝺ
ſi qz ꝺeꝰ ꝓmēdat. Johēs igr ꝓmēdat⁹ fu
it ab herode aduerſario/ꝙ ſilent ꝺe mar. vi.
eſt mirabat/ꝛ eū ꝛ ip ſcīm ꝛ miſſū ſciebat
ꝺ̄a ꝓpria ꝺicit. In. i. Erit el ma
gn⁹ coā ꝺño. ꝛc. Et ſi talis ꝓmēdatio fuit firma. Cōmen
ꝺat⁹ ꝙ ab holib⁹ hoīeꝫ: ſicut ꝺs mat. xi
Oēs eū ſicut ꝓphetam habebāt: ꝛ ſi talis
commendatio fuit ſide digna. Cōmenꝺ
ꝺat⁹ fuit ab ageli ꝺicit. In. i. Erit el ma
gn⁹ coā ꝺño. ꝛc. Et ſi talis ꝓmēdatio fuit
certa. Cōmēdat⁹ fuit a ꝛ̄ro vt in euāgelio
hodierno hēt̄ur: et ſi talis ꝓmēdatio fuit
ꝓbata. Ideo aūt ꝛ̄ro ip̄s ꝓmēdare ꝺno de
bus voluit⁹. Duo aūt affirmat ſ ſcs ꝙ fuit
ꝓphetꝰ ꝙ fuit angel⁹. Et ſi ſtues mi
gnas ſtutes ip̄m huiuſce ꝺicit. ¶ Pro nō
eq hūit magnā in mēte ſtrmitatē: nō ꝺicit
ſhen arūdinē nō fuiſſe. Arūdo ꝙꝺ radicem
hz. Illi igr ſunt arūdo: q radices amor⁹ ſ
ſūt ſ terrenā. Scdm̄ſ ſcā ꝓdta in arena
fūdata tria timet: ſcz ꝑtum/ꝓmutā/ꝛ ſta
mentū ꝺ ꝙ. pū. Per ꝑtū igr ſ ab oēs
re pent tentatio ꝺmonis intelligit̄ur: ꝛ q
in aere commoratur. Per ꝓmutā qui de
ſelo deſcendit intelligit̄ur adoratio⁹ que
a ꝺeo venit. Per ſtamen quod ſ terra ſtuit

intelligit̄ur perſecutio: qnā terrenus ſpūs
una ſuſtinet. Facile igit̄ur eſt videre quis
ſit arundo in arenā et quis ſit firma ꝛ. Illa
in petra. Si enim ventus tantas tantas
aliquem frangit/arundo fuit. Si tentatio
ni reſiſtit: columna firma permanſit. Si
plenus ꝺiuine animadūerſionis aliquem
aſperſerit: ille impatiens extitit: arundo
fuit. Si patiens fuit/columne firmitatem
habuit. Si ad ſtumen alicuius perſecutio
nis aliquis eradicet̄ur: arundo fuit. Si ſo
lidus perſeuerauerit: columna extitit. Ber
nard igit̄ur Johannes non fuit arundo:
ſed firma columna. Paſſus eſt enim ven
tum quando tuber pro Chriſto ipſum recis
pere voluerunt: ſed non potuit flecti. Paſ
ſus eſt pluuium quando deo permittente
fuit in carceratus: ſed non potuit commo
ueri. Paſſus eſt ſtumen quando decapitat⁹
fuit: ſed nō potuit a ſolidit̄ate iuſtitie
eraderi. ¶ Secūdo habuit magnā in cor
pene aſperitatem: ideo ꝺicit ip̄m molibus
pellibus indutum non eſſe. Secm̄ autem
Chry. Tribus de cauſſis poteſt quis veſtes
deferre. Primo propter oſtentationē ꝺne
gloie: ſicut illi ꝺe quib⁹ ꝺ induebatur purpu
ra et biſſo. Secundo propter infirmitatē
neceſſitatis humane: ſicut ꝓz Heſa. xlij. ubi
ꝺcus ade ꝛ ꝓcui ſue tunicas pelliceas fe
cit: ꝓpter ſcz nuditatē ſuam tegerent et frī
gus arcerent. Tertio ꝓpter mortificationē
carnis noſtre: ſicut legit̄ur. xiij. Regū ꝓlo
de Helia qui zona pelliceꝰ accinctus erat.
Johannes igit̄ur non ferebat veſtes ſuas
ꝓpter oſtentationem: quia non ignorauit ve
ſtes vanitatem/ſed vtilitatis. Stabat enī
in deſerto ꝙ a nemine videbatur. Nemo
enī tem. Sicut ꝺicit Borgo. pulchrius veſtes
pastore appetere: ꝙ a nemine videri ſecre
ꝺet. Necferebat eas ſimpliciter ꝓpter
humanam neceſſitatem: quia veſtes ꝺe pe
lo camelozum facte exiſtut rrigide/ad frī
gus expellendum non inuentuntur ꝺonee.
Ferebat autem eas ꝓpter carnis morti
ficationem: et tamen mortificatione non
indigebat qui in vtero ſanctificatus fue
rat: cum nunq̄ peccatum commiſerat: quī
angelicam⁹ vitam ducebat. Quid ergo nos
ꝺicturi ſumus qui tumuoli naſcimur:
qui peccata multa committimus: qui ſe
pe ꝺ̄eatem vitam ꝺucimus? tamen nulli
lum carnis moleſtiam patiolum⁹? ¶ Ter
tio habuit magnam in ore perfectionem: ꝺicit
ꝺicit ipſum fuiſſe ꝓphetam ꝛ plus ꝙ ꝓp
phetā. Cū ei⁹ ꝺa ꝓphete fuerint ꝺe poſte
rito vt Moyſes/ꝺā ꝺe futuro vt Elias /
ꝺā ꝺe ꝓtio occito vt Elyſabet. Johēs ꝙ
ꝺ oēs illos tres ꝓphetas habuit: ꝛ ꝺe
ꝓtate⁹q; chriſti nat̄itate⁹ ꝺe ſpiritu
ſancto facti⁹ eſſe nouit. Johā. iij. Qui de

terra est de terra loquitur: qui de celo venit super oēs est. Hic testimoniū ei⁹ nemo accipit. Qui autē accepit ei⁹ testimoniū signauit quia deus verax est. Quē enim misit deus verba dei loquit⁹. Non enim ad mensurā dat deus spiritum. Pater autē diligit filium: et omnia dedit in manu eius. Qui credit in filium habet vitam eternam. Qui autē incredulus est filio non videbit vitam: sed ira dei manet sup illum. Ecce quomodo ostendit se filius dei. Et de futuro cum dicit ipsum in manu eius dedisse. Et de immolando. Johan. i. Ecce agnus dei. Et circa hoc autem sciendum q̄ sunt quidam prophete dei: quidam diaboli. Quidā fuerunt primo prophete diaboli: et postea facti sunt dei. Et e contra quidam prophete dei: et postea facti sunt diaboli. Prophete dei fuit qui inter Johannem et prophetē quantum ad tempus preteritum: presens: et futurum. qui scit tempus preteritum bene expedit: et phs dñi exp̄dit: et futura dñi ea prędicit intellit. Alii possunt prophetę diaboli esse. Etenim ad tria pertinent ea: ipsum in vanitatibus p̄spicere: sed postmodum facti sunt prophete dei: qr et phs tho deo dat: et futura prenoscere ꝓponit. Dicit enim Bern. q̄ pene penitēs de preteritis perdit: qr preteritum recupat per satisfactionem: et psentem per bonā operationē: et futurū p̄ immobilem voluntatē. Alii sunt prophete diaboli: qr preteritū male plumpserūt: et phs male expedunt: futurum aūt qđ olim dubiū est deo dare volunt dicētes. adhuc penam agam. Talis propheta fuit balaā: de quo dicitur Num. xxiij. qui vt moriatur anima mea mortē iustorum: et sint nouissima mea horum similia. Non enim desiderabat hēre bonū ꝑteritum iustorum ꝑteritū: nec habere bonū psēs: sed tm futurū. ¶ Quarto habuit magnum in vita sanctitatē: ideo dicit ei⁹ fuisse angelum. In angelo aūt tria repertum: scz essentie puritas: obedientie velocitas: et feruens charitas. Ho. Qui facis angelos tuos spūs. ecce quāta puritate subsistentia enim spiritualis de se purissima est. Et ministros tuos. ecce quanta obedientie velocitas. Ignem ardentem. ecce q̄ feruens charitas. Tam purus autem est angelus q̄ a Dionysio speculum purum vocatur. Sic Johannes tante puritatis extitit q̄ omnes nostras impuritates in eo possumus speculari. Ibi enim quasi speculari ꝑit de formositatem cupiditatis nr̄e: q̄ omnia terrena confꝛpit. Ibi superbię deformitatem elationis nr̄e: q̄ profunditatē hūilitatis. Ibi immundi deformitatē concupiscentię sue: q̄ virgo erubuit. Ibi gulosi deformitatem vomitatis: q̄ sanctus abstinentię fuit. Ibi vanę loquli deformitatem ambitionis sue: quia de ꝑtis cameloum velles pertransit. ¶ Quinto habuit feruentē charitatē ꝑpt̄ quā ala desperat. Cātī. viij. Si dederit hō omnem substantiam domus sue ꝓ dilectione: quasi nihil despiciet eā. Ideo cōuenit̄re potest sibi illud Hiere. xl. Ecce quod domui meę: diruī hereditatem meā: dedi dilectā alay meā in manu inimicorū meorū. Cum esset filius summi sacerdotis: et unicꝰ ꝑtis suscipisse eā dominam paternā deseruit: hereditatem sibi debitā ꝑpt̄ celestem: et eternum transiit: nihilem alas sua ꝓtectrix in mortem dedit. ¶ Sexto fuit ꝓpta obediens. Est aūt hūa obedientia ꝑ ꝓpter: vt hec nomina debeat habere aliqđ de suo. Quedam in aduersitate hec debet habere de suo. Quedam in mediis: et hec aliquid debz habere de suo et aliquid de non suo. Preceptum sibi fuit quoddam magnū honoris: vt sc̄z baptizaret: et hec obedientia nihil habuit de suo: quia humiliter recusabat. Preceptum sibi fuit aspiritu sancto quoddam magnū difficultatis: vt sc̄z hominem fugeret et desertum intraret: et hec obedientia nullū habet de suo: qz protinus obediuit. Preceptū sibi fuit quoddā grādis dignitatē et difficultatē: sc̄z officiū precursoris: quod quidē est dignissimū: et fuit officium xp̄i et est laboriosum. Johannes aūt illud officiū sibi noluit ꝑsumere: cum esset officium dignum: et sibi nolluit recusare: cum esset officium laboriosum. Non enim seipsum mittere voluit: sz ꝑstq̄ ad annum trigesimū expectauit: et sic ꝑ sc̄z precepti obediuit. Ut ait Luc. iij. Factum est verbum domini sup Johannem Zacharie filiū in deserto et venit in omnem regionem iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum.

¶ Sermo tertius.

Um audisset Johānes in vinculis opa xp̄i: et mittens duos ex discipulis suis dixit ei: tu es qui venturus es: an alium expectamus? Et respondens ihesus ait illis: euntes renunciate Johāni que audistis et vidistis. cecy vident: claudi ambulant: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizantur: et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Ecce quia ꝑ opera miraculorum ostendit se esse illum de quo dixerat Johānes. Tu es qui venturus es. Et ideo subdit. Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Ac si diceret: ideo non credere nolui: quia ꝑ opera miraculorum te esse illum de quo dixi cognoui

habent eñ malos socios. S'mundū carnez ⁊ diabolū. Vñdus eos cōturbat p̄ oēs lōnes. Jo.xvi. In mūdo pressurā habebitis. Caro p̄ impugnationē. Gal.v. Caro cōcupiscit adu⁹sus spīm. Et diabolo immittē ꝺo desensionē. Mat.xvi. Venit in mentem homo ⁊ suppleuit aut tyrannis. ¶ Quarto eñ carcer tyrānī in q̄ Johānes posit fuit ꝓpter veritatē triplicē. primo ꝓpter veritatem tutitie quā defendebat. Dicebat eñ herodi. Marc.vi. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Secōo propter veritatem doctrine quā predicabat. Nam Fm Josephū. Videns herodes populi multitudinem ipsum sequentem eū in carcere posuit. Tertio ꝓpter veritatē vite quā tenebat. Sicut eñ serpentes odoꝛē unguentū fugiunt: ⁊ noctue lucē solis nō sustinēt. Sic tales ipsam iohannis unitatē non volentes ipsum diabolo assimilabāt. Mat.xi. Venit iohānes non māducans neq; bibēs: ⁊ dicūt demoniū habz. Istū aūt carcerem tyrānum sancti viri patienter, postāt sciētes q⁹ ex tribulationibꝰ phītis vite tria bona acq̄rūt. Prio de mūdi expurgantē. Sic. Q̄ lima ferro ⁊ flagellū granoꝛ fomaꝝ auro: hoc facit tribulatio vtro iusto ⁊c. Secūdo dei gratiā valcoꝛātem. Unde ipsi persecutores apes vocantur. Ps. Circūdederūt me sicut apes. Apes eñ is punctū ñt mella componūt. Sic etiam iusti caro dulci tribulationibꝰ cruciatur: ut eꝛ anime dulcedine gratie lasciuiant. Tertio dei gloriam letificantes. ꝓh. Aug. in lib. i. Dome itera. persecutores vocat tocularia ⁊ mo laudanctos aūt qui ꝓfectionem patiunt vocat pinū ⁊ oleū. Postmodū in fine concludit. Considera q̄ illi qui te persequunt apud deum nō nisi mole aut tocularia deputantur. Tu vero quasi oliua ⁊ quasi pinus pingua ꝓpter ꝓfectum motoꝛū sustinere cogeris. sed postea illis sine fine remanebit oppꝓbriū: et tu felici consummatione tranquilus ad regnum.

Dñica.iiij.aduē. Sermo.i.

Mlerunt iudei ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas ad iohannem vt interrogarent eum. Tu quis es. Jo.i. In isto euāgelio plura possimus questiones occurrere. primū quare iudei potius opinabantur de iohanne q̄ esset xp̄s q̄ de domino iesu xp̄o. Ad hoc respondet Chrysostomus. q̄ hoc fuit tripliciter de causa. Primo ꝓpter habitum asperitatis: xp̄o eñ forebat vestes communes. Johānes aūt vestes de pilis camelop⁹ cōfectas. Secūo ꝓpter vitam: xp̄s panē ⁊ pinū eñ potū: comedebat et bibebat. Johēs aūt habuit durissimū victū ⁊ pessimū potū. Tertio ꝓpter genus illustre q̄ xp̄s de Iudea ꝓgenitum esse credebāt: Johannē vero filiū simnt sacerdotis esse cognoscebant. ¶ Secūa q̄stio est quare iohannes negauit se esse heliam eñ ipa dicat Mat. ⁊ si vultis recipere ipse est helias. Ad q̄s dicendū q⁹ fm dionysiū in omni re repertiuntur tria. s. substantia virtus ⁊ operatio. Johannes igit̄ non fuit heliam quātum ad substantiā: fuit eñ helias q̄tū ad virtutem ⁊ operationē. habuerūt eñ ambo eadem virtutes. s. temperantiā in abstinendo: fortitudinē in constanter reprehendendo: prudentiā in ꝓphetica doctrina: iustitiam in ꝓximos defendendo. quia Johannes iustitiā defendit ꝓ q̄ ad mortem helias vsq; ad mortis cōmitationem. Unde patet. iij. Reg. xix. q̄ helias dicit mortem sibi cōminata eñ ⁊c. Habuerūt etiam ambo eandē operationem. s. zelū. vñ dicit q⁹ ꝓpter q̄ fuit precursor: sibi in ꝺo adueniendo: fortitudinē constanter reprehendendo: prudentiā in ꝓphetica doctrina: iustitiam in ꝓximos defendendo. quia Johannes iustitiā defendit ꝓ q̄ ad mortem helias vsq; ad mortis cōmitationem. Unde patet. iij. Reg. xix. q̄ helias dicit mortem sibi cōminata eñ ⁊c. Habuerūt etiam ambo eandē operationem. s. zelū. vñ dicit q⁹ ꝓpter q̄ fuit precursor: sibi in ꝺo adueniendo: fortitudinē in

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sermo secundus.

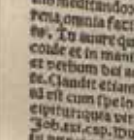
Ego vox clamantis in deserto: parate viam dñi. Joh. 1. Apud tudeos tres opiniones de Johanne esse videbantur, quidā eñ dicebant ipm esse eñm ꝓpter nimiā ꝑfectā sanctitatē ꝙ dapyrādi ad eternitatē. Alij vicebāt ipm ee hebrā ꝓpter habitationem deserti: habimentum cibi asperitatem iudumenti: ꝙ feruce. et. Alij dicebant ipm esse aliqm magnū ꝓphetam de ꝓcul dubio suscitatū ꝓpter gratiam ꝓphetandi: sicut Helyā, Enoch. Ideo ad ipm affectos detexerūt: ꝑ super hoc ab eo discerent veritatem. Et ei respondit se non esse eñm neq; heliānem; ꝓphetā. dixit se esse vocem. Egoinquit vox clamātis in deserto ꝛc. Ubi dicit se ad tria missum fuisse. Cād precedendū: ad clamādū: ꝙ ad dirigendū. ¶ Primo ad precedēdum enim fr. ego vox. Sicut eñ vox naturaliter precedit verbū: sic Johannes precessit xpm. Christus eñ verbum est patris omnipotētis. Jo. 1. In principio erat verbū ꝙ verbū erat apud deum ꝙ deus erat verbū. Cujus verbi Johannes se voce dixit: qz eius scientiā ꝙ preco erat. Secūdo ad clamandū eñ sublimitatē. Clamantis in deserto. Tertio ad dirigendū eñ subdit. Dirigite viā dñi. Primo igitur dicit se missum esse ad precedēdū. Qz ꝛ̄ pdicādo ꝙ baptizādo fecisse dicit Ego vox. De voce aūt dicit Isidorus, inquit etymolo. Perfecta vox est alta clara ꝙ suauis. Alta vt clamare in sublime sufficiat. Clara vt aures audientium adimpleat. Suauis, vt auribus audientiū blandiatur. Et subdit. Si aliquid ex his de fuerit ꝑfecta vox non erit. Talis fuit vox predicationis Johannis. Fuit eñ altaq; primo de altis ꝙ celestibꝫ predicauit, cum dicit Mat. iij. c. Penitentiā agite appropinquabit eñ regnum celoꝝ. Nullū eñ tā ito ens sacra scriptura auditum fuerat notare regnū celoꝝ: nisi eñ Johānes. hoc eñm primo nominauit. ¶ Deo fuit clara. Illa ꝑdicatio est obscura que ut verbo sed obscuratur malo exēplo. quicūq; aūt ex Johāne fuit: vox clara ꝙ predicatio sonora extitit sc̄z doctrina eius ꝙ cōuersatio eius ꝙ pal lio eī. Ad doctrīa eī⁹ ꝑtinebat fides ꝑfecta. conuersatio maxīā sanctitatē. pallio magnanimitatē. ¶ Tertio fuit suauis et maxime qñ laudabatur eñ bonis: Christ⁹ Ger mo Johannis sermo fuit ꝙ lenis. Ad cum populū iudeoꝝ viriliter ꝙ ferventer: eñ re gendū dicitur: eñ ꝓphā discipulis lenit conferebat. Talis vocis esse vox cuiuslibet predicatoris. Salteqz non debet descende re ad terrā. i. ad terrenū cōmodum: nec ad famosum humanum: sed sursum elevari ad cēlestem. Talis erat vox apostoli qui dicebat ad Thessa. ij. Non enim aliquā fuimus inter vos in occasionem auaritie: deus testis eñ. Ecce qz non descendebat ad terrenum commodū. nec quārentes ab hominibus gloriā. Ecce qz non descendebat ad humanum hūanū. Et factī sum⁹ parvuli in medio vestri. Ecce qz non intendebat nisi ꝑ honorem divinū ꝙ fructum alteꝝ. ¶ Clara debet esse vox nauis vt pateat. Ferultur quoad tepidos, Hilarter quoad devotos. Et sapienter quoad dolos. Secūdum enim philosophū. Voces sunt note earū ꝑssionum que sunt in aia. Et hoc est signum quod ꝙ cor ꝑfectum fuit inflāmatū igne charitatis divine: dulcoratū melle devotionis illustratū lumine sapientie, Dilectī eñ qz in area mundi erant virga manna tabule. Quia in predicatore debet esse virga aeris correctionis quoad tepidos. Manna dulcis exhortationis quoad devotos. Et tabule discretionis quoad dolos.

¶ Tertio debet esse clara: ꝑtes eñ vocis sunt ꝑssyllabe: qz ea que sunt in predicatore debent esse ꝑfecta. Aliter enim vox sine doctrina non est clara. quinto. Sexto. Septimo. quarto. Exemplū esto dictū in verbo in cōuersatione: charitate ꝛc. Hier. super Ezechiēl: ybi loquitur de velle facere dicit. Omnis inquit sacerdotis debet vocalis ꝙ veritate quā mente cōcipit boris resonet: vt quicquid agit: quicquid loquitur de eternis lit. ¶ Credo dño Johāne fuit missus ad clamādum. Ideo Ezechiēl in deserto. Dicit eñ Remigi⁹ ꝙ Christ⁹ super hunc Joel. ꝙ trib⁹ de causis clamat. ꝙ eñ loquimur longe positis: aut ꝙ loquimur surdis: aut qñ loquimur ebriis. Predicatores igit debēt clamare non tā ore sed etiā maximo cordis feruore. Psal. qñ loquunt peccatorib⁹ qui longe recesserunt a deo. Et ideo post eos dixit clamare dicere illud Esa. xlvi. Redite prevaricatores ad cor ꝛc. Et ly dicat. Primo. xv. Tonet dño ab impijs. cum tñ nūq̄ se elongat ab deo: sed homo a deo. Et super hoc dñs ꝓphā ponit exēplū dicēs eñ nauis magis impingat in petrās petra videbit elongare. ꝙ tñ petra immobilis permanet: et nauis se elongat. ꝙ quanto fortiꝰ impingit tanto magis se elongabit. peccator contra deum impingit qñ ꝑtīs mortale committit. ꝙ tunc a deo se elongat ꝙ deus immobilis stat: quanto grauius peccat tanto amplius se elongat. ꝑs. Longe a peccatorib⁹ salus. Si peccator elongando se a deo: approximat ad deum. Sicut homo polens se

gare se ab ecclīe: appropinquat ad occidētem: ꝙ si ab austro/ appropinquat ad aquilonem: quia ostens ꝙ occidens in deo sunt una, ꝙ iustitia auster ꝙ aquilo, eius gratia et potentia. Qui igitur elongat se ab eius misericordia: appropinquat ad eius iustitiam. Et qui elongat se ab eius gratia: appropinquat ad eius potentiam. Sicut patuit in iona qui voluit fugere deum ꝑ cētenū: inuenit deum ꝑmentem. ꝑsal. Quo ibo a spiritu tuo ꝙ quo a facie tua fugiam? Qui vult redire ad deum: oportet ꝙ redeat a deo ad deum. Ad est a deo trahojad deum placatum: a deo punīente ad deum misērentem. Secundo predicatores debēt clamare: quia loquūtur surdis. Anima ꝑplicitor vadit: aut quando intelligit: aut quando intellecta opere ꝑficit. Peccator autem est surdus: quia nec verba dei vult intelligere. ꝑs. Noluit intelligere vt bene ageret. Aut si intelligit non sibi placentes sed ꝑplicent. Ecclesiastici. xxi. Audiet luxuriosus ꝙ displicebit ei. Aut audīdo non completū deo reprehendētur. Esa. lvij. Qui aperta habet aures nonne audiet? De talibus dicit. ꝑs. Sicut aspidis surde ꝙ obturātis aures suas. Aspīs ne audiat incantantes ꝓnam aurem claudit eā dita incantantes ꝓnam aurem claudit eā terra/ alia eñ cauda. Nam ꝙ claudit aurem suam cum terra: terrena nimis diligendo. Contra quod dicitur Ecclesiastici. Terra terra terra audi verbum domini. Et dicitur ibi terra / quia aurus habet terram in ore et terrena loquendo in conde de terre: unde meditando: et in manibus ꝓpter terrena, omnia faciendo. Esa. dicat: prophetes. Tu aure qui habes terram in ore in conde et in manibus auertas ipsum pauperes et verbum dei ad cor tuum intrare ꝑmittē. Claudit etiam aliam aurem cum cauda. Et cum ꝑ longiorem vēte. ꝙ ea ꝑ ter expellit: qua vera fide fabito abhorretur. Job. xxi. cap. Dicēt in bono dies suos ꝙ in puncto ad inferna descendunt. Tertio predicatores debent clamare: qua debent loqui ex tra ꝑ zelum. ꝑs. clami super me quasi tuba. Debemus tamen ad peccatores habere amore modum: et compassionem. In peccatore enim tria considerantur: scilicet natura: culpa: et pena cui ipsius anima est obligata. Considerando igitur naturam debemus ipsum diligere. Considerādo eius culpam debemus ipsum odire. Unde dicit Augustī. Cum dico homo mus lue/ suo dico homo et malum. Inquātum homo est diligendus. Inquantum malus est odiendus. Considerando enim eius pena cui est obligatus: et eius periculum in quo est positus: debemus sibi compati et condolere. ꝑsalmus. Dixit insipiens, ꝛc.

¶ Tertio johannes dicit se missum ad dirigendum cum sit. Dirigite viam domini. Sicut autem dicit Hieronymus. Triplex est motus: scilicet circularis obliquus: et recius. Eodem modo possumus dicere ꝙ tripler est via scilicet circulariter: obliquas et recta. Per circularē viam vadunt illa loca mundi. ꝑsalmus. In circuitu impij ambulant. Illos ibidem, id est in cupiditate rerum temporalium que septem diebus repetitione voluuntur: et ideo numq̄ perueniunt ad octauam id est ad gloriam que dabitur in octaua. Per viam obliquā vadunt peregrinoſi: qui in his que licēt faciant obliquam intentionem gerunt vos lentes ab hominibus videri atq; laudari. Mathei vigesimo tertio. Omnia opera sua faciunt vt videantur ab hominibus. Per rectam vadunt humiles et mansuetī, quia omnia a deo tanq̄ a principio recognoscunt: et ad ipsum tanq̄ ad finem cuncta reducunt. De quibus hic dicitur dirigite viam domini ꝛc. sicut habetur Esa. xl. vnde Johannes illa verba assumpsit. Et subdit. Rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Rectum enim est cuius medium non exit ab extremis. Nemo est alybi ꝙ o/ puncto ꝑtem. ꝙ finis. Sicut dicitur Apocalyp. i. Ille igitur ab illis extremis non exit qui sicut ola si deo habeat se nostr: sic ad ipsum omnia opera sua dirigit et solum modo sibi placere intendit.

¶ Sermo tertius.

Dirigite viam domini ꝛc. Quando aliquas ꝑsonas honos rabilem in ꝓximo expectam⁹: quatuor facere consueuimus scz vtā dirigere. hospitiū ꝑparare. equitas ꝙ dirigere. pedibus assumere. Et qz ꝑ primo expectam⁹ salutacionis aduētū in carne fm ecclīe ꝛegulationē. ideo ista quatuor studeamus sibi spiritualr exhibere. ¶ Primo aūt debem⁹ sibi viā dirigere. ꝑparare. Quare aūt ista via sit ꝑparanda determinatur Esa. xl. Vox clamantis in deserto parate viā dñi. Ois vallis exaltabit ꝙ ois mons ꝙ collis humiliabit: erunt prava in directa: ꝙ aspera in viā planas. Et quibus verbis habetur ꝙ via domini quadrupliciter ꝓparatur scz ꝑ fossā elatus. tumentis ꝓpter nimis do. tortuosa rectificando. et aspera remouendo. In anima nostra namq; timoꝛ

ast quando traxit magnam fossam et vol lem desperationis. Prima vera spes et fiducia reducit nemium timorem possum ptionis. Per motum presumptionis tu mouis volut. re. Lucifer et cecidit. Per nullam diffidentie et desperationis fuit Cum et reprobatus fuit. Metiendus est igi tur animus timore ad spem. Ponimenda est anima presumptio ad timorem. Legitur de propositatibus autem qe sunt quidam accipitres qui aues non capiunt nisi in aere. Et sunt quidam qui non capiunt nisi in terra. Columba vero naturaliter hoc cognoscit: et ideo si fugatur ab accipitre sapiente te in aere statim ad terram se deijcit, si vero ab accipitre capiente in terra in aere se tenet: et sic euadet. Sic anima quādo tentatur ab accipitre infernali de nimia desperatione vel presumptione/statim debet se ad terram deijcere per timorem et humilitatem. Si autē tentatur de diffidentia/debet se subleuare ad spem. Ro. Ascendunt psq ad celos et descendunt psq ad abyssum. re. Tertio debemus viam preparare: viam contrariam rectificando: vt sc̄z tantalem intentionē non habeamus/sed ad rectum finem. i. ad deum ola dirigamus. Colos. iij. Omne quodcunqz facitis in verbo aut in opere/ola omnia dñe facite. Quarto debemus viam preparare: ola pauca in corde re mouendo. Elapideo superbie. Superbia est tantar papidis cor durum facit. Job. xli. Cor eius indurabitur quasi lapis. Luxuria luxurie. Ecclesia. xi. Omnis fornicaria quasi ster cus in via conculcabitur. Et spūs immundi tie qui solent sensus spirituale in anima suffocare. Luc. viii. Semel exorte spine suffocauerunt illud. ¶ Secundo debemus domum deganam et dñi spūm preparare. Scor nostrum. Ambro. Lucidus seruo. iij. Domos animarum vestrarum adorne tis bonorum operū floribus eas replentis pectoris castitatis odore. In ista domo sunt tres camere que debent esse pure et munde. Sunt mobilia mentis intelligentia: et voluntas. In memoria habetur pax. In intelligentia fides. In voluntate spūs sanctus. Memoria est scissa. Augustī est mater intelligentie. Intelligentia enim nihil cognosceret nisi memoria sibi ministraret. Similiter voluntas generatur a memoria et intelligentia. Nemo est aliquid velit nisi illud in memoria habeat: et nisi intelligentia aliquali cognoscat. Et sic memoria est mater intelligentie: intelligentia est pater memorie: voluntas vero procedit ad vtrūq. Et ideo per quandam appropriationem pater habitat in camera memorie. filius in camera intelligētie. Spūs sanctus in camera voluntatis. In camera igitur memorie pater habitat per beneficiorum dei continuam recordationem. Ro. Spem ex fide dei et beatitudinis sum. Maxime enim tria in memoria habere debemus: scilicet dei beneficia: et regratiandum: peccata nostra ad detestandum: et mortem nostram ad pensandum. Deutero. xxxii. Utinam saperet. i. cum sapere cognoscerent dei beneficia: et intelligerent sua peccata: atq; nouissima suadere. Sed scilicet mortem. Ista autem tria memoria patris pontifex remittendo culpe: infundendo gratie: et collationem gaudie. Sed multi sunt similes locustarum qui semper volūt comedere de alieno: et nunqz de suo. Sic etiam tales libenter pellent qd suum est: et suas opponere: et ipsi nihil apponere vellent. Tertium etiam id est celestem debemus preparare in dei laudatione. Ro. Si quid manducabo carnem/tantum vt sciat deus: bene alit facere nescientes. Rec. sapientiam mundanā et prauam. Sapientia. Vani sunt oēs homines in quibus nō est sapientia sine scientia dei. Debemus autem hi ponere sapientiā dei. qz vita et sanitas me. Quē scīm Augu. in duobus consistere scilicet in cognitione dei et in cognitione sui. Unde alit in ipb. soliloquiorum dicens. Deus semper idem ego sciam te nouerim me. Alias autem sapientia que est peccatum. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. In camera voluntatis habetur spiritus sanctus per amorem. Unde potissimus dicitur Johan. xiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. et. i. subdit. Et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus: scilicet per amorem. Ab ista autem camera voluntatis ois perturbatio est fugienda quia sic hospes non habitat nisi in domo pacifica et quieta. Unusquisq; enim triplex sit turbatio. Una meritoria a quo quis turbatur contra vitia et peccata. Ro. Zelani super iniquos. re. Alia prohibita. qua vitatur. i. Johan. ij. Qui odit fratrem suum homicida est. Alia permissa vel data. ditur motus animi sine quo presens vita non vacatur. quia dicit Hieron. Qui nō laudat animi perturbatione monetur (vt sim pliciter dicam) aut deus aut lapis es. Ista primam perturbationem scilicet meritoriam in hac camera voluntatis debemus seruare. Secundam: scilicet prohibitam debemus abhorrere. Tertiam scilicet permissam tm quantum possumus temperare.

¶ Tertio debem⁹ ergo parare vitam materialem spiritualem et celestem. Prima scz materialem preparemus in purgatorio per refectionem. Christum enim in pauperibus reputat esurire et pasci. xxv. ath. xxv. Esurui et dedistis. re. Sed scīm dicam: sci spiritualem debemus preparare in nostri institutionem. ne quo di Johannis. viii. Meus cibus est vt faciā voluntatem patris mei. Ille cibus christino hostiatim vadit quesito deces Apoc. iij. Ego sto ad hostiū et pulso. si quis audierit michi aperuerit intrabo ad illum. et cenabo cum illo. et ipse mecum. In ista enim cena peccata debet possidere tres partes scilicet contritionem: confessionem: et satisfactionem. Deus autē tres alias partes pontifex remittendo culpe: infundendo gratie: et collationem gaudie. Sed multi sunt similes locustarum qui semper volūt comedere de alieno. et nunqz de suo. Sic etiam tales libenter pellent qd suum est: et suas opponere: et ipsi nihil apponere vellent. Tertium etiam id est celestem debemus preparare in dei laudatione. Ro. Si quid manducabo carnem/tantum vt sciat deus: bene alit facere nescientes. Rec. sapientiam mundanā et prauam. Sapientia. Vani sunt oēs homines in quibus nō est sapientia sine scientia dei. Debemus autem hi ponere sapientiā dei. qz vita et sanitas me. Quē scīm Augu. in duobus consistere scilicet in cognitione dei et in cognitione sui. Unde alit in ipb. soliloquiorum dicens. Deus semper idem ego sciam te nouerim me. Alias autem sapientia que est peccatum. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. In camera voluntatis habetur spiritus sanctus per amorem. Unde potissimus dicitur Johan. xiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. et. i. subdit. Et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus: scilicet per amorem. Ab ista autem camera voluntatis ois perturbatio est fugienda quia sic hospes non habitat nisi in domo pacifica et quieta. Unusquisq; enim triplex sit turbatio. Una meritoria a quo quis turbatur contra vitia et peccata. Ro. Zelani super iniquos. re. Alia prohibita. qua vitatur. i. Johan. ij. Qui odit fratrem suum homicida est. Alia permissa vel data. ditur motus animi sine quo presens vita non vacatur. quia dicit Hieron. Qui nō laudat animi perturbatione monetur (vt sim pliciter dicam) aut deus aut lapis es. Ista primam perturbationem scilicet meritoriam in hac camera voluntatis debemus seruare. Secundam: scilicet prohibitam debemus abhorrere. Tertiam scilicet permissam tm quantum possumus temperare.

¶ Tertio debem⁹ ergo parare vitam materialem spiritualem et celestem. Prima scz materialem preparemus in purgatorio per refectionem. Christum enim in pauperibus reputat esurire et pasci. xxv. ath. xxv. Esurui et dedistis. re. Sed scīm dicam: sci spiritualem

dem debemus preparare in nostri institutionem. ne quo di Johannis. viii. Meus cibus est vt faciā voluntatem patris mei. Ille cibus christino hostiatim vadit quesito deces Apoc. iij. Ego sto ad hostiū et pulso. si quis audierit michi aperuerit intrabo ad illum. et cenabo cum illo. et ipse mecum. In ista enim cena peccata debet possidere tres partes scilicet contritionem: confessionem: et satisfactionem. Deus autē tres alias partes pontifex remittendo culpe: infundendo gratie: et collationem gaudie. Sed multi sunt similes locustarum qui semper volūt comedere de alieno. et nunqz de suo. Sic etiam tales libenter pellent qd suum est: et suas opponere: et ipsi nihil apponere vellent. Tertium etiam id est celestem debemus preparare in dei laudatione. Ro. Si quid manducabo carnem/tantum vt sciat deus: bene alit facere nescientes. Rec. sapientiam mundanā et prauam. Sapientia. Vani sunt oēs homines in quibus nō est sapientia sine scientia dei. Debemus autem hi ponere sapientiā dei. qz vita et sanitas me. Quē scīm Augu. in duobus consistere scilicet in cognitione dei et in cognitione sui. Unde alit in ipb. soliloquiorum dicens. Deus semper idem ego sciam te nouerim me. Alias autem sapientia que est peccatum. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. In camera voluntatis habetur spiritus sanctus per amorem. Unde potissimus dicitur Johan. xiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. et. i. subdit. Et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus: scilicet per amorem. Ab ista autem camera voluntatis ois perturbatio est fugienda quia sic hospes non habitat nisi in domo pacifica et quieta. Unusquisq; enim triplex sit turbatio. Una meritoria a quo quis turbatur contra vitia et peccata. Ro. Zelani super iniquos. re. Alia prohibita. qua vitatur. i. Johan. ij. Qui odit fratrem suum homicida est. Alia permissa vel data. ditur motus animi sine quo presens vita non vacatur. quia dicit Hieron. Qui nō laudat animi perturbatione monetur (vt sim pliciter dicam) aut deus aut lapis es. Ista primam perturbationem scilicet meritoriam in hac camera voluntatis debemus seruare. Secundam: scilicet prohibitam debemus abhorrere. Tertiam scilicet permissam tm quantum possumus temperare.

¶ Tertio debem⁹ ergo parare vitam materialem spiritualem et celestem. Prima scz materialem preparemus in purgatorio per refectionem. Christum enim in pauperibus reputat esurire et pasci. xxv. ath. xxv. Esurui et dedistis. re. Sed scīm dicam: sci spiritualem debemus preparare in nostri institutionem. ne quo di Johannis. viii. Meus cibus est vt faciā voluntatem patris mei. Ille cibus christino hostiatim vadit quesito deces Apoc. iij. Ego sto ad hostiū et pulso. si quis audierit michi aperuerit intrabo ad illum. et cenabo cum illo. et ipse mecum. In ista enim cena peccata debet possidere tres partes scilicet contritionem: confessionem: et satisfactionem. Deus autē tres alias partes pontifex remittendo culpe: infundendo gratie: et collationem gaudie. Sed multi sunt similes locustarum qui semper volūt comedere de alieno. et nunqz de suo. Sic etiam tales libenter pellent qd suum est: et suas opponere: et ipsi nihil apponere vellent. Tertium etiam id est celestem debemus preparare in dei laudatione. Ro. Si quid manducabo carnem/tantum vt sciat deus: bene alit facere nescientes. Rec. sapientiam mundanā et prauam. Sapientia. Vani sunt oēs homines in quibus nō est sapientia sine scientia dei. Debemus autem hi ponere sapientiā dei. qz vita et sanitas me. Quē scīm Augu. in duobus consistere scilicet in cognitione dei et in cognitione sui. Unde alit in ipb. soliloquiorum dicens. Deus semper idem ego sciam te nouerim me. Alias autem sapientia que est peccatum. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. In camera voluntatis habetur spiritus sanctus per amorem. Unde potissimus dicitur Johan. xiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. et. i. subdit. Et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus: scilicet per amorem. Ab ista autem camera voluntatis ois perturbatio est fugienda quia sic hospes non habitat nisi in domo pacifica et quieta. Unusquisq; enim triplex sit turbatio. Una meritoria a quo quis turbatur contra vitia et peccata. Ro. Zelani super iniquos. re. Alia prohibita. qua vitatur. i. Johan. ij. Qui odit fratrem suum homicida est. Alia permissa vel data. ditur motus animi sine quo presens vita non vacatur. quia dicit Hieron. Qui nō laudat animi perturbatione monetur (vt sim pliciter dicam) aut deus aut lapis es. Ista primam perturbationem scilicet meritoriam in hac camera voluntatis debemus seruare. Secundam: scilicet prohibitam debemus abhorrere. Tertiam scilicet permissam tm quantum possumus temperare.

¶ Tertio debem⁹ ergo parare vitam materialem spiritualem et celestem. Prima scz materialem preparemus in purgatorio per refectionem. Christum enim in pauperibus reputat esurire et pasci. xxv. ath. xxv. Esurui et dedistis. re. Sed scīm dicam: sci spiritualem

¶ Dñica infra octauam natiuitatis domini. Sermo. i.

Rant ioseph et maria mater iesu ad mirātes sup his que dicebantur de illo. Lucā. Non solū verba ipsi fuerūt nobis in documentū et ea que fecit fuerūt nobis in exemplum: sed etiam quecirca eum et propter eum facta sunt magnum nobis preferūt fidei mysteriū: sicut patet in euāgelio hodierno vbi plures persone ponūtur que sunt nobis ad instructionē riñ ormationem. Ibi enī inuituntur coniugati puēre ⁊ vgines / senes ⁊ pueri/pdre ⁊ filij. Primo quidem ibi inuitantur coniugati ⁊ hoc in maria ⁊ ioseph inter quos fuit verum matrimoniū: sine cōmercio de corporum. Mariaq; vide honorabat sponsum suum cum sibi preponendo. Luce. ij. Eccē pr̄ ⁊ ego. Et ei obediens erat. sicut quā do iam pregnans secū in bethleem iuit et postmodum in egyptū peregrinauit. Joseph honorabat sponsam suam tanqz matrem dñi. (PERLIS). Mulieres subdite sint viris suis: sicut sara obediebat abrahā dñm eū vocans. viri autem debent vxores suas honorare ibidem. Viri similiter cohabitātes sm̄ scientiā quasi firmiori vasculo muliebri impertientes honorē. Timbo aūt. i. vir ⁊ mulier debit se mutuicem preconditate amoue diligere. Quod etiā vir vxorem sua diligere debet preconditate amoue/ostendēt ex pte formatione eq; mulier formata est de parte corporis viri tecta cōtra iniuriam q̄ vir debet vxorem diligere preconditate amore. Qūdo vir mulierē amare pconditate diligere debeat ostendit ex ecclesie institu to debetq; ordinauit vt in quarto digito sp̄o se annulus imponatur. Dicunt em̄ naturales q̄ quedam vena a corde procedit que in quarto digito respondet. ideo igit anulus in quarto digito ponitur ad ingrossandum q̄ vxor viri sui diligere precordiale amore teneāt. ¶ Scdo instruūt videre hoc per animā pdictā prophetissam. Dicit aūt Aug. in libro de vera ꝛligione sunt tria genera vidūarum. Tria inquit esse genera viduarum non ignoare te credo. Quarum quidem est perfectissimum ⁊ celeste premio destinatum quod die ac nocte rectum est orationibus ⁊ ieiuniis. De quibus apostolus. i. Timot. v. Vidūas honora que vere vidue sunt. Aliud q̄s intēdit cure ꝺ mine ⁊ filijs alendis nec ēt peccatis obnoxium. Aliud q̄s intendit epulis ⁊ delicijs quod eterne morti seruat ⁊ pene. De quibus apostolus. i. Timot. v. Vidua que in delicijs est viuens mortua est. Et quātū ad omnes spectat oationibus insistere ꝺsignē ēt hoc comment illis que vere vidue sunt. Sicut ostendit Augustī. tripliciter in epistola ad probā. de eundo deum. Pulcro exemplo ipsius anne pdicte quod certum q̄ non discedebat de templo tem. ⁊ orat. ieiunat. die ac nocte. Secōo exemplo alterius pdicte importune instantie ut dicit ve

cum placiscaret de aduersario suo: quā dominus cōmendauit nobis ad semper cū deū habendum: et non deficiendum nos admonuit: qui habetur Luc. xviii. Hoc etiam obtēdit Augustinus auctoritate apostoli qui ait. i. Timo. v. Que vere vidua est: et desolata speret in deo et maneat obsecrationibus die ac nocte. Iudex autem apostolus dicit viduam desolatam fm Augu. ibidem, quia nondum apprehendit illam vitam vbi est verū certum solatium. ¶ Tertio instruuntur virgines in hoc q̄ ipsa anus virginitatem vsq; ad matrimonium dicitur conseruasse: per q̄s habetur intelligi q̄ mulier eo virginitatem suā vsq; ad matrimonii corporale vel spirituale debet custodire: et tunc sponso carnali vel spirituali diligentiam fidez seruare. Est enī virginitas preciosus thesaurus et cum cautela et diligētia seruādus. Et hoc maxime propter passa fragilitatem. Non enī est ista thesaurus in vase ferreo: sed fictili. ij. Cor. iiij. Habemus thesaurū istum in vasis fictilibus. Propter istius thesauri imprecabilitatem: quia nō potest in equalitate mētis cōmutari. Eccli. xxvi. Nō est digna pōderatio cōtinentis aīe. propter istius thesauri irrecuperabilitatē. Quātus et quātibus malis miscuit facerit: multos multos tuos suscitauerit: tuaq; virginitatem perditam nulli vnq̄ restituere potuit. Bieron. Cum ola posit deus: virginem tamē non potest suscitare post lapsum. Illud autem sepe dī homo non posse facere q̄d nūq̄ fecit quia posse istic deus dicitur hoc facere non posse quis hoc nunq̄ voluit facere. ¶ Quarto instruuntur senes: hoc q̄ simeonem senem. de quo inter cetera dicitur q̄ erat timoratus. Illi enim q̄t in tota vita sua deo seruierunt possunt de deo multum cōsidere. Illi vero q̄t tantum in senectute: possunt de deo multum timere. In veteri lege deus hoc percepit q̄ filii aut mali imaculati offerebāt ei: q̄d ad caput corpus: et caudā. Caput in holocausto primaeteos adolescentia in flore iuuentus. Cauda est ultima etas: scilz ipsa senectus. Corpus autē etas media inter hos. s. etas virilis. Quia igitur dant deo suam iuuentutem virilem etatem: et senectutem: ei offerunt deo caput corpus: et caudam. Illi de deo multum possunt cōsidere. Qui vero dant mundo suam iuuentutem sed postmodū deo etatē virilem: et senectutem illi auferunt caput: dant tamen corpus: et caudā. Illi possunt timere: et cōsidere. Timere quia caput holocausti detruxerunt. Cōsidere q̄ corpus: et caudam obtulerūt. Qui alii dāt solummodo deo caudā: illi possunt timere multū. Ho. Vere qui cōfitetur timori: et virtute et cum tremore. Quasi dicat. Vos qui totum vitam deo dedistis: seruite deo in letitia. Vos qui etatem virilem et senectutem deo obtulistis: exultate et esse deo tremore inuenite: et filii abdulcitis. Vos qui tñ senectutem deo dedistis: exultate et cum tremore. ¶ Quarto instruuntur pueri per hoc q̄ ibi. Puer autem crescebat: re. Sicut enī pueri crescunt per etatem: sic debent crescere per virtutem. Si enim dies post aurorā nō crescerent: inutilis esset. Quasi aurora alt est gratia inciptens. Sicut igitur aurora crescit in lucem: et luce in perfectum diem. Sic alia de gratia inciptente debet crescere in profitentem: et de profitente in perfectam. prouer. iiij. Iustorum semita quasi lux splendens. ecce aurora gratie incipit. procedit. ecce lux gratie placiebo. crescit vsq; ad perfectum diem. ecce dies gratie cōsummantis. ¶ Sexto instruuntur parentes qualiter erga filios debent habere in hoc scz q̄ parētes tpl filiū presentarunt ad templum perduxerunt. per q̄s parentes mistruuntur vt filios suos a puericia instruant vt ad ecclesiam vadant: et deū mādata custodiāt. puer enī tam q̄ vas nouū recta de facili ad omne bonū admoueri: et ad bonum reparari. prouerb. xxii. Malescense tarta vetus fuam: etiam cum senuerit non recedet ab ea. Unde prophetā in persona puerorū loquentem dicit. Factus sum coram multis tanq̄ ceta fortis. Et in psalmo. Iuuenum qui tñ indurati sunt: subdit. Arguit tanq̄ testa virtutem. re. Tales enim de omni humore gratie excrescunt: ideo dicit. Arguit tanq̄ testacee. Et quia nūq̄ maturo cōfitetur ideo subdit. Et linguua mea adhesit faucibus meis. Et sepe in fauces mortis. Et sepe in fauces mortis. Et sepe in fauces mort

Universidad de Deusto
Biblioteca

dgē vgo dē xp̃o amoꝛe nature tāq̃ filiū su
um, amoꝛe amicitie tāq̃ amicū sui. amoꝛe
gr̃e tāq̃ creatoꝛis sui. Vellecodatur igr̃ca
vo ꝑdo pcēs carnēxp̃i tā crudeli⁹ lanie
ri: vulnerabat eū alapis d̃uabus ꝑsi tā gnē
ꝑtristari: lanidabat ꝑsus eū pcēs dignita
tē xp̃i tam ignominiose tractet. Ille aūt
gladi⁹ q̃ alaz eū gr̃aūlauit fm Ambro. fuit
gladi⁹ diuini fmonis, de quo ds hebre. iiij.
Viuꝰ ē sm̃o dei ⁊ efficax ⁊ pene. ol gladio
anet. istū gladiū ꝑsude imerſū hūt: qdā
mysteria ꝑsidi? ceteꝛ penetrauit ⁊ vbꝰ
dei sp̃s in corde medullit⁹ portauit. Luc. ij.
Maria aūt ꝑser. ac. Scdz aūt Ber. tste gla
di⁹ fuit gladius amoꝛ, vñ aūt sup. Cāt. Est
fortis electa amoꝛ vt̃ q̃ alam Marie nō
tm̃ gr̃aūlauit, q̃ ita gr̃aūlauit vt mūlā ꝑ pe
ctoꝛe vginali ꝑtic̃ulā vacuā amoꝛe dereliq̃
ret. fm aūt Bedā iste gladi⁹ fuit gladi⁹ do
loꝛ; qđ ꝑfice pallio to tñe sustinuit. Vñ
aut. Gladi⁹ doloꝛ; dñice passionis ei⁹ alam
gr̃aūlauit; q̃ nō potuit videre filiū crucifi
xū sine affectu materni doloꝛis ⁊ nō spe
ret resurrectū. Bern. Tuā alam gr̃aūlauit
eis doloꝛ; ⁊ tē ꝑ plusq̃ martyriū nō imeri
to dicam⁹? i q̃ nimiꝛ sensū corpoꝛeꝑ passi
onis excessit affect⁹ duriss̃imi doloꝛ;. Da
malcenus. Doloꝛes quos effugit ꝑtiens
tempoꝛe passionis sustinuit.

¶ Sermo tertius.

Ecceposit⁹ est
hic in ruinam ⁊ in resurrec
tionē multoꝝ in isꝛl ⁊ i si
gnū cui Zdicet. Jn deo duo
sunt: sc̃z mīa et iustitia. Jo.
Duo hec audiui. Qz pēās
dei est et tibi dñe mīa. Jn oībus aūt ꝑce
ſis est mgīta malitie; q̃ nec iustitiā dei fo
midāt; nec mīaz ei⁹ deſiderēt. Jn vbis q̃
ſimilit⁹ ꝑtimo ponitur dei iustitia cū di
cit ecce posit⁹ est hic in ruinā. Sc̃do ꝑmēda
tur dei mīa cū subdit. Et in resurrectionē
multoꝝ in isꝛl. Tertio ostenditur holo malēs
tia eis subdatur, et in signū cui Zdicetur,
Cui cognitū notādū q̃ iustū ē vt homines
mali ruantur ꝛ corrumꝑt tripliciter de cā. Pri
mo q̃ mūdo se oneraūt; sc̃z onere delictoꝝ;
pctoꝝ et turbationū. Qđ etiā dixit te osee
rent ⁊ aggrauerāt; ꝛ Abacuch. ij. Te q̃ pgra
gāt nō sinas; q̃ quo aggrauāt ꝑ se densiꝰ
ruāt. Qđ pcā onerāt dr̃ in psalmo. Jniq̃
tates mee supergresse sunt caput meū. Qđ
turbationes ⁊ tre malozum sint graues. Et
Prouer. xxvij. Lapis est gr̃auis et arenoꝛ
ēt arenacet tra iustū vtroq; grauior. Jūs
tripliciter nos ad deprecandum nos monet
apl̃s dicens Hebr. xij. Deponentes omne
pondus quoad primumnet circūstans nos
pctm quoad sec̃m: q̃ ponēdis curram⁹

ad ꝓpositū ⁊c. quoad tertiū. Sec̃do iu
stū ē q̃ ruant q̃ debiliter se appoditant
rei sue dicit. Jō tbi assimilantur sancto. 4.
Reg. viij. Oēs mouunt⁹ q̃ualiq̃ aq̃ ebul
lit⁹ q̃ nō reuertit⁹. Appodiant se re
debilitideo assimilat⁹ baculo arūdineo.
Isa. xxxvi. Ecce confidis super baculū arū
dineū. Appodiant se rei exposite casui q̃
assimilant parieti inclinato. ho. Tanq̃ pa
retti inclinato et macerie depul. Qui aūt
appodiat se deo cadere nō pōt; q̃ appodi
at se petre ꝑ simili me ꝑtra Rusticitat em
ꝑ. Petra, refugium hermacho. ⁊ hericijs.
peccatoꝝ. Appodiat se turri fortissime
contra debilitatem. Prouer. xviij. Turris
fortissima nomē dñi ⁊c. Appodiat se mu
ri contra casus facilitatem. ho. Qui confi
dit in dño sicut mōs ⁊c. Tertio iustus cui
q̃ ruant; quia per viam tenebrosam et lu
bricam ambulant. ho. Fiant vie eoꝝ tenebꝛe ⁊c. Non est q̃ mirum ſi tales corruant
q̃ interim habent cecitatem cordis. Ro.
1. Obscuratum est insipiens cor eoꝝ. ⁊c.
Jdeo dr̃. Fiant vie eoꝝ tenebꝛe. Prouer. viij.
Vita impioꝝ tenebꝛosa nesciunt vbi cor
ruant. Exterius habent lubricum carnis
ideo subdit. Et lubricum. Thren. iij. quo
to. Lubricauerunt pedes nostri in itine
re plateaꝝ nostraꝝ. Hiere. xxxviij. Mi
serunt in cenū ⁊ lubrico pedes meos.
Interius etiam habent impulsū tentatio
nis ideo subdatur. Et angelus dñi ꝑsequens
eos. Jlli impulsus et habet vim tenta
tionis eos decipiendi. ho. Impulsus eſt
sus sum vt caderem et dominus suscepit
me. Q̃ audito commendatur dei misericor
dia cum dr̃. Et resurrectionē multoꝝ.
Resurrectio aūt dr̃ respectu casus q̃ pre
ſit. Jllis el relinquit q̃s pus⁹ cecidit magna
ꝑ fn dei mīa obtinet⁹ q̃ illi q̃ in pctis ceci
dit resurgere facit: q̃ hō pōt ꝑ se ꝛ pcā
re/sm̃ō ꝑ se a pctō redire. ho. Ꝑ
vadens et non rediēs. Chrys. Nisi domi
nus valida manu mi sericordie sue sustē
tet pctōrem ipsū q̃ ad mortem in pctō suo
ꝛuit. que sustētēda precipitabat. vt nec ta
liter querer etur felix nostroꝝ in vita time
ret, infelicitas. Ecce videndū est quale
sit illi signo cui dicitur. Et q̃ndam hūi
liati que est in signo ⁊ pctō cui dicitur.
Cui dicient supbi. Eccl. xvij. Et sicut abomi
natio est supbo humilitas: sic execratio
nabilis est supbo humilitas: sic execratio
dixit pauperibus. Carnē molesti⁹ ē cui dr̃
cunt volup tuosi. Eccle. xxx. Audiet iusto
rus ⁊ ꝓsperabit. et. Pauperes ait contra di
cunt nuari. Mathei. xxv. Cum audisset ado
lescens verba hec tristis abiit: erat enī ha
bens multas possessiones.

¶ Dñica infra octa. epipha. Sermo. i.

Edētis vacantes ab operib⁹ bonis. postq̃
stis manducastis vacantes delicijs. Et
sic amodo vigilate qui tam diu dormi
stis: amodo ambulate qui tam diu sedistis:
amodo tenmate qui tam diu mādicastis.
Et dicit panem dulcis q̃ delicie corpoꝛa
les que nisi delectabiles videntur/in natu
ra in dolozem ⁊ in amaritudinem conuer
tentur. Job. xx. Panis eius in viscerib⁹ suis
conuertetur in fel aspidū interius. ¶ Ter
tio ostenditur holo malitia ⁊c. eis. Et in si
gnum cui cōtradicetur. Vbi duo videnda
sunt. primo quod est istud signum. Secūdo
qualiter ei contradicetur. Istud aūt signū
est xp̃s: de quo ds Isa. xxix. Super mōtes ca
liginosum leuate signū. Mōs caliginosus
est mundus qui errore excecat⁹ ꝓsperis
vnde dr̃. Vera bona apparebat: cadaueꝛa
tanq̃ vera mala refugiebat. Sed super
istū mōtē caliginosum leuat⁹ ē istud signū
q̃ tria sunt scripta: ꝛ depicta. s. hūilitas pau
pertas ⁊ carnis asperitas. De quo ds Luc. ij.
Et hoc vobis signū. Innenietis infantē ex
positum in presepio. Ecce quanta humilitas.
Qui erat sine ini
tio infans vagitus dicit esse positus. Et. ix.
Paruulus natus est nobis. Panis inuolu
tum. ecce quanta paupertas. Ber. Dei filius
in cunabulis erat eligere ipse elegit q̃
mole stino est ꝑsertim parūlo ⁊ pauper
tas matꝛis filio qui vix pannos habuit ad
inuolucndū. Ecce certe cum tanta necessi
tas esset nullam audio fuisse querelam mentis
eius. Posuerunt in presepio. ecce quanta cur
ſa asperitas. Jdeo ds qui nō fallitur ſi
elegit q̃s carni molestus est tū ergo melio
ri vtiturus: id magis est eligendū. ⁊ si quis
aliud docent vel sentiat: ab eo tanq̃ a fal
sa doctrina cauendus est. Et sic ds verbo ⁊ exē
plo docuit bona tribuisse. s. diuitias delec
tationes ⁊ honoꝛes nō esse vera bona necesse
amanda. Paupertas ꝑo molestias cos
pertas ⁊ sui contemptū non esse vera mala
nec esse timenda. Augu. sup illud Psal. xvij.
Qui ꝓposito sibi gaudio ⁊c. dicit. Ola ter
rena bona contēpsit homo ipse: vt contē
nenda dem̃straret, vola terrena mala sui
mit. que sustēnēda precipiebat. vt nec ta
liter querer etur felix noster in vita time
ret, infelicitas. Ecce videndū est quale
sit illi signo cui dicitur. Et q̃ndam hūi
liati que est in signo ⁊ pctō cui dicitur.
Cui dicient supbi. Eccl. xvij. Et sicut abomi
natio est supbo humilitas: sic execratio
nabilis est supbo humilitas: sic execratio
dixit pauperibus. Carnē molesti⁹ ē cui dr̃
cunt volup tuosi. Eccle. xxx. Audiet iusto
rus ⁊ ꝓsperabit. et. Pauperes ait contra di
cunt nuari. Mathei. xxv. Cum audisset ado
lescens verba hec tristis abiit: erat enī ha
bens multas possessiones.

¶ Dñica infra octa. epipha. Sermo. i.

Vm factus
esset ihesus annoꝝ duo
decim ascendentibus il
lis hierosolymā fm eū
suetudinē diei festi. ⁊c.
Luc. ij. fm Augu. Non
solum verbi verba sunt
nobis documēta sed etiā verbi facta sunt
nobis exempla. Et ideo ea que hic dicta et
facta sunt a verbo eterno ⁊ de ipso verbo
nō solum nobis sunt in documētū instru
ctionis: sed etiā in exēplū imitationis. Im
pleti cuangelio in Jrael mater matꝛes quo
niter debēt se habere ad filios. docuit filios
qualiter se debeant habere ad paꝛen
tes. Jnstruit mater ⁊ filios ostendit quali
ter habere se debēt ad seipsos. Primo igit
tur mater instruit matꝛes q̃ ad filios ha
beant dilectionem amoꝛem timoꝛem ⁊ cure
ctionem. Tunc amoꝛ dilectus est matꝛis
ad filium quādo a puericia eum imbuit sa
lutaribꝰ disciplinis, vt sicut ergo beata v
ꝛgo imbuebat dum ipsum a sua puericia
ad dei festa ducebat. Preceptum est huic
rat filiis israel. Exo. xxiij. q̃ ter in anno se
in aperit. tunic. ⁊ septem dibus festa celebrabit
te sci paschā. pentecostes. ⁊ scenopegiā. Et q̃
uis longe posset a duabꝰ festiuitatibus p
uinoribus capiis posset remanere: ⁊ fe
sto tamen pasche nullus poterat se excusa
re nisi infirmitate vel casus mali tabilis ꝛ
terueniret. Et q̃ ista erat paschalis solem
nitas: ideo Joseph ⁊ Maria diebꝰ solēnā
ascendentibꝰ ierusalē cum ascendissent
duerūt. Sed male tam matꝛes sunt que
filios vel filias etiam duelit ad ecclesiā
ad ecclesiam. Nolite eas potius dicere ad
chaream q̃ ad ea que stant in ecclesia. ho.
Puerum erūt principes con. ps. ⁊ med. ⁊c.
Duc. nant ante ipsos ad chaream inferut vbi
puella taltauit ⁊ iohannem decapitari fe
cit. Eadem ducenꝫ ad chaream inferut vbi
de calore ad frigus de frigore ad calore per
petuo saltabitur. Job. xxiij. Ad nimiū ca
lorem transiet ab aquis nimijs. Et nihilo
minus cuiusdam chorea est de qua ds.
Qui palcis inter istis sept⁹ ⁊c. Sed omis
de filio debet habere magnū timoꝛem ne. s.
in potestatem diaboli deueniat. Beata esta
virgo sicut dicit ds, timuit ne sicut heroꝛ
des filium suum infantē occidere posset:
sic factum tam puerū alū occidere. timue
bat ergo ⁊ dolebat ne forte sui potestatem
archelai filii herodis incurreret. Sed mul
te sunt matres que sctis filias suas ab he
rode. i. a demone non occisas ⁊ parum ti
mere ne dolere videntur. Volet mater q̃
lupus aliquat pecū sumat ⁊ non volet q̃
aliqua sui creatis auferat filii suos. Volet ꝛ

gadit eſſimos: et non volet ſi cadit ſic. Bernar. Cadit aſſimus et eſt qui ſubleuet: perit anima et non eſt qui curet. Sed tales myſtyci dolebant quando filios ſuos adiſ ferunt patibulum coram ſato oculis ducebat. Et tunc eiulatet poterit illud Luce xxiii. Filie ierſlm nolite flere ſup me ꝛc. Flebit quidem ſuper eam vt induant eū ad compaſſionem. Flebant ſuper ipſos qui non adhibuerunt ergā filios ſuos debitam correctionem. Flebit ſup filios quos videbant tractos in eternum damnationez. Primo ergo ſuſcipiamus dña remouet ne ſcilicet ſuper ipſum ploremꝰ quia non poſſunt eum ad miſericordiā inclinare. alias duas concedit vt ſuper ſeipſos et ſuos ſuos ploremꝰ. Vnde dicat dñs. Nolite flere ſuper me qui nunq̄ me ad miſerēdum filijs ꝑ ſtrio inclinare poteritis ſed flete ſup vos q; eos non coreximus: ſuper filios veſtros quos in tormentis perire videtis. Tertio debēt matres habere ad filios debitam correctionē: quod notatur in hoc q̄ beata vgo dixit filio ſuo. Filiꝰ quid feciſti nobis ſic? Non enim filio maledicit nec crucifixus tur ſed rationem facti quirit. Quod eſt cōtra multos parētes qui filios nimis eraſperant: et ſuper eos nimis clamant: q nimis eos vituperāt. Epha. vi. Et vos patres nolite ad iracundiā prouocare filios veſtros ꝛc. Manſuetꝰ eſto filij ſunt corripiēdi cū lenitate/mali cū ſeueritate. Hos aūt cū mētis tranquillitate et ſine cōmotione. ij. Timo. iiij. Arguito obſecra increpa ꝛc. Mali enim ſunt arguēdi et increpādi/boni obſecrandi. Oēs aūt cum omni patiētia tolerādi et cū doctrina. Diſcretiō de moderādo. ¶ Scdo ſtiam inſtruit filios qualiter ſe habere debeant ad parētes. Habet aūt homo tres parentelas: celeſtē ſpūalem et carnalem. Puer aūt Jeſus ad patrem celeſtē ſe habuit reuerēter q; ipſum et eius negocia parentibus carnalibus ꝓponebat dicens. Quid eſt q̄ me ꝙrebatis? neſciebatis ꝛc. Aug. Amādus eſt ḡtor ſed ꝓponēdus eſt creator. Scdo ad patres ſpiritu ales: doctores ſe habuit ſapēter. Et hoc in tribus in quibus ꝓfectus addiſcere inſtruit et informat. Primo in eo q̄ eos tanq̄ nescientes audiebat. Eccle. vi. Si videris audiens ſapiens erit. Scdo in eo q̄ tanq̄ diſcere cupiens eos interrogabat. Dicitur. xxxii. Interroga patrem tuū ꝛc. Tertio in eo q̄ tanq̄ ex auctoritate informatus ſapiēter reſpōdebat. Eccle. v. Si eſt tibi intellectus reſpōde primo ꝛc. Tertio ad carnales parentes ſe habuit obediēter cum eis. Vnde et ſubditus illis. Bernar. Quis ibus de hoc dubitet? Auguſt. Hoc operabatur eſſe ſuperbus q̄ humilis ſcribi eſt deus. Et his inſtruimur q̄ ad patres celeſtē vehemēs nos habere eſt reuerentia: ad patres carnales honos cum obedientia: ad patres ſpūales. ſ. ad prelatos eſt ſubiectione. In hoc reſpōdeuntur quidam ſcioli qui habentes prelatos minus peritos eis ſubijci dedignant. Petrus qui interpretatur agnoſcēs ſeruat pontificis amputauit auriculā/q; ſcilicet a clerico et religioſo ſepe auferre obedientiā.

¶ Tertio mater et filius inſtruūt nos ꝙ aliter nos habeam⁹ ad nos ihesu. Et hoc in ꝗq; primo vt ad eccleſiā libenter eamus/q̄ notatur per hoc q̄ ipſa ad templū fuit deducta ꝛ in templo mꝰſtrat. Libenter eſt filius in domo patris ſui manebat. Dñs etiam. q̄uis Hieruſalē: primo ad templū ibat. Chryſoſt. Propterea erat bani filij vt templa Dei in pauno curreret ad domū patris ſui. Ille igit̄ qui libēter ſtat in eccleſia ſignum eſt q̄ ſit filius dei q; ſtat in domo patris ſui. Ille vero qui libēter ſtat in tabernis: ſignū eſt q̄ ſit filius diaboli qz in domo patris ſui manēt. Scdo q̄ vſq; ad finem ſacri miniſterij in eccleſia perſeuerāmus: q̄ notatur per hoc q̄ dñs. Conſummatis diebus ꝛc. Sed multi ſunt cōtrarium facientes. Refert Greg. in dialogo de quodā monacho q̄ in oratione ſtare nō poterat. q̄ ſanctus Benedictus conſiderās vidit diabolum in forma pueri manū qui ſum per ſimbalum pellimittī de eccleſia trahebat. Stent eſſ angelus beatoꝝ in eccleſiā inducit/adducētes cuſtodit/et cuſtoditos ad ꝓpa reducit. tanta illis Judeis cuſtodiuit me angelus dñi et hinc et hinc circumdedit eos et tbi cōmoratem et inde huc reuertem. Sic diabolus q̄oſdā adducit vt manē ris conſpicientes quoſdam de ecclia exire ꝓpter ſeſum perditū. Cū el inſtituet eſſent ꝓpter rumoribus inferuīt: quoſdam vero de ecclia exire vident. cū vſq; ad conſummationē audiūt. Tertio vt fugiamus turbas. ne ipſm amittere nolumus. Beata eſt virgo q̄ turba filium perdidit. Legitur in ꝓtō trum q̄ quidā ſanctus in oratione quomodo qualiter ſalutus ſtare poſſet. Et audiuit. Fuge tace quieſce. Fuge eſt fuit radices ꝓcedendi Legitur. Luc. xix. q̄ Zacheus in turba videre non poterat ſed in ꝓ ſua aſcendit conſpexit. Interrogetur quis ꝙ hic quid eſſet homini magis immic ſtabit. alter homo. Quarto vt verba in corde retineamus. q̄ notatur per hoc q̄ dicit. Maria aūt cōſeruabat oīa verba hec. Verba et dei in corde recōdita a nos retrahūt. ꝓ. In corde meo abſc eloquia ꝛc. Ad velociter currēdum ꝙ quāq; ꝙundum nos pungūt. Eccl. vi. ba ſapiēꝝ quieſti ꝛc. Ad amorem dei cendūt. ꝓ. Sagitte potentis. ꝛc. Quinto ſg de bono in melius ꝓficimus. q̄ non

per hoc q̄ ſic q̄ Jeſus ꝓficiebat etate et ſa pie. ꝛc. Similiter et nos ſicut ꝓficere⁹ ꝑ etatē/debemus ꝓficere de virtute in virtutem. ꝓ. Ibūt de virtute in virtutē. Debemus etiam ꝓficere in ſapiētia. ſ. in ſapida ſcientia vt ſpūalia nobis ſapēt ꝛ terrena deſipiant. Eccl. vi. Sapiētia ſcīm nos men eius eſt. Debemus etiā ꝓficere ꝑ bell et hominē in gra. ſ. in gratioſa fama. Mat. v. ꝓ. Luceat lux veſ⁹ ꝛc. Et ſic erimꝰ verboſi quoad nos/ſapoti quoad deum/ et gratioſi quoad proximum.

¶ Sermo. ij.

REmāſit puer Jeſus in Hieruſalē ꝛc. Qui maſſet ſunt qui pdāt Jeſum: ideo vtile eſt ſcire ea ꝑ que perditur vt euitet⁹: ſed vtilius eſt ſcire ea ꝑ que perditus recuperatur: poſſibilissimum eſt ſcire ea ꝑ que recuperatus cuſtoditur. Sit igit quatuor. ¶ Primo enim amittitur ꝑ mortalē letitiam. q̄ notatur ꝑ hoc q̄ beata virgo de terra ſua expulſa in Egyptū fuga ta in tanta tribulatione poſita filiū nō ꝑdidit. et poſtq̄ ad feſtinitatem venit: ipm amiſit. Per q̄ datur intelligi q̄ Jeſus ſepe in adueſtate cuſtoditur: in ꝓſperitate ꝓditur. Secundo Dauid a Saul perſecut⁹ deus nō deſeruit. Poſſemodi aūt in regno poſſeſſionis admitterem et homicidij ceſſarit. Poſtſperitas eſt mūdana ex ſicut primū q̄ ſit⁹ medietas: ſed adueſtas mixta eſt ſicut vinū mixtū quod ſobrietas ꝓfitat. Ad litterā etiam in magnis feſtinatio ſepe ꝓfectū perditur. Cū el inſtituet eſſent feſtinatores ad vetitas animas: pauci homines eos conuertūt ad voluptatē corporum. Tales eſt feſtinatores deo reprobi⁹ veſtros. Quaſi dicerēt. Veſtes ſunt et non mutatio ab ipſo deo in quadā abominationē habētur. Mal. ij. Volperga ſup vultum veſtrum ſtercora ſolēnitatum veſtrarum. Et denoīabo vos de ſede. Thren. i. Vidēt eā hostes ꝛ deriſerūt ſabbata ei⁹. ¶ Scdo amittitur per vtilitatē et diſtractionē mētis. q̄ notat⁹ ꝑ hoc q̄ parētes eū amiſerūt. et ꝙ ꝙ aſtimabāt ꝓceſſiſſe et ſe turbā eū miſcuerūt. Qui eū recedit a trāquillitate conſcientie facit Jeſum perdit. Legitur. iij. Regum. xviij. q̄ Helias manens in ſolitudine delicatos diſciplinabatur. ſed ad cursum obtinendū ꝙ ſidus homo eſt ꝙ quiete in terra delectatōe paſcatur: ſed manens in turbatione ſalutē ſuā ꝓtinatur. Vnde eſt etiam q̄ filij Iſrael manna recipere nō potuerūt niſi poſtq̄ mare trāſierunt: quaſi poteſt recipere ſpūalem conſolationem et dulcedinē niſi trāſeat mētis turbationē.

¶ Tertio amittitur per vanā ſiduciā. Utrū eſt ad feſtinatē credēdū ſenſibus et mulieres ſecūm: pueri aūt poterāt ire cū viros q; parētum. Ideo Joſeph et⁹ credebat q̄ eſſet cū matre: et mater credebat q̄ eſſet cum Joſeph. Et ſic ipſi et tales ridiculos amiſerūt. Quidā eſt nimis cōfidūt in ſuo ſenſu et ſapiētia: ſed nemo Salomone ſapiēcior qui tñ deceptus fuit. Quidam cōfidūt nimis in fortitudine ſua et conſtitūtia: ſed nemo Sāſone fortior nec Petro conſtātior q̄ dñm. Mat. xxvi. Dñe tecū paratꝰ ſum et in carcerē et in mortē ire. et ih ꝑterea ecidit. Quidā nimis confidunt in diuitijs ꝓpriis et ſpūalibus opulentia: ſed nemo diuite illo qui induebatur purpura et byſſo ꝓpriis delicijs nemo ꝓ ſpūaliter locupletior. et tñ ꝑterea cecidit. Quidam nimis confidūt in dei misericordia cogitantes de iuſtitia. Tales ſub ſpe venie multa peccata cōmittūt: ſicut Adam qui conſentiēdo ꝓpt ſue ſub ſpe venie obtinēde: oēs tales dñs alloquitur dicens. Piere. iij. Noli gloriari ſapiens in ſapiētia ſua quoad pluuias. Et non gloriet⁹ fortis in fortitudine ſua quoad reſiduos. Et nō gloriet⁹ diues in diuitijs ſuis quoad tertios. Sed in hoc gloriet⁹ qui gloriat⁹/ſcire et intellexe me q; ego ſum dñs qui facio iudiciū et iuſtitiam in terra: quoad quartos. debeo⁹ ipm cognoſcere non tñ miſeri eoꝝ/ſed et iuſtitiam indicem. ¶ Quarto amittitur per tepidā tiam: quod notatur ꝑ hoc q̄ ꝛ. Et non inuenerunt parētes eius. Si eſſ cognouiſſent: nunq̄ ipm amiſiſſent. Sic ꝑtās ꝓpter ſepe amittit⁹ ꝓpter illū nō cognoſcit. Eſa. v. Propterea captiuus duc⁹ eſt mei pp̄le meꝰ: q̄ non habuit ſcientiam. Multa ꝑcuſſoꝝ infirmitas. ſi illa ꝙ non ſentit. Petro eſſ ē infirmꝰ vſq; ad mortē ſed tñ nō cognouit egritudinē ſuā. Oīs el ꝑtōs ignorās eſt et excecat⁹ tenebrīs ꝑtōs rūnt tiro medicū nō ꝙrit. Eſt enī ſicut frenetic⁹ q̄ ridet et parētes ploꝝ. Sic ꝑtōs letat et angit⁹ lachrymat. Eſa. lvii. Sunt pacē amare flebit. Et ſicut lethargic⁹ cui ſomnꝰ videt dulcis ꝛ tñ eſt mortalis. Job. xx. Cū eſt dulce fuerit in ore ei⁹ malis abſcōdit illis ꝛc. Tales ſunt iſtes illi de quo legit⁹ hiſtoria Barlaā: q̄ ad ramū arboris pendēs et ſibꝰ ſe barātū bibe/ comeſta ti oni ſunt et meliū de ramo ꝓdēte ſe habēt. ꝛ de ſuo ꝓximo non cogitabāt. ¶ Secūdo ſunt quedam per que Jeſus amittit⁹ re cuperat. Et illa ſunt quatuor quaſi ꝓtraria

quatum predicris. C Primo est recuperak per misam quodā exclusionē q̄s notatur per hoc q̄s ta dolentes querebam⁹ te. Sic cut est mep⁹ alet⁹ tua rōm facit perdere sic salubris tristitia rōm facit inuenire. Versi. Olio ignoran te bone iesu tu q̄ndo quē mater dolo⁹ vir inuenit? Job 3. ca. Maria sladat ad monumentū sua plauāt: q̄ quis plorauit ideo inuenit. Hiero. ep. vi. Luctus unguentū fac tibi planctū amarū. Nullus ergo speret se posse inuenire rōm gaudio quem mater inuenit dolendo: Mandatalena lachrymādo: ō tangī unigenitū ungendo. C Sexto recupera⁹ per confessionem q̄s notatur per hoc q̄ in hierusalē. Atque interpretatur visio pacis: rechtrūt: qui est rōm amisit p̄ caudis turbationē re cuperare potest p̄ mentis pacificationem. Deus est ubi sit mala⁹ pacis nō habitat nisi in conde pacifico. H. Facis⁹ est spacelo ens etus. Videam⁹ q̄ imago dei⁹ nō ostenditur in aqua turbida vel commota/sed in aqua limpida et tranquilla. Sic deus non videtur a cude turbido sed pacifico et quieto. Sic est q̄ etiā apostoli recuperāt spiritum sanctū sedētes. i. tumultib⁹ quiescentes. C Tertio recuperak p̄ devotā oīonem: q̄s notatur per hoc q̄ maria stulti recuperauit in templo/q̄s erat dominus orationis. vñ Mat. xxi. domus mea dom⁹ orationis vocabitur. Deus ubi aliqui amittit per peccatum q̄s sit per ignorantiā. sic amisit eū paulus ad ebre. i. Timo. i. Ignorans feci et in incredulitate. Aliqui per peccatum q̄s sit per infirmitatem humanam. sic amisit eum petrus/qui dum mox timuit rōm negauit. Aliqui per petrū q̄s sit per certā ignorantiam. sic amisit eum dautē qui adulterii et homicidii rōm visit. Sed oēs isti per oīonem ipsius recuperauerūt. Nam paul⁹ tribus diebus et noctibus orauit. Ascendit tominus anime. Actu. ix. Ecce ego orat. pe petro sic Mat. xxvi. egressus foras flenit amare. Dauid aūt oatione tristi ysabarū fecit et miam pmeruit di. ii. Reg. xii. peccaui. C Quarto recuperatur per cōpletā satisfactionē: quod notatur per hoc q̄ iesus post triduū inuenit. Prima dies est contritio. secūda confessio. tertia satisfactio. Ero. viii. Ibimus viam trium dierum vt sacrificiam⁹ domino deo nr̄o. C Tertio sunt quedam p̄ que iesus recuperat⁹ a cultoribus et semp nos secum habitare dignat. Ipse aūt habitat in desertis in nazareth q̄ est maria et ioseph. vnde dicit. Et descendit cum eis venit nazareth rc. Habitat quidē in deserta. i. in valle humiliatis. Ba. Ia. i. Habitabo abundabūt frumento illo. f. frumento de quo dicitur Joan. xii. Nisi granū frumēti cadēs in terrā rc. Habitat in nazareth. q̄ est in flore puritatis. Ba. In aūt in sweto habitas. Sensum est idē est q̄s puritatis. H. Ego flos campi. ecce q̄s diligit florem puritatis. Et istum cōsulit. ecce q̄ diligit valle humilitatis. Habitat est ioseph. i. cū illo in quibus est argumentū sanctitatis. H. Ibit de virtute in virtutē rc. Habitat cum maria. i. cū illo qui habet lucem fulgide contemplationis q̄ maria illuminata interpretat. Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hoibus rc. i. Ja. i. Deus lux est rc. in nebe in eonon sunt vlle. Ideo non habet tam tenebrosa: quia est tenebrosus sine non potest. ij. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras.

C Sermo tertius.

DAter tuus et ego dolētes querebam⁹ te. Multi sunt qui tales querūt/sed non inuenūt. Q̄ non querit cum fuerit loco⁹ modo. C Sexto est primo querēdū suo tempore: quia postridū est inuentus. C Primadies fuit ante legē. rille patriarche cum quesierunt sed cum inuenire non potuerunt. Unde dicebat prima coll. Exodi. iiij. Obsecro dñe mitte quē missurus es. C Secūda dies fuit temp⁹ iudegere: tunc prophete cum quesierūt rēll inuenire nō potuerūt. Unde dicebat vn⁹ eoll. Esa. lxiij. O⁹ inuenias dirūperes celos. et descenderes. C Tertio die est tēa plus. rin tēa die inuenit. Esa. lv. Querite dñm dū inueniri potest: inuocate rc. C Quarto dies est tēa post beneficia. rtēa nati est inuentus nō posse simulq; est querēdū. Sicut est ille qui fecit cus vel vasa extra tēa querere/non inuenit. Sic est qui extra tēpus petens deū querit inuenire non possunt. Johan. vii. Querētis me. et non inuenietis. Hanc quidem inuenient. et non inuenient. Impetrent quidem tangī fudicē tempore/et non inuenient tangī patrem misericordie. Zephir. ii. Reg. xxiii. q̄ Abdalon vlgz ad annum tertii regni David vidēre non p⁹ fuit. In quarto aūt anno non inuenit: sed tribus lanceis vulnerat⁹ fuit. Homo quidem dei non inuenit in tempore lectū turrunec in tempore legis scripte: sed tantum in tpe legis gratie. In quarto autem tempore. f. post hanc vitam male penitentes inuenient ad penā eternam sed tñ ad pena. Qui tunc etiam tribus lanceis vulnerabūtur. Una lancea est veruus cōscientie. Alia est cundus est ignis gehenne. Esa. lxvi. Vermis eorum non morietur/et ignis eor non extinguetur. Tertia lancea est primatio visionis diuine. Esa. ij. Sedem aliam transfer-

ham. Tollatur impius ne videat gloriam dei. C Secundo iesus querend⁹ est solo co. Joseph adit et maria non potuerūt ipm inuenire apud seipsos: nec in comitatu hominum mundanorum: nec inter cognatos et notos: sed soli simō in templo dei. Est esa quadruplex amor: scz paternus/ mūdanus/ bonus/ et diuinus. Non poterant igit Joseph et Maria Jesum ipm inuenire apud seipsos: qa non inuenitur in amore patris et primato. Talis enim amor: scz fui est amor valde periculosus/ quia multorum animarum est effectiuus. ij. Timo. iij. Instabunt tempora periculosa: et erunt homines seipsos amantes. rc. Sic non inuenitur in comitatu hominum mundanorum: non inuenit in amore mundano. sj post⁹ mūd⁹ ne inueniat Zpedit. Joh. xvij. Spūs veritatis quē mūd⁹ nō pōt accipere rc. Et iudēi perdere facit: q̄ sicut fecerūt pertulit. Augustinus. Qui merces eōs fregauit multū eos infaccum putauit. Tertio nō inuenitur inter cognatos: notos: qi nō inuenit in amore domestico: est in amore parētum. Berū. Quomodo bone Jesu inter cognatos nacos te inuentam/ q̄ in tuo minime es inuentus? Deut. xxxiij. Qui dixit patri/ suo et matri sue nescio vos/ et fratribus suis ignoro vos et nescio rc. Quare autem inuenitur in templo dicit est in amore spirituali et diuino. Johan. xiij. Si quis diligit me sermonē meum seruabit. Et pater meus diliget eum: et ad eum veniem⁹/ et mansionem apud eū faciemus. Primus autem tres amores reprehendendos: et quartum retinendum amonet dñs. Inc. xiij. Si q̄s venit ad me et non odit patrem. hoc refert ad amorē domesticū. Pares ens odiēdi sunt q̄ sunt mali vel q̄ sūt Jesu a Patre dei auertūt: q̄ licet sit mat. E. Inimici hois domestici ei⁹. Sequitur. adhuc aūt et animam suam. hoc refertur ad amorē propriū et priuatū. Multus enim desiderat alam suam. i. animalem et carnalē vitā fugere/ et eā odire. Johan. xij. Qui odit alam suā rc. Et sequitur. Et qui nō baiulat crucem suam. hoc refertur ad amorē mundanum. Ille enim crucē suam baiulat q̄ crucifixus est mundo et mundus sibi. Galat. vi. Mihi aūt/ mūdus crucifixus est rc. Sequitur. et venit post me. hoc refertur ad amorem spiritualem et diuinū. Venit/ inquit/ post me nō am̄ado terrena/ sj desiderando celestia sicut ego amo et desidero. Non ille cui ad am qui terrena dilexit et celestia respuit. i. Cor. xv. Primus homo. f. adam de terra terrenus/ secund⁹ homo. f. ihs de celo celestis. C Tertio frend⁹ est suo modo: qui quidem modo triplex est. Primo enim debet ēri socialis: quod notatur in eo qō dr pater tuus et ego. Joseph inter⁹ tabernaculi/ q̄ significat opera bona q̄ fieri debēt angeri. Maria inter⁹ tat illuminata/ q̄ significat fidemque est illuminatio mētis. Interpretatur etiam stella maris/ et sic significat charitatem. Sicut enim ceteris stellis occidētibus illa non occidit: sic ceteris virtutibus deficientib⁹ charitas nō deficit. i. Cor. xiij. Charitas non excidit. Cū tulit igitur faciente Jesus est querendus: et tunc inuenitur: sc̄z cum fide veraoratio ne sollicit: aret charitate succensa. Si enim oīonē illoꝝ deficerit inueniri nō poterit. Nā sine fide opera deo non sunt accepta. Hebr. xi. Sine fide impossibile est placere deo. sine operibus aūt fides est mortua. Jaco. ij. Fides sine operib⁹ mortua est. Fides aūt et opera sine charitate inutilia sunt. i. Cor. xiij. Si distribuero in cibos pauperum. rc. Secūdo debēt ēri lachrymabiliter: quod notatur et eo q̄ beata virgo dicit. dolentes q̄rebamus te. Triplici de causa fuit beata virgo dolebat. Primo quia ꝑ Virgine timebat ne ipsam desereret ad celos rediisset. Secundo timebat ne aliquos ne Jesu ad partes remotas abūtet. i. aliās nationib⁹ predicaret. Tertio timebat ne filius ne tu mater succesoris herodis demeniset. Ista tribus de causis sancti sepe lachrymabūt et eum querunt. Primo cum lachrymis de motionis iquas fundunt per solicitem devotionem: quando se ad tempus eis subtrahit: et quodammodo eos deserens in celum ascendit. Cuius remotionem desiderant dicentes cum prophetā. Redde mihi letitiam salutaris tui. Secundo eum ꝑ runt cum lachrymis contritionis quas fūdunt propter peccata que aliquando commiserunt/ propter que se ab eis tunc tota liter elongauit. Proverb. xv. Longe est dominus ab impiis. Ps. Longe a peccatoꝝ sal⁹. Tertio querunt eum cum lachrymis compassionis quas fundunt pro miseria et malitia peccatorum qui Jesum in manus herodis. i. demonis tradūt/ et quantum est in eis occidunt. Heb. vi. Rursus crucifigūt sibimetipsis filium dei. C Tertio ēri desiderat: dilator: q̄s notatur in eo quod se. Quereba mus/ et nihil aliud extra te. Ipsum enim habentes extra ipso omnia possidemus. Sap. vij. Venerunt mihi omnia bona rc. Sed illi qui volunt sine ipso habere diuitias et delicias aut honores: eum non inuenient/ sed potius mittent. Job. xxviij. Non inuenitur in terra suauiter viuentium. i. carnalium et delectosorum. Abest⁹ dicit/ non est in me. i. humana cupiditas que fundum non habet: q̄ sicut dicitur Eccles. vi. Anima non implebit pecunia. Et mare loquit. nō est mecū. i. tumēs superbia. Superbus et in

Universidad de Deusto Biblioteca

Ptie fctē sūt in chana galilee: ⁊ erat mr ter Jesu ibi ⁊c. Johan. ij. Ecclīa Beatam Vorgin⁹ interesse voluit nuptijs vt statum matrimonialem sua presentia approbaret. Approbauerat primū statum peregrinalem in eo q̄ ex intemerata virgine nasci voluit. Approbauerat statū vidualem in eo q̄ Anna pdicta benedicti dignatus fuit. Non reliquit aūt vt statum contingalem singulariter approbaret: ꝯ hoc daretur intelligi ꝙ in quolibet istorum statuum potest homo saluari. Et tamen gradus in his tribus statibus sm Bedam. Bonus est (inquit) castitas contugalis / melior continentia vidualis / optima ꝙ fecto virginalis. Nuptie autem ille de quib⁹ in isto euangelio agitur / quadrupliciter commendabiles sunt. Commendantur enim a loco / a comitatu / a conuiuio / ⁊ a ministrio. Quidem in loco notatur magna mysteriū congruitas / in comitatu magna venustiositas / in conuiuijs magna nobilitas / in ministrantibus magna strenuitas. ¶ Primo ergo commendāt̄ur a loco in quo notatur magna mysteriū congruitas quod notatur in eo q̄ dicit̄ur facte fuisse in chana galilee. Chana enim ē nomē ville in prouincia galilee. Chana aūt ze⁹o interpretat̄. Ex quo nobis mysterium commendatur. Ex hoc enim q̄ vir ⁊ vxor debent mutuo se zelare. Vt autem triplex zelus discernimus / scz pharisaicus / et diuinus / et discretus. Zelus nimius est zelo typhaceus talis reprehensibilis est tam in vxore / ecclīa. ir. Non zelo multi rem sinus (ait) ch in vxore. Eccl. xxvi. Zelose custodi vxorē⁹ multer zelotypa. Refert Hiero. in lib. pris Jouiniani q̄ quidā nobilis romanus vxorē habebat a suis gratiosam / ⁊ sūt̄ eā piro nimis litigiosam atq; zelotypā / quā vir a se expulit ⁊ secit. Cūq; repetēti deretur q̄ vxorē sic gratiosam expulisset: ille pudens ꝛ decit respondens. Under hoc cognoscitur / a forisiōē est multū pulchra / ⁊ ⁊ sit int⁹ me ⁊ mit. Et sic nō ēt ch̄ē videt / ⁊ omoslit ⁊ ē extertior: sed non videtis mea molestia interiora. Refert Seneca q̄ socrates habuit duas vxores quarū vna zelotypa ⁊ pēt̄ litigiosa: adeo q̄ quadā die ⁊ ipm impetū facientes ad terrā eū deiecerūt. Alia etiam vice cū quā illey multa in eū intrinsecus contumelionum / sic' aiūt / ille nihil ad hoc / ⁊ mota mur⁹ domꝰ sedere cepit / illa ho aquā mundā sup caput ei⁹ fudit: sed socrates nihil ex hoc exasperatꝰ caput tergere cepit dicens. Sciebam q̄ post tonitrua pluuie sequerent̄ur. Cū aūt amici ⁊ discipuli eū vt eas expelleret. Respōdit. Video in domo quidē sim ⁊ in ꝙ hoc est. Video in vxore patientia / vt ibi in foro exhibeā. Scio enī zelū tepidū q̄ ꝙ sex vxores sciē virū sibi fornicāt̄ē: ⁊ cū sustinet / nūq̄ corpus alteri det. Sicut sepulture precedit amor ei⁹ dilectus. ¶ Secundo ille nuptie cōmendabiles sūt a comitatu in quo fuit vini magna defectus. Credit̄ur ch̄ q̄ illud vinum magna fuerit pietas ih̄u q̄ vt ih̄ fuerit ad aliqua pie p̄dactum. Dicit enim Chrysostomus. q̄ miracula que fecit ih̄s sem⁹ per ad melior⁹ terminātur / q̄ natura facere posset. Unde si ch̄ristus panes multiplicauit / sufficiens refuerunt: si aquā in vinum mutauit et hoc sūm modum melius semper fecit ch̄ natura facere poterat. Mutata aūt ch̄ aqua in vinū ch̄ristus ad nūptias / ⁊ ille in domo Deo. Si enim nihil boni valet / ⁊ ille in domo sua pmanet: deh⁹ vxor a viro suo ⁊ ales ⁊ ad ch̄one conseruere. Quedā aūt sūt ꝙ tacēt triplici de cā: vt ibidē Aug. ostendit / aut timore / ⁊ sed pius debent timere deum piscentem ꝙ virum flagellantem. Periculosius enim ē incidere in manus viuentis ⁊ omnipotētis qui potest corpus ⁊ animam mittere in gehēnam ignis / ꝙ incidere in manꝰ hois mortalis ⁊ impotētis ꝙ tñ ip⁹ p̄dāt in corp⁹ ⁊ nō in aīa. Aut blādis adulationib⁹ emollitur q̄ ea que vult laudāt ꝙ patiēter eos pessit. Unde pot. Etiā emola ⁊ saluti vtilis contradicit. Aut falsa rationes ducte. Tribꝰ enī rōnibus (vt ibidē Augs. ostdit) vir p̄cepta ꝓhibendi vxorē indocere cōnat̄ur. Una est qua dicunt. Nos sumus viri ⁊ vos femine. Sic dicebat Aug. Imperat femine vt ferāt adulteros viros / ⁊ non vult ferre adulteras vxores. Ego (inquit) q̄ sū vir. Si vir es vir / ⁊ ego ero femina. Alia est qua dicunt. Nos sumus magistri ⁊ vos ancille. Et q̄ respondet Aug. In cetera ancille estote viris q̄ vobis / ⁊ in hoc nolite eis esse subiecte. Tertia est qua dicit. Non habes p̄cepta sm̄ euāgelia / ⁊ multer) cū mate peore vba. Tertia est qua dicit. Non habes sumpsi capita ⁊ possmendua. Ad q̄ respondet Aug. Si caput es dices vide quo eas. Nisi tu quo nō vis vt sequat̄ te pedissequa tua. Et q̄ pedes alij vocāt dicere ei: Quo vadis / ⁊ non vis ire / ⁊ ego nō ibo. Respondet Augustin. Nolite pudicissime femine imitari viros vestros aut vobiscum pudenter agat / aut soli pereāt. Impudico viro tua vbi multer pudicitiā seruare sed eandē. Tertius zelus est indiscretus et discretus quādo scilz vir ⁊ vxor audiāt se diligere. Ephe. v. Viri diligite vxores vras: sicut

christus dilexit ecclesiam. Ibidem. Viri debent diligere vxores suas vt corpora sua. Ibidem. Unusquisq; suorum sua vt seipsum diligat. Dehinc igit̄ per diligere vxor sui ipsius / ⁊ ipa debet reddere ecclīa vt si aliq̄ fornicat et penitet ipsam recipiat. Item et ipa aliam penitē recipiat et gl'am ibi reddit. Sic⁹ ut corpus suū / ⁊ nunq̄ corpus alteri det. Sicut sepulture precedit amor ei⁹ dilectus. ¶ Secundo ille nuptie cōmendabiles sūt a comitatu in quo fuit vini magna defectus. Credit̄ur ch̄ q̄ illud vinum magna fuerit pietas ih̄u q̄ vt ih̄ fuerit ad aliqua pie p̄dactum. Dicit enim Chrysostomus. q̄ miracula que fecit ih̄s semper ad melior⁹ terminātur / q̄ natura facere posset. Unde si ch̄ristus panes multiplicauit / sufficiens refuerunt: si aquā in vinum mutauit et hoc sūm modum melius semper fecit ch̄ natura facere poterat. Mutata aūt ch̄ aqua in vinū ch̄ristus ad nūptias / ⁊ ille in domo Deo. Si enim nihil boni valet / ⁊ ille in domo sua pmanet: deh⁹ vxor a viro suo ⁊ ales ⁊ ad ch̄one conseruere. Quedā aūt sūt ꝙ tacēt triplici de cā: vt ibidē Aug. ostendit / aut timore / ⁊ sed pius debent timere deum piscentem ꝙ virum flagellantem. Periculosius enim ē incidere in manus viuentis ⁊ omnipotētis qui potest corpus ⁊ animam mittere in gehēnam ignis / ꝙ incidere in manꝰ hois mortalis ⁊ impotētis ꝙ tñ ip⁹ p̄dāt in corp⁹ ⁊ nō in aīa. Aut blādis adulationib⁹ emollitur q̄ ea que vult laudāt ꝙ patiēter eos pessit. Unde pot. Etiā emola ⁊ saluti vtilis contradicit. Aut falsa rationes ducte. Tribꝰ enī rōnibus (vt ibidē Augs. ostdit) vir p̄cepta ꝓhibendi vxorē indocere cōnat̄ur. Una est qua dicunt. Nos sumus viri ⁊ vos femine. Sic dicebat Aug. Imperat femine vt ferāt adulteros viros / ⁊ non vult ferre adulteras vxores. Ego (inquit) q̄ sū vir. Si vir es vir / ⁊ ego ero femina. Alia est qua dicunt. Nos sumus magistri ⁊ vos ancille. Et q̄ respondet Aug. In cetera ancille estote viris q̄ vobis / ⁊ in hoc nolite eis esse subiecte. Tertia est qua dicit. Non habes p̄cepta sm̄ euāgelia / ⁊ multer) cū mate peore vba. Tertia est qua dicit. Non habes sumpsi capita ⁊ possmendua. Ad q̄ respondet Aug. Si caput es dices vide quo eas. Nisi tu quo nō vis vt sequat̄ te pedissequa tua. Et q̄ pedes alij vocāt dicere ei: Quo vadis / ⁊ non vis ire / ⁊ ego nō ibo. Respondet Augustin. Nolite pudicissime femine imitari viros vestros aut vobiscum pudenter agat / aut soli pereāt. Impudico viro tua vbi multer pudicitiā seruare sed eandē. Tertius zelus est indiscretus et discretus quādo scilz vir ⁊ vxor audiāt se diligere. Ephe. v. Viri diligite vxores vras: sicut

Ptie fctē sūt in chana galilee ⁊c. Quanto heretici milleri mittantur carnale mīmoniū esse mit certissop tñ falsitate manifeste apparet. Si enī illicitū ē ētre os ꝑm in padiso instituti nec de ipius mā e desponsata nasci voluisse nec ih̄s sua et mīto sue discipulos suos ꝓpter sua miracula accessisse. ¶ Horū aūt accipe q̄ ē triplex mīmoniū. Primū ē carnale qđ ē inf vita ⁊ prohibēs ghi baide vtile si debito modo q̄ eo vtat. Propter hoc et hō a pēt̄ obseruāt. i. Cor. vii. Propter fornicationē vnusq̄sq; suā vxorē habeat. ⁊ propter hoc legitima ꝓles suscipit q̄ a tanq̄ spūali vita differet. ge. i. Crescite et multiplicamini ⁊c. Per hoc mal obsequū exhibet⁹ q̄ silent ōi ecclīa. xxxvi. Vbi nō ē multer ingemiscit eger. Per hoc bona bola sicut̄ conseruāt̄ur. Ibidē. Qui possidet multer ē bona / inchoat̄ possessionem bonā. Illud aūt mīmoniū celebrat̄ū est ⁊ chana galilee: q̄ tot coniuges debet inuicē se diligere et mutuum se zelare. Qđ quidem ostēdit̄ur per

Universidad de Deusto
Biblioteca

auctoritate et p rationē et per quandā si
gnificationē. Per auctoritatem quidē qua
dr Eccle.xxv. In tribus beneplacitum est
spiritui meo : que sunt probata coā deo et
hominibus. Concordia fratrū: amor proxi
morum: vir et mulier sibi bene consentien
tes. Ista autem tria inter eos requiruntur
Amor inter vtrūq; corde: concordia verborū
in pacifica cohabitatione: et consensus rē
interius q̄ exterius in bona operatiōe. Se
cundo hoc idē ostenditur ratione. Maiorius
enim ad minorē vt esse correctio : disciplī
na. minorē ad maiorē obedientia et reuerē
tia. equalis ad equalē officiū mutuū. Si
igitur ponā q̄ aliq; mulier de capite holo: vi
deretur q̄ deberet esse maior et vir minor
et q̄ ad ipsum spectaret virum corrigere.
Si de pede, videretur q̄ vir deberet esse
ancilla : et q̄ vtro tanq̄ ancilla deberet in
omnibus obedire. Sed ex facta est de latere
tanq̄ equalis et socia : inter eos dilectio
et amicitia perseueret. Istam tamē equalī
tatem per peccatum et pter mulier amisit
quando deus sibi dixit sub viri potēte eris.
Tertio hoc ostenditur p quādam significa
tionē. Id est per annuli subarrhationē. Si
le est annulus significat cōiunctionem vi
ri et vxoris per verū amorem. Debet autē
ille annul⁹ esse aureus rotundus : in quar
to digito positus : tūm vnus. Aures⁹ quidē
vt ostendatur q̄ amor ille debet esse et excellē
tiam : et maioritatē. Sicut enim aurū excellit
omnia metalla : sic amor ille cetera omnia
Bene. ij. Hoc nunc oo ex osee⁹ meis : &c. q̄
obsecrē linquet &c. Rationē adit⁹ vt ostē
datur q̄ ille amor debet perpetuitatē : vt
nunq̄ finiatur nisi per mortē. In quarto
vero digito ponit⁹ vt ostendat q̄ ille amor
debet esse perfectissimus. Dicunt enim medici
q̄ ista vena a corde pcedit q̄ digito digito
respondet. Unde aliq; filiū a sponsoni et non
uno : potest dici amoris singularitatē. In ce
teris et hō vult debe esse sicut nihil amādo p
pond. Istius aūt matrimonij sm Augu. tri
plex est bonū scz fides quando inuicē seruā
tur et tenētur. postea q̄ de suscepti et religio
se educat. et sacrm. Inseparabilitas : &c.
de indissolubilitate quoad perpetuā cohabitatio
nem. Contra primū bonū facit adulter⁹ &
ea qui debita fidē sibi non seruāt. Contra
Sm facit abortiua sibi procurantes q̄ homi
cide sibi cēsende. Contra tertiū facit tracti
de et superbientes. propriū enim viri virtū
est superbire : mulieris irascibilia. Eccl.x. Nō
est creata homini⁹ superbia : neq; ira mu
ris nationi mulieri. Quādo igitur vir &c. in
perbus et mulier iracūda : pacificari non
pōt et ideo sepe ab invicē separātur. Ex se
cundō matrimonium est spirituale. q̄ est in
ter deum et aiam. Et istud matrimonium in
tiatur ratificatur et cōsummatur. Inti
autem per sponsionē et fidē. Osee.ij. Sponsabo
te mihi in fide. Ista nūptiarum
in baptismo rhi est sponsio et pars sponsa
quā sponsabo et propria eius abnegando
mittit : et eli fidē dando et pars sponsi. Et
quia ibi peditur rōtona fides. Multi au
frangūt sponsionē istam quā fecerūt
deo et facilē pactū cū diabolo. Osee.v. Ad
rietis deū cum mendacio. i. cū diabolo
mēdax ē et pater eius. Secūdo istud ma
pōt spirituale ratificatur q̄ssi. i. pfitia p
perba de presenti. q̄ est contra praecepti
tes qui possūt q̄ semp debent sponsalia
futuro. prouer.iij. Ne dicas amico. i. cō
pade et reuertere et crastinabo tibi. cū
tim possis dare. Ambro. Si aurum tibi
feram nō mihi dicis eras ymo si hodie
gis. Nemo differt immo nullus equalis
demptio alie promittitur et nemo fel
Ne ista desponsatiōe &c Osee.ij. Sponsā
te mihi in iustitia : iudicio et misericor
et miserationib⁹. Justitia et iudicii
esse ex parte penitētie vt ostēdeā
dit in peccatis : tūm de se iudicii et iustitie
facitat ? pale lamētio. Ad Ro.vi. Sicut
habuistis membra vra seruire immūditie
iniquitati ad iniquitatē : ita nunc exhibe
membra seruire iustitie in sanctificatiōem
Mia et miserationes sunt ex parte dei
mum ? peccatricem recipit et gratiam
fidē restituit. Tertio infert. xij. q̄ mor
ethiopissam quandam habuit. prouerbi
qua sic dicit Bernar. Mopes quandam
thiopissam duxit prouenisse nō potuit
tus nature colorem. Christus vero qui
amauit adhuc nigredinem et fedam
sum sibi exhibuit non habentē macula
Tertio matrimonium spirituale cons
tur et sui receptū adulterū. i. diabolum.
nū plus : vt ad bona opa se exerceat. i.
ſ. Saluabitur mulier per filiorū gene
nem si permanserit in fide. i. per bon
operū multiplicationē et fidem. Ubi
poterit lege male dicere erant sterilis
a carnis illis : sed ab operibus bonis
num sacramentum aia nunq̄ a rhō se
dat. Ipa est ab aia nūq̄ separatur nisi
ab rhō aia dividatur. Heb.ij. Quid
runt in me patres vestri iniquitatis
gauerūt se a me. &c. Immo si aia ab
separatur mors adeo reconcinnatur.
ij. Malgo vi. Si dimiserit vir vxorem

cedens ab ea doceret alteram : nunq̄ reuer
teretur ad eam vltra tu aūt fornicata es cū
amato &c. ¶ Tertio matrimonium est qua
si mediū q̄ est inter deū et hāiam natu
ram. Et sicut in matrimonio carnali est tri
plex vnio. Una que est sm consensum ani
moū. Secunda que est sm cōsummationē cor
poū. Tertia que est per indissibilitatē habi
tationem ambo. Sic et in isto spirituali ma
trimonio tria triplex vnio reperitur. Est ei
vno copulatus ecclesie per peccatum
ritatē. Heb.xiij. In charitate perpetua dile
xite &c. Per naturā cōformitatem. Heb.ij.
Nusq̄ enim angelos &c. Et per inseparabi
litatē. Mat.vl. Ecce ego vobiscum sum &c.
Nusq̄ etiam natura humana separata est ab
humanitate : immo etiam in morte deitas
erat cōiuncta carni tā sepulchro : q̄ anime
in limbo.

¶ Sermo tertius.

Aptie sunt fa
cte in chana galilee. Lege
rit Areol⁹ Theophrastus
philosophus : q̄ tū sapiēs
ducere debeat vxorem. Et
cum diffinisset si pulchra
esset : bene monger : at si nata et honesta
pare : habuerit etiam fama et dotes. Sic alī
Quando sapiēs posse iuxta matrimoniū
stum inire. Hec enim raro in nuptiis vo
mieris concludit. non est igitur vxor du
cenda sapienti. Et his ergo habeatur q̄
sapiens nō debet ducere vxorem : dū tñ
ducere bonam et honestam. Circa hoc ergo
go est sunt videnda. Primo quales vxores
ducēda. Secūdo sūper bonis vtilit cogno
scenda. Tertio sūr obligēda. Quarto quales
per custodiendā. Quinto sūr exaltigenda.
Sexto sūr vita post mortē viri sit ad ipsa
obligēda. ¶ Circa primū notandū q̄ vlop q̄ vx
rones acceperūt sūt : quāsūt laudate et va
tende : et amittēdā sapientes et bene
cret. Laudāt et vant nō querūt in vxore
nisi pulchritudinem : que tamen pulchritu
do in muliere est periculosa. Prouer.xi. Cir
chum et fatuum est mulier pulchra et
vitē. Fallax gratia et pulchritudo. Que
rit supra dict⁹ Areol⁹ philosophus : qui re
fert vlief. contra scotinum. si vir debeat
ducere vxorem pulchrā aut turpem. Et re
spōdet. Pulchra ero adamatur : fedā faci
le cōtemnitur. Difficile est custodire quas
ois amāt. Volentium est possidere quam
nemo dignat habere. Minus tamen mise
ria si eorum hō q̄ formosa seruet. Testatur
Hester. xv. q̄ ipsa rosea colore et mirantib⁹
oculis vel regem intrauit credens et hoc
regem placere et ipm inclinare. sed rece
pidens in faciē marmoream eū mor⁹. Hec
regina timens corruit et in pallore colo
le mutat⁹ fuit. Rex vero pīdo ei sic pallē
dam deposuit ire et ipsam recepit in gra
per quod dat intelligi q̄ mulier eo ꝑ se co
louant deo displicēt. Que aūt ex abundā
efficiunt pallidi deo placēt. Cupidi tales et
auari nō erūt in vrore nisi diuitias. Chry.
sug Wath. In tantum mores decepti
noli querere diuitē : sed bene morigeratā
qua boni mores diuitias se ipi acquirunt.
diuitie aūt bonos morē nō faciunt.
Et gloriosi erūt pugnas fidei ꝑ diuitie
pecentem. Interrogauit idē Ierathū
philosphū cui⁹ dictus fuit sua traderet
in vxorē : pauper ꝑ sicla et mori⁹ ornatus
an locupleti parū pdato. q̄ respōdit. Malo tu
ri holes indigēte pecunia q̄ pecunia indi
gentem pro. Querit supra dictus Areol⁹
philosophus quid sit melius an ducere vx
rem pauperem pacificā : an diuitem litigio
sam. et respondet pauperem inquit alere
difficile est autem fere tot⁹ dictum. Et q̄
uis nō determinat quid dicēt q̄ melius est
ducere vxorem pauperem et pacificam q̄
diuitē et litigiosam. Prouer.xxi. Melius est
sedere in angulo domatis q̄ cū muliere li
tigiosa et in domo cōi. Sapientes autem
respiciunt in vrore ad sapientiam eius : scīē
tia diuī prouer xiij. Sapiens mulier ex
dificat domum suam : insipiens quoq; ex
tractam manibus destruet. Eiusdem xix.
Domus et diuitie dantur a parentib⁹. A
bene aūt ꝑpe vxor prudēs. Respicit ad
ad bonitatē diuī. Eccl.xxv. Mulieris bo
ne beatus vir. Ad dixit mulieris pulchri
nec mulieris diuitis : sed mulieris bone.
¶ Secundo videndū est ulter vxor bona
sit cognoscenda. Istud ostendit Chry. sup
mat. dicens. q̄ sile qui vult prouisēs accipe
re dy cōsiderare si dy ambos partes bo
nos. vel ambos malos. vel primum bonum
alterum malum. Si ambo sunt boni. secu
re eā acceptat. Si autem ambo malos no
no oculi. Si vero alter bonus et alter
malus quid faciat : ut sit timeat. Veruntā
tum si pater est bonus et mater malam
gio comenit timere : si vero econuerso
minus. Et ratio est quia pueri magis con
sueuerunt conuersari cum matribus q̄ cū
patribus : et ideo magis cōsueuerit imitari
mores maternos q̄ paternos. ¶ Tertio vi
dādi est qualiter sit diligenda. Cauendum
est enim amor animi et inordinatus. Se
neca. Amor animi formole mulieris ratio
nis obtūto esse : et insane prorsus. Iuue
nal consiliat aliter : et generoso spē fren
gere magnis cogitationib⁹ ad ultimas
extrahit. Refert idē Seneca cognouisse se
quēdā honestū virum qui esset⁹ in pa
bilem cum facies vxoris sue se colligebat

et nec puncto quidem hoc presentis eius carere poterat: portionem nisi alterius tacta labe vir tyro habere debuit subdit. Ortigo ḋcit amoris honesta erat. sed magni cudo de eo mis. Nihil autem interest virū ex honesta causa quis insaniat. vñ sextus in sententijs. Adulter quisq; est in sua pro ter amator adultor. In alienā quisq; prosi omnis amator turpis est. et in suam nimis. Nichil turpius q̄ amare prout tangit adul rē. ¶ Quartovideñdū est. Vtrū sit casto dicēda. Querit supradictus Areol⁹: si pro sit custodienda vel non. Et respōdet. quid puella diligēs virtutē custodia: cū seruare impudica non possit: pudicanon debeat?

Certum est autē q̄ prout pudica et probata non tñ debet custodia. Refert hier. in li. cōtra iouinianū q̄ Pamelius ḋ primo rome nupsit certamine treū phauit cū tam senex esset. audiuit et probauit sibi os fetidum. cū q̄ prout conquestus esset quare nunq̄ se monuisset vt huic vitio mederetur. Fecis sem (inquit ille) nisi putassem omnib⁹ hoc hus sic os esse. In hoc magna fua pudici cia monstrat q̄ nūq̄ sic alicui hominū cū facie appropinquauit vt discernere posset status oduen. Tacto non indigebat custo dia. Refert ibidem de quadā virgine the dana. que dum a quodam violata fuisset: cōqualiter ipsum posset dominicē et pos es se interfecit. Narrat etiā Aug. in lib. de ciui. ḋi. de Lucretia quā Sextus tarquī nius filius regis romanoꝝ violauit. quam eum vehemēs inuenisset et eā lamentasset: respōdit. Quid taliter est mulieri amissa pudicitia: Verum tamē corp⁹ est violatum non animus. Et ne vita impudica exemplo lucretie pinat: cultellū arripuit et se interfecit. taleq; tartur que sic habebat firmum propositū castitatis: custodiēde non sunt.

Ille autem qui suspectę sunt custodiende sunt. ¶ Quinto impudice omnino nō possunt custodiri: possunt tamē a multis malitijs impediri. Unde dicit dñs mulieri fornicatrici. Ose. ij. Ecce ego septam viaꝝ tuarum spinis. et semitas suas non inueniet: et seque tur amatores suos et nō apprehendet eos.

Ille quidē impudice prout vias spinose pl⁹ qui multas cautelas et impedimēta sibi opponit. Eccl. xxvi. In stipa non adueniē te sepiēta custodiam ne inuenta occasione aduratur se. ¶ Quinto videndum est quis sit custodiendus. Ipse dicit Chrys. super mat. dicens. Triplici inquit modo vxor mala ne moligerata cauēri debet. primo do i cendo scilicet deū. Et aute timendum et nō sentit: ipso perando vt vel homines erube scat. Et aute nec pudoꝝ sentit frequenter confusa facit illi quod precepit salomon.

Cum duri tu baculo percute. primo ergo inquit Chrys. Amonet quis sepe proficit a eterna infertis. Deinde cōfundere qui ter pudoris est frenū virtutū. Tertio in est vt castigetur tanq̄ ancilla que ero fecere nescit vt libera. ¶ Certo videndū qualis vita sit ab ipsa post morte viri e da. Ad quod dicendū q̄ tutius est vt tam eligat viduā. Mortuo est viro m er ḋ se semmortuā reputare cū ambo rint vna caro: ex ideo tāq̄ semonorata plimū habere non debet. In aliquibus ambus hoc inuenitur vt post vna mo reliqua alteri nō seruatur. Ber. Pando gocium honestatis rationem non post uenire hoc in homine quod natura pōt uoluere. Super hoc Hier. vtra iouinia adducit exēplū de tribus matronis rom nes que post amissum virū accepere nup runt. Quarto vna dicebatur martia tonis. que interrogata quare sēm acciperet virum. Respōdit se non tm re virū qui velit eā propter se. sed pud tutis: ote querat turpis et diues. Sed cebatur valeriaq̄ cū interrogaretur q Fm nō acciperet virū. Respōdit se hoc cere non posse q̄ vir suus non erat mor us sed vinus: q̄dm eā ipsa vtueret co us secū in corde pariter vteret. Tertia cebatur omnia que cū a parentib⁹ vo re fm acciperet virū eo ḋ iuuenis et ne uenesset. Respondit se hoc non posse re q̄ bonū habuerat vtpote ideo si fm peret aut illa esset hon⁹ aut malus. nua / semper esset in timore ne ipsum deret. Si malus / semper esset in dolore post bonum virum malum timens fut.

Ecce leprosꝰ

ntens admodat eū ḋcit

ḋñe si vis potes me

dare e. Mat. viij. Pōt

prosum sed mundari

ligere possumus quelibet peccatum

sanctificatum. Circa cuius rem tria

tur. Speciem morbi / modū curandi

tis medici. ¶ Spēs morbi fuit leprag

peccatū intelligitur. Lepra⁹ enim

os / sensꝰ corpis vitiatos vtq̄ corrup

habet enim vitium caliginosum: odo

obtusum: auditum elusum: palatū

matū: inflata et debilē manū. Sic et

pus corūpit: ois sensus corporalis

peccatum impedit ois virtutes ale

les. Primo enim peccatum corrumpit

virtutē intellectualē. que est vt⁹ ale.

ñ. Excecauit eos malitia eoꝝ. Fides

oculus videt ale qui per peccatū

tur. Legitur. i. Reg. xi. q̄ Naas ammo

erūt filijs iudee gaiaath. in hoc

biscum fedus vt eruā oīm vrm oculos de

ero. Dño enī oculū dextrū eruturus nō est

ger⁹ ad pugnādū: sq; nec pōt videre oculo

dextro cū sit eruturus / nec sinistro cū sit ex

pso tc⁹. Ge si sinistrū oculū eruit habe

ret adhuc posset videre. Oculꝰ dexter ale

(vt dicit⁹ est) fides est: sinistrū ḋo sunt opa

bona. sīa alit opa bona sine fide iustificat.

Heb. xi. Sine fide spōsibile est placere deo.

Fides alit sine operibus in casu valere pōt:

gñi. Deceit opandi facultas est tñ operādi

possitus. Cū fide igit⁹ sñ operib⁹ pōt aliq̄s hō

cōtra diaboli pugnare. Cū operib⁹ alit sine

fide pugnare non pōt. Tñ apti nos admos

net vt cōtra diabolū assumam⁹ opa sīa hns

cipaliter fidē. Ephe. vi. In armis sum⁹ tes

ferūt sūet in quo possitis oīa tela nequis

mi ignea extinguere. Scdo petiū elauditi

in aia vnde audet⁹ mouē voce dei. Percus

sa vel admonētis audire nō pōt ii. Sicut

ille ex ḋo videre q̄ aliq̄d ab alio cognoscit.

sic ex ḋo audire q̄ aliq̄d ab alio cognoscit.

audire ẽm in hoc aliq̄s impeditur ab in

terioꝝ sicut q̄ nerui auditibiles opplātur.

aliq̄s ab exteriori sicut q̄ aliq̄s obstructū

in aure ponitur. aliq̄s partim ab exterioꝝ

partim ab interiori: sicut q̄ ex vere exterio

ri corrupto / intrinsecō audit⁹ aliq̄s cor

rupto q̄ trahitur. Sapbia igitur in ala impe

ḋit spūale auditū ab interioꝝ: est in mēs

te. Sapiens ei⁹ non vult audere vocē dei

mīa a tergo. Hier. ij. Verterūt ad me ter

gū et non facie. Esa. xxx. Audiet vocē post

riori q̄ ponit ibi terrā cupiditatis. Iliam

terrā remouēdas admonet ḋño de⁹ dicēs.

Hier. xxij. Terrā terra terra audi. Fmonet

ḋñs. Iniuria impedit partim ab interioꝝ: e

partim ab exteriori. Ipsa ẽm cōcupiscētia

interius radicatur in ala sed foris apparet

per signa impudica. Eccl. xxvi. Fornicatio

mulieris in excelsēis oculoꝝ et in palpe

bris illius cognoscetur. Talem ẽm vocem

dei audire contēnunt. Eccl. xxi. Audiet lu

xuriosus et displicebit ei. Tertio petiū obs

turat virtutē memorialē. q̄ est quasi olfa

ctus / odoratꝰ ferētes carnalitates. Esa. iij.

Erit pro suaui odore fetor. Cū deberet ḋñe

in memoria difficile del / ḋs in memoria tua

vias tuas. Cū tñ de Eccl. xx. Qui in turpi

mos suos peccatoꝝ ad boldēdum. nec illud

Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos

meos in amaritudine. Quarto petiū deordinat virtutē affectiuā

Quarto petiū deordinat virtutē affectiuā

qne est quasi palatum ale q̄ non sapit si

ḋi spūalia sz terrena. Prouer. xxvij. Alia sa

tura. i. anime terrenoꝝ repleta calcabit

fauum. Dulce amaꝝ et celeriū. Esa. v. Ue qui

dicitis bonum malū / malū bonum: ponē

tes tenebras lucē / lucē tenebras: ponentes

amarū in dulce et dulce in amarū. Illi dī

cūt malum esse bonū et bonū malū / qui di

cunt diuitias esse bonas. qui multoꝝ mala

los sunt clarent pauptatem esse malā quoꝝ

ipse docuit et seruauit. vñ scdo pḋs enter

rogatus ḋd esset pauptas. Resp̄dit. odis

bile bonum. Illi dicūt dolentes esse lucem

et lucē tenebras qui opa virtutū laudant et

virtuosos pturbāt: cū illi dicatur Rosa. iij.

Abdicamus opa tene. et tndiam⁹ lucis. Illi

si ponūt amaꝝ in dulce et dulce in amarū:

qui malūt habere pscium turbidū q̄ quies

tam. Grego. necen⁹. Multa pccla sequitur

se immondꝰ recedit a seipō: pōt foris aliq̄s

esse remedii q̄ intus est vulnus inclusus.

Quinto petiū debilitat virtutē opatiuam:

que est quasi manꝰ ale. Facit. ẽm ipsius esse

pigram ad opandum. Prouer. xxvi. Abscon

dit piger manꝰ suas sub axilla tua tc. Et ul

dem. xi. Manꝰ in manu non erit innocens

malus. Sed vtri hñt manus abstinuit sepa

ratas cū vna manu cōtra diabolū pugnam

teo cū alia bene opantes. Nemine. inq. Una

manu faciebāt op⁹ et altera tenebāt glas

dū. Pigri alit hñt eas pinctas q̄ nec vo

lunt pugnari nec opari. In futuro alit hās

debūt eas ligatas. Mat. xxij. Ligato manī

bus tc. ¶ Scdo ponit modus curādi cum

ḋr ecclesiastes manus tetigit eū dicēs. Uoloꝝ

mūdare. Ubi notatur q̄ ipo habuit verum

corpus: verā alamet verā dēitatem. Ira

alit circa illū leprosum ḋdit. S. actū. Tetī

git (inq̄t) eum. Actꝰ dolentis dicēs. Uoloꝝ.

Et p̄tātualē effectū dicens. Mundare. Ins

ctu notatur q̄ habuit verū corp⁹. Cōtactꝰ

ẽm non est nisi vnoꝝ corpoꝝ. In affectu no

tatur q̄ habuit veram alam. Affectus ẽm

et compassio tñ sunt in ala non in corpore

nec in dēitate. Tñ dicit Anselꝰ. Ad nobis

cū paterio nos sentim⁹ qualionis effectū:

tu vero sentis affectū. In p̄tātuo alit esse

ctu notatur q̄ habuit verā dēitatē. ex eo ḋ

in instātī mūdauit q̄s nulla virtus creata

facere potuisset. Illa autem tria predicta

s. corp⁹ animam et dēitatem secum portas

uit vt de hijs tria remedia et antidota fa

ceret p q̄ tria nobis infirmitatēs sanaret.

Homo quidē patiebatur tumeū lupbie: sua

uitatione mortalis culpe et fetore cōsue

tudinis pme. Esa. i. Vulnus. ecce vulnꝰ cul

pe mortalis. Et tumo. ecce tumoꝝ elatiōis.

Nō sunt circūligata tc. Fecit igitur rbo

de carne sua emplastrū quo tumoꝝ lupbie

frangeret et maturaret. Emplastrū ẽm fit

de herbis et floribus: et caro bumāi sicut

et hba sunt herba et flos. Esa. xl. Oīs caro

fenū tc. Item. Ecce bodie humiliatus est

phū: sughre medicamētū. De sanata fecit pos ymundiarū in quo olim ḡhs ymundū reposuit: vt omnes nra sanaret. ps. Unxit te deus tc. Eccl. xxxviii. Augmenta er fa ciet pigmēta sanitatis. Dentatem vero Habuit tanch balsimū petosum vt suo odore oēs fetores expelleret. Eccl. xxxiii. Sicut cinnamomū et balsamū tc. Illū odore in sua passione mortui et putridi sentētes obtinuo surrexerūt. ¶ Tertio ponit pertinaciā dicti. In hoc enim cōsistit pertia medici vt infirmum tā sanatū instruat q causas ab sibi a cōtrariū et putur cōservatiua. Contrarii sanitati spūali est humanū fastorem appetere. Illud ergo ab illo infirmo sanato pochibet vicio. Unde nemini dicas. Observa tuū sanitatis et osa deo attribuere: et sacerdoti tuo tactus sibi offerre. Illo precepit vicis. Offer munus tuū. i. sacrificiū etiam. Illud. i. sacrificium de quo dain ps. Sacrificiū laudis honorificabit. Nihil est nobis per vanā gloriam debemus attribuere: sed olim deo offerre. De oibus enim opibus nris deus vult vt habeamus totū meritū. Proximus habeat bonum exēplum. Et ipe laudē et gloriam. Ita est sibi deus reservauit: nulli creature vnqm cōcare voluit: scz gloriā. Esa. xlviii. Gloriā meā alteri nō dabo. Unde ibi. Rosū. rr. Quisq; pindicetur et ego retri. Et ptēm vedet et im. Facere tc. Glorie aūt sibi aut sibi fame gloriosū. De ihesu ps Joh. v. Q̄ potestis vos credere q̄ gloriam ab inuicē accipitis tc. Unde ibi sibi aut erūt sughi et tractēti qui de humano sibi illatis pindicare se vellit cū ibi dicat Eccl. xxviii. Qui pindicare se vult/a dño inueniet vindictā. Judicet sibi aut erūt temerarii: q̄ sue sumpsūpoli: qui de occultis alios coedium iudicare vellit cum dicatur. i. Cor. iiii. Nolite ante tpo iudicare quousq; veniat dñs qui illu. abscondit tene. et mam. consi. cor.

¶ Sermo. ii.

Domine / si vis potes me mūdare tc. Ad infirmū pertinet medico aperire morbū et petere sanitatis beneficiū. Ad medicū pertinet libere infirmo ostendere sufragium. Ad utrūq; pertinet cauere recidiuum: scz et medicus infirmus et infirmus sibi ipsi caueat ne recidiuū incurrat. per illū igitur leprosum petēs sanitatē significat. Ad cuius curationē facta tria fuerūt. ¶ Unū ex parte fui. sanoris illuminatio: et sanitatis postulatio: cū dicit. si vis potes me mūdare. ine scilicet leprosus. Signū sanitatis aūt petēs per lepra triplici de cā. Primo q̄ lepra est mo abo cōtagiosus. Secundū pctīs. Sicut est leprosus ita est peccatum cuiusdā. i. sic vnus peccatū inficit alios spūaliter. i. Cor. xv. Corrūpunt bonos mores colloquia prava. Qñ sani stāt cum sanis in sanitate mutua se cōservant. Qñ vero infirmi stant cū leprosis: magis ac magis infirmantur, de quo modicū est cura dictum. Qñ vero sani cū leprosis stāt vel cōpanantur: nisi sepe infirmitatur a leprosis: leprosi sanantur a sanis. Ideo nō est bonum cum leprosis stare cum sanis: sed potius cum sanis stare cū leprosis. Sic cū sanis stant cū bonis mutuo ad bonū se promouent. Unus enim ab alio adiuuatur hominis ad virtutē, proximus ab alio patiētiam. Homo homo exercet facit amicū sui. Qñ aūt stant cū malis mutuo se ad malū incitant. Dies diei eructat verbum. i. bonum vel malum dat bonū vocabulum. Et nos vocabulū. i. malū malo dat malū doctrinā corrumpunt. Qñ quidē tutiō est cū sanis stare q̄ cū infirmis. Apo. xviii. Qui nocet nocebit adhuc et qui in sordibus est tc. Qui bonis stant cū malis pel cōsortio: nisi pericula malorum vitare q̄ sepe eueniūt. Est aūt periculū bonis: q̄ sepe pitiuntur. Prouer. xvi. Qui cū sapientibus graditur sapiēs erit: amic⁹ stultoꝝ tc. Jō nō debet q̄ sanari cōtēnunt. Apo. xviii. Qui nocet nocebit adhuc et qui in sordibus est tc. Unde ibi. Ite de medio babylonis et de medio ppli sui: i. desert pplōsum vt nō pariet de medio babylonis vt deterrs cōpatriotas. Jterū ibi. Recedite de medio babylonis tc. Sic⁹ pctīs significatur p lepra q̄ lepra est morbus periculosus. Unde morbi corrūpunt parte corporis. Illa infecit totū corpus: et ideo ab oībus timetur. Sic pctīs est periculosus q̄ vnus et alium infecit et corrūpit: et ideo timēdum: fugiēdum. Eccl. xxi. Quasi facie colubri fuge pctīm. Dicit⁹ leonis et ursi et draconis: et tales alios homines: quasi species bestiales acutas ois nocētes. Et aīl mortis hoc pctīm cohabeat dētibus leonis: quia plus bestialis acutas ois nocētes. Per colubri furorē significatur. Qñ est colubri quasi cōtra vel colubri quasi iubricus. Unde colubri. i. tenebras amat. Joh. xxviii. Qui male agit odit lucē et non venit ad lucē. Et aduersari obseruat caliginē dicēs. Nec videbit oculus. Et de pctō in pctīs habebis. Thren. iii. Tabernaculū eius tanq̄ ortī tetendit quasi platea sua. Per ortū cōtinet platea nostra. Per ortū cōtinet platea significatur aqua. Illud est qñ est mundus nūdū ex cultura. Et de illa dī q̄ rapuit eos vel plustrauit: plustrat mundū tēpestas. Notādum est q̄ dentes primi dicūtur ruere: sequētes dicūtur cadere. Illi dentes primi sunt boni pauperes predicatores: qui ruunt in bona pauperū. Secundi dentes sunt monachi qui ruūt in gētilitatē et in

ē eos tollunt. Illi sunt dētes prelatorū. Illi sunt qui pro pecunia cōtra iustitiā et veritatē iurāt: sicut multi aduocati. Illi dicūtur dētes cantat. Alii sunt q̄ vniuersa cōmunitat et cōmouent: sicut tyranni et usurarij. Isti dicūtur dētes molares qui ola atterunt et cōmolūt. Esa. iii. Quare atteritis populū meum: et facies pauperū cōmolitis tc. Sed certe sicut ps in ps. Dentes eorum arma et sagittę. Dentes eos tmo dentes leonum confringet dñs tc. Per romphęam hic acuta significatur supbiaque dicitur hic acuta sine qa afflīgit hominem in corpore opprimēdo et in rebus spoliando: sine q̄ odiosa deo est et hostis. Eccl. x. Odibilis coram deo et hominibus est supbia. Unde qa occidit mīs est occasiōnē mortis gehēne. Tertio petīs significatur p lepram: q̄ est morbus fetidus et abolabilis: et ideo leprosi ab aliis separātur: q̄ et abolibiles sunt et fetentes. Sicut petōres sunt abominabiles et fetētes: et ideo separātur a bonis aget quasi locū et quasi meritum et quasi cōsortium. Quoad locū quidem: q̄ deus quatuor loca fecit. s. celū: terrā: ire paradisum: mundum: et infernum. In celo talis lepra nō stare nō potuit: q̄ scitō lepra super die in primo angelo inuēta fuit: de celo ejecta est. Nec in paradiso terrestri q̄ ibi certo in Adam fuit ingēta lepra peccati inobedientie: de paradiso fuit ejectus. Nec etiam in mundo isto tales ies pulsus. Nec etiam in mundo isto tales ies pulsus. Nec etiam in mundo isto tales ies puls

Sermo.ij.

Ecce me9 ia-cet paralyticus in dom9 etc. Sicut per leprosum sum ita per paralyticum per ei⁹ significatur. Circa curationē aūt istius paralytici tria notātur. Nāz ex pte infirmi notat magna miseria. ex pte mediatoris magna ofonta tribuit. ex pte medici magna curationis potētia. Q̄ Philo igitur notat ex parte infirmi magna miseriarū: erat paralyticus. Est aūt paralysis dissolutio membroꝝ principaliū ipsius membra aliqñ q̄ totaliter sensum stimulumq; motus. Et ibi paralyticus recte potest designari. Aūt est duplex paralysis actiua ad sensum / motum. Passiua ad motum tm sine sensu. Actiua ad motum sine sensu quādoq; ad sensum sine motu. Et hoc modo dicit hieronimus de duob⁹ hereticis qui de deo quidē recte non sentiūt per fidē vere: et mouētur ibi ad aliquā equationē simul⁹ tam. Hi duo sūt Rom. 1. Tradidit illos deus in reprobū sensum. Sap. xiij. Nam fūtes sensus hoīs etc. Alii sunt paralytici actum ad motū sine sensu: quādā ad sensum sine motu: sicut mater ecclia in quib⁹ de deo sentiūt recta: sed nō mouēt se ad bona opera. Tales sunt fatui simulq; dormientes. Alii sunt paralytici actū ad vtrūq; sine fide. Et hoc est paralysis totalis. simulq; nō mouet. Alii sunt paralytici actū ad motū: sed nō ad sensum: sicut mater ecclia in quib⁹ de deo sentiūt recta: sed nō mouet se ad bona opera. Tales sunt fatui simulq; dormientes. Alii sunt paralytici actū ad vtrūq; sine fide. Et hoc est paralysis totalis. simulq; nō mouet

scendēte qui in nube caliginosa mostur: sicut pyn Job. quem percussit vicere possimo. Ista sunt tria de quibus fit mat. xxi. Delcendit pluuia et venc. flu. rc. Per pluuiam ꝙ de celo descendit. intelligitur adueritas a deo missa. Per flumē quod per terrā fluit: intelligitur perfecutio a tyranno terreno exhibita. Per ventū ꝙ ab aere venit: intelligit tentatio a diabolo desiuata. Ista autē turbatio marie tā seuit vt etiā nautis de ageretur fin ecclīa. Remissus in homē. Ista pcelles tribulationū solet operi fidei spes et charitas. Quas pcellas sic deus permittit insurgere vt pene splendor fidei obtenebretur: sortis pei celsitus deo contadescat: et flamma charitat frigescat. ¶ Tertio ista tribulatio erat de tepe sic auxilij diuini subtractio: quē notat cū dr. Se ipe deo commebat. Vbi notādū ꝙ de aliquibus ꝙ dormit: aliquādo ꝙ vigilat: aliquādo ꝙ dormit aliquādo ꝙ vigilat. In sterno dā sunt dormitāq; ānatoq; petue oblionis tradit. Job. xxiiij. Oblitus scatur eī mia. In celo sunt vigilatq; sanctoꝝ sunt custodit et coronat. Dan. vii. Ecce vigilāt et fortia de celo descēdit de celo. rc. In pse aut ꝙdā vigilat seruos suos a tribulationibus et tentationib⁹ eis solidēdo: ixo dicit pheta. ecce non dormi. neq; dor. rc. Aliq; dormit eos tribulationib⁹ exponēdo: ideo dicit idē pheta. exurge. ire obdormias rc. ¶ Quarto ꝙ ipa tēptatiōe ꝙ nullā penā subtracta se dyleri clamosa oratio: quod notatur ꝙ hoc ꝙ accesserunt et suscitauerūt eū dicentes. Dñe salua nos perim⁹. Sedet Chr. Thos fecit in mari magnam turbationē vt magna turbatio maris: quā discipli incuteret timorē: et magnū timorē faceret ad clamosum orationē: et clamosa oratio induceret christum ad magnum miraculi operationē: cui magnū miraculū inducerēt holes ad fidē et admirationē. Est igit ꝓpositū tpore tentatiōis clamosa precibus excitandus. Aug. Excita xpm in corde tuo. vigilet fides tua. i. tranquilletur conscientia tua: et liberabitur nauis tua. Idem. Ideo permittitur iustitia ecclesia vt pulsi clamēt: clam. ites exaudiantur: et audiēdo glorificēt eum. Iste autē clamor nō debet fieri voce tñ. sed corde illud. Clamor meus dñe clamor mi. Nec tantū corde: sed corde illud. Clamat in toto corde meo: exaudi me dñe. Sed etiā ope. vt insistat letanijs et elemosynis et macerationi corporis. Jone. iij. homines et iumenta et boues et pecora non gustent quicq; rc. et clament ad deum i fortitudine. ¶ Quinto post clamosam orationem sequitur optima misericordia quod notatur cum dicitur. Tunc surgens imperauit ventis et mari et facta est tranquillitas magna. Ipsa enim turbatio est sicut quedam tempestas que mentem contur bat. et sicut ꝺ̄ dā plana que multos lachrymas generat. et sicut quoddā nubilum quod mentem obscurat. Sed christus nostros orationibus excitatus expellit omnem tempestatem: et succedit mira tranquillitas. Expellit omnem plusiam. lachrymarum et remanet mira iocunditas. de hiis omnibus dicitur Joh. iij. post tempestatem tranquillū factis: post rc. Expellit omne nubilū et remanet mira serenitas. Mat. xvi. Facto vespere dicitis serenū erit: rubicundū est enim celum. per vespere presens vita: per mane autem vita ostio vite eterne figura. tur. In vespere igitur presentis vite i sanctis viris est celum rubicundū. i. cor multis tribulationibus vastatū. Sed in mane vite eterne habebunt serenum. i. cor iocundū ditatib⁹ exhilaratū. ¶ Sexto de tāta mentis tranquillitate causatur magna admiratio. quod notatur per hoc ꝙ dicitur homines aūt mirati sunt rc. Admiratur et homo de tāta facilitate. Eccle. xiiij. Jucunditas eius sicut ventus. Ps. In dominatio potestati marie rc. Admiratur de potestina tanta amaritudine et subsecuta tanta dulcedine. ꝑ. Secundū multitudinē dolorum me. rc. Admiratur de potestina facilitate et subsecuta facilitate. Ber. in sermo. Turbatur aliquis vehementer sua ceu passali quouis tñ modo ex tribulatione aliq̄ secular. aut cuacidia sp̄ritus et animi quadam defectione languescentem tenere incipit supta ꝺ̄ pole et sustinere. Arbitrat sane velut quidā manib⁹ hostibus minet interdū ab angelis supportari pedā mō nō sentiētes transeant ꝺ̄ tanto tpe formidabāt nec pauimenta formidabāt super posterione facilitate ꝺ̄ sup hoc dñi facilitate. ¶ Sermo secundus.

Ascendēte ie su in nauicula rc. Olim dei fecerat nauē Noe cui precepit ꝺ̄ poluit ad vt ecclīa ad celestē patriā dirigeret: sed ista nauis multū fragilis pertulit qui nauis peccauit. Ideo inde fecit nauē synagogę que terrenis mercedibus onerauit: qa tudeus terrena posuit. Sed ista nauis erat nauis fragilis pertulit qui nauis dei occidit. Ideo fecit tertiā nauē. s. Ecclīa ecclesiā ꝺ̄ ad modū nauis ꝓpicipio fuit que ita paucos habuit credentes. In hac ecclīa semp̄ erit angustia quia tūc pauci erunt fideles. In medio autem est tria: quia mō fides est multū dilatata. Per ista aūt ascendit ecclesia. Chr. sup. mat. Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo fortitudinis cursu per dulcedinē secuti. mare: habilo desiderio ad gaudia angelos remiges/portas choros ordinatos/ erecto in medio ligno salutari arbore erecto in quo est egritie fidei vela suspensa fuit fides per quā ad portum paradisi et securitatē quietis eterne deducit. Vbi Chr. ascribit nouem ecclesie. Prima ad mare. ¶ Quo ascendente ad mare qđ habet translmare: et mare periculosum. Et quia in eo multi naufragium patiuntur. In mari sunt vbi est scripta et charibdis. vbi de cauti nautis periit una. In illo mari vbi de quatuor ventis flant. Aug. Amana nouitū nō potare. Jdeo rogat prophetā vt ceſa. Nō me demergat tempestas aque. rc. Tria rogat. sunt q̄ non demergatur. sunt q̄ non absorbeatur: aut q̄ non includatur. Illi demergunt qui in aquam tēptuosam adhuc possūt libere ari. Illi absorbentur a profundo qui per longam consuetudinem sunt profundati in peccato. Et illi aliquando ex magna dei misericordia liberantur. per. rc. Sed tūc petit os dñi vocet et eius dextera. Dixit dominꝰ et ecclīa quando profunditas peccatoꝝ animos in desperationem deiecerit. Dixit tamen Aug. verbo alludens. Non rapebat super te puteus os suum. Si tu non clauseris cor suum ad gaudia tui creatoris cum dicit. habdo fragilem sustinere. Non enim tenenda est spes quā pater misericordiarū habet in manu. quibus enim ostendit se pedere. Job. xxxvij. Quis enim conclusit hostia mare. rc. Bernar. Quantūcunq; se iactat tribulatio: nō poterit nec debet iustum a memoria scripturis esse. cum ipse sum in tribulatione. Psal. xxxij. Cum transieris p aquas tecum ero. rc. Aliquando tamen christ nauta permittit hanc nauē tentationū fluctibus operiri ne homo securū se reddat: sed semp̄ de se timentes spem suā in eo ponat. Bern. in sermonibus. Ruinā est securitas fratres neq; in celo neq; in paradiso sine multo min⁹ in mūdo. In celo angelus cecidit sub presentia deitatis. Adā in paradiso de loco voluptatis. Judas i mundo de schola salutoris. Discipuli eti a fine in pterenio in presentia salutoris. Post etiam dicit. q̄ ista nauis ecclesie habet quatuor gubernatores. scilicet quatuor virtutes. Ha prudentia ipsam regit ab anteriori et quali a puppi. qua eius ait directa peritia cautis venturis. Justitia a posteriori quasi a puppi. Quia eius est facti facere de pposito

tertio. vnde et cause que aliquando emergūt in nauē cernūtur animantur et indicantur in puppi. Temperantia a dextris: ne nimis resoluatur vel securum se reddat in prospero. Fortitudo a sinistris ne frangat et succumbat aduersis. ¶ Tertio describit ipsam dñm ad remigium qui habdt ipsum deducere dicens/angelos remiges. Remigāt enim angeli et ecclesiam deducunt cum tribus ordinibus remorum. scilicet purgatiuo illum. lactuo. et perfectiuo. nam secundū Dionys. angeli habēt nos purgare illuminare et perficere. Tunc igitur angeli remigēt ecclesie pfectē portū paradisi cum his tribus ordinibus remorum. scilicet quādo alios purgant a culpa. alios illuminant. si fuerint alios perficiant in operatione solicita. Ista tria notant Eccl. xi. in deliberatione petri. Si enim ibi ꝙ angel⁹ sūt lumen in habitaculo refulsit: et catenas fregit: et latus excitauit dicens/surge velociter. Tūc angel⁹ illuminat habitaculū quādo cor nostrū per verā fidē irradiat. Tunc catenas frangit quando nos⁹ peccatorum deſoluit. Tunc velociter excitat quando ad bene operādū sollicitat. ¶ Quarto describit ea ipsa ad quos quod habet deferendum dicitur portans choros omnium sanctoꝝ. Illi aūt chori sanctorum qui a mundi ecclesie portantur in tribus gradibus et statibus distinguntur. scilicet virginali viduali et matri mentali. qui non est in aliis quo ad omnia statuli non est in nauī ecclesie ipsi ad meritū sed extra. et sic

dicta medicinalis pata victima frigida. Ista igit ecclia martirum est crux scta q̃ penitet pmisit. s. christu q̃ fuit tripler sabtātia. s. deitas alia et caro. Ista. s. deitas fuit valde calida quia olim cocretū inflāmatiua Heb. xij. deus n̄r ignis consumēs est. Media. s. alia fuit valde reperata. q. oia diuites in ea sui tenuere medioli. nec conficiunt aliquā ad sui de scimauit extremū. Ultima. s. caro fuit frigida. q. ab oī pcupiscētia pēt aliena. ¶ Ser todescribit ea ḡtiū ad petū q̃ in ea suspdix eū dicit. In qua euāgelice sic vela sup posit. Ista igit in hac arbore suspēsum est ista doctrina euāgelica. Sz q. vela regula consumēsit et diuersoq. colo. piuteo ḡtuor euangeliste istud petū tenuerūt. diuersos colores opposuerūt. Wat. esa. aperte egit de xpō incarnatiōe q̃ factus est ex substa dei charitate. Hic. xxxi. In charitate perpetua dilexi te. rc. Et treo mathe. appositi tibi colo fuit rubeū q̃ per colore rubeū ignita charitas designatur. Lucas aptius egit de xpō passiōe in qua fuit rubefactus gr̃e. Apo. vi. Sol factꝰ est niger tanq̃ saccꝰ cilicinus. Et ideo lucas appositi ibi colore nigrum. Marcus aptē egit de christi resurrectiōe in qua xp̃s fuit candidꝰ ¶ frigidus. Ut et angelus qui eius resurrectionē nūciauit erat vestit / in candida uelle apparuit. Et ideo marcus ibi appositi colore albū. Johannes aperti egit de xpō diuinitate que est aurea: iuxta illud. Cant. v. Caput eius aurum optimū. Caput xp̃i est deꝰ. vt ij. i. Cor. xi. Et ideo johānes ibi posuit colore aureū. ¶ Ezechielis primo describit ea ḡtiū ad ventū quo impellitur ecclesia. Flante spiritu sancto. rc. Psal. Spūs tuus bonus. rc. te tibi ventꝰ spūs Psal. xlvij. Reg. xix. Ecce spūs grādis et fortis subuertēs montes et petras. non in spū dñs. et post spūm cōmotionem in cōmotione dominꝰ. et post cōmotionē ignis. non in igne dñs. et post ignē sibilus aure tenuis et ibi dñs. Est ergo spūs malꝰ qui preest furibus. s. lucifer. et iste est de quo dr spūs grandis et fortis. rc. Ab alius qui preest nutritie. s. malmona. et iste est de q̃ subdit. et post spūm motio. s. terre. Est alius qui preest carnali et sepulcrali. s. modo. et iste est de q̃ subditur. et post motionē ignis. non in igne dñs. Spūs iste designat tribulationes. Ignis. s. luxurie. Wabol. est ignis. non mētis. nec capiat per superbiā. delectabam illa. Ignis per quartā. Tende ignem infamie q̃ malā cōcupiscētiam. Sz ignis diabol. nunc suas. Una est nauis superbie que dicitur a lucifero. Alia auaricie que dicitur a mammona. Alia luxurie ofonii que dicitur ab almodeo. In nulla istarū est dominꝰ. Sed deus habet nauem humilitū pauperum et mundicie q̃ dicitur a spū sancto qui est spūs aure tenuis. Ipse enim velectat cum sit sibilus: et refrigerat cum sit aura et tranquillat cum sit tenuis. ¶ Octauo describit eam ḡtiū ad portum ad quem dedūcitur cum dicit. ad portum paradisi et sic curitatē quietis eterne dedūcitur. In portu enim naues sunt securi a piratis et ventis. sunt quieti a laboribus pugilatus. sunt opulenti et mercibꝰ deportatis. ibi portus a portatis mercibus nomen accepit. Sic et illi qui sunt in portu celestis patrie sunt securi a tentationibus hostis: quieti a laboribus pugilatus: et opulenti de mercibus domini. Isaie. xxxij. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. ecce dñs quietꝰ. In tabernaculis fiducie. ecce dñs securi. Et in requie opulenta. ecce dñs opulenti.

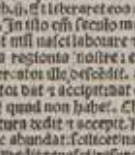
¶ Sermo tertius.

Ascēdēte ihesu in nauicula. rc. secundū beatum dia. in euāgelio sup. Quotiens cunq; turba domini cōprimebat: ipse tria refugia habebat .i. desertum: montem et nauem. De refugio deserti dicit marci. vi. Venite seorsum in desertū et requiescite pusillū. erant enim qui veniebāt et redibant multitud nec spacium māducādi habebāt. De refugio mōtis ibi marci. vi. Ascēdēte ihesu turbas ascendit in montē. De refugio nauis dicitur Luc. v. Cū turbe ruerēt in eū. rc. et sequitur. Ascendit aūt in vnā nauim q̃ erat simonis. rc. Quotiens ergo oppōimur a tribulatiōe cogitationū intentationūq; vel sollicitudinū. debem̄ refugere. Ad desertū penitentie. q. ibi inuenim̄ quietē et refectionē. Joh. xvij. In mūdo pressurā habebit: sume āt pacē. vbi. xi. Mente ad me oēs qui laboratis et onerati estis: ego reficiā vos. Ad montē habebat ihesus supra de quo dicit. Mat. v. Videns habitabit in tabernaculo tuo. rc. ad illum montē debemus refugere desiderio et ascensatione. Phil. iij. Ad quem festino in celsis est. Ad nauē crucis dūcit. de qua dicitur mystice hic. Ascēdente ihesu in nauicula .i. in crucē sua per quā mare pūtio se crucifixi. dispersi etā .i. oēs fideles dñi et eū sequentes iuxta illud Mat. xvi. Si quis vult post me venire abneget. rc. De ista nauicula crucis dicit̄ sūt oblata. ¶ Pulo q̃ fuerit eius causa. secundo q̃ fuerit eius arbor. tertio quod fuerint eius pelli. quarto quis fuerit eius mercator. et quinto que fuerint eius merces. Circa primū notandū q̃ causa eius fuit quadruplex: scilicet efficiens/materialis/formalis et finalis. Efficiens causa fuit ipsa beata trinitas: scilicet pater qui ibi posuit suā potētiā in quantū per hanc ligni crucis hostē potenter percussit. vbi. xxxi. apoce ubi pauebit altur virgo percussus. Nume. xxiij. exurget vir ga ex israel et pcutiet oēs duces. rc. Filius ibi suam sapientiam/inquantū diabolus ibi astutias per crucis muscipulam decepit. Augus. Venit redēptor nōster et victus est deceptor. et quia fecit redemptor capti uatui nostro. Tetendit muscipulam: scilicet crucem suam: posuit in ea escam: scilicet sanguinē suum. Ille aūt voluit rapere recessit a debitoribus. Spūtus sanctus posuit suam misericordiam ad Itrum. iij. Flon. ex operibus iustitie que fecimus nos. rc. Cā materialis fuit duerū ligno rum: quia de quatuor differentijs lignorum compaginata fuit crux. Pes enim sine truncus qui in terra figebatur fuit de cedro. Stipes qui in altum erigebatur fuit de cypresso. Brachia siue lignum transuersale fuit de palma. Tabula super posita fuit de oliua. Per ista quatuor ligna significatur quadruplex crucis efficacia. Prima est: quia malas cogitationes fugat/ quod significatur per cedrum cuius odor fugat serpentes. Secunda est: quia in tribulatione constantiam prestat: quod signi ficatur per cypressum: que nullius pentt tempestu comam amittit. Tertia est: quia de hoste triumphat: quod significatur per palmas: qua victores coronabantur. Quarta est: quia amaritudinem pene temperat: quod significatur per oliuam. cuius liquor dolorem pellit eram dulcorat. In his quatuor ex cellitur omnium nos crucis signa emilo communit et pel cus aliqua turpitudo cōtagiosa. ne ingerit/ vel cum aliquod pericula lum subito emergit/ vel cum aliquod calamitosum diabolicum sinibus nostris obijcit: vel cum aliquis timor nos inuadit. Cauda fuit et operati est: ego reflexā poa. Ad montē habebat ihesus supra de quo dicit. Mat. v. Videns habitabit in tabernaculo tuo. rc. ad illum montē debemus refugere desiderio et ascensatione. Phil. iij. Ad quem festino in celsis est. Ad nauē crucis dūcit. de qua dicitur mystice hic. Ascēdente ihesu in nauicula .i. in crucē sua per quā mare pūtio se crucifixi. dispersi etā .i. oēs fideles dñi et eū sequentes iuxta illud Mat. xvi. Si quis vult post me venire abneget. rc. De ista nauicula crucis dicit̄ sūt oblata. ¶ Pulo q̃ fuerit eius causa. secundo q̃ fuerit eius arbor. tertio quod fuerint eius pelli. quarto quis fuerit eius mercator. et quinto que fuerint eius merces. Circa primū notandū q̃ causa eius fuit quadruplex: scilicet efficiens/materialis/formalis et finalis. Efficiens causa fuit ipsa beata trinitas: scilicet pater qui ibi posuit suā potētiā in quantū per hanc ligni crucis hostē potenter percussit. vbi. xxxi. apoce ubi pauebit altur virgo percussus. Nume. xxiij. exurget virga ex israel et pcutiet oēs duces. rc. Filius ibi suam sapientiam/inquantū diabolus ibi astutias per crucis muscipulam decepit. Augus. Venit redēptor nōster et victus est deceptor. et quia fecit redemptor captivatui nostro. Tetendit muscipulam: scilicet crucem suam: posuit in ea escam: scilicet sanguinē suum. Ille aūt voluit rapere recessit a debitoribus. Spūtus sanctus posuit suam misericordiam ad Itrum. iij. Flon. ex operibus iustitie que fecimus nos. rc. Cā materialis fuit duerū ligno rum: quia de quatuor differentijs lignorum compaginata fuit crux. Pes enim sine truncus qui in terra figebatur fuit de cedro. Stipes qui in altum erigebatur fuit de cypresso. Brachia siue lignum transuersale fuit de palma. Tabula super posita fuit de oliua. Per ista quatuor ligna significatur quadruplex crucis efficacia. Prima est: quia malas cogitationes fugat/ quod significatur per cedrum cuius odor fugat serpentes. Secunda est: quia in tribulatione constantiam prestat: quod significatur per cypressum: que nullius pentt tempestu comam amittit. Tertia est: quia de hoste triumphat: quod significatur per palmas: qua victores coronabantur. Quarta est: quia amaritudinem pene temperat: quod significatur per oliuam. cuius liquor dolorem pellit eram dulcorat. In his quatuor ex cellitur omnium nos crucis signa emilo communit et pel cus aliqua turpitudo cōtagiosa. ne ingerit/ vel cum aliquod pericula lum subito emergit/ vel cum aliquod calamitosum diabolicum sinibus nostris obijcit: vel cum aliquis timor nos inuadit. Cauda fuit et operati est: ego reflexā poa. Formalis est angusta/ in medio lata/ in fine stricta. Sic fuit angusta in principio ve caput ibi locum non haberet vbi sustentaretur. Sic fuit stricta in fine: vt pes sup per pedem poneretur. Sic fuit lata in medio vt brachia in longum extenderentur. Cauda finalis fuit vt genus humanum per mare huius seculi secure transiret. Ille enim mundus est mare: pallis: et fluctibus. ideo paranit nobis crucem tanq̃ nauiculam / scalam/ et pontem. Quia enim mundus est mare iniquo multi periclitantur ideo dedit nobis crucem tanq̃ nauiculam vt per eam securi transeamus et saluari possimus. Sapiente beatus quoq; to. Exigo ligno creduit homines animas suas: et transeuntes mare per ratem libere rati sunt. Quia est vallis/ dedit nobis crucem tanq̃ scalam vt de valle miserie possimus ascendere ad montem habitationis eterne. Ille scala significata est Genes. xlviij. ubi dicitur q̃ iacob vidit scalam stantem super terram et cacumen eius tangens celum. Quia est lignum/ dedit nobis crucem tanq̃ pontem sine baculum quo securi transeamus sine transuadare possimus. Hebreorum nono. Christus assistens pōtifex futurorum bonorum. rc. Fuit enim pontifex: id est pontem faciēs in quo pontifex crux fuit pro trabe/ caro Christi suspensa pro tabulis appositis. Item ex eius firmata. est. Et baculus. iuxta illud Benc. xlvij. Mosi. Ecce baculus meus in quo fidui confidemus illum. rc. ¶ Secundo videndū est que fuerit arbor ista nauicule. Arbor quidem eius fuit Christus. sicut enim in naui arbor stat erecta: ille in cruce caro christi fuit extensa. De ista arbore dicitur Ezechiele. xxxi. septimo. Cedrum de libano tollerant vt facerent tibi malum. Assimilatur enim christus cedro: non tantum propter sublimitatem: sed etiam propter fructus quilitatez. poma est cedri in aliqua sui parte fuit tuleta/ in alia acetosa/ in alia inter dulce et acetosum fuit media: per que significantur tres in christo substantie. Eius enim humanitas fuit dulcissima: eius caro fuit amaritudine plena. Est. pomum a planta pedis vsq; ad verticē non est in eo sanitas. Eius anima etiam fuit dolore plena tanquam carne relicta patebat. Tota enim die repleta ingratitudine et blasphemijs irridebatur. Ps. Conclusit cor eorum. meum. ecce amaritudo. et circumclusit me letitia. ecce fructus. ¶ Tertio videndū est quod fuerit pelli. de illo pelo dicitur Ezechie. xxvij. Byssus varia de egypto extenta est tibi in velum. Illud pilus velus dicitur fuisse uarii: quia contextus de colore albo rubeo et aureo. Color albus est eius carno mundissima. color rubeus est eius amor charitate feruentissimus. color aureus est eius diuinitas pocioliter tua. Canticoꝝ quinto. Dilectus meus candidus et rubicundus. candidus propter carnis puritatē/rubicundus propter amore charitatē. eius ex multibus propter diuinam maiestatem. ¶ Quarto est videndū quis fuerit mercator/ ipse scilicet christus. de quo dicitur Proverb. xxxi. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panē suum. In ista autē naui ille mercator potuit poni eius .i. christus qui dicit Joha.

Universidad de Deusto
Biblioteca

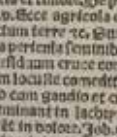
pi. Ego sū panis viuus ⁊c. et postquā dē longe. Illud autē et longe dicit distantiā locorum quia de celo terra. Vel dicit, distantiā naturarum: quia iste panis de stat ex natura diuina ⁊ humana: que est infinitū de stans. Vel dicit distantiā meritorū: quia nulla nostra merita meruerunt vt de⁹ ad nos veniret: ⁊ homo fieret. De illo autē pane dicitur Hiere. xi. Mittamus lignū in panē eius: id est mittamus panē celestē in lignū eius: id est in crucē. ¶ Quinto videndū est quē sint merces quas iste mercator portauit. De quibus sic dicit Augu. super illud Deb. ij. Et literaret eos qui timore mortis. ⁊c. In isto est seculo multigno quid abundat nisi nasci laborare ⁊ mori? De iste mercēs regionis nostre: et ad tales merces mercator ille descendit. Et quia officio mercatoris dat ⁊ accipit: dat quod habet ⁊ accipit quod non habet. Christus in ista mercatura dedit ⁊ accepit. Accepit a nobis q̄ hic abundat: scilicet nasci/laborare/⁊ mori. Dedit renasci/resurgere/⁊ in eternum regnare. Ex hijs patet q̄ christus a nobis tres merces accepit: scilicet nasci/laborare/⁊ mori. De prima merce de dicitur Esa. nono. Parvulus natus est nobis ⁊c. De secunda. ps. Pauper sum ego: ⁊ in labo. ⁊c. De tertia. Psal. ij. Factus est obediens p̄ q̄ ad mortē ⁊c. Nobis autem dedit tres suas merces: scilicet renasci/resurgere/⁊ in eternū regnare. De prima Johan. i. Dedit eis potestatē filios dei ⁊c. Johan. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu sancto. ⁊c. De secunda. Johan. v. Ego resuscitabo eas in nouissimo die. De tertia. Luce duodecimo ca. Nolit timere pusillus grex. ⁊c.

¶ Dñica post octa. epi. Sermo primus.

Similes est regnū celoꝝ homini qui seminauit bonū semē in agro suo. Matt. xiij. Illa parabola de seminante bonū semē ⁊ sup̄ semināte zizania dicit p̄ sens ⁊ expo sitū: sm̄ cui⁹ expositionē in illo euāgelio plura videnda occurūt. ¶ Primo videndū est q̄ vel iste q̄ seminat: significat bonos. Diabolus q̄ zizania in mundo seminauerat: tria semina pestifera. Ignorantiā/malitiā/et miseriā. Iste de celo venit celestē agriculā portās tria seminalia virtutū. s. aptitudinē/gratiā/⁊ gloriā. De quibus dī Joh. i. Vidimus gloriā. ⁊c. Ecce semen glie. Plenū gre. ecce semen gre. Et veritatis. Ecce semē sapientie. Primo igitur diabolus seminauerat ignorantiā et ob hoc mundus erat tenebrosus: ideo ihs apostolis: sapientiā illuminando. Joh. i. Lux in tenebris lucet ⁊c. Rom. viij. Nor⁹ ceteri: dies autem appropinquabit. Secundo diabolus seminauerat culpas: ⁊ ob hoc mundus erat frigidus. Matt. xxiiij. Sient frigidam facit cisterna aquam suam/ sic frigidā facit malitia alios sibi. Ideo christus portauit gratiā infiammandi. Luce. xij. Ignem veni mittere in terram. ⁊c. Tertio diabolus seminauerat miserias: ⁊ ob hoc mundus erat ignominiosus. Ad tantā iniquidem miseriam ⁊ ignominiam homo deuenerat q̄ tunicatis similis factus erat: ideo christus portauit gloriam exaltandi: et adeo q̄ deus hominē exaltauit q̄ qui erat tunicatis similis fecit eum fratrem suū: angelis p̄ sociū: et regē celestē: ⁊ omnibus creaturis celestib⁹ ⁊ principes. Illa languntur in Job. Quis est homo q̄ memor es eius ⁊c. ac si dicat. Dic: homo est ne vilis conditionis: tamen tu memor eius fuisti: et visitasti quando ei ipse parentelā contrauisti: ⁊ cui⁹ eū paulo minus ab angelis minuerīs propter naturas corruptibilem: tamē eum adequasti eis per gloriam consimilem. ps. Gloria ⁊ honore coronasti eum: quia fecisti eum regē celestē: ⁊ constituisti eū sup̄ opera manuū tuarū: quia fecisti eum omnibus creaturis celestib⁹ ⁊ principē. ¶ Secundo videndum est quis sit agricola mundus. In isto agro sunt sepe purissimi malarum concupiscentiarum/punctiones/et inordinate solicitudinum: ⁊ delectatiōes sepes quinque sensuum. De istis tribus dicitur Prouer. xxiij. Per agrum hominis pigri transiui ⁊ per vineam viri stulti/ ecce totum repleuerant ortice ⁊c. Ut ergo eos nostrū sit agere optime ad seminandum: debemus eos lere ortices malas: et concupiscentie ⁊ plante rem virtus temperantie. Esa. lx. Pro vitice crescet myrtus. Vitex autē vocata est ex eo q̄ tacta acharitate: est ignee nature ⁊ pro tigine generat: ideo significat carnalē delignat. Myrtus ⁊ Jsido. li. 2 mari ex eo q̄ in terris maritimis nascitur: ⁊ est multū retinens: et significat continentiā. Tunc igitur pio vitex crescet myrtus: quū in carne in qua habitabat pruritus concupiscentie cessauerit: et nitor pudicitie. Debemus etiā et edicare spinas pungentiū solicitudinū ⁊ facere eas nouas. Hiere. iiij. Novate vobis novale: et nolite serere sup̄ spinas. Debemus edificare circa sensus corporis sepē custodie. Eccli. xxviij. Sepi aures tuas spinis. ⁊c. Eccl. x. qui stillicidat sepē non debet cū colubet. s. liberalis. ¶ Tertio videndū est quid sit triticū: quia sūt regni. Triticū est exterius habens tunicas interius candores. Panis effigie tritici mille ebito adamet⁹ mille sapor erit receptimus: ⁊ ferut deꝰ exterius ad puritatē habent charitatem/interius in corde habent puritatē. Considerando ergo infinita opera ⁊ beneficia deitatis: ⁊ humanitatis de Christi. v. Hilarius meus candidus ⁊ rubicundus: electus ex millibus. Candidus propter puritatē: rubicundus propter charitatem electus ex millibus propter hūanitatis placē sapor. ¶ Quarto videndū est q̄ sint zizania: quia sūt nequā. Zizania est herba habens. s. primū acutū/ventosū/et venenosum. Inquantū habent primū acutū significant auaros: amari est sunt valde acuti ad despiciendū. Ja. iij. Si zelū amarū habetis in corde vestro. ⁊c. Et est nonacuta acuta ducens per caput et to et totaliter radit: sic auarus simplices cito ⁊ totaliter spoliat et decipit. Inquantū ūt autē zizania habet ventositatē/signifi cant superbū. Prouerbio. x. Qui nititur mendacijs hic pascit ventos: id est sequitur aues volantes. Superbus est nititur mendacijs adulationū ⁊ sequitur ventos fauorū abitionū. Dentus enī dicitur q̄ volens tua venit: et tamen subito deficit. Sic ambitiones sepe in magnitudine inuenitur et to deficiunt. Talis etiā sequitur aues volantes suos deliderios. Male est p̄s Jsido. dicitur ab a quod est sine/ ⁊ vanis quibus habet certā vtilitatē per aera vagādo discurrit. Sic stulti p̄ varios deliderios discurrunt et nichil stabile tamen inde hūt. Inquantū autem zizania habent sm̄ venenosum/signifi cāt luxuriā. Deutero. xxxij. Venenū aspidū in sanabile. Aspis est dicitur ab asperādo: quia venenū spargit: ⁊ significat diabolum q̄ p̄ venenū spargit luxuriē: quod dicit insanabile. Aspis autē ne audiat incantantis vocē sua aurē in terrā figit: aliā cū cauda claudit. Dec est duplex causa quare sepe luxuriosi non sanentur. Una est q̄ habent coram diabolum terrenos: q̄ sunt materie luxurie: hoc ē aurē conuersa in terrā figere. Alia quia promittunt sibi longā vitā: hoc ē cauda in aure ponere. ¶ Quinto videndū est q̄ sint holes dominicos: q̄ p̄ latī negligētes. Tria sūt sunt genera holetus quibus plenissimū est domus. s. pallones gregis/gubernatores nauis/⁊ nauigantes obliuiosi. Periculosissimū est qui plantat domū. Palo qui sunt dicit gregis pastores. vñ dicebat Jacob qui fuerat pastor. Gen. xxxij. Fugiebat domus ab oculis meis. Iu. ij. Pallones erant in regione eadē vigilantes. ⁊c. Scito quia sunt nauis eccle gubernatores. Prouer. xxiij. Eris sicut dormiens in medio maris. ⁊c. Tertio quia sunt rabiosi ecclie tantorum. Ecclesi. iij. Est modo obscessa a demonio ⁊ tyranno: video periculosius esse si tibi tantorum dominorum. Est primus tantor reprehenditur. Mat. xviij. Simon dormis ⁊c. hoc significatur Est. ij. Reg. viij. vbi dicitur q̄ Maria purgās triticum obdormiuit: ex hoc interfectus est ishoseth. ¶ Sexto videndū est q̄ sit tantus? hoc diabolus. Pm est Hugo. Inter malos ⁊ ea put eos tanta ē vnitas ⁊ p̄sonitas q̄ alicui membra appellātur nomine capitis. Joh. vi. Unus ex vobis diabolus est. Aliquādo caput nomine membroꝝ: sicut hic vbi diabolus p̄sonatus est homo, similiter inter homos et dñm caput (Sat Augu.) tanta est vnitas q̄ aliquando membra nocentur nomine capitis. Ja. Nolite tangere Christos meos ⁊c. Aliquando caput assumit personam membrorum. Actu. ix. Saule quid me p̄sequeris? ⁊c. ¶ Septimo videndū est quid sit messis quia consummatio seculi. Sanctus enim viri modo seminat cum labore: q̄ labor est tantus q̄ aliquando fletum indu cit. Ja. Gaudeo dum ⁊ fle. ⁊c. Expectant autem cum patientia et timore. De patientia dicitur Jacobi. v. Ecce agricola expectat preciosum fructum terre ⁊c. Sunt in tumultuosa multa pertesa seminibꝰ tamen nant. Jobe. i. Nisi dum crucē concidit lo custodiet pecudum locus te comedet bouem. ⁊c. Metunt vero cum gaudio et exultatione. Psal. Qui seminant in lachrymis. ⁊c. Mali autē metēt in dolore. Job. xiij. Videt eos qui operantur iniquitatem: et semināt dolorem et metūt eos ⁊c. ¶ Octauo videndū est q̄ sint messores: quia angeli. ad quos tria spectabunt sicut ex parientes cuiusdā. colligit. s. messio/collectio/⁊ ligatio. Messio est in separatione malorum a bonis tranſitoriaꝝ. Ps. Aug. cum tanto amore dilexerunt q̄ membra sua ea separarentur: videtur sicut habet homo in membri abscindendis: ita colebunt in eoꝝ separatione. Collectio erit in segregatione reprobꝝ a bonis. Mat. xiij. Erūt angeli ⁊ separabunt malos de medio iustoꝝ ⁊c. Alligatio erit in associatione reprobꝝ cum reprobis. Barga. Dicat in domo patris mansiones multe sunt: ⁊ in diuersitate pertinatis: sic damnatos ouersos supplicio gehenne ignis subdet disparitas criminis.

¶ Sermo. ij.

Omine non ne bonum semen seminasti in agro tuo ⁊ cet. Aug. ⁊ vide sūt coīda fide illi que sunt agere achetis demach/ hoc est agere sm̄ euāgelium et eo q̄ christus cum alas suo sanguine comparauit. In isto agro diabolus sine cessatione mala spargit. Non est tentat

malos sed bonos: ut Bzego. Mos' pulsat re negligit: quoo quiete iure possidere se simit. Bonos aut' (sicut aliquando) dicit eidem Bzegorio) assidua tentatione ip pugnat ut fidem tedio vincat. Seruf igitur patrisfamilias sunt sancti predicatores doctores scientes agrū illum kanchare a Christo emptum: ⁊ tam bene seminatum: et ñ videtes in eo semen contrariū / querunt ⁊ dicunt. Domine nonne bonū semen seminasti in agro tuo? ⁊c. Ubi tria dñgitur. Palo tangitur propositū ifidis est dicitur. Domine nonne bonū semē ⁊c. Secundo p posite ifidis admiratio ei dicitur. Unde ergo habet zizania? Tertio ipse determinatio ei dicit. Inimic' homo hoc fecit. ℭ Circa primū notā dus q agor dei sicut Chrysost. exponit est mundus: id est seruī dei qui sunt de mundo quantū ad habitationē. iuxta illud Johan. xvij. Et hi in mundo sunt: ⁊ ñ sunt in celo quantū ad conuersationē. iuxta illud phil. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Ille est ille agor de quo ibi Josue. xx. quem ait suus est a puo vt peteret a patre suo agrum et petit. Terram australem et arentem dedisti mihi: iunge et irriguum. Per dirquet irriguū superius ⁊ inferius. Ista sunt illa tria scilicet, corpus/anīa/spūs: que ponit apūs dicens. 1. Thessal. v. Ipse autem deus pacis sanctificet nos per oīa vt integer. ⁊c. Illa aūt tria a deo ei suspirio petere debemus. Illi habent terrā australē ⁊ arentes qui habēt corpus aridum ⁊ ab omi carnali cōcupiscentia exercitū. Gen. i. Congregā tur aque. i. carnales cogitationes in locū vnūm: id est in matrimonio. Et in virginibus et in continentibus appareat arida. i. terra ab omi libidine exercitata. Illi habent irriguum inferius quorum anima sepe pro nimia tribulatione afflicta emittit lachrymas dolorū. Johannis xvi. Amen amē dico vobis quia ploabitis ⁊ flebitis ⁊c. Illi habent irriguum superius quorum spūs pe desiderio celestiū sepe emittit lachrymas deuotionis. Psal. Fuerunt mihi lachrime mee. ⁊c. Talis igitur ager sic arigato in corpore/sic irriguo inferius in anīa/sic irriguo superius i spūtu: aptus est ad producendum fructū/ro sum/⁊ vinū. Rā in corpore arido. i. mortificato crescit fides castitatis ⁊ pudicie. Est aut' preciosior tritico ariditas ei cōmunitis secundo. Esa. xlj. Non dicat eunuchus. Ego lignum aridum. Nomen sempiternum dabo eis. Illud nomen sempiternum est illud de quo dicitur Esa. quarto. O ei pulchra est castis generatio cum claritate. ⁊c. In anīa irriguo per amare tudinem nascitur rosa potentie: quia sicut dicit Bzegorius. Abel ager esse non' valet quem cata malitia non exercet. Augustī. Omnis malus aut ideo viuit vt corrigatur / aut ideo vt per ipsum bonī exerceāt. In spūtu irriguo per deuotiones nascuntur viole cont' piationis superne. Esa. xxvi. Spūtus meus in secessū meo. ⁊c.

ℭ Secūdo ponitur propositi ei ifidis ad mitratio ei dicitur. Unde ergo habet zizania? Ad tria ifidis potest reduci q hic causas quā ponit dñs dicēs. Inimic' hō hoc fecit. Sunt alie tres cause et quibus zizania cōmiscentur. Primo ex culpabili negligentia quando agricole pigre negligent. Luc. xij. Cū tritico cōsueuerunt crescere zizania sicut dicitur hic. Palet/q tñ non sunt recondende ei tritico. Hiere. xxiij. Quid paleis ad triticum dicit dñs. Et spine. Mat. xiij. Simil ecclesie spine fuit coorti sunt et illud. Hec aut inter seita differūt: quia zizania non sunt de semine tritici: in herba tamen assimilantur tritico: paleę vero sūt de semine tritici sin fructu tamen tritico non assimilātur spine aut non sunt de semine tritici nec in aliquo assimilantur fructi nocent. Semen tritici est fides dei ex qua oia bona opera nostra nascuntur. Hereticī sunt zizania/quib nascitur ex semine tritici. Lex fides dei. Assimilantur tñ tritico. i. catholicis. in herba. i. in conuersatione simulata. Mat. septo. Attendite a falsis' phetis qui veniunt ad vos. ⁊c. illa tota zizania sunt cōburenda sicut dicitur hic. Paleę vero sunt falsi christiani/ qui licet videantur ex semine tritici. i. ex fide dei/ nō tamen habent fructū boni operis. et quāuis paleę profint tritico: tamen non recondūtur in horreo cum tritico. Sic etiā falsi quamuis profint bonis: tamen quia nō sunt bon/in igne eterno cremabūt. Mat. tertio. Paleas aut ecombuet igni. ⁊c. illi sunt similes illis de quibus dicitur Judis eū duodecimo. q: non poterant dicere se boleth quod interpretatur spicas/ sed chebos let quod interpretatur paleas. Spine vero sunt holera spūs qui nec fidē videtur habere nec opera. ⁊ insuper bonos persequūtur aut in psonis vt tyranni / aut in rebus vt pstrarii/ aut in vita per multi ereticī: sicut multi prelati. Tales etiam spine comburentur. Esa. xxvij. Spine congregate igni comburentur. Secundo nascuntur zizania ex aerio corrupto: ut signant malorum societatem que bonos corrumpit. Et ubiq; ē periculosa et damnosa: scilicet in celo/in mundo / et in inferno. Ramen celo mala societas ineffabiliter fecit alios ecclesie perdere et regnum eius. Apocalyp. xij. Cauda draconis trahebat tertiam partem siderum celi/ ⁊ misit eos in terrā. Una pessima angelorum fuit illorum qui deo assistunt. Alia illorum qui deo ministrant. Tertia illorum qui deo noluerunt assistere nec ministrare. et istam partē tenuit. Secundo mala fuit in inferno. Nam societas demonū diuntia facit horrorem. Job. xxx. Audāt et veniat super eum hor tibies. Societas propinquorum facit eis dolorem. ideo dives nolebat vt fratres sui ad tormenta descenderēt: ne ei dolorem augerent. Societas autem omnium ⁊ singulorum facit eis stuporem. Esa. xiij. Tumultus qui ad portam eius stupebit ⁊c. Tertio est nocius in malitia. Mat. xiij. Sunt tres mali: ⁊ ideo alios inquinabūt. Gen. xxxij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. Sunt tenebrosi: ideo alios obtenebrare, sunt corrupti: ideo alios corrumpunt ⁊ vitiant. 1. Cor. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia mala. Tertio nascuntur zizania ex terre malitia. quia procedit ex terra aliquando humor venenosus: aliquando grossus: aliquando subtilis: aliqñ subtilissimus atq; purissimus. Quedam igitur femina nascuntur ex humore venenato sicut zizania, illi sunt luxuriosi. Unde dicitur de veneno q quod luxuria regnat in eis. Proverb. xxiij. Quasi regulus veneno diffunder. venenum dicitur a vena: q per venas pfis ad cor descurrit. Uene aut' animę sunt quęs sensus corporis. Una est visus in quo tunc venenū ponitur quādo et impudico aspectu concupiscētia generatur. Alia vena est auditus qui tunc venenum hurtit quando colloquiū mulieris ipsum inficit. Et sic per tales venas istud venenum ad cor vadit ipsum extinguit. Alia generantur ex humore grosso sicut inpetus. Illi sunt superbi qui nascuntur ex humore grosso. i. ex spiritu inflante. de quibus dicit apostolus Col. ij. Inflatus sensu carnis sue. Augu. O pestis inflata quo tendis? O stulta superbia quid inflaris? Es tua petra. Esa. xxvj. Ascendet cornua tua in altum. Alia generant ex humore subtili sicut multi quod licet sit pte tamen est subtile/ ac tenue. Illi sunt quasi plumbum valde subtiles ad decipiendum simplices. Hiere. xvij. Sapientes sunt vt faciāt mala: bene autem facere nescirent. Tales tam subtiles dentur plectētes ⁊ terentes subtilia. Alia generantur ex humore subtilissimo ⁊ purissimo sicut triticum. Illi sunt sancti patres qui a mundo suscipiuntur subtilissimum humorem. i. purissimum amoꝛ. amantes mundum non ad superfluitatem sed ad necessitatem. i. Timo. vj. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur ⁊c. ℭ Tertio ponit questionis et admirationis determinatio. cum dicit tur. Inimicus homo hoc fecit. Ubicunq; bonus seminat diabolus zizania superseminare procurat. Nam seminauit deus in agro suo semē. i. in celo naturam angelicā: mox ibi lucifer superseminauit superbiam. Seminauit deus in agro medio. i. interriti paradiso naturā humanā: mox ibi diabolus superseminauit inobedientiam. Seminauit deus in agro infimo. i. in mundo pacē et fraternam charitatem mox ibi diabolus superseminauit inuidiam ⁊ malam voluntatem sicut patet in cain et abel. Seminat deus quotidie in agro interiori. i. in mentibus nostris bona proposita: ⁊ diabolus superseminat carnalia desideria. Seminat deus in agro exteriori. i. in corpore mūdiciam ⁊ puritatem: superseminat diabolus immunditiam ⁊ carnalitatem. et ideo bene dicitur de eo. Proverb. vj. Homo apostata vir inutilis graditur ore perverso et in omni tempore turgia seminat. Diabolus homo dicitur quia hominem plecit. sicut ab Hrē cadicitur scipio africanus: quia deuicit africam. Et est apostata q a deo apostatauit. Et est inutilis immo valde nocius. Et graditur ore perverso quia mendax est et pater eius.

ℭ Sermo. ij.

Eligite primum zizania ⁊ alligate ea in fasciculos ad cōburendum ⁊c. Postquā dominus vt zizania ante messem eradicarentur q dixi; quadrupliciter eradicatione intelligendum est. Aut de eradicatione vniuersali ⁊ omnimoda qua fienda est tempore messis. i. in fine seculi. ideo dicit. Sinite vtraq; crescere usq; ad messem. Aut de eradicatione precipitata ⁊ dubitanter quando non est certum: aliquo q fiet zizania quito aliquib' signis apparet. Unde dicit glo. hodie. hoc pdicetur cōterrum verbo apostoli. qui attenderte multi ex vobis'. Sed sicut loliū ⁊ triticum simul in herba sunt parum discrētia. ita monet dominus ne de ambiguo iudicemus. Aut de eradicatione periculosa: vt quando non possunt eradicari zizania sine periculo tritici. Ideo dicit dñs. Ne forte ⁊c. Aut de eradicatione libidinosa. vt qñ ex libidine vindicte vel motu impatientie vellet, quis malos auferre: quia tunc patientia est reprobata. Ja. v. Patientes estote fratres mei. Quādiu igitur zizania simul cum tritico crescunt in agro non tamē tam illo simul reconduntur in horreo. sed triticū in horreo reconditur: ⁊ zizania ignī cōburūtur.

In verbis igit̃ premissis duo ponunt̃ scz pena reprobor̃ et gloria beator̃. Pena reprobor̃ ponit̃ cum dr. Colligite pu mum zizania. ꝛc. Gloria beator̃ ibi dr. Tri ticum autem colligite. ꝛc. Circa imp̃onum sūt pene dñs tres ponit. s. seperationem a bonis: vocationem in supplicium: et diuersitatē in penis. ¶ Seperation bonor̃ tangit ibi dr. Colligite id est tollite ⁊ auferte eos de medio. ne cum sanctis societatem habeant ⁊ ne videant faciem dei. Vtrūq; autem est magna pena. s. amittere eius visionē ⁊ societatē angelicam ⁊ sanctissimā qui bus cōstat tota beatitudo ipsorum sancto rum. Dicit autē Aug. super Gen. ad lām q̄ sancti habebūt triplicem visionem. scz corpalē: quā videbūt reprobi corpora dāno: ostēdens ataorū tātū corpa hūana. ⁊ talis visio faciet in eis magnū fu porem. Visionē quodā modo spūalē habe būt quā videbūt bonorū bona ⁊ peiorum malā. ⁊ talis visio faciet in eis magnā ⁊ horribilē trachdinem ⁊ furorem. Visionē vt ita dicā intellectualē: qua videbūt tacti ferūq; qui est quasi deus ⁊ ois infernalis. ⁊ talis etiam visio faciet in eis magnū et horribilē dentium stridorem. Videbo enī tam horribilem atq; terribilē olim stridē bunt dentib⁹ pie pauor. Iu. Perhorrescebit eum. s. hōiem: ⁊ ex hoc trascet. ecce quant⁹ furor. Hanc ibi⁹ iuste fremet. ecce quantus stridor dentiū. Et tabescet. ecce quāt⁹ fin por. ¶ Et ē dānati habebūt cognitionē ⁊ supplicij: vñs notat cum dr. Alligate eū in fasciculos. Greg. in moralib⁹. Si mul⁹ in supplicio ordo seruandus est: cur combu rēda thymia in fasciculos ligant̃? Si mi nimum fasciculos ad ardendum ligare est hos qui eterno igni tradēdi sunt pares paribus sociare: vt quos similis culpa inq̃nat: par ꝑ pena cōstringat. Et sic vide tur q; in inferno erit ordo. Sed cōtrarii videtur qđ dr. Job. x. Ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. Sēdetem dū q; est ibi ordo: non est ibi ordo. Et ein exp̃ ordo. Primo ouine iuditi⁹ Augu. Peccatores in supplicio ordinant̃: vt nū q̄ sit ordinis culpe sine ordine iuditi⁹. et hoc ostēdit Aug. triplici exēplo. Pulchr est relucet gemma in annulo incorporata. Pulchr latro apparet in ca. sic diuina iuditia pulchr lucet in carcere infernali. Pulchr peccator qui est quasi deus ⁊ ois infernalis. ⁊ talis etiam visio faciet in eis magnū et horribilē dentium stridorem. Videbo enī tam horribilem atq; terribilē olim stridē bunt dentib⁹ pie pauor. Iu. Perhorrescebit eum. s. hōiem: ⁊ ex hoc trascet. ecce quant⁹ furor. Hanc ibi⁹ iuste fremet. ecce quantus stridor dentiū. Et tabescet. ecce quāt⁹ fin por. ¶ Et ē dānati habebūt cognitionē ⁊ supplicij: vñs notat cum dr. Alligate eū in fasciculos. Greg. in moralib⁹. Si mul⁹ in supplicio ordo seruandus est: cur combu rēda thymia in fasciculos ligant̃? Si mi nimum fasciculos ad ardendum ligare est hos qui eterno igni tradēdi sunt pares paribus sociare: vt quos similis culpa inq̃nat: par ꝑ pena cōstringat. Et sic vide tur q; in inferno erit ordo. Sed cōtrarii videtur qđ dr. Job. x. Ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. Sēdetem dū q; est ibi ordo: non est ibi ordo. Et ein exp̃ ordo. Primo ouine iuditi⁹ Augu. Peccatores in supplicio ordinant̃: vt nū q̄ sit ordinis culpe sine ordine iuditi⁹. et hoc ostēdit Aug. triplici exēplo. Pulchr est relucet gemma in annulo incorporata. Pulchr latro apparet in ca. sic diuina iuditia pulchr lucet in carcere infernali. Pulchr peccator qui est in patibulo diaboli. Pulchr tricē peccator qui est seruus diaboli: manet in cloaca gehennali. Sēdo est ibi ordo supplicioꝝ: quia omnes equaliter puniendi. ⁊. tanta mensura peccati datur mensura supplicij. Deut. xxv. Proportiōnabilis pecca ti erit et plagarum modus. Tertius est ibi ordo peccātorum: qui tāt qui fuerunt simi les in culpa/ sociabūtur in pena. Zacha. xij. Planget terra. s. infernalis familia: et familie eorum. Nam seorsum plāctū facient familie superbor. seorsum familia luxurio sorum. seorsum familia auarorū. Q̄ autē de non est ordo dictum ad tria. Primo q; elementa ⁊ cetere creature ibi nō seruabūt distinctionem suā: sed ola sunt cōmixta ⁊ cōfusa. ⁊ ignis sulphur ⁊ spūs procellarū pars calicis eorum. Ideo inferni⁹ vocatur chaos. Luc. xvi. Scdo q; dānati non seruabunt ibi locū suum: nec esse diuinitus q̄ frequenter mutat locum. De dānatis aūt dr Job. xxviij. Ad nimiū calorem transi bunt ab aquis nimium. Tertio q; ibi elementa non seruant proprietates suas. Nā proprietas ignis est glacies ⁊ niues refrige re. Tunc aūt non refrigerabit. Sap. xvi. Nec et glacies liquitatē suā virtute ignis non tas bescebat: propterea aūt est ignis exēpere. Nec aūt nō exēpet. Sap. xvi. Ignis in aq̄ valebat supervenire fulgur aūt exēpere: quā tur ob⁹ insecebat. Propheta autē ait dānā recipere. Tunc aūt non resolvet

ad nihil sunt apti nisi ad ignem. Ezechiel. decimo quinto. Filii homo quid fiet de ligno pditi ex omnibus lignis meorū? Auniquid assumitur de eis lignum vt fiat opus? aut fabricetur ex eis paxillus vt dependeat ex eo quodcūq; vas? Ecce igni datus est in escā. In talibus em hominibus non est lignum illicitus virtutis per quod fieri posset talis quod opus meritorū: nec paxillus id est octa eminens ad quam vasa subditorum possint pendere per exemplum. Et ideo ex quo sibi non sunt pfecte per opera meritoria nec alijs per exemplā non sunt apti nisi ad incendiū. Tertijs palmites sunt qui vitī semper adherent vtfructū faciunt. De quibus dicitur. Qui manet in me & ego in eo:hic fert fructum multū. Tales em mal fructificant. Tam quia a patre qui est agricola purgantur. ibidem. Omnem qui fert fructum purgabit eas. s. pater meus: vt fructū plus afferat. Tamq; a filio q est vitis vera humor infunditur. Hiere. xvij. Erit tanq̄ lignum quod transplātatur sup aquas qđ ad humorem mittit radices. Tum quia a spiritu sancto qui est salutis radius que nutrimentum et excoquitur. Cū tecoum. i. Boetius cppit dilectus meus &c. Ad literam em sic q; sol radio recto locum illum engaddi respicit:ideo vuas exquo quit & pclosius vinū facit. ¶ Secōo videndum est quis sit ille pater familias, & ubi eēdum est q; deus trinitas qui habet tria palatia in quib; habet tres familias. Primum est celum vbi est familia filioū. po. Filij tussiost nouelle. Secōo est mundus vbi est familia militantium. Job. vñ. Circuiui et obtio hoīs super terram. Tertium est infernus vbi est familia incarceratorum. Esa. xxiij. Congregabuntur in congregatione vnius fascis in lacum: & claudentur ibi in carcere. Uel potest dici q; ille tres familie sūt tres status salutis. s. pfectorū pfectorum & negligentū. Qui nō est talis sto tum tristi statu sicnon est de familia dñi sed diaboli. ¶ Tertio videndū est qui sunt illi operarij. Et dicendum est q; sunt fideles. Homines tamen tria sunt genera de quibus &. Apoc. iij. Utinā frigidus esses aut calidus sed quia tepidus &c. Quidā est operantur fideliter & feruenter: illi sunt catholici boni operarij. Ponit autē Christo. super matthēum tria signa per que boni operarij discernuntur a malis. Primū est gradus suos operarius plus assicit opus & potius ecclesiasticus autem parum habet cordis ad eccliam qđ ad opus ministerium. Sic & seruus bene in operib⁹ suis pfuit intendūt dei gloriam et postmodū pfectā suam. malus autem ecconuerso. Secōo est q; bonus operarius diem expendit circa opus sibi cōmissum dicum autem exponit circa eccliam. malus aūt parum vult operari: & tota die conteritur & inebriari. Sic & serui dei tot & tam pua debent expendere circa sūa alios pos curanda: modicum aūt circa temporalia acquirenda. malī aūt econverso faciūt. Tertium est qr bonus operarius si forte opus non potest perficere: erubescit mercedem petere vel coā dño apparere. malus aūt sine perficiat sine non impudenter se ingerit & mercedem petit. Sic etiam serui dei si forte aliqua carnis fragilitate impediti aliquod opus dei non faciūt: apparere cū rationabilis oationibus erubescunt nec p illo opere mercedem a dño sperare pcsiunt. malī aūt etiā si nihil boni faciūt: impudenter se ingerunt. & de dei patientia & bonitate nimia sūmunt. Alij operant & nequiter. Isti sunt frigidi. & malī operarij de quib⁹ sic dicit Aug. super ps. Dicit homo miser meto me continere a malo: vos lo videre bōa bonoꝝ. Si operarius tuus tibi diceret. En vallo istam vineam. Edulcabo me ad omnem vt vellem eam & potes et edendam ola ligna vtilia: nō q̄s colligam habeam cum fecero illud redditurus es mihi laborem meum. Nonne insanum illum diceres & de domo tua illum expelleres antequā ad falcem manum mitteret? Talēs sunt homines q; volūt a mala facere: & dicunt bonos videre. Alij sunt q; operāntur negligenter. Isti sunt tepidi operarij qui sepe sunt pciosi & frigidi. Aqua enī calida qñ pcipiat fortē pgelat & frigida ex eo q; frigus motum resistētiā ibi inuenit: nō virtutē suam ibi fortius imprimit. Similiter & terrenus dorum & frigidum propter eandem causam fortē ignitur & ripulsa. Eodem modo qñ bonus efficitur malus pciosus sunt ceteris. qr diabolus in eis fortius imprimit suam malitiam propter mala quā ibi inuenit resistentiam. Malī autem qñ conuertuntur feruentiores sunt tepidis qa deus fortius in eis suam impulsum gratuam. Ideo ii Eccle. viij. Melior est iniquitas pri & bene faciens malitiā quā qñ conuertitur per iniquus/feruidus operat & malus & tepidus. Quarto videndum est quis sint isti hore. Et dicendum q; si vinea accipiatur allegorice pro ecclesia: tunc vñ Greg. manē fuit ab adam' vsq; ad noe. Tertia a noe vsq; ad abrahām. Sexta ab abrahām vsq; ad moysen. Nona a moyse vsq; ad aduentum dñi. Undecima ab aduentu dñi vsq; ad finem mundi. Si vero vinea accipiatur mystice pro anima: sic vñ Greg. manē est intelligenda pueritia que pro tā crescit sicut lux matutina. Tertia est intelligenda adolescentia: que posscit in calore etatis & splēdore cognitiōis.

Uerta est intelligenda tunc tēpo que ptene calet et lucet sicut sol in meridie. Hora est intelligenda senectus propter experientiam multam quā habent sensū que incipit nec crescere in cognō et cognitione. Undecima est intelligenda etas decrepitoꝝ que iuxta occasum est. Qui igitur deus ad bonā vitā alios in pueritia alios in adolescētia. alios in iuuentute alios in decrepita etate pūocat ideo diuersis horis operū in vineā pcantur. ¶ Quinto videndū est q̄ sit illa denarius. Et dicēdum q; secōm Remigiū. Ille unus denarius qui oībus datur significat vitā beatā vera que ab oīb⁹ pcipitur in qua nō pluet vnus alio. quia pfectionis: et illi erunt multe diuersitates meritoꝝ. Dñs ait denarius quadruplex rōne. Primo ratione nūs. Denarius est dra decē q; oliz decē pfectos habebat. Et ideo vita illa beata denarius dicit q; ob seruationē decalogi dñi. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi seruā mādata. Secōo ratione imaginis. Imago essencia in dño imprimet per assimilationē ad deū: & trāsformationem in ipm. ij. Cor. iij. Nos aūt reuelata facie gloriā dñi speculantes in eādem imaginē transformamur &c. Tertio ratione scripture qr dñs erit plena scientia et cognitio veritatis. i. Cor. i. Nisi cognoscere ex parte: tūc aūt cognoscā sicut et cognitus sum. Quarto ratione signate pfectionis: quia erit plena pfectio eternitatis. Jo. i. Ego vitā eternam do eis. ¶ Ser dicēdum q; ille pfectus inquātū homo. Hā inq̄ ei potest. Ei igitur procuratio: quia sicut dicit Glo. interlinearis. Pater ola dedit filio in manus. Ola scz celestia terrestria et infernalia. Hā celestibus procurat iustum remunerationē. Mat. xxv. Uenite benedicti patris mei &c. Terrestribus procurat paternā pietatis. i. Joh. ij. Aduocatū habemus apud patrē Jesum xpm iustum. et ipse est ppitiatio &c. Infernalibus procurat eternā pditionē. s. Regnū celoꝝ virgas ferreas &c. ¶ Septimo videndū est que sit ista murmuratio. Et dicēdum q; murmuratio ex multis causis pūt. Primo ex motu impatientie. de qua ps. i. Cor. x. Nolo murmuraueritis sicut quidā murmuraverunt & perierūt ab exterminatore. Ista talis murmuratio non erit inter sanctos. Bregō. Regnum celoꝝ nullius murmuris acceptiōnē qui accipit murmurare pōt. Secōo causat potest murmurare pōt. Secōo causat potest ex magna desiderii intellōne. Et isti murmurauerūt contra virum dei Moysen. Nonas moyse desiderū intellō quedam condita murmuratio. et talis murmuratio erat in enī quo patrēbus qui nimis tulisse suam libertatem affectabant. Unde dicebat vnus aug. Eia lucū. Utinam detrūperes &c. et &c.

Istam talem murmurationē habet anime sanctoꝝ que dicūt. Apoc. vi. Usq; quo dñe sanctus et verus non iudicas et vindicas sanguinē nr̄m? Tertio causat potest ex ligo expectatione et caudis suspensione. Et ista etiam fuit in antiquo pōtifice. Hier. Accipiētes murmurabant: qi antiqui patres in infernum descēdentes a gloria vite ti sunt. Quasi ergo post murmurationē de narium acciptū qui post longa infernalia ligo ad regni gaudia pueniunt. Quarto causat potest ex admiratione diuine clemētie. Et ista murmuratio est aliquando inter sanctos viros: qui videtes q; deus tam cpiose et citius remunerat tardeuenientes & sibi longo tpe seruientes/quodā modo murmurant: dei super hoc liberalitatem et miam admirantes. Unde et Petr murmurare potuisset qr latro citius ipso ad regnū pueniit. Et de tali etiam murmuratione intelligit potest qđ dicitur hic. Quinto causat potest ex admiratione diuine patientie. Et hāc etiam habent sancti pueniunt pcentes malos in hac vita floere quodāmodo murmurāt: dei super hoc patientiam admirātes. Hiere. xij. Justus quidem tu es dñe: si disputē tecum quare via impioꝝ pusperatur: bene est oēs qui pueuur &c. ¶ Itaque agunt. Abacuch. i. Quare respicis contēptores et taces conculcāte impio iustiorē se? Uel potest accipi ista murmuratio per quādam suppositionem quasi diceret. Dato q; sic murmurauerit talis rideret eos. Et qđ tunc fuerit dabo vobis. ¶ Sermo. ij.

Terro oīn vineam meā et quod iustum fuerit dabo &c. Ista verba dixit dñs vineę citis qui stabant octosi in foro. Magnū quidem periculum est octosi fectari: qi diabolus quos octosos inuenit mos ad opus sunum assumit. Ussi monet Hiero. Semp aliquid boni facito vt te diabolus inuenat occupatus. Aliquādo etiā dñs diabolum pacientē et octosos ad laborandum mittere sicut hic qđdicit. Ite et vos in vineā meā &c. Et in hoc duplex magna dei misericordia. Labor enim fit instructus homine propter pcm. Gene. iij. In sudore vultus tui &c. Et tamen ipsum laborem nobis conuertit in meritum. Psal. Labores manuum tuarū qm̄ &c. Aug. de ciu. dei. Jus exhibit dei misericordia pena vitiorum' translata in arma virtutū: et sit tuli meritū supplicij pcessū. In verbis igitur premissis tria sunt videnda. Primo quid per vineā significet. Secōo ppter qđ operū in vineā mittant & qđ notatur cū dr. Ite et vos &c. Tertio que

mercedem ejus auferetur: qñ notatur eis fi-
Et qñ totiēs fuerit dabo vobis. ¶ Uineæ pal-
mum notādum q̄ per vineā ſcām Dei, alia
ſine ſpecie ſignatur. In vinea igit̄ alie nō la-
bendū eſt vt amputem⁹ palmites luxu-
riātes carnal⁹ q̄ ſpualiēr ſtie. Lxl. ij. Tho pa
tationis admonet. Precipitum⁹ lapides ſuga-
bre. Eſa. v. Lapides elegit et eos. Et circūpo-
nus ſpinas auertit. Ubi habdē de vinea
maior. Aſcēdent ſup eam vepres et ſpine.
In tali igit̄ vinea ſic purgata nascitur bo
ne gēme: boni flores: bone pue et humi pu
nam, de ihus ſa. Bene. xl. Uidebā eos me
ritem in qua et ant treo propagines: cre
ſcere prualēm in gēmis et p⁹ flores quas
matur eſſere. Tulit ergo vuas et expreſſit in
calicem et tradidit pharaoni. Bē
me bone ſunt cogitationes bone. Sicut et
gemme ſunt principia r origo olim fructuū
in vinea. ſic bone cogitationes ſunt princi
pium et origo olim bonop opum in alā. pri
uſq̄ eſſi homo aliq̄d bonū factat illud co
gitatione pertractat. Eccleſi. ij. Logitaui
vino abtrahere carnē meā. Et ſi tibi fo
etpſi a nobis habere nō poſſumus: ſed a
deo petere debemus. ij. Corin. iij. Non q̄
ſufficientes ſim⁹ cogitare aliq̄d a nobis ſi
ſi ex deo ſit. Flores aūt dont ſunt bone
volūtates. Chry⁹. Bone volūtates ſic ſunt
ap deos qui ſecundū odor: ferentes. Sic
ut aūt ex gēmis naſcitur fructus: ſic ex bo
nis cogitationib⁹ bone volūtates. Et ſicut
flores ſcām Chry. nō poſſunt proferre niſi
prius procedāt gemme. ſic nec op⁹ poſſet habe
re bonā volūtatem niſi pr⁹ haberet bonam
cogitationē. Dñr aūt flores a fauonio qui
eſt ventus q̄ greco nate zephyrus appellat:
qui flores gignit et cōſeruat, et ventī ab oc
cidēte: ¶ eo maxīe et occaſum hoſa repre
ſentat. Uel dicitur flores ſcām Iſid. quaſi
fluentes: eo q̄ cito reſoluūtur et marcſe ab
multo pter aquas obūdātiam. Uñ auſter
quaſi hauriēs aquas vocat. per q̄s dat in
telligi q̄ bone volūtates ghant r cōſeruā
tur per mortificationē carnis: reſoluūtur aūt et
diſſipātur a ventis rex abūdātia. Une aūt
bone ſunt fructꝰ bonop op⁹. Si. ut ex vue
naſcitur ex floribus ſic bona op⁹ naſcunt
ex bonis volūtatibus. Eccl. xxiij. Flores
mei fructus honoris et honeſtatis. Dicun
tur aūt vue ſcām Iſid. quaſi humidæ: ex
eo q̄ intr⁹ nſres hñcie ſunt plene. Sic et pa
ſeruos dei debet eſſe humida. i. humor de
uotionis r charitatis plena. Hiere. xxxi. Ine
bitabo alas ſuas ceruos ſuos pinguedine. Uerum
aūt ſignificat grandis conſtus q̄s in preſentē
ex bonis operibus gliatur. Dicitur aūt vnū
ſcām Iſid. a vehendo eo quod vehūtur ſanc
guine rej. Une aūt unt pcētie anime.
Memoria eſt rej letur gaudio q̄ recolit
bona que fecit. Intelligēda q̄s in gradu ſa
ctitatis ſe eſſe cognoſcit. Ne dicat⁹ quādo in
bonis operibus ſemper perſeuerare intenā
dnt. We illo magdio quod in pueſentē ex bo
nis operibus gliatur dicit Bla. ſup illud. ps.
In cuſtodiēdo illis retributio multa. Nō
enī pro eis in futuro reddet premiū ſ⁹ etiaꝫ
hic: eos cuſtodia ſ magnū gaudiū. ¶ Circa
ſcām ſcr. pter qđ operū in vineā mitta
tur. Notādum q̄ operū in vineam mitta
tur. Colucurbit od frūa. ad putādum ad fo
diēdum et ad vindemiādum. Sic et nos de
neam cōſcientie noſtre debemus purare oīa
vitia reſecādo. Dicit Am⁹. ad Hilariū
nū. Uineæ recta fructificat, ſempuranā frō
deſcit, neglecta lunatat. Uinea igit̄ alie nisi
dñ recta et putata ab oīb⁹ vitijs et pcīis
fructificat pr bona op⁹. Job. xv. Omnē
palmitē qui fert fructū purgabit eū vt fru
ctum plus afferat. Oſee. x. Uitis fronduſa
Iſrael fructum ſimilē ſibi. Fructus a ſequat⁹ ē ei. Ille eſt optīs
vinea in qua fructus foliis et folia fructu
bꝰ adēquātur. Et illa eſt optima ala in qua
op⁹ ver dicunt verba ogdens aſſimilātur.
Iſte aūt fructꝰ attēditur et fonte per bo
nam fidē: et intuitu per bonā cōſcientiam.
Proue. xxiij. Para foris opus tuū et dilī
genter excole agrū tuū. Sicut eſt dicit Ca
ſarius. Quid prodeſt ſi certos nīa pelli
ſidet ſerenitas: r inde tibi nra ſpēdant
Unea aūt ſemp putata. i. ala negligēter pur
gata fronde ſcit: q̄ multa vba ſ⁹ pauca ogd
gignit. Talis vinea eſt male dicte, hoc ſignat
ficatum eſt Mat. xxi. vbi dñs ficulnee ha
bēti ſolā folia maledixit. Jumo talis vi
neæ eſt eradicāda et cōburēda. Luc. iij. Ola
arbor que non facit fructū bonū excidet
et in ignē mittetur. Uinea vero neglecta
lunatat. ſ palmites degenerāt r ſilueſtres:
et inſup ouſtur ibi ſpine et vepres. Uñ ait
Eſa. v. Nō putabitur et nō fodiet⁹ r aſcē
dent ſup eam vepres et ſpine. Le. xiij. Ecce
Jſido. dñr quaſi vi prendēres. Spine dñr
a ſpica, pter acuitatē. Qñ igitur cōſcien
tia non purgatur ouſtur ibi tentatiōes car
nales alem vi prendēres. i. violēter capien
tes. Quātur etiā ibi tentationes ſpūales
acute ſalem perforātes. Tuto etiā vinea cr
ſtitur ſilueſtris q̄ non fert pmū ſed la
bruſcas. Eſa. v. Expectauī vt faceret vuas
et fecit labruſcas. Pr aūt labruſcas a la
bris ſluxq̄ ptūs vbi ale efficiunt ſilueſtres
vt nihil i primule ſapiāt. i. Cor. ij. Animalis
homo non percipit ea que ſunt ſpūs dei.
Et efficiūtur demonibus pute vt per eas
incedāt. Job. xl. Uenerūt latrones et fece
rūt ibi puā per me. Scīo debemus ipſam
vineā noſtram fodere. Sāt aūt huius vi
neæ ſoſores quatuor. Primus eſt pudor q̄
habet terram cordis mollificare. Qñ enim
pec̄ates cogitat ſui ſtatus horribilitatem:
inde concipit magnum rubor. Roma. vj.
Quem ergo fructum habuiſtis tūc in illis
in quibus nūc erubeſcitis? Talis ergo rus
bor terram antine duram habet emollire.
Job. xxiij. Deus emolliuit cor meum et
omnipotēs conturbauit me. Deinde ac⁹
cedit, ſecundus fuſſor ſcīs dolet qui cor
emollitum huc ſcindere. poſt⁹ eſt: terra dus
ra emollita fuerit facilis ſcinditur. Jobel.
ij. Scindite corda veſtra et non veſtimēta
veſtra. Ctb. Qui ergo ſcindit corda ſcindit
et veſtimēta. i. exteriora opa: ſed non econ
uerſo. Deinde accedit tertius foſſor. i. ſtis
mor qui oſa lapidea. Lalis petā que in cor
de ſcīſſo et deſſoſſo manerit hs extra pīs
cere. Sc. i. Timor dñi expellit peccā. Dein
de accedit quartus foſſor. amor dei dom
nēo palmites infructuoſos ad radicem vi
tis ſuboctos. i. cōſo omnes mundanos hus
bet euellere et eradicare. Aug. Qui diligit
de ſtimio paradiſi cupit⁹ gutta meroa eſt os
etanc: reſtat vt in eo litis mūdi penitus ex
tincta ſit. Tertio debemus vineā noſtram
vindemiare. Lopa noſtra colligere et deo
offerre. Sed hodie ſunt tres mali vindē
miatores. ſ. murtis luxuria et ſuperbia. Pu.
Uindemiāt eam oēs qui ptergrediūtur
viam: et minuunt eā sper de ſilueſtri ſim
ſuerte ſerua deputatus eſt eā. Ambulātes
per viā ſunt omnes qui non eſſent diſcur
rere et otioſitas poſſint ſugere. Et eſt mira
bilis res in via p⁹ dū quādo quis ſenſer tāta
bilitatis eſt. In vta aūt lacrym quādo quis
ſenſer tanto ardētior. Aper de ſilua voc⁹
eſt ſilueſtris: et ſignificat luxuriosum qui
efficitur homo pocinus et immūdus. Ibi
quidē in ſua p⁹ dū quādo quis ſenſer tāta
bilitatis eſt. In vta aūt lacrym quādo quis
ſenſer tanto ardētior. Aper de ſilua voc⁹
eſt ſilueſtris: et ſignificat luxuriosum qui
efficitur homo pocinus et immūdus. Ibi
quidē in ſua p⁹ dū quādo quis ſenſer tāta
bilitatis eſt. In vta aūt lacrym quādo quis
ſenſer tanto ardētior. Aper de ſilua voc⁹
eſt ſilueſtris: et ſignificat luxuriosum qui
efficitur homo pocinus et immūdus. Ibi
quidē in ſua p⁹ dū quādo quis ſenſer tāta
bilitatis eſt. In vta aūt lacrym quādo quis
ſenſer tanto ardētior. Aper de ſilua voc⁹
eſt ſilueſtris: et ſignificat luxuriosum qui
efficitur homo pocinus et immūdus. Ibi

tio manuum mearum ſacrificium veſpertī
num. Ethabas nocturnum eos. ſ. qui mala
gunt. Job. xij. Omnes qui male agit odit
lucem ꝛc. Talia opa nocturna ſunt obſcūs
da. Roma. xiij. Abiciamus opera tenebro
rum ꝛc. Eſt aūt labor dei nus ſcām. ſ. qui
tot am vitam habent claram et lucidam. i.
Timothei. v. Oſtee vos filij lucis eſtis ꝛc.
Secūda differentia eſt dlop operationum
quibus deo⁹ ꝑmittit quod inſtum eſt:
ſicut ſilio qui certas ſeras et nonas horas ves
neruntq̄ deus remuneret vt iuſtitia re
quirit. Conſiderādo multitudinem operū.
Ps. Secundum multitudinem manuum mea⁹ reſ
Radicem charitatis q̄ deus non reſpicit
quātum ſed ex quāto: ſicut pty in vidua q̄
plus dedit: q̄ cum minori affectu dedit. pr
habetur Luce. xxi. Hinturnitatem laboris.
Uñ ſiſt conquerēdatur dicētes. Parce filiꝰ
lus nobis fecit qui pretantum⁹ pondus
diei et eſtus. Gap. xl. Ola in numeroet tu
menſura et in pōdere diſpoſuiſti. Pc⁹ eſt
to remunerationem non attēdit menſuram tē
poris nec numerū operū ſed pōdus amoris.
Tertia differētia eſt dlop quibus dñs nō
hil promittit: dlop. ſ. qui in hoc vndecima
hoc eſt in etate decrepita venerunt, tales
eis nihil ex debito petere poſſit: ſed quicūq
eis dñs donat ex gratia donat. Sufficit
eis talibus ſenſibus ip ahco regātur: ſuffi
at illud. Gener puer⁹ potabat ꝑ puer auſez
ſenem regebat. Quod a deo non dereſtin
quantur. ps. Uſq⁹ in ſenectam et ſenīū de
ne derit iuſtꝰ as me. Quod a deo non ꝓpo
ciantur. Pſal. Ne proiecias me in tempore
ſenectutis.

Sermo.iij.

Cum ſero fa
ctus eſt dñs vinee
patris ſui ꝛc. Per filiū
vineā intelligere poſſu
mus ꝓlatū in qua per
ſe⁹ dñs ſuus operarios
eōducunt: ſi dum ad
puerilitatē alīs in tuēdrute conuertitur. Ad
ſtā aūt poſſum⁹ aſſumēdā ecclīa hodie ſol⁹
ſicto miſſe nos inducit ẽbo exēplis et pa
miſſis. Nā ſepe nos ẽbis exhortat ad cul
rendū per pulſe opa ad cert⁹ dñi pīa diabo
li tēmptē. In euāgelio aūt ad laborandū
in vineā. i. ꝑfectia. Scīo ſāctī nos exēplis
adducēs nobis ſerꝑtū creo magnos pcīs
res qui tot⁹ offīū miſſe ẽpoſuerunt: ſcz
Dauid qui ẽpoſuit introtū ne dñs de ſpe
ret propter pcīm luxurie. Paulꝰ qui ẽpo
ſuit eccliam ne dñs deſperet propter pcīm ſui
perbie. Et Machabeꝰ qui ẽpoſuit euāgelīū ne
dñs deſperet propter pcīm auaritie. Tertio ec
clīa inducit nos ad penitētiā ꝓmittēs ve

promittit: et fecit. laborauit denarium: et misit eum in vineam: et pugnauit coronam. Istud autem tempus septuagesime representat tempus penarii cationis. Ade: et tpo ille penitentie.

Qui ergo representat tpo primi peccati? Ave ecclesia deponit cantica letitie. s. Alleluia. Gloria in excel. Te deū lau. Alia quidē est cantici celestis patrie. Tho. oēs vicos tuos. s. Hierm. Alia cantabitur. Gloria in excelsis deo. et in cāticis letitie angelice: quib⁹ laud angeli in xpi natiuitate decātauerunt. Te deum laudamus. est canticū potius de creatura: qz ois creatura ad laudē dum dei illic introducentur. Jacobilia tria cantica sūt recitanda ad oīs edendos q hō p peccm est priuat⁹ celestis patrie: societate angelicā: et laude diuia. Illud etiā tpo representat tpo nostre penitentie in qua quidē debem⁹ mutare letitiā in salubrem tristitiā. Eccl. xiij. Tpo flendi: et tpo ridendi. Alii etiā pfecti habent tres letitias que per illa tria canticā superius posita designātur. hīt etiā corda letabūtur ad verba: et lēta opa. Sed viri penitentes debent letitiā oculis cōuertere in amarā contritionē: letitiam alis in peccatoz confessionem: letitiā aūs in laboriosam satisfactionē. Ipsi sūt penitentes per labores pfecte in hoc recepīt mercedem sūtute. De qua intelligitur verbū superius positum. s. Cum sero factum esset. Hic dr possunt. Q. Quino tempore opparuit ao cum Ch. Cum sero factus esset. Per sero intelligitur finis seculi: vel mors cuiuslibet. In se enī dies finit: homo in domum suam ingreditur: et ab opibus quietatur. Sicut etiam tūc finitur dies mūi habitatis. Deutero. xxxij. Adest et estimāt tempora. Dñr nūt sero. Judo. tempora ste pendo. Noctis tur et Terricula: qz nunq̄ sūt. Nam in in pīsti sunt. bonos tepidi in charitate fra ternaq̄ et currētes ad vitia expers. Math. xxiij. Ebūdabit iniquitas. ecce q̄ currentes sunt ad vitia. Et refrigescet charitas multoz. ecce q̄ tepidi in charitate fratrum. Tunc ait tpo festinant adesse: qz tunc sancti viri erunt stabiles in eternitate: et fernētes in amore. Tūc etiam homo ingredit̄ dom̄ suā: et requiescit a. Eccl. xxj. Ibit homo in domū eternitatis sue. Tūc etiam homo quietabit a labore cui libet opis. Apo. xiij. Amodo dicit spūs. rc. Q. Scio pōnit pcm actiue cartusiano cum Bpoca. Quia si dicat. non peccies q̄ spūs mercedem percipiendi tu eos voca ad quietē ad cenam et ad mercedem. Ad ista est tria operaū cōsueuerūt vocari. Nā secūn Bernar. tria erunt in sanctis. s. requies a labore: et hoc est vocari ad requiem. Esa. xxxij. Sedebit pplꝰ meꝰ in pulchritudine pacis: in habitaculis fiducie: in requie opulenta. Jocūditas de eternitate: hoc est vocari ad cenā que erit tam nouā et tam iocundā. Apoca. xix. Beati q̄ ad cenā nuptiaq̄ agni vocati sūt. Securitas de eternitate est hoc est vocari ad mercedē. i. ad oīm rerum in quo ratione tocius letitie et eternitas designat. Q. Tertio ponit̄ remuneratoꝝ dignitas est hi. Ypocrides. essi dicāt sūt eterna remunera tione q̄ nos suerūt octroll sed in continuo labore. Oc scolla est non debet habere remunerationē sua nisi in interno. Non est compētit eis esse in mūdo: qz locus est laboris. Job. vij. Homo nascitur ad labores. Nec est in celoq̄ datur tabule. Sicut pīz hic. Proper. vi. Tarditē est in pontopa etiam. Nec esse i terrestri paradiso q̄ homo ibi posit⁹ fuit ad opandū. Gen. ij. Ut operaretur et custodiret illū. Nec esse in purgatorio q̄ ibi nō pur gātur nisi labōres. ꝯ. In labore holim nō sunt. Retinētur. q. erūt in inferno q̄ ibi est locus ad opandū: sz ad recipiēdū. Eccl. xix. Q̄cūq̄ pōt manꝰ tua facere iuxta opare qz nec op⁹ rc. Q. Quare to ponitur debiti pigritia est. Ro. Reddat illis mercedē. s. denarii. i. vitā beatā q̄ per denariū significat. Primo q̄ dicit apta claritas. ibi Et dominus a dam q̄ est claritas. Cor. iij. In eādem imagine trāsformamur de claritate in claritatē. Nam de claritate illūminationis ad claritatē consummationis. Secūdo significatur p denariū: qz ibi erit dulcis iucūditas. in hoc est pīa nichil dulcē. simile ad amaritudinē mūdi. Et in pīa dī. Mihi vivere amabitur ꝯ deus. Augde discipla xpiana. Videoslic vos amare pcm̄ vt habere amore pcm̄ est labores sūr cipiatis: tamen toleretis amare transeuntia: mentis et fluctibus vos committatis. Sic me amate: pī polo amari: et dñs. In pouerbijs loquamur aris loquer. Tertio designatur per denariū q̄ibi est plena cōpletiua. Hā scōm opinionē vulgi habita pecunia habetur vniuersaq̄: i pecunia oīa cōtinētur: et ipsa habita oīa habentur. Sic et in deo oīa continētur et ipso habito oīa habētur. Ecc. xxxij. Ego oīa dedi tibi omne bonum. Ansel. Ama primū bonum in quo est omne bonum: et sufficit tibi. Ista autē denarius dicit̄ esse vn⁹ q̄ oēs habebūt a celō ad habitādum: sed th ibi sunt denarii mansiones. Joh. xiij. In domo pa. mea mā. mul. sunt. Omnes habebunt eandem claritatē ad cōtēplādum. sicut ill stella differt in claritate a stella: sic et resurrectio mortuoꝝ. vt dicitur. i. Cori. xv. Omnes habebunt eandem sanctitatem et pulcedinem ad fruēdum. sed th alio est pulcedo rosa: alia lectio: alia melitta. Istum triplicem differentiam tangit ecclesia cū dicit. In illa die illi habunt montes dulcedinem. i. laud dulcē. et colles fluent lac et mel. et est sumptum Joh. xlv. Dicut enim in illo tribus est grandum in dulcedine: sic et in beatis gradus erit in diuina suauitate.

Q. Quinto ponitur penitentiū magna cōsolatio cū dicitur. Sic erit nouissimi primi: et primi nouissimi. Sepe enim illi q̄ ad penitentiam tarde venerūt: q̄uis⁹ de corpore exeunt. Ci tius enim latro est remuneratus q̄ petrus. Quis illi qui sunt nouissimi in oculis suis: fiunt primi in oculis dei. i. Reg. xv. Nonne cū parui⁹ essē in oculis tuis: caput tribubꝰ israel facta es: et dñs. Sess. Facti sunt nouissimi primi: et primi nouissimi. Sepe illi q̄ tarde ad pulsū venerūt: p̄cesserūt alios. i. fernore. Sess. Facti sunt primi. Et sequitur. Et illi qui sunt nouissimi: sunt et prim

Exit. Bonus enim seminator non debet ocio torpere sed ad agros seminandos frequenter ire. Sic christus tanq̃ bonus seminator exiuit primo de sinu patris et venit in agrum: i. ter virginalem. Et tritici semina seminauit: scilicet eternum antiquum et nouum. Diuinitatem, suam que est eterna. Carnem suam que est antiqua ad eſtad adam traducta. Et animam suam que de nouo fuit creata. De his tribus semindus tanq̃ de tribus farinis scilicet eterna antiqua et noua: factus est ille panis celestis qui dicit iohannis sexto. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Qđ significatum est Exo. xvbi. Recolens: tria sata simile commiscet hoc subcinericios panes. Tunc enim Sara id est beata virgo tria sata farine commiscuit: quando christum exilentem in his tribus fabulatus de se ipso scribum generauit. Secundo exiuit de utero virginis et venit in mundum portans secum tria semina. scilicet semen doctrine gratie et misericordie. Nam dus quidem erat multis erroribus circumdatus/ det inimicus et diaboli seruus. ideo christus de paradiso attulit semen doctrine vt omnes errores diaboli dissolueret. i. Joh. iii. In hoc apparuit filius dei vt dissolaat opera diaboli. Propter hoc enim dñs venit in mundum vt. i. semen doctrine per mundum spargeret. Luce. viii. Alias ciuitatibus nuntio me euangelizare regni dei: quia ad hoc missus sum. Secundo attulit semen gratie: vt mundum delinimum iustificaret et rectificaret. Ephes. ii. Gratia enim saluati estis per fidem. Ad tit. iii. Ut iustificati gratia ipsius heredes simus. Tertio attulit semen misericordie vt misericordiam seruiture diaboli redimeret. Ba. Apud dñm misericordia et copiosa apud eum redem. Ad Titum. iii. Secundum suam misericordiam saluos nos fecit. De his tribus di. Cod. c. Qui factus est nobis a deo sapientia et iustitia et sanctificatio et redemptio. Sapiētia inchitum mundum illuminauit. Iustitia et sanctificatio in Rum mundū iustificauit et reconciliauit. Redemptio iactitum mundum redemit. In huius sanctificationem o christi corpus dum esset in cruce tres fontes emanauerunt. scilicet, aqua sanguis et lachryme. Per aquam intelligitur ea sapiētia siue doctrina qua mundū ab erroribus abluit. Ezechie. xxxvi. Effundam super vos aquam mundam. Est hec sanguis quo nos redemit. Apoc. v. Redemisti nos i sanguine tuo. Effuderunt lachryme quibus nos patri reconciliauit. Heb. v. Cū clamore valido et lachrymis offerēs preces ad eum qui poterat saluum facere de morte exauditus est pro sua reuerentia. Tertio post suā resurrectionem exiuit de mundo et venit in cellā. et Wcet in agro celesti plantasset tantum litio angelorum: post ascensionem tamen discipuli tantū rosas martyrii. Eccl. xxiii. Quasi plātatio rosa in iericho. Violas confessorū et lilia virginum. Cāt. ii. Ego flos campi quasi lilium conuallium. Nil potest dici q̃ de hac quatuor agros celestis terrestis paradisum. mundū. et virginis uterum. In celo seminauit naturā angelicā. Sed aliqui eoꝝ facti sunt tanq̃ terra, sicut viam dū terrene cogitationem per eos transitum fecerunt: et sic mala operacrē. i. superdia illud semē deposuit. In terrestri paradiso seminauit homos puros et castos q̃ nondū habebāt affectū ad terrena. i. plenitudinem gratie consummate: quos tale tentationis diabolice arserūt. In agro mundū seminauit deus humanitatē fere omnes a spiritu diuitiarū. i. sollicitudinis suffocantur. In agro uteri virginis semen suū seipsum: in q̃ fuit elata sua omode custodie: tabitado terre. i. ostima tio gre in qua nulle spine sollicitudis fuerunt mundane. Et ideo eius terra fecit fructū tricesimū in quo fuit matrimonio contracta. Secundū in quo fuit pudicus derelicta et tamen semper erat virgo incorrupta. Et centesimum in quo fuit virgo perpetua. ¶ Secundo requiritur in bono seminatore magna peritia: quod notatur ibi dicitur. Exiuit qui seminat semē. Peritia aut̄ seminandi non acquiritur ex uno actu seminandi: sed ex frequentia actus seminandi. Christus enim a principio mundi seminare cepit. Nam semen suū primo patriarchas: postea prophetas: deinde apostolos: deinde martyres: deinde confessores: deinde virgines. Insuper in ipsis sua semina seminauit. Namq̃ in patriarchis se mīnauit magna fide et misericordia. In prophetis magna sapientia. In apostolis magnam plenitudinē gratie. In martyribus magnā constantiam. In confessoribus magnam temperantiam. In virginibus magnam mundiciam. Ista significatur. Exo. xxvii. Nunquid tota die arabit arator ut seret: pulsa et occabit terram? nonne postquam cum adequauerit faciem eius seret nigellā et cyminum spargit et ponit triticū per ordinem et hordeū et milū et spelā in finibus suis? Gelb secūm glo. ell genus leguminis simile cymino in quantitate: sed nigri coloris, et in pane dulcorando spargitur. Triticum sunt aromatici et medicinales. Triticū secūm Isido. dicit a tritura eo q̃ frumentum teritur et purū in horreo collocatur. Hordeum secūm eundē dicitur a victoria eo q̃ ille victores inde coronabantur. Milium secūm eundē dicit a multitudine: vel pro quo sibi a

misse eo q̃ unum granū seminatū sepe in misse consurgat. Hordeū ex quali arridum. Tūc igitur dēs seminauit gētib⁹ q̄s patriarchas dedit: qui mundū insipidum sua fide dulcorauerūt. Tūc seminauit cyminū q̄s prophetas dedit: qui medicinalis verba habentes multos sanauerūt. Tunc seminauit triticū quando apostolos dedit: qui tribulationis ut triti reponi in horreo celesti purissimi meruerūt. Tūc seminauit hordeū quando martyres dedit: qui victores efficti coronam vite acquisierunt. Tunc seminauit milium cū dedit quando confessores multitudinem addunt: que est tanta q̄ numerari non potest. Apoc. vii. Vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat. Hanc seminauit hordeum q̄s virgines pudicitiā ab oī humore concupiscētie tanq̃ sorā deseccantes ut arida fierēt. Quarto die etiam ille seminator cucurrit nostra semina: ut non cessaret et sitā desideria seminat. unde plorat ille Esaie. xxvii. Nunquid tota die arabit arāt. ac. ¶ Tertio requirit in seminatore bonū magna prouidentiā: vt fructificet. Et ideo magna prouidentia fuit: quod notatur cū dicitur. Et ecce exiuit qui seminat. Dicit enim ille seminator cucurrit nostra semina: ut non cessaret et sitā desideria seminat. unde plorat ille Esaie. xxvii. Nunquid tota die arabit arāt. ac. ¶ Tertio requirit in se min

ndo sermo dei egritur. Ro. Ignitum eloquium tuum vehemēter. Sed si sermo dei est ignis, quo et peccatores sunt frigidi. Hiere. vi. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam: sic frigidam facit malitia sua. Quare ad verbum dei non portinus inflammamur? Ad hoc dicendum q hoc accidit tribus de causis. Prima quia ad istum ignem non appropinquant: sed aut coopse aut coldē se elongant. Qui autem appropinquant coopse attente audiendo/ et corde devote intelligendo: sic illuminantur: et inflammātur. Psalmus. Accedite ad eum et illuminamini. Exode. xxiij. Qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius. Ideo duo discipuli qui appropinquaverunt inflammati erant dicentes. Luce xxiiij. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis &c. Secunda causa est quia inter se et istum ignem ponunt magnum obstaculum / et murum ferreum: scilicet mortale peccatum. Threnorum. iij. Opposuisti nubem tibi ne transeat oratio. Ezechie. xiij. Sume tibi sartaginem ferream/et pones eam murum ferreum inter te et civitatem. Peccatū enim mortale dicitur nubes: quia facit animam tenebrosam. Et dicitur murus ferreus: quia facit animam obstinatā. Et dicitur sartago: quia facit animam ignem male concipientē inflammatam. Tertia causa est quia per longum consuetudinem peccandi sunt congelati. Et ideo si quesierit possunt per motum corporis: et si lenti autem non possunt per ignem gratie spiritualis. Eccl. xliij. Frigido ventus aquilo flante: et congelavit crystallina aqua. Aquilo dicitur quasi aquam ligans. et ventus est gelidus a frigore. Crystallus autem grece glacies latine dicitur. Per ventum igitur aquilonarem intelligitur diabolus: quo animo malum procedit. Hiere. i. Ab aquilone pandetur omne malum. Et q dicit. Et sole. xxiij. Dedecho in laterib⁹ aquilonis. Si he igitur a dño ligat aquas gratuite fluant in animā. Facit etiam ipsam animam ab omni hu more devotionis siccam. et insuper dei amorem extinguēdo facit eā totam gelidā. Et dicit Isido. q terra magis gelu constringitur i sereno q in nubilo: q homo cū incipit congelari fortius congelatur Hemalus. Sedo verbū dei desemen q⁹ virtutē nutritivam. Matth. iiij. Non in solo pane vivit homo/ sed in omni verbo quod procedit. &c. Est autem triplex periculum circa illū edū. Unus qui de eo non sumit. i. vbi dei falsitate. ij. Omnē cibū abominate est alia corpe. &c. Et tales pon⁹ illo morbo sunt vicini: cauendi ne flāt infirmi. Dicim⁹ et i quādo ha cibū retinere non potest. Unde. Et ero mortis periculū sos michi: et si cibum sepe exhoustatiōis accipiat: et in ventre memorie non teneris. Tertium est quando illē cibum non digeritur. tunc enim verbū dei non digeritur: sed in stomacho memorie crudū manetur: quādo per opera non impletur. Jac. primo. Estote factores verbi dei. &c. Tertio vbum dei dicitur semen: q⁹ habet virtutē generativā. Jacob. i. Voluntarie enim genuit nos per verbū veritatis. C Est autē quintuplex generatio que non potest fieri nisi per verbū. Una est naturalis: qua habet fieri per carnalis propagationem. Nullus enim filius potest legitime generari nisi per verbū. i. nisi inter generantes pit interveniat consensus verbi cum dicitur. Accipiote in mel. mulier. Accipio te i mel. Secūda. si legitime queāt per adoptionem: et ista similiter habet fieri per verbū. i. per principia spūs vel rescripti. Sodō modo generatio ā fit dei filios adoptamur hz fieri q verbū. i. Log. iij. In christo eīm iesu per euangeliū ego vos genui. Tertia ē spiritualis que fit per baptismū regenerationem. Et ista similiter habet fieri per verbum: vt cum dicitur. Ego baptizo te. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. Augu. Accedit verbum ad elementum: et fit sacrimentum Jo. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto et cetera. Et ponit hic ipse illud quod habet se per modum patris scilicet aquam consecratam: et illud quod habet se per modum spiritus scilicet spiritū sanctum: per modum autem seminis se habet verbum. Quarta est sacramentalis: quando panis transit substantialiter in corpus christi. Et ista similiter habet fieri per verbum cum dicitur. Hoc est enim corpus meum. Eusseb. Invisibilis sacerdos visibiles creaturas verbo dei secreta potestate conficiat. Quinta est supersubstantialis: qua filius dei generatur a patre. Et ista similiter habet fieri per verbum patris. Ro. Erectas aut cor meum verbum bonum. Tunc enim pater verbum bonum eructavit: quando filiū de sua substantia genevavit. C Circa istud autē semē verbi dei tripliciter est considū. primū ne quis semineat semē bonum et recolligat malum. Tales sunt predicatores illudioli qui seminant verbum veritatis et recolligunt spinas cupiditatis. Hiereme. xij. Seminaverunt triticum et spinas messuerunt. Secundum est ne aliquis seminet i altas metat. Tales sunt predicatores panegiatoli qui verba semināt et quibus alij conseq̄antur vtilitatem et ipi incurrūt sterilitatē. Ipsi sunt sicut cymbalum quod alios prodūit et sibi nocet. Mathei. vi. Tu seminabis et non metes. Tertiū est q⁹ quis seminat munū et recolligit

parum. Tales sunt predicatores verboſi qui seminant alios verba multa et ipsi recolligunt pau opera/ vt deo recolligit parua premia. Aggei. i. Seminastis multum et intulistis parum. Esa. v. Triginta modij seminētis faciant modios tres. Tales enim in ambitiositibus semināt triginta modios. monentes vt seruent fidem trinitatis aut decalogo preceptorum: et ipsi vte fidem trinitatis seruant. C Secūdo videndū est quis sit elemosyna semen dicatur. Ad hoc dicitur quod sicut autem largitio elemosynarum seminatio: ita ratione seminantis et seminis jet terre seminande. Ratione quidem seminantis q⁹ seminare debet fideliter/fideliter q⁹ seminet: Insipiens seminator esse/ qui post terminum semen iactaret. Sapientis autem seminat qui ante faciem seminis iactat. Et ista elemosyna instar candele lumē prebentis: et ideo ante in tenebris tre non patit. Iohie. viij. vbi loquitur de elemosyna. Non patietur aliam q⁹ in tenebros. Est instar pupille animam dirigētis. Eccli. xxxv. vbi loquitur de elemosyna. Gratū hominis quasi pupillam conservabit. Et instar seminis crescētis munificentiam reddentis: sicut dicit hic. Qui igitur hīs posse mortem elemosynas vult facere/ eas ala cum de corpore egreditur lumen hz post tergū sustinet: ideo viam qua eat in celum non pōt clare videre. Oculos habet post caput suum: et ideo sepe contingit in purgatorio ēm incidere. Semiliter post dorsū suū/ et video non poterit tam copiosum fructum recolligere. Secundo debet seminare fideliter. Ille fideliter seminat q⁹ sibi q⁹ sua est accipit et dño suo tributū reddit. Ezech. xlviij. Joseph dicit egyptijs. Accipite semina et serite agros: quinta pars erit regi dabitis: reliquas quatuor permitto vos habere. Deo mortis est bonis operib⁹ vsus de quatuor partes habeamus. prima est facultas cōsciētie. Ro. Justitie domini secutus cātes corde. Secunda est remissio culpe. Tertia est vitatio mortis eterne. Quarta est acquisitio glorie. De his dicitur Tobie. iij. Elemosyna a morte liberat: et ipsa est que purgat peccata et facit invenire vitā eternam. Quinta autem pars est gloria. Illa autē non habis sed deo dare debemus. Ps. Ab nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam. Bern. Si semen sacrū in terrā bonam fructum attulisse vid⁹ cur illius est gloria/ qui dat semen/ et fecunditatem/ et terram/ et semini incrementum. Tertio debet seminare q⁹ cetera. Eccli. xl. Manē semina semē tuū/ et vespere nō cesset manus tua. hoc ē/ in iuventute et senectute/ et in p⁹peritate et adversitate. Sicco ut imitar elemosyna seminationi

Dne seminis. Debet ēīm instar seminis et se occultā/ pura/ intrigua. Oc mitat quidem ab esset laude humana. Eccli. xxxv. Cōclude elemosynā in sinu pauper. Mat. vi. Te aūt faciente elemosynam: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Pura sine admixtione ypocrisis et vanitatis est ros. Esa. xxvi. Ros tuus sanitatis est ros eius. Eccles. xxxviij. Qui offert sacrificia ex iustis: ipse pauperum: quasi qui victimat filium in conspectu patris sui. Item tertio: scitote et intuitu compassionis. Ju. Sunten ihant et flebant mittentes cinerem sup. Job. xxx. Flebam super eum qui afflictus erat: et anima mea compatiebat pauperi. Tertio elemosyna comparatur seminationi ratione terre seminande: quia non debet committi terre petruse et concalcate: nisi malo et sterili ratio/ qui sunt demonibus pessimi/ et malitiosis peccati. Nec terre petrose. i. superbo et in malo indurato. Hec terre spinose. i. mundano: duntibus locupletat. Ezechie. xxxiij. Beati qui seminatis in cis/et equitis. Esa. xxxij. Beati qui seminatis super omnes aquas inviantes pedē tui et asini. Pauperes esse dicentes: aque transeuntes seu inquantum/ offerunt propter necessitatem vite. Et secundo homes dei inquantum portant tugum pestilentie. Et dicuntur asini: et sunt de dei equitio habēt mansuetudinē et simplicitatē innocentie. Quicqui sup tales seminant sunt beati.

C Sermo tertius.

Quod autē cecidit in terrā bonā: hi sūt qui in corde bono et optimo audientes verbū dei &c. Postquā ostensum est de seminatore et semine: videndū est hic de terra. Primo de varietate. Terra aūt ista duplex est. Una est mala: alia bona. Terra mala triplex est. Una est secus viam: alia petrosa: tertia est spinosa. Terra secus viam ē illa mala: quia calcatur et efficitur via. Terra petrosa ē illa mala: quia complatur et efficitur arida: et in modū petre dura. Terra spinosa ē illa mala: quia cultetur efficitur spinosa vel spinis plena. C Est aūt prima terra ē efficit via: eligit lacertosos: q⁹ nullam claustrā hñt: nec in occultis sua q⁹ libenter videt illicitas: nec in auribus sua q⁹ libenter audiūt carnalia: nec in ore sua q⁹ libenter loquūtur. Vbi scriptura: nec in corde suo q⁹ libenter cogitāt inanitas. Et q⁹ nullā habet claustrū: ideo demones eos corda frequēter pambulant. Job. xxi. Venerūt latrones a fece fili sibi p⁹ me. &c. Libenter eos demones calcant. Eccle. p. Olo mulier ē q⁹ fouea et laqueus quasi sit cor tuū/ in q⁹ cōcalcabēt. Libenter in eis habitant. Sunt enim demones q⁹ occi: et ideo libentius stant in eo

le immundo ẽ sanidoñ. Petr. ij. Eus lota in volutabro luti. Sunt enim ↄ ideo istis bestijs simt in cadauere. Sicut patet in eoꝝ quem Noe de arca emisit: qui deos ꝓtinus cadauerem se dedit. Sunt serpentes infernales: ydeo habent ꝑ simtis ligatis spuricie ẽ in flore mundicie. Serpentes enim fugiunt odorem pigmentarum ↄ delectantur in squamis suorum immundicijs. In cordibus enim luxuriosorum nullum bonum semen crescere potest ꝓpter voluptuosum

chio tempore est q̃ vitat peccã. Proverb. 30. Per timorem dñi declinat omnis homo a malo. Signum q̃ homo xp̃m amplectitur bñ cito amouis est quãdo facit bona opa et dei seruat mandata. Job. xiii. Si dilexit me sermonẽ meũ seruabit. Multi etiamsi xp̃m quadragesima xp̃m solemnabiliter celebrãt non eos curat⁹ illud. Ba. Mlo et pitas obtenuerunt sibi iustificatio ⁊ qui oleo uite sunt. Veritas enim debet esse ex parte peccatoris tota/nulla ex parte dei. Si peccatos de se dicit peritatem/peccata sua pro citer confitendo: mor mla Christi sibi obtinet indulgendo. Similiter ex parte peccatoris debet esse iustitia: ex parte dei par. Si est peccator de se facit iustitiã se per penitentiã puniendo/mor dei xp̃m offendas tur eum in amicitiã recipiendo. Multi de cum xp̃o comedunt quando corpus Christi recipiunt/et tamen ad similitudinem xp̃m se ipsum flagellatum nolle amplexari: ille osculatum: sic in mensa associatum proditorie tradunt: dum ad peccata redeunt ⁊ xp̃m de corde expellunt/ymaginabotã introducit. Fuit autem xp̃o a tribus traditus. s. a nobis ꝯ enim tradidit per amaritiam. Unde dicitur Mat. xxvi. Quid mihi vultis dare ⁊ ego vobis eũ tradam? A iudeis qui est tradidertur per inuidiam ⁊ malitiã. Matth. xxvii. Sciebat enim q̃ per inuidiam tradidissent eũ. Et a pilato qui cum tradidit ad crucifigendum/propter timorem et pusillanimitatem humanam. Nam sicut habetur Johan. xix. Cum audet vtrifient pilatus. Si hũc dimittis non es amicus cesaris. Pilatus ducit timore eum tradidit. Omne enim peccatũ: aut fit per cupiditatem male inflammandi. 1. Tim. vi. Radix omnium malorum est cupiditas. Et tradunt xp̃m cum iuda. Tales sunt simoniaci/usurarij/ et auari. Aut fit per malitiam superuam gratiam perse quentes. Isti tradunt eum cum iudeis. Tales sunt impii et maligni qui bona spũ sancti in alios persequuntur. Aut fit per infirmitatem humanam aliquatenus inducentem. Isti tradunt eum cũ pilato. Tales autem sunt timidi et pusillanimes qui plus timent hominem mortalem q̃ deum vivum. ¶ Secũdũ autem est illusio. Illuditur autem christus et irridetur multipliciter a tribus generibus hominum. Primo a duris et obstinatis. Proverb. 1. Vocaui ⁊ renuistis ꝛc. Et ideo in fine deus eos irridebit. Unde etiam subditur. Ego quoq; in interitu vestro ridebo. Proverb. xii. Iusteos ipse deludet. Hiero. An putat⁹ fratres q̃ locuntur xp̃i / Christus infantiliter commiscetur? Sed ioci non sunt vbi tormenta intercedunt. Et alias ferra secatur/ Daniel leonibus deuorandus exponitur/ Petrus in cruce dei exemplo suspendit. Si locundo sunt passi credo q̃ ⁊ iocundo sunt locuti. Sed timeo ne fides vestra potius sit locabilis q̃ ipsorum. Timeo ne ioCando non saluemur: et ridentes ipsi de nobis quemadmodum scriptum est. Qui habitat in celis tridebit eos. Secundo a rebellibus. Isidorus. Irrisor est et non penitens qui adhuc agit quod penitet. Cum talibus enim tacite/diabolus sicut catus cũmare: quem aliquantulum obsedere per mittit: mox super eum ruit. Sic diabolus peccatorem aliquando permittit penitere: sed postmodum facit eum ad peccata redire. Proverbiorum. xviii. Stultus filius dicit peccatum: id est diabolus qui fuit instrumentum peccati. Tertio a repidis et ociosis. Thren. primo. Viderunteam hostes ⁊ derisserunt sabbata eius. Et dicit sabbata in plurali. Tales enim faciunt sabbatum quod ad deum vacant⁹ ad oratione. Faciunt etiam quod semetipsos vacantes a vitiorum mortificatione. Faciunt insuper quod ad proximum vacantes a bono opere. Et quia tales Christo illudunt dantes sibi aquam tepidam ad bibendum: ideo hostes id est demones/sabbata eorum derisent. ¶ Notandum est q̃ Christus quatuor vicibus fuit illusus. Primo in domo caiphe sacerdotis cum velamine capitis. Vel habitur luce vigesimo secundo. Secundo/in domo herodis cui velte/alba. Vt habetur Luce iii. Tertio a militib⁹ in atrio pretorii indutus purpura. vt habet Mat. xxvii. Quarto a iudeis in cruce qui eius verba perverterant dicentes. Mat. xxvii. Vah qui destruis templum dei. ꝛc. Et eius fidẽ derideb ant dicentes. ibidem. Si rex israel est descendat nunc de cruce ⁊ credimus ei. Isti quatuor modis sacerdotes male videntur Christo illudere. Primo cum caipha per amictum capitis: cum ipsum amictum in capite assumunt qui deligunt spem celestium. Ephe. vi. Galeam salutis assumite. Ipsi autem non seruiunt in ecclesia pro esse sit retributione ⁊ ꝛ eo terrena cupiditate. Secundo sibi illudunt in alba velte cum herode cum ipsum albam induunt/ que significat munditiã. Apocalipsis. Lauabis me/⁊ super niuem dealbabor. Ipsi autem non sunt mundi, sed et mente et corpe immundi. Tertio in purpura cum militibus: qui induunt celestem purpuream: que significat luttuosinem et feruorem charitatis. Ipsi autem non habent vellem purpureã charitatis sed sanguinolentum rancoris. Quarto cum iudeis in cruce qui eius verba perverterunt et fidem derideb ant. Ipsi verba vt contemnit cum stoicus que significat stoicii. i. verba dei indigne assumit: et scatum fidei que significatur per manipulum despiciunt. Ephe. vi. In omnibus sumentes scutum fidei. ¶ Tertium est flagellatio in qua flagellatione sanguis de omnibus membris xp̃i exiuit. Fuerunt ipsi⁹ oculi fluxi: tunc fluxit omnib⁹ membris. Xp̃o enim quadruplicitter in passione flagellato/ corde per inimicitiam dolorosa. Thren. i. O vos omnes qui transitis per viam. Ecce lachrymosa verba. Mat. xxvi. Dei mei deus meus vt quid dereliquisti me? O collo per lachrymarũ effusionem. Heb. v. Cũ clamore. ꝛc. Et tandem cum omnib⁹ per sanguinis effusionem vel emanationem: quando scz fuit tam crudeliter flagellatus. ¶ Nos tandem aut⁹ q̃ quotuies peccamus totiens xp̃m flagellauerim⁹. Primo in capite ipsum arundine percutiendo. vt habetur Mat. xxvii. Et eũ in facie cum velantes ⁊ per cutientes. vt habetur Luc. xxii. Tertio in collo colaphis cum cedentes. vt habetur Mathei xxvi. Quarto in toto corpore ipsum flagellantes. vt habetur Joh. xix. Flagellat aũt xp̃m hodie in capite qui persequntur prelatos ecclesie. Flagellant in facie qui contemnunt ꝛ lpiat⁹ tuos (qui sunt peccatores pro ecclesie) pertubãt in sua quiete. Flagellãt in collo qui predicatores impediũt a diuino sermone. Flagellãt in corpore qui actiones infirmorum molestant in sua operatione. Sed de tali flagellatione dicit Aug. Quid superbit timpus si de ipso flagellũ facit pa ter meus? Pater flagello filium corripit et postea flagellum ad comburẽdũ in ignem mittit. ¶ Quarti est conspuitio. Significat autem conspuitio magnam vilipensionem. Unde super illud Job. xvi. Faciẽ meã conspuere non percentur. dicit glo. Faciẽ conspuere est talibus etiam in persentia eõs increpare. vnde eoram christianis verba illatoria ad eos fuerunt⁹ talibus mittere. Isti autem conspuit⁹. i. vilipensio aliquibus ad suffocationem ⁊ confusionem efficiat legitur de hiu viro marie sue cuius mortẽ q̃ tuebatur de hiu viro marie sue cuius mortẽ q̃ tuebatur de decimus/partis fuit suffocatus. Aliquibus est ad correctionẽ. q̃s significatũ est Ecclesiastici. xxv. q̃ mulier nolebat accipere proprium fratres sui/in facie illi⁹ conspuebat. Et que est vox fratris nostri nisi penitentia quas xp̃s frater noster p nobis suscepit: qui penitentiam cum homo accipere renuit deipsum dorso flagellis ad legitur quibus ille sepe correctionem accipit. Aliquib⁹ vero est ad humiliationem. Sicut legitur q̃ diogenes philosophatus aquodam habebat eius spuit dicens se non vidisse in tota domo aliquid turpius in quo spuere posset. Hoc autẽ fecit xp̃s vt ille se recognoscens

reti: de pulchritudine domus nõ superbiret sed de turpitudine persone humilitatẽ haberet. Aliquibus est ad illuminationem ⁊ profectum virtutum illicut in cecu nato. de quibus dicitur Act. ix. Dicebant apostoli quidam a consp. conci. ꝛc. ¶ Quinti est occisio. Habuit aũt xp̃s quedam vulnera que fuerunt sibi occasio mortis. Primo enim fuit flagellatus in tẽs vt inter flagella alterpretur. Deinde fuit in pedib⁹ ⁊ manibus pforatus: vt dicit cũ id esset modus interficiendi. Per corpus xp̃i igitur intelligitur illi de ecclesia qui adhuc sunt infirmi ⁊ temporalibus debiles. Illi occidũtur quãdo eis temporalia auferunt. Eccli. xxviii. Qui aufert in sadou panes quasi q̃ occidit proximum sui. Per manus intelligitur actus. Isti occidũtur cũ eis suis operationibus impediuntur. Proverb. iii. Noli prohibere eum beneficere qui potest. Ii pedes leo ⁊ xp̃s benefac. Per pedes intelligitur contemplatiui qui suis orationibus totam ecclesiam sustentant. Illos illi occidunt q̃ eorum fonces nõ in xp̃o effectũ habeat spectãt. Sunt etiam in ecclesia quidam motus spũs cui virt perfect. Col. iii. Mortui estis etis ⁊ vita vestra abscondita est ꝛc. Illos illi occidunt qui eos conturbare nõ desinũt. Secundo ponitur mortis resurrectionis cum die tertia die resurget). Ille igit qui est motus in peccati tertio die resurgat. Prima dies est contritio: secũda confessio: et tertia satisfactio. Isti tres dies sunt delectationes inordinate opus. Qui igit non resurgit a delectatione resurgat a consensu: qui non resurgit a consensu resurgat ab opere. Si est quartus dies additus rit sic confuetudinem resurgere vix vasebit. Hoc significat⁹ est in lazaro quatriduano. Ceteros quidem motus resuscitauit xp̃s simpliciter tullione. Illum autem suscitauit cruando clamando ad lachrymando do vt daret intelligi q̃ isti q̃ sunt in peccatis magnis cotidie clamoribus/longis et diuturnis fletibus.

¶ Sermo secundus.

Ecus sedebat secus viã mendicans. Per istum cecum significatur genus humanum q̃ magnum mentebat excitatũ sed illuminari non meruit nisi per xp̃i passionem. Cecus in isto exãplo duo ponunt⁹. i. infirmitas cecitatis et remedium passionis xp̃i. ¶ Circa primũ notandum q̃ sunt quinq; peccata que spũ ritualem cecitatem inducit. Primum tur

mon superbie. Greg. Tumor mentis est obscuratum veritatis. Et iste tumor totū genus humanum occupauit. primo est hausit animum in celo quando lucifer contra deum tumuit. Ideo superbia est nature cepellens: video vitos celestes elisquando imaginē. Deinde de celo venit in paradisum mittet thi primos parentes mulit qui se ipsos extollerunt & contra deum intumuerunt. Deinde de paradiso venit in mundum: & modo per totum mundū iste morbus superbie est diffusus. Superbire est dicit quasi super alios ire. Lucifer fugiunt: quia super deum re volunt. Ada fuperbiuit: super ipsum nit dum scientiā dei appetit. Homines superbiunt qui super alios volunt ire. Deus autē superbis non potest: quia super alium deum non habet: ideo se nullū habeat. ¶ Sicut pulueris est semper portat terram in oculis. Ps. Oculos suos statuerunt declinare. Ad obtutum vsq; ad materiam ois auaritie illuditur. Inter maiores & minores fit mediocres: Per minores intelligunt clerici: per maiores intelligitur prelati. Auaritia igit a minore vsq; ad mediocres & maiores qz inuenitur in laicis: viget in clericis: regnat in prelatis. Vel potest dici q; in domo anime sunt tres familie. s. rationes: ille sunt cogitationes. Mediocres vero: ille sunt intentiones. Maiores: ille sunt affectiones. Sūt igitur quidam quorum auaritia est in cogitationibus: quia ole ac etiā nocte cogitare non cessant quatter. s. lucra possint acquirere & pecunias suas augere. Eccle. ij. Auferri dies et labouis? plani sūt et erūnt: nec per noctē mentē requiescit. Alij sunt quorum auaritia est in intentionibus. quia in omnibus que dicūt & faciunt semper aliqd lucrum vel emolumentū temporale intendūt. pro. xxij. Oculi stultorum in finibus terre. Oculi stultorum sunt intentiones eorum qui sibi semper finem proponunt temporale lucrum. Alij sunt quorum auaritia est in affectionib⁹ qui temporalia ardenter diligunt: & spūalia parumpendūt. Alij igitur dicitur a minore vsq; ad mediocres & maiores ois auaritie studere. Alij alia terrena lucra cogitare non desinunt. Alij in omnibus que agunt in tempora lem mercedem intēdunt. Alij terrena ardēter diligunt: & spūalia cōtēnūt. ¶ Tertium est ignis tribulatio. Supercecidit ignis et non viderunt solem. Cesarius. Ignis mētis lumen tribulatio excecat. sicut ens visus excecatur ad plenum ardentem: sic homo excecatur per iracundiam inflammatum. Sodom est Damascenum. Ira est ebullitio sanguinis circa cor. Et illa antequ ebullitio ne fumositates ascendunt que oculos mētis obnubilant: & impedit ne ratio animum ut possit cernere verum. Quando autē ira ad ignem nimis ebullit tribus remediis subuenitur. Aut p̄ passo abstine depositionē: aut per aque frigide infusionē: aut per lis guorum subtractionem. Sic etiā qñ aliqs per iram contra altū nimis ebullit: ille cōtra quem irascitur: aut debet se totaliter ab eo diuidere. Prouerb. xx. Honestū est hominē qui separat se a contentionibus: oīs autem stulti miscentur cōtumelijs. Aut debet verba refrigeratiua & dulcia respondere. Pro. xv. Mollis responsio frangit iram: sermo durus excitat furorem. Aut saltem debet tacere & nihil respondere. Verba enī ira cundi dicūtur sunt ligna quib⁹ ignis iracundie amplius inflammatur. Eccles. xxviij. Sicut ligna silue sic ignis exardescet. Qñ aūt ligna verborum subtrahunt tunc ignis ille extinguitur. Prouerb. xxvi. Cum ligna defuerint extinguetur ignis. ¶ Quartū & fetor luxurie. hoc significat ibi est Tobie. ij. vbi dr q; ex fercore diuinus ille fuit excecatus. Luxus enim ante inundantia est dilectatiua: & significat luxuriam: quia nullum peccatum magis delectat q̄ luxuria. Homo quidem quatuor habet. s. corpus animā. rationem. & tempora lem substantiam. Est igitur quoddam peccatū qđ delectat corpus. s. nimia tristitia. Prouerb. xvij. Spūs tristis exiccat ossa. Est aliud qđ delectat alam. s. nimia risus. Risum multū dis sicut & alibi rebus optimis maceret. Prouerb. xxiij. Vita carnium sanitas cordis putredo ossiū tristitia. Est aliud qđ delectat tantum sc̄z superbia. Eccle. x. Initium superbie hominis apostatare a deo & hominē superbia. Est aliud qđ delectat terrenum substantiam. s. pecunias & quicquid vitiū gule. Prouer. xxi. Qui diligit epulas in egestate erit. Et similiter Qui amat vinū & pinguia non ditabit. Iuxuria resecat & cōsumit corpus: quia facit ipm cito penire in senectutem vel mortem. Eccl. xxi. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. i. in corporis sui consumptionem & diminutionem. Cōsumit autem alam: qz ola bona ppolita a deiderio & animā hilat: a dispergit. i. Cor. vi. Anima inhonesta non percipit ea que sunt spūs dei. Consumit bonas fames. Vñ dicit de salomone Eccli. xlvij. In ciuitatib⁹ remota tua mulieribus: & dedisti maculā in gloriā tuam. Cōsumit terrenā substantiā. Luce. xv. Dissipauit substantiā suā viuendo luxuriose. ¶ Quintū est nimia abundantia & crassitudo terrene substātie. Job. xv. Operuit facie eius crassitudo. Hinc est q; sedechias excecat' est in

ebriatatque interpretatur multitudo sicut habet. iij. Reg. xx. Quia multitudo istorum temporalium facit hominem cecū. Hinc est q; ecclesiastes manifestes facit fratres. Est ira ens ebullitio sanguinis circa cor. Et illa antequ ebullitio ne fumositates ascendunt que oculos mētis obnubilant: & impedit ne ratio animum ut possit cernere verum. Quando autē ira ad ignem nimis ebullit tribus remediis subuenitur. Aut p̄ passo abstine depositionē: aut per aque frigide infusionē: aut per lis guorum subtractionem. Sic etiā qñ aliqs per iram contra altū nimis ebullit: ille cōtra quem irascitur: aut debet se totaliter ab eo diuidere. Prouerb. xx. Honestū est hominē qui separat se a contentionibus: oīs autem stulti miscentur cōtumelijs. Aut debet verba refrigeratiua & dulcia respondere. Pro. xv. Mollis responsio frangit iram: sermo durus excitat furorem. Aut saltem debet tacere & nihil respondere. Verba enī ira cundi dicūtur sunt ligna quib⁹ ignis iracundie amplius inflammatur. Eccles. xxviij. Sicut ligna silue sic ignis exardescet. Qñ aūt ligna verborum subtrahunt tunc ignis ille extinguitur. Prouerb. xxvi. Cum defuerint ligna extinguetur ignis. ¶ Quartū & fetor luxurie. hoc significat ibi est Tobie. ij. vbi dr q; ex fercore diuinus ille fuit excecatus. Luxus enim ante inundantia est dilectatiua: & significat luxuriam: quia nullum peccatum magis delectat q̄ luxuria. Homo quidem quatuor habet. s. corpus animā. rationem. & tempora lem substantiam. Est igitur quoddam peccatū qđ delectat corpus. s. nimia tristitia. Prouerb. xvij. Spūs tristis exiccat ossa. Est aliud qđ delectat alam. s. nimia risus. Risum multū dis sicut & alibi rebus optimis maceret. Prouerb. xxiij. Vita carnium sanitas cordis putredo ossiū tristitia. Est aliud qđ delectat tantum sc̄z superbia. Eccle. x. Initium superbie hominis apostatare a deo & hominē superbia. Est aliud qđ delectat terrenum substantiam. s. pecunias & quicquid vitiū gule. Prouer. xxi. Qui diligit epulas in egestate erit. Et similiter Qui amat vinū & pinguia non ditabit. Iuxuria resecat & cōsumit corpus: quia facit ipm cito penire in senectutem vel mortem. Eccl. xxi. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. i. in corporis sui consumptionem & diminutionem. Cōsumit autem alam: qz ola bona ppolita a deiderio & animā hilat: a dispergit. i. Cor. vi. Anima inhonesta non percipit ea que sunt spūs dei. Consumit bonas fames. Vñ dicit de salomone Eccli. xlvij. In ciuitatib⁹ remota tua mulieribus: & dedisti maculā in gloriā tuam. Cōsumit terrenā substantiā. Luce. xv. Dissipauit substantiā suā viuendo luxuriose. ¶ Quintū est nimia abundantia & crassitudo terrene substātie. Job. xv. Operuit facie eius crassitudo. Hinc est q; sedechias excecat' est in eis verbis lachrymis sanguine et morte ornatis. ¶ Tertio de ala fecit pas pinguedinem quo pulueris auaritie excipiē. In isto est vase tria pinguedina purgatiua continētur. Ille quibus dicitur Johan. i. Vidimus gloriam eius gloriam quasi vnigeniti a patre ple. &c. Ibi est gloria est. i. gloriosa dei misericordia. Ibi est gratia. Ibi est veritas. Ibi est sapientia. Auarus igitur qui habet oculos plenos pulueris auaritie: vadat ad illū vas vnguēti tertium & ungat oculos vnguēto misericordie & gratie & sapientie. Tunc autē ungitur vnguento mie qñ inclinatur ad compassionem fraterne miserie. Tunc vnguento gratie qñ incipit tepescere in amore terrenorum: & et magis desscere in amorem celestium. Tunc vnguento sapientie quando sciet sapienter acquirere / sapienter retinere / & sapienter expēdere. ¶ Quarto de spūs tu bñanos fecit cibum melliflua quo crallitudo terrena cōtineretur. Eccl. xxviij. Spūs vitus meus super mel dulcis. Mel est dulcedo in superficie dulcius in medio: dulcissimum in fundo. In ipo quidem est triplex substantia. s. caro que est quasi superficies. deitas que est profunda. & ala que est quasi media. Mel igitur est dulce in superficie: quia sancti ex cōsideratione carnis ihū hauriunt delectationes suaues. Est dulcius in medio: qz ex cōsideratione anime hauriunt delectationes suaues. Est dulcissimū in fundo: qz ex cōtēplatione diuinitatis hauriūt delectatiões suauissimas. Talis igit dulcedo ofm dulcedinem hūanam facit mīligidam Chp. Vere non hr sa per terram qđ amet qui bonum celeste in veritate quātauerit. ¶ Quinto de diuinis fecit balsamum: quo fetor luxurie pelleretur. Eccle. xxiij. Quasi balsamum misi tum odos meus. Odos autē istius balsami tantus est q; non tñ tollit mīm tñ mores tantū tñ corrupti: sed etiam fetida fenes re debēt. Hoc significat ibi in tantro quasi tridguno & fetidos ipsum odorem senlit & reuiuit. Pala dicas est delectatio & tñc ala est infirma. Sccha est consensus: & tñc est mortua. Tertia est malū opus: & tñc est corrupta. Quarta est mala consuetudo: et tñc est fetida. Qui aūt odorem istū nō sentit est ifirmo pticulosus: morbo insensibilitatis corrupto mareticus esse dr et abominabilis.

¶ Sermo tertius.

OMnis plebs vt vidit dedit laudē deo. Postq̄ dñs celū illuminauit solo plebs que ibi aderat laudē dedit deo. Ex quo dat intelligi q

esse est illuminatus qui deum laudat. Ille ceco est qui per verba vel per malā vitā deum blasphemat. In isto autem debuit homines vana non tm̄ non laudant deum: sed ettam per sua vanitates blasphemāt. Qui et laudant tm̄ eos. s. mundum carnem ⁊ diabolum: ideo in isto evangelio de christi passione fit mentio: vt ex consideratione passionis ofhcie homines abstineant a tanta vanitate. Laudant quidem ⁊ honorant multi: dū exercendo diuersos ludos et ineptas lectiones. Laydam: ettam ⁊ honorāt corpus propriū pascendo ipsum per diuersos epulas. Laudant ⁊ honorant diabolum ducendo diuersas choreas. In his ettis tribus vanitatis expendant homines dies istos: ⁊ ideo ettam ecce non sunt homines ettis cecitate involuti. Primo igitur vani homines cum deberent laudare deum: ipsi tantum laudant misērum per diuersos ludos et ineptas lectiones. Tertia ettā mundi est sicut vinum purum quod cito inebriat nisi salubri tristitia temperetur. Juxta illud Sēcle. vii. Melius est ire ad domū luctus dū ad domū conuiuij. Refert Tullius q̄ quando aliqui consules Romani redibant victores/triplex honor eis fiebat. Primus quia omnis populus sibi cum letitia obuiabat. Secundus quia omnes captiui quos ceperant eius currum sanctis manibus sequebātur. Tertius quippe vi ctos insultus tantis iocis in curru sedēte hortabatur: quatenus equi albi pcij ad capitolium traducebāt. Ne vero supra se nimis elemeret tertium honorem tripliciter tēperabant. Primo quia omnis homo seruitio cōditionis secum in curru ponebatur: ut cuilibet spes daretur pueniendi ad tale honorem: si prohibitus eum non erexerit. Secundo qz ille seruus cum colaphis cedebat: vt sic cognosce re ettam. Tertio qz exhibebat ei cibat tūs die in th̄z ll ere olis opprobria ⁊ dolebat. Si igitur pagani sue ineptias temperabant: multo fortiꝰ nos christiani eas temperare debemus ⁊ maxime cū tripliciter de causa. Primo qz hec non cōpetit loco. Summo enī in cruce qui debere mus esse in celo: ideo nobis est flendum ⁊ non gaudendū. Aug. In pelle fumus mittere vbi eo magis flendū est quo minꝰ flemus. ho. Quo cantabimus canticū dñi in terra aliena? Si vtriꝰ fetus dm̄ fuit licitus canticū cantare dei: quid vicinū est de illis qui cantant cantica diaboli? Quia igitur summa in celo: ideo olis mala mūdana letitia debet nobis esse impertuna. Eccl. xxi. Musica in luctu importuna narratio est. Secūdo nō cōpetit tempori. Temp̄ enī vite presentis non est nisi cursus ad mortem. Augu. Nihil aliud est ipsa huius vite miseria quā cursus ad mortem: quo nemo pedem sistere vel paululum ire permittitur: sed ōes pari motu vigentur. Stultus itaq; est ille qui ad mortis suppliciū cum gaudio ⁊ solatio tre vel duci vellet. Talis sunt stulti eōs ignorāt qui dum mortuꝰ suauiter cantare perhibetur. Tertio non competit hmōi. Satus est homo periculosus ⁊ vehemētissimus quocunq; se vertit periculum ⁊ dolos eminet. Nam si sursum respicit: videt celum qđ amisit. Si deorsum/ videt infernū qui demones decurate apperit. Si ad sinistra aduertit/ videt q̄ pauci de mille non euadit qui non cadat per intemperantiam. Si a dextris prosperitatis/ videt q̄ de decē milibus vnus non euadit qui non cadat per intemperantiā. Juxta illud Ladent a latere tuo mille ⁊c. Si post se respicit peccatorum multitudinem que commisit. Si ante se/ videt terribile dei iudicium quo districtam rationem cum reddere oportebit. Unde leritur in vitis patrum q̄ cum quidā sancꝰ pr̄ quēdā pene ridebat: videret diabolū. Reddituri sum⁹ rationem de vita nostra coram deo ⁊ omni terre: et tu rides? Ecclesiastes vani homines cū debeant laudare deum: laudant ⁊ honorant ecclesiam/ pascendo ipsum per diuersas epulas. Illud aūt vitiū gule: ⁊ hominē facit nimis gnam tacitā ⁊ deo magnā iniuriā. Primo quidem tripliciter tectarum facit. Primo quia est quia in corpore inducit magnā dormitationem et eo q̄ facit ventrē nimis tumefactum. Deinde aūt ventrem pando: et eo q̄ sit pleniꝰ vento plenꝰ. Subsequitur igit̄ maiorem ventrē habuerit tanto maiorem vesicam vento plenā: ⁊ etiā maiorē facit. Et cor ob hoc plenū ⁊ repletum posse dedit. Sicut etiam vesica vento plena ⁊ repleta puncta cito dehmescit: sic etiam venter gulosi pūctiuꝰ acu febris cito p mortem emmescit. Stultus quoq; est et mercator ille qui rarum cū multo labore acquirit in ventrem ponit: in quo ventre in hanc tem ferdam conuertēda esse cognoscit. Secūdo autem tacitam ⁊ etiā inducit filiū multam infirmitatem ⁊ aliquādo mortē. Eccl. xxxvii. In multis erit infirmitas filiorum. Propter crapulam multi perierunt: qui autem abstinens est adiecit vitam. Pinguia corpora sunt modici sanguinis que est causa vite. Calor quippe naturalis sepe pe nimia pinguedine suffocat. Tertio etiam spiritualem ad medra nimia pinguedine impeditur ⁊ sic mors, sequitur. Tertia est qui inducit infirmitatem futurā. Pro

ner. xiii. Mater impiorū ifirmitas. ho. Fa mem patiēt vt cane. Cama est potiū p tecta sibi deuocauit/ mox ad alia deuocāda suspirans anhelat. Die gulosi potiū multa ferenda venoserit/ adhuc alia concupiscentiora etiā insaturabilior est ih̄ canta/ et ih̄ cetere hereditas omnia spoliat domū. Nam a terra aufert grossitudinē/ ab aqua natatilia/ ab aere volatilia. Hieronymus. Lauri paucoli tugerum pascuis alantur. Unica silua pluribus sufficit elephantis: hyemo pero terra ⁊ mari pascitur. Ambro. in lib. de ieiunio. Quid insatiabilius ventre? hodie sui capit ceno exigitanum in plenū fuerit desputat de continentia: eli vigescerit vane virtutibus dicit/ et querit luxuriem. Inter epulas philosophia pudet eā/ inter philosophos vina laudant. Quo etiā gulosi facit deo naturā/ vt eo q̄ ventrē sibi dilexerat. Phil. ih̄. Quoꝝ deus venter est. vbi dicit Augustī. Hoc ab hoste cauē qđ̄ cū ceteris adamāt. Aut⁹ rationē assignat Hugo de sancto victore dicēs per silentium dñi. Uter deo obsequit. Solent ethnici templa cōstruī/ altaria erigi/ ministri ad seruiendū cadinari/ pecudes immolari/ thura concremari. Deo siquidem ventri templum est coquina/ altare mensa/ ministri coqui/ hostie pecudes cocte carnes/ fumus incensi/ cum odor suauium. Ista ausē idolatria quoad aliquid peior est ih̄ idolatria paganorum: quia illi adorabant aurū et argentū/ isti vero adorat sacrum sti. cquus. Tertio pant homines ih̄ debēt laudare deū/ laudant diabolum dū versus ducendo choreas: quod valde fatuum est quotuus rationis. Primo quia tu le choree mundi sepe ducunt ad choreas inferni. In inferno quidē sunt quedā cōfessiones peccatoꝝ/ id est congregationes super bosii/ murmuris/ luxurioſoꝝ ⁊ semper cantū lugubre decantabit. Tacha. xii. Plangent terre/ scilicet infernalis familie ⁊ familie eorum. Cantant aūt vnā cantationes/ sex versus ingubres continentes. Dicit enim. De quia deū offendi: de quia diabolo consensi: de quia nat⁹ fui: de quia male laqueo: de quia mori non valeo: de quia nunqā liberabor. Ad istas choreas in fernales tue choree mūdiales sepe perducunt. Job. xxi. Tenent tympanum et citharam: et gaudent ad sonū organi. Ducunt in bonis dies suos / et in puncto ad infernā descendunt. Iustus signū est quia tue choree tendūt ad finitimum. Proverb. viii. Alias ⁊ a dextris sunt mouit domus. Perverse aūt sunt que a sinistris sunt. Secūda fatuitas est: quia putauit chorea esse. Ibi enim sunt choree sanctoꝝ deo tubilantiū. Hyman⁹. Qui psallentes ibi sep. cho

ri⁹. Ibi choreo erit pugnantes qui choreis delectant mūdi. vnde refert Gregor. in dialo. de quadam puella nobili romana q̄ cū tocto ⁊ cantilenis dedita nimis est/ ita vt cū mlti spectatio puelle laudarēt/ ait illis sibi apparuit. Et cū illa tam decore puella esset assecurare se vellet/ prohibuit dicēs virgo/ vicens q̄ quec esset sic pcessa ad processione esset indigna. Precepit igit̄ vt a tocta et lenitatibus se abstineret: et sic die tricesima ad illam processionē perueniret: que subito sancto intrantibus mutata fuit: et sic die tricesima dento et fetido fine quieuit. Tertia ait fatuitas est: ut eo q̄ tales choree ceduant in iniuriam dei. Tum quia pactū in baptismo initum franguit quo abnunciare se diabolo et pompis eius omnibus promiserunt. Tū qz maxime committit contemptum dñi: qđ opera seruili incūbere. Augustī. Melius est in diebꝰ dominicis arare et fodere qđ choreas ducere. Tū quia festa sanctoꝝ sunt vacationibus polluūt. Magnum enim iniurium choree deo faceret: quia prophetam suum charissimū scilicet Johannem baptistam occidēt. Injuria enim que fit sanctis redūdat in deū. Luce decio. Qui vos audit me audit: et qui vos spernit me spernit. Quarta fatuitas est: ut eo q̄ ille choree sunt arma diaboli que in hoc seculo exercēt. Trib⁹ enim modis diabolus in peccatū inducere facit: cornere modo per visum/ modo per colloquium/ modo per tactū. In choreis autem tria omnia occurrunt. Nam ibi sunt verba lubrica et modo lasciuo cantuli/ ibi est visus pessimus facientes/ ibi est tactus manuū ignitarū: et ideo ex tali pximitate et appropinquatione/ modo per colloquiū/ modo per visum/ modo per tactū sepe ignis accenditur: et mala concupiscentia inflammat. Et quanticūq; homo sit fortis et dur⁹ tanq̄ ferrū/ vel sit naturaliter frigidus tanq̄ lapis/ vel sit castus tanq̄ murus dealbatus: tamen non confidat de sua fortitudine nec de sua frigiditate nec de sua sanctitate. Siquidem ferrū in ignis positū emolliscit: sic homineo firmo in suo propolito concupiscentie ignis emolliscere facit. Hieron. Feminas mentes libido donat: et concutit ibi quoli ispidi frigidorum ignis excutitur. Sic et nimia familiaritate virorū et mulierū licet a principio videant frigide: sepe per concupiscentiam inflammant. Quia etiā frigidos esse potest qđ qui in extremis laborat? Unde refert Gregō. in dialogo de quodam sacerdote agente in extremis/ et ecclā matter facte appropinquaret vt secret si adhuc speraret: ille voce q̄ potuit exclamauit. Recede mulier recede/

tolle paleā/adhac ytuit ignis ardebat. Mar⁹ ertā dealbatus ḡhato ex candelis non cōbu ratur th dentgral. Sic etiā ḡhato aliā non cōburantur ex concupiscētia: eli ex nimia mulierū familiaritate denigrantur in fa ma vel aliquo modo in cōscientia quā nō habent apud deum sinceram. Piero. Crede mihi nō pōt esse deo caro corde ambulare: q̄ femine cū accessib⁹ copulatur.

Collecta.i.in quadragesima. Ser.i.

Uctus ē Jesus in deser tū a spū vt tēs taretur a diabo lo. Mat.iiij. Sic cut xp̄us potuit mori vt per suā mortē nostrā de struer et nle volu it tentari vt nos tras tentationes superaret. Voluit enim tentari immediate post baptismū vt tēs tatis daret consolationis remedium. Fuit eñ tentat⁹ statim quando fuit baptizat⁹ quando a patre sup eum fuit appellat⁹/quando spūs sc̄tus in specie colūbe super eū man sit/quādo celos apertos vidit: q̄ quadra ginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹ ieiunas uit vt p hoc nr̄ intelligi q̄ si aliqs tēt̄at nō ē min⁹ a peccatis mūdat⁹/nō eē min⁹ dei filiat⁹ dign⁹/non eē min⁹ spūsancto di gn⁹/nō eē min⁹ celo dign⁹/ non eē min⁹ in sua penitentia deo accept⁹. Tentari er go voluit xp̄us vt nostras tentationes vin ceret/vt tentatio pl⁹ laudē haberet/⁊ vt dia bolo q̄ the cēt filī⁹ dei occultaret. Scichat ḡppe diabolus p scripturas ⁊ prophetias dei filiū in mūdo esse vēturū sibi libi dū am ablaturū. Audiēs autem sm Chrysost. in cōi nativitate angelū pastorib⁹ annun ciātē/angelos multitudinē inhabitātē/ Jo hānē digito demōstrantē/patrē in baptis mate testificantē/spūsctū in specie colū be descendētē/⁊ nūc quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹ ieiunant? scit esse filiū dei suspicat⁹ ē. Sed qo modo videns eū esurire ips esse dei filiū plurimū dubi tauit. Nō eñ credebat dei filiū posse esu rire. Volēs igit experiri verū esset dei filius an nō pur⁹ ⁊ sciēs q̄ primū holes tribꝰ te ntationū/cogitaret eisdem tēptationē sm aggredi. Et licēt vinci potuerit: homo pu rus apparebat si antē vinci nō poterit/dei filius esse credebat. Nā sicut dicit Grego. in homel. Diabol⁹ primū holes de tribꝰ pec catis tēt̄auit ⁊ vicit. s. de gula cum dek ru citu ligni. petiit ipm vāgloria cū dixit. Si filius dei es mitte te deorsū. Et de auaritia eū dixit. Scientes bonū ⁊ malū. Sicut em auaritia est appetit⁹ im moder natꝰ pecunie/sic et etiā immoderat⁹ appe titꝰ scientie. Eodem mō tentauit ipm. Pri mo de gula dicēs. Si filius dei es/dic vt lapi des isti panes fiāt. Cognoscebat et intra se dicēs. Si lapides in panes cōuerti nō potue rit/dei filius esse certus aūt non poterit/homo pur⁹ apparebat. Sed xp̄us sm glosam ḡhaliter tēperauit q̄ ips dei filius esse nō cō gnouit/eū sit. Scriptū est. Non in solo pane viuit hō/sed in oi vbo q̄s procedit de ore dei. Acsi dicat sm glosā. Eū hō esset ex duplici substantia. Scala tanq̄ superius/⁊ corpus tanq̄ infertius/⁊ eis vt ale sit ver bū dei ⁊ eis⁹ corporis sit panis materialis/ ⁊ tu fundes mihi tm de cibo substantie in fertioris ⁊ nō superioris patet q̄ tua tem ptatio est. Sed q̄ sic eū diabol⁹ vincere non potuit: cogitauit apud se dicēs si cut ait Chrysa. Hō ille sctūs ē/ videl. q̄ om nes eū viri eius nō vincant in vtilo maiore pe tit vincuk de aliquo motu pane gl. Et ideo ips assūpsit ⁊ eū sup pinnaculū templi statuit. Hec mirū fuit/dn Grego. q̄ permisit se assumi ⁊ crucifigi. ⁊ alibi gl. q̄ hoc non fuit infirmitatis sed patientie eius. Jā diabolo alit non fuit virtꝰ sed in eo fuit magna superbia. Uel ipsa assūmp tio potest intelligi deducte. Dicit autem alia glos. q̄ verisimile est diabolū in hoīa na specie apparuisse: sed tamē xp̄us sic cognō uit ipm in sede doctrē positū mouī ḡmota posse extolli vbi multos docerat elemosy nā. Dicit alit gl. Si filius dei es mitte te deorsū. Hoc dixit ideo vt ex tali scipsitatiōe ⁊ ma la secuta lesione tactātā sanaret. Uel ex hoc diabol⁹ suā ptātē cognoscret. Si ex xp̄o sic tēperauit nisi vt eū reimḡret ad bru tū dicēs. Non tētabis dñm deū tuū. Unde dicit glo. Suggerebat vt aliquo signo ostē deret se filiū dei. Non tētabis dñm deū tuū. Sic debet tētare deū qui ex humana rōne hū bet quid faciat. Tūc aūt poterat aliter de tēpto deseēdere dū q̄ tactāta se sanaret. Postea alis dicit hilarius rōe mendax. Si deo nō tētādo sq̄ desore supplicādo. Uerū postea nec p puma nec per secūa ⁊ tertiam eū potuit cognoscere: trāsiuit ad tertiā si saltem ipm posset de auaritia superare. Uidit eñ eū super mōtē excelsum valde: ⁊ ostendit illi oia regna mūdi. Non aūt illa ostendit quam ea occulto humanis adhuc mēdo vel visum ampliando vel ea ꝑ naturā ꝓpria ostendendo. Nescichat sibi iudicando: sed dicit ostendit. Ostendit ergo ei ea dicendo. Hec oia dabo tibi si cadens adorauerit me. Ubi dicit glo. Ecce quomodo se ostendit vanitatis ꝓpe mundane quam ipse diabolus diligebat/⁊ q̄ speciosa sit ⁊ desiderabilis: ostendit ea monstrando vt ad emulādū illā ipm induce ret. Uel sc̄m glo. Ostendit quomodo ea ḡnabat in mundanis per diuersa ptēta. In quibusdam p fugitiuos/ in quibusdā p auaritiam/in quibusdā p luxuriā/vt p ea plū multerū animos posset ad consentiendū eū facile⁹ tractare. Cū aūt ola regna mūdi ⁊ ḡlias ostendisset dixit ei. Hec oia tibi dabo ⁊c. Plane mentit⁹ est q̄ tua sunt ola tibi reribuet vnusq̄s. Luc.xiij. Ola mihi tradita sunt et cui volo ⁊c. Et q̄ illud ei⁹ tenebat intuitū edēt⁹ q̄ sol⁹ debet ado rari/dō diabolū repulit dicens. Unde sa thana/nō tentabis dñm deū tuū ⁊c. Glo.⁊ pade in infernū q̄ paratus est tibi ⁊ angeli tuis. Et hic pt̄s q̄ diabol⁹ in tēt̄ādo in cepit a manifesto et procedit ad occulta. Pri ma tēt̄atio videbatur tendere de pane in magna fame. Maior tentatio fuit de vana gloria. Maxima de auaritia. Hoc significat eū est. s. vbi dicit. Si planta pedis ꝓfi ad verticē nō est in eo sanitas. Diabolus hāc incipit a planta pedis. i. a minimis peccatis: et procedit ad verticē. i. vsq̄ ad consensum rationis. Supradicte autem tēt̄a tiones facte sunt in xp̄o tm exterius et nō intertius. Unde ait Greg. in homel. Iris hum modo tentatio curat. Suggestionem tentationem delectationem ⁊ consensum. Et nos cum tēmur per suggestionē in delectationem ⁊ consensum in cadimur. Christus igit tentari ꝑ suggestionē potuit/sed ex mēte peccati delectatio nō momordit. Atq̄ ideo ola illa diabolica tēt tatio tota nō intus fuit. Clarandū aūt q̄ supradictas tentatiōes xp̄us triplicit vicit. s. sapienter respōdendo/ fortiter resistendo/⁊ patientiā obtinendo. Sapienter qn dum respōdit cum tres scripture testimonia allegauit. Hoc significatū est. i. Reges xvij. in victoria qua Dauid habuit de Golia. Unde dicit glo. Dauid interfecit no lens tribus lapidibus de torrente: et xp̄us diabolum tribus testimoniis ex lege ꝓlata uit. Diabolus similit vt Christ⁹ lapides in panes cōuerteret: sed Christus ecōtrario panes sacre scripture cōuertit in lapides quos contra diabolum iecit et ꝓstrauit. Exemplo igitur Christi imitatiu nos debe mus vincere ꝑ sapientiam: ꝑ patientiam: non ꝑ potentiam qui mūtanti scit sapien ter ⁊ ratiōabiliter respōdere. Sap.vi. Me lior est sapientia ꝙ virtꝰ/ et vir prudens melior ꝙ fortis. Prouerb.xxvi. Responde stulto iuxta stulticiam suā. s. cōpetēter, ne sapiens sibi videatur. Ille vincit ꝑ pa tientiam qui scit offensiones et iniurias sues restringere. Eusebius. xvi. Ille vincit ꝙ patiens vno verbo fortē/⁊ qui offensor alio suo exp̄u gnatore vltus. Eusebi. xxvi. Ne respōdes ei stulto iuxta stulticiam suam. i. imitatus ei⁹ ne efficiaris ei similis. Ille vincit ꝑ potentiam qui nō attendit ad iuitiam sy tha ad potentiam ꝑ quam iniurie opprimit innocentes. Sapi.vi. Est autem fortitudo ex lex tuitiue. Quod enim infrauū est inu utile inuenitur. Ille vincit ꝑ vindictam q̄ offendit eum suam/ et talis potius vincit tur ꝙ vincat. Unde legit de Alexandro q̄ licet fuerit victor odia terroꝝ tamē a tri bus pmisit se vinci. s. a cōscipscentiam vt nolentes ⁊ rab illa. Et ideo in ppns iniu rias patienter esse sit laudabile/ in iniurias tamen dei est vituperabile. Unde sup illo Jude sathana, dicit Chrysa. Exemplo xp̄i discam⁹ nostras iniurias equanimiter sus tinere/ dei autem iniurias nec vsq̄ ad mo dicum sufferre. Qz in ppnis iniurijs eē qui ꝙ patientem laudabile est: iniurias autem dei dissimulare nimis impium est. Cōcludendo xp̄us vicit tentationes fortiter resi stendo: sic ⁊ nos fortiter resistere debemus. Jā sm Greg. Diabol⁹ eñ et resilit est dei bitū vt fomitem carnis vero ex suggestio re cipit/eū forte sicut leo. Jac.iiij. Resistite diabolo⁊ fugiet a vobis. Diabol⁹ ita a bus q̄s eū bonis⁊ bonis q̄s eū malis fugit⁊ a bale vult facere quos bonos. s. corpus et alem bonando. Et bene dicit fugiet a vo bis. A quibus eñ diabolus nō extirpat ibi rejecit⁊ vomit. s. in anarita: in fugitiuos in luxuriosis. Job.xl. Sub vmbra dormit. ecce vmbras auarite. In secreto thalami. ecce vacuitas lubrice. Sapbus enī licet ex ternus pḡdatur tamē⁊ inflatus: tamē interim est vacuus. In locis humentibus. ecce turpitudo luxurie. Ab aliquibus vero ecce sed non recedit sed ibi de prope expe ctat si forte⁊ recedat. Ab aliquibus vero ecce sed non recedit sed ibi de prope expec clarissimi abilis qui lepe patiunt recidiui uitiaq̄ quos fecerē cito reuertuntur. Unde Reuertar in domū meā. ⁊c. Ab aliquibus ve ro exit⁊ recedit: sed nō fugit: sy lento pas su incedit: sicut a tepidis quos nō plene de fert. Ab aliqbꝰ vero exit fugit⁊ recedit: sicut a viris ferocis qui scutos idei: tales sperantes iniurias: gladio perdi dei mant: fortiter resistunt illis: ꝙ in fugam eō uertūt. Jac. iiij. Resistite diabolo et fugiet a vobis. Quem sequar inimicus meus⁊ eos prohibeā. Cōtra xp̄s pugnat tētatiōes eius in sua mitti⁊ obtundo. Nam mox vt diabolus ei tēt̄ationes inferebat/ eas repellebat. Sic et homo q̄s sentit pugnas suggestiones mox in suo initio eas debet repelle re⁊ nullū locū in alto eis dare. Eph.iij. Hostis locum dare diabolo. Piero. Tubus

Universidad de Deusto Biblioteca

cus est antiquus serpens/ et nisi in capite frenetur: totus fluxum tibi trahit. Serpens tantus infernalis habet caput: cuius est suggestiones. habet et corpus: cuius consensus habet et caudas: cuius consummationē operis. Tibi aūt ponit suggestionis caput: fluxum ponit corpus consensus: et caudā operis. et ideo in suo capite est contrend⁹. In aliis aūt est ille serpens christi ad caput/ corpus/ et caudā: q̄ sentiret habent malas cogitationes consensus et opera. Alios vero dimittunt malas opera in eis. sed eis post paululū ad eadē redire intendunt. Isti amputant serpenti caudam/ et tamen adhuc vivit in eorū cordibus q̄tū ad corpus et capud/ id est quantū ad suggestionē et consensū. Aliqui peccatū deserūt quantus ad pfectū operis. Isti aūt putant corpus et caudā vivere tibi adhuc in capite per malam suggestionē. Qui autem suggestioni resistit huic caput amputat: et huic nocere non potest/ nec christo ad eundum ad est opus malū/ nec christum ad corpus. i. consensū/ nec christo ad caput. i. suggestionē. qui est toto contrit⁹ est. Ideo dicit Bernh⁹. ij.

Ipse obterat caput tuū. i. suggestiones tuas: q̄ dicit caput non tibi qui est principiū peccati sed etiam dicitur caput a capiendo: quia diabol⁹ p suas suggestiones eos capit. Et tu insistebaris calcaneo eius. i. mortali eius: dicit calcaneū nō tibi qui est finis boni sed q̄ est quasi calcaneus. is a calcādo. p quo intelligit mors bonorū. q̄ calcaverunt terrena. Vel dic a calco q̄ est duritiei pedis: per quo intelligit mores malos: q̄ fuerunt duri in peccato. Diabol⁹ enim in fine insidiabitur tibi vt eos rapiat: et bonos ut coronet: quod nos in eis inveniat.

Sermo secundus.

Vectus est ie
sus in desertū. ꝛc. In psalterio euāgelio quatuor spiritus reperiuntur. i. spūs diuin⁹/ humanus/ malignus/ et angelicus. Spūs diuinus ppriꝫ in desertū deducit. Ut ibi doceat⁹ esse in desertis. Eodem modo spūs diuinus in desertū nos deducit: dū penitentiā nos inchoare facit. Isti desertū significat: p illū desertū in quo dei⁹ filios israel deduxit: dū eos de egypto eduxit. In quo ḡdē deserto habuerūt ḡdā asperitatē. i. mores infructuosos. et ḡ dū manna. i. māne refectione. Hic etiā si vult dei⁹ esse in deserto de egypto peccati/ penitentiali: in deserto penitētie salutaris: in qua esse⁹ debēt ppe asperitatē. interē⁹ in deserto diuine consolationis suauitatē. Primo nāq; dicit ppe pūtas asperā et eo q̄ talis pena melius curat p ētā. sicut dicit Chrysost⁹ sup Matheū triplici exēplo. i. exēplo medici corruptos humores curātis: exēplo agricole vitiosas herbas vel radices eradicantis: exēplo artificis modos lapidū precidentis. Dicit enim q̄ aspera medicina humores corruptos melius euacuat: asperum ferreum vitiosas radices melius eradicat: asperum durū nodos lapidū melius precidit. Peccatores enim abundando plenos est humoribus corruptis in mente. Psalm⁹. Putruerunt et corrupte sunt cicatrices mee. Aliquando habet malas radices cupiditatis et auaritie. i. Timoth. vi. Radix omnium malorum est cupiditas. Aliquando habet nodos tumentis superbie. Job. xv. Quoniam tumet contra deū spūs eius. Contra istas tres vitias sunt tria remedia. primū est contritio mortificatio q̄ est tanq̄ medicina amara purgās et euacuās oculos corruptos humore lacrime. Ecclesiast. xii. Melius vanitate hoc obtinuit: q̄ facit lacrime magne. Malitia aūt ibi peccatur pena que pene videtur esse mala. Pe hoc medicina amara dicitur Esa. xxiij. Amara erit potio bibentibus eā. Secūdū est omnīū terrenoꝝ despectus: q̄ est tanq̄ rastrū ferreū eradicans radices malorū cupiditatū. Qui enī vult cupiditatē abdicare: et de illa tollere/ oportet q̄ habeat mores ferreos et durissimos: qui ferreus rastrus omnes herbas male crescentes funditus eradicat. Tertiū est mortificatio superbie. Ferrū enī a ferendo vel a firmitate nomen habet. Quod enī dicit ferreus. hoc q̄ ostia vetusta ferit et vomat. Eccli. xlvi. Vomuerunt omnes iniquitates. ꝛc. Stat q̄ est dura et inflexibilis ergo eo q̄ nulli parcit. Ho. Quis est homo qui vivet et non videbit mortē? Quamvis aūt serui dei habeant asperitatē penitentie exterioris⁹: tñ in illo deserto penitentie recipiūt dulcedinē consolationis suauitatē. Osee. ij. Ducam eā in solitudinē/ et loquar ad cor eius. Hoc significatum est p deductionē filiorū israel qui licet in deserto ducerēt laborem durissimū: habuerunt tñ dulcem mannā dulcissimū. Isti tamen manna recipere non potuerūt donec defecit eis farina egypti et donec transierunt mare egypti. Per egyptū q̄ tenebre interpretatur anima per peccatum tenebrata. i. sine gratia illuminatur. Qui igit vult recipere manna dulcedinis interne/ erat de peccati tenebrosa/ et nebulosa. Unde sup illo ps. Qui bat⁹ mentis escam ignitam/ dicit glosa q̄ ēsca dulcis coctos habet plumas albas a partibus viridibus quibus. i. et rose crescit pascitur. Qui aūt nigredinem incipiunt: tunc eorum pascere incipiunt. Sic etiā cotas infernales pascunt alam qui nigredine peccati infecta. Deus aūt eam pascit qui est puritate et munditia candida. Secūdo non potest quis manna dei in deserto penitentie recipere nisi obliciat farinam egypti: que est delectatio et consensus peccati. Isti erant illi de quibus ps. Murmurabant desiderio carnium. i. carnalium: tamen quorum mētes sepe venebant post cepe et allia. Dicuntur aūt porri a porrigendo: q̄ porrigantur. i. longe extendantur. Cepe aūt dicitur a cephas quod est caput. Allia vo dicuntur quasi olida ab olendo. Per porros igitur significatur auaritia que longe extenditur. Jurta illud. Jhere. vi. Ode eū a mane in mane vsq; ad malos rem auaritie studentes. Per cepas intelligitur superbia que est caput et initiū peccatorum. Eccl. x. Initiū oīs peccti superbia. Per allia intelligit luxuria: q̄ sicut aque fetida est. Eccl. x. Olio similiter fetida est fornicatio: quasi fercula in vita concupiscentie. Illi igitur volūt redire in Egyptum qui comedūt porros cepas et allia: qui adhuc mundum diligētes diuitias appetunt/ honores ambiūt/ et carnalib⁹ delectantur. Tertio non potest quis istud mūdum celeste in deserto penitētie recipere nisi trahat manū Egypti. i. nisi abiciat fructus etatis et turbationes animi. Unde est q̄ homo non potest facie sua in aqua speculari. Aut qui aqua est turbida. Aut qui est inquietus. i. Aut qui homo se non incitinat. Sicetiam alia ala dei plebari non pōt nisi qui agitat inquietudine turbetur et qui est plena turbatione per auaritiā et. q̄ si se non incurvat humiliter. Illa tria tanguntur Esa. lvi. Spūs meus sup humilē et quietū. Sed multi quid spūs meus nisi sup humilē et quietū? Moyses mansuetissimus omnes tumores superbie. Ferrū est in ala incurvationes. Quibus facit trans quillitas. Timos adducit paritatē. Justa illos expellit petūs. Ecclesiast. x. Timor dñi expellit peccm. Ecclesiast. x. Quid superbit terra et cinis? Quia nichil est spūs humanus qui ch̄ūs fecit eburnie. Notandum q̄ tpa quatuor vicib⁹ eburnit. Una nāq; vice eburnit et nō habuit quid comederet nisi lapides qui vt hic. Per lapideos intelligitur homines duri qui nō pollunt ad penitētiam frangi. Bolea frigida q̄ non ignit igne diuini amoris inflāmari. Boleo erādi. i. flecti qui non pōt rore diuine doctrine humectari: talēs nō possunt meo pegasari. i. spō sponso fidi incorporari, Job. xli. Cor eius indurabitur quasi lapis. Alia vice eburnit et nichil habuit comedere nisi foliatiles turpatet in siculnea de qua habetur Mat.

xxi. Et sicut non comedit lapides. i. corda duriscie nec folia. i. ybā. Arbor quidē pōt esse folia/ gēmas/ flores/ et fructus. Folia sunt bona verba: gēme sunt bone cogitationes. Flores sunt bone pfitationes. Fructus sunt bona opa. Sicut igit homo nō pascitur de gēmis/ floribus/ et foliis: sed de fructibus. Sic nec deus pascitur de bonis verbis nec de bonis cogitationibus si non est ibi aliud: nec de bonis voluntatibus qñ opere non implētur. Si tñ impleri possunt. Sed de bonis fructibus. i. bonis operibus. Lalli. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo. Terra vice eburnit sex vicib⁹ gutturi meo. Terra vice eburnit sex vicib⁹ gutturi meo. Terra vice eburnit sex vicib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

certos nos redderet, periculum est ñ hostem iusta se habere et ignorare. Hieron. Nunc maxime impugnarta cum te impugnant nescis. possumus autem de hoc certi et tripliciter. Primo per scripture assertionem. Job. vij. Militia est vita hominis super terram. Ephe. vi. Non est nobis colluctatio. &c. Sed per ista tentationem quia si tentatur ille: tentatur et seruus. Job. xlij. Non est seruus maior domino suo. Tertio p tentationis differētē apparitionem. Rā beato Martino informanti crucē bellua apparuit. Beato antonium specie pueri nigerrimi visus fuit. Lucidam etiam sancto patri in specie medici se manifestauit ferēs dulcissus ampullas dicēs. Si quis noluerit de vna propinabo sibi de istis. Tertio tentari solūt et tentatis et tribulatis melius misereri et compati sciret. Nemo ēst potest moneri ad compassionē et misus nisi aliquem cognoscat miseriam. Que quidē cognosci potest tam audiendo aut videndo aut experiendo. Si ēm audio dici q passio illata sit magna pena: tam scio et cognosco illud per auditum. Si autem videro aliquē dictā passionem patientem in magna agonia consistere: se horribiliter et terribiliter agitare et querulas voces cōclamare. scio et cognosco illō per visum. Si igitur illam passionem in corpore meo patiar scio illud et cognosco per experientiam. Et ista cognitio certior est q̄ due predicte. Humanum ēst genus multas olim tentationes et miserias patiebatur: et ideo ad deū clamabat et totū cetum gemitibus et clamoribus implebat: et tanc deus miserias eius quasi nouas sciuit per nudum Lēo. p. Ingemiscētes filij Israel propter opera po. sunt et ascē. cla. eoꝝ ad dñm et au. ge. eorum. Ipse igitur clamoribus eorum excitatus descendit et. xxpti. anno nobilē monarchā fuit: et sic nō as. mi seriās vidit. ita q̄ illō q̄s prosciebat audēs dopostea scuti videndo. Exo. iij. Audi affectionem ppli mei qui est in Egypto et clamor eoꝝ au. et desce. li. eū de manibꝫ egyptior. Tandē nras tentationes tribulationes miserias sciuit per experientiam: quia eas assumpsit in se. Hebr. iiij. Nō ēst habem⁹ pontificē q̄ non possit compati infirmi. &c. Assumpsit siquidē per optatam tentationē / tristitiam dolorem et mgrēdē: et sic sinit nobis sciret: nostras miserias melius cognoscere: et nobis melius misereri sciret. Hebr. ij. Debuit ēm per oīa fratribus assimilari vt mi. fieret. &c. Zhrdez. In eo ēm in quo passus ēst ipse et tentatus: potēs ēst et eis qui tentant auxiliari. C Quartus ēst spiritus angelicus qui christo ministrauit. Iste elegit sibi angelū triplicem sibi ēdem ministrasse. Primo ēdem materialem qui cōsistit in corporali refectione quē ipse clarien ti ministralle creditur: qui etiā helie ministrauerit. ethabetur. iij. Reg. xix. Secūdo ēdem spiritalem qui cōsistit in puritate delectatione. Et ēm ipse pascitur et deliciatur in puritate holiū. iuxta illud Lxl. ij. Qui pascitur inter lilia. multo fortius in puritate angelorum. Tertio ēdem celestē qui consistit in dei laudatione. iuxta illud ps. Nunquid mandicabo car. tau. &c. Immolabo deo sacrificium laudis. Istum ēdem angeli dei semper ministrant. iuxta illud Job. xxxviij. Ubi eras cum me laudarent a ira matutina: et exultarent oēs filij dei.

Sermo.liij.

ET cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta nocti bus postea esurit. In isto exāgelio mētionē de tribus. s. de xpō ieiunante et de diabolo tentante: et de angelo ministrante. Ipse māq̄ quadraginta diebus et quadraginta noctibus ieiunauit. Jeiunium ēst quadragesimale ieiunabatur fuit per legē mosaicam et ppheticam: et ista ihs ieiunabit per euangelicam legem. Moyses enim legislator et helias eximius prophetaꝝ in isto numero ieiunauerūt. Jdeo ihs dño soli in tribꝰ figuratione sibi apparuerunt. Ipse ēst nobilit ieiunare pnā ē ultime deus a diabolo putaretur. Nec mirum ē illi ne putus homo videretur. Et q̄ secūm Greco. Omnis christi actio nostra ēst instructio: et nos instruimur vt ex ipso rōne in isto numero ēst militer ieiunem⁹. Hoc quo ieiunio tria videnda. Primo de numero diēꝝ ieiunij ihū. Secundo de differētijs et specie ieiunij. Tertio de efficacia et utilitate ieiunij. C Circa primum notādum q̄ illud ieiuniū fuit tantum in numero quadragenario observatum⁹ multiplici ratione. Quarum vna sumitur a parte christi: alia a parte nostra. Christus ēm tam numerum quadragenarium multiplicauit consecrando. s. sua conceptione: qui. xl. septimanis fuit in vtero virginis. Sua pullicatione: qui. xl. mensibus pullicauit in mūdo. Sua ieiunij observatione: qui. xl. diebus ieiunauit in deserto. Sua passione: quia. xl. horis sepultus ēst in sepulchro. Sua resurrectione: quia quadraginta diebus post resurrectionem fuit cum discipulis in munda. Alie rationes similiter a parte nostra. Nos ēm ieiunare debemus deo de corpore nostro: de ala nra: de tpe nostro: de opibus nostris. Sed q̄ de his sepe deo negligēter seruimus: ideo per hūc numerum retinuit sibi satisfacere debemus. Primo nāq̄ per hūc numerū deo seruimus de corpore nostro. Istum rationem assignat Gregorius in homel. dicēs. In hoc mortali corpore quatuor elementa subsistimus: per cuius voluptatem peccatis illicita contrahimus: que per decalogum sunt accepta. Qui igitur per earum desideria decalogi mādata contēpsimus: dignum ēst vt eādem carnē quater decies affligamus. Secundo per hunc numerum deo de anima nostra seruimus. Nam in anima nostra sunt septē virtutes. s. theologice q̄ quatuor cardinales per quas deum trinum et vnum cognoscere et amare debemus. Quaternarius autem propter quatuor tpa anni presentē vitā designat. Ut ergo nostro septenario animo deo q̄ trinitati in tota nostra vita non seruiamus: ideo dignum ēst vt hoc quadragenario numero ieiunem⁹. Tertio p hūc numerū deo seruimus de tpe nostro. Istā rationem assignat Grego. dicēs. A prima ebdomade veniūt: quasi dies. xiij. sunt. Et quibus dum ser. dies deficit sine abstinētia abstrahuntur. xxxvi. in abstinētia remanēt. Rum vero per. eccles. dies anno ducitur quasi anni decimam deo damus. Quarto p hunc numerum seruimus deo de operibus nris. Opera ēm nra ēst esse circa observationem decem mandatoꝝ dei et completio nem quatuor euangeliorū. Istam rationem assignat Grego. dicens. Cur in abstinētia quadragenarius numerus custoditur: nisi quia per decalogi per libros. xiij. sancti ea q̄ per decalogi per libros. xiij. sancti ea q̄ per decalogum implentur? C Sciendum ēst de differētia in specie ieiunij. Que quidē sunt. Prima ēst abstinētia ēst ab his que in se. s. ēst se sunt mala. s. a vitijs et peccatis. Istā. Nonne hoc ēst magis ieiunium quod elegi? Dissolue. &c. Peccata ēm quo dāmodo sunt colligatoꝝ omnia trahit ad aliudest magis non remittitur sine alio. Jō dicitur. Dissolue colligationes impietatis. Quot ergo homo habet genera peccatoꝝ tot habet diuersitates flagellationis qui mentem opprimunt. Ideo subditur. Solue fascis culos deprimentes. Peccata ēm in diuersas partes confrangunt: et in seruitutem diaboli redigunt. Ideo subditur. Dimitte eos qui confracti sunt liberos. Parū igitur hominis podest abstinere a cibis nisi et abstineat a peccatis. Hiero. Tūc peclare ēst apud deum abstinentia corporis: cū animus ieiunat a vitijs. Quid ēst prodest corpus attenuare abstinētia: cum animo intumescere: ēst superbia? Isti. Qui a cibis abstinent / mala agunt / demones imitātur qui bus esca semper abest et culpa semp adest. Secunda abstinentia ēst abstinere ab his que sunt occasio mali. s. a fasciculis seculi. De hoc dicit Bernar. in sermone quadragesime. Si sola gula peccauit: sola ieiunet. si alit peccauerunt cetera membra cur non ieiunent et ipsa? Deinde subditur. Jeiunet oculus a curiosis aspectibus. Jeiunet auris a fabulis et a murmurationibus. Jeiunet lingua a detractione et murmuratione. Jeiunet manus a malis operibus. Jeiunet anima a pctīs et prāuis volūtatē. Tertia abstinentia ēst ab his que habent speciē mali. 1. Thessa. v. Ab omni specie mala abstinete vos. et hoc maxime propter scandalum proximorum. Speciē mali habent verba scurrilia sepe dicere: immunditias nominare. Lingua hebraica scribit Jsido. fuit pula et erit vitia. Et dicit Rabbi Moyses q̄ in illa lingua nullum vocabulum ēst ad nolandum aliq̄d inhonestū. Et quo etiam habilia eligantur. Unum q̄ vocabula turpitudinis nō fuerunt ab institutione diuina: sed ab inuentione humana. Secundum q̄ multum despicent deo verba scurrilia: quia ea ponere nolunt in linguam quā deus sibi conseruauit. Tertium q̄ ille habet linguam celestem qui a talibus se seruat immundā. Quarta abstinētia ēst ab his q̄ sunt simul et s. ecclesia mali et occasio malefficiat. Est vanus cantus et sup pecta familiaritas mulierum. Unus ēst quantus et habet speciem mali: quia dicitur q̄ tales mulieres non sunt pudice sed lascive. Et ēst occasio multiplex sepe cantus decipiunt. et suspecta etiam familiaritas mulieris habet speciem mali. et ēst occasio mali. Bernar. Cum mulieribus sepe consistere est seruum nem seruare: manus ēst q̄ multum tacere. Quod minus ēst non potest: et quod marcidi plorare: credam tibi. Quinta abstinentia ēst ab his que licita sunt. Licitum quidem ēst ad pcēm accedere: debita reddere: peter aliquos consolationes recipere: pro nationi vacare. Sed examen in quadragesimali tempore debemus a talibus abstinere. De primo dicit Ambros. Nullus omnino in quadragesima oret huc ante octauā pasche tangatur. Augu. in sermone de. tempore hic dicitur credulus inuentores et populum largiri tribuere et voluptuosis nam impedientes: et contingit copulationem. Welectio dicit Grego. ergo hoc nemo illud verbum Esa. lviij. Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra et debe. vestr. re. Neq̄ enim qui debitorem suum hoc q̄ debet reddit ideo iniustum facit, licet dignum ēst et quasi quia se in penitentia macerat: tectum quod tulit sibi cōperit interdicat. De tertio dicit. ppha

ta. Renuit cōsolari alas mea. Bersi. Delicata est anima cōsolationē non patur admittere. Quinta ratiō. Ne quarto dicit Ambro. An illum teiunare putas qui primo diluculo vigilans ad ecclesiā non vadit sed surgens seruos congregat: retia disponit: canes producit: saltus cōpluat. Secta absentētia a cibo: et potu. Ne qua sic dicit Ambrosi. Honeo et cōfessos vos vt nullus vestrum: nisi forte infirmus et infirmus sit: vel qui in pascha dñi nisi inopicia vtebus ante nonam māducet aut bibat. Aug. Alius dicebas teiunare aut remedii est aut premium. In quadragesima non teiunare peccatum est. Illo tempore qui teiunat accipiet indulgētiam. In quadragesima qui pōt et non teiunare et non teiunat sentiet penam. Tales qui teiunare cōtinuant in futuro sanctē et sitt beneficii. Ezechiel. Sccē ferat mei comedent et vos sitietis: ecce ferat mei bibent et vos sitietis. Verum est ei qui potest habebit fel draconū et venenū serpentū. Deutero. xxiij. Fel draconū vinū eorum et ve. aspidū. Pro pane habebant ignitum calculū. Prouerbior. Quamto est homini panis mēdacij: et postea implebit os eius calculo. Talis panis non poterit masticari qui onus lapis est in ore potest toler ari: qui ignitum est nec ab ore potest reijci qui cito implet ima. Pro penitētia vero habebit sempiternū interitū. Ramos peccatoz pessima. Ite mons depascet eos. ¶ Tertio videndū est de utilitate teiunij: triplex est. Prima est qz per hoc deus recōciliat. Quē exēplū habem⁹ Jesue. xij. in ministrātia. vbi dī. Hoses et tymeta bouis: q peccā nō gustē quousq. Ubi dicit Ambro. Quare est hoc christianū nō facere qđ peccare. Facere tēnisi qz stolticia est peccare qui incteto sibi teiunio a sacerdote non teiunat. Pecus quidē declinat foueam: caret precipitiū. Tu aūt non vis temnādo periculū declinare quod certo. Desperationis genus est tibi māducare cū teiunare debeas: tibi est qz per hoc homo ad patriā ecclesiam ducit. Hiero. cōtra Jouinianū. Quātū ētā Adam teiunauit in paradiso stetit. Hic ostenditur per teiunū ad paradisum nos posse reuerti a quo per saturitatē fuerat⁹ electi. Bregou⁹ in homelia. A paradisi gaudio per culpam quis ecclesiam: ad hec per abstinentiam reuertamur. Tertia est quia per hoc diabolus superatur. Diabolus enī est serpens: est piscis est lupus: et est canis. Sicut enī secundum Ambrosi. Quantum hominis tenuī serpentem inter stetit: sic teiunium diabolū occidit. Et sicut piscis natat in fluuio et moritur in sicco: sic diabolus delectatur in aquis deliciarū et moritur in sicco abstinentie. Et sicut fumus expellit tapum a nemore: sic teiunium expellit diabolum a corde. Et sicut aqua bullies expellit canem de coquinasse: ouatio feruens diabolū fugat de anima. Mar. xi. Hoc genus demoniorum in nullo potest exire nisi i oratiōe et teiunio. ¶ Secundo in euangelio fit mentio de diabolo tentante. Distinguit aut Augustinus super psalmum. Qui habitat in adiutorio altissimi in protectione dei celi commorabit. quatuor genera tentationum. Una est leuis et occulta que notatur cum dicitur. Non timebis timorē nocturnū. Alia leuis: sed aperta que notatur cum dicitur. A sagitta volante in die. Tertia grauis et occulta que notat cum subditur. A negocio perambulante in tenebris. Quarta grauis et aperta que notatur cum subditur. Ab incursu: et demonio meridiano. Istis quatuor modis diabolus christum tentare voluit: sed non preualuit. Primo tentatione leui et aperta cum dicit. Dic vt lapides isti panes fiant. Ista est tentatio leuis: quia de cibo corporali et necessario. Et fuit aperta: quia de cibo spirituali nullam faciebat mentionem. Secundo tentatione leui et occulta quando statuit eum super pinnaculum templi: ut per hoc eum de aliq̄ mota vane gloie: et ibi tare voluit. et ideo fuit tentatio leuis: quia ibi per hoc suam potestatē cognoscere nō debebat: ideo fuit occulta. Tertio tentatio est grauis et occultaq̄si eum tentauit de auaritia. Talis est tentatio fuit grauis: qz de terrat peccatoz fuit occulta: qz aliud pretendebat et aliud intendebat. Pretendebat eius sublimationem: sed intendebat eius perpetuā detectionem. Quarto tentatione grauis et manifesta: qz tentauit eum de ido latria dicēs. Hec omnia tibi dabo si cadēs adoraueris me. ¶ Tertio in euāgelio fit mētio de angelis ministrantibus. Hec autem ministratio triplicitter pōt intelligi secundum tres naturas que sunt in christo: vel de gratulatione vel de tempore: subsidiorum. Nam angeli ministrabant. i. simpliciter ministrabant: et hoc respectu deitatis. Vel ministrabant. ei patienti: quia debebat: et hoc respectu ale: q̄ sic patiebatur et vincebat. Vel ministrabant. i. libi eiuenti in cibo materiali: subueniebat: et hoc respectu carnis. Sicut etiā olim angeli helie ministrauerūt: vt habet. iij. Reg. xix. Sed cū helie ministrauerūt ad sui qn ieiunauerit per 3 fidendum: Ihc vero ministrauerūt post suum quadragenariū ieiunatum.

¶ Dñica.ij.in.xl. Sermo.i.

Egressus iesus secessit in partes tyrrhi et sidonis. Matthei. xv. Misso iesus christus in multos prouocat ad penitentiam: adduxerat: multos in suis peccatis obstinatos: audierat autē in corpore et anima curari. Deinde ne mulier a sua beneficio videretur exclusisse tam mulierem chananeam ad penitentiam admittit. Unde cātat eccl̄ia. Qui chananeam et publicanū vocauisti ad penitentiā. Ipsam in sua peccatrice exaudisti: et filiam eius i corpore et anima sanauisti. Per hoc daretur intelligi: qz admittendus non tantum fuit propter salutem proximi: sed etiam mulierem. In isto autem toto euangelio tr quinq; personis fit mētio. sc. De matre chananea: i qua fuit insticia petitio. De filia eius: in qua erat magna petitio. De discipulis christi in quibus erat magna compassio. ¶ Palo igitur ponitur persona christi in qua erat magna miseratio. Idco dicit mulier. Miserere mei domine fili dauid. Quāuis enim sciret eum esse potentem sapientem et misericordem: non recurrebat ad eius potentiam: qz sciebat ipsum ad eius misericordiam esse promptum: quā quidē promptitudinē habuit et inuitum deus et inuitū hominē. Unde ista mulier vtrā qz iniam petit: et quam habet inuitum ver cum dicit. Miserere mei dñe. et quam habet inuitum hō cū dicit. Fili dauid. Inuitum igitur est deus cōfusatur in eo nisi a tribus. Primo a natura diuina cuius proprium est misereri semper et parcere. Sicut enim ignis naturaliter calere habet: sic deus naturaliter habet misericordiā abundare. Unde dicit glosa. Johā. ij. Deus a natura miserere cōs paratus est saluare per clementiam quos non potest saluare per iusticiā. Secundo cōfusatur a consuetudine longa: qz principio mali pcg in finem non cessant nec cessabit misereri. ps. In eternum misericordia eius. Jdē. Aut in finem mīam suā abscidet. quasi dicere: non. se quis pcuetudo vertetur i necessitate: sicut dicimus de aliquo qui semp pfuerit esse liberalis/ iste nescit aliter facere. Sic deus misereri versum est. Quodāmodo in necessitate: incommutabilis voluntatis. Tertio confusatur ab omni potentia. Et eo enim qz deus omnipotens est inuenitur misericors. Quia sicut quis est magnanimus: tāto ad miās promptior. Ambro. Procul a magnanimis cupiditates vitiorum. Quāto autem quis est infirmior: tāto est ad vindictā propior. Unde mulier magis appetit vindictam qñ ver. Quis igitur deus tā magnanimus: q potest esse tāto tardus ad vindictā et promptus ad miās vel veniam. Sap. xi. Misereris oīm quia omnipotens. Oratio. Deus qui omnipotentiā tuā parcendo maxime. et misserendo manifestas. Inspitum aurē est homo et situs auditiua ber promptitudinem misereādi a tribus. Primo ab pctione interna. hō. Aurē tē ea tua deus. Sicut enim rēa rigida unctione efficitur manuetatis de qđ prius erat durus/ factus est ei tali unctione mānsuetus. Esa. xxi. Spiritus domini super me eo qđ unxerit me. Secundo cōfusatur a progenie propria: quia fuit de stirpe dauid qui fuit homo magne misericordie et mansuetudinis. i. Macha. ij. Dauid i sua misericordia conseruatus est semen regni in secula. Tertio cōfusatur ab experientia: quia experto didicit alijs misereri. Eccles. xxxi. Jnis est ge que sunt prorsus tui ec tecipso. Hebre. v. Didicit ex his que passus est obedientiā. ¶ Secundo sit mētio de chananea in qua fuit instanta petitio. Petit enim sapienter instanter humiliter et feruenter. Sapienter quidem petit petendo scilicet qđ erat sibi necessarium et deo gratum. Non enim petit nisi tm. licentionis omnibus expedita esset a tudeis. Nec obstat tam inimicum licet bti terra sua esset expulsa. Nec libertatem licet cum ceteris chananeis in seruitutē a iudeis esset subiugata: sed petit demonia expelliones a quo filia sua torquebatur obsessa. Sed multe quidem sunt que parum curant de expulsione demoniorum quā de habēdis diuitijs/ de pdictis cūdo intuitus/ de nobilitate generis. Se non debitrices ideo quod repetebat obtinuit: qz quod apostoli non obtinuerunt ipsa obtinuit. Necessaria quidē est in oratione perseuerantia: sicut pater per exemplum mulieris pdicte. Luce. xiij. Deus enī aliquādo differt dare et triplici de causa. Sed licet vt desideria feruentius augeātur: vt habita charis⁹ possit dilatari vt possessa ceu tuta custodiatur. Aug. Sancta desideria dilatione crescunt. Et ante dilatione deficiunt desideria non fuerunt. Aug. Si aliqñ deus tardē vocat: commendat bona non nata. Desiderata deu dilectus obtinētur: et quod non esto vult tibi dare: et discas magna magis delidcare. Tertio petit humi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

liter.psalmus. Respexit in oratione humilium et non spernit precem eorum. Humiliatus enim oratioñ coniuncta tribus bonis facit. Unum est q ipsam in celum levat et deducet. Secundum q ipsa ad deum eam appropinquare facit. Tertium est q donec deus complet illud quod petit non recedit. Ista tria notantur Eccl.xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. ecce primus. Et donec approximet non consolabitur, ecce secundū. Et non discedet donec respiciat altissimus. ecce tertiū. Quarto queritur de fideliter. quod notatur in clamore non tantum oris sed etiam cordis. Ille autē est clamor cordis de quo dicit dominus moysi. Exodi.xiiij. Quid clamas ad me? Moysi clamore dicit propheta. Clamauit toto corde meo. Et bene dixit in toto corde. Cum enim in corde sint duo scilicet intellectus et affectus. Ille clamat in toto corde qui in sua oratione habent devotionem et attentionem. i. Cor.in.xiiij. Orabo spiritu orabo et mente. Ille clamat cum medio corde qui habent attentionem sed non sentiūt devotionem. Osee.x. Divisum est cor eorum adeo interibunt. Ille clamat cum nullo corde qui nec de habent intellectū per attentionem nec affectū per devotionē. Marci vii. Populus hic labijs me honorat cor autē eorum longe est a me. Tales sunt de natura ranarum quia clamant cū sed tamen sunt in palude immundicie. C Tertio fit mētio de filia in qua erat magna vexatio diaboli cū dicitur. Filia mea male a demonio vexat. Anima hominis est filia dei per creationē: sed diaboli vexat eam per tentationē. Male autem vexatur per malam operationem et sic que erat filia dei efficitur filia diaboli. Maxime vexatur quando habet in se superbiam avaritiā et luxuriā: que tres filie diaboli nūcupantur. Diabolus enim tres habuit processus siue concubinas, scilicet vanitatem cupiditatem et carnalitatem. Et de his tribus tres filias primogenitas genesrauit. Nam de vanitate genuit superbiam, de cupiditate avaritiam. de carnalitate luxuriam. Has ait tres filias maritauit. Nā superbiā maritauit tyrannis principibus et prelatis. Avaritiam maritauit mercatoribus sensibus et advocatis. Luxuriā malefactoribus et immundis petulantibus et viciosis. Istos āt tres suos generos sic superbos auaros et luxuriosos; diabolus vexat in presenti per diversa vitia et in futuro male vexabit per diversa supplicia.

Clamet igitur peccator et dicat. Filia mea male a demonio vexatur. Diabolus tamen ab eorum vexatione non cessat: nisi primo tres supradictas filias suas primo genitas occidat. Occidat igitur superbiā. avaritiā. luxuriā. Luxuriosi luxuriā et sic a demonio liberabitur. Hoc significatum est in Exo. xij. Ubi dicitur q pharao populū israel de mittere noluit donec primogenita ill occisa. Percussit inquit deus omne primogenitum a primogenito pharaonis usq ad primogenitum captive. Et omne primogenitum iumentorum per primogenitum pharaonis notatur superbia. per primogenitum captive notatur avaritia que facit homines servos pecunie. Per primogenitum iumentorum significatur luxuria que facit hominē bestiale. n. C Quarto fit mentio de diabolo in quo erat multitudo oppositio. Diabolus enim opponit corpori et sic venit ad oppositionem anime. Ad quod etiam virtus ser faciūt. scz suggestione: delectationem consensu operis pseuetudinem necessitate. Sed ista ser tacula fideles debēt vincere q ser arma. Psal. p oratiōē q est sagitta dei. ij. Reg.i. Sagitta tonat he nūs q habet retrorsū. Iste sagitta oratiōis re trorsum vadit quando debilis et tepido corde erit: quia talis oratio debiliter diabolū percutit: iuxta illud ps. Sagitte parulop facte sunt plage eorū. Secundo per letum quod est tristicia dei. Sicut enim secūdus Zambolium. Saltus hominis tetigit q venenum serpentis: sic tristitia est pessimum diabolo: et tristicia homini letificat. Matth.xvii. Hoc genus demoniorum non ejicitur nisi in oratione et ieiunio. Tertio vincitur per fidē que est scutum dei. Ephe. vi. Sumentes scutum fidei. rc. Et bene dicit extinguere. Fides enim datur et mittitur sine baptismi. Et ideo in ipsa omnia tela ignea extinguūtur. Quarto vincitur per confessionem que est quasi incantatio dei. Quando enim peccatos aperit et confitetur diabolum fugere videt. Sed de multo fit in ps. Sicut aspidis surde et obtu.au.su. Quinto vincitur per elemosynam que est lacea dei. Unde ds de elemosynis. Eccl.xxii. Super scutum et lanceam ad versus inimicorum pugnabit. Sexto pugnatur per humilitatē que est gladius dei q ipsum superbum humiliat et prosternit. ps. In humilitate sua vel. supplicū. C Quinto fit mētio de discipulis: quib fuit magna compassio: et ideo rogabant pro ea dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. Et quod pro ea debemus q sancti oēm pro nobis eū suffragia deuote petunt. Quod ostendit auctoritate ihū: petrū et ioānē. Auctoritate que habetur. ij. Machi. Hic est qui multum orat pro populo et universa sancta civitate hierusalem. Hic est ille amator populi israel. Orent enim sancti pro populo ideo dicitur. Hic est qui multum orat pro populo. Orant pro clero

deus subditur. Et pro tota sancta civitate hierusalem quod est sancta ecclesia. Orant pro religiosis; ideo subditur. Hic est fratrum amator. Orant pro contemplativis. ij. subditur. Et populi israel. Ecce hoc ostendit ratione. Si enim sancti tante fuerunt charitatis q pro nobis orabāt dū essent in misera mortalitate quanto magis orant nūc quia sunt in gloria / cū caritas non sit diminuta sed augmētata. In presenti q ignis huius amoris in futuro alit erit caminus charitatis. Exod.xxxi. Ignis est in flore et caminus in hierusalem. Tertio hoc ostēdit revelatione. Nā in festo olim sanctor quidam viri sanctus per revelationē vidit q beata virgo et omnes ordines sanctorum ad deum precesse modo accedebant: et ipsum pro humano genere supplicitter adorabant.

C Sermo secundus.

Ece mulier chananea a finib⁹ illis egressa clamauit dicēs. Miserere mei fili dō. Quando aliquis ad aliquem regem habet accedere habenter secum duo cognoscit. Ista igitur mulier ad christum potens accedere et sanitatē pro filia obtinere cum secum virtutes assumpsit quas christo magis ē gratas cognouit. scilicet humilitatē patientiā fidē et compassionē. Siquidē humilitas fuit mater christi pro cetus sancti christi: videa filia christi pro fecta. cum dicitur rpi. C Polo igitur accessit ei humilitate que fuit mater christi. Et dicitur humilitas mater rpi: q sicut dicit Bernar. Beata maria ex virginitate concepit: humilitate concepit. Quātū cūq; enim virgo fuit: si humilis non fuit Tet christum non concepisset. Illam igitur humilitatem ista mulier habuit quam Fecto et verbo ostendit. Facto ipsum adorando. verbo catellos se cōparando. unde postulando: fideles dominos suos vocando. se indignā mensa filiorum reputando. Humilitas autem multū valet ad obtinendum quod petitur. Ps. Respexit in oratiōē hūlium nō spernit precē eorum. Hanc aūt mulieris humilitas multū cōmendabilis fuit: quia sic cū ipsa esset alienigena ecclesiastes superbi / fuisti cōversari humiliter cū iudeis superbis / exhumiliter cū christo humili. Duo quidē humiles admiscem pacificari possunt. Duo aūt superbi pacificari nō possunt. Duo autem superbi pacificari nō possunt. Duo enim corpora plena possunt admiscem applicari. Corpus sphericum et corpus cōcavum possunt applicari admiscem: sed concavum recipit extra se sphericum. Duo alia corpora sphe ca nō possunt applicari nisi in puncto. Sic etiam duo humiles et mansueti possunt admiscem pacificari. Ps. Audiant mansueti et letentur. Unus hūilis et unus superbus possunt admiscē pacificari quia hūilis intra humilitatem suam recipit et fugat quod ab illuc tumiditatem. Ps. Cum dies cederunt pacem ei⁹ pacificatoribus loquebar illis impugnabant me gratis. Duo superbi admiscem pacificari non possunt. Pungere siquidem possunt; pacificari nō possunt. Prover.xiij. Inter superbos semper iurgia sunt. C Secundo ait ipse fecit patientiam que fuit sanc christi ipsum nunq; dereliquit; sed in vita et in morte et sociata fuit. Ysaie.xlij. Dicit semper filia patiens fui. Ista aūt patientia in tribus consistit. Potest enim iniuria hominis irrogari aliqñ in temporali substantia: fictum raptoue aut ista est patientia magna. Aliquādo in fama sicut fuerunt crimina raptoue aut ista est patientia maxima: ut fuerunt opprobria. Illā tripliciter tenuit non tulerendam docet Johannes baptista dicens. Tace tertio. Remittē cōcitatio id est non sitis oppositores in persona. Rege calumniam facia id est non sitis crimina rapto in fama. Et contenti esto te stipendia vestra id est nolitis rapto res in temporali substantia. Illam autem triplicem patientiam ista mulier habuit. Videbatur enim habere treo inimicos. scz christum iudeos et diabolum. Christus erat quoddam verbum sibi dictū quod quoad apparentiā videbatur sonare infamia quando ipsam canem vocauit. Sed etiam ipsam tale iniuriā ipsa habenter audebat quia sciebat christum hoc dixisse nō causa iniuriandi sed probandi. Unde ipsa humiliauit se humiliauit quādo se catellum appellauit. Secundo autem habuit iudeos intime cos qui sibi maxime integrari sunt in terrenis substantiis: quos eam omnibus satisfacere debuit. Unde dicit Hilarius. C chananei terras in quibus habitant sunt pro incolarum aut qui ultimo bello consumpti vel in loca vicina dispersi vel in seruitutem subiectionemque ramen sunt summi seruauerūt. Et illis autem ista fuit chananea que iudeis adiuncta creditur cognouisse et lege christum ex se nine david nasciturum esse. Marci autem septimo legitur q erat prophetissa genere. Lex septimi phenicis duo octa. Illam autem inuriā. ignominiam suam obiectionē patienter portabat ex ipsa illorum de quibus ds Hebre.v. Baptismorum

bonorum pestronum cum gaudio susceptis. Tertio habuit ipsum diabolum mentiri cum qui libi in persona timuria inferebat. Ut filiam suam male vexabat: qua operationem suam propriam reputabat. Sed istam talem iniuriam nec libenter sicut primam nec patienter sicut secundā: sed valde moleste ferebat. Sed q̄ rō ei reddendit de hoc habuit magnā letitiā. Et q̄ homo bonus sup̄ rupit de hoc habuit patientiam. Sed quia diabolum in homo sua habitaret de hoc patientiam habere non poterat. et ad christū clamabat. Miserere mei fili dauid. hoc est contra multos qui in adversitatibus det murmurant: in persecutionibus hominū blasphemant: sed filii diabolus in homo anime sue habitat de hoc non curant nec ad deū clamant. Qui vero ista mulier fuit sic patiens ideo obtinere meruit quod petuit. Eccle.6. Usq; in tempus sustinebit patiens. ꝛc. ¶ Tertio assistit fidē que est filia christi. Fides enim filia rō dicitur; q̄ ab ipso in cordibus nostris generatur. Istam autem talem fidem ista mulier habuit magnam. Unde dominꝰ dicit ei. O mulier magna est fides tua. Tunc autem est magna quando est cum obtinēdi fiducia: quando est operativa cū sanctitate: quando est charitati admixta: quādo est perseverās et firma. Fides enim si non est cum obtinendi fiducia habet dubietatē. Et ista est fides debilium de qua dicitur Mathei.xiij. Modicæ fidei quare dubitasti. de hac fide si sit magna sic dicitur Matthei.xv. O mulier magna est fides tua. Et non solum fidem et non desistentis. Si nō sit operibus coniuncta habet otiositatem. Et ista est fides malorum phantōꝝ. Jac.ij. Fides sine operibus mortua est. Si nō est charitati. nec̄ habet inutilitatē. Unde dicitur prime Corinth.xiij. Si habuero fidem ita vt montes trāsferā. ꝛc. Et ista est fides demonum qui charitatem habere nō possunt. de qua dicitur Jac.ij. Demones credunt et contremiscunt. Si non est perseverans et firma habet pusillanimitatē. Et ista est fides instabilis. de q̄ Ia. 1. pti. Ad tempus credūt et in tempore tentationis recedūt. Ista autem mulier habuit fidem magnam hō quatuor modis. Fuit enī ex obtinendi fiducia: q̄ firmiter credidit et sperauit q̄ filiā sua sanare posset.

Fuit operibus coniuncta quia peccabat operibꝰ mle/ et compositi hominū. Ideo ne filie sue seruiebat et spūalibus misteriis operabus misterbat. Fuit charitati admixta: eratenim charitatem habebat q̄ infirmitatem filie pietatē reputabat. Fuit perseverans et firma quia sepe repulsa fuit: nec tamē semper perseuerauit. ¶ Quarto assistit fidei cum compassione que fuit sociata misterio christi. Contraxit enim secum filia mulieritatem ex utero et extra vsē. Job. xxxi. Ab infantia creuit mecū miseratio. ꝛc. Ista autem compassio dr radicari in corde per desiderium et affectionē: et dr ostendi in ore per assiduam exhortationem: et dr impedi in opere per miserationis exhibitionem. Ista triplex compassio ostenditur Isa.lviij. Cū effuderis esurienti aiam tuam. ecce compassio cordis. Et alam afflictam repleueris. verbis bonis et consolatorijs. ecce compassio oris. Frange esurienti panem tuum. ecce compassio operis. Istam triplicem cōpassionē ista mulier habuit. Magnam quidem cōpassionē habuit in corde quando filie miseriam suam potius reputabat. Magnam in ore quando ipsam a diabolo vexari querelosis pectꝰ clamabat. Magnā etiā in opere quādo ei curationem tā impatiens hoc huc expectabat. ¶ Sermo.iij.

Miserere mei domine fili dauid/filia mea male a demonio vexatur. Si deus proponet rei virtū in exemplum sanctos qui pfecerūt sanctitatē se excusarēt et dicerent. Non possumus sanctos imitari qui tot bonis spūalibus sancti sunt ditati. Ruth fuit ad proponeret feminis in exemplū alicui quos virum deo fortiter seruātes/se fortiter continerent et dicerēt. Nos cū simus fragiles viros imitari nō possumꝰ. Ille alicui abiata est ecclesiastico virtuosi/virtuose feminę: ne ipse ista mulierē alienigenā debilē q̄ firmā in exemplū tantarū virtutū adduxit: scilicet in exemplū orationis/sincere humilitatis/profunde fidei/magne firmitatis/atq; constantie. ¶ Polo igitur proponit eumlin exemplū orationis sincere. Ille aūt oratio est sincera q̄ effundit ab alo que nullo peccato mortali est infecta. Talis erat oratio istius mulieris. de qua dicitur q̄ egressa est a finibus tyri et sidonis. Tyro interpretatur angustia. Sidon venatio tristicie. q̄ peccatū et facit angustiā conscientie tandem ad tristitiā pene eterne. Finis ho peccati sunt occasiones peccati: sicut malus fm̄ philosophū/vocat opportunitates: respectus: occasiones/palationes cōmune et homē a quibꝰ etiā est exclusū. Sunt aūt maxime quatuor pter q̄ homo de ono impediretur ideo tam ab ipsis q̄ ecclī fuerūt erudiendi est. Primum est immunditia luxurie. Secundum est alicui oculos aperteret ad aliqd̄ spurcitiosū: scilicet ocios aperiri ad oculos meos a pos-

mamus est pestis sanguine plene sunt: sed est immunditia luxurie. Secundum est in cōpassio auaritie. Sicut enim aures sua a petitionibus pauperum: sic deus apertit aures suas ad exaudiendū auaritiā. Prouer.xxi. Qui obturauerit aurē suam ad clamorē pauperis. et ipse clamabit et non exaudiet. Unde dicit Chrisos. q̄ ideo pauperes stāt ante fores ecclesiarum ut discant. Si pulsus q̄ deus exaudiat vos in oratione sua pulsate fores misericordie nostre. Tertia est ira nec ordinata. qui enim cor suum claudit ab aliquo nolens eum diligere: deus apertit ab ipso cor suum non infundens sibi suam dilectam gratiā. Eccles.xxvij. Ira hoīs furor dei. et a deo sibi medelā. Jsa. Sicut nullus proficit in vulnere medicamentum si adhuc in eo sit ferrūm nihil proficit oratio q̄ deus seruat spectare. Quartus est contemptus dei. Qui est a verbo dei aperit aurem corporis vel cordis ad audiendum vel intelligendum: deus apertit ab ipso aurē a cor ad audiendum. Prouer. xxviij. ¶ Qui declinat aurē suā ne audiat legē oratio eius erit execrabilis. Scio p̄ posse in exemplum humilitatis profunde. Magna est humilitas in ista muliere ostendit hoc q̄ nō ten̄ cand̄ sed catellum se nominat. et peccatrice se esse recognoscit. et catellū se esse asserit. vñ postq̄ fuit in tribulatione rō ei nō cand̄ sed. multere vocat. Ruth. Potuit negasset et posset concessit q̄ mundum. et tō non ait. O canes mundi estis sed o mulier. Mutuate possibilitatis q̄ mutuū videt esse. ij. Dicit aūt peccatoꝝ canes multipliciter rotione. primo propter suā impudicitiā. Sicut est canes etiā cum rege non erubescit facere federatum sua sic nec peccatores eam deo erubescit perpetrare inquiete eorum deus ois videat. Ecclesiastici.xxiij. Oculi dñi multo lucidiores super solem circūspicientes vias hominum. Scio propter eruditum. Can. e est ij. meribus trahitur flatum trahit. Prouer.xxvi. Sicut q̄ apprehendit canem auribus sic qui irascitur impatiens cōmiscetur rixe alterius. ij. de pero cani blandit cunctis applaudit. Si quis ante baculo vel lapide ei minet: terribus fugit. Si certus fuitus homo in reprehendentem se trahi cetur: et ipm odit. Amos.v. Odio habuerunt corripientem et eloquentē bñdicentē et applaudentem diligerent et tñ dicit ista. ij. Populi mens q̄ bñdicentes me decipiunt. Commutantem decipit ipse te decipiunt. Commutantem et flagellantem timet: et se saltem timore compescit. Prouerb.x. Virga in dorso eius qui indiget sensu. Tertio propter inclinationē habituū. Fames potissimū vt canes. Peccatores enim nunq̄ saturantur: sed ubiq; famē patitur. Nā sicbus patitur famē ambitiosi insaturabilis famē habent: luxuriosi insatiabiles delectationis. Quarto propter mordacitatem. Mordet enī et detrahit. Os enī detractoris est fetidū: quia ab ore eius semper dentes sanguinolenti postat in ore. ps. Sepulchrum patens est guttur eorum. ꝛc. Jte est nocturnus: qui in nocte canis rabidi est effundit peccatū. Venenū aspidum sub labijs eorū. Quinto propter retroactā denocationes. Peccatores enī ea que cecidit p confessionem iterū resumit p iterationē. Prouerb.xxvi. Sicut canis q̄ reuertit ad vomitum suū: sic ipudēs qui iterat stultitiā suā. ij. Petri. Canis reuersus ad vomitum suū. Tales canes ab omnibus sunt cauēdi. Phil.iij. Videte canes malos operarios. Tales canes a societate bonorum sunt penitus amouendi. Eccles.xxiij. Que cōmunicatio hominis sancti ad canem? Immo tales a ciuitate celesti penitus sunt excludendi. Apoc. xxij. Foris canes et impudici et venefici.

¶ Tertio nobis ppōnit in exemplū magne fidei. Quis enim magnam fidē habuit: quod petiit impetrauit. Unde dicit et dominus. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Immo plus obtinuit q̄ petiit. Nam filie sue sanitatem petuit corporis: non solum obtinuit filie corporis sanitatem: sed etiam mentis instructionem et subtilis plenā cognitionē. Nepe est propter fidē magnā petentis plus dare erat dit et plus concedit q̄ petat. Sed notādū q̄ aliquando deus exaudit ad voluntatē: sed non ad utilitatem. Sicut medicus infirmos desperatos ad voluntates exaudit: quia quicquid volunt concedit. per tñ modum christus exaudiuit dominum petētes mittī porcos. Marci.v. Ito. Habuisse quidem suam voluntatē sed nullam assecuti sunt inde hoc utilitatem. Taliter deus exaudit aliquos in hac vita de quoꝝ salute deo speratur: dans eis cuncta que possit. ne ideo timendum est quando homini omnia ad votum succedunt/ne hec sit eterne rei probationis signū. Greg. Estimamus succedere temporalium euidentissimum est reprobationis indicium. Aliquando pero deus exaudit ad utilitatem: sed non ad voluntatem. Sicut medicus infirmo venum pernicies de cetero salute non desperat virum non concedit. In hoc enim procurat suam utilitatem: sed suam non complet voluntatem. Per istum modum exaudiuit dominus paulum petentem stimulum amouere. Et ista exaudītio est magis ad utilitatem: quia non est factum quod volebat. Est autem exaudītio ad utilitatē equalis ad

obseruationem humilitatis hoc vtile sibi erat. Aliquando autem deus euadit vtro qꝫ mō. Sed voluntatem ⁊ velletatem dicit medicus infirmum qui tam consulit petentem vinum ⁊ carnes euadit ⁊ ei sibi ista concedit. In hoc enim et sua voluntatem complet et sua procurat vtilitatem qꝫ sibi vtile est vt amodo vino vtat et carnibus reficiatur. Sic euadunt deus apostolos qui infra ascensionē et pentecosten ieiunibus vacabant: vt eis spūs sc̄us mittere tur. In hac enim et eorum cōplena est voluntas et multiplex pcepta vtilitas. Aliqui vero deus euadit ḡtiā ad ⁊ velletate et voluntatem: et etiam supra postulationē. Et sic euadunt salomonem. Ipse enim petebat sapientiā. ⁊ deus sibi respōdet qꝫ ettam sapientiā habebat: et super diuitias et gloriā cumulabat. vt habetur iij. Reg. iij. Aliquando vero deus neutro mō eam dit: nec ḡtiam ad voluntatem: nec ḡtiā ad velletatem: sicut patet in antiocho sceleratissimo. de quo dicitur ij. Mach. ix. Qui in tantā calamitate incidit vt carnes eius ceciderent: vermes de eius corpore scaturirent. Unde subditur. Odiebat scelestus deū a quo noīa cū miīa cōcerni". ¶ Quare ergo proponit nobis in exemplum firme constantie. Rō est primo ad eā se habuit dominus: nihil sibi respondit: acsi esset execratus. Deinde se habuit durissimo: vt dixit qꝫ nō erat de ouibus eius: quo relinquitur quod erat oūis diaboli. Deinde se habuit durissime quando eum canem appellauit. Que aūt est mulier tā potens: que nō primam turbaretur si quis et tanq̄ excommunicate loqui nolle: si quis eam oīo diabolū appellaret: si quis eā canem diceret? Hec. Quasi ipsa quasi se leueret: cōtumelia sibi facta. Ihesus aūt ad veterē virtutē ⁊ patientiā: nō murmurauit: nō turbationem ostendit: sed potius reprehendēdi ostendit duritiem. Sibi dicit. Nā ⁊ catelli edūt. ⁊c. Glose est quidam ḡ qñ reprehēdunt: sunt tāq̄ certa: mollis. alii tanq̄ lapideꝰ. alii tāq̄ spine. Cera molles qñ tāq̄ facilem cedit ⁊ ducī potentiē. Sic multi sunt adeo mānsueti qꝫ si rāgitur. i. reprehendant: facilem obediant ⁊ ad omne bonū se ducī permittūt. In quoꝫ ps̄ens dicit ppheta. Factus est cor meū tanq̄ cera. Alii sunt sicut lapideꝰ. Tales est si tāgitur non cedentes sed rāgētē nō lecte. Sic etiaꝫ multi qñ reprehēduntur nō cedūt. i. se nō corrigunt: sed in sua duritia cōsistunt. Iurta illud Zoh. xli. Cor eius ut cursibil sicut lapis. Alii ut boni hūtiq̄ sic reprehēdentes nō lecunt. i. verba maledictionis in eos non inferūt. Alii sunt sicut spine: quoꝫ si tanguntur non cedunt: sed intemperāter rāgētes pūgūt. Sic sunt multi tā dure et ēt impatientes qꝫ si reprehenduntur non se corrigunt et insup verba cōtumelie in se reprehendētes inferūt. Et ideo oportet qꝫ reprehendentes armēt se tanta patientia: quātumcūq; chartace ignite. Isti aūt ex triplex armatura contra viros spinosos tangitur. ij. Regū. vij. Precipitationes aūt quasi spine euellentur penitus: que nō tolluntur manibꝰ. et si quis eas tāgere voluerit armabitur ferro et ligno lacerato. ligniq; succense cōburentur vsq; ad nichilum. Tales est viri spinosi non tolluntur manibꝰ. i. non fulminent qꝫ reprehendantur ab aliquibus. Et si quis eos voluerit tangere. i. reprehendere oportet qꝫ armet se lancea ferrea. i. fortitudine patientie. Ideo dicitur armabitur ferro. Oportet etiam qꝫ armet se bñdice passionis memoriaꝫ subditur. Et ligno lanceato. Illud est lignum et rhombe quo dicitur in ps̄a. Erat tāq̄ lignum quod plantatum est secus decursus. ⁊c. Illud lignum fuit lanceatū. i. in cruce lancea perforatū. Oportet etiam ꝫ armet se charitate succensa ꝫ qnā cōburantur et annichilentur ota verba maledictionis ab illo vtia spinosa protarare: ideo subditur. Ignigq; succense cōburētur vsq; ad nichilū. Ista igitur mulier tante fuit patientie atq; cōstantie qꝫ licet sepe fuerit exasperata et repulsa nūq; ad modū spine verba maledictionis protulit nec ad modū lapidis vera extitit: sed ad modū cere a christo se ducī permisit.

¶ Dñica.ij.in.xl. Sermo primus.

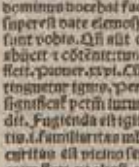

Erat ihesꝰ eiciēs demoniū ⁊ illud erat mutū. Luce.xi. Et bene hoc est maximum istorum tpe fidelem tenere nō debet: vt istis duobus diebꝰ ab electione cessemus. Et ideo dicit. Erat ihesꝰ eiciēs demoniū. Quasi dicat. Ego ab electione cessabo. Et hoc ideo: quia ecclesia nūq; tenuit ⁊ docuit: nec tenere debet: quod electio fiat per sortem. Sed qꝫ potest ꝫ sors: ⁊ maxime sine regimine nō sunt sortes casuales. Sed ille sortes quas deus ipse regit et gubernat. Et ideo quod dicit hieronymus. Electio fiat per sortem: vel electio fiat per meritum: vel electio fiat per vtrumq; nō est contra hoc quod dicit. Ecclesia parue rei causa nō sumitur. i. parte apostolorum et iudicii. et est ratio. Illud venit. i. apti mei de vobis progenitē demones expellat virtute omnipotis mei. Illi etiaꝫ venerūt: ⁊ eos cecidit expellūt virtute eorum. Ego aūt electio in digito dei. i. virtute spūs sc̄i. Et igitur electionem electionem deo attribuit: meas quoq; similiter deo attribuere debetis. Ista ratio adimatur p illud qđ dicit magister in historia scholastica. ꝫ Salomon fecit quosdā exorcistas qui ecclesie tuderet demones expellebant. Ubi refert Josephus se vidisse quēdā exorcistā indefecti captiū et ad vespasianū imperatorem dū esset in obsidione hierusalē adductū: quēdā demonem eiecisse. et vt hoc comprobaret: peluim aqua plenā afferri fecit: precipiens demonio qꝫ dū exiret everteret eā. qđ ⁊ factū est. Illo inquit: ego. Ipsi illi vetuli iudices vestri erunt. Nā apostoli erunt eoꝝ iudices per sententiē spūs probationem: et ecclesie per meritoria vite cōparationē. Sed ille pos crederet ꝫ ego i digito dei. i. spūs sc̄i eicio demonia: profecto talio fides est et vana spes per quā ad regnū dei poenitentia. Dicitur aūt spiritus sc̄i digitus quia i hoc est cognitus et tactus. Ille aūt ꝫ se tactibilis: nero est manus. procedit a corpore. Digitus vero procedit ab humano ⁊ sic ad omnia sunt eiusdē nature. Per digitū ergo tāq̄ corpus: quia nullo est. Filius est tā qꝫ brachiū et manꝰ patris: quia ab illo procedit. Et manꝰ pater: quia ab illo procedit filius: aqua et tam omnia bona dāntur: et ois alia sunt eiusdē essentie. Tertia rō simile a parte rei ⁊ ipse diabolus. et est talio. Diabolꝰ est tāq̄ fortis armatus nūdū tamen castrum tenebat et pacifice possidebat: quia nullus cōtradicere sibi poterat. Sed ego fortior illo ipsum superuenio: et ei arma sua: in quibus confidebat: et ēt cetera mea spolia tollo. Et sic ipse diabolus in domū alterius fortius ingreditur: et ejicit eum. Et ideo ipse dicit. Fortis tā armatus custodit atrium suum: et pacifice possidet ea que diripiebant. Postea tamen venit a parte dei fortior illo ipsum superuenit

nia virtute demonum nisi ego possem de
vobis dicere q vos primo habebatis vnū
demonem. Sante legem qui vos facit de
idolatrare: modo autem habetis septem. i.
omnes q̄si vobis suadent vt me debeatis
persequi et occidere. Nel potest intelligi de
recidiuis. Et sic sensus. Quāgo diabo
lam vicerimus nullus de se cōfidat:
Quia multum adhuc habet potestatem: q
quando mundus ipius exierit ab homi
de aliquo penit⁹ recedit ad aliquos per
fectiores et inveniens eos sine humore vi
tiorum redit a⁹ primos: quos inquenit mū
datos intrinseco per contritionem: et omni
bus exterius per satisfactionem: et tunc
assumit omnes modos retādiet tā nequi
ter eos rentet q̄ sepe vincit et superat. Vi
cunq; ait dens spūs inhabitū affectio
diligit familiarel pfamilie q̄ suadent im
mundam: vel habitatiōe q̄ inhabitāt immūda
corda. ℂ Quarto circa illū miraculū pon
tur nōa istructio. Instruamur ergo q̄ sicut
demon tunc etcrnus est cooperatur: sic spūs
a nobis efficiamus spūtualiter. Periculū
est cū quādo permittim⁹ demoni in cor
dibus nostris habitare. Sicut enim dicit
Jrino. quartus inquadam decretali ubi lo
quitur de incestis et sacrosanctis. Tria fiunt
que malam erhibent remunerationem ho
spitibus suis. f. mus in pera. ignis in sinu.
et serpens in gremio. Per mus significat
petūs sup̄bie. Isle mus sup̄bie cedit l ce
linquet in angelis sic ola bona corosit q
demonis eos fecit. Peperit autem sup̄bia
tres filias. scilicet vanā gloriam. accidiā
tristitiam. Primā scilicet vanāgloriā misit
in paradisum ad primos parētes: et sic eos
corosit q̄ vsq; hodie in eis dominat. Aliā
scilicet accidiā misit ad celū. Deus enim
posuerat eos in paradiso vt operarentur:
sed diabolus inquieta eos ociosos aggres
sus est. Tertiā scilicet tristitiā misit in vti
dā inter duos fratres: et sic in Cain om
nem fraternum amorē corosit q̄ fratrem
occidit. Tāde inter et sue sic totum mū
dū occupant et corodunt q̄ reliquū sup̄
bie corodit vana gloria: et reliquum vane
gloie corodit tristitia: et reliquū tristicie
corodit negligentia. Jobel. i. Residuum
erucē comedit locusta: residuum locuste
comedit bruchus: et reliquū bruci comedit
rubigo. Ero cansa situr de alcribus: et ea
me etera significat sup̄bia q̄ nascitur de
bonis operibus: et ea cōsumit. Locusta fm
Jsid. vlt. quasi longa pallens: significat vas
tā gloriā que tāq̄ longa palla ois pertit.
Bruchus est ferus locuste inferior: habens
cū grossis: q̄ locusta: q̄ incedit in uno lo
co reptetus ois cōsumit: et significat tristi
tiā: q̄ incedit in corde tristi etiam si foris

se non ertendat vel ostendat ipsum cor o
dit. Rubigo significat accidiam q̄ anim⁹
hominis ipm nō exercetur rubiginosus
efficitur. Per ignē in sinu intelligit pec
catum auaritie. ignis enim cum signa ap
ponunt semp augeturisi subtrahant omit
mutur: sic et auaritia. Quanto est quis dili
tius magis multiplicat: tanto auaritiam
magis inflammat. Eccli. xvpto. Secundum
ligna silue sic ignis exardescet. Qui aūt da
pauperib⁹ largitiōe diminuit: tunc ignis
auaritie refrigescet. Istam diminutionem
dominus docebat faciendam Lu. xi. Quod
superest date elemosynā: et ecce ola mūdā
sunt vobis. Qui aūt quia et toto ouatum
habuit et cōtēnit: tunc ignis penit⁹ de
fleet. Psalm. xvpi. Cū defecerint ligna ex
tinguetur ignis. Per serpentē in gremio
significat petūs luxurie q̄ penenū diffun
dit. Fugienda est igitur vicinitas serpen
tis. i. familiaritas mlieris. Piero. Nulla se
curitas est vicino serpēte dormire: potest
enim fieri vt aliq̄s nō mordeatur: potest
fieri vt aliq̄s mordeat. Idem. Quis vnq̄
tuta serpenti securus conuiuit? Nā et si
aliquando non mordeat: timore tamen fo
licitor. Matue autem est pertr⁹ non posse
q̄ tuta periculum non pertise. Tunc igit
iste serpens penenū diffundit: q̄n mala
concupiscentiam accēdit. Est autem pene
nū frigidū amarū: et calorē extinctiuum.
Sic luxuria ē frigida quia ignem diuini
amoris extinguit. dicitur amara q̄ in cor
scientia amaritudinem facit. dicitur ca
lotis extinctus q̄ alam occidit. Qui aūt a
est talitter venenat⁹ debet facere sicut cer
mouqui posset ei serpente pugnanti: ne
nenū haurit ad fontem fubito currit. Sic
talis debet currere ad fontem lachrymā
rum. ℌo. Sicut cerv⁹ desiderat ad fontes
aquarum. ꝛc.

℈ Sermo secundus.

T cum ejec
cisset demonium locu
tus est mutus Ubicūq
q̄ abundat demonis
malitia: ibi abundat
superabundat diuina
clementia. In illo enī
demoniaco missū ubi
dauit malitia demonis q̄ eum tenebat ob
sessum: et ipsum fecerat mutū et cecū. et ei
(sc. Chāpf. sur dū. Sed dei mia intan
tum in ipso abūdauit q̄ demonē de obs
sesso ejecit: loquelā sibi restituit: imo re
cuperauit: audituz: et sanitē. Per hoc ig
tur hominē sic curatuz intelligere poli

mus pet̄ōm sufficatū. Qui deus specialit
ter quatuor sup̄adita beneficia concedit.
Primum est q̄ diabolū ab eo expellit. Nec
enim est diabolum in domum alie sue cōdi
turus: nisi ipsum prius multum penitus
tum expellit. Sunt aūt quatuor genera hu
ra. propter quos potest dr de domo cōdi
cia expelli: nec aut quādo pensionem non
soluit: aut q̄n domū in peiorem officiem
cōuertit: aut q̄n dom⁹ ruinam minatur et
reparationem indigetur: aut q̄n ille dom⁹ ha
bitatūr caret. Propter illam quatuor cau
sas diabol⁹ iuste de domo dei potest expel
li. Primum peccatorum p̄hibet de pecū
niā pēsionem. Deus ab homine tria
de quibus pulli pensionem hēt: scz corpus
et alam: et res exteriores. Nam de corpore
vult hēre temitiue ala deuotas orationes:
de rebus elemosynas largitiones. Debol⁹
nāt p̄hibuit venientem q̄ sibi est nocumen
tū. Et ideo dicit Amb. Spiritum hoīs tenet
et possidet spūs. Prohibet ergo tonentes
sibi fune in edeli. Tob. vi. Cecidit ei pars
cutis si fuy cardonem imponas: sum⁹ ergo
cautus si fuy cardonem imponas: sum⁹ ergo
elemosynā q̄ est licea ē cecalum. Ut sic de
elemosyna Eccli. xxiv. Quasi fluuius pacis
et sup lancea cum altero inimicum pugna
bit. Qui aūt non potest soluere istas tres
pensiones, saltem soluat duas. Vndē dicit
Magn. in lib homel. Nonbecāt christiani
cuiusdam⁹ et bonam⁹ erado essi mansuetu
dinis sunt mur. Qui aūt non p̄sit dice
re tetimus⁹ saltem dicāt domin⁹ et oes
inus. Ipse est duo scz elemosyna ē sermo
num sororum dicebat in celo. Ille dicit
ipse Zac. sup psal. Vos ad dei volare otat
tionū tuā: facisti duas alas: scz sermonum
et elemosynarum. Si ego debeo expellere hostē
domū dei in tuo pectore: ipse debet expelli hostis
de ea subulā: cum potes in ipsa immūdis
tias oris pectis. Iuxta illud Ps. occa. vpiii.
Facta est habitatio habitatio demonioz
quond petūs mutis. Quare est demones
cessant alas v. expellis nec amet pon
pere dei radare. Et custodis ola sp̄a dum
mundē sed petūs luxurie. Et custodes ola
voluerit immolle quod peccatū sugere.
Jsiod etiā signat Ecc. xl. vbi ait. Per tria
pidit limpam in quo quadrupedia ē serpē
tia terre ē voluerea celi erāt. Per quadru
pedia intelligit petūs luxurie. qs in corpo
re exercetur: et quatuor elementis cōponi
tur. Per serpentia terre intelligit peccatū
auaritie. q: quare semp terrenis inhiat.
per volatilia celi intelligit petūs sup̄bie.
q̄ superbi super alios semp volare petūt.
Tertio debet expelli q̄ domū destruit:
et oportet q̄ reparet. Deus est edificator

Universidad de Deusto
Biblioteca

ri dat/sed permala opera ipsum diaboloꝝ
mat. Unde ppheta vos creaturas inuitas
ad laudandum deum / inter ceteras inuitat
dracones/inferni/et serpentes dicens. Lau-
date dñm de terra dracones/et oēs abyssi.
Item Serpentes z oēs volucres pennate.
Nisi aūt mutat pctores ad laudandum
deū/nec turpitudo/nec amaros/nec luxurio-
sos: ac tales deū non laudāt/sed diaboloꝝ
mā. Et ideo videtur esse petosa q̄ serpē-
tes/q̄ dracones/q̄ infernus. Secūdo est
mutanda pcnam non eligat/sed potiꝰ
se ad ultat. Eccli.xxviij. Lingua tertia mul
tos cōmouit z profiliit illos de gēte in gē
tem. Tres eīt sunt linguę/ec diuina cuiꝰ
est loqui ea que ad salutē eternā spectant.
Unde dicit Petrus Joh.vi. Verba vite
eterne habes. Et ista est lingua virtuꝰ per-
fectoꝝ. Secūa est lingua humana: cuius est
loqui de mūdo z de his que requirit mūdi
alia necessitas. i. Joh.iij. Qui de mundo
sunt/ideo de mundo loquūtur/et mundus
eos audit. Et ista est lingua imperfectoꝝ.
Tertia est lingua diabolica: cuiꝰ est detra-
here z maledicere. Joh.viij. Cū loquit
tur mendacium/ex propijs loquit. Huiꝰ etiam
lingue est discordias seminare. Ysaie xxxv.
diaboloꝝ discordias seminauit inter se et
deū: et inter deum et homem. Quotidie
aūt seminat inter homem z homem. Et ista
est lingua detractoꝝ et maligmātum. Illi
igit loquūtur lingua prima. i. diuina q̄ pro
primum edificat. Ille loquitur lingua secū
da est humana q̄ negocia humana z secula-
ria tractant. Ille lingua tertia. i. diaboloꝝ
est q̄ discordias seminant. Ista aūt lingua
tertia non solū primos cōturbat/sed etiā
sepe magnum numerum separat. Eccli.xxviij.
Lingua tertia multos res pirauit/et de
pulsauit eos laboribus suis. Tertio pecca-
tor est mutandus de suis pctis in cōfessio
ne se nō excusando/ut dicat psalm.xxviij.
Fm aūt literā. Justus in principio accusa-
tor est sui. Pctis ergo habet pcipitū. s. ma-
lam delectationem z cogitationem habet
et medium. s. malam cōsensum habet z fi-
nem malū opus. Justus aūt non ita cōmittit
malā opus: sed etiā malū consensum/malam delectationem z cogitationem.
¶ Tertio benefactis eligit deꝰ pctā dimit
tit/et restituit. Signū aūt q̄ ipse sit illuminatꝰ
est q̄ videt ante z retro/a dextris z a sinistris. Sicut dī Apoca.xiij. de sctis alaisbꝰ
que plena erāt oculis ante z retro/et circū
circa. i. a dextris z a sinistris. Ille habet
oculos retro q̄ cōsiderat z cogitat pecca-
ta sua que fecit: z de habet dolorē. Eccl.
xxvij. Recogitabo tibi cōs annos meos.
z. Ille habet ante se q̄ videt z cogitat de
tudicta/et inde habet timorem. Se. Ji tudi
cia enim tua timui. Ille habet a dextris
q̄ videt z cogitat misericordiā spera q̄ sint cadu
ca z paratꝰ ad ea non assentir per timorem
sed relinq̄t per sperationem. Rauin.iij. Ob
qui vidisti/resilisti a te. Ille habet a sinis
stris: q̄ videt mūdi aduersa q̄ sint damna
et pena. Et ideo in eis non frāgitur pusil
lanimitate vel desperatione. Q̄s aūt sint
bona z pena dī. i. Cor.xij. Jd enim q̄ in
presenti est momentaneū z. Hinc est q̄ filij
Israel/et habet Exo.xxiij.) eli egyptios fu
gere/habebāt retro se nubem eis dem sam
ante se columnam lucidam dextra z sinis
stra mare illis tanq̄ murū. Qui igit vult
euadere pseutiones egyptioꝝ. i. demonū/
habeat post se nubem tenebrosam. i. pctā
suoꝝ cōsiderationem obscuram. Peccata
eīt sunt tenebrosa: q̄ alam obscurant fa
ciunt. Et sunt nubes: q̄ orationes nostras
ne ad deū ascendāt impedīt. Thren.iij. Op
posuisti nubem tibi ne trāseat oratio. Ha
best ante se columnam ignis. i. iudicium de
utroq; cōsideratione affixū. Ista est colū
na z erat altaqz a celo vsq; ad terrā pene
bat. et erat recta. Sic aūt iudicia z iustē
ptenda. ps. Judicia tua abyssus multa.
Et sunt iusta recta. Apoca.xv. Vera z iu
sta sunt iudicia tua. Habeat a dextris z a si
nistris mare tanq̄ murū. Mare significat
mūdum: qui tūc est tanq̄ impetuosa de tri
q̄ non potest per p̄speram alam mouere ad
intēperātiam. Tūc eīt tanq̄ murus sinis
stris/q̄ non potest per aduersa frangere
animū per impatiētiā. Sic z munitꝰ docet
dat apls.ij. Cor.vi. per arma iustitie a dex
tris z a sinistris. ¶ Quartum beneficium
q̄ peccatoꝝ auditū restituit. Peccata au
tem eīt surdos non audit deū admonentē/
nec deū benefactētē/nec deū cōminātem/
nec deū inspirātē. Propter ista quatuor eīt
quinq; dīa p̄mor. i. Audi et remittes
ecce q̄ non audit deū admonentem. Scribet
manū meā: multa scz bibliotheca portig dōnat
non tutt q̄ aperiret. ecce q̄ non audit deū
benefacientē. Vespertilio ostia cōclusa mul
tis q̄s scz pobis inspirabā. ecce q̄ non audit
inspirātem. Et ne peritiones meas neglexe
ritis. ecce q̄ non audit deum cōminātem.
Tūc aūt ille surdus audiūt recipit q̄ dicit
de ille loquēte in auditu/auditus eius dabit po. Au
diam quid loquat in me dñs deus ꝛc.

¶ Sermo tertius.

Abeelzebub
principe demoniorū ejicit
demonia. Proprium est
hoīs tutior esse semp de
vitā timere z aut illā a
puertere aut opera bona
grare. Ideo ille qui tri

q̄ sto tanq̄ debāt utrebāt eū: vtrū infamare
nec ne. Job.xv. Nos scimꝰ q̄ hic hō petōr
est. Tabebāt eū verba puertere: sicut plz
Mat.xvij. q̄s et ptermat. Quapter scimus
q̄ verax es. ꝛc. Et tales sunt opera dñi:
qui videnti/resilient a te. Ille habet a sinis
stris: q̄ videt mūdi aduersa q̄ sint damna
et pena. Et ideo in eis non frāgitur pusil
lanimitate vel desperatione. Q̄s aūt sint
tribus dāe q̄d pl̄pt demonum appellā
bant. ¶ Notandū aūt q̄ cultus idolatrie
fm Jsidā Pino rege assyriorū ortū habuit
ex Jsida Pino rege assyriorū ortū habuit
ex monte Beli patris sui mortui quē habui
it homem sua statua erigi fecit/et de
nomem sue honeste sibi exhiberi iussit: ac ob
offendam ad ipsam statuā fugientibus re
mittere cōseruit. Ad huius itaq; studiū diuer
honores eis impendebāt. Et sic idolatrie
cultus creuit/et fm sua cōditionem q̄libet
nominabat sibi ydolū. Nā babylonii dice
bant bel. Palestini baal. Beelzebub aūt nul
lum idoli nomen erat/sed iudei vanus aut
e. locutus vterū sibi ydolū achar an tarum
uinoꝝ cōsideratione affixū. Ista est colū
na z erat altaqz a celo vsq; ad terrā pene
bat. et erat recta. Sic aūt iudicia z iustē
ptenda. ps. Judicia tua abyssus multa.
Et sunt iusta recta. Apoca.xv. Vera z iu
sta sunt iudicia tua. Habeat a dextris z a si
nistris mare tanq̄ murū. Mare significat
mūdum: qui tūc est tanq̄ impetuosa de tri
q̄ non potest per p̄speram alam mouere ad
intēperātiam. Tūc eīt tanq̄ murus sinis
stris/q̄ non potest per aduersa frangere
animū per impatiētiā. Sic z munitꝰ docet
dat apls.ij. Cor.vi. per arma iustitie a dex
tris z a sinistris. ¶ Quartum beneficium
q̄ peccatoꝝ auditū restituit. Peccata au
tem eīt surdos non audit deū admonentē/
nec deū benefactētē/nec deū cōminātem/
nec deū inspirātē. Propter ista quatuor eīt
quinq; dīa p̄mor. i. Audi et remittes
ecce q̄ non audit deū admonentem. Scribet
manū meā: multa scz bibliotheca portig dōnat
non tutt q̄ aperiret. ecce q̄ non audit deū
benefacientē. Vespertilio ostia cōclusa mul
tis q̄s scz pobis inspirabā. ecce q̄ non audit
inspirātem. Et ne peritiones meas neglexe
ritis. ecce q̄ non audit deum cōminātem.
Tūc aūt ille surdus audiūt recipit q̄ dicit
de ille loquēte in auditu/auditus eius dabit po. Au
diam quid loquat in me dñs deus ꝛc.

¶ Sermo tertius.

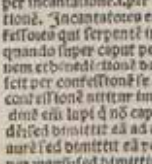
Abeelzebub
principe demoniorū ejicit
demonia. Proprium est
hoīs tutior esse semp de
vitā timere z aut illā a
puertere aut opera bona
grare. Ideo ille qui tri

ui. A malose pēs ad minorem oēs anarticis
fiadent. Quartus est qui pcell inuestigis
cogitationēs: adūs et rancoribꝰ: inuidias
et malas affectionibus. Et vocatur beelze-
bub. i. vir muscarū. Bel enim dicit pīrate:
bub musca interpretatur. Immittit enim
muscas. i. malas cogitationes et immun
das odia et voluntates malas: quę dicunt
male: quas ad animam cito volant et ip-
sam cōmaculāt. Ille aūt demon multos hꝫ
latelites qui est actuālit. Et multos sub-
ditos quibus preest: q̄ sicut ēi prouer. xx.
Quis potest dicere mundū est cor meū: pu
rus sum a pctō? Cito eo videndū est quale
ter ille principes et perfecti est suis satelli
tib⁹ expetiantur. Circa quod est sciendum
q̄ diabolus serpens vocatur ꝙ Beli. ij.
Serpens aūt naturalis per quatuor expdi
litur. Primo per odore primi flatꝰ. Natu
raliter ēst odit odor vinei: et ab ipsa fu
git. Ulli ēdem sunt vinee florentes vbi aut
nunqm aliqui ebi reperiuntur serpentes.
Secūo expellitur per spūtū hoīs tetani. Ulli
dicit Ambro. in exameꝝ. Tūc est vtꝰ tetā
nus pt mordatur serpens ꝛ qualūcūq; spu
tum hominis tetani. Tertio expellitur per
benedictionē et exploitationē hoīs. Nā scꝝ
ut fu in hystoria scholastica. Serpēs in do
mine pestem tulit: mediū fugit. Et ratio ꝙ
signatur ibidem q̄ q̄ in ps inimicitias po
ter serpentē et mulierē et semen eoꝝ: sta
tut ille homo male erat: ideo homine na
dum fugit: ꝙ sibi inimicū. Quartꝰ expel
litur per carmina abhenesta atendus. Unde
Virg. Si incantatꝰ est serpentibꝰ aurē in ter
ram fligit/aliā vero ēi canda claudit ne vo
cem audiat incātatis. Iuxta illud ps. Sic
ut aspidis surde et obturantis aurē suā ne
au. ꝛc. Per ista aūt quatuor ps. Similiter
sic intellecta sup indicit quatuor demones
expelluntur. ¶ Primus scz lucifer qui pre
eīt superdie expellit̄ per odore primi flos
rētis. i. per per̄ bilitatē mētis. Ille aūt ma
eēm adeo eīt odoriferꝰ ꝙ deū attrahit et de
mone expellit. Cassi. Cū esset vir in accubi
tu suo in eremo duos dāēt odore sui. Nam
significat humilitatem que facit eū odorā
ferum coram deo. Unde deus sentiens o
dore humilitatis beate marie. mox in vte
rum eius descendit. Tegitur de unicorne
q̄ ille animal valde ferox et inuentu capt
possit: sed in sinu pelle virginis expatiat
nat et ocumit: et sic capitur et habetur.
Sic et deꝰ adeo durus erat: q̄ a nullo sanc
to ad misericordiam poterat inclinari:
sed tractus humilitate virginis in eam
descendit et venit. Eīt etiam nardus her
ba calida: quia humilitas facit cor fer
uens: adeo calidū erat diabolicum ipsū to

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum incendit et adurit atq; expellit. Unde legitur in vita patrū q̄ diabol⁹ dixit huic sancto. Si tu vigilas ego somnū non capio. Si tu manducas ego bibā nō sumo. Si dilectus contemnis ego nichil terrenum possideo. Unum est quod me valde terret: scilicet si hūilitas tua per quā adversus te non valeo prevalere. Et etiā nardus dedit bo parnardus bālitas fecit cor patrum eius sepsō. Unde dicitur .3. Reg. xv. Homo cum parvulus esses in oculis tuis. ⁊c. Ecce dicat dñs. Ego parvus eras coram me magnus fuisti coram me. Modo autem quia magnus es tu in oculis tuis/parvus a me reputaris. Ide hoc patet exemplō Greg. in pupilla oculi q̄ quāto est nigrior et minor tanto est lucidior. Sic homo quanto coā se et despectior tanto coram deo est lucidior. ¶ Secūdo demon fugit: et simodeus q̄ potest fugere: expellitur. per spūm hoc est humilitatis: expellitur. per spūm sc̄m. hoc est per martificatiō nē corporis. Hoc genus demonio rū in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio. Faciendū est igitur de corpore nostro sicut fit de equo agro et asino. Equus enim si nimis delicate pascit recalcitrat: si pabuli necessarium subtrahitur nō laborat: si prout necesse est pascitur fit rescalcitrationem dimittit et labori intendit. Similiter et ager si nimis impinguatur pro fructū nō facit: si nichil impinguatur bonū fructū reddit. Similiter de operibus igitur q̄ si nimis de mille eis dimittitur dant se impinguationi: si nimis parū tunc quasi indignate dant se inertie et vacationi. Si vero ⁊operate/operationi servāt. Eodēque ⁊de corpore nostro est dicendū. Hugo de sancto victore. Quī carne sua supra modū affligit eiusm sanū occidit. qui pinsiū opulet alimentis refectibilibē facit nutrit. Sic ergo nutrienda est vt seruitutem hominis non dominetur qui pereā aperitur expellit per detractionē. i. per temporalium abstinentiā. Ista autē denudatio aut totaliter fit sicut eam faciunt viri perfecti. De quibus in psalterio. xxi. Si vita perfectus esse vacat et vendit ea que habet. ⁊c. Aut fit partialiter sicut ea faciunt illi qui de sua abundantia dividūt et pauperibus largiuntur. De quibus dr Luc. xi. Quod superest date eleemosynam. Aut nullo modo fit: sicut sunt illi qui nichil pauperibus dare volunt. Unde dicit quidā ego dives/ille pauper mihi ego onerum vile sentio sarcinam tua cōsumam et pōdus tuū sustinebo. O bone frater: o ingrate quid te laudas q̄d te lactas? Scias pro certo tuā animā de sarcina tua committ⁹ et illam actionē ut te videas. Talis igitur fit diabolus subsarcinatus serpēs infernalis mundi. i. Tim. vi. Qui potunt et nolent fieri incalunt in tentationes et laqueum diaboli. Fortiter aut̄ pugnatores contra se scandāt et de superfluis elemosynam dāt: similiter fugit. Elemosyna enim expellit demonem in vita: qui expellēdo peccata expellit demonē. Secūdo. Ignē ardentem extinguit aquam et elemosyna resistit peccatis. Expellit etiā in morte: q̄ q̄ animā plenā operib⁹ mle invenit/ oh ea confusio/ recedit sicut patet in beato Martino. Expellit enim post mortem: q̄ elemosyna est fortis et lancea contra eū. Eccl. xxix. Super scutum pugnabit. ⁊ Quanq̄ demō. fugit Belzebub q̄ iterpretatur pr musca/ō tā potest odire a rancoribus et cogitationib⁹ immundis: expellitur per incantationē. i. per confessionē. musce enim super carbones mortuos residēt. Super lapidos aut̄ nō volitant. Iustos vero fugiunt. Similiter male cogitationes residēt super cor! nō aut̄ frigidū. Volitant aut̄ circa ti pidū. Sed fugiūt cor in dei amore inflāmatum. Ille enim demon pt dictum est expellitur per incantationē. q̄. per sacerdotale absolutionē. Incantatores enim dei sunt ipsi effectores qui serpentē infernalē incantant quando super caput peccatoris absolutionem ecclesiastic⁹ dant. ⁊ ex q̄ diabolus fugit per confessionē se expellit: ideo ipsam confessionē strenue impedire. Ad similitudinē enim lupi q̄ nō capit ov̄s. i. alam per pedes/ dimittit eā ad ecclesiā ire. Nec per manūsue/ dimittit eā verba dei audire. Nec per manūsue/ dimittit eā ad pauperes manu retendere. Sed capit eā per gutturē: impedit ne possit confessionē emittere/ nec eius quis per ipsam confessionē expellatur. Immo etiam vulneratur. Ang. Nūquid enim diabolo accidens dolores infligimus q̄n ei plagam per cautelā nostrorū confitendo et penitendo sanamus.

Dñica.iiij. Sermo.ij.

Bijt Jesus trās mare galilee quod est tyberiadis. Joh. vi. Illud euangelij hac in anno recitatur in ecclesia/ celebritas dñica ascensionis. ⁊c. Et hoc propter hoc q̄ illud euangelij dr. Erat aūt prope pascha dies festus iudeorū. Vocat aut̄ dñs ea alia duplicitur. s. dñica de rosa. dñica de pantheo. Causa aūt prime appellationis est quia hac festa fiūt die summum pontifex q̄ tunc portat rosam et eam. musco et balsamo intus pleno/q̄ postmodū hac festa facto palio. Quare aūt ista rosa portatur. triplex: potest assignari. Non literalis alia spūalis. tertia moralis. Rosa aūt literalis potest dici Innocen. tertius in quodā sermone est. Quia corruptibile corpus nostrū si spūm quis atq; recreationis remediis non foverit. Unde ps. Interpone tua misericordia cui⁹. Quod caret alterna requie durabile non est. Unde etiā sanctus Bernardus Fratres post lōgū labor⁹ fatigat⁹ erat laborare ad aliquā recreationē. Et cū hoc quidā sapientissimus dixit: dicentes eis sanctum gutturio vbi scintillat: dicunt eis sanctum Thomā. per eorum nimiā extensionē. quia non potest interdū relaxare rigorē. Ecclesiastes. Sicut populus tenuis sic fatigatus triplici re/ medio nitit bestie relevare. pabulo. ictu. cante: ola etiā dī sunt in ecclesia missa. ⁊ in introitu dī in epistola dī etiā in toto officio sunt cantica. Et ideo coq̄ in penitentia laborāt letificāt. Sunt etiā fortia cantica. q̄ delectatio fortificat operantē. vt in ps. Secundo also confortante. Ecclesiastes. Quinq̄ panibus sicut tunc refecit corpora Iesus q̄ nā sacro recreāte. ⁊ reficiebat. Tertio q̄ nā sacro recreāte. ⁊ reficiebat. Quarto dī hodie sacerdotale absolutione. Ista dicit dñs Innocē. Ne potes pio pter asperitatē quadragesimalis observantiā refectionē. ⁊ recreationē habere. Ecclesiastes primo labore deficeret: in hac me dia dñica rose solatiū interponit vt angelica refectionē habeas. ⁊ sustineas. Sed oratio est spūalis. Per rosam aūt tā p̄ nāli artificiali q̄ naturali rō significatur. In illa enim rosa artificiali tria sunt. scz aurū/ musceus et balsamū. Similiter et in christo tres sunt substantie. Scz aurū ⁊ significatur per aurum qui cor ipsi nō potest. ps. Non habita sanctū eius. vt. cor. Ité ala que plena fuit musco. ⁊ odore eius virtutū et misericordie. Cāt. i. Trahe me post te curremus in odore unguentorū tuorū. Et balsamū que significatur per mirrā odorem. dei/ ex q̄ fuit carni non mirra. Qui igitur vult laborē penitentie leviter ferre/ ad hāc rosam in ecclesia properare. Significatur etiā rosa per rosam naturalē. que pr ceteris floribus magis delectat ol fum suo calore/ magis recreat olfactū suo odore: magis fortat gustū sapore. Sic etiam christus ol delectabilis ad intuitū. ⁊. Petr. i. Jn qui desiderant angeli/ prospicere. Et simūl ad odorandū. Cāt. i. Trahe me/ post te curre. in odore unguentorū tuorū. Et ad gustandū. ⁊ Petr. ij. Si tamē gustastis q̄ dulcis est dñs. Non debent igitur fideles fatigari labore penitentie conside/ rando hanc rosam in qua receperunt sanctissimam fontē claritatis/ odore tante suavitatis/ et gustū tante dulcedinis. Tertia ratio est moralis. per hac enim significat q̄ per penitētiā spine malorū vitiorū ⁊ peccatorū in rosa virtutū. nō dicit Bern. in sermonibus q̄ per abstinentiā spine cōsumūtur in rosas virtutū. Pendere est unquit per ieiunii libido cathenatā. superbia bellicitas. ebrietas sobrietate. Nec est dīficile quādo q̄ vitia per se prodire videre/ cū contraria nō sint ex altercatione. sed q̄ per ieiunii sit vt qui prius erat lebidi⁹ nolus efficiatur castus. Qui prius superb⁹ erat efficiatur humilis et mansuetus. Qui prius ebriosus/ efficiatur sobrius. Esaie. lv. Pro salmica ascendet abetum et pro urtica crescet myrtus. Salmica est herba spinosa dicta a saliendo eo q̄ se calentes salire facit. Abies dicitur ab eundo eo q̄ pedes arborū ibi crescendo longe eat et in celle prominat. per abietā igitur intelligitur amor mundi qui est spinosus. iuxta illud Matth. vij. Nunquid colligunt de spinis vuas aut de tribulis ficus. Amor enim cōsideratio facit reliquere homines ab eis amore. Psal. xviij. Oculi videret relinet a te. per abietē ⁊ligit⁹ amor dei ⁊ facit eos recedere prīs ad celi. Urtica facit pruriginē. Myrtus vo habet frigiditatē. Ut igitur sensus q̄ per pulsum amor mundi vertitur in amorē dei: et per ignis carnalis concupiscentie in refrigerium castimonie. ⁊c. Exp. In cubilibus in quibus prius balsamus habitabant orietur ros cal⁹ et fumi. Cū esset manifestū quod prius erat cubile dēmonū/ scz fetor⁹ ⁊ pessimū hūmile et flexibile ad oē bonū et ibi nascit odor⁹ virtutū. Ut sit locus ecclesie/ ubi dicit Innocē. Ne hac pace/ panes quibus ossa cruciatis multa hominū salutē et erant famelicorū/ de colligit q̄ trāsierat hora prandii. vbi dr Matth. xiiij. Vespere est locus et hora pasterū. Panes aūt illi erant pauci quia tūc quinq̄ erant. sperī et tollit/ et ordinet. Christus aūt tam multos et tā famelicos sic saturauit vt plenī sunt. ⁊c. Panes paucos sic multiplicauit vt etiā superflueret. Panes asperos sic dulcorauit vt dulcē et sanū ⁊ignē habeant. Pulsi igit tā multos et famelicos sic saturauit vt plenī essent. Ideo aūt ego dei ⁊ hic sunt in ecclesia/ in futuro erunt in patriā. Erunt enim sacerdotes. Matt. xxij. Qui hic nolūt studiose nec seriosus erūt in futuro eterne. ⁊ca. Erunt mei comedēt et pos esurietis. Ecce sunt illi se tales aliquando multis

modis. Quidā et sub ratione cōpoto. Contra quos licdicit Ambr. Stulta mensibus fle mens. vita lōga est/ torqentios sol est/ pecunia non retrigere are debem⁹. Hyemis vero tpe dicit. Hanc frigus est: tristorem pessimi sunt/ celsa calescunt nos ops. Quidā se a tenuitis excusant re. ratores tpis insumere. Non fallat ista excusatio q̄ non te excusabit: sed potius accusabit. Alii se excusant sub ratione equalitatis cibor. Contra quos dicit Bern. sup Cāt. Lequumina inquinat vitosa sunt: potū q̄ nō sustinet pectus: cauda nutrunt melancholiā. Portet colorē accendant. Pisces de stagno/ vel piscedo de lutosa equamet pentius non conueniunt cōplexioni. Quid dicitis cibos ut observare: quoū neglectores nō de euangelio vel prophetis hos differētias legitis. Alii se excusant sub ratione cōpleriouis. Contra quos dicit Hieron. Multo melius est ill stomacho dolere q̄ mentem in perare corpori q̄ saturitate grossi/ vacillare q̄ pudicitiā amittere. Item ar. Epicurus atq; hippocrates aīe cupedis voluptate: alter bonā habitudinem preferat magister mens vtriusq; ret contemptū predicat.

Alii se excusant sub ratione laboris. Contra quos dicit Amb. Dicant plerig. Non possumus laborare et ieiunare. Ideoq; nō possunt q̄ nolunt: satis laborent eo mō⁹ ut ieiunare possint. C Secūdo peroponeo paucos sic multiplicauit ut etiā superfluerent. Qui enim multiplicat semina in terra ipse multiplicauit panes in manu sua. Terra autē bona facit fructū centesimū/ vt dicit Matth. xiij. Fructus ait centesimus debetur virgini martyri et predicatori. C Igit q̄s fuerit ps̄ro martyri et predicatori non fuit miri si panes in eis multiplicauit. In esu aūt multiplicati fuerunt q. cū. cophini superflue. Ut tota numeri. xij. apostolorū. Voluit aūt dñs vt fragmenta recolligerētur tripliciter de causa. Prima vera est litteralis quā ponit Chr. dicēs. Colligite fragmēta colligere precepit non ostentatio superflua fuit: sed ne fantasiā reputarent quod facti⁹ esset propter q̄s ei⁹ ē subiecta materia miraculi fecit. ut. Secūda vo causa est spūalis. quā ponit Aug. dicēs. Fragmenta que ppter nō potuit manducare: sunt secretiora intelligētie que multitudo capere nō potest. hi⁹ sunt cōuertēda ad rationes sunt alicis docere. Tertia est moralis. q̄ est multe relicte sunt collecte est contra malitos q̄ de satis seruentib⁹ nullus potuit reliquias facere sed totū q̄s cogitauerit: voluit effudere grauantes corda auditoꝝ a puritate sermonis. Pasce. xxiij. Tertio spiritū suum profert fatuus: sapiēs differt preseruat in polley. C Tertio ipse panes assos sic dulcouuit vt dulcē saporem haberēt. Credendū est esse q̄ nūq̄ fecerit panes vel pisces melioris saporis. Et nō pōt esse q̄s ei⁹ quid sit pōs sicri tribus modis natur per naturā: aut p artē: aut p miraculū. Primo q̄s sit p naturā est melius in eo⁹ genere et eadē specie q̄ sit illis q̄s sit p artificiū. Illis aūt q̄s sit p miraculū multo melius est q̄ illud q̄s sit p naturā et p artē. Iterū quādo alicui mensē p artē bonis factis videt esse potius sum. Sed aūt naturaliter rodūs solarib⁹ in terre visceribus gratiā est potius. Si vero alicui⁹ rei bus miraculose aliqua⁹ materia ēsset et laus utilius esset pciosissimū/ sicut iohes euangelista legit fecisse. Ultimū etiā artificiose factū videt esse bonū: sicut vtile grauū naturaliter est melius. Ultimū vero miraculose factū est q̄ optimū sicut vinū et ponitur in nuptijs q̄s fecit. Ihs. Panes igit q̄s quotidie comedim⁹: et est op⁹ nature inquātū grana ex terra naturaliter sunt pdu ctus: et est op⁹ artis inquātū grana cōteruntur et redigunt in farinā. Farina fermētatur: panis efficit et decoctur. Cū igit sit panes fuerit pulcher miraculose/ et panes q̄s comedim⁹ partī sint op⁹ nature et partim opus artis/ et opus miraculi: sit supra naturā et artē manifestū est q̄ illi panes: et pisces melioris saporis fuerūt q̄ alii qui ruūt manducati.

C Sermo secundus.

Cum subleuasset oculos, &c. In isto euangelio de tribus ps̄onis fit mentio. scz de turbis de discipulis et de turbis. In ipso aūt tres p̄mendabilia inuenimus. Primo est in ipso p̄mendat pietas in cōpassione cū ds. Cū subleuasset iesus oculos. Deus est oculus omnia videns. Et oculus sapiētie. Eccl. xxiij. Oculi videt oculū mie. Et oculum mie. Sapiēs. xij. Ista vel simile est i scdo et respectu in electos illi. Istos duos oculos dei videbatur hic claudo. Et oculi sapiētie quos multi nō salutis cognoscebat. Io. Vnde cū tales oculi non inue. Et oculi mie: q̄ illi dñs nō recolligere volebat. Iō cōtrahitur Job dicēs. xxx. Sto et nō respicis me: mutatus es mihi in crudelē. Tāde oculi sapiētie aperuit q̄s ppter indeorum legē de dit. Oculi aūt mie eis nō aperuit q̄s nullos ad se recipebat: nisi eos ad inferni deferendi bant. Modo aūt ambos oculos aperuit. Oculi sapientie q̄ quē nobis erā salutis ostendit. et oculi mie p quē ad suā gloriam nos admittit. Johan. 14. Ter p̄mo sum vita est. ecce q̄ tuc ap̄ erunt eis oculi sapiētie. Et et veritas p̄ eis. Ihs facta est. ecce q̄ a nobis aperuit oculi mie et gratie. Iō

dicitur. Cū subleuasset oculos. Beda. Nō subleuasse oculos iesus: q̄ penitentē ad se multitudinem videt: sed peribet/ dum peccatis indicit ei: q̄ cū eis ad se venire dēbeat. C Secūdo cōmendatur ipse dominus ratione gratie mie celestis occurrere ēs suis. C Secūdo cōmendatur ipse dominus i collatione ei dicitur. Inter ad philippū. Unde enim nos panes vt manducēt hi: Magna bonitas et humanitas dei q̄ se dns ē facturus erat cum seruis suis cō ferebat. Christ⁹ enī in sua familia. i. inter apostolos: aliqñ exhibebat se superiorem dicens. Johan. xiij. Vos vocatis me magister et dicitis bene dicitis. Sum⁹ enim. Aliquā do inferiorem. Luc. xxij. Ego autem in medio vestri sum sicut qui ministrat. Aliquādo equalē dicens. Johā. v. Ego nō dicam vos seruos/ sed amicos. Amicitia enī nō est nisi equalium. In hoc aūt dat exēplū. cuilibet potato q̄ inter suos subditos minoꝝ aliquando vero equalis. Maiorē quādō ad conceptionē unde dicit apostolus cū dī Plato. Ad tēpus. ij. Argue cum omni imperio. Minor est ad humiliatio reputationē per quā debet his quibus pōt ēs se reputare inferiorem. Tollite se reputabat inferiorem. pelmineam aspō q̄ dicebat. 1. Thessa. ij. Facti sumus paruuli in medio vestrum. Equalis quantū ad amicabilem cōuersationē. Eccl. xxxij. Nolite esse iudex nolit extollere esto tu eis quasi vnus ex illis. Ista tres ponit Aug. dicēs. Bonose cōmendabilis, [illegible] me. ecce reuerentia auctoritatis. Timete cum deo proditatis sit cōa pedibus pedere. ecce reputatio humilitatis. Circa omnes scipsum bonorum operū phēat exēplum. ecce conuersatio amicabilitatis. C Tertio in hoc commendatur potētia in miraculi operādere per quā quinq; panes multiplicauit. Multiplicabantur aūt quinq; panes in manibus ips dum frangebat: in manibus discipulorum dum apponebat: in dibus aūtē dum comedebant. Illud aūt ratur. Unde enī multiplicat ne panē cia gratia segetem crescit multiplicauit in manibus suis quinq; panes. Ideo nos tandem q̄ sunt quedā miracula que tantum habēt visitatem sed nō admirationē et eo q̄ ex frequētī vsu pterierunt: de quibus dicit Augu. Minus miraculi est gustato totius mūdi ds saturatio quinq; milia hominū de quinq; panibus: tamē hoc nemo mirat. Illud aūt fit ut hoies nō q̄ malus efficiēt q̄ rari sit. Quedā autem miracula sunt que habēt rāti admiratiōnē sed nulla vtilitatē: sicut sunt miracula magoꝝ. tanq; ps̄. polarcon. pater sicut fecit simū magus: stat nec facere lo. Crisō velcādere de celo: hmōi que faciet anti rhus ad tentationē quādō habēt sed nō vtilitatē. Quedā aūt sunt miracula q̄ etsi habeāt aliquā admirationē q̄ aliquā veritatē tamē nō habēt necessitatem. Et talia fm Chr. sunt miracula malos hominum q̄ nouiū dicēt mat. vij. Nōne in nōle tuo prophetauimus. q̄ in nōle tuo dēmonia multa fecimus &c. Nō est facienti illa ppter necessitatē: et sic infideles cōuertūtur vel fideles cōfirmētur sed ppter ostentationē vt ipsi sancti reputētur. Quedā sunt que habēt admirationē q̄ sunt ppter veritatē q̄ fiunt ppter veritatē primo: sicut est illi animare cecos: surmos curare &c. Et habēt necessitatē q̄ fiunt q̄s imminet necessitas fidei vel alicui⁹ pertenit. Et tales fuerūt miracula q̄ fecit sanctus pl⁹ in virtute nominis ihū. C Secūdo fit mētio de discipulo. Inter quos videntur fuisse tres discipuli. Quidā enī eoꝝ adhuc habebāt fidem tardā. De quo⁹ numero erat Philippus. Unde dicit Alcuinus. Si pers fecte de creatore Philippus intelligeret: de eius potentie largitate non dubitaret. Alii habebāt fidem i perfectā. De quorū numero erat Andreas de quo dicit Chrys. Memor Andreas p̄ hactes pphete psalt cētū boues de pgine pauis⁹/ cre dūit q̄ istos quoq; panes posset multiplicare. Et in hoc fidei sua fuit ipfecta q̄ credidit q̄ de pluribꝰ plura. de paucioribꝰ pauciora fieri posse. Tertio dicit. Sed ad hec inter tātos: Illi aūt erāt q̄ habebāt exactio nē solicitā. q̄ operā amsicut ceteri discipuli q̄ panes a dño recep⁹ os [illegible] turbe solicite sicut ds mat. viij. c. Nō est igit mirandū si in alīs congregatione inoīā alicq; nimis tardi. Alicq; imperfecti. aliquā do actiui/ cōtēplatiui. Tangit ista fm Hieron. sunt pfectiones apl̄oꝝ. Imperfecti sunt de nouis pfectis. Hieron. sunt pfectiones apl̄oꝝ. Primo. xij. Infusio sancti spūs lucidū. hoc respicit statū incipientiū. Procedit. hoc respicit statū pficientiū. Et crescit vsq; ad pfectū de hoc respicit statū pfectorū. C Tertio fit mētio de turbis/ ibi. Et tria sunt de turbis. Primo. Et cū vidissent signa q̄ fecerūt sup infirmos: q̄ fecerūt sup infirmos erat eis multo plenius. Quātū ergo refici vult pane gratie celestis/ cōgruū est vt credat super infirmi. i. dilexit corpus suū q̄ mortis est carnem suam. Nam sicut de ista. Ois caro fenum. De istam cutis caute dicitur Col. iij. Ap̄ositate membra vestra q̄ sunt sup terrā. Nō enī dicit q̄ sūt sub terra vel in terra sed sup terrā. Sub terra est q̄ in

morte. In terra autem eli hō i seuectate. vñde ei dicit homo i seuer dicere cōsueuit. Ego sum in terra. Quę terrā est homo in tentatione, vñde alij forte iuuene dicere cō sueuerunt. Ille est super terrā. Et ecce egitur sup̄ terrā. i. mortificare corpus sui: dū est sub terra est positus: quam est i terra est i tribulatione. Et sup terrā est meritorū i sa lute. Et bonū est deo magna lętitia. Unde dicit. vt ante impleti sunt. ꝛc. In infer no quidē est fletus magna. Tā magna ꝙ dē q̄ linguas suas mandacabūt. Apocal. xvi. Comederūt linguas suas. Et brachia sua i brachia aliorum deuorabunt. Esa. ix. Unusquisq; carnem brachij sui deuorabit: manasses ephraim manasses. Et pe ephraim manasses. Et pe mul simul contra iudā. Judas interpretatur confitens: et significat sanctos qui semper deum laudabūt. Manet autem erūt contra deum cōfitentes q̄ deū non laudabunt sed blasphemabunt. Esa. xvij. Cū elueritur trascetur et maledicet regi suo i deo suo. In esto autem est lętitia eoꝝ plena. Jo. Gaudebit cū apparuerit gloria tua. In mundo vero est lętitia semi plena. Sancti enim viri reficiūtur per cer tam pregustationem: sed tamē impediūtur per corporis corruptionem. Esa. i. Unum tuum mutuli est aqua. Jo. Calix i manu do mini vini meri. Ecce plena lętitia est. plenus mixto. Ecce semiplena lętitia mixti. Verūtamē fex riuinū est eruinatis. bi. o. p. ter. Ecce misera fames inferni. Tertio in laudando magna iocunditas: quod notatur cū dicitur. Illi qui bonū nec cū pediūt quod fecerat signum debēt quia hic est vere ppheta. Ante quidem rediit. Unde subditur q̄ cubitus gratias egit: post refectionē dicitur q̄ turba dū laudauit. In quo tollimur q̄ ante refectionē debet precedere benedictio ad cibi sanctificationem. i. Timoth. iiij. c. Omnis creatura dei bona: et nichil reiiciendum quod cum gratiarū actione percipitur Sanctificatur enī per verbum dei et oratione. Chrysos. super illud. Gratias egit. Symbi nos q̄ inquit nō prius tangere mensam nostre gratias egerimus et qui cibū dedit. Unde diabolus intrauit in sanctis mentibus que lacinea sine benedictione comedat. Sed si de habet cōmentarī lectio ad spiritualem refectionē q̄ dicit. Augu. Cum accedit ad mensam: do nec inde surgatis nō debes sm̄ p̄ mutuū nō lęsū sine tumul tu et petitione audit essim sole fauces cibū sumāt sed a mente eam tāt ad dei. Tertio debet subdi laus ad gratiarū actionē. s. Cum ergo ergo mandacatis sive bibitis vel aliud quid horū ꝙ. i. dei gl̄a facite.

Sermo.iij.

Est puer vnus die qui habet quīq; panes hordeaceos ꝛc. Dicit Augustinus est magni pastoris vbi tres tercij mentiones. Sed magnū est pascere animas in eternū victuras. Comparū igitur illud quinq; milia hominū exceptis paruulis ꝙ mulieribus tūc refecti sed cōtutū spirituale quod per illud significatur multo plures reficit. Sicut autem in illo cōmixto quinq; panes fuerūt sic in nostro spiritu li comixto quinq; panes debēt sumi. Primus est panis penitentialis. De quo dicit m. Cibabis nos pane lachry. ꝙ potabis nos in lachrymis mō. Panis enim et potus lachrymarū datur nobis in mēsura ꝛ infra mensurā. Et supra mensurā. Jn mēsura dicendi proportionis qz sitū homo est defectus suus in peccatis: tantū debet se affligere in penitētie lamentio. Datur aūt infra mēsuram quantitatis: q̄ panis lachrymationis est transitorius: panis vero consolationis qui nūc cāt est erit ꝑpetuus. Unde vero supra mēsuram moderationis: q̄ ille panis lachrymationis moderate ꝛ mensurate suscipitur: panis vero eterne consolationis supra mēsurā datur ꝛ de isto pane dicitur similiter in Jo. Surgite postq̄ sederitis qui mādacatis pane dolo. Actū dicet ꝑpheta. Jesus q̄ olim dormientibus discipulis: qui non cū pediūt quod fecerat signum debēbat quia hic est vere ꝑpheta. Ante quidem rediit. Unde subditur q̄ cubitus gratias egit: post refectionē dicitur q̄ turba dū laudauit. In quo tollimur q̄ ante refectionē debet precedere benedictio ad cibi sanctificationem. i. Timoth. iiij. c. Omnis creatura dei bona: et nichil reiiciendum quod cum gratiarū actione percipitur Sanctificatur enī per verbum dei et oratione. Chrysos. super illud. Gratias egit. Symbi nos q̄ inquit nō prius tangere mensam nostre gratias egerimus et qui cibū dedit. Unde diabolus intrauit in sanctis mentibus que lacinea sine benedictione comedat. Sed si de habet cōmentarī lectio ad spiritualem refectionē q̄ dicit. Augu. Cum accedit ad mensam: do nec inde surgatis nō debes sm̄ p̄ mutuū nō lęsū sine tumul tu et petitione audit essim sole fauces cibū sumāt sed a mente eam tāt ad dei. Tertio debet subdi laus ad gratiarū actionē. s. Cum ergo ergo mandacatis sive bibitis vel aliud quid horū ꝙ. i. dei gl̄a facite. Et omne quodcūq; facitis in ꝙ. Col. cōtritū ꝛ humbenas nō despicies. Mimus dicit. ꝛ plus simulat. i. nūtū accepta bis vbi hoc mīsi gaudebis. Sic est videre in specie aromatica. Quia ea ei aromatica nō est integra nō redolet: cōtracta pariū: pirra multum. Mic ꝛ cinamomū ꝛ p̄ bolsū nō tollū eos deo nō redolet: sed fere tūc ꝑficiter aut fractū paruū: odor reddit minus tātum. Item cōfractū magnū odor magis emittit. Sic et hō adductus tertio ad ꝑfectū i terra. Hō integra ꝛ nullo ponere sed sanctificatus facit. In terra autem est ꝑfectus: sed a multo fructū fructū reddit minus tū: sed vero cōtrita ꝛ cū magnū fructū facit. Sic et de corde bono est dicēdū. Et Sic est panis facta ad fructū q̄ est panis enchiridie quo fideles in festo pasche refici dī sunt. De quo Jo. v. Egressus panis plenus qui de celo descēdit. Jste panis fuit ꝓpriatialis fuit for mary de tribu furtiu: sicut dicit Bern. s. farina eterna. Deitate eterna: antiqua. i. carne ob ad traducta: q̄ nona. Lala de nouo creata. Jste panis sic factus triplici igne fuit excoctus: scz ignis deitatis q̄ fuit ignis eterna. De quo igne dicit Hebr. xij. noster ignis cōsumēs est. Jste passionis q̄ fuit farina antiqua. Jo. Igne me examinasti. Et igne amoris q̄ fuit ignis inflamata. eius ad crucē fuit igne amoris inflamata. De quo igne dī Luc. xij. Ignē venit mittere in terrā ꝛc. Jste panis sic factus ꝛ sic excoctus ꝑ. Petrus. i. quinq; vulnera fuit Roma. p. Cū enī inimici essemus reconciliati sumus deo ꝑ mortem filij eius. Secundū ꝙ vt celestē tamē aperiret. Hebr. ix. ꝑ ꝓpriū sanguinē introuit semel in sancta ꝛ. Bero. Sanguis xpi tanta est potentia. Terrarum pulsat vt ruinā angelicā reparet. Col. i. Pacificās per sanguinē crucis in celis sunt ꝛ q̄ terris. Quartū vulnus sanctos ꝑfecit de limbo educens. Zach. ix. Tu quoq; i sanguine testamēti tui emisisti vinctos tuos ꝛc. Quintū vulnus vt odo holet ad amorē sui totaliter illuminat et hoc significauit cū. i. Mach. vi. vbi dicit q̄ elephās ostenderit sanguinē pue ꝛ mori ad acendit eos i pugn. Jste panis sic factus ꝛ excoctus ꝛ sic tercius nō restat nisi ꝑ mādu cet. Māducat aūt triplr. Aliqñ sc̄z spiritualiter ꝛ amore. Et hoc ꝑ mādu cationē dicit Aug. Ut quid paras dētē ꝛ ventrē? Crede ꝛ mādu casti. Aliqñ sacramentaliter tantū sicut mali edunt et bibunt indigne iudicium sibi manducat ꝛ bibit. Aliqñ sacramentaliter ꝛ spiritualiter sicut mundi et boni. Qui mādūcat ꝛ bibit indigne iudicium sibi manducat ꝛ bibit. Aliqñ sacramentaliter tantū sicut mali et boni. Qui mādūcat ꝛ bibit indigne iudicium sibi manducat ꝛ bibit. Aliqñ sacramentaliter ꝛ spiritualiter sicut mundi

Universidad de Deusto
Biblioteca

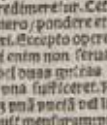
est ieiunium quod elegi: dissolue colligationes impietatis / solue fascicolos deprimentes. Quidam enim habet impietatis colligatos de quibus conficitur una chorda cum sex filis: per quam diabolus animam trahit ad supplicium infernale. Primum enim filum est mala cogitatio. Secundū est mala delectatio. Tertiū malus consensus. Quartum mala operatio. Quintum mala consuetudo. Sextū necessitas peccādi. Debet etiam fascículos deprimentes solvere / id est peccata abscere. Sed sunt quidā qui eum deberent de filo facere diminuere: semp volūt peccata peccatis addere. Legitur i vitis patrū: q angelus dixit Arseno. Aeni q ostendam tibi opera hominū. Et vidit quēdam ligna in manibus incidentem q falcem facientem: cū cleuserenos posset iterū ligna incidere dū q ad falce addebat. Deinde vidit quēdam de puteo aquā hauriētem q in cisternam perforatam refundentē. Deinde audiit duos homines volentes frabam in ecclesiam introducere non in longum sed in transuersum. Et exposuit angelus dicens. Primi sunt qui peccatis peccata addūt et tam magnum fascē faciunt q ipsum ferre non possunt / cū tamen nō deberent addere sed minuere. Eccl. xxvii. Conuertere a i dñm q relinque peccare ante faciē dñi et minue offensionē. Secundi sunt q habent animas suas per diuersa crimia portantes / qui si de genere bonorum aliquā faciunt omnia amittit. Aggei. i. Qui mercedes congregauit misit eas in saccū pertusum. Tertii sunt superbi. Cum enim portā paradisi sit angusta ipsi tamē nolūt ingredi / sed transuerti. Nec volunt se incurvare sed sicut erecideo intrare non possunt in templum dei sed foris manent ecclii. Mathei. vii. Q̄ angusta porta et arcta via q ducit ad vitam. ¶ Quinti sunt nō cōsilio de quo dicitur Luce. xvii. Beatus qui nō ducit de consilio impiorum. Vie ista mālitatione dicitur cum Eccl. xxii. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum vt edatis q bibatis super mensam meam in regno meo. Et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus israel. Ecce quibus pdīs habetur q filius conuiuiū habebit mīstrantibus sublimitatem cum dicit. Ego. Non aliquis angelus / non Petrus apostolus / nō aliquis sanctus: sed ipse christus. Luce. xii. Amen dico vobis / q̄ accinget se q faciet illos discumbere q trānsiens ministrabit illis. Secūdo habebit cōsolationem / cū dicitur Bibite / et inebriamini. Tertio habebit epulum quoꝝ cibus est iustitia et pax et gaudium in spū scō. Quarto habebit mensā de qua non deficient. Quinto habebit mensā deorum dicitur. Super mensam meā. Ps. Filii / tui sicut novelle olivarū in circuitu mense tue. Quinto habebit locū amenitatem: cum dicitur. In regno meo. Illa est domus dei erit pulchra et amena. Ezechiel. xxvii. Q̄ pulchra fabricauerūt tibi tectores tui israel. Erit magna et lata. Baruch. iii. O israel q̄ magna est domus dei et ingens locus possessionis eius.

¶ Dñica in passione ofti. Sermo. i.

QUis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatē dico vobis / quare non creditis michi? Johā. viii. Ista dñica vocatur dominica in passione dñi. Non tamen q tota die tpa sit passiui: sed vocatur dñica tpalis de q̄ post lazari suscitationem fuit ad mortē sententiatus vt habet Joh. xi. Illud nullē miraculū de resuscitatione lazari legitur fuisse factū precedēte istam dñicam. Illa enim resuscitatio creditur fuisse facta primo luna martii cuius luna quintadecima crucifixus est dñs: et q̄ post illā sententiam firmatā illa dñica prima occurrit ideo ecclia in ista dñica officium de passione incepit. Solūm aut Augu. Quo tamē quē cōmendāt martyres / expressa causa. Aut enim in hoc de patientia. Quādo quidē aliquem gratia pati / nolit continuo laudare patientiam quam non odīdit nulli causa patiēdi q̄ illa bona est / nunciste vera est. In euāgelio igitur hodierno ponit causa passionis. In epistola autem ponit pena et efficacia passionis. Causa autem passionis / quare scz iudei cōm occiderūt fuit duplex / scz sanctitas vitē veritas doctrine. ¶ Actus quidē vite cū in deo tm̄ in ciuitate ad inuidiā: cui⁹ sanctitas notatur cū dicit. Quis ex vobis arguet me de peccato? scz in cui quinq; modis fiat peccatū: scz corde: ore: opere: omissione et cultu. Nullo istoꝝ modoꝝ ihs peccauit. Non corde: qz semper habuit cogitationes mundas. Apoc. i. Caput aut̄ eius et capilli erāt cādidi tanq̄ lana alba. Capilli capitis sunt cogitationes mētis q̄ in illo fuerūt cādidissimi de q̄ pulcherrime. Nō ore: q̄ habuit locutiones discretas et vtilissimas. Nō opere: q̄ habuit operationes sanctissimas. Me his duobus dicit. Petr. Peccatum nō fecit nec inuētus est dol⁹ in ore eius. Nō omissione: q̄ nullū bonū omisit q̄ facere debuit. Eccl. v. Quid est q̄ potest facere qui dimittit. Nō cultu: quia nullum cultum nouum introduxit / sed in sancta. Celum enim clausum erat cum ¶ clausura figurata est in cruce mee et nonfecit. Nō origine: quia nullum crimale contraxit / sed sctūs fuit in conceptu et sanctus in ortu. Luc. i. Idcoq; quod nascetur ex te sanctum. Deus causa fuit nec istud doctrine q̄ et iudeos letebat ad litteralia quia portā ostiū parit: quod notatur cum dicitur. Si ego veritatem dico quare non creditis mihi? Contingit et veritate dici contingit et false. Sed contingit ei q̄ habet oculos lippos cui odibilis. Aug. Oculis eris odiosa int̄ est q̄ pulcher est q̄ amat / formosa / odiosa est q̄ pulcher. Odiosa est ei q̄ habet oculos lippos. Si enim predicatur superbia de veritate humilitatis: tales veritas tam fulgens et clara est eis odiosa. Eccl. xxii. Sicut ait ei lippitudo lenibus que obsilit me / mei mendax obtenebrat animā. Gregō. Tu dum quippe qui nō mouent dūte veritas fortē mouē. Secūdo est odiosa iniquitatis / sicut odos serpentū. Si essi quedā ex eis de odore portatio et mundities: tatio odos eius displicet. Eccl. xxi. Audiet luxuriosus et displicebit ei. Causa autem est quia imitatur serpentū q̄ potest immolare flare in terrore luxurie / sū in odore mēdicate. Unde ch̄ dicit / Si cui⁹ audiuerit me pythagoꝝ diceret se mallē cum mulieribus q̄ cū philosophis conuersari. Et sues cinquit / libentius in cenū q̄ in aqua clara mouentur. Tertio est odiosa / quia sicut panis palato corrupto: sic veritas ei⁹ pauitatur contemptui terrenozum et appetitui ecclestium: talis panis doctrine Eccl. xxi. Preceptio est diuitū pauper. Cū ei⁹ est q̄ habet palatum corruptum: adeo non possūt sentire q̄ sapit celestia. i. Corinth. ii. Animalis homo non percipit ea que sūt spūs dei. Unde. Palatū habet et non gustū habet cui melecelestie insipidum est. De habentibus alit palatū sanū dicit Christ. Vere non habet super terrā quod amet qui bonum celeste / pritate gustauerit. ¶ In epistola ad hodierna ponitur pena / efficacia passionis et sanguinis ihu christi q̄ ostendit virtutem in celo / in mundo / et in inferno. Prima est / quia celum aperit: quod notatur cum dicitur. Per proprium sanguinem introiuit semel in sancta. Celum enim clausum erat cum / clausura figurata est in clausura paradisi vie terrestris. Que a tribus claua erat q̄ dicitur Heb. xiii. Sex angeli / custodia / flamma apposita / et romphea bis acutaq̄ / custodia angelica ostium clausum tenet et / flamma opposita / homīd ab ingressu arcet / et romphea bis acuta hominē deterret. Idcō sanguis christi fuit clauis dei / aqua dei / et ciuitas precium dei. Ingressum autem fuit clausus dei ostium apparuit / vt dicitur Ezech. xliii. Dabo clauē domus super humerum eius / aperiet / non erit qui claudat. &c. Quod fm Bla. de cruce accipitur: qui christus in humeris portauit. Idcō Agnus christi clauis paradisi est. In quantum fuit aqua dei ignem infernalem quoad bonos extinxit / Eccl. iii. Ignem ardentem extinguit aqua. In hoc fuit signū aqua de christi latere emanauit. Ista duo tangit hieronymus dicens. Flammea illa romphea et fontibus paradisi tenebrosa cherubim in christi extincta et reserata fuit sanguine. Inquantum fuit peccatum dei romphea: am bis acuta abstulit. Per illam enim romphea: tulitia dei figurabatur / que bis acuta erat. quoꝝ ā corpus et animā occidebat / vel quia requirebat fatisfactionem de commisso et omisso. Istam satisfactionem christus fecit quando suum sanguinem in precium patri dedit. Unde cantatur. Qui pro nobis eterno patri ade debet tum solauit. Secunda efficacia fuit / quia deum reconciliauit: quod notatur cum dicitur. Et ideo nouī testamenti mediator est. Erat quedam guerra inter deum et hominem. Ideo christus mediatore / le fecit. i. Timoth. ii. Unus est enim mediator dei et hominum homo christus iesus: qui dedit semet ipsum pro nobis. Sanguis enim contingit quia quando quis inter duos pacem reconciliat / ab utroq; pulnus accepit / le christus vulnerabus fuit ab homine. Zacharie. xiii. Ista plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. Et a deo patre. Esa. xiii. Propter scelus populi mei percussi eū. Iudic. Disciplina pacis nre sup eū. Homo quidē debebat discipinari: sed ista pena disciplinā recepit: ille potē pacificauit. Ista alit disciplina fuit multū fortis / dura. Illa alit disciplina q̄ sit est virgula est fortis quia rēdrāgit. Illa q̄ sit cum spēnis / est fortior: qz vsq; ad ossa pertrahēs penetrat. Ista q̄ sit cum ferreis instrumentis est fortissima: qz ulam de corpore excutit. Ista triplex disciplina ihu fuit disciplinatus. Primo cum virgis / quando ad colūnā fuit flagellatus: secūda disciplina totum corpus suum vulnerauit et sanguine replevit. Tertio cum spinis fuit coronatus. Et ista disciplina secundum Haymeri. os capitis perforauit / vsq; ad cerebrū perrenit.

Hec aliquis dicat hoc esse impossibile q̄ lapides frangi nō possint: q̄ ossa quassari nō possint: q̄ ferrum ignitum mollescere nō possit: q̄ natura vbi deest voluntas humana. Cum enim christus voluerit sua mēbra durissimi cruciatus / voluit vt spine pertingerēt vsq; ad cerebrū. Nec est mirū illi si quod dicitur Johannis. xix. Quo non comminuetis ex eo. q̄ sibi ossa de capitis non fuit cōminutum / licet fuerit perforatum. Tertio cū instrumentis ferreis. i. cum clauis acutis. Et illis discipulis animam eius a corpore eripuisse. Job. xiv. Inclinato capite reddidit spiritū. ¶ Sexto sanguinē christi habuit virtutē in mundo. Et ista est duplex. Homo quidē erat seruus immundus. Quia ergo erat seruus: ideo rōe sanguinis effudit in pretiū redēptionis: quod nō naturā dicitur eterna redēptione inuenta. Et sicut christus ista emptione fecit liberalis mercatos facere cōsueuit: quia tunc temporis quē diu delitescebat lapide pretioso: facetus lacerat: pecuniā non numerat: non ponderat: non mēsurat: sed vendītori expanditori accipiat quantū petit. Christus quidem dabat sacculū vacuū. i. corpus populi pleni pretioso sanguine. Pauper. vñ. Sacculum pecunie secū tulit. Nō alit expectanda vt sibi saeculum dissolueretur. Communi more staretur: sed quinq; partibus ipsum lacerari voluit: vt pretiū largiter egredetur et homo cito redimeretur. Cetera quidē deus fecit f numero / pondere et mēsura: habetur Sap. xi. Excepto opere nostre redemptionis. Ibi enim non seruauit numerū vt infra vnā vel duas quidē sanguinis sui daret / cum vna sufficeret. Non seruauit pondus: cum vna sufficeret. Non seruauit mēsuram: cum vna sufficeret. Sed totū dedit totū effudit. Ps. Copiosa apud eum redemptio. Bern. Peccatis copiosa nō gutta sanguinis sed vnda fluminis p quinq; partes corporis emanauit. Secundo homo erat immundus: et ideo christus sanguinem suum effudit ad mundationis emundationis: qñ notatur cum dicitur. Sanguis christi emundabit conscientias nostras. i. ab. Non solum aufert offensas nostras quando aperte sed etiam occulta elementa purgauit. Erat enim infectus christus ex idolatrarum thurificatione. Infecta aqua ex hostiarum ipolutione. Infectus ignis ex sacrificiorū concrematione. Ideo et christus in sepulcri voluit vt aerē sanctificaret. Sanguis ei⁹ in terrā cecidit vt terrā mundaret. Aqua etiā de latere eius exiuit: vt aquā purificaret. Tandē spiritū sanctum in eos apparuit vt ignem sanctificaret. ¶ Tertio sanguis christi habuit virtutē in taberno quitapsum confrēgitis sanctos patres inde eduxit. Nam propter peccatorū primorum parentum que adhuc durabant in peccī testamento clausi nō dilatabātur sed christus per suā mortem eos inde eripuit quod notat cum dicitur. Ait monte inter cedentes in redēptionē earū peccatorū. ut. Testatur in historia scholastica q̄ salomon habebat structionem templi quē quisq; nisi salomon in causam vitream incidisset. Cū vitro pater filium habere non posset vermem de defuncto extulit et de sanguine eius cuncta ipsum litinente continuo fracta fuit et sic pulsa fuit. Ide edurit. Ille vermis est christus qui habuit in se. Ego autē sum vermis et non homo. Vermis est nascitur de humore terre / pīte calido solario. Et sicut ille vermis patrem habet in celo et sine matrem in terra sic humanam. Sic etiam christus in celo habet patrē sine matre: et in terra habet matrem sine patre. Postquā clausi in cauea / erant sancti patres inclusi in cauea infernali: sed venit ille vermis et virtute sui sanguinis cauea fluxa confregit et filios suos videlicet sanctos patres de educ. ho. Contrait portas ereas et vectes ferreos confregit. Zachar. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. ut.

¶ Sermo secundus.

Vlerūt ergo lapides fieri vt facerēt in eis. Mundus patiens erat tāq; fluuius rapidus et profundus in quo omnes pericliabantur: ideo et eo quendam pontem christus disposuit per quē omnes ad patriam celestem securi transirent. Est autem constructo q̄ quando pons construitur / primo lapides iaciuntur et pile fundantur: deinde super pilas pons ipse construitur. In cuius gestio hodierno agitur de pilarum fundatione eorum dicitur. Iacerunt lapides iuste. In epistola vero agitur de ipsius p̄fectionatione: cum dicitur. Christus assistens pontifex venit p̄ssum factus. ¶ Circa primam sciendum q̄ inter christum mortem sepulturam et resurrectionem ei⁹ fuerunt quatuor dies. Primo enim christus mortem sustinuit. Secundo in sepulcro quiescebat. Tertio in inferno quitapsum confregit. Quarto resurrexit. Primo ergo christus mortem sustinuit. Et hoc fuit in cruce. Vnde dicitur. Ait monte inter cedente et redēptionē earū peccatorū. ut. Testatur in historia scholastica q̄ salomon habebat structionem templi quē quisq; nisi salomon in causam vitream incidisset. Cū vitro pater filium habere non posset vermem de defuncto extulit et de sanguine eius cuncta ipsum litinente continuo fracta fuit et sic pulsa fuit. Ide edurit. Ille vermis est christus qui habuit in se. Ego autē sum vermis et non homo. Vermis est nascitur de humore terre / pīte calido solario. Et sicut ille vermis patrem habet in celo et sine matrem in terra sic humanam. Sic etiam christus in celo habet patrē sine matre: et in terra habet matrem sine patre. Postquā clausi in cauea / erant sancti patres inclusi in cauea infernali: sed venit ille vermis et virtute sui sanguinis cauea fluxa confregit et filios suos videlicet sanctos patres de educ. ho. Contrait portas ereas et vectes ferreos confregit. Zachar. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. ut.

quibus scribit Beda. Quotquotmodis cogitationes quas assumit quasi tot lapides in christum mittit. Ac deinde ipsum ad se retinquit. ¶ Circa secundum notandum q̄ christus dicitur pontifex propter quatuor causas: sc̄s propter vocabuli / propter habitum / propter vectionis mysterium / et propter officii. Primo igitur dicitur pontifex propter vocabulum. Nam sicut dicitur est pontifex dicitur quasi pontem faciens. In mari enim hanc mundi fere octo partes diuidūtur et naufragii patiebant. Ideo deus omnes istas naufragiis triplex dedit vna est innocentie: in qua primus fuit Adā. In hac nauī fuit virgo beata: que nauigans fuit omnes baptizati. Ista seruant in innocentia baptismali. Sed quia fere omnes frangunt nomen innocentie: ideo deus parauit secundā ad vitandū sc̄s tabulā penitentie. Tā secundū Hiero. Penitētia est secūda tabula post naufragiū. In hac tabula penitentie fuit maria magdalena quę cū ista tabula ad portum paradisi pervenit. Innumeri innocentie transcenderunt quātum ad meritum / et quantum ad premium. Bern. Sicut deus nō priuauit bonis eos qui abierūt in innocentia / ita nec priuabit bonis eos qui ambulant in penitentia. Quia vere tamen deus parauit tertium adiutorium hominem. Tunc enim christus pons facte sunt multi qui prosciunt tabulam penitentie sed nō habent fundatū. In parasceue autem qua vna fuit de palma. Secunda de oliua. Tertia de cedro. Quarta de crucis. De his quatuor erat ista facta fuit. Deide sup hos tres pilos erat tabula id est cuneus christi: quia tribuitur quasi clauis ibidem fuit clauis humanitatis. Ideo non restat nisi vt homo super eat. Secundo dicitur pontifex propter habitum: habuit enim quidam quando fuit velatus. Deinde quando ab herode vestitus alba fuit circumdatus. Postmodum quando fuit nudatus. Cingulum et nodus quando cōtinuum fuit ligatus. Vltimo quando in manibus fuit clausus et perforatus. Mitram / quando spinis fuit coronatus. Baculum pastoralem: quando arundo fuit sibi data in manibus. Sandalia quando clauos habuit in pedibus. Tertio dicitur propter vectionis mysterium. Ea let est pontifices quando conseruntur tabule ngt. Christus igitur fuit vinctus a patre / a matre / a magdalena / et a iudeis. A patre quidem fuit vinctus potione obedientie id est gratia vel dono spiritus sancti. Isa. Unxit te deus de⁹ tuus oleo letitie: pre cōsortibus tuis. Olim enim deus erat homini datus. sed modo est vinctus: et ideo facere non est flexibilis ex misericordia. Ideo potest. Unxit te deus deus tuus. Erat tristus / sed modo factus est letificatus subditur. Oleo letitie. Erat mestus sed modo factus est letificatus ideo subdit. Pre cōsortibus tuis. Dicit enim christo spiritum sine mensura de cuius plenitudine accipiunt omnes fideles. Ecclo fuit vinctus a matre potione sacre marum: quando sedet eius corpus de patibulo fuit depositum. Unde potest dici de eo quod dicitur de anna. Tob. x. Flebat igitur mater eius tremebunda: lachrymis oculis dicebat. Heu me fili mi lumen oculis meis: mea vnica satisfac vite mee: baculus senectutis mee. Erat enim huic oculis sacris et oculum intellectus eius illuminans: his vna sapientia: et omnis affectus celestis gratia. Erat solatiū vite sue: quia toti quadrifluit erat stare cum filio suo / loqui cū eo / ire cū eo / et videre eū. Erat etiā baculus senectutis sue: qa cum tunc esset fere quinquagenarius ideo auxilio filij fuit sustentata. Licet hoc tamen loco fuit omissa tibi tota historia euangelistam qui respectu sui erat bacularundineus et infirmus. Tertio fuit potata a magdalena quę ipsum tunxit in capite et in pedibus. Et tam in loco corporis inungere voluit quando ad monumentum cum aromatibus fuit. Per quā debatur intelligi quilli christum ungant in capite qui ex deuotione affectantur in eius diuinitate. Illi vngunt in corpore qui afflictione in sua humanitate sue passionis. Illi vngunt in pedibus qui misericordes sunt pauperibus. Quarto fuit vinctus a iudeis qui ipsum in toto corpore punierunt: quando totum corpus sanguine repleuerunt. Unde angelis admiratus ipse ecclesiasticus. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra? Ibidem. Quare rubium est indumentum tuum: et vestimenta tua sicut calcantium in torculari? Quarto dicitur pontifex propter officii pontificis. Est autē officium pontificis triplex. Unū est p populo orare. Leuit. v. Rogabit pro eo sacerdos et pro peccato eius quod imprudens peccauit. Ista igitur orauit pro nobis multipliciter. Et auxiliū habet. Job. xvij. Non pro eis rogo tantū sed pro his qui credituri sunt per verba eorū in me. Orauit hoc in cruce. Pater dimitte illis. Luc. xxiij. Quia in diebus carnis sue clamorem valido cum lachrymis suis preces supplicationesq; ad eum qui posset eum saluum facere a morte: cū

clamore valido et lachrymis offerens ex suscitatus est pro sua reuerentia. Dimisit sanguine. Hebr. xii. Accessistis ad sanguinis aspersionem melius loquentem q̄ abel. Sanguis enim abel petebat vindictam: sed sanguis christi petebat misericordiam. Quotidie per cicatricum reparationem tactu nem. Hebr. ix. Introiuit in ipsum celum vt appareat vultui dei pro nobis. psal. Respice in te. Respice in faciem christi tui. Vbi dicit sanctus Anselmus. Si nō vis q̄ pater respicere in nos propter nostra peccata respice in faciem christi tui propter nos adapta cessum / spiritualitatem / monte pallidum. Nec ergo in facie filii sui respicere et facie christi nos emerit vi dens in nos respicit vt nobis parcat. Ber. Necessarium necessium habes q̄ homo ad deum vbi stat mater ante filium: filius ante patrē. Mater ostendit filio pectus et vbera: filius patri cicatrices et vulnera. Nullis ergo potest esse repulsa ubi tot occurrūt charitatis insignia. ¶ Secundū offi. tum pontificis est sacrificia offerre. Heb. v. Omnis pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his que sunt ad deum: vt offerat dona et sacrificia pro peccatis. Christus talē dicit pontificem qui seipsum obtulit sacrificium. Hebr. ix. Per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatū deo. Non solum autē in sacrificium: sed etiā in holocaustū. Heb. x. Holocaustoma q̄ pro peccato nō tibi placuerunt: tūc dixi. Ecce venio, / apple vt de me factum holocaustum. Victur autem holocaustum tum incendium: ad holos quod est totum / x caustos quod est incendiū. Ihs et in passione sua totus fuit succensus et inflammatus. Quod patet per quatuor signa. Primū est q̄ valde sudauit. Luc. xxii. Factus est sudor eius sicut guttę sanguinis decurrentis in terram. Quando quis fit ad pugnam ignem sudat in facie. Quando vero fit tota fornacem sudat in corpore. Magnus igitur ignis amoris in christi pectore erat quando in toto corpore sudabat: quando sudor in terram decurrebat: quando humor sanguineus in humorem sanguineum conuertebatur. Secundum signum est q̄ valde sitiuit. Johānis xix decimonono. Sitio. Homo enim nil desiderat in tormento, consuevit esse valde sitibundus. Bernardus. Sitio (ait christus) non dolco. O domine quod sitiuit fidem de sitis / salutem vestra / gaudiū vestrū. Pro animarum vestrarum ipse corpore meo crucifixus me tenet: etsi non mei saltem vestri misereamini. Tertium signum est quia totus in corpore rubuit: et eo q̄ totus sanguine plenus fuit. Homo sanus ad parum ignem rubet in facie. Sed sanus ad fornacem rubet in toto corpore. Et quo videtur q̄ magnus ignis amoris in corde christi ferueb at qui ipsum sic rubere fecit toto corpore fac ciebat. Corpus quidem eius quod fuerat album et candidum per mundiciam et pu ritatem / postmodum factum est rubicundum per sanguinis effusionem: tanta ni gredine per mortis pallorem. Vbi his tribus dicitur Canticorum. v. capitulo. Dilectus meus candidus et rubicundus: electus ex milibus. In hoc el quod dicitur electus ex ipsis notatur nigredo sue mortis: quia ipse ergo nigredo fuit nostra pulchritudo. Quartum signum est: quia vi ties in cruce ferre non potuit: sed nudus ascendit: ascendit ipso facto dicere. Tanta igne charitatis ardeo q̄ vestes aliquas ferre non patior. Hoc signatum est ij. Regum. vbi dicitur q̄ david nudus ludebat ante arcam domini. Per arcam crucis christi significatur in qua profunda misteria continentur. Cōsequens ipse iustus quis cum multo gaudio crucem suscepit. Et nudus ascendit: q̄ nudus crucem ascendit. ¶ Tertiū officium pontificis est pro bonis et benefacta dissimulare. Sic christus in cruce est signa pro bonis diuersa dissimulat. Vnde quibus dicit Ambro. Auctor humani generis in cruce extitit pro ipsis oratio offerta omnibus: pro perfectis tamē apostolis / pacem discipulis / corpus iudeis / patri spiritum / pregnī pas rangmphū latroni paradisum / peccatoribus impunitatem infernum / christianis penitentibus crucē penitentie delemit. Prohenda igitur quātūs pontifex debet apostolos fuit natus et persecutus. Joh. xv. Si me persecuti sunt / et vos persequentur. Prohenda quam debet alios dilexisse quos non erant adeo fortes / sicut per tran quillitas mentis. Johānis xvi. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Prohenda quā dedit indicio fuit corpus propinqui vt ipsum crucifigerent / vulnerarent / et pe nis afficerēt: vt sic nostra redimeret pro perfecit. Johānis. Terra / caro christi de nra terra assumpta data est manibus impiis / sanctis. Prohenda quā dedit pater celestis fuit: spiritus suus quem in suis manibus commendauit. Luc. xxiii. Pater in manus tuas com mendo spiritū meū. Prohenda quā dedit matri fuit johannes euangelista / quem sibi in paranymphum et custodem dimisit. Johān. xix. Mulier ecce filius tuus. Prohenda quam dedit latroni fuit paradisus. Luce. xxiii. Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Amē, ecce quāta securitas quia sibi hoc tribuit. Hodie, ecce quanta celeritas: quia non dixit post ag ad mentem vel animum expecta. Mecum: eria. Ecce quam beata societas. In paradiso. Ecce quanta loci amenitas. Prohenda quam de

dit petitibus impenitentibus fuit infernus. Matthei. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternū. Prohenda quā dedit pe cento tribus penitentibus fuit crux penitētie. Luce. ix. Qui vult post me venire: abneget semetipsum. et tollat crucem suā: et sequatur me.

¶ Sermo tertius.

Esus autem abiecto de se regimine de ti pio. Dum voluit Jesus ipse si aliquando diceb at vel arbitrabat se cadere ad nostram destructionem. Si aliqñ faciebat meretricem. Si aliquando fallebat aduersa: hec cadebat ad nostram confirmationem. Si aliquando fallebat aduersa: hec cadebat ad nostram consolationem. Quia vt dicit Bernardus. Attendens magnificus pendebamus. Attendens magnificus pendebamus. Si faciebat aliquis fa rem. Vnde in hac facto quo scitis christus se abscondit / nos omamur vt nos a nostris tenebris subtrahamus. ¶ Notandum est q̄ dominus aliquando fugiebat: aliquando occurrebat: aliquando se occultabat. Fugiebat quidem honores: sicut post Johānē dicitur. Jesus autem cum cognouisset q̄ venturi essent vt raperēt eum / et facerent eum regem, fugit in mon tem ipse solus. Occurrebat autem suis cru ciatibus: sicut patet Matth. xxvi. vbi dicitur. Surgite eamus: ecce appropinquabit qui me tradet. Abscondebat se a iudeis furentibus: vt sic ab ipsis subtraheret occisionem furendi: sic est patet hic. Per ista igitur tria exempla dat nobis tria salutifera documenta: scilicet vt fugiamus mundi prosperas: vt deside remus pro christo pati aduersitates vt pe tema fugia. Nos autem contrarium fa ciamus: fugimus aduersitates: et petimus honores appetimus. et optamus ista nos mundi sectamur. ¶ Primo igit christ fugit honores: et docuit nos mun clanos honores esse fugiendos. Ita est eis de honestus mandatis sicut de probis. Secundum homo vnbanis procedentem vult inclegi / ipsum non apprehendet: et si vult diem subsequētem vult fugere / ipsum non euadet. Sic certum honores mundani fu gunt suos appetitores. Eccli. xi. Si secun dum suum appetitum / non apprehendas: et non effugies si precurrens. In hoc tamen sunt pa riales si precurrens. In hoc tamen sunt pa riales quia sibi hoc tribuit. Hodie, ecce quanta celeritas: quia non dixit post ag ad mentem vel animum expecta. Mecum: eria. Ecce quam beata societas. In paradiso. Ecce quanta loci amenitas. Prohenda quam de

calo ipsos habentium transeunt. Quāto enim est maior ascensus: tanto est pericu losior casus. Quemadmodum de plano vinissimo loco cadit / cito reluxit: qui autem de alto / surgere nequit, Ramberam arborum si cut dicit Chrysostomus, que sunt in summitate / cito a vi ventorum frangunturque autem sunt ad radicem / conservantur. Unde et ait Quintus curtius quendam dixisse Alexandro: p̄ licet arbor magna crescat diu / tamē vna hora extirpatur. Et licet ho milit tam superbi / parvorum tamen animi cibus quādoq; efficitur. ¶ Secundo per hoc q̄ christus crucifixus bis suis obsequiis / dat nobis exemplum q̄ aduersa non debemus fugere / sed pro ipso et pro. Debemus etiam deliberare: et hoc ipse nobis consulit et verbo / exemplo. Verbo / cum dicit Luce. xiv. Si quis vult post me venire: abneget se et tollat crucem suam / sequatur me. Et exemplo quia ipse crucem suā semper voluit sibi assumere: et in nativitate et in passione et in morte. Augu. Omnia terrena contēpsit homo deus vt contendens monstraret cum anta aduersa sustinuit vt sic vinceret: docet potenter in illis ponere vr felicitas: nec in illis temeretur aduersitas. Tali igitur consilio / videl christo credendum est: quia nec fallere potest nec falli. Sunt autem tres alii status consilium quibus / homines magis credunt: scz diabo lus / mundus / et caro. Diabolus enim consulit vt appetamus honores et sublimitates. Mundus vero consulit vt appetamus terrenas cupiditates. Caro autem consulit vt appetamus carnales voluptates. Debita tribus consiliariis dicitur Eccli. xxv. Tres species odiuit anima mea: quia pauperem superbum: diuitem mendacem: et senem fatuum insensatum. Pauper superbus est caro: que est pauper in natiuitate / quia nu da nascitur: pauper in vita / quia alienis indumentis et alimentis confouetur: pau per in morte / quia est vilis cibus sepelitur. Pauper enim dicitur quasi parum potēs: vel parum imperans: vel parum potens. Est igitur caro in natiuitate pauper et pa rum potens: quia per quādo nascitur est parum potens / infirmus. In vita autem debet esse parum imperans: quia non de bet imperare rationi / sed sibi subiici. In morte autem est parum potens: quia de omnibus diuitiis suis nichil secum asserre potest. Sed quia caro sit pauper / semper tamen superbit quando rationi resistere dicit. Vitium memorandum est mundus. Est enim diuersitas quādam omnis temporalis possi dere: scz est mēdax: quia ad credit q̄s promittit. Vt in libro proverbiorum xxvii. Mendax munus est quasi nubes et ventus: et vir gloriabitur falsa dona. Ecclesiastes. v. Auarus non implebit

pecunia. In de tñe ꝓmittit delectatiõē et dat amaritudinē. Unde ꝙ de carnali voluptate ꝓuenit. v. Hostissima est amara quasi absynthium. In honoribꝰ ꝓmittit sublimitatem / et dat subitā depressionem. Job. xx. Elevasti me / quasi supra ventum ponens substulisti me valide. ¶ Ener fatuus et insensatꝰ est diabolus. Offert aūt fatuus / stultus. Fatuus est ille qui sub quoquis facto / loquēdo suā stultitiā manifestat. Stultus aūt ille committit quasi stolidus / vel stultus ꝙ quasi stupidus / qui scit aliqua que videt / audit stupet / et ꝓterre et respōdere nescit. Genet aūt sub Jhū. dicit quasi sine sensu. Et subdit. Nam physici dicūt stultos esse homines frigidiores sanguine: puerdēq; vero calidiores. Unde senes in quibꝰ tam friget sanguis / et pueri in quibus nondum calet: minus sapiūt. Pueri igit nōdum sapiūt: qz nōdum letis sanguis incaluit. Senes aūt desipiūt: quia in eis tam frixerunt. Juvenes vero in etate virili acute sapiūt / memorie impressiūt: quia sanguis in ipsis tumens hꝰ incalescit. Antiqui vero habēt sensum maturum / qz eoꝝ sanguis nec est frigidus nec calidus: sed est ꝓportionatus. Ideoq; dicitur Job. xij. In antiquis est sapientia: et in multo tempore prudētia. Est igitur diabolus fatuus / stultus / et insensatus. Sequit ꝓpter antiquitatē inquata sicut dr Job. xl. Ipse est principium viarū dei. Fatuus aūt quādo suā stultitiam manifestauit / qñ dixit Esa. xiij. In celū conscēdā: sup astra dei exaltabo solium meū. Insensatus / qz bona que a deo accepit semper oblitus est. ¶ Tertio per hoc ꝙ ipse se abiecit dat nobis exēplū qꝫ nō sumꝰ altius nos nobis fabricare: nec cōtigat eoꝝ tram nobis amplius inflammare. Nam cōtra furorem / tres modos ipse quinq; remedia cōtinet habere. Primum est patiēter ꝓ tuū. Secundo. Ira nāq; quatuor gradus habet. Primꝰ est quādo est in animo. Secūs est quādo est manifesta / exterioꝝ signo. Tertius quādo obloquitur in iniurioso verbo. Quartus qñ exercetur in obtumescendo facto. Illi quatuor gradus ponitur Matth. v. Audistis qꝫ dictum est antiquis Non occides. ecce ira in facto. Qui aūt irascitur fratri suo. ecce ira in animo. Qui aūt dixerit racha. ecce tertius signus. Qui dixerit fatue. ecce ira in verbo. Nullo autem istoꝝ modoꝝ ipse passꝰ dñoꝝ fuit. Unde dicit Esa. liij. Non erit tristis neq; turbulentus. Non est habuit impatiētiā in animo. Ideo dr. Non erit tristis. Nec in exteriori signo: ideo dr. Neq; turbulentus. Nec in verbo: ideo dr. Non clamabit. Nec in facto: ideo subdit. Calamū quassatū non cōteret: et lignum fumigās non extinguet.

Illos est qui sunt conquassati ꝓ motiōe ꝓpassionū / non cōtriti: sed reparat. Illos in quibꝰ est fere extinctus ignis diuini amoris non extinguit sed fraccendit / instaurat. ¶ Sexto remedium qđ habuit ipse contra iudeos furentes / fuit ab eis recedere. Sicut patet qz cum Herode / Pylato et aliis iudeis tempore passionis sue tractabat / fecit qz ex hoc amplius furorem incitarent. Esa. xxvij. Tacuī semper / silui / patiēs fui. Et illud optimus modus extinguēdi furorem fuit. Et illud optimus modus extinguēdi ignem furoris / qñ sey furēti nichil respondetur. Sicut ignis in se defficit qñ ligna non apponuntur: sic ira furentis euanescit qñ verba non respōdētur. Prouer. xxvi. Cū defficerint ligna / extinguetur ignis: et sublato furente subtractꝰ iurgia cōquiescēt. Qui vero quis litigat / stulticiam parat / furentiā tram inflamat. Eccli. xxviij. Non litiges cum homine linguato: et non struas in ignem eius ligna. Dicit enī Chrysost. qz qñ aliquis lacessatur / si nōn inuenit / per aliam occasionē vindictam sumit. Ideo ꝓ ablato furore dñi dr. Reqz turbulentus. Nec in verbo: ideo dr. Non clamabit. Nec in facto: ideo subdit. Calamū quassatū non cōteret: et lignum fumigās non extinguet.

lio olle quando aqua frigida apponitur / et ebullitio tūc quando verba pacifice respondentur. Eccli. xx. Responsio mollis frangit iram. Sermo durus suscitat furorē. ¶ Quartū remediū qđ habuit ipse contra iudeos furentes / fuit ab eis recedere / dissimulare. Patet hic. Ego non / ex ꝓpria habitudine loquitur ac si ei ira furoris resistere posset / sed tñ sup: dicendū declinemus. Et ille est ab eis recedere / et elongare. Et hoc modus extinguendi ignē furentium / si ille extra qui furit recedat et elongetur / cessat ignis ire / cessat etiā ebullitio. Sic quando ille extra qui furit ab eius presentia recedit. Sicut pax quando fortiter ebullit: ab ipse elongetur inflamato. Prouerbiorum. xv. Homo est hominꝰ qui scpsum irritat / et ad contentiones. Omnes autem isti timent cōtentiōsū et rixosū. ¶ Quintū remedium quod habuit ipse contra furentes / fuit beneficia largiendo. Unde postq; iudei et dixerunt dominum habere. Propter talia impoperata non est licitum imponere salutaria documenta dicens. Rursus autem dico vobis / si quis fermonē meū seruauerit / mortem non gustabit eternū. Glosa. Hic discat homo lesus non malum reddere / sed bonū. Et tñ duo tamen beneficia pessimo sunt effecti dicēdo. Nunc cognouimꝰ qz demonium habes. Beda. Sicut accepta contumelia hoc memoriæ mādare solebat / ut ꝓ ea nullum inferret malū. Aliqui tamen ex beneficiis meliores fiunt. Unde dicitur Ro. xij. Si esurierit inimicus tuus cibā illum / si sitit potum da illi. Hoc enim faciens carbones ignis congeries super caput eius. Carbones illi facumdi glosa / sunt vel ferum charitatis ad quā amplius incitantur / vel amoris spiritualis / et ad quē inflammāt / vel ardui penitētie ad quam ꝓuocantur.

¶ Dñica palmarum. Sermo. i.

Cum appropinquasset ierosolymis / venisset bethphage ad montē olyuet. etc. Matthei. xxi. Appropinquante die passionis appropinquare voluit ad illum locum passionis voluntarie sepeliendum. Et statis sepe hierusalē ascendere nunq; tamē aliquē honorē sibi voluit exhiberi nisi modo cui ad passionē ibat. Et hoc dr̄ intelligi qm̄ mortē sanctorum ꝓ hoc dr̄ pretiosa non est dolendū sed potius gaudendum: et qz sua passio erat sibi in gaudium et in magnum refrigerium agendum: qz per eos

tiones ꝓpter qm̄ debem⁹ gaudenter appetere: nō dānos aūt honores ꝓpter illos fugere. Et sic ꝓpter honorē fugit. vt habet Johan. vi. Ad hoc aūt passionis bodie gaudenter accessit. In hoc exemplo filii ad tria instruimur et informamur. ¶ Primo vt carnē nostrā mortificemus et ꝯ vitia dimicemus. Ad quod notat ꝙ hoc ꝙ ipse sup asinam ascendit. Asinus est caro nostra: sup quā tñc ascendim⁹ cū eā rationi subdim⁹ et cum mortificam⁹. Et ista mortificatio est magna. Alii sic mortificant qꝫ nō actū carnalē cōtendunt: et inquantū possibile est partiali angelice se coniungunt. et ista est maior. Alii sic nō passiones vincunt et ola carnalia / terrena contēnunt et sola spiritualia perquirūt vbi deo per amorē se unūt et intima charitate se coniungunt. et ista est maxima. Et his ꝓportionaliter qz quadruplex est hō. scilicet animalis / rationalis / angelicꝰ / et diuinꝰ. Mortalis est ꝙ penit mortificatur. Bestia semper ad terram respicit. Tales sunt quarū ꝙ semper terrena contēplant. Ho. Oculos suos statuerunt declinare in terrā. Bestia pna femina non est cōtēpta sed plures habuit. Tales sunt luxuriosi ꝙ prose ꝓpria nō sunt intenti. Dicere. v. Anulꝫ ad vocē primi sui hinnierunt. Jhēd. Eq amatores in feminas et equissarū facti sunt. Bestia agit nō regitur ratione sed tertur ipetu sue nature. Tales sunt superbi q non regūtur ratione sed ꝓpria voluntate dicentes. Et cupiosi de tuberibꝰ ꝓ ratione voluntas. Persi. In nō tibi videtur bestia bestialiter esse hꝰ / ratione vt greges et rationē nō retinēs? Hō rationalis est qui vbi et secundū imperiū rationis / qui tā inter conuiuia qꝫ inter diuitias et honores discrete se habet. De talibus dr̄ Luce. vi. Qui habēt vrcē tangi nō habēt ea / sintne qui volunt hoc modo tangi nō vtuntur et qui gaudent tangi nō gaudent ea. Ille habet vrcē tangi non habet qui ea vtitur nō ad voluptatis expletionē / sed ad liberam ꝓcreationē. Ille vtitur hoc modo tangi non vtat qui diuitias retinet nō ad voluptatē sed ad necessitatē et pauperū sustentationē. Ille gaudet tangi non gaudeat qui inter ꝓsperā non effertur gratiarū actione / sed humiliter recognoscit sue infirmitate imperfectionē. Homo angelicus est qui ab oīb⁹ actū carnali abstrahitur. Iuxta illud Luce. xx. Filii huius seculi nubūt et tradūtur ad nuptias. Illi aūt qui digni habebuntur illo seculo nec nubent nec ducent vxores. Equales enim Angelis sunt. Ille est etiā hō angelicus ꝙ ciuicis inferiorib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

desplaciens solo amore dei pascitur. turca illud Tobi.xii. Etenim cum essem vobiscū placebar quidem manducare et bibere sed ego cibo inuisibili et potu qui ab hominibus non potest videri vtor. Homo diuinus est qui totaliter est charitas in deū. Deus qđ est charitas et est ignis et est amor. Ille igitur est hō diuinus q totus efficitur est in charitate. vnde dicit Chrysō. de sancto paulo. Ut enim ferrū inclusum in igne totū efficitur ignis. sic paulus charitā et successibus totus effectus est charitas. Ille est homo diuinus qui totus ferret per archam dei. qui archā portabat Aug. de ciuitate. O amor qui semper ardes et nūqđ extingueris ignis meus accēde me. Ille est hō diuinus qui totus liquefit per amorē. Cas. v. Nunciate dilecto q amore liguco. ¶ Secūdo in euāgelio eruditur vt apti bus bonis et officiōs que nobis magis cōpetant. Ambro. in lib. de officiis. Sepe qđ non decet alteri nō decet alijs. nam aliū aliud sentat aliud in periculis aliud in rebus secūdis. Unde refert philosophū percussum in nare est laudabilis non in sene. Similitudo etiā laudabile est in muliere magis qđ in viro. Et timor sclūs Aug. in nobis est laudabilis quem tamen in deo ponere est blasphemia reprehensibilis. Secūdo in ista processione christi non pnus ola faciebant sed Alij alind adducebāt. Alij vestimenta in via prosternebant. Alij ramos olivarū et palmarū colebāt. Alij tandē vestimenta imponebant. Alij iubilabant. Unusquisq; illud officiū debet assumere ad qđ videt se magis idoneū esse. Quāda sunt quibus magis expedit assumere opera penitentie sicut sunt penitentes viri. de quibus Luc. xi. Facite fructus dignos penitentie. Ille fructus dignos penitentie facit qui in corpore h3 bet macrationē et in corde contritionē. Alij significantur per illos q alind a pulli ad rām deducebant. Sicut per asinā carnalis per pullū anima designatur. Ille igitur animam et pullū ad rām adducit qui et carnem sua dat deo per mortificationē: et animā per contritionem. Ho Lor meum et ca. mea. erui. in deū vt. Tūc caro exultat qñ portitur et ducitur. Tunc cor exultat qñ gaudens contemplatur tuta illud Aug. Ver penitens semper valent et de volore gaudet. Alij sunt quibus magis competit assumere opera virtutū ouationū et gratie: sic ut sint vtri perfecti. Isti significantur per illos qui vestimenta sua in via sternebant. Vestimenta autem dicuntur ornatus celestis: sunt varietates diuinarum virtutū. que quidē dicit in ps. Astitit regina a dextris tuis in deauratis circūdata varietate. Charitas est

facit colorē aureū. humilitas nigrum: patientia albū meditatio galbinū. cuius ruubeū imitēplatio celestiū virtutū. Ista vestimenta virtutus tunc in vta sternim⁹ qñ ea in exemplum alijs ponimus. Celo. Benedicta illa dei ale cuius humilitas alteros confundit superbia. cuius patientia proximi extinguit iracundiā. cuius obedientia pigritiā alterius tacite increpat. cuius fortitudo infirmitatis alterius corpus suscitat. qui possunt sua turbatis pro tranquillis oculis quasi vestimenta consolationis atq; edificationis illuminat. Alij sunt quibus magis competit exercitare se circa opa misericordie. Isti significantur per illos qui ramos olive ferebant. Oliua signū est pacis. Unde romani quando pacem habant / ramū olive mittebant. Oleum fomentum est luminis et sic per ramos liquoribus refertos. Et quibus pater q ipsa mia valet homini in vita: q deum sibi pacificat. Hoc significatū est de ramis. qñ. c. qđ columba attulit ramū olive in signū diuine clementie. Valet in morte quia illud lucerne vtam illuminat re. a. anima in tenebras cadat. Tob. viij. Elemosyna ab omni peccato et a morte liberat et ipa patietur animā ire in tenebras. Valet post mortē qa alam in celū subleuat. Unde olus de monte oliueti in celū ascendit: qi ipsa mia in celum deducit. Alij sunt quibus magis expedit intendere circa pietatē tenta tionis sicut sunt de nouo conuersi qui multo pacientiā tentationes. Et ideo ops q sint parati ne ex impatiēsa ferianīur: et habeant timorem dei tanqđ septum / et militia bonorū operū tanqđ clipeū. Ista tria tanguntur Eccli. o. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iustitia et timorem et prepara alam tuam ad tentationē. Isti assignantur per illos qui ramos palmarū ferebāt. Palma sicut dicit Isido. a culmine nō ferit q habetur ignis tales a culmine diabolice tentationis ferire nō possunt. Unde ps. de mar tyrib⁹. Exp. viij. Palme i mandib⁹ eius. Alij sunt quibus magis expedit intendere circa expositiones scripturarū sicut sunt predicatores docēdi. Isti significant p ops q vestimenta sūt ornamento impoluerūt. vnde dicit Hiero. ubi. Quēadmodū qui ornamento lapidū posuit ēē doctrina virtutum. Uel p vestimenta discretio scripturarum intelligi potest. sue ecclesiastice communiū varietates: quibus nisi anima nostra ceat ueri et omnes sensos habere dīna nō meret. Isti igitur vestimenta tamquā sup ponunt qui per suas exhortationes alam eruditi / a peccatis abstrahunt / virtutibus ornant et componunt. et sicut christus sedēt et quiescat. Alij sunt quibus magis competit attendere circa deuotionem ora

tionis. sicut viri contemplantur. Isti significantur per illos qui clamabant dicentes. Osanna filio dauid. &c. Ubi notatur q ex nostra oratione duo debent esse. Primo debet esse magna deuotionis intentio: quod notatur in hoc q clamabant. Iudeus fuit enim validissima anime intentio. Secundo magnus clamor in auribus dei. Sic dicit propheta Isaias. clamor in auribus dei. Quid clamas nisi Secundo ultima anima spes concepta: quod notat hoc q dicit Filio dauid. Ubi tu cum sperare debemus q nostras orationes exaudiri. Et q pater nimiā habuit de quo fra. qa. ad. Dauid tu fui mihi esse ter nofter esse volui. dum de terpe dauid carne assumpsit. Bern. Puto me in sperare de carne nra. Tertia est magna discretio quod notatur cū dr. Osanna in excelsis. Et osanna fm Remigium compositum ex osa. et excelsis et integra: quasi dr. anima. i. obsecro et integra: quasi oīs anima. i. obsecro ferueter obsecrantis sicut pape admirantis. Dicit ergo anima omnis noluerat in hoc qđ dicit. Osanna in excelsis. Qui cum pes tit salutem composuit petit in infimis: et ideo non petit oīs credit. Qui aūt petit ea quam regnum dei. ¶ Tertio eradimur vt pere mur: qđ notatur per hoc q dominum iumento bonoū videlicet Iachonus insiuerit quando nidum cuitatē super mis fleuit. Lucur. Quandans enim pospertus ei sic mire facit fili e. consideratione adversitatis alicuius reperiet. Eccli. vii. Cor sapiēs Refert Dr Latinus q poste tres fur ap esse interuenit fidicet inhibitum cupiditatem vt homo vitetur certos termios vedit: concupiscentia ad illicita. cupiditatem ad superflua. et ultra ad subditos correctionē. Hec ille. Ideo aūt vocaurit furie quasi re pumantur tanqđ furtale et inane se. phit. Nā sibido adeo inhiauit q trahit alam ad postpatres illicitos. Sapien. ii. Uino pe. clesti et vnguentis nos implebamur: et nō flic ecnis luxurie nostre. Lupidines trahit ad rapinas et vsuras. et fraudulentias. Ira mouet ad contentiones. Tristitia absorbet. Ignauia et cōuersationē vite compositam ad incursum spoterre vndecunq; vtam et malo acquirere. Ira trahit ad vltiscta et inimicitias et iniurias multas. Sap. ii. Oppremamus pauperes tallum et non pcamur pidgeos peteruos nec reuereamur

canos multū compositos: sit aūt fortitudo nostra lex iustitie. Reprimende sunt igitur furie. ¶ Prima furtā. sed iudicauē repugnat qui dicebat. Tob viii. Tu scis domine q non luxurie causa accepto famulā meā sed sola posteritatis dilectione. Eccli. xxv. Tribus tuto abstinde illā ne semper ad tutatur re. ¶ Secūda furtā. sed cupiditate repugnat apostol⁹ qui dicebat. 1. Tim. vi. Habētes alimenta et quibus tegamur his contenti simus. ¶ Tertia furtā. sed ira repugnanda docebat Job. xxv. Homo ira peret ira pt aliqđ oppugnas. Prouer. xi. Fatuus ratum indicat. ira autem stultū dilaniat. Iuturia calidus est. &c.

¶ Sermo secundus.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Ista ne iesus pro in hunc mundū veniens semper et vbiq; debuerit pauperta. vsit leto: dicens naturaliter in petra in monte et pore mollis. Nā in vastitate habuit habitā et pauper⁹ mater⁹ in vita pauperē societate. I monte pauperē dicit sci crucis. qđ adeo fuit strictus q duo pedes chi ibi essere non potuerant. sed vno super alio fuit confixus. Post mortē autem habuit pauperē sepulturā. quia non in populo sed alieno sepulchro positus fuit. Ita etiā nūc pauperē habuit equitaturam. scilicet asinam. pullū: ideo dicit propheta. Ecce rex tuus venit tibi mansuet⁹. Ubi dicit quatuor in titulo re fuisse. ¶ Primo fuit. Deo subiectus dum humana infirmitate: cum dicitur. Ecce rex tuus. Fuit enim rex inquisiti deus summus: sed tunc inferior factus est homo infirmus. Et quo habetur dictum de secundo: responsum de diuina subiectione vsq; ad humanam infirmitatem. Non est desedere magis potuit quod modo manifestatur. Quantum infra naturā diuinam est natura angelica. Infra naturam angelicam est natura humana. Infra naturam humanam est pena. Infra penam est culpa. Infra culpam vero nichil est quia nichilum fertius peccato Christus ergo descendit infra naturā humanam angelicam: quia paulo minus ab angelis minoratus: minus enim scitice: angeli habent naturā impassibilem: ergo ipse habuit passibilē. Secundo minus fit enim paulo minus ab angelis. Tertio descendit infra naturam humanam inquinatam

oppobrium hominū factus. Ita ego autē sum vermis et nō homo. Videbatur enim esse minoris ifimi hominis: qui sic fuit despectus et vilis conspectu ei⁹ vt cuncta se hūiliatus. Esaie. liij. Non est ei species neq; decor et cognouimus eū et non erat aspectus. Dñi tāc reputatus nos eū. Quarto descendit vsq; ad penam. Circa penam autē tripler est gradus. Et est quedā pena minimi ignominiosissima et est sal. passio in patibulo vbi latrones puniuntur. Est quedā multū dolorosa: vt crucifixi et excecatio qua fuit pall⁹ sanctus Bartholo. et adultio quam fuit pass⁹ sanctus Laurē. Est quedam que vtramq; habet: sicut est crucifixio. Erat ignominiosa q; erat pena latronū. Et dolorosa. Tum propter nerū. situat. qui fit in locis nervosis et maxime sensibilibus. Tū propter ponderositatem q; ipsum corpus pēdēs in cruce trahit augetq; dolorē. Tū propter diuturnitatē: q; non statim moriuntur sicut si q; gladio feriantur. Vsq; ad cul⁹ aut⁹ non defecit. Tū q; deficiebat vt nullū haberet petitū: et nihil penitebat auferre petita. ¶ Scdo fuit in eo immensa charitas cū magna nostra vilitate: cū tā. Venit tē bi. ad vilitatē crucis. In hac est ostenditur inflata ei⁹ charitas: q; deo ad nos venit vt p̄ suā passionē nēm procuraret salutē. De ḡ charitate dr Joh. xv. Maiorē hac dilectionē nemo h̄z vt aiam suā ponat q; p̄ amicis suis. Et postē hīc vltimū signum amoris. Amor est p̄ signa magnificat. Primo p̄ verba q; sūt colligit plenū amorē: tunc ou realiter. vt abundet in sermone. Luc. vi. Et abundantis cordis os loquitur. Secundo p̄ collata beneficia: et illud est maius q; p̄cedit. Multi enī bona verba vel gesta ostendunt qui nō seruirent de re: bona facto. Ergo. Paduatis dilectionis effectū dicto est operiū. Tertio p̄ obsequia personā tāgēt illud adhuc est maius. Multi enim seruirent de substantia sua: qui non seruirent de persona sua. Gal. iiij. Seruiuit ia cob pro rachel septē annis. Quarto per ad mortē. et illud est vltimū vltra quod aliud nō inuenitur. Multi enim darēt pro suis sua ad mortē. De isto signo dr. ij. Cor. xij. Libentissime impēdar: et superimpēdar ego ipse p̄ animabus vestris. Ista aūt quatuor signa amoris deus habuit generi offendit. Tpe et legis et prophetarū offendit sibi amorē per verba: q; tunc hoc documēta dedit ḡ q; que ad vitā pertinere potuit. Deuteronō. Custodite leges meas atq; iudicia: q; faciens hō viuet in eis. Baruch. iij. Beati sumus israhel: q; que deo placent sunt manifesta nobis. Deinde ostendit nobis amorē suum p̄ beneficia. Et hoc in legenante legē: et post legem. qñ ol tpe beneficia sua dedit sc̄z beneficia spalia: corporalia: et spūalia: et p̄ omnia dare celestia. Matth. vi. Hīne omnia plus est q; vestimentum? Querite ergo primū regnū dei. Homine aūt ale intelligūtur bona spūalia. Homine corporis bona corporalia. Hominē vestimentū bona exteriora. Nolite regni dei bona celestia. Est ergo sensus. Nō sitis solliciti querere nisi bona celestia: q; pater vr̄ scit vob⁹ dare bona celestia. Habet et spūalia: et scit habet bona spūalia habet et corporalia: et scit habet bona corporalia habet et tpalia. Quia qui dat maiora habet et minora. Luce vlt. Ego ad nos veniā. Iste amorē q; scit per obiecta spūalia nobis offendit q; p̄ triginta tres annos p̄sentiter nobis scrutinii⁹ infirmos sanando: mortuos suscitando: demones expellēdo. Actuum. x. Qui pertransiit benefaciendo oēs oppressos a diabolo q; deus erat cū illo. Vltimo ostdit signū amoris quod erat per aduersa. Quis ex vob. peo nobis passus est dura verba: duriora verbera. r durissimū crucis tormentū. ¶ Tertio in tito regis fuit mansuetudo cum benignitate: cum dicit⁹ fuit mansuetus. Dicitur autem mansuetus quasi manus assuetus: sicut auis domestica dicitur mansueta q; ad ostensionem fruitis carnium statim venit ad manum. Deus enim olim erat valde diuus: quia ḡ eius cuius vocabat: non vocabat scelerat in carnem: sed modestē: cautus et mansuetus q; ad modicum desiderium nostrum venit ad eū nostrum. Sapien. vi. Preoccupat qui se concupiscit vt illis se palā ostendat. Multi autem sunt famosi mites quātū ad mores et silentes: quia licet deus ad eos venisset bona propositis inspirando: ipsi tamen ad eius tres audiunt signis insperantibus obediendo. Joh. xvij. Ipsi fuerunt rebelles luminis. ¶ Notandum autem q; mansuetudo de causis ad homines suos non vertuntur: aut quando sunt nimis repleti: aut quando sunt in occupationes pacis occupate: aut quando non sunt bene dispositi meliores. Sunt aūt quidā hodyēm nimis ventosi: quibus dicitur sunt nimis repleti. Deute. xxxij. Incrassatus es infectus es: recessit aūt. Illi ā spūalibus peccatoribus sunt plenissimi sensibus carnis qui ad aream mundi redierunt: quia occupationes eiusmodi se dederunt. Illi qui adhuc non sunt bene domestici sunt. Similes autem sunt suis multiplicibus domesticatur. Quedā ex flagellatione vel aliena vel propria. Ytem sicut leo q; semper vt bos comedēs. Septem quoq; tempora mutabuntur super te. Sicut animalem dicitur in ysto. scholo. Ista non est

cohabitatione cum hominib⁹ vel bonestate animalib⁹. Quedam sunt simpliciter necessaria: quedam vtilia: quedam voluptuosa. Necessaria sunt ea sine quibus non possibile est homini viuere. Vtilia sunt ea sine quibus possibile est homini viuere: sed non bene. Voluptuosa sunt ea que ordinantur ad delectationem tm̄ sensus. Nō enī est aliqs vt sic viuere quod ea non habeat. Et hoc est quod dicit. Nolite ergo solliciti esse dicentes: quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur. Hec enī omnia gentes inquirunt. Scit enī pater vr̄ q; horum omnium indigetis. Primo quidē querite regnū dei. Et hec omnia adiicientur vob⁹. Non enī dr. Nolite querere: sed primo querite. Et hec omnia adiicientur vob⁹. Quarto descendit vsq; ad penam. Circa penam autē tripler est gradus. Et est quedā pena minimi ignominiosissima et est sal. passio in patibulo vbi latrones puniuntur. Est quedā multū dolorosa: vt crucifixi et excecatio qua fuit pall⁹ sanctus Bartholo. et adultio quam fuit pass⁹ sanctus Laurē. Est quedam que vtramq; habet: sicut est crucifixio. Erat ignominiosa q; erat pena latronū. Et dolorosa. Tum propter nerū. situat. qui fit in locis nervosis et maxime sensibilibus. Tū propter ponderositatem q; ipsum corpus pēdēs in cruce trahit augetq; dolorē. Tū propter diuturnitatē: q; non statim moriuntur sicut si q; gladio feriantur. Vsq; ad cul⁹ aut⁹ non defecit. Tū q; deficiebat vt nullū haberet petitū: et nihil penitebat auferre petita. ¶ Scdo fuit in eo immensa charitas cū magna nostra vilitate: cū tā. Venit tē bi. ad vilitatē crucis. In hac est ostenditur inflata ei⁹ charitas: q; deo ad nos venit vt p̄ suā passionē nēm procuraret salutē. De ḡ charitate dr Joh. xv. Maiorē hac dilectionē nemo h̄z vt aiam suā ponat q; p̄ amicis suis. Et postē hīc vltimū signum amoris. Amor est p̄ signa magnificat. Primo p̄ verba q; sūt colligit plenū amorē: tunc ou realiter. vt abundet in sermone. Luc. vi. Et abundantis cordis os loquitur. Secundo p̄ collata beneficia: et illud est maius q; p̄cedit. Multi enī bona verba vel gesta ostendunt qui nō seruirent de re: bona facto. Ergo. Paduatis dilectionis effectū dicto est operiū. Tertio p̄ obsequia personā tāgēt illud adhuc est maius. Multi enim seruirent de substantia sua: qui non seruirent de persona sua. Gal. iiij. Seruiuit ia cob pro rachel septē annis. Quarto per ad mortē. et illud est vltimū vltra quod aliud nō inuenitur. Multi enim darēt pro suis sua ad mortē. De isto signo dr. ij. Cor. xij. Libentissime impēdar: et superimpēdar ego ipse p̄ animabus vestris. Ista aūt quatuor signa amoris deus habuit generi offendit. Tpe et legis et prophetarū offendit sibi amorē per verba: q; tunc hoc documēta dedit ḡ q; que ad vitā pertinere potuit. Deuteronō. Custodite leges meas atq; iudicia: q; faciens hō viuet in eis. Baruch. iij. Beati sumus israhel: q; que deo placent sunt manifesta nobis. Deinde ostendit nobis amorē suum p̄ beneficia. Et hoc in legenante legē: et post legem. qñ ol tpe beneficia sua dedit sc̄z beneficia spalia: corporalia: et spūalia: et p̄ omnia dare celestia. Matth. vi. Hīne omnia plus est q; vestimentum? Querite ergo primū regnū dei. Homine aūt ale intelligūtur bona spūalia. Homine corporis bona corporalia. Hominē vestimentū bona exteriora. Nolite regni dei bona celestia. Est ergo sensus. Nō sitis solliciti querere nisi bona celestia: q; pater vr̄ scit vob⁹ dare bona celestia. Habet et spūalia: et scit habet bona spūalia habet et corporalia: et scit habet bona corporalia habet et tpalia. Quia qui dat maiora habet et minora. Luce vlt. Ego ad nos veniā. Iste amorē q; scit per obiecta spūalia nobis offendit q; p̄ triginta tres annos p̄sentiter nobis scrutinii⁹ infirmos sanando: mortuos suscitando: demones expellēdo. Actuum. x. Qui pertransiit benefaciendo oēs oppressos a diabolo q; deus erat cū illo. Vltimo ostdit signū amoris quod erat per aduersa. Quis ex vob. peo nobis passus est dura verba: duriora verbera. r durissimū crucis tormentū. ¶ Tertio in tito regis fuit mansuetudo cum benignitate: cum dicit⁹ fuit mansuetus. Dicitur autem mansuetus quasi manus assuetus: sicut auis domestica dicitur mansueta q; ad ostensionem fruitis carnium statim venit ad manum. Deus enim olim erat valde diuus: quia ḡ eius cuius vocabat: non vocabat scelerat in carnem: sed modestē: cautus et mansuetus q; ad modicum desiderium nostrum venit ad eū nostrum. Sapien. vi. Preoccupat qui se concupiscit vt illis se palā ostendat. Multi autem sunt famosi mites quātū ad mores et silentes: quia licet deus ad eos venisset bona propositis inspirando: ipsi tamen ad eius tres audiunt signis insperantibus obediendo. Joh. xvij. Ipsi fuerunt rebelles luminis. ¶ Notandum autem q; mansuetudo de causis ad homines suos non vertuntur: aut quando sunt nimis repleti: aut quando sunt in occupationes pacis occupate: aut quando non sunt bene dispositi meliores. Sunt aūt quidā hodyēm nimis ventosi: quibus dicitur sunt nimis repleti. Deute. xxxij. Incrassatus es infectus es: recessit aūt. Illi ā spūalibus peccatoribus sunt plenissimi sensibus carnis qui ad aream mundi redierunt: quia occupationes eiusmodi se dederunt. Illi qui adhuc non sunt bene domestici sunt. Similes autem sunt suis multiplicibus domesticatur. Quedā ex flagellatione vel aliena vel propria. Ytem sicut leo q; semper vt bos comedēs. Septem quoq; tempora mutabuntur super te. Sicut animalem dicitur in ysto. scholo. Ista non est

passus secundū corporis immutationem sed secundū mentis alienationē. Et subiungit: et est sensus r ysus linguę. Et videbatur sibi q; esset homo taurus in deserto tritura: in posterioribus autem leo. Daniel quoq; pro eo quod ita q; septem tēpora. i. septem anni ad preces suas in septem mēses redacti sunt. In quibus sepē q; quadraginta dies in suis petebatur: p alios vero quadraginta ad cor reuertitur sicbat r orabat ita q; et magnis flectēb⁹ genib⁹ et vnū cor facti sunt. Multi autē ad ea exhibant r eum videbant. Cōpletis autē septē mensib⁹ reuocat⁹ est. Videtur enī statim reuigurare sed vsq; ad septem annos penitentiam egit: pane r carnes nō comedens et vinū non bibens. Et hec historia quatuor elēmentis. Primo qualis est homo in statu peccati q; similis bestijs. Secundo in statu in honore esset non intelligens: cōparatus est iumentis insipientibus r similis factus est illis. Vers. Ecce quomodo de gregę bestiarū facta est nobis creatura: puto tamē ta dicerent si loqui eis esset. Ecce ads ysus ex nobis facti⁹ est. Tertio que sint illa peccata que animam affligunt: bestiis: que quidem sunt luxuria et feroces actus mentis. Hoc significatur ex eo q; sibi videbatur q; esset homine taurus in antea ritatibus: leo in posterioribus. Nā in tauro feruens luxuria: in leone effrenata superbia significat. Tertio habet homo bestiet esse in statu penitētie: q; debet cuatuor subus r flectibus tollere: r altoli. r inectos rum sufferogata imponere. Que quante pertinētia: patet q; Daniel per suos exactos nos septem annos mutauit in septē mensibus. Jacob. vij. Multū enī valet depeccato iustificari vltus. Quarto quoliter. Nono se debet habere post perfectā penitētiā: q; se debet semper timere r plāgere ad mortē: bonis operibus pleurare. Eccli. ix. Ne proiicias te peccatis multis: esse sine metu. Eccli. xxvij. Ne vertaris vsq; ad mortē iustificaris: q; ḡ merces est mortis in eternum. rc.

¶ Sermo. iij.

Durima autē ruebā strauerūt vestimenta sua in via rc. Quia rem semp̄ vitā sua ēsa familiarē tant habuit ei⁹ pauperib⁹ humilib⁹ et simplicib⁹ q; cū diuitib⁹ et potētib⁹ r superbis. Imo vbi ois diuitib⁹ nō habuit aliqd amicū nisi vnū scilicet Zacheū. de quo habet Luc. xix. Et de alijs potētibus nil vsq; scilicet centurionē. de quo habet Matth. viij. Et de alijs sup. ditib⁹ nisi vnū scilicet Nicodemū: de

qua habetur Job.xli. Vincet q̄ hec dicunt vel quando omnes poterūt ꝛ sapientes: scripturę et pharisei quasi qui truncabat ramos peperere bestie ꝛ simplices. ꝛ turbe exultantium honorat: aut ꝛ ipsum processionaliter in die palmarū decorabāt. ¶ Notandū aute q̄ in hac tota triplex processio celebratur. ¶ Quinta est qua ppe de monte olmeti visa in hierusalē honorabiliter fuit associata. De qua processione agitur in euāgelio hodierno. In qua processione fm Ber. triplex obsequiū ihū fuit exhibitū. primū tantū de eo cui insecit. Secūm ab his q̄ vestimenta in vis posuerūt. Tertiū ab his qui ramos de arboribus cecidēr. possumus etiā addere quartū q̄s fuit exhibitū a pueris qui eū laudabāt. Per illa tria significatur q̄ debemus deo seruire ꝛ obsequiū exhibere de oib⁹ q̄ in nobis vel circa nos sūt, primo de voceb⁹ nostris vt sc̄s deum laudemus. Illud vestigatur in pueris q̄ ihm laudabāt. Et illud obsequiū est deo valde acceptū. Ps. Sacrificiū laudis honorabit me. Debet aūt ista laudatio fieri corde ore et opere. Ang. in hb. honet. Qui nō pigra let laudare vocibus / laudet bonis operibus: bonis orationibus: bonis cogitatibus pijs. Sit aut̄ q̄dā qui laudāt ore: sed nō corde. vnde h.v. Populꝰ hic labijs me honorat: cor aut̄ eius longe est a me. Alij sunt q̄ laudāt ore sed nō opere. Augu. vbi supra. Si male vegis ꝛ bona dicis non me laudas: si cupis bene viuere et meritū tuto tribuis nō me laudas. Narrat̄ ꝙ fuerūt quidā latrones: de iustitia ꝛ iniustitia enoluerūt ꝛ aliqd in tali cōparatione cōsiderare: non me laudas. Sc̄do debemus seruire deo per exēplū nr̄oꝝ: vt sc̄s vita ꝛ opera nr̄a sint exēplaria alijs. Vnde dr̄ Mat.v. Sic luceat lux vestra coram hominibus. ꝛc. Augustꝰ. Qui timet peccatū ex eo non habebit imitatores. Habent ipsi et infernus tenet ꝛ spinerum nitētiam: et exterius bona opera ostendūt ad edificationem. Bernar. Sic sit opus in publico vt lumen intentio remaneat in occulto. Alij sunt qui nō sternūt vestimēta sua: sed alie nos: qui scil; habent mala opera sed bona verba. De quib⁹ dicitur Mat.xxiij. Quecūq; dixerint vobis seruate ꝛ facite: sm opera eorum nolite facere. Alij sunt qui nō ponūt i via vestimēta sua sed ipsos ꝛ retinēt sibi. Et hoc fit tribus de causis. Prima est vt ostendatur quanta in illi⁹ humilitas ꝛ dignitate mundana populo ꝛ in eo tēpore ꝛ eodē tēpore pau cis diebus interpositis: primo cum tanto triumpho sit exceptus: ꝛ postea crucifixus ꝛ derisus. Et q̄ dicit. crucifige eū. Et q̄ dicit. ecce rex tuus ecce rex noster. Dominꝰ. O dilectissime ecce rex tuus ꝛ ihūs hodie est receptus ꝛ nō hodie⁹ re ceptus ꝛ crucifixus et spine. Cui pharisei latrones ꝛ crucifixores et spine. Cui pharisei fatres mittentur super eū. Cui dicerunt. alios saluos fecit seipsum saluum facere nō potest. Si ipse est saluus dñi sui. hunc viderunt altos tēs. Secunda est vt ostendatur q̄ tempora da etiā mundana prosperitas: mediocritate facili contingentia. Ideo enī nimia pros peritas solet corrumpere. Vnde Augustꝰ. Ille ꝓficit qui corpus suum in delicijs nutrit et in medijs suis pitis regnare permittit. De quibus dicit. i. Cimot. v. Vidua que in deliciis est viuens mortua est. Alij occidunt qui pie nimia abstinentia se se debilitant q̄ est vitio naturam necant. Ideo monet apostolꝰ ibidem. Nolī adhuc aquā bibere sed modico vino vtere propter stomachum ꝛ frequentes tuas infirmitates. Alij mortificant qui naturā nutriunt ꝛ vitia extinguunt. De quib⁹ dicitur. Roma.xij. Si de⁹ hostes corpora vestra hostia viuētē. Hec. Hostia immolat et vinū ēt qñ ab hac vita homo nō deficit: q̄ fit de carnibus desiderio occidit. ¶ Secūda processio fuit qua a bethania hierusalē vsq; ad cacumē montis oliueti. Et hec processio fuit a rectitudine. Ab ista processione quidam recesserūt sed potius dicendū est q̄ ipsi a rectitudine

fuerūt: qui relicto eo fugerunt ꝛ et fidem amiserunt. sed postmodum fidem recuperauerūt ꝛ reuersi sunt ad christū. Quidā recessērunt ꝛ nunq̄ redierunt: sicut ludeus q̄ laqueo se suspendit. Quidam nutis q̄ recesserunt sicut virgo. hereticę et cetere mulieres q̄ fuerūt ecclesie sed sunt recesserunt. Sed ei palma processionis fuerit manifestissima? Ambr. Magne victorie signū est triūphus de hoste. Et ideo hec processio fuit magnifica. Et ideo dicit. Luce.xix. Cū appropinquaret ihūs monti oliueti. cepit omnis turba discipulorum gaudere ꝛ laudare deū. Ps. Hec dies quā fecit dñs exultemus ꝛ letemur in ea. Tertia processio fuit quam hodie facit ecclesia in qua plura notātur mysteria. primū est q̄ ordinate debēt incedere. Et est aliquis subsistere et retro redire: vel nimis currere et processionem turbare. Subsistit tepidꝰ ꝛ negligēs. Apoc.iij. Vtinā frigidus esset aut calidus sed quia tepidus es. ꝛc. Retro redeunt recedentes. Luc.ix. Nemo mittens manū suā ad aratrū ꝛ respiciens retro. ꝛc. Currunt precurrites. Prouer.xiij. Qui festinat ditescere innocēs non erit. ꝛc. Secundū est quia cito rami olearum ꝛ palmarū vbi haberi possunt debent deferri per ordinem misericordes designatur. Ambr. in hb. seruandum. Sine causa ramum olive portat qui opera misericordie non amat. per palmam significatur victoria. Tum q̄ arbor illa dulcedinis erat martī. Tum q̄ victores inde coronabantur. Ambro. vbi supra. Olive virtutē pacis palmam portat quem diabolum decipiendo superat. Tertium est q̄ cruces portantur ꝛ campane pulsantur. Vt nemones vidēnt vexilla dei ꝛ audiant tubas dei: ne terreāt fugiant. propter hanc causam pulsantur campane ꝛ cruces exaltātur quando tempestates concutiuntur. Quartum est quia versicule clausule tantū dicūtur. Quod fit multiplici de causa. Quarum vna est literalis. ex eo q̄ fuerunt a clausis quibus incarcerati. Theodolphus enim archiepiscopus fuit apud Andegauis cum imperatorem ab iniurijs accusatus: ab ipso est in custodia andegauis missus: qui in ramis palmarū illum versus a se edictos petente imperatore ꝛ processione clausus in carcere: aperta tamen fenestra decantauit. Qui in tātum imperatori placuerunt q̄ mox a pincerna ipsum absoluit. Secunda ratio est mystica. Tēpus enī illud figurat tēpus veteris testamenti in q̄ adhuc lumen regni celestis clausū erat et velamen legalium adhuc positū erat: sed in paruenie et lumen fuit aperta quantū ad patrū solutionem: et velaminis remotā quantū ad mysteriorū expositionē. Et tūc isto versiculo agros ꝛ aperto declarat ꝛ cantat q̄ prius erat altare penitꝰ remanebat.

In die sancto pasche. Sermo primus.

Maria magdalene ⁊ Maria Jacobi ⁊ Salome emerunt aromata ⁊c. Mar. xvi. Pauci sunt qui sunt cum diligât in vita: qui a fere oês amicum diligunt propter sua nô propter se. Eccli. vi. Est amicus socius mense ⁊ non permanebit in die necessitatis. Pauciores qui essent in mortem: nisi Christus qui diligât post mortem: quippe cui modicû tempus antecedunt. Ihs. Obiturus dat pacem suam ⁊ cedit. Ille autem sancte mulieres ipsa diligentes in vita: qi sequebantur eû predicêtê. Luc. viii. Sequebatur eû maria magdalena ⁊ Johãna uxor Chuze procuratoris herodis et alie multe q̃ ministrabant ei de facultatibus suis. Diligere dû in mortem: qui sociauerût se ei in cruce pêdêti. Joh. xix. Stabat iuxta crucê Jesu mater eius. ⁊c. Mater erât post mortalitatem vngûta parauerût vt ceteri eius inungerêt. Et hoc est quod Maria magdalena ⁊ Jacobi et Salome. ⁊c. In hoc igitur euãgelio de tribus fit mêtio. ¶ Primo de sanctarû mulierû deuotione. Quarû deuotio ostenditur quantû ad tria. Primo quãtum ad numerû personarû. Deseruîtur enî tres: scz Maria magdalene: ⁊ Maria mater Jacobi dicta minus: Maria filia Salome. Pauciores nô inuenîtur nisi fide ⁊ deuotione. Vnde sequêtes erât eius matrem. Vnde dicitur. Et Joachim Cleophe Salome tres Anne matres habuit filie Joseph Alphei Zebedei. Alie hec mat: hec ma: nisi Anne. Iuncta est Joseph. s. filie virgo fuit mater vnius: scz ihu. Iuncta alphei fuit mater quatuor. s. Jacobi minoris Simonis Jude ⁊ Joseph. Iuncta zebedei fuit mater duoû: scz Jacobi maioris ⁊ Johãnis euãgeliste. Secûdo ostenditur eorû deuotio quãtû ad opus deuotum: cum dicit. Emerût aromata. ⁊c. vngûta aromatica. Cõsuetudo enî erat iudeoru vngere corpus mortuum vt cõseruarêtur a fetore: ab putrefactione: ⁊ a vermibus corrosiua. Sed ille mulieres erât decepte q̃ eîî corp⁹ ihu erat imbalsamitû: si per mille annos in terra iacuisset nompe⁊ fuisset putrefactus nec incineratus nec tinea vermes generat. Ihs. Nã dubio sîcêti fuîsse dicêdum. ⁊c. Tertio ostenditur earum deuotio quãtû ad opus festinum: cû dicit. Et valde mane. Sed erat valde mane quô tum⁹ erat sol? Videtû q̃ ille mulieres in crastino habitabât sepulchrû autê extra ciuitatê erat. Valde mane venerût. i. venêre incepêrût: sed tû⁹ erat sol q̃n̄ venêrût. Nil sol duplicîter dicitur vel quãtum ad fulgorê: sîue q̃ ê aprons: vel quãtû ad speciê lucê. Prima modo oriê erat sol. Ih dicit Ambr. Orto iã sole. i. cû cêpit ab oriente pars eius albescere. Vel nole solito ipse intelligitur: q̃ duplicîter fuit ortus scz de matre virgine p nãturalê penosam: ⁊ de sepulchro per resurrectionê gloriosam. Est ergo sensus. ⁊ valde mane venîût: sed cû ortus sol scz qui prius fuerat oriê naturalis et carnalis: tum erat oriê naturalis et celestis. Ad vltê dicit pus sabbatû intelligêdû est primus die sabbathi: qui nûc dicitur dies. Vnde enî alter a iudeis: alter a romanis: alîc notatur ab ecclia. Iudei enî nominât ipsos a sabbato dicêtes. Palma sabbati. Sccîa sabbati. et sic de aliis. Et hoc ppter reuerêtiã sabbati in quo deus requeuit: in q̃ opera sua fecerat: q̃ pro oib⁹ sanctificauit. Romani nominât eos a planetis: a mane ab ille qui prime hore illi⁹ diei dominat. Et qi sol sîtitur prime hore diei dicit: ideo dixît die vocabût die solis. ⁊c. de aliis. Vel anîê sabbati vocabût die saturni: q̃ prime hore illi⁹ diei dñatur saturn⁹. Sccîa nolant eos a festo dicêdo. Feria scba. Feria tertia. ⁊c. de aliis. Et est tãê feria q̃ cessatio. Vel antiq̃ die fuîsse feriê appellabât q̃ ab opere seruili cessabât. Vel ît feria a feriendo victimas: q̃ debêt⁹ festiuis sacrificiis offerrêtur. Augu. Ille appellat die q̃n̄ ecclia omnem die appellat feriã: q̃ omni tpe a pcipio est celebr. Vel ît feria a ferendo: q̃ os dieîî est: q̃ hoc factum est. hs. Dicit ⁊ facta fuit. Bene. i. Fiat hec ⁊ facta est hec. ⁊ facta est ihs et ipse. ⁊c. Sed ît beata virgo cû illis mulieribus ad monumêtû nô venit? Nil est q̃ de triplici de causa. Primo ait quidam quoniam potuisset sustinere videre sepulchrum filii quem gladi⁹ dolorîs iam ei⁹ pectus et. Sed cûm ait q̃ paraskeue ⁊ sabbato dîtum fuit macerauerat ⁊ flevérat q̃ per quinq̃ dies potuisse sustinere se nô potebat. Ait ibi Ber. Opportune q̃ de loco passionis inter manus discipulorû tanq̃ seruitus ad domûs pacê offerrêtur. Augu. Ille appetîs mori ante immanê dolore exitûs ⁊ pectora delicata cõtûdêrit: ipsa viscera ola fatigauerut: vnibus vi ilîs ofîs deficiêtê: vt putarêt potuisse ad tpê fugi. Tertia est q̃ scîebat q̃ ihs resurrecturus erat ⁊ q̃ i mortuo corpe nô erat. Et pie credîdû est q̃ ante ecclie ilîs apparerat. q̃ triplicîter ostendit: primo q̃ auctoritate. Secûdo q̃ aspectu

apparitîs se dicît. Semper virgo mater ihu fuit se ostêdê ataîa. Luce patrê dominum pueri obtulit. Secûdo per romane ecclesie approbatam consuetudinem. Sîcut enî potuit ex in die pasche ad sanctam mariam maiorem: patrem facit surrexisse per hoc inuentus beate marie puerum factum fuîsse apparitionê. Tertio per quãdã mysticam rationê: ipse enî sponse: bonus pater tanq̃ mater tam. Sed quare homo esset: si aliquis deus ita mirabiliter persona ex femina primo voluerat: ⁊ mater de sua absentia desolatê vltimo visîlîtê accederet? Sic ipse mater nô mîsît honorasset: siquidem de sua resurrectione letificasset ⁊ ipse matrê desolate apparuisset. ¶ Secûdo ostendit de monumento: clausione ⁊ aperitione cum dicitur. Quis reuoluet nobis lapidê. ⁊c. Monumentû enim tripliciter clausum erat. scz grandi⁹ lapidis ad ostiû: ⁊ voluptuose signîfi appositione: ⁊ militum deputatione. Et ideo mulieres non sperabât se posse intromittere aquat et lapidê tam grandê removere non posse: et militês eis fugãt rent: et signûm positûm frangerêt: ⁊ sic intrarêt. Ipse aût qui exîuit de clauso petro manentis et qui intrauit ad discipulos ianuis clausis: ipse de sepulchro exiuit saluo signaculo. Dicitur in historia scholastica q̃ quidam monachus sancti Anthonii extra muros mirantî de cingulo suo de quo cinctus erat / inclusato et protecto ante eû: vox i aere facta ē. Sic potuit christus de sepulchro exîre clauso. Tertio fit mêtio de angelico pilione cum dicitur. Videre autê. ⁊c. Qui describitur qualiter ad cruciatû. primo quantum ad situm cum dicitur. Ecce terre motus factus est magnus. Quid per similitudinem nisi vita peccatoris quod per terram nisi vita peccatoris designatur? Quiescit quidem ecclia impios mortes tam peccatorum quam iustorum tranquillitatis recte ratione vt nemine eius perennem pro quietê ad habeam. cum dicitur. Coopertum sicis candidis. Generatim. Sicut ista non est ex mortali vestimento facta et vitali: sed ex splendidis celestis lucis ita nec terreno cui pellimento. Et de isto ait. Isaias. Quis iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra. Iste formosus in stola sua gradiens. Vnde ecclia ait. Ego sum flos campi. Et lilium conuallium. Quasi lilium inter spinas. Sic inter filias. Sicut malus inter ligna silue. Sic dilectus meus inter filios. Et ideo ipse dicît. Ego sum radix et genus dauid. Stella splendida matutina. Et alibi. Ego flos campi. Et lilium conuallium. Sic ipse inter homines. Sic inter angelos. Sic inter deos. Sic inter omnes creaturas. Sic inter omnes sanctos. Sic inter omnes electos. Sic inter omnes predestinatos. Sic inter omnes iustos. Sic inter omnes peccatores. Sic inter omnes viuentes. Sic inter omnes mortuos. Sic inter omnes resurgentes. Sic inter omnes. Sic inter. Sic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De hiis tribus dicit Leo papa. Post passionem christi ruptis vinculis mortis instruxit nos in virtutem/ in eternitatem/ et contumelia transiit in gloriam. ℟.

℣ Sermo secundus.

Jesū queritis nazarenum crucifixum/ surrexit nō est hic. Christus in vita sua nobilem se dictatem habuit sed apostolos et quasdā sanctas mulieres. Hoc nō ullo tempore passionis quidā ab eo recesserunt et quantū ad corporalē associationem et quantū ad fidē recesserunt sed nō quantū ad amorem sicut ceteri apostoli qui ab eo recesserunt et tandem perdiderunt sed nō amorem. Nisi enim ad fidē sed non ad associationem nec amore unificat sancte mulieres: que tota crucem habuit et ipsum etiam defunctum amabant. Virgo autem dā a filio nūquam recessit nec quoad affectionem: quia tota crucifixo immobilis illi et nec quo ad fidē qz ipse tertio mittit nec quo ad amorem quia ipsam perpetuo amore dilexit. Illud repraesentat in quindecim comedis qz in maturitate eternitatem attingitur. Et repraesentat quodecim apostolos a tres martires/ qui omnes in passione christi quo ad timorem fidei fuerunt corrocti. Una tamē cendela seruatur intacta que repraesentat virginem martirem qui in fide nunquam fuit extincta. Quinte alie mulieres die fidem amisissent/ propter amasiam et devotionem ipsum querebant et corpus eius ungere volebant. Ideo dicit eis angelus. Jesum queritis nazarenū. ℟. In quibusdam bibliis tenditur. ℣ Pulcra in multis vitijs fuit magna studiosa cū dicit. Jesum queritis. Circa qđ tria sunt videnda. primo quare pte certum mysterio ille solus venerit. Et dicitur qz propter multa bonitatis die christo plus ceteris tenebantur. Nam de magdalena septem demonia eiecit. martham soro. suam a suum fungitius liberantis fuit de tribus qz quatuor nō

Universidad de Deusto Biblioteca

volentem celo per gloriam inferno per tormentum. Non poterit ipsum mentire vel esse verum nisi quod hoc modo inuenit in mundo, nec pt glorificatus ita hoc modo inuenit in celo, sed pt iudicet ꝙ contemnatur hoc modo est in inferno. ¶ In hoc significationem ꝙ post resurrectionem quadruplici tempore illi quæritur. Primo in mane ad illum mulierib⁹ qui de facili eli inuenerunt. per mane aũt inuentus significatur. Secundo en pspere a duobus discipulis ecclesiis in emaus ꝙ tarde ꝛ difficiliter inuenerunt. ibi dicit glo. O simili et tardi credendi sunt. vi. per vesperũ hic senectus accipitur. Tertio in sero a discipulis congregatis, qui dubitauerũt credentes ipm esse spiritum. Luc. xxiiij. Per sero aũt que ultima pars diei mane intelligitur. Quarto a militibus ad custodiã noctis deputatis qui non ꝙ inuenire potuerũt, per noctem autem ꝙ significatur obscuritas infernalis.

¶ Sermo. iij.

TE/ dicite discipulis eius et petro quia precedet vos in galileã. ibi ma mulier fuit medius inter ꝙ̃ps ꝛ hominẽ trahens ipsum ad peritionẽ. Sed ista mulier fez bñ ꝙ fuit medius inter ihũ ꝙ̃m humanũ faciẽs nostrã reconciliatiõẽ. Ille alii mulieres fuerũt medie inter angelũ et apostolos nunciantes eis nostrã salutationẽ. Jã nõ potuit hõ cõqueri de miseria ꝙ prima dãnatio fecunda saluatio: tertia nunciauit. Si prima fuit causa mortis nostre: secunda fuit causa vite: tertia fuit nuncia vite salutis eterne. Et ideo angelus ita diuisit ꝙ recti nuncius resurrectionis dominice dicens. Jte dicite discipulis eius ꝙ petro, ꝛ cetera. Circa istam ꝙ resurrectionem christi quatuor cõsiderare possum⁹ ꝙ̃ etiam circa ꝙ̃ptem resurrectionis similiter considerare debes quarũ velocitatẽ, veracitatẽ, potestatẽ ꝛ integritatẽ. ¶ Primo nãq; resurrexit velociter ꝙ die tertia. sic ꝛ nos saltẽ die tertia resurgamus. Tres dies sunt prima delectatio, consensus et opus. Qui non resurgit a delectatione vel consensu: saltẽ resurgat ab opere: et hoc est resurgere die tertia die. Quarta est ꝙ sine tarditate ad vitã cum difficultate resurgitur. Aliud significatum est etiam in tribus mortuis quos ꝙ̃s resuscitauit. Nã de facili resuscitauit puellam in domo: vt habetur Matth. ix. de facili fuscitauit adolescẽtem delictum extra communitatẽ habẽt Luc. vij. Lazarum aũt quatriduanũ cum difficultate suscitare voluit: sez cum fuit turbatione, cum oratione, cũ lachryma tione, cum clamore, vt habet Joh. xi. Tanta mortuus est in domo qñ peccatum ad hoc est in anima aut per delectationẽ aut per consensum. Tunc mortuus defertur extra domum quãdo potest exterius exire in actũ. Tal: ergitur de facili suscitatur qui de no manũ sue pietatis opponat. ¶ Secundo resurrexit veraciter in corpore. Licet in anima. Q̃ bñ peraciter resurgat / duo sũt signa sensus et motus. Ipsa quidẽ cõmixtio cũ corpat aliquãdo quantũ ad motũ sed non quãtũ ad sensum. licet quia ad motũ sed non quãtũ ad sensum. qz ꝙ illis mouet aliquod corpus ad summitatem manꝰ eli corpat quãtũ ad motũ. qz ipsa mouet ipm de loco ad locum et mẽbra ipsius corpis: sed nõ quãtum ad sensum. qz ꝙ illis corpus non videt / nec audit / nec odoratur / nec sapit / nec sentit; et vere illud corpus non est vivũ. Aliqñ etiam qñ ad sensum ꝛ nõ ꝙ̃ ad motũ: sicut dicit Augꝰ. ꝙ ipse mali sunt contenti igni infernali non habẽs ibi motũ, recipientes ab illo igne sensum: et illud corpus ita non est vivũ. Aliqñ etiam qñ ad sensũ ꝛ motũ, sicut ille continetur ex corpore organico: cui quidẽ mouet ad suas operationes ꝛ tamen sentit per sensus corporeos ꝛ tale corpus est vivũ. Aliqñ etiam aliquod corpus quod quãtũ non erat mixtũ motui sicut lapis q̃ nec sentit, nec per se mouet ut mihi ab alio mouetur. Sic igit ihs ibi fuit ꝙ corpus fuit vere vivũ habẽs in se suum corpus cõtinctum erat ꝙ ad motũ: qui mouebat ipsum modo ꝙ̃pto ad mouendũ / modo apparendo mulieribus / modo ꝙ̃ vix castellũ emaus / modo ꝙ̃ ad discipulos clausis ianuis intrando / modo de betania ꝙ̃ in galileã / modo de galilea ꝙ̃ in montem oliueti / modo de monte oliueti ꝙ̃ in celum. Cum tamen non erat quãtũ ad sensum quia videbat / audiebat / et comedebat. In comestione ibi quatuor sunt: sc. manducatio: delectatio: digestio et bibitio. ¶ Quantum ad istã quatuor christus ante passionem bene comedebat: post resurrectionem autem comedebat quantũ ad duo prima: quia ꝙ ibi manducabat et in corpus transibat: sed non quantum ad duo sequentia qz nec cibum in stomacho digerebat nec ad membra eius diuidebat. Quod ergo de illo cibo fiebat: post illi dici quod pertus dentatis absumebatur sicut aqua timulis in igne absumitur ab igne. Unde dicit glosa. Luce vitã manducauit potestate non necessitate. Aliter ibi habebat aqua terra sitiens: aliter vadis solio edens. Ita indigestis / illepidis. Si quis igitur pulchre vult scire vtrũ aliquis sit

resuscitatus ꝙ veraciter vivat, videat si habeat sensum ꝙ motũ. Si sit autẽ ꝙ habẽt sensum. sed recte de hoc sentit ecclesia? non tenetur omnia facere hoc modo sicut multi alii vivunt. Illi non sunt vivi sed mortui: qui sicut de Jaco. ij. Fides sine operibꝰ mortua est. Alii sunt ꝙ non habent sensum / qui recte et motum ordinatum sortiuntur. sicut boni / sicut boni / bñ viuũt. Tal. ꝙ. Sobate ꝛ tuscie qui ad bene solum in hoc seculo. Jste etiã vivunt qui ad bene / sed non ꝙ ad recte. Alii sunt ꝙ nec habẽt sensum nec motum sicut sunt pleriq; ꝙ habẽt fidem informe per bona opera se monstrare nec se mouẽt. ps. Similes facti sunt illis qui faciunt ea. nec sentiunt similes lapidibꝰ et statuis ꝙ nec sentiunt nec se mouẽt. ps. Simulachra gentiũ argentum ꝛ aurum &c. habẽt ꝛ non loquuntur ꝛc. ¶ Tertio resurrexit postea vivus ipsis. Innocentius aliqñ ꝙ̃ps fuscitat mortuos sicut petrus Thabitam vt habet Act. ix. Alii quãdo mortui fuscitant mortuos: sicut cum Helisei fuscitauit quidam defunctum et tetigit os ejus: vt habet iiij. Regũ. xiij. Sed nisi ꝙ remittitur ei aliqua infectio mortis. Christus aũt ꝙ̃ps fuscitauit mortuos sicut ipse, et mortui fuscitauit mortuos in tua passione multa corpa sanctorum ꝙ dormiebant surrexerũt. Et mortui fuscitauit seipm / sicut illi Job. ij. Solante eis ipsum hominẽ in tribꝰ diebꝰ excitabo illud. Per hoc bñ ostenditur ꝙ sancti vivi ꝙ tunc vivi / possunt fuscitare mortuos in peccatis. Mortui aũt nec se nec alios fuscitare possunt. Et enim carbones viui ponuntur cum mortuis. ps. Cadent in eum carbones. Carbones viui ponuntur cum mortuis. ps. Cadent in eum carbones viui ponuntur cum mortuis. Et in eos carbones viui ponuntur cum mortuis. Et in eos accidit ꝙ vivificat. Et aliꝙ mortui potuntur cum mortuis: simplꝰ se oneratur. Sic si boni mortuos cum bonis: in amore dei simplꝰ se inflammant. Unus enim ab alio discit patiẽtiã, ab alio reperitur: ab alio humiliatur: ab alio pietatẽ, et si de aliis. Prouer. xxvij. Ferrũ ferro acuit: et homo exacuit faciẽ amici sui. Et bo boni mouentur cũ malis: ipsos sepe vivificãt ꝛ instituũt modo per similia mortis: modo per similia ebrietatis: modo per similia desiderii. ps. Carbones succensi sunt ab eis. Rosi. iij. Et cum serit tunc tunc: cetera illuminati sitit / potũ ambiũt. hoc est facile / carbones cõgeri supra eput eius. Intimos vester est potus mistꝰ petõ.

Qñ tñe pascha qñ sacra doctrina ipm recitauerit, tñc potamus qñ per mirum ostentionem vinum sancti spũs illi pipinamus: et tñ: carbones sup caput eius congerem⁹ qñ ipm bet amor accendat. Si vero malit mordere cũ malitia tñc amplꝰ se deprimãt. Osee, viij. Si aqua sanguinem tetigit. Tñc est aqua sanguine rãgit qñ pnꝰ peccatis alii infecit. ¶ Quarto surrexit integraliter. Quare integraliter qz depolita omni miseria. Nichil eni in eo fuit quod glorificatum non fuerit. Sic ꝙ nos integraliter resurgamus: vt nichil in nobis remanet qđ a peccato non resurgat. In hoc quidẽ sunt potẽtia intellectiua, memorialis, affectiua et operatiua. Ellt igitur qđ intellectiuam bñ dicunt quatuor peccatorũ affectiua miseriarum diabolo. In talibꝰ tres pene sunt mortis, quarta vita et ideo regulariter nõ resurgit. Unde est ipsum ad intellectiuam qz ipsam dant duo per fide. Taliter erit a vinũ demones. Jacobi. ij. Tu credis qđ pnꝰ est dꝰ, et bene facis: et hoc demones credũt ꝛ ptremiscũt. Vbi nũt mortui q̃ mortui tuum dant peccatis et aliquibus tuis fidelibꝰ ꝛ bonis operibus et carnalitatibꝰ sepe memoriter, similes illis qui dicebãt. Ysa. xl. Recedamus pisces tuos quos comedebam⁹ in egypto in memoria nobis venit cucumeres ꝛ pepones, porri, cepe, et alia. Affectuam etiã dant mundo, amicis, diuitiis, delicijs, et honoribus, et dicũt. i. Joh. ij. Nolite diligere mundum neq; ea que in mundo sunt ꝛc. Operatiuam etiã dant diabolo: quia facilit operari diabolo placita ꝛ grata. Joh. viij. Vos facitis opera patris vestri. Ille homicida erat ab initio: et in veritate non fetit: quia veritas non est in eo. Cũ loquitur mendacium, ex propijs loquitur, quia mendax est et pater eius. Matth. ij. Adorate diabolũ meum patronum in cubem terrarum. Joh. xiij. Ipse est rex super omnes filios superbie. Et quibus verbis habetur ꝙ opera diaboli sunt occidere: mendacia dicere: inuidere ꝛ superbire. Ut ergo ita opera agant / opera diabolica faciant. Ut ergo homo integraliter resurgat, oportet ꝙ deo totũ cor tuũ tribuat: vt sic vivat in intellectiua / in dono peraciter credendo. Vivat in memoratiua, christi passionem ꝛ beneficia memoriter retinendo. Vivat in affectiua, deum super omnia diligendo. Vivat in operatiua, pietatis opera faciendo, et sic integraliter resurgat ꝛc.

¶ Dñica prima post pascha.
Sermo primus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dum se-
ret esset dte Tho-
mas sabbo aperi-
ssent esset clau-
se &c. Johan.xx.
Post passionem
sūt discipuli re-
manserāt in mul-
to merorepter
illud Jobē. xxi.
Plorabitis ⁊ flebitis vos. Unde cātatur.
Tristes erāt apli de vece sūt dixit. In mul-
to timore: ideo tenebātur fores clause pro-
pter metum iudeop. Jn multo errore: qui
resurrectionem ampli⁹ non speraḃāt. Un-
de dicit ysa. xxvi. Resurgāt mortui mei
pcussit. Joh. xvi. Iterū videbo vos:
et gaudebit cor vestrū. Unde do confortat
sūt. Luce xxiv. Ego sum nolite timere. Erro-
neos illuminat. Jbēm. Tūc aperuit illis
sensum vt intelligerēt scripturas. Jn hac
ergo euāgelio tria proponūtur. C Primo
qualiter me dos letificauerit dicit. Venit
Jesus ⁊ stetit in medio &c. et loquit. Sanc
Il sunt ergo dilecti pli post dñe. Ideo in ipo
die resurrectionis quinquies apparuit il-
lis: sed ō maxime tardarit ēi/et qui cōso-
latione percepte indigebant. Nam primo
apparuit Magdalene/que se fletib⁹ macer
rabat pt habet Joh. xx. Secūdo ⁊ alteri
marie/que aurie multum erāt pt habetur
Matth. xxiii. Tertio Petro/qui pter nega
tionem in tribulatione erat pt habet Luce
xxiv. Unde ait illi apparuit non legitur/nisi
forte tūc: ⁊ ad monendū eū confortat pt ha
betur ibidem. Jn historia tñ scholastica le
gitur q Petrus qñ ipsa negauit in quibā
fontē/que gallī cātus fa/fugit: et ibi per
tres dies in lachrymis latuit: et ibi forte ap-
parit. Quarto duob⁹ discipulis euntibus
in emaus/qui multū tristes erāt pt habe
tur ibidem. Quinto discipulis congregatis
in multo timore positis: pt habet hic. Que
prime ⁊ due vltime apparitiones fuerunt
manifeste: media inter eas qua sic appa-
ruit Petro fuit occulta. Hoc repsentat
sacerdos in missa/qui quinquies se pape-
lo manifestat. Nota tñ q due prime ⁊ due
vltime manifestationes fūt voce aperta:
media fit voce submissa. Hi Colominus
tamen ⁊ hodie Thome apparuit/qui in er
roce erat in quo magna tpe pcessa demans
strat: qui pter pñs solū venit. Chrysa.
Considera dilectio clementiam: qualiter
po vna alis ostēdit se vulnera habere: nec
accēdit vt falset dñi. Et his pter q ipsa
licet deposuerit passionem: non tñ cōpa-
sionem. Et tñ honores quatuor mala tolle-
re cōsuegerāt sibi. Hūanum nullus de-
sperat Deū. ⁊ q pnoctua succedūt pro-
sperta oblīr cū interpretis sut. Gesto ex-
tentio. Greg. Plerūq; ad regimen ecclē
men q⁹ erigitur in electionem prauo⁹ pro-
mutatur. Unde Saul qui tñdū inuen pauo
se cōtēdēns fugerat mox vt regni guber
nacula sascepit/intumuit. Tertio mors mā
fuetorum. Unde ⁊ q honores mutāt mor-
res. Qui ēm prius hō debīt mores mansue
tos/incipit habere pompaticos. Quarto
inclpsionē. qñ his duob⁹ ⁊a Sno. ait.
Optimates capita populop ingredientes
pōpatice nomum obsequelū cōpatrēbātur
sup cēttū/ne dom⁹ cōfūdi. Quinto ⁊ alte
exaltatur nec sinit pauperū oblatus fuit
sed eos benigne pūsanit. Nec sup eos ela
tus: ⁊ eos fratres appellauit. Joh. xx. Vā
de ait ascendo ad patrem meos &c. Nec in mode
mā natura/sed humilit⁹ ēi eis cōmedit
et bebit. Nec durū est: cū pallis bibo facte.
Ideo discipulos in mrte/timore/et erro
re positos vēlitauit / et pulcher cōsolatus
fuit. C Secō ponitur qualiter me dos
fortauit. Ab quidem multipliciter facit.
primo exhibēdo verbū consolationis: cū
dicit. Pax vobis. Scott. xvii. Nōne oportuit
refrigerabit enim ⁊ verbū melius ⁊ q ta
tem optimū. Et ponit hic tribus vicibus
Pax/ad ostendēdū q tripler pax a dño no
bis datur: scz ppōsita/peccatop/et eternita
tis. Jn hac tñ salutatione: in missa pmit
titur ter pax nominatur. Sed quinq vices
nominat cum vertendo se ad populū/quia
pax ppōsita aliqñ datur in manifesto lau
ctop vero. Secūs vice non se vertendo: ad
pax peccatis ostendit/quia tūc ab⁹ popu-
lorum se immiscēdo/facilīs fūt vacandū.
Tertia vice a toto clero cātatur quia pax
eternitatis ab oib⁹ desideratur. Secūo con
fortauit/ostēdēdo eis grāde miraculum
et exēplū: cū dicit. O videt eis manus ⁊ pe
des. Ultimum est milos animos debet q
rere fortiter dem ēsse videre. Sic discipuli
multum animati debebāt credere rpm
tam fortiter dimicasse ⁊ vicisse. Sic ⁊ ex-
go cū frigidus in amōre sit/erat fatus spi
rusta cor persuasum / et tam ⁊ mabitur in
amorem. C Sāt. qñ. Pone me vt signaculum
sup cor tuū &c. Et tercio ad in operandū: ut
dent/manus eius ⁊ vultus/et incitabitur
ad laborem. Ecce. ait. Ecce in manib⁹ meis
descripsi te. Et est tñ sensus: in aliquib⁹ fuit
nēdum dicit et pedes gl⁹ator/et anima
bitur ad sustinēdum. Ps. Justificabitur ⁊ cō
tumo in sanguine. Tertio confortauit ⁊ eos
promittēdo grāde auxiliū: cū dicit. Ecce
mitto me pater: et ego mitto vos. Quasi pa
ter me ad potestatem misit: et ēi sum mi-

tus ut fuit Jobē. xiii. Qui me misit mecum
est. Hic ego ad patrē/qui me misit et ēi sum
per vos/cum ero. Matth. xxi. Ecce ego vo-
biscum sum oib⁹ diēb⁹ vsqe ad cōsumma
tionem seculi. Ps. Cum ipso sum in tribula
tione. Deus ēi tribulationes nostras sup
portat. et sic dicit. Ego ipse sum in tribu-
lationē. Qb ipse non liberat/sed dicit Ero
pium ēi. Et pio ipsis remunerat/sic dicit
Eccliastici. Quarto eos cōfortauit/qb
do grāde solatiū: cū dicit. Accipite spirit⁹
sanctū. Ille enim ⁊ cōsolat/et sanctificat
per eum. Apostolus. Ps. Gesto multitudine
letificauerūt alem meū. Jmo o multo ma
gis cōsolatione diuina super ātribulatio
nem/sicut liter placuit/hoc in mo
primo ps. nō. Ad placitum ne modico be
neficabit te. Jn multa indignatione absq;
ēdi facit me pspere ⁊ te. et in vita sem
piterna misere⁹ sum tui. Tertio potest per
hoc qb dicit Rex. q. dño. ⁊ bonis mortu⁹
sum. cū sit viuens. ⁊ in dieb⁹ nr̄is
sum cū discipulis manib⁹ qb fuit letitia.
Hic quarto de ēis. xli. Pusillor eram⁹ plu-
ribus. Quinto ne confortat/qñ ego fu
per altos grāde dilectiō: cū dicit. Quos re
miseritis peccata &c. Dicut ēm alib⁹ re
mittem⁹ alicui peccatū/dat et potestatē
in carcere mittēdi: liberādi de ēi est qb ti
mēdū. Quos remiseritis peccata &c. Eus
go. Ecce nō solū de semetipso securi sunt:
sed ⁊ pro ceteris. Sunt tūc in sanctitate
ne vice dei quibe ēsum peccata remittant/
quibus eam retinēdi. Hoc locum tenet epi
Ps. Dñs dixit dño meo: sed grate pōdus honoris.
Dextris quippe ēi pt qui nescit venere mo
dernam vitē sue/ tudet vite. Stat ad dex.
Chrysa. Secordes ēi ⁊ pigrā bene dispō
sūnte vitā: ⁊ illos vero non ēi negligentes
curā h: duerit: ēi pernicios⁹ ingehēnam
bab⁹. Gesto eos cōfortat/ymitādo grā-
de zelū dicit. Scott. qui non pepercit
et credidit ēi. Et in eligit de side formas
ta que habet sacre charitatem ⁊ opera. Est
enī necessaria fides: vt opera sint deo acce
pta. Deb. xi. Sine fide impossibile est placē
re deo. Charitas. ⁊ si fides sine fides sit vocua.
sine Cor. xiii. Si habuero fidem/charita-
tem nō habeā/nichil sum. Opera ēi
fide: ne fides sit mortua. Jacobi. ii. Fides
sine operib⁹ mortua ēst. C Tertio ponitur
qualiter ēos discipulos armauerit in side
cōfirmauit. Qb quidē fecit per ois quiq
empotia sensum. Primo per auditū: cū di-
cit. Pax vobis. Per hoc vanos nos ⁊ ēs
tum et semper habemus verba pacis/
non desolationis. qb de multis dicitur Sccl.
xxxvi. Jungus terra multos commouit et
dispersit eos de gēte in gētem. Cōmouit
aliqñdo magnum monstrum ⁊ pene ho
mo tres linguas habet. Una est ēi charita-
tis: que blanditur in facie. Secūda detra
ctionis/que mordet in abscondita. Tertia dol
losimis/que semper ingrio. Qb sit in lin
gue sunt abscondende. Prima: quia decipit.
Ysai. xxxiii. Populus meus/qui beatum te di
cent: ipsi te decipiūt. Secūda/qi infamat.
Unde sapiēs admonet nos ne cum talib⁹
associemur. Eccli. xxii. Ne forte assidat
tate tua subsannatus improperium patia-
ris: et malus ēs non nasci &c. Tertia quia
contristat. Eccli. vii. Collinia partubat si
pētes. Secūda per vilipensum dicit. Qñ
dit eis manuper pedes. Quidam ēm ex eis
credebant ipsum esse spiritum: ideo dicit.
Palpate ⁊ videte &c. Alij ipm corpus alie-
num assumpsisse et non sumē: ideo dicit.
Videte manꝰ meas ⁊ pedes meos &c. Alij
ipsum credebāt assumpsisse corpus sumē:
sed non pere/sed phātasticē: ideo dicit. Pal
pate. hic aliquid quod manducetur &c.
Tertio per obstrusum: per hoc qb fu eos in
fatuare. Flatus enim ille vilis odosife-
rus erat: qui a bono pectore procedebat: qb
quali apostoca omnium charismeti erat.
Nam erat quasi odor myrrhe fragrantia
procedebat a carne mortificata: quasi odor
thuris resultans ab ara aromatizādi: odo
balsami multum a deitate spectō. Quar-
to per gustationem cum manducauit pis
scem assum ⁊ favum mellis. In favo enim
est cera humida ⁊ mel liquidum. In chri
sto vero sunt tres naturales: ⁊ una spūs/ero/
et terra. Illi ergo comedit pisces assum
qui delectabāt circa eius carnem crucifi
xam. Illi mel cum cera: qui delectantur ei
ca spūalem eius lucidam. Sic fumum: qui
circa deitatem vilipēdūt. Quinto per ta
ctum cum dicit. Jnfer digitū tuū hūc &c.
Jn hoc dat nobis exēplum vt vulnera pec
catop nostrop tangāmus fangl. Sic pec
bonō. sicut sunt quasi vlcera que nō per-
mittūt se tagi quia superba sunt: sicut leo
per quē signū signātur. Quādo qt dispēsa
sunt: sicut hericius. Quādo ⁊ qt stulticia
sunt: sicut lepus. Superōs enim non pmit-
tunt se tangi. ⁊ repehendi: propter tumā
nerogantiam. Taleo enim q dicitur patrū
dā apostema qb ds. Nolīt me tagere. Exodi
xxi. Dix ⁊ tetigerit mātea/mors morietur.
Ament ⁊ sunt dispēsi ⁊ spūales mētes tum
pleni mon sustinēt se reprehendi. ⁊ Nonna
xxiii. Et dū ipsum ad tagē: coluerit: arma-
bitur ferro ⁊ ligno lancee. Quasi et ergo
q ēl mutte⁹ animo ad pugnādum/sic ipsi

es fores.i. impenetrabilit patefierent ad fe
riendum / (es) Sacra.i. obturaculone sentra.
Iuxta illo. Ait non sulimet se reprehendit
qi sluellreas sunt: et nichil q̃ sit dei ꝛ sa
pientia percipere possunt. i. Cor. ij. Animal ho
mo non percipit ea que sunt spiritus dei.

C Sermo secundus.

VEnit Jesus
et stetit I medio ꝛ. Ma
gna dignatio est quãdo
dñs ad seruos suos ve
nire dignat. Maior q̃
ei ei⁹ etã conceditur.
Job. xxiij. Ad ei⁹ veni
mus: et mansionẽ apud ei⁹ faciemus. Ide
prima q̃ est eis etã cõmunitur. Apoca. iij.
Lenabo ei⁹ illo: et ille mecũ. Sic q̃ tertiũ
vult recipere dñm veniendum ꝛ mandum
et residentem / sessũ desponat. Nam nom
ẽ dns venit: nec ei⁹ adhuc mansionem fa
cit: nec dns recedit: sed tñ quinq; generi
plonus que in psenti euãgelio notãtur.
C Primo enim venit ad plenitudines: q̃ no
tatur cum dr. Cũ esset sero die illo. Sicut
enim per manẽ principium operis / per meri
diem medium operis intelligimus. Ita per sero finem
operis intelligimus. Dies enim finem habet
terminum habens ꝛ precipitẽ merece
dio: vt habet Matth. xx. Unde ꝛ prouer.
xiij. Justior semita quasi lux splẽdes pro
cedit ꝛ crescit vsq; ad perfectũ diẽ. Tur spẽ
dida est opus tuũ: qui est in inchoatione:
tur pestilens qui est in plenitudine: gluctu
bies qui est in consummatione. Ideo in ie
gi precepti erat vt deo tota hostia offer
retur: sc̃i caput cum ꝛ cauda. Per caput
intelligere possum⁹ initiũ: q̃ est eius
primo: per corpus / ipsius etatem per cau
dam / senectutem. Sed sunt quidã qui dãt
diabolo suã iuuentutem: qui aufert de ho
nis dei caput. Ad q̃ dicit similiter diabolo
suã virilẽ etatem / et potiũ deo dare solũ
modo senectutem: qui aufert caput ꝛ cor
pus / et deo offerũt solã caudam. Deo aũt
deo tota offerenda est nostrum iuuentutem
bene incipiẽdo: et nostrã virilem etatem
viriliter prosequẽdo: et nostrã senectutem
feliciter cõsummãdo. Dr ergo Aaron
dicit ppheta. Sicut vngebãtur in capite
q̃ descendit in barbam barbam aaron ꝛc.
Per caput iuuentus per barbã etas virilis:
per ora pectinem spũs sancti habet homo ha
bere in iuuentute ꝛ virilitate / et cõseruare
in senectute. C Q̃ deo venit ad quietẽ dei:
q̃ notat cum dr. Ans sabbatũ. Sabbatũ
est quies interpretat. Hinc est q̃ apls recẽ
perũt spiritũ sancti sedentes. i. cessantes:
ergo quiescentes. Et Augustinus nõ recepertũt
mãna nisi postq̃ pertransierit manna: quia
nullus potest recipere mẽtio quiescentis
nisi habeat mẽtis quietem. q̃ tñ quisq;
q̃ quietẽ mẽtis sed nõ corporis sectatur seruat
dei q̃ caro sua crucifigit / mẽte tñ ei⁹
quietẽ. Matth. xi. Ingredimini requiẽ ani
mabus vestris. Judi ei⁹ sabbatũ de quo
Leuit. xxi. Sabbatũ requietionis dies eri
et affligetis animas vestras: religione perpe
tua. Hij sunt q̃ quiescunt corpus sed non
mentem: sed pedes. Hinc exodꝰ. Reque
mitt iacub in tecto⁹ tuũ. Luce. xij. Ita intra
bulans multa bona: requiescẽs / cumedẽs ad
Judi tale sabbatũ ad omnib⁹ irritetur.
Thren. i. Viderũt eam hostes et derisere
sabbata ei⁹. Non ei⁹ possunt habere pa
quietem in mente. ꝛ in corpe patiuntur illud
Matt. xxiij. Cor impij quasi mare fluctuãs nequ
quiescere non potest. Alij sunt q̃ quiescũt
mẽte ꝛ corpore: sicut beati. etã. cerũ. Ideo
dit populꝰ meꝰ in pulchritudine pacis: in
tabernaculis fiducie: in requie opulenta.
Judi est illud sabbatũ de quo dr etã. xxij.
Erit sabbatum et sabbato. q̃er requie nul
to penitur ad quietem eternitatis. Alij
sunt q̃ nec quiescũt mẽte nec corpore: sicut
sunt damnati. Dicit. v. Semel etiã ibi dñs
silentio die ac nocte: qui non habuit vbi
requiã. C Tertio venit ad claustrũ: q̃ no
tatur cũ dr. Et fores essent clause. Q̃ nisi
esset corpus sub claustro tanquã in custodia
hoc fuit diuinũ miraculũ. Aug. Quid ẽ
dñs ostendit: ꝛ corpus erat / quãdo p ostia clau
sa intrare potuit? Ei cõprehẽdis modum
non est miraculũ. ubi effectus ratio: ibi nõ
fidei edificatio. hoc ẽ. fuit diuine potestatis
indicũ. Idem. Quæritis a me ꝛ dicere
tis. Si per ostia clausa intrauit: ubi est ma
nens corpus? Et ego resp̃deo. Si ipse qui
re ambulauit: ubi est corpus pedibus? Sed
fecit illud dñs tanq̃ dñs. Rñdeat ergo q̃
resurrexerit de sepulchro esse dñs: hoc attẽ
testatur q̃ corpus habuit glorioſum: cuius
natura ẽ vt corpus non glorioſum illud ex
sistere non possit. Hinc. Quid mirum ẽ si
tanquã clausis post resurrectionem intra
uit: qui antea non aperto virginis vtero
exiuit? In hoc ergo q̃ ad clausos venit da
tur intelligi q̃ venit ad suos q̃ potius ten
suum sanq̃ claudit. Spectatiter sibi pare
oculos sunt clausi deoq; sunt mẽtes pen
culose. Dauid ẽm qi non claudit / in adulte
rium ꝛ homicidium excidit. Circa hoc aũt
partes quatuor sunt attendenda. Primo
vt in feminas oculos non figamus. Ambro
Oculi nostri si facti sunt ad singulas femi
rum / in nulla flectãt. Legitur in vitis pa
trum q̃ quidã abbas frater⁹ quãdã a q
ptia in eremo nutritum / in claustrum
duxit: et cũ quãdã foemina mulierem vidi
set et oculos in eam flexisset: interrogauit
cuiusmodi rea esset. Cui abbas ait: rea fe
li sunt. Cũ ergo ad monasterium redissent:
elle ferui dixit abbati. Pater da michi de
serto illius pẽitẽtiã: quia in mẽte mea ꝛ
ẽ exuli ei⁹ arsit. Tũc abbas fratres admo
nuit: vt in spectaculis mulier⁹ cauerẽt. Ita
hic inquit puer qui nunq̃ mulierẽ viderat
ita flexit ad pestẽ incautũ: ecce in quantum
concupiscentiam arsit. Secundo vt fo
mulierum / marinas fugiamus. Unde
legitur q̃ ei⁹ pater helenã dereliquit: ho
sophi quãdã ad ei⁹ vitã ꝛ pergẽtes et ei⁹
pulchritudinẽ videntes potiũ operẽtur
in centro fugiamus. Sicut enim naturali
ter magis nocet oculus videre rem valde
rem q̃ ei⁹ parti: sic magis nocet animæ
respicere mulierem pulchram q̃ fedã. Sc
cleſ. ix. Averte faciem tuam a muliere cõ
ta. Tertio vt videndo pulchras ei⁹ mẽs
tem non capiatur. Animalia que ignẽ
opacã penetrare dicũtur. Ita videndo igit
mulieres formosas tuccosa oculos habea
mus: et ei⁹ fedã / sunt interius / cogitemus.
Quid enim aliud est corpus pulcherrimũ
mulieris nisi pulcher sacc⁹ sterc⁹ plenus?
Quis aũt tentari posset si sterc⁹ vide
ret? C Ultimo. Tota pchia ea amica mea tibi
q̃ ei⁹ quod intrinsecꝰ latet. i. pulchra ea
exterius sed fedã interius. C Quarto vt a
mulieris libidinosæ aspectu deuitemus. Pros
habet enim videtur q̃ quando mulier vir
libidinose aspicit virum libidinis ad eius
oculos afflammis aereis / illicite oculos pel
et sic infectio ad cor ascendit. Si enim luxo
sus / pecuniã inficit mulier meretrix / im
philosophum monet / ne mulieres / im
mulier / libidinosa. Sicut enim basiliscꝰ vi
su tristo quos videre occidit: sic aspectus
mulieris tunc concupiscentiam flammas
ardam interficit. Eccli. xxvi. Fumicanto mu
lieris in extollitia oculorum. Et dicitur
fumicanto / quali fortis accenso: quia fœtet
ney nares virum. C Quarto venit ad con
gregatos: quod notatur cum dr. Discipuli
discipuli congregati. ꝛc. Mark. xvij. Ubi
duo vel tres sunt congregati in nomine
meo: ibi sum in medio eorũ. C Et congrega
tione sunt multiplex vtilitas acquirit.
Prima est quia soli nõ possunt extingui
a dei gratia. Ideo dr esse q̃ vna candela cũ
ta extinguitur sed multe coniunctæ extin
gui nõ possunt. Secundi dei sunt lux mundi.
Mat. v. Non ellis lux mundi. Sunt corpo
rea accensi. Ita. Cur homines succesi sunt ei⁹
ei⁹ sunt lapides ignitis. Ezech. xxviij. In
medio lapidũ ignitorũ ambulasti. Sicut er
go lux lucet ignis non melior accenditur q̃
ignis ignis applicando. Sic ferui dei nõ melio
rantur q̃ multiplicando. Et sic
ut carbones mutuo se accendũt sic illumi
quo se calefaciunt. Et sicut ex mutua coll
flone lapidũ tenta excutitur: sic ex mutua
exhortatõ de spiritualibus ei⁹ ignis augetur.
Eccleſiast. Si dormierint duo fouilluntur
mutuo: ergo quomodo calefiet ꝛ q̃ sola
petitus est quia non possunt plures a tenta
tione diaboli. Videmus enim q̃ acies pu
gnantiũ multitudo contunctæ vincẽdo pos
sunt: sed si quis de acie egrediẽtur ei⁹ cas
petur. Sic ei⁹ de seruis dei. Tertio illis. Cã
vi. c. Terribilis vt castrorum acies ordinata
ta. Ideo enim thomas a diabolo victus fu
ti quia ab acie apostolorũ recessit: dubitabat
ei⁹ non valens singulare certamen. Sic q
ui dixit Gotho. i. Re. xvij. Eligit ẽ vobꝭ
pos̃ et descendat ad singulare ꝛ. Tertio
Tertia utilitas ẽ q̃ non possunt frangi q
mundo per adiutoriũ. Videmus enim q̃ vna
virga cito frangi: sed plures vnitim fran
ri non possunt. Legitur q̃ quidã habens
tres filios dum moriẽ apropinquaret: de
dit eis vnam virgam vt frangerent: et cũ
tinuo fracta fuit. Deinde eis dixit vt eã fre
gerent. Dixit eis tres vt frangere non po
tuerunt. Et ait. Sic erit vobis. Si enim
diuisi fuerit is cito ab inimicis superabimi
ni. Si aũt vnitꝰ non poterit superari.
Eccleſi. iv. Funiculus triplex difficile rũ
pitur. Quarto vt illis ei⁹ q̃ non pos
sunt seduci a mundo per prosperũ. Ultimꝰ
enim Christianus sanctus gregi suo ser
sed si aliqua ei⁹ separat a grege cito errat.
Sic et ferui dei a blandimentis mundi de
cipi non possunt. Tam quia manu protecti
a. protect⁹ regũtur. Tum quia ab errore cu
ctis. i. doctrina predicatorum arguũtur.
Tum quia exemplis eorũ cum quibus sunt
fulciuntur. Illesalit quisq; alios cito de
cipitur. Unde clamat propheta. Erraui sic
ut ouis que perijt. ꝛc. C Quinto venit ad
timatos quod notatur cũ dicitur. Propt
metum iudeorũ. Bernar. super cãt. In pe
ritate diaboli nichil tam efficax ad gratiam
promerendã retinendã et recuperandã in fi
li nunq̃ pe eos deo timentes non altum
sapere: sed timere. Timeat igitur primo
volet ad gratiam promerendã: q̃ sicut da
Eccleſi. i. Qui sine timore est non poterit
gnificari. Secundo ad fidã confirmã
dam. Matth. xxvij. Si non in timore domi
ni fuerit ꝛ infidelitas. cito subuertitur
domus tua. Tertio ad gratiã perdẽtã recu
perandã. Recuperatur ei⁹ per sancta desi
deria: per sancta suspiria: per bona ope
ra. Ezech. xxvi. Ero tibi ait ipse deus. Si ego
tuo concipiamus et parturiamus nos et pe
primus spiritus salutis. Concepte resp
cia festum dñi ei⁹ incipiẽtes ꝛ cum

mulier cū in dolore partus dum facti emt ferit. Aut ut ergo tm ista det conceptū sancta desideria: parturimus sancta sūpsim ut pariamus bona opera.

¶ Sermo tertius.

Aferdigitū tuum huc et vide mā nus. ꝛc. Secundū dictū Augu. triplex est status hominis. Unus post est in vita. Alius paga est in morte. Tertius prout considerat' post mortē. In hoc triplici statu ꝙs dilectoribus suos dilexerat. suū opa sua et ꝙ secreta manifestando amicos vocando. Johan. xv. Vos estis amici mei si vos facitis quecūq; ego mando vobis. Jam non dicā vos seruos. Seruus enim nescit quid faciat dñs ei⁹. Vos autē dixi amicos meos. Quia omnia quecūq; audiui a patre meo nota feci vobis. In morte sua posuit animam suā ponendo. Johan. x. Potestatem habeo ponendi eam. Ad hoc dilectorem nemo habet. Post mortem suā eis se per apparendo. prima duo signa amoris ostendebat hec. o homine sicut et cetera. Tertiū aūt nondū sibi ostenderat: qz nondū sibi apparuerat: ideo hoc e sibi apparuit et tā per visum q̄ per tactū eū ad fidē reduxit dicens. Infer digitū tuū. ꝛc. ¶ Circumstā ciā apparitionē triumphabilis videri possunt. Unū q̄ christus qui cicatrices pene eū in carne seruauit, alias tamen causa seruauit eas post resurrectionē in mundo, alias ne seruat in celo. alia seruabit in iudicio. alia post iudicū. Post resurrectionē quidem eas seruauit vt in discipulis et in nobis fidē resurrectionis astrueret. Glo. Ad habitantū corda sananda vulnerum sunt seruata vestigia. Bed. in lucā. Ego nāq; miro modo dicimus superuacuā clementia vt discipulus dubitans dñi magistro palparet vulnera: certus inuenta vulnera sanaret inf delitate. Plus enim nobis tpōne infidelitas ad fidem contulit. q̄ fides credentiū discipuloꝝ. gaudiū: q̄ ille ad fidē dans palpandi refectura nra mens ol dubitationē posposita in fide solidatur. Secundo eis signat ne in celo/et hoc ꝙ patri eas representaret et nobis eē reconciliet. Cicatricem eēt representacrio est quedam apō patrē ꝙ nobis educatio. Sic nullo racionis ab imperatore imperat' q̄ vulnera q̄ pio ac pertulit sibi demonstrat. Ecce plum legitur Thitonia. Chosoy. antipater tdianus parer magni herodis in quodā seruitio imperatoris multis vulneribus est confossus. Qui tandē ab exercitu accusatus recta veritatis dixit. Ego sic nolo me verbis excusare apud te sed illa pulnera que suscepi pro te loquantur pro me si ego obligo te. Tunc cesar ipsum in gratiaꝝ suscepit. Sic etiam ꝙs vulnera patri ostendit: vt inclinaret ipsum nos diligere. Bernar. Secundū accessimus habeo o homo apud patrē vbi stat mater ante filiū et filius ante patrē. Vbi ostendit filio pectus et vbera. filio ostendit pri latus et vulnera. Nullus ergo potest esse repulsa vbi tot occurrit charitatis insignia. Tertio seruabit eas in iudicio vt multi videant q̄ iuste sint condemnati. Unde dicet eis in hac causa dñs deus. Super hoc ego propter vos ad Egipt' misi et deduxi et crucifixus. vbi est cantatio meā? tuus retardi fractus? Sese pueri sanguinū mei q̄s dedi in redēptionē animaꝝ pectoralis. vbi est structura mei? impēsa q̄ā p pocio sanguinis mei mihi pocabilis? Ego sū gloriā meā vos habui cū essem deus apud patrē vbi est oblatio vestra vbi mea fides? Johēs dicit. Per ignē nā consumitur argentū. Tūc sunt putrida q̄ tam dura stat dō in peccatis q̄ fetet coā deo et hominib⁹. Joel. i. Computruit ut iumenta in sterc̄ore suo. In quarū persona dicit propheta. Putruerunt et corrupte sunt iumenta sua. ꝛc. Et tunc in igne mittent inclusos. i. pectoralis tribulatione. Tūc cū pe carnes putride aut erunt: et ipsi ad deum conuertuntur. Ho. Multi peccate sūt infirmitate incisione. Job. xxi. Concidit me vulnere sup vulnꝰ. ¶ Tertiū notabile est q̄ ꝙs p ostensionem vulnerū thomam in fide solidauit. Ipse quidem erat in tribulatione de christi resurrectione. sed ne ex nimio amore. Sed ꝙs per ostensionem vulnerū tribulatis letificauit. Ita tris etiam in christi vulneribus inuentimus. primo nimis tribulatos. Secundo christi ad memoriam reducitur ne ꝙs terretur. Hoc significatum est. Exo. xv. ꝙd ligni missum in aquas amaras eas dulcorauit: quia memoria crucis omnes tribulationes in dulcedinē conuertit. Refert aūt Aristo. q̄ si vas cere nouū vndiq; clausum in mari natatur aqua que subtrahit in dulcedinem conuertitur. Simile pas factum de cera nova est corpus christi factum de carne virginea: quod undiq; fuit clausum aqua nulli vndiq; tentationi fuit perpetū. Et igitur mittim⁹ aquas amaras. i. tribulationes nostras in patros ideſt in vulnera christi: omnes in dulcedinem conuertentur. Bernar. Tua dulcedo domine lapsum erexit et ipm stephano dulcorauit. Tua dulcedine thomē apostoli gaudentes a conspectu concilij. q̄ eundo in christi vulneribus desperati inuenīt spem coroborationem. In passione eoꝝ sup pectum firmauit: per quod omnibus veniam dare promisit. Pactum autem olim tribus modis firmabatur sanguinem percussione aut signi effectione. aut aque effusione. Ho duo hꝰ primis habetur Jude vltimo. Decret 10. i. Reg. vij. Sicut enim in aque effusione nichil de aqua remanet nec quantū ad substantiam nec quatum ad saporem. sic de illis qui pactū illud frangerent nullum debebat vestigium remanere. Christus igitur vt pactum nobiscum firmaret, quo omnibus veniam daret: fuit non cantum in manibus sed etiam in pectibus. etiam in latere et toto corpore percuss⁹. Bern. Propter scelꝰ populi met percussi eū. Fuit in cruce exaltatus. Johannes. iij. Sic vt exaltauit moyses serpentem in deserto. Sapiēcie. xvi. Et exaltat⁹ fuero de terra omnia trahā ad me ipsum. Fuit sicut aqua effusus: quia nichil et remansit. Nec unius quia eam in morte deposuit. Nec caro qz tota extenta fuit. Nec sanguis qz totū effudit. Nec humida quia eius deseruit. Nec vellen quia eius spoliatꝰ fuit. Et ideo poterat dicere cū propheta. Sicut aqua effusus sum. ꝛc. Tertio in christi vulneribꝰ frigidi fruuntur inflammationem. hoc si gnificatum est. q. Machabeorum. i. vbi dicitur q̄ ligna aspersa aqua cralla fuerūt vehementer accensa. Et que est ista aqua cralla nisi sanguis hominis/ sorte tullanctē pungentibus pectulus? Quo si ligna id est corda nostra arida aspersa fuerint: continuo inflammantur. Istud etiam significatum est. i. Mach. xv. vbi dicitur q̄ elephantes ostenderunt sanguinem rubeum: postremo niger. Sic christus primo fuit album et purus in tota sue cōuersatione: rubeus in cruce: nigr in morte. Dulci mori sanguine debet nos accendere: et cor nostrū ad bellū cōtra vitia fortiter inflammare.

¶ Dominica. ij. Sermo primus.

Ego sum pastor bonꝰ. Johā. x. In presenti vita nullus debet sibi ipsi blandiri nec valde laudari ab alio. Et verso est quia si cogitat tempus futurum pterit vbi debet q̄ male fecit vbi debet dolere. Si futura/ videbit timere multa vbi debet timere. Si pte-

tingeret emulos in se defectus pro qui-
bus debet erubescere et se humiliare. Quo
modo igitur hō debet se laudare et debe
laudari qui habet causam tanti motoris et
zelatoris qui habet causam tanti motoris et
testimonia et tribulationis sue hymnizationis? In
christo autē non se extollit quia de nullo erubes-
cit qđ fecit dolentibus quia fuit sanctissimus.
De nullo futuro est timere operatur: quia
erat omnipotentissimus. De nullo defectu
patiente potuit erubescere et de hoc tristis erat
per excellentissimus. Si igitur deus petit a nō-
bis laudari: hoc non est propter se sed pro-
pter nos. Aug. super ps. Laudari a te polt
deprot p hoc tu proficies nec a te subtrahi
veritur. Non a te minuit quod illum angeli
sed quod te ad nīl perducat. Si mittet qui
se laudat hoc non facit propter se sed pro-
pter nos. Aug. in mona. Qđ qui non pro-
bibet ne propriosone laudem suo per scriptu
ras sacras laudes suas loquatur: non quia
ipse eis indiget qui proficere laudibus ne
scit: sed dum suam nobis magnitudinem
narrationis se ad se imperitum subtenuat
et bona sibi loquendo nos edocet que om-
nino homo non cognoscere si deus tacere
voluisset. Proinde habit. Idcirco gaudet
laudes. qm tradicat vt palleamur cū audi
entes cognoscere. cognoscentes amare. a
mantes sequi. Sequentes adipisci. adipisci
tes vero eis pfisone perfruī. Propter nos
igitur non propter se christus in euangelio
se cōmendat discens. Ego sum pastor bon⁹.
¶ In isto isti euangelio de quatuor fit mē
tio. de pastore: mercenario: lupo: ouib⁹.
Pastor bonus est ihc cuius tria ponit si-
gna. Primū est quia pro ouibus aliam po-
nit. qđ cū hō hz tria tex bona potuīs per
sonam propriā. Vita tria pro ouib⁹ sunt po
nenda. Bern. super Cāt. Nec ostendere
repetitū est: petre amas me. n cōfessione
ouili. Scīl dicat Jesus. Nīl me valde et p
fecte amas: hoc est pīlis tu phūs? tuos:
plus q te: nec sī suscipis curā hāc: nec
ī. infructuosā hz de ouibus meis p quibus
sanguis meus fusus est. Sed mīlē pro ouib⁹
non ponunt qui temporalia ea non reti-
nent. j. Joham. iij. Qui habuerit substantiā
huius mundi et viderit fratrem suū necess
sitatē habere: et clauserit viscera sua ab
eo: quomodo charitas dei est in eo? Suos
ponunt qui consanguineos insufficientes
promouent: facunt. Sepe autē ō cernuliter
intrat carnaliter vult. Joham. x. Quod
natū est ex carne caro est. Petrus introdu
ctus in atriū pontificis per amicitiā: ēt ne
gauit quia sepe qđ caro qđ est a. scilicet a
nime introducit: ēt non cognoscit. Per-
sonam non ponunt qui malis nō resistit.
Ezechie. xiij. Non opposuistis murum.
pro domo israel. Christus aūt ista tria
pro ouib⁹ posuit. Hiere. xxij. Reliquit domū
meam. Familiam meam reliquit angelos.
Dimisi hereditatē meā. i. totā celestē subs
stantiā meam. Dedit dilectā animam meā
in manus inimicorū meorū. Secundus si
gnum est: quia oues cognoscit. Unde sequit
cognosco oues meas. ꝛc. Cognoscet aūt
eas per imaginem suam quam eis imprim
sit. psalmus. Signatum est super nos lumē
vultus tui domine. Per anima et deitatem
et virtutem quibus fideles animati. Rom.
viij. Jubamur arma lucis. Et infra. Im
ſluminū dominum iesum christum. Per si
gna bonorum operū quibus eos recognosci
it. Tim. ij. Firmum fundamentum dei stat
habens signaculum hoc. cognouit dominꝰ
qui sunt eius et discedit ab iniquitate om
nis qui inuocat nomen domini. Quasi dicat
hoc est signum q sunt domini quādo a ma
lis discedunt et bona faciunt. Per doctri
nam suam qua eos informauit. Jo. xij. Ju
hoc cognoscent omnes quia mei estis de
scipuli si dilectionem habuerītis ad inui
cem. Quia vero mali ista non habuerunt:
ideo in iudicio a christo non cognoscentur
unde Chrysost. super Mat. Dicam vobis
in gehena christi dicit. Pater eni cognoscit
filios suos p imaginē suam. rex re
gno milites suos per arma sua. pastor ouis
per signa sua. magister autem cognoscit
discipulos suos per doctrinā suam. Sed
autem nō cognosco vos tanq̄ pater filios
meos: quia mea summa non habetis.
Nec tā fre milites quāq̄ mei arma alie
cinitis. Nec ego cognosco vos tanq̄ pastor
oues meas: quia mea summa non potestis.
Nec cognosco vos tanq̄ magister discī
pulos meos: quia mea doctrinam non ex
plesistis. Tertiū signum est: quia oues ad
eum deducit. Idco dicit alias oues habeo
que non sunt ex hoc ouili. ꝛc. Notandum
autem q quidam sunt qui sunt totaliter
intra ouile. sicut sunt boni christiani qui
sunt de ecclesia et numero et merito. Quā
dam totaliter extra: sicut heretici qui nec
fidem habent nec opera. Quidam partim
intra et partim extra: sicut mali christiani.
Item inquantum habet fidem sunt intra
inquantum mala opera sunt extra. Pastor
igitur oues que sunt intra debet fouere:
medicare vero que sunt extra debet eas
gare: illas vo q sūt gtim intra: q tim extra
de excitare. Jhū triplex officiū respicit
bacul⁹ pastoralis: cuius primū habet
rectionem ad inquendum vt ea que ali-
quis precidat ad se relegat: et hic oues
que sunt extra per bonum exemplum ad
triat. Medium autem habet rectitudinem
et est aptus ad percutiendum: scilicet eos o
mordidos expellat. In fine habet limo

lum: q punctionem: ut feriat pigros et ne
cessitam introducat. Eccle. xxij. Verba sapi
tum fili dimitte. ꝛc. ¶ Secūdo sit mentio
de mercenario: q aūt aliquis sit mercen
narius tria signa ponit. Unum est q de
ouibus nullā curam gerit: qđ notatur cū
dicitur. Mercenarius autē videns lupum venien
tem: dimittit oues. Jhs. xp. mercenarius il
lum arguit nō reducit: si inferatur nō
moderatus cessatur non ledat: humanus sit
subterfugiunt temporalia que ipse amat
aut fugit. Secundū signum est quia fugit.
Unde subdit. Mercenarius autē fugit qz
mercenarius est. Aug. O mercenarie lupū
videris: fugisti. Faire nescis. Ecce hic sum
non fugi. Fugisti qz tacuisti. Caupo: hic
furtū spiritu fugisti. Here. Lupus venies
dicam Rabat. Aliquā do tamen pastor⁹ po
test fugere: quādo scilicet ipse solus quā
rit. ei. Quasi sedem Aug. Cessit persecutio
ni et seruauit se in aliquo vastatorum. Sīc
quādo debet se opponere quādo sī perse
cutio populo inducitur. Aliquādo nō de
bet fugere nec se opponere: sed patienter
expectare quādo sēs tantū laedit et opera
tur persipuntur. Matth. v. Qui vult tecū in
iudicio cōtendere et tunicā tuā tollere: dimitte
ei et pallium. Tertium signum est: quia
eum id est temporalia querit. Augu. Sunt
in ecclesia quidam propositi non propter
deum que sunt sed dei propter ista. Sed
commoda sectantes: homines ab hominibus
appetentes: qui quia tacta est mercenarius
est. Legit Seth. ezech. qđ dicto labā fuit ad
tondendum: quoc tacuit fugit: qn quādo pas
tor ab eo recedit. Et Terciō sit mentio de lu
po cum triplex offerri ponit sēs rapere:
dictur hic. De tertio dicitur supra Joh.
x. Fur nō venit nisi ut furetur: a macter-
spergat: qui sēs rapit: rapina animas de
monia per suasiones. Quandoq; per furo
rem. Tunc aūt spargunt crudelis: dito
sed se astutos: ut quando lupus fauc
fecit: non potest pdurare: dicit de nocte tur
tabalo: et sic lupus simm esse bestiarū
de hominibus bestialibus nō curat. sed bo
nos deuorare festinat. Jhūs. de summo bo
no. Tunc debebatis contra eum quem pos
sēs: actiua resistendo se diuina virtute
ab eo: ep. Judam cognoscit. Apoc. xij. De
terre: r mari: qui descendit ad vos diabo
lum habens iram magnā sciens q modicū
tempus habet. Secundo animas dispers
sas rapit ad penā: r hoc quadam catena
annulos multos habēte. Cōstituit enim er
mala suggestione: delectatione: consensu
opere: cōsuetudinem: necessitate. puenet.
v. Funibus peccatorū suorum constringi
tur. Quādo aūt ecclesiā persequitur lancea in
corde demonis: r sagittę: r cautiones sunt
lapides: tamen postq; diabolus se ejus in
catenauit vel expulit potestatibus: et sagit
tas elemosynarū fulmine per lapidem eccle
siarum. Job xli. Non fugabit eum pr sagit
tarius: r in stipulam versi sunt lapides fūdē
de. Tertio animas se raptas occidit mor
te eterna. Jo. Mors peccatorū pessima. Est
enim mala: q anima deuallat: r pit. Jo.
Mors depascet eos. glo. Hoc dicit ad sanc
titudinem imperiorū que non radicitus
herbas euellunt. sed summitates carpūt
vt iterum herbe nascatur ad pastum. Sic
etiam ille mons depasti remittuntur: qui nō
deficiunt. Et ell petos: q non possunt mo
ri. Aug. de ciu. dei. Nullo quippe malos et
petos est mouere: vbi nō mortuus mors. Est
pessima: q vtrūq; occidit. s. corp⁹ r alam.
Idem ibid. Mors animę ſt cum eā deser
ſit deus. Mors corporis cum illud deserit
anima. Mors pertusq; cum anima a deo
separata deserit corporis cui nec ter
penit anima: nec corpus ex ipsa. ¶ Quar
to ſt mentio de ouibus christi de quibus
tria signa ponit ſe. Primum. est q pastus
rem recognoscunt unde dicit. Cognoscūt
me. Bon enim cognoscunt deū non
tantū cognitione nuda que est per intuitū
tum naturalem. De qua Joh. xvij. Hec
hominem vident et. Nō tantū cognitione
speculativa que est per fidē. Et qua. i. Cor.
xiij. Videmus nūc per speculū in enigmate.
Dei maxime cognitione practica: que
est per mandatū dei obseruationē. Jo. Si
mandata mea intellexeritis. De qua tandē pe
nitur ad cognitionē sue ei aperta. De
qua ibidem. Tunc aūt facietis. Nec
cognōsci ethiopie poterūt nisi nigrimini. Unde
de infra. Oues mee vocē meā audiunt. Ars
de supia dicitur. Non nouerunt pocē alie
nonum. Tres enim voces sunt alienorum
quarte pertinent. q. pastoris. Prime est voc lupi.
demonis qui vocat eos ad occidendum.
Hugo. Lupus est malignus spiritus qui cau
tas fidelīū insidians circuit: r montes ani
marum querit. Secūda est voc hereticorū
que nocet ad predandū. De q Jere. dicitur supra. Fur nō venit nisi ut furet. ꝛc.
Caro enim per vitium: r altos sensus cor
poris animam depredatur. Thanatum. iij.
Oculus meus depredatus est animā meā.
Tertia vox est mercenarii: id est malidi

qui eas vocat ad tondendū. Licet mūdus bene tua pauit tā tamē in morte oues suas tondet: aut consolatione ipsius extra mundum mittit. Joh. xvij. Diues cum dormierit nihil secum auferet. Quarta vox est vera pastoris id est Christi qui eas vocat a suis pascit. dñm. Johan. x. Ingredietur et pascua inuenet. Hebr. xij. quatuor vocibus dicit Deus. Vocat mūdus; vocat caro vocat diabolus; vocat christus. Mūdus dicit ego deficior caro ego infector diabolus ego interficior christus ego reficio. vide quē sequaris. Tertiū signum est q pastorem sequitur et post eū pedunt. Unde posuit dicit dñs. Oues mee vocem meā audiunt. subiungit: et sequuntur me. Ideo ipse assimilat se gallinę. Matth. xxiij. Quoties volui congregare filios tuos: quēadmodum gallina cōgregat pullos suos sub alas? Inuitat et gallina fouet bona nostra propositā donec perficiamus p bona opera: et tunc debemus eum sēper gratulando et cognoscēdo eius bona. Legit de propheta: ibi autem q gallina interdū fouet ous aucterū et panonum et pullis. Sed ea omnes creuerint veri pulli matri adherent: aueris in aquis se inuergit: pauones de sua pulchritudine gloriantes nutricem relinquunt. Sic etiā deus bona p̄ posita fouet et nutrit; sed quidam sibi adherent qui ipsum sequūtur p imitationē et gratiarū actionē. Alii vero ei deserētes in aquas voluptatis se immergūt. Alii vo de sua superbia gloriantes ingrati existūt.

¶ Sermo secundus.

BOnus pastor animam suā dat pro ouibus suis. Mercenarius autē et qui nō est pastor: videt lupū venientē. etc. Sicut est differentia inter regem et tyrannum: qi rex intendit vtilitatem populi non suam: tyrannus aut intendit vtilitatem suam nō populi. Sic differentia est inter pastorem et mercenariū et lupum. Officium enī pastoris est oues pascere; et mercenarii eas tondere: lupi eas occidere. Dicit autē Augn. de verbis dñi q pastor est diligens dñs. Mercenarius est cui leue videtur lupum venīē et fugit. Latro siue lupus est vi latēbre. Est igitur officium pastoris pascere. verbo scilz et exēplo et temporali subuenire. Verbo quidem per instructionē. Hier. xiij. Dabo vobis pastorem iuxta cor meum qui pascet vos scientia et doctrina. ū. Ysaie xxvij. Arguit ebriorū increpatiū omnē patientia vocē doctrina. Boni enim sunt obseruandi: multa arguēdi et increpandi: omnes autem cum discretione et patientia tolerāda. Hinc est q in arca moysi erant mā na virga et tabule testamenti: vt habeatur Hebr. xi. Quia in pastore qui est arca dei debet esse mānā dulcis exhortationis qua ad bonos: virga severe coercitionis qua ad duros: et tabule discretio illius quo ad omnes. Hinc est q Galathē fecit scalpi habitus templi homes et leones et cherubim. vt habetur. iij. Regum. vij. In bonis manet iustitia siue maturitas. In leone fortitudo. In cherubim scientia designatur. Postea est qi debet esse dubius. i. sustētamentū ecclesie. debet ētū ad bonos esse mānā: et ētū ad duros fauere: et illi ad oēs sapiēs et discretus. Sic debet pastore exēplo et bone vite informationē. ad Titū. ij. In omnibus exēplum prebe exēplū bonorum operū. Legitur. i. Reg. x. q Saul fuit altior omni populo ab humero sursum: q pastor ille cui pre alijs eminet officio debz eminere exemplo. Lucę. Non debet dominū bue catum suscipere qui nescit hosea vitando gutte. Sed bodie multi habent vocē Jacob per bonos docrinā: sed manus Esau per operationē malam. De talibus dicitur Job. xl. Ossa behemoth velut fistule ereē. Sunt enim ossa diaboli inflati current sensu bene vivendi: sed videntur esse fistule dei inflatum habent sonum bene docendi. Tales nō viuificat animas sed occidunt. Triplicitер enī potest dici pastor esse occisor ouium suarū; etiā sine intentione mactandi. Uno modo quando vat ego pabuli venenati. Secūdo modo quādo subtrahit ei pabulum necessarium. Tertio modo quādo videt q herbā venenatā eam edūt: et tamē non arcet. Sic q pabulat̄ subditos occidit. primo malū exēplum prebendo. Osee. vi. Participes sacerdotū in via interficientium pgentes de sichem in hierusalem. Interf. Falsi sacerdotes abscōdūt vitam: occidunt homines malis operibus q̄ perueniunt in hierusalem. Secundo in na temporalia auferendo. Eccl. xxxiiij. Panis egentium vita pauperis est qui defraudat eum homo sanguinis est. Ibidē. Qui aufert in sudore panē quasi q occidit proximū. Tertio vitia dissimulādo. Ezec. xxxiij. Si dicente me ad impium morte morieris non fueris et locutus ne fuerit ille a via sua mala: ipse in iniquitate sua morietur: sanguinē autem eius de manu tua requiram. Unde dicit negligens pastor Zacha. xi. c. Nō pascā vos. Quod mortuum moritur: et quod succiditur succidatur. Greg. Tot occidimus quot ad mortē quotidie tepidi et tacentes videmus. Iste subditus moritur sine re quando in culpa mortis nō contradicentem pertulerit. Tertio debet pascere temporali subsidio per substantiationem. Aug. Iustus debet esse cor: cor q̄ apponat verbū doctrine ignorantibus: et mensam suam charitatem indigentibus. Videtur audit eius sfugium lesus quem cuius expectat de terram pourez tem. Greg. Qui non dat pro ouibus subditis: iram suam quomodo pro his baturus est animam suā? Sed multi sunt qui sua subditis non tribuūt sed potius ab eis bona sua auferunt. Talem videntur esse pastores diabolo. Cum enī bono ero habeat: seruiam temporalem corpus et animam. Unde non curat de rebus nec de corpore sed tantū de anima occidenda. Hest. xviij. Da michi animam: cetera tolle tibi. Quando autem aliquando reu auferat et corpus lesz: hoc non facit nisi propter animam vt per eorum oblationem et corporis lesionem animum trahat in desperationē. Postea autem accusat; et reu aufert indebite vendendo. Ezech. xxxiiij. De pastoribus Israel qui pascunt semetipsos. Et corpus lesz: dant insultes opprimendo vt ex tali oppressione possint pecuniam erroquere. Mich. ij. quippiam sanctificans super eum pugnā. Animas occidit punit exemplū prebēdo. Zacha. xi. Pascite pecora occisionis. Hoc. x. Auferunt bestiam meminos scandali; quare videre de effectu mercenarij quod est tondere: et tamen christus primo pastori nunq̄ dixit tonde q non erat mercenarius dixit pasce quia erat pastor verus. Semel Actu. x. Cum Petrus vidisset linteum de celo descendere in quo erant quadrupedia et serpentia terre et volatilia celi et facta de mandata. Ibi enim non erat ones: q non occidit et et occidet sed pasce, sed erant repetita ter per que intelliguntur aues. Et quadrupedia immundi per que intelliguntur luxuriosi. Luxuriosus enim in corpore agitur quod ex quatuor elementis compoitur. Uel significatur luxuria per quadrupedia per luxuriosum pudicū. Ruarus enī vadit ad duo quia male retinet. Superbus aut̄ vadit cum tribus. Unus est qui bona que habet suo meritio recepisse se credit. Alius autem est qui a filio de se sentit: et multa se credit habere que non habet. Tertius autem est qui in tui comparatione ceteros parūpendit. Iurneosus abit vadit cū quatuor. Unus est vetus gulositatis. vult enim iuste comedere et potest suam libidinem extorcere. Et cessum autem est potest ydolatrie: et superbie. Ut dicit Hieronymus. Uenter intra ethnum et idolū nomat in luxuriam. Tertius autem est pretium prodicionis. Sicut patet in illo prodicto qui distipante omnem substantiam suā voluendo seruare non habetur Luc. xv. Quantum est retinere rapacitatis: q̄ possit consumpserit propria consumit se ad rapiendum alienā. Omnes igitur tales prelatus debet occidere: et videret occidat superbiam in superbia: auaritiam in auaritia: luxuriā in luxuriosis. ¶ Sequitur videre de officio lupini: et diabolicō est ouis occidere: quos quidem tripliciter occidit. primo de: ipsi do per affectum. Legitur enim q lupus aliquando voces hominū emittit: aliquando latratum canum simulando: sic pastores: oues decipiat. Aliq̄ etiam diabolus aliquem sug̃estionē immittit q̄ habet speciem boni: et sic homines decipiat. ij. Cor. xi. Ipse autem nō sicut serpens cum seduxit aliquis sua: ita corrūpantur sensus vestri. Ibidem. Ipse enim satanas trāsfigurat se in angelum lucis. Tunc se in angelū lucis trāsfigurat: qñ ea videtur suggerere que bona angeli per suadere conseruerant. Secundo: frangendo per impatientiam. Legitur q quādo lupus ad ouile vadit: nō canes eius odorem sentiunt contra ventum vadit. Sicut autē per ventum prosperum prosperitas: sic per ventum contrarium aduersitas designat. Tūc igitur diabolꝰ contra veritatem vadit quando hominem in aduersitatibus existentem iterum tentando inuadit. Sepe enim dei iustitia permittente homini tribulato et ablatione terrene substantie addit afflictionem in corpore: et inde tentationem in mente: et sic ad impatientiā et desperationē inducit. Sicut patet in Job cui primo res abstulit. deinde filios extinxit. Deinde graui vlcere eum percussit. Tādem per proximi et amicos graues detractiones in eo ex mūdi: sed tlie ei in omnibus superauit. Talis enim est natura diaboli q̄ si in principio et resistitur: debilis efficitur. Ysaie. super Matth. In primis graues et intolerabilis est superbia diaboli: quem si quis fortiter sustinuerit in secūdo imminet ei infirmitas. Quāto enī plus repellitur fortitudo magis refrigescit: deficit. Tertio aliquando q̄ spem vanam. Legitur in libro de diabolus q̄ lupus vitiat vide indere: si potest rapere: pueri cum eo ludit: postea eum comedit. Qualiter autē diabolus cū peccatore ludat: attendat Greg. in pastorali dicens. Diabolus modo alterum facta gregione si

quisti modo nichil esse quod perpetrasti sit affirmat modo misericordiam deum toti orbi terrarum eo adhuc tpe subsequenti ad penitentia polliceatur? deo per hec decepta mens diuit? ab incepto intentione peruertit? suspendat. Prouocatiõ. Gratis diabolum qui fuit causa peccati. Posiisti aut? cum peccatore se luxuriã cum comedere. Audiuim sermonibus, diabolus filios suos non diligit. Si enim eos amat vt perdat: sicut amat pluto porcellum vt comedat. Dic par hupoo intelligat psallens tyrannis. Diego. Iup? super omnes ventres? quilibet famulus timpios fideles? humiles opprimit. De illo iupo dicitur. Sophon. Iudices eius lupi pessere non reliquabant in mane. Abacuch. Vespertinos lupos vespertinis. Qui enim lupi vespertini matutini et meridiani. Lupi matutinis adhuc non eluxerant multum portã omnes comedunt? partẽ reseruant. Tales sunt multi tyranni qui bona pauperum rapiũt sed partem tamẽ eis dimittunt. Lupi vespertini. Aqui vsq; ad meridiẽ non comederunt? qui multum sunt sitientes qi propter eleemosinam multũ sitiunt: totã enim comedunt? sanguinem bibũt. Tales sunt qui totã supellectilẽ auferunt? et insup possessiones? quos sibi multo tpe acquisierunt diripiunt. Isido. Iudices sunt lupi eum more effecti dum pauperes? pupillos oppriment? lupi sunt vespertini. Aqui vsq; ad meridiẽ non comederunt? qi multum sitiunt? ad vespertinũ non comedunt?

vel mare crescet: sed semper ipsa vires eorum et perpetuus erit. ¶ Sexto ante? omne est animal multum pacificū, mālueris/et quieti. Sic ⁊ lempi dei laborare debent vt quieti sint. Thes.iij. Rogamus aūt vos fratres vt abundetis magis et operā detis vt quieti sitis. Illā aūt quietē habēt illi q̄ terrena desiderāt/et poo amoꝛe hui? ponūt. Jo.xvi. Hec ei locut? sum vobis/vt in me pacē habeatis. Su. Quid quieti? ¶ nihil in hoc mundo appetere: quid in bonis illis q̄ terrenis desiderijs eluare: Hic ē q̄ dic? Jabbac: cū accepit in manus: cappe? pentū in multitudine. ¶ Est tria sint q̄ naturāl? quietē appetāt. s. corpus: sensus: ⁊ animus. Jn bonis? terrenis desideriis deditis quietē cere illa nō possunt. Corp? enī in labore ⁊ fatigatione. Eccl.xxxij. Laborauit oculus meus pꝛe gratie labilitate. Q̄ si nō plit hīc saltē in me quietē. Q̄ esth quies sentiuit rēm? in tribul? sūma fugit. Eccl.xxxi. Fugiebat rōnū ab oculis meis. Eccl.p. Satis pitas dimitto. i. abdicatis desiderijs nō sinit eū dormire. Animus ei erūpp eū in solicitudine. Hiere.xiix. Turbatus sit in meriēs sollicitudie quiescere nō poterit. Et q̄ tilia erūt in quorū quietē nō plit habere: ibi? Angu. Multitudo inuenitis/ requiē perditis sit. Cum pigritia de his cogitas/ ⁊ cū bonis latronēs somnias. Jo die sollicites/ in nocte pauētas/semper autem mendicas.

¶ Dominica tertia. Sermo primus.

Modicum ⁊ non videbitis me: ⁊ iterū modicum et videbitis me. Joh.xvi. Naturale ē iter unicuiq; cupisse mutas vtilitē gerere: multa locutione refert cor poralē pficia phari. Jā q̄ discipli desiderabāt se ipm videre/eo? ibā audire/⁊ phitam retinere. ⁊ tñ minuto cristi abeūt? q̄si ꝛpo de isto recessu mētionē faciebat sicut dixit in verbis humilit?. Modicū ⁊ non videbitis me. Dicā q̄ si cicādi q̄ apti fuerūt in quadrupliciter finit. ¶ Primo? est i q̄ fuerūt in multo timore: ⁊ hoc ab passione. Timebāt eñ si? me ꝛpi cristi perderent. ⁊ ad hoc ptinet id q̄ dixit pauli supꝛa, hec āt ab initio nō dixi: qz vobiscū eram: ⁊ nūc vado ad eū q̄ me misit. Jtē aūt timoꝛe in eis q̄labāt vba tristitia q̄super hoc sepe eis repetebat. Jo.xvi. Filioli mei adhuc modicū vobiscū sum. Et sicut a nō. Adhuc modicū et mundus me iam nō videt. ¶ Secūs status est in quo fuerūt in multa tristitia et dolore. Et hoc in passione ⁊ in toto isto triduo in quo ipsam nō viderunt. Et ad hoc pertinet illud quod dicit. Modicum ⁊ non videbitis me. Et illud quod sequit. Amē amē dico vobis q̄ plorabitis et flebitis vos. ꝛc. ¶ Tertius status est in quo habuerunt gaudiū sed ipsi mpiendi: ⁊ hoc post cristi resurrectionē. Habebāt eñ de hoc q̄ cristū sibi apparentē videbāt: sed plene gaudere nō poterant: quia sciebant q̄ modico spectabili tantū quadraginta diebus erat eis mouitura erat. Et ad hoc pertinet illud: et iterū modicū et videbitis me. Et illud. Hoc aūt cum tristabimini: sed tristitia vestra vertet in gaudiū. Quomodo aūt predicta verba sint intelligenda/dicit Aug. Modicū (inquit) cristus fuit q̄ nō viderunt eū: scīdū illud triduum quo in sepulchro quieuit. Et iste modicū quo eum viderunt. ⁊ illi quadraginta dies in quibus septus post resurrectionē sūā eis apparuit. Hec aūt verba in tantū eīerāt obscura q̄ ea intelligere nō valebant. Ideo dicebāt. Quid est quod vt cit nobis modicum? Hujus autem triplex erat causa. Prima secundum Chrysō. Propter tristitiam que amouebat a mente eorum ea que dicebantur. Alio erat secundū eundem obscuritas que dicebatur esse in verbis dñi cum dicit: modicū et videbitis me ⁊ nō videbitis. Tertia erat quia credebant q̄ ea parabolice loqueretur sicut sepe facere cōsueuit. ¶ Quartus stat? est in quo habuerunt gaudium plenum et perpetuū. vt in beata dei pfione in qua modo sunt. Et ad hoc ptinet illud. Iterū aūt videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrū ⁊ gaudiū vestrū nemo? tollet a vobis. Sēm aūt Aug. illud intelligit de gaudio illo beate pfectionis: de qua dicit. I. Joh.iij. Cū apparuerit ei similes erimus ⁊ videbimus eum sicuti est. Illud est gaudiū nunq̄ tollit nec finetur. Aug. ibidē. Jbi nō est finis et sufficit nobis. Etern? igit̄ erit nobis: cui sufficit nobis nisi cuius nullus est finis. Illum amē quadruplicem statū apostolus: ostendit dño p similitudinē mulieris pregnantis et parturiētis. Talis enī mulier quadrupliciter potest cōsiderari. Primo potest ēi pregnās: ⁊ tūc est in multo timoꝛe: semper est timet ne fetus disperat. Et hoc respōdet primus stat? apl̄oꝝ in quo semper timebāt ne ꝛpa ab eis recederet. Secūo potest ēi in ptu: ⁊ tūc est in multo dolore pter vēritis cruciationē. Et huic respondet secūdus status apostolorum in quo fuerūt in multa tristitia propter cristi passionē. Tertio potest ēi post partum: et hoc dupliciter. Uno modo potest peperit filium et habet gaudium semplenum. Et huic respondet tertius status apl̄oꝝ in quo fuerūt aliquantul? in lassitia propter cristi resurrectionē ⁊ eius lemonem habuerunt gaudium. Secundo potest peperit masculum: ⁊ tunc habet gaudiū plenum. Et huic respondet quartus status apostolorū in quo mō sunt: de habet plenū gaudiū ⁊ perfectū. Unde dicit. eng. ibidē. Partus tristitie/ pariē aut? gaudio cōparatur. quod tunc manus esse consueuit qñ nō puella sed puer nascitur. ¶ Jllā quadruplicē statū habuerūt ecclesie sanctē dei. Est enī in viaie et interdū in gaudio semipleno et in gaudio perfecto. Jn timeis quidem sunt ne deum amittat: sicut prophēta cōqueꝛebatur se amisisse dicens. Redde mihi ubi letitiā salu. tui. Sed notandū q̄ ab alio quidem recedit ⁊ nunq̄ redit. Ab aliquib? recedit et redit. Ab aliquib? nūq̄ recedit ⁊ ideo nō ops q̄ redeat. Et ista triplex differentia erat in christi famulis qnā habuit in hac vita. Fuit enī unus scilicet et nodus a quo ꝛpa recessit qñ ipe tradidit se nūq̄ redit quia desperauit eū dixit. Peccauī tradēs sanguinem iustum. ⁊ plen? malitie et ei iniquitate spīs exhalauit. ibidē. Et in his ita laqueo se suspēdit. Secūdus fuit petr? a quo ꝛpa recessit qñ ipsum negauit: sic statim redijt qñ amare fleuit. Tertia fuit beata virgo maria a qua nunq̄ ꝛpa recessit ideo redire non opuit. Ista tres differentia questidie in hac vita inuenitur: ⁊ per illuminationem in sole cōsideratur. Sol est aliquam partes mundi nunq̄ illuminet. s. regionē infernalem. Aliquos aūq̄ illuminat quos semp sequit nostram habitationem. Aliquos aūq̄ semper illuminat: sicut eos que sapiūt vt dicit Dionysius. Similiter in hominib? quida sunt a quibus sol in tātū recedit et nūq̄ redit: sicut sunt dyabolus et obstinati qui de ista se expellunt: sic et ad eos redeat malis operibus cōtradicunt. Joh.xxi. Dixerunt deo recede a nobis. Scīe quis expellunt deū. Scīe tem pīarū tua rum nolumus. Sece qz recedent cōtra te. Eccl.xxxix. Jpse fuerit recedens ab illo. Jdē Ezech. Jpse fuerit recedens ab me. Jdē sunt qui dicit Esaie.xxv. Auferte a me miam/declinate a me semitam/ cesset a facie nostra sanctus israel. Nolit eīm q̄ deus ad eos redeat/nec per viam mandatoꝝ: nec per semitam conditionum: nec q̄ illuminet per inspirationem faciem mētis nostri. Alii sunt a quib? deus recedit et postea redijt. Sicut sunt p̄nitentes a quibus deus recessit per culpam sed redit per penitentiam. Hiere.xxiij. Et p̄nitentia mea gemo illi qui erit a malo suo quoniam tua sum adiutiuo eam: ⁊ agam et ego penitentiam super malo quod cogitaui vt faceret mihi. Zacha.i. Conuertimini ad me ⁊ ego conuertar ad vos: dicit dñs deus exercituum. Tales etiam sunt pīi sancti a quibus ad modicum locunditas contemplatiōis subtrahitur vt hoc seruentius requirator et fortius teneatur. Bernard. super cantic. Subtrahit se ad tēpus ab eis quo ardius renocetur et fortius teneatur. Preterea vult tentatibus renocat. Et tamen illud modicū quo se subtrahit videtur eis valde longum. Idem. O modicum non modicū o modicum longum. Die domine modicū dicis q̄ non videamus te. Satium sit verbum domini mei. Tamen longum est multum et valde nimis. Verumtamen vtrum q̄ pereunte et modicum meritis non modicum potis. Illi vero sunt a quibus nunq̄ recedit sed quasi violenter eum tenent. Cantic. iij. Tenui eum nec dimittam. Anebo. Um Facimus domino non compellendo (sed ſſ dumon propacando iniurijs sed lachrymis eroiandoꝝ blasphemendo per superbiam sed per humilitatem vtendo. O beata violentia q̄ non indignatione pereunte/ sed misa obtinuit. ¶ Scdo sciendū q̄ sunt in me rore ⁊ hoc quadruplici de causa q̄ significatur Josue xv. Gulperamit Axa vt sederet asino et dixit patri suo. Terram australem et arentem dedisti mihi iungere ⁊ irriguum. Deditq; ei irriguum superius et inferius. Axa sedens asinum est alia pfectionis corpo ris suo q̄ploxat. Primo quia sepe habet mentem ardentem ad bonoꝝ deuotionis interiꝰ. ⁊ hoc est habere terrā arentē. Ho. Animā mea sicut terra sine aqua tibi. Eccle. ii. Ale nostre sentiunt vehemēter. Sc̄dopleꝰ est q̄ habet corpus adhuc inflāmati igne concupiscentie. et hoc est habere terrā australē. pter quod dicit apl̄s. Ro.vii. Jnfelix ego homo q̄ me liberabit de corpore mortis huius? Tertio plenat pp dilatione superne patrie. et hoc est habē terriguū superius. Ho. Super flumina babilonis illic sedimus ⁊ flemimus. Quarto plenat pp incolatu presentis miserie. et hoc est habere terriguū inferius. Ho. Heu michi q̄ incolatus me. ¶ Tertio sciendū est habēt hic gaudium et consolationem semipleniam. q̄ significat filii. iij. Reg. xvij. Ubi dicitur q̄ de uo per corꝰ mittebat helie mane ⁊ vesp̄e panem ⁊ carnes: et bibebat de torrente. Ille pane et carne vesp̄tine/ qui celeste consolatione nutrit̄ atq; munit̄ ex meditatione diuinitatis et humanitatis pcipitur. Sed ista cōsolatio in tribꝰ deficit. Primo quia habet imperfectionē. q̄ nox tua per hoc q̄ babatur tibi mane et vesperē erat non meridie. In mane et vespere est lux et calor sed imp̄fectus. in meridie vero pfectus. Beati qui pascunt in meridie. i. in pfecta dei cognitione ⁊ dilectione. Cāt. i. Indica michi vbi pascas: vbi cubes in meridie. Jnpresenti autem pascuntur ma

me ꝓ vesperas: qui imperfecte deum diligunt et cognoscunt. 4. Cotin. viij. Nunc cognosco ex parte. 1. cor. Secundo habet admixtionē: que admixtio causatur vel ex corporis corruptione: vel diabolici tactionis vel mali perseverantie. qđ notatur per hoc ꝙ hi debarte torrente. Isa. 1. Vinum tuum mistū est aqua. Tertio habet terminationē quieti notatur per hoc ꝙ dicit illū cibū sibi subtrahi intentū ꝙ padens in sacrificium sibi assumi buccellā panis: per habere potum: ꝙ deus viris sanctis sepe consolationes spirituales subtrahit: adeo vt etiam modicū habere non sinat: et hoc facit deus sue vt in humilitate conseruentur. 2. Corinth. xij. Ne magnitudo revelationum extollat me. &c. Sua vt incauta securitas vitetur que est mater negligentie. Hoseę. Mam mea sicut mater meretrix in corpore relaxat. ¶ Quando serui dei habent gaudium plenū: et hoc probat sunt in beata vita. quod quidē erit ex passione causatur. Et ideo dicit. Iterū autem videbo vos: et gaudebit cor vestrū. &c. De qua passione dicitur Job. xxxiij. ca. Videbit faciem eius in tribulo. i. Petri. i. In quem desiderant angeli prospicere. Matth. xviij. Angeli eor semper vident faciem patris mei. Sed scit hic Euangelista quēlibet non in mundo. Quer: ut si vident quomodo videre desiderant: et si videre desiderat quomodo videnti? Et respondet. Videbo vos (inquit) iterū et habet. angustiam pene, letitiam vero falsidicum. Ac sic ergo in deo siderio angustie desiderantes saltāmur. Ac sic in saletate saltidicum saltati desiderāt. Erit igitur nobis delectabiliter impossibile stro simul atq; saltetes. Sed longe aberit a sit necessitas/longe a saletate saltidicū: quia sitiebimus saltabimus: et saltati sitiemus. Patet ergo ꝙ omnis defectus dñi supplebitur et gaudium plenum tribuetur. ad quod nos perducat dominus.

¶ Sermo secundus.

MVlier cū pa-rit tristitiam habet quia venit hora ei⁹. &c. Inter malos et bonos hoc differt: quia mali volunt facere festum ante vigilia volentes vsse gaudere temporaliter: et ideo in futuro facient vigilium quia flebunt eternaliter. Alīqui etiam sunt qui volunt operare. De festo ad festum: sed est de gaudio presentis vite ad gaudium felicitatis eterne. contra quos dicit hieronymus. Difficile immo impossibile est: vt presentibus gaudeas et futuris fruatur bonis: vt de delicijs transeat ad delicias. Ante ventrem ibi mēsem impleat, et in ptoga seculo sit pinnus et in ptoga apparebat gloriosus. Pontifex factum hic pigritiam in lucta penitentie ideo pervenimus ad festum: ideo considerandum est. Et hoc est quod dicitur hic sub metaphora mulieris. Mulier cum parit tristitiam habet. Ecce cognitum penitentie. Deinde subditur. Tristitia vestra vertet in gaudium. Ecce festivitas eterne felicitatis. Et est. In verbis premissis tria possunt tractari. Primum est similitudo mulieris parturientis/cum dicitur. Mulier cum parit. Iste mulier significat ecclesiam: vel quemlibet fidelem animam que concipit per bona propositia: sed parit per bona opera. De qua dicitur Apocal. xij. Mulier amicta sole/et luna sub pedibus eius: et in capite eius corona stellarum duodecim: et in vtero habebat et clamat parturiens/ et cruciatur vt pariat. Tunc ista mulier est amicta sole quando est induta ebrietate conuersatione/sollicitudine/humilitate/patientia/ et obedientia. Rom. xiij. Induimini dominum Iesum christum. Per lunam significatur mutabilis rerum temporalium. Sicut enim luna/ mutatur quia nunc plena/ nunc semiplena modo nacua. Sic mundus aliquando est plenus quando abiecit de plenam consolationem. Aliquando semiplenus quando ex una parte dat consolationem et alia tribulationem. Aliquando vacuus quādo dat omnimodam desolationem. Iidem lunam sanctis habent sub pedibus quia temporalia habēt sub affectibus. Amict autem habent⁹ stam lunam in capite: quia habent capitale tarem in mente. Amos. v. Quattia in capite omnium. Habent etiam habere coronam duodecim stellarum: quia debent imitare doctrinam et exempla duodecim apostolos. Parit autem per bona opera: sed cum cruciatu: quia non bene operando omnia sustinet aduersa. Ro. viij. Gemitu creatura ingemiscit et parturit vsq; adhuc. Sunt autem aliquę mulieres que nolunt parere: ꝙ nolūt dolorem partus sustinere. Sic etiam sunt multi qui nolunt facere opera penitentie: quia timent aduersa sustinere. Sed nisi per ceteros peccatorum status liti legitur ꝙ fuit ego ergo prodest multitudo participum. Certa etiā comedit quandā herbam vel radicem ꝑ placitum hanc ꝙ parere eam facit. Ait etiam Plinius ꝙ aquila in nido suo ponit quendam lapidē preciosum ꝑ ipsum timat ad se. Isaie. Illud ipsum est spes dilecti Cant. ij. Ego flos campi et lilia convallium. Non est flos qui est sed campi: quia odos ne non est claritas sed aperta. Et non est lilia mētis sed voluntas nō plantata in manibus. i. in cordibus superbis: sed humilis. Succus huius herbe est sanguis ejus. per herbā significat humana fragilitas. Sic mulier

tristitia. Esa. xl. Omnis caro fenum. Sicut est herba priscit: deficit: aresicit: potest pariscit. sic homo priet in multa tristitia: aresicit in senectute: putrefacit in morte. Per lapidem preciosum significatur gloria sctōrū. Que ꝙ lapis est inquātum est solida ꝙ eterna: et preciosa est inquātum est inestimabilis et supra meritū et lucida est inquātum illuminat mētes ꝙ coelestia. Isa. Ponam in ceppite eor⁹ corona de lapide preciosō. Illud ꝙ tur tria facit vt homo non timat ꝓ ꝓpter aduersa quam pariat per bona opera. Primum est mediatio passionis dñice. Hebr. xij. Recogitate eum qui talem sustinuit a peccatōrib⁹ aduersum semetipm ꝓtrahictionem: ne non fatigemini animis vestris deficientes. Iacob. v. Ecce agricola expectat preciosum fructum terre: patiens in illo donec accipiat temporaneum et serotinum. Secundum est meditatio celestis gloue. Sap. viij. Hoc illud Iacob. Hoc est quodcūq; exitus nostre. &c. Ac indigne nimis si mali in mūdo sinent/ si vos patiamini: qui non est christiane de mittatis in ꝓspectib⁹ eorū ꝓturi: sed portius deprimi. Matt. nichil habet in celo/ et vos nichil in mundo: sed spe ultius bona ad qđ dicit in quocūq; in vta cōtingit/ quia dere debetis. Et ideo ponitur hic⁹ mutte gia ꝓfectus salutis: cū. Ro. Tristitiam habet. Que quidē tristitia consistit ex quadruplici causa: vt dicit Hugo. in morali. scz qđ quia celiderat vbi fuit: vbi est: vbi erit: vbi est: et vbi non est. Vbi fuit (inquit) in peccato. vbi est in iudicio. vbi erit: i miseria. et vbi non erit in gloria. Primo igitur tristatur debet in fort in peccato: et eo qđ pdidit deū et omne meritū suū. Michee. i. Facta eius plancti⁹ vt lue draconū: et luctus quasi struthionum. Consequa diaconis in multos populum capiat cum planta conterit: et de draco pectum magnū emittit. Struthio ouis in puluere relinquēs eor oblenisti: que alis quādo a bestijs conculcātur. Iidem struthia rūdens ¶ fructa eius inanitiē/ luctū facit. Pertingit debet intrō fuere ꝓpingere et tristar diaconis: quia caput sūt. i. bell pdidit. et tristar Ezechiel⁹ in gemitu et dolor⁹ quia sui seculi merita sua ꝑ bona opera. Secto debet habere tristitiā et timorem/ cōsiderādo ꝙ erit in iudicio. Ioh. ij. Si tu dicis esi tua tristitia. Nam sm Bern. superuenit erit inde. trap⁹: inferni⁹ infern⁹ accessus. Tertia per ꝑ accusantia: a similitudinem ad supplicia trahētia. Tertio debet habere tristitiā cōsiderādo ꝙ est in miseria. Ro. Ihesu michi qui volat⁹ mea prolongatus est. Hec mirabiliter dicit Chrysostomus Matth. Alia in hac vita est potens/ sicut peregrina: caro. aūt infirma/ sic in domo patria est. Caro igitur qđ hic est domestica/ sepe aie dilatur. Alia vero qđ est peregrina/ et sepe carne ad hanc trahit. In futuro aūt erit ala potentia in domo ꝓpria: caro vero infirma ꝙ peregrina. Et ideo tūc ala carne totaliter dilatabit. et quicqđ voluerit spūs/hoc consentiet corpus. Et ꝓpter ea ꝓtum Christo. Si est aliquis potēs in domo pauperis hoc patitur: pauper ibi habet/ qz in domo sua est. Diues aūt aliquā ibi habet agēdi fiducia: qz potēs est. Sed si pauper in domo dñica intrauerit/ quasi est audax aperire. tum qz peregrin⁹ est tum qz pauper est. Quarto debet habere tristitiam/ cōsiderādo qz non est in gloria. Ideo subparabat ꝓphetis dicēs. Sicut cera mea defecit ut nō sentes aquam. &c. Ceramus defecit et ꝙ fortes aquam. &c. Ceramus qđ si fuerit gratum in cospectu⁹ omnium/ fortitudo ꝙ ꝓtinuo ꝙ pugnat cum fortitudine ꝙ occidendi: audiog; venendi/ et sitiare sitiret in fugiem se ꝓiciēs tot⁹ renouatus est. Sic per sancti pugnant est diabolo/ carne/ et mūdo et ei inter sitiūt ad fontem vite pueniendi: vbi renouantur in eternū. i. in veritate: qz modo habet eas imperfectas/ tūc aūt ꝑfectas. 4. Cor. xij. Cū venerit qđ ꝑfectum est: euacuabit qđ ex pte est. Renouabit⁹ in pelle. i. corpore qđ est ex mortale/ fabrile/ clarū/ et agile. Renouabit⁹ in oculis: quia nūc videmus in enigmate: tūc aūt facie ad faciem. vt dicitur. i. Cor. xiij. ¶ Tertio ponitur opportunitas ꝓpositi dicitur. Quia dēpit hora ei⁹. In patrie est ista vera est ꝓpria ꝓmissio peccatorū futuro aūt erit tempus letandi in gloria. Eccli. iij. Tēpus flendi ⁊ tēpus ridendi. Modo est tēpus pugnā. Ad ꝓtra vita: tūc erit tēpus quietis: ꝙ placet deo. Modo est tēpus bellatūe pro tēpus pacta. Modo est tēpus ꝓpter deū perdēdi modū cum: tūc erit tēpus acquirēdi in celū. Aug. in lib. homel. Quasi femina trahentes cū eo facta. hic dormit recipies. hic dormies ꝙ turus: ibi recipies ea sine fine mansuras. ¶ Notādum qđ tēpus quadruplicit potest cōsiderari: ꝙ in mundo: in iudicio: in celo: et in inferno. In mūdo de tēpore est magna cōpetentia ideo ꝓpio vti debem⁹ ad boni operādum. Gal. vi. Dum tēpus habem⁹ operemur bonum ad oīo. Ad malū vitandum. Eccli. xviij. Considera tēpus ⁊ libera te malū. Et ad sanctam penitentiam. ij. Cor. vi. Ecce nūc tēs acceptabile. ecce nunc dies salutis. In iudicio ꝙ tēpore debet quisq; bene facere/ ꝓtinus ꝙ tēpus ꝓterierit/ ꝓtinus ꝙ mors sapientia/ ꝓtinus ꝙ oīa derelinquat. Eccli. xi. Respice ꝙ tēpus ꝓpterierit/ et mors appropinquet/ et relinquat oia aliis. In celo est tēpus

re ratio distincta. Tñe est de⁹ nomine tpis nostri accipter: et sm illud nos examinabit et iudicabit. Jo. Cum accepero tps ego iustitias iudicaba. Persl. Omne tps nobis impensum requiretur a nobis quoniter sit expensum. Idem. Sciat non perdit capell⁹ a capitelle nec momētum a tpe. Ideo sancti pēt diligēter cauēt ne de tpe modicum quid amittātur ne eo in iudicio rationem reddāt. Unde Aug. in lib. cōfes. accusat se cōtra deū de hoc q̄ aranea multas capēs seu aliqs libēter ad pēnitēt de hoc q̄ p̄ pll transitū cameleopē insequētes aliq̄ando libēter vidit. Ideo ait de his se accusat: non q̄ in his peccatū sit: sed q̄ tpus q̄ sibi occupauit/in bonis meditationib⁹ expendere debebat. In celo ait erit tps plectio plenus. Apoc. xviij. Adesse festinat tps⁹ t. ad p̄fectionem. Sed modo est tps⁹ preterit⁹: modo presens: modo futur⁹. Tñe nullū erit preteritū: nullū futurum: nullus annus/nec mēs/nec nulla hebdō mada⁹ tñ ena dies. Zacharie. xiij. Erit dies una que nota est dño. Non dies neq̄ nox: et in tpore pespere erit lux. In inferno aūt erit de tpe magna carcitia. Apoc. x. Angelus iurauit per viuentem q̄ tps non erit. Sci ad pēnitēdum. Si est dānati possent hñe aliqō tpōs momentum/cartus esset eis. Si totū lucrarēt mūdum: q̄ tñe possent penitere/et mlam pmereri. Unde dixit sanctus Martinus dyabolo. Si tu miser ab hoīe infestatione desisteres: et de multa tua pentētia cito de deo cōsilio tibi veniā p̄sequeres. Sed q̄ tu dabas est extra tpus mercēdi/et in malo cōfirmabit⁹ nō deo pentere non potes. Scrūbum e. i. tasi q̄ Eccle. ix. Quodcūq̄ potest manus tua/instanter operare: quie opus nec ratio nec sciētia nec sapiētia erit apud inferos quo tu properas. ¶ Homo est qualis modo meret potest. Primo bona opera facta/sed hoc tñi non erit/ideo tñ q̄ non erit tñi opus. Dānati est mens⁹ litigatos habebūt/et ideo nichil bn operari poterūt. Matth. xxij. Ligatis manib⁹ et pedibus. ij. Reg. o potest dō mercēdi cursum suum mutuādo t rationi subiciendo/sed hoc tñi non erit/ideo se q̄ tñi non erit ratio quelos suadebat⁹ obtetur. Non est vitule sm rationem/i. ad sm furiatum sensualitatis q̄ semper erit in turbatione. Jo. Peccator videbit t trascētur. Sēperin despōsatione. Hiere. xviij. Despiratum⁹ post cogitationes nostras sum⁹. Tertio potest quis mereri per fidem in deū credendo: sed hoc tñi non erit. ideo dicit q̄ tñi non erit fructus videlicet sanctor⁹: quia per fidem deū cognoscit. In hac aūt vita fides habet de deo p̄tem fidei: in beata aūt patria habebit apertam possionem: sed damnati habebūt oblitionem. Matth. xxij. Mittite eū in tenebras exteriores. Quare ro potest quis mereri eum diligendo/sed hoc tñ no erit. ideo dicitur q̄ non erit tñi sapiētia. i. sapida scientia: q̄m sapore de⁹ diligitur. Dānati aūt deum non diligent/ seu odio habēbūt. ps. Psal. Superbia eor⁹ qui te oderunt ascendit semper.

¶ Sermo tertius.

Cum aūt pepe-
rit patrum tam non memi-
nit pueture propter gaud
ium: quia natus est homo
in mūdum. Quātus pen/
certa sanctor⁹ p̄rorū mūtra
videatur habere asperitatem: tamen leuiter gari debet considerādo tāte gtie tenuem stratem. Et illud osēdit Petro. quando pl⁹ ei exp̄lo dicēs. Amen tribulatiōē radicem: dul cedo pomi cōpensat. Pericula martyrū spes pōnos delectat. Dolores medicinales p̄s salutis mitigat. Qui est nucleus delicie rationem frāgat. Ergo pentētiam agatt qui eternā vult adherere hoīe. Quātum aūt ex ep̄la pōnit dño hiezechie Ezechie pursuiēte⁹ absentē naturalis optate pacis. Ideo dicit. Cum aūt p̄pterit puerit t. Per hāc mulierem designatur ecclesia sīe quelibet fidelis ala: quā quidē tps dē sponsauit: que desponsata concipit t parit. Despōsat aūt eā tps annulo fidei. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. Unde dicit beata Agnes. Annulo suo subarrha me me t. Designatur aūt fides per annulum: quia sicut annulus gēato cingitur/sic fides nos decim articulis quasi duodecim lapidibus p̄ciosis circūligimur t decoramur. Qñ signatur per duodecim lapides p̄ciosos qui erant in rationali summi sacerdotis: vt dicitur Exodi. xxviij. Iste aūt sic fides debet habere annexum bonū operationem et spem t charitatem: que ei tam in annulo significantur. Non inquātum in manu defertur: bona opera exp̄imuntur. In xp̄o. Date annulum in manu ei⁹. Malum esset sponsus pro malo haberet si sponsa sua annulum in area vel in bursa teneret et non in manu portaret. Sic christo fides grata non est que tantūmodo est in corde et non manifestatur in opere. Inquantum autem est figure sphērice que finem non habet/significat spem que in de inuisibilibus t eternis. Rom. viij. Spes que videtur non est spes: nam quod videt quis/quid sperat. Si autem quod non videmus sperāmus/ per patientiam expectemus. Inquantum autem annulus ponitur in quarto digito/ signat charitatem. Dicunt enim phylici q̄ a corde quedā vena procedit que in quarto digito respondet: per quod significatur q̄ sponsa debet amare christum sponsum suum amore precordiali. Matthei. xxij. cap. Diliges dñm deum t toto corde tuo. Dicitur aūt ei tātum in uno digito/ad innuendum q̄ debet amare eum amore singulari. In cēteris est homo vult habere socios/ nisi in amando vnicum. Sic et christus vult se mūdum cū eo non aīemus. Jaco. iij. Quicūq̄ voluerit amicus esse huius mūdi inimicus dei cōstituitur. Debet autem annulus aureus esse: ad innuendum q̄ deus debet eligere amore insuperabili. Sicut enim aurum sua preciositate omnia metalla excellit: sic amor sponsi t sponse omnes alios amores vincit. Unde vt ex vno patrem t matrem relinquunt/et inuicem sibi adherent. Gen. ij. Relinquet homo patrem t matrē: et adherebit vxori sue. Sic etiam amor quo christum diligimus/cēteros amores excellere debet. Matth. x. Qui amat patrem t matrem plus q̄ me non est me dignus. ¶ Scdo ala posīt⁹ tps de ponata fuerit/ed cipere t parere debet. De cuius conceptu t partu dicit Aug. in epla ad Pesbium et Julianum. Nec est vberior fecunditas/q̄ fertilitas non pectore ingrauidāte/sed mente grandescente non lassesce re pectore/sed corde candescente non vlcerib⁹ terram/sed celum oratiōnibus parturire. Sit quedam mulier q̄ que concipiat t parit. sed nō fl pariet. Quedā q̄ que parit: et hanc quedā pariet monstra: quedā pariet etiam femineas: quedā tñ masculos. Illa autem mirabiliter profecuntur. Sic ein quedam anime que cōcipiūt bona propositū/sed non fl pariūt ea per opera. Esa. xxxvij. Venerūt filij vsq̄ ad partum/et vis non erat pariēdi. Pro talibus dicitur Matth. xxiij. Ue pregnantibus t nutrientib⁹ in illis diebus. Unde autem ne fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Scdm Ambr. loquatur hic dño de vite vel fuga: que est in die iudicij/siue in monte cyriūlibet mortis. Pregnantes autem sunt hi quorum dem/qui bene tñcte t bona proposita concipiūt/et per bona opera non pepererūt. Nutrientes parvulos. Hi eisdem sunt qui opera infirma/debilia habuerūt. Uel aliter sm Aug. Pregnātes sunt qui tñiquos cōceptum in corde gerūt. Nutrientes parvulos sunt q̄ diabolicas suggestiones passiua delectationibus nutriūt. qui dicūtur parvuli: quia non possunt vincere nisi volentes. Jo. Cogitate parvulos facte sunt plage eorum. Idem. Beatus qui tenebit et allidet parvulos suos ad petram. Sto. Dicit qui parvulos qui carnem nascētur. i. mortuos peccatis qualos antea fecerāt/recipiunt ne sint lebetes et allidāt ad petram christum vt confracti dispereant. Sit ergo sensus. Ue illis q̄ in die mortis sue tas inuenētur timuum dei t bona proposita cōcepisse/et bona opera non peperisse: t opera etiam in fine parua fecisse. Item. Ue illis qui inique desideria habuerūt/et q̄t diaboli suggestiones prauas delectatione/ consensu/et opere nutrierunt. Deinde subdit dño. Orate ne fuga vestra fiat hyeme vel sabbato. Dicitur aūt ex⁹ mors fuga: q̄t anima tñe fugatur a corpore tñi aīe fugatur a reddāt. a diabolo: vt eam ad tartarum rapiat. Caro fugatur a vermib⁹ vt ea comedant. dñtñe fugātur a pardisum⁹ ea deripiāt. Illigitur sm Hylarium fugātur hyeme vel sabbato q̄ mortuorū aut in re que peccatorum/aut in octo bonor⁹ operum. Chrysostomus autem dicit. Qui non habet dñm ignem de quo dicit dominus. Ignem veni mittere in terram. in hyeme est ei⁹ si fuerit in media estate. Si igit ne cesse vt omnia deum ne mors nostra fiat in frigore peccati: pel ei extinctione ignis dñtñe nec cum octo in operibus bonis.

Se modo quedam sunt que pariunt monstra. Unde refert Augustinus in lib. de ciuitate dei. q̄ tempestibus late natus est homo duplex in superioribus/simplex in inferioribus. Habebat enim duo capita: duo pectora/duas manus t tantum vnum ventrem et duos pedes. Alii igitur monstra parūnt qui facilit peccāt. Peccatum est facti hominem monstruosum. Monstrum esset si quis faciem retro/et tergum ante haberet. Talis est qui sibi peccator q̄ habet faciem retro mundum p̄ t⁹ nomen respiciendo: tergum autem ante/deum seu obliuiscendo. Hiere. ij. Verterūt ad me tergum t non faciem. Malus mōstrum esset si quis oculos et os in pectore haberet. Talis est mirus qui ad terrena semper respicit. ps. Oculos suos statuerunt declinare in terram. Et de terrenis semper loquitur. Esaie. xxxv. De humo eloquatur tua mulitabit. Maximum monstrum esset si quis caput deorsum t pedes sursum haberet. Talis est mirus superbus qui habet caput deorsum terrena suare amando. Un de Amos. ix. Absorbeta in capite omnium. Et pedes sursum habet cōtra deū per superbiam recalcitrando. Deut. xxvij. Incrassatus es/et obtectus t recalcitrasti. Super⁹ marimum monstrum esset si quis celum deorsum t terrā sursum vt haberet. Talis est homo carnalis. q̄ intra rationē quo carnalitas t sensualitas rationi obtetur. Facit enim celum. i. rationem deorsum descendere: et terrā. i. sensualitatem sursum ascēdere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est tamen dicit Paulus, 1.cor. Celsi sursum et terra deorsum. ¶ Tertio sunt quedã que ens parisse videtur. Illi feminas parsit qui quedã vitia feminis facilit. Ille parit illum q̃ habet tracticulum / que est vitii sexus minorum: quinimo ero de facili trascontur. Eccli.xxv. Non est ira sup̃ iram mulieris. Sicut est ppetuum vitium est hoc laughing ita ppetuum vitiũ mulieris est ira. Eccli.c. Non est ereata bulle supbie: ne tracticula nationi mulierũ, quasi dicat. Ista vitia nõ habẽt a natura edita: sed a natura corrupta. Et q̃ tracticula est ppetuum vitii mulieris / dicit eo citra appetit in facie mulieris q̃ in facie viri. Et sicut pilus ad pilum eccrescitur: sic etiã animus ad ira stimulatur. Et sicut saccus apertus q̃s habet in fundo effundit sic et animus iratus ẽ apertus in propheria dicit. Eccli.xxv. Nequitia mulieris immutat faciem eius: et obscurat vultũ suũ tanq̃ ursus: et quasi saccus apertus effundit iram suã in medio primo. Ille parit alia filiã qui habet emulationẽ et invidiã / que est vitiũ fœtissimum: q̃ cito mulieres ad invidiã cõmouẽtur. Unde dicit Paulus, q̃ mulieres a natura liter sunt invide. Eccli.xxvii. Cum muliere tracta de hiis que emulat. Ille parit alia filiã quibus het malitia scãlarum / que est vitii remissum: q̃ mulieres q̃ sepe a cito mutãtur. Vir est bene cõstãs vt de mille vn̄ inveniatur: de mulieribꝰ aũt nulla. Eccli.xl. Ut rum de mille vnũ reperi: mulierem nullã ex omnibꝰ inveni. Idcirco in ira testimonium mulieris in causis nõ recipitur: q̃ sine Illudo. corrũ et nullabile testimonium femine profert. Ille parit alium filiã qui in factis futo habet improuidẽtiam / q̃ similiter est vitii femineũ: q̃ ppter defectum discretionis mulieres de facili decipiũtur. Idcirco serpẽs non fuit ad virũ sed ad Adam: sed ad mulierẽ sex. Quamuis eẽ q̃ mulier decipi possit. 1.Tim.ij. Mulier seducta est non vir. Item ille parit aliã filiã qui habet vitiũ et loquacitatẽ nimiã / que est vitii feminarum: q̃ mulieres sunt verbose / prosse. Prouer.xxvii. Tecta mulier perstillãtis in die frigoris / et litigiosa mulier cõparatur. Eccli.xxv. Sicut est ascensus arenosus in pedibꝰ veteranti: sic mulier loquax homini quieto. Illam malam filiam diabolus docet et nutrit. Augu. suppsal. Pharao mas culos occidebat: feminas reservabat / id est virtutes pfectas decapit / sentias nutriebat. ¶ Quarto sunt quedã que parunt malefacta. Ista mulier de dictum est signat ecclesiamq̃ odit fidelis filiũ. parit sunt in hac vita in vtero gerit / sed eos parit cũ ad celos eos transmittit. Augu. Sicut mulier nato in hoc mũdo homine letatur tota ecclesia nato in vitã eternam fidelium populo exultatione repletur. Una autem de malorũ exulsis propter quos pater extra poterã extre appetit: posset ad dubium cõplexionem venit / et q̃ in vtero nõ timuit: cupiebat nutrientium: et ideo exire deliberat vt sustentetur cibũ inuenire. Idco tertur sancti viri in celo capitis nãsci: vt ibi possint refici et saturari. In hoc eis valido non efficiatur aliquis / sed eis vires tam in vtero nascãtis / q̃m in conceptionis. Homines enim nascunt appetẽtes diuitias / delicias / et honores: et in his nascãtur est saturitas. Unde 81. Prouer.xxx. Tres sunt insatiabiles: et tertium non dicunt nimis. Infernus non saturatur oculus non saturatur auris. Et signat superbum / qui non potest saturari ambitione / vitio hõm. Unde Ecc. Valerius q̃ cum Mercatore quidam fuit ab Anaxe. rege consule suo et inventore de sua preceptoris immunes abiles esse nisi dou / suspirauit profunde / et dixit. Heu me miserum: q̃ nec adhuc vno potitus sum mundo. Et tamen ille qui potebat totum mundum possidere post modicum sepultura pt quinq; pedum fuit cõtentus. Unde quidam plus ad ẽr sepulturam petens dixit. Heri non sufficiebat illi totus mundus: hodie sepultura quinq; pedũ est ẽ. Terra illa non potest saturari aqua. Et signat avarum qui ad instar hydropici quãto plus bibit / tanto plus sitit. Ec.i.p. Mare non implebitur pressura. Iuuis non saturatur appositione / gnorum. Et signat luxuriosum q̃ quãto plus delectatio occupatur / tanto amplius inflammatur. Eccli.xxvii. Sicut lignum vine fit ignis ardescat. Similiter dilatus vir / concupiscat trias besliales / filios / amare bell / cos / misereri deum / et summe dilectari in deo. Sed in istis saturatem in presenti habere non possunt. Item sunt tria alia insatiabilia que ponit Salomon: sex oculus / auris / et cor. Eccli.i. Non saturatur oculus visu nec auris auditu. Quid est q̃s fuit? Quid est q̃s futurũ est. Quid est q̃s facti est? ipsum q̃s futurũ est. Quid est q̃s non potest saturari in videndo pulchros colores. Auris in audiendo iocularia rumores. Cor in cogitãdo modo preterita / modo presentia / modo futura. Idco dicit. Quid est q̃s fuit ꝛc. In virtã igitur Ephesinum oculus non potest saturari hic in videndo pulchritudinem dei: nec auris in audiendo dulcem inspirationem dei: nec cor in affectando se dulcedinem dei. In futuro aũt ista saturabuntur. propter q̃s dñs. Cor.ij. Que oculus non vidit: nec auris audit: nec in cor hoiis ascendit que preparauit deus illis qui diligunt illum ꝛc.

¶ Dñica.iiij. Sermo primus.

Vado ad eũ q̃ misit me et nemo ex vobis interrogat me q̃ vadis. Joh.xvi. Quãdo aliq̃s pater familias alicui quo est longius proficisci⁹ illis qui sunt de sua familia hoc pio predicit: et si viderit eos contristari tripliciter eos consolatur: vel dicendo q̃ in breui reuertet. vel q̃ mittet eis aliq̃d tanq̃ qui eos consolabitur vel q̃ occasione sui itineris magna vtilitas eis procurabitur. Et ista noster ascensus in celũ. primo discipulis suis sunt necessarium predicit eis ait. Vado ad eum q̃ me misit. Et q̃ predicit eos ex hoc tristari consolatur eos. primo promittẽdo eis sui celeri reditum: ex hoc recolit ecclesia in euangelio dicit q̃ pacem dimitto vobis / meam do vobis ꝛc. secundo promittẽdo aliud consolatoꝝ tanq̃ seipsum ait. Si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos. ꝛc. Tertio ponendo q̃ ex suo recessu vtilis magnus erit: ibi. Nouit autem ihesus. Et signat mundũ de peccato. Ipsum apostolo vt conuictus cũ se. Nouebit vos oẽm veritatem. Et clarificabit clarificationẽ dicit. Ille me clarificabit. Dicit ergo vado ad eũ q̃ me misit. Quasi aũt subdit. Et nemo ex vobis interrogat me q̃ vadis. Pot dici q̃ hoc erat vel ppter affectionẽ caritatis q̃ habebant erga eum. Et dicit glo. Ita pala vt nemo interrogaret q̃s vt ire compellierit / et moueret. Uel ppter nimiã tristitiã recessus sui: aut occasione fuerant absorpti. Uel q̃ p. ex penurii foler stũ quib⁹ fuerãt eterni vti. Uterat ens supra. Quia quo interficit vos arbitrat⁹ obsequiũ se hinere deo. et idcirco dicit. Nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Ibi aũt q̃ erat in celestibus triumphum. 4.Reg.ca. Petro triumphator in israel non parcet. Facit vir in terrestribus victus. Hinc.xiij. Quasi colonus factus es in terra / quasi viator declinans ad manendũ. Ille aũt viator nichil habuit de planor: sed tota vita sua fuit ascensus vel descensus. Nã primo descendit de celo in immũdũ: hinc de ascendit de mũdo in patriã. postmodũ descendit de patibulo in limbũ. hinc de resurgens ascendit in celũ. Ideo dicit. Vado ad eũ q̃ me misit. ¶ Notã aũt q̃ ihs qui est verꝰ sol multos excitauit et multos piaus fecit. Ps quib⁹ Eccli.i. Qui folet occidit ꝛ ad locũ suum reuertitur: ibiq; renascens gyrat q̃ meridiem et flectit ad aquilonẽ. Iustrans vniuersa in circuitu pergit spũs et in circulos suos reuertit. ¶ Pala igitur vta fuit. ꝙ per natiuitatẽ carnis venit in mundũ. Et hoc notat cũ dicit. Qui fol. Ascensꝰ aũt ꝙ scã dit hinc tres grad⁹. Exhilitatis paupertat⁹ et acerbitatis. Luc.ii. Inuenietis infantẽ ꝛc ecce quanta hilitas. Pãnis inuoluti: ecce quãta paupias. Positi in presepio: ecce quãta acerbitas. per illos aũt ascẽdit gradus postmodũ redit in celũ. Phil.ii. Et me ipsum exinanuit: ecce gradus humilitatis et paupertatis. Formã serui accipiens. ecce gradus humilitatis. Factus obediens vsq; ad mortẽ. ecce gradus acerbitatis. Sed q̃ venit cũ ista scala? Sequit. Propter q̃s et deus exaltauit illũ et dedit illi nomen. ꝛc. Exaltꝰ igit̃ fuit qui voluit in celũ ascendere per scãlã contrariã. i. p hilitatẽ bellicam / honoreq; ista scala ducit ad infernũ: sicut predicta ducit ad celũ. De hoc habem⁹ exemplũ Luc.xvi. Erat inquit quidã hõ diues: ecce ministerii abundantia. Qui induebatur purpura / ecce superbia ꝛ vsus gtia. Et epulabat quotidie splendide: ecce vitalitas ꝛ fluditas. Sed quo ducit eum ista scala? Sequitur. Mortuꝰ est diues et sepultus est in inferno. Letarus aũt erexit sibi istã scalã contrarios grad⁹ habentẽ. Jacebat in q̃t ad ianuã ẽ: ecce grad⁹ hilitatis. Erat inuit̃ q̃ ulcerosus / et cupiebat saturari de micis / ecce gradus acerbitatis. Cupiens saturari de micis ꝛc ecce grad⁹ paupertatis. Sed q̃ venit eũ ista scala? Sequitur. Factũ est aũt vt moreret mendicus / portaret ab angelis in sinũ ipsius. ¶ Secunda vta qua ihs exiit de mũdo in pathalũ vbi occubuit. Unde positũ dicit / outrus sub stratum subauatit / et occidit. Et ista fuit vta crudelissime charitatis. Unde ẽ passio posita in presepio. Luc.xii. Utechant eteastam ẽ que cõpiscitur? erat i hierusalẽ. Specialiter ad solennitatem positiones in tribus. i. in anno. Joh.v. Patorum hac dies festus nemo habet. ꝛc. In volore. Thomas.i. Attendite et videte si est dolor sicut dolor meus. Et in palore. Joh.xix. Si exaltat⁹ fuero a terra omnia trahã ad me ipsum. ¶ Terra vta fuit qua unit de cruce in cumulũ. Et notatur similiter q̃ hoc q̃s dicit et occidit. Sicut enim mortuus fuit in gaudiosis et mortuus recuit in sepulchro. Et ista vta fuit magne paupertatis / quia non potuit habere monimentũ proprium. Matheꝰ.viij. Vulpes foueas habent. ꝛc. Ideo dicat. Pauper fui in hac vita: quia non habui nichil. i. domũ vbi posset habitare sicut habẽt volucres. Pauperior fui in monte: q̃ in cruce nõ habui cervical vbi caput posset reclinare.

Pauperrimus fui pollmodū: quia nos habuit foco ꝫ paupē in quo corpus meū posset requiescere: sicut hīt vulpes. ¶ Quarta via fuit qua tuit in celū. et non fuit cum dicitur. Et ad loca sanum reuertitur. Et ista fuit magnetes deitatis. ¶ Cū enī sonū letitie et melodie fiat tribus modis ut dicit Aug. super ps. Ly voce fiat; et psallo. Ipo ascendit in celū cū melodia vocis. ps. Jubilate deo in voce exultationis. Cū melodia fiat. ps. Ascendit deus in iubilatione. quo ad primū. Et ista in voce tube. quo ad secundū. Cū melodia psallo. ps. Laudate eū in psalterio et cithara. ꝫ ad tertiū. ¶ Qui ta autem vta est qua ad ūdictū est penitus. Et hoc est ps. Jhesu renascens gratū p meridiem et flectitur ad aquilonē. Tūc et per meridiē gratū ꝫ gn bonā illoū ꝫ erunt a dextris enumerabit dicens. Matth. xxv. Esurivi et dedistis mihi manducare. ꝛc. Et dicentur sancti meridiales qui sunt in plena huc cognitiōe et calore amoris. In quoꝝ cordibus fuit auster sancti spīritꝰ. Ibi enim auster venit⁹ calidꝰ humidus ꝫ fecundatiuus. Et spīritus sanctus est pentus calidꝰ in effū gratiā peccatoꝝ dissoluit. Ecclesiast. Sicut ut per meridiē gratū ꝫ

fatrichas aquilonis. Quarta differentia empastiones est effectus illoꝝ qui de quiete trāseunt ad querēd de delicijs adoptiōes. Nimo dato q impossibile ꝙ tales cecidissent intra ecclām dei eos inde expellere. Hoc significabat ei ypathet. cui in dño qui ad nuptias venit illū vellem nuptiale non habuit. Per pelle nuptiali secundū illos. si quis talē habeat cū operib⁹ charitatis. Tales etiā habent fidē cū manifestis operib⁹ charitatis aduersis iniquitatis et carnalitatis. Et ideo expellerent etiā si ingrederētur. Tertio ne quando sint iudicia dei contēptores et nō timētes. Ch oleat prophetā. A iudicijs eius timuit. Timor enim vel pene necessarie est ad salutē. qualitat ad bonitatē seruat⁹ bono: ꝛ preseruat a malo. Et ideo in edificio spirituali tenet locū fundamenti custodi et cecti. Nā inchoatio est principiū bonī: tenet locū fundamenti. Prouer. x. Timor dñi principium sapientie. In istum conseruat et collerigit in bonos tenet locū cementi Eccli. xxvij. Si non in timore dñi conuerto te cito. Iam respectu subiungit tertium dom⁹ tua. In istum preseruat a malo tenet locū tecti. Eccles. xxv. Timor dñi super oia se superponit. Sicut enī tecti p̄seruat habitantē in domo ab estu a vento et a pluuia. Sic timor dñi preseruat hominem de cadet ab estu concupiscētie mundane. Aut vento diabolice tēptationis impulsus. Aut pluuia examinationis celestia et diuina probatiua. Hale. iij. Tabernaculū erit in umbraculo diei ab estu et in securitatem et ab ecclesione a turbine et pluuia. Anima est que est tabernaculū dei qđ habet se timore bestie dyabolicaꝝ rebelliōe rationis ꝙ ira etiā ecclesiastice nisi conditur a turbine tēptationis diabolice ꝛ a pluuia probationis diuine. ꝛc. ¶ Tertio multe ispū sancti in erudiōe contra ignorantiā: quod notat cū dr. Cū aūt venerit ille spūs veritatis docebit vos omnē veritatē. Fm Aug. Veritas opponitur falsitati/vanitati et duplicitati. Illud enī qđ per se est non est falsum non est duplex non est vanū. Est igit ispūs sancti⁹ spūs dilectionis qui excludit falsa/vana et duplicia. Amore terrenoꝝ: ꝛ quidē terrena sunt falsa vana et mendacia. Polybe: terrena sunt falsa. Hiere. xpi. Vere mendaciū possederūt patres nri. Hiero. Si mundus cuncta bona/dis aperiretur nihil in eo appareret aliud q̄ falsitas: quicqđ in illo est aut esse putabitur et cū non sit. Aut naturali ꝛ inseparabili est. Aut possessi/ꝛ mutabile et momentaneū est. Secundū hoc terrena sunt pars et ex parte principij: quoniam facta: et ex parte medij: quia habilitate sunt substata: et ex parte finis: quia cito transitura. Eccles. xij. Cuncta subiacent vanitati: q̄ ad medū. Que terra facta sunt ola. q̄ ad principium. Et in terrā pariter reuertentur. q̄ ad finē ultimū. Tertio hec terrena sūt despicienda. Ille est dupler qui aliud promittit et aliud facit. Mundus tria promittit magnorū satisfactionē: longeuitatē: fortitudinem et sanitatem. Illa tria promiserat illi diabolus. Luc. iij. Anima mea habes multa bona reposita in annos plurimos nolite ea longeuitas. Habe et comede: esto fortitudo. Requiesce et epulare: ecce quanta sanitas. Sed male attendit quod illa promiserat: quia dedit sibi humanitatē vanitatē et acerbitatē. Ut sectur. Stulte hac nocte repetent. ecce ista humanitas. Anima tuam a te. Humanos ad punctū: ecce ista acerbitas. Que ubi congregabit cuius erunt? non tua/quia nichil inde portabis. ecce quanta vanitas.

¶ Sermo tertius.

Cum venerit paracletus ille arguet mundum de peccatorū de iustitia et de iudicio. ꝛc. Ad hoc ꝙ res probabilis fit oportuit/ tria requirantur. Unum ex parte reprehendentis; scilicet cum irreprehensibilis vite. Augustinus. Iudex in nullo eorum sit iudicandus que in alio iudicare est promptus. Secundū est ex parte reprehensi: ecce reprehensibilis culpe existentia. Ideo Gregorius. Subditorum vita aliqñ sunt penitus discutienda: aliqñ dissimulanda: aliqñ subtiliter intelligenda: aliquando inuiter punienda: aliqñ vehementer obiurganda. Ista tria apl̄i habuerūt ꝛ ideo mundū digne arguere potuerūt. Habuerunt enī vitā sanctā. Johā. xxpi. Spūs eius arguit celos. Lapidetos suos nouit et virtutibus plura. Dñi aūt etiā in arguendo discretionē potuit. ꝛ de discretione dñi. Thessa. v. Corripite inquietos. consolamini pusillanimes. suscipite infirmos. patientes estote ad omnes. Imperauerant etiam in mundo tripl̄ culpā. de qua ea in eo bis peruisus. Ille est spūs veritatis arguet mundum per os de peccato: et de iustitia et de iudicio. ¶ Ad quod verbum intelligendum. Notandum ꝙ tudet ꝛ ceteri homines qui erant in mundo erroneis habebant. Erant enim infideles tum illi et ceteri. Quia enim erāt infideles: ideo spūs sancti⁹ mediante per apostolos et discipulos eorum arguit de peccō infidelitatis: qđ nō credebant in christū. Hoc autem

peccatum vt dicit Aug. quasi solum peccatum positiue hoc manente cetera dimittuntur: hoc discedente cetera dimittuntur. Erant etiā infideles: ideo arguendi: sūt de iustitia qđ habuit iustitia qđ ipsi non habebant. Que tanta est iustitia qđ habuit: ideo credunt ꝛ sperant in eum quem non viderunt: qđ non vidērunt ꝛ credidērunt. Erant etiam ēmeretrix qđ princeps huius mundi. id est diabolus qui est princeps mundanoꝝ: ille iudicatus est. Magna tenebat: sed nō tenere quādo vidit tantū principem damnatum esse. ꝛc. Ps. j. Et enim angelos non pepercit. ꝛc. Ista exposuimus Augustinum. Breuiter recolligit dicens. Credant itaq; homines in eum ne arguātur de peccato infidelitatis. Et transeant numerū scelerū ne arguātur de iustitia illoꝝ quoꝝ iustitiā ibi inuitant. Cauent futurū iudicū ne cū mundi principe iudicentur qui iudicatus inuitatur. Ista aūt qualiter nobis ostendant videamus. Ille enī qui sunt spiritu dei pleni debent arguere mundanos de peccatis/de iustitia/et iudicio. De peccatis quidē qui habent. Ephe. v. Nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum magis aūt redarguite. Ubi dicit Augustin. Duobus modis nō te inquinat malū. si nō cōsentis et si redarguis. Tales autem qui opera tenebrarū faciunt reprehēdi nolūt. Job. xl. c. Omnia qui male agit odit lucem. Lucerna ipsorum. Quedā aūt sunt que bonum quidē sunt: sed occasionaliter dant scandalum. Quedā quia bonum est nos illud qui nobis rapere conantur. Quedam quia sunt in vsu debito. Illa sunt vitanda. In hoc igitur q̄ multi tenebras peccatorum diligunt: ostendunt q̄ non sunt oues illi: ꝙ ispūs sancti⁹ ꝛ ad eo quod ipse dñs dicit. Qui male agit odit lucem. Et non venit ad lucem. Et ideo debito ꝛ infirmat. Et ideo ꝛ impetrare non potest. Tria sunt genera hominū que naturaliter diligit et saluare vult/ amici/ꝛ fratres. Deum aūt inuenti peccatū sibi occidit: propter ipsum deum vindicādo illum sibi occidit: per consilia. Et aliquē viuere nisi eū/illo occiso non sinit/ꝛ eum quem hoc efficere/multū inuitatus odiret. Hoc fecit deus similiter qui vt peccatū occideret/ sibi occidit: permittendo. Col. ij. Deleto qđ aduersus nos erat chirographū delicti et ipsum tulit de medio affigens illud cruci et exhibuit Aug. Dū innocēs occiditur: iusto filio non pepercit deus. ꝛc. Rom. viij. qui etiam proprio filio non pepercit deus. ꝛc. Et ibi. Qui non pepercit filio quomodo parcet suis? Quomodo parcet seruo nostro? Iuuenili deus peccatum odit q̄ amicos suos si inuenit in eis peccatum vt destruat ꝛ punit. Et ideo dicit Aug. Quasi solum per ea que posuimus

tabit et. Secundus dicit ethe ḋ interpretatur obtimo. Nemeni perpetuā obtimo; nē esset habebit et eo ḋ munḋ eos liberabit. Ideo inferꝰ vocatur apophteta terra obtimonia. Tertius dicit sigeron qui interpretatur arcticus ḋ sunt in perpetuo gelu. Esa. xlv. Germis eorum non morietur; ⁊ ignis non extinguet. Quartꝰ dicit cocytus ḋ qui interpretatur luctꝰ; ḋ ibi erit fletus ⁊ stridor dentium et habebit Mat. xxv. Quintꝰ acheron qui interpretat tristitia; in qua sunt in perpetuū. Unde Job. x. Tristitia impleant cor peccatū. ℣ Secundo ibi qui sunt spiritu dei plent debet mundū arguere ⁊ mundanos de iustitia quā non habebit: vt iustitia large accipiatur / pro omni ei scy bona, vnde super illud Ps. Deleuit iustitiā, dicit glosa. i. omne bonum. Omnia enī bona ⁊ merita nostra ex quatuor causant; scz ex fide vera / spe certa / charitate ignita / ⁊ operatione solicita. Tanto magis mūḋ homines mundani arguendi sunt qꝝ istam talem iustitiā nō habent: ideo eā non nisi in hac vita habere valebāt. Sect. xiiij. Ante obitum operare iustitiā quia non est apud inferos inuenire cibum. Ille est ḋ ℣ quārās de quo dicit Mat. v. Non exies inde scy te carcere infernali; donec reddas nouissimum quadrāte. Illa enim quatuor dicitur ḥrās; qꝝ sūt Ezec. Quātū credis tātū speras. Quantū credis ⁊ speras tātū diligis. Quātū credis / spes ⁊ dilectio tātū operaꝝ. Nō poterit ḋ dānati mereri p cognitionē rei ḥ est p fidē; qꝝ erūt certiores / remebis inuolati. Unde Job. x. vocatur in fernum terra tenebrosa; i. opera mortua caligine. Non poterit mereri per spem quia erunt in desperatione finali. Hiere. xvij. Desperauimus; post cogitationes nostras ibimus. Nō poterūt mereri p charitatē; qꝝ in perpetuū dei odio erūt inuisi. Ho. ix. Superbia eorum qui te oderunt ascē. comp. Non poterūt mereri per aliqꝝ bonum opus qꝝ ibi non poterunt operari. Job. x. Uenit nox. i. infernalis obscuritas; quā do nemo poterit operari. Qꝝ igitur illum quadrantē nunq̄ soluere poterunt: ideo de illo carcere nunq̄ exibunt. Ista ḋ ℣ confirmant ⁊ confirmantur Matth. xxiij. Ligatis manibus et pedibus mittimini in tenebras exteriores. ⁊c. Non poterūt aliqꝝ bonū facere; ⁊ qꝝ habebūt ligatas manꝰ. Nō poterūt deo diligere qꝝ habebūt ligatos pedes. Nā Fm Aug. Deo ire est affectu vale. Nec poterūt deū ḡ fidē cognoscere; qꝝ erunt in tenebris. Nec poterunt in deum sperare: qꝝ ille tenebre erūt exteriores. i. extra ambitū diuine vite. ℣ Tertio illi ḋ sunt spiritu dei plent debent arguere mundanos de extrema iudicia qꝝ non timuerunt cum tū euadere illud debebāt si

mus misereꝫ qui ad hoc nostrū pacti veniuꝰ fil. Col. v. Ois nos manifestari oportet ante tribunal xpi vt referat vnusquisq; propria corpis pro gessit siue bonū siue malū.

℣ Dñica v. Sermo. i.

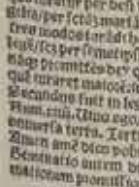
Men ḋ amen dico vobis / si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Joh. xvj. Si quis in curia vñi peregrinus habet aliquem sapientem edoctum / ⁊ nobilitatum fulcitum: potest ḋ ipsum per ipsū multum gaudere ⁊ multū securus esse. Accedente ḋnō in eum inexpertus habet in curia regis celestis sapientē aduocatum. i. Joh. ij. Aduocatū habemus apud patrem Jesum christū iustum. Aggressus est sacerdotii tui. Ps. xxxix. Uentero. xxxiij. Accessit ad sacerdotes tuos. Et fratrem petrum. Unde dicit ymne magdalene. Unde ad fratres meos ⁊ dic eis. Ascendo ad patrē meum ⁊ patrē vestrum. ⁊c. Debemus ergo illo tempore petitiones nostras ferre. ⁊ eū aduocato nostro dare et ei summo regi offere vt. Philip. iij. Petitiones vestre innotescant apud deum. Debemus nostras cautiones nostrorum ad auctoritatem nostrum mittere; vt adiuuent nos placabilem trā dei super se habebit. Multum videtur pater iratus esse filio quādo ipsum maledicit. Plus qꝝ ipsum a se expellit. Plus qꝝ ipsum in carcere tenebroso retrudit. Plus qꝝ eum ab omni inde educere studet. Plus qꝝ carnifices qui eōmodo cum crucient sibi apponit. Istum talē trā deus reputabit ḋ illo dicit in sententia qui vltra eos feret: vt habetur Matth. xxv. Nam ipse maledicet illi dicet. Ite maledicti. Ego a te expellet illi dicet. Discedite a me. In pessimo carcere eos retrudet cum dicet. Ite ignē. Et postmodum illi educet illi dicet. Ite cum. Carnifices vero torquētes eis apponet. Dabit ei ets ḥrānū imperatricis; dabolū luciferū; ⁊ carnifices obsequentes. i. alios demones; illi dicet. Qui geratus est diabolo ⁊ angelis eius. Mediocriter boni ⁊ mediocriter mali sunt ḋ parua merita pgregauerūt. Ite pauce illi timere potest. De hoc sic dicit Augo. Ecce in maiestate terribilis inter angelorum chorus quid omnipotens in operamini attendet. Ite petrus illi nudes conuersa apparebit qui post se trahit. Ite paulus cōuersus ut tra ducentium tot, milia negeo apparebit. Ite andreas achaꝫ. Philippꝰ asotum. Iohannes asiā. Thomas tudeam: in cōspectu summi iudicis dicent cōfessos. Quid nos dicturi sumus

decet dare. Chrysō. super matth. Illud petere a deo quod tibi expedire accipere; nihilum decet petere. Et autē petis terrenorum difficile: impetras aut leue non impetras. Quomodo enim tibi dabit celestia non habenti / qui si habes admonet te continentiā: et autē repositā petimus debemus ista petere cum moderamine ⁊ cōditione. De moderamine dicit. Hiero. in quodā sermone. In petendo temporalia: caueāda sunt ⁊ ingluuies ⁊ voluptas. Proverbiorum. xxx. Mendicitatem ⁊ diuitias ne dederis michi: sed tantū victui meo tribue necessaria. i. Timo. vi. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti sumus. De conditione apposita dicit Aug. Quia deo petitio exposita cū modo petite: cū moderamine ⁊ cū timore illi committite: ne si posse dei det / et si forte obesse nō det. Quid obest vel posset nosse medicus non egrotus. Bona mensa sunt spiritualia: et ista petenda sunt cum attentione ⁊ feruore. Ofra illos qui nō habet attentionē: dicit Mat. xv. Populus hic labijs me honorat: cor autem ipsorum longe est a me. Aug. Sicut nos sine modestia rone est qualuncꝫ petamus. Ita sine cuncto sine deuotione quasi negligimus dñō. Jdē. Ecce ḋ nunc deo facis. Si aliquā iudicem interpellas: subito cum loquerꝰ ad eū; illū de mittas ⁊ ei alio salutationes plenas: quomodo te tolerabit? Et cū tolerat deus coacta precationis ⁊ diuersa rea cogitatiōs. Cyprianus. Quid audiri a deo possimus cū ipsi nos audiamus? Nescit tua mens esse vna cū tua memoꝛ nō sis. De illo dicit augē ⁊ feruore dicitur Hiere. xxix. Cū qualeritis me in toto corde vestro inuenar a vobis. Uis petere sine voce? tacite sed corde clamādi. Greg. xviij. Qui clamat ad me / hoc agat in mente. Seruā vita si aures pectoris nec tuba corde desidet auxiliū. Clamantes rogamus. Gemitum autem desiderij intrinseci et abditi ita ne exteriori ratio. Aug. Quanto quisq; est sanctior ⁊ feruentior desiderij plenior: tanto fit eius in oratione fletus abundantior. Augustinus ibi supra. Uerū est orare est amoꝛis compunctione gemitus ⁊ non copositā verba refunere. Bona sapientia sunt. bona celestia; ⁊ dia non tantum petenda sunt cū attentione ⁊ feruore sicut spiritualia / sed etiā cū humilitate ⁊ sine presumptione. Cū humilitate petit ḋ de suis meritis nō cōfidit. Bernh. In petenda beneficia certatio est cum deum sancti ecclesie ⁊ apostoli meriꝫ efficacia orent. Gemit vester ille paup. ḋ manibꝰ plenis elemosynā peteret. Sic illi esset: ille qui ex meritis prius dea: studiose obtinere vellet. Cū tamen dicat Luc. xvij. Cum feceritis oia que precepta sunt vobis dicite serui inutiles sumus

mus quod facere debemus fecimus. Cauenda est etiam ipsa presumptio ne sine no tho labore eloquium vltimus habere. Dicit⁹ [illegible] presumptione reprehenditur. Filij rebocdet a vño quis sine labore z passione pole, bant eū christo regnare. Mat.xx. Hec certo quid petatis. ¶ Secūdo opatet q petitio nes nostre fiant cum fiducia z perseuerā tia. quod notatur per verbū subnectū cū dicitur petite et. Jaco.i.iii. Postulet in deprecatio in fiducia. Roma.xii. Oratione in fiducia. Illi non insunt nec persue rant qui quia no statim exaudiūtur posse desperant quicquam a deo impetrare. Jo. i. Hec est fiducia quā habemus ad eū. Quicquid petierimus accipiemus. Ps. Prope est dñs oībus inuocantibus eū. Ideo dicit Eccl. viii. Melior est finis orationis q principij. Quatio habet principiū medium et finem. Principiū debet fieri mediocriter. medium vero interfinis perseueranter. Sic multi sunt qui ordinem peruertūt qui fer uētes in principio desinunt. tepide mediant. z finē frigide cōsummant. Illi sunt similes chimere, cuius primus pes est leo qui est animal calidissimum. medius est capra que est animal temperatum: finis est serpens qui est animal frigidū. ¶ Tertio operatur q illi qui petūt habeant fundamentū vite: quod notatur cū dicitur. Petite. q.d. Ille qui petit nō debet esse filius diaboli per imitationē malitie: sed filius dei per imitationē perfectionis gratie. Matth.v. Estote perfecti sicut z pater vester. etc. Deus enim si non exaudi ret qui in peccatis esset. Job.xv. Deinde quia certus esse debet de fructu. Tales enī qui a deo aliquid petūt z statim in peccato cecidissent. Non sunt. Psalo. Illi qui pulsat sanari z habere ferrum in vulnere. Illi do. sicut nullum proficit in vulnere medi camentū si adhuc in eo sit ferrum z tota ni chil proficit oratio illum cuius adhuc pec catum in mente vel per odiū manet in pec cato. Scdo similes sunt illi qui aliquam orat z ell vitiperat. Chrysa. super Matth. Qui orat z peccat non orat deum sed deū det. Illi sunt similes militibus qui z pro nra Recte dāt z alapa dabāt. Talis est fe nestra orāti cuius parte orat z ex alia fenestra non cessat. Tertio similes sunt aut que volat volare in aere et multe corpo ris aggrauate sicut ēt struthiocamelus habitu terrestri. Ambro. qui dē inuscat per amaritudinem. Dnbro. in libro de bono mortis. Illi aut si petimus frustramur. Illi erubescimus fortasse vilia et adhuc erubescimus. Illi pdita in medimno aligamur. Inflatur aut anima per superbiā. q ab illi⁹ fonte superbie malleo ser) sentētie feriūtur. Et hoc sine vo ce exclusione (vel) defensionis. Illaqueā tur enī alis p linguā. Eccle.ix. Imorē mulierem multe mulieres q[ue] luctuosus penatorum efficiuntur eius. Dnde si sunt manus etas. Tales captiūtur aues / sagena pisces/vincula astringitur homines. Quidē ergo capit quem quādo decepit quando ces sebit penitere? Capit hominē rationalē quando decepit Salomonē tam sapientē. Capit mathusalā pulcem qñ decepit sanson eā fortē. ¶ Quarto opatet q illi q petūt habeāt discretionē in petitione: ppt ea illa petant q sunt ad salutē. quod notat cū dicitur. In nole meo. Aug. Nō petitur in no mine saluatoris quicquid petitur cōtra re gionem salutis. Idcoq; cū Augu. malt quādoq; petūt bona: sed q malt sunt exaudiri nō merēnt. Qui enim deū cōtēnit in precepti suis/exaudiri nō meretur in cautionibus suis. Psalm.xxxiii. Qui declinat aures suas ne audiat legē oratio eius erit execrabilis. Aliquādo malt petūt mala tunc aliquando exaudiuntur. aliquādo non. Quādo autem nō exaudiūtur: tunc ē signū magne mle. Jaco.iii. Petitis et non accipitis eo q male petatis. Quando vero exaudiunt tūc ēt signū ire: licut ex audite sunt diaboli⁹ qui petūt vt Job tēn taret. Exauditi sunt apli petentes: sed non ad perditionē: q[ue] matrem fidei acqui siuit dānationem. Aliquādo vero boni pe tunt bona/z ille aliqñ exaudiūtur. Jnrta illud Ps. Clamauit ad me z ego exaudiam eū. Aliqñ vero nō exaudiūtur: hoc est q[uia] pro malignitate vel pro indignis petūt. Bere.viii. Noli orare pro populo isto nec assumas pro eis laudē nec oationem z ne obsistas mihi: quia nō exaudiā te. Aut q aliis ēpore magis cōgruo accipiūt qñ petunt. Aug. Qui a deo aliqđ petit accipit qñ per tit aut qñ debet accipere accipit. Quedam aūt nō negauit deus vt cōgruo ēpore denē differētur. Illi z ecclesia frequēter petit. Ad uentat regnū tuū. Et nō statim aduentūs ei⁹ infert sed tunc aduenit. Aliquādo pero bo ni petūt non bona / sicut apostolus petiit stimulū amoueri. Illa enim a motio stimu li apostolo bona nō fuisset: quia ad humi liatio custodiam sibi data nō erat. Unde dicit Beda. Apostolus non in nomine sal natoris petiit vt tentatione careret/quando ob humiliatio custodiam acceperat: quia si hac caruisset/stimulo esse non potuisset. Augu. Eraudiūtur diabolus petens Job tentandum z non exaudiūtur apostolus pe tens stimulum amouendum. Expedit ergo deum quem despoturat damnare: et non exaudiri quem voluit saluare. Nā eger petit potum a medico et non dat. Me

dicus nō exaudit ad voluntatē et exaudiat ad sanitatē. Quādo igitur aliquis hec qua tuor que fideles sunt in oratione sua obser uat: quia oīa petitur pfecte z sine peccato exaudiem petit: z ea q sunt ad salutem petit. quantūcūq; et quotiēscūq; petit: sine dubio accipit. Et ideo hortor vos tantū promittit cū fiducia dicēs. Amen amen dico vobis. etc. Et est modus orandi ipsius christi. Roma vult habere sui modū orandi: et deus suum. Deus tres modos habuit per quos tur uit. Anus fuit in veteri lege / scz pluit deus. Reg. vi. Unde ostē qz iudam z tribus: Jam ante diluuiū elegit me. etc. Alius fuit tēpore ec. legis promittue. scilicet testis est michi dñs. Hosa. i. Testis est michi dñs cui seruio. etc. Tertius est moderno tēpore quo trahitur per deū scīm z per sanctā euā gelia/per scīz matrē z per ūmās. Si filius dei tres modos orādi habuit. Anus fuit ante legē/scz per semetipsum. Deduc. vi. Rhabso dicit promittes dñe q[ui] nūquā habuit per qui turaret maiorē. iurauit p semetipm. etc. Secundus fuit in lege / scilicet vtuo ego. Num. xiii. Vtuo ego/impleatur ut ouis ei⁹ ennerra terra. Tertius tēpore gratie/ scz Amen amē dico vobis/z est idem qđ vere. Benenatio autem dictionis est ad confir mationem promissionis. etc.

¶ Sermo secundus.

Sque modo nō petistis quicq; in no mine meo petite/ et ac ci. vbi quando petitū fit plenū. Quātus ot tēpo re sit euangelistā hoc bic b etria rga elegit eccle. Primū ante ascensionē in quo tenuit mi rante sunt vbi scz admonito suo ad curā eū et petitione eius porrigat. Secundū inter ascensionē z penthe. Ecclo quotidie petit. Ad ueniat regnū tuū. Et nō statim aduenit: sed tunc aduenit vbi plenū accepierunt. regnū regno suo recepto largā munera mi sit in largitate. Et ideo ecclia orat posti mato munera gratuita accipiat. Jo. Mittit pendē ille orationes et petitiones sunt mittūs sue regie ecclie militet recommendant. Ideo igitur orat ecclesia post penthe. et mus. Confirmā hoc deus. etc. Christus igitur ad petendū et rogandū nos inducens ait. Usq; modo nō petistis quicq; in nole. etc. Et quibus verbis deus ponant. ¶ Primo reprehenditur humana negligentia cum di citur usq; modo non. etc. Secundo commē datur liberalitas diuina. ibi subditur. Pe tite et accipie. etc. Circa primum notandū q negligētia in orando est valde reprehensibilis et eo q ipse orationes sunt valde vti les et fructuose. Sunt etiam deo placite/ an gelo grate/diabolo inuise/ et bonū necessa rie. Deo quidē sunt placite tripliciter. Sunt et tributū dei/z sacrificiū dei/z mys⁹ dei. Tributū dēt orationes quas deo pfol uimus. est ei hō a deo tria recepit. s. rōnē/cōs pōsitū alarum/et dei⁹ vt de redēptōe libera tributū elemosinarū largitionē/de anima ofonē/de corpis mortificatione. Sed pri mū tributum est de his q bona sunt extra. Secūdo de his q sūt intra. Tertiū de his q sunt intima. z ideo illud est magis gratū. Chrys. sup Matth. Nec ofone est nobis ser mo qui solā quasi syllabā tributi alicui offert deo de quo scribit psal. Sacrificia deo spūs cōtribulat⁹. Sacrificia sunt sacrificiū quod deo offert actiue. Ps. Dirigat oratio mea sicut incēsū in cōspectu tuo. Elevatio manuū meaū sacrificiū vespertinū. Illi offert deo sacrificiū matutinū/q deo gratias agunt de eo q[uod] dedit eis bñ incipere. Illi me ridiani qui deo gratias agunt de eo q[uod] dedit eis procedere. Illi vespertinū q deo gratias agunt de eo q[uod] dedit eis bene finire. Alii ēt illi offerunt deo sacrificiū matutinū/q deo gratias agunt de eo q[uod] dedit eis esse et vitā. Alii vespertinū q offerūt deo sua tunicata. Jllumerichanū/qui offert deo sua vestis etātis. Illi vespertinū q offerūt deo sua tunicatā. De illo sacrifi cio dicit Chrysa. super Matth. Nisi sacrifi ficiosa sit oratio nulla tutrix ēt humanā comparā nil sita oko. Sicut enī thymia ma bene affecti hominē odorantē: sic ora tio iustificatos est ab deū. Tertio sunt mu nera que tres dēt offerūtur. Hoc. Sug. Exech. Sicut hostis murus opponitur. Et aduersus eū ecclesia opponit oratio. Et aduersus eū ecclesia opponit oratio. Et aduersus eū ecclesia opponit oratio

Universidad de Deusto Biblioteca

cēst animarū: que in quando et psallendo debēt esse immēcules. alioꝝ/seruientes et ad/q̄gandos. Et debēt esse tympanistrie. xpi memorīā in corde retinere. Ipe enī dicit̄ fuit esse tympanū: q̄in eo fuit figura ihe ihca. i. deitas eterna. et pōsita est ē.a. caro crucifixa. et melodia. i. ois omni substātie ꝛ gaudio plena. ¶ Tertio oratiōes sunt ota bolo inimico/ꝛ hoc tripliciter de causa: fuit enī scutū dei/sagitte dei et carbones dei. Scutū quidē dei sunt quo⁹cūq; sanctoꝝ amici pessimi. Amba. Bonū scutū oratiōis quo omnia aduersarij spiritꝰ repellunt̄. Unde ps. Iniquitatē mei circūdabant me/sed ego autē confidam. Tunc autem ad illud scutū orationis omnis tentatio frangit̄: q̄i ipsa oratio ē magna flos ē fundit̄. Ephe. vi. In omnibus sumentes scutum fidei/ vt possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. De illo scuto orationis dicit Bas. pōli. Proferens aaron seruitutis sue scutum orationis in medium tribuit: et necessitatis sue legem imposuit. Dicitur aūt oratio scutum. Sicut enī scut⁹ habet tres angulos/sic oratio debet fieri cum fidei/ et sine aliqua hesitatione. ꝛ cum spei/dili sine aliqua diffidentia. ꝛ cum charitate/dei/ cum dilectione et amore. Secundo sunt sagitte dei ꝛ tela eius quibus diabolum patneramus. psal. Emitte sagittas tuas et conturbabis eos. ꝛc. Augus. super Numeri. c. Quid⁹ plus valet⁹ unus sanctus quando/ q̄i peccatores sanos mereb̄is pacificō. Oro vīr celos penetrat ꝛ q̄libz etā in terris hostem vincit. Exod. xvij. Cū eleuaret manus moyses vincebat israel. ꝛc. Et si aūt paululū remisisset/ vincebat amalech. ꝛc. Tertio sunt carbones dei/ quib⁹ diabolū incendemus. Job. vi. Cuncta eius participiū si super carbones ponas/ fumus eius extinguat. omne genus demoniorū sine a vitro sine a mulcere. Isto duo/ sc. sagittas ꝛ carbones petebat propheta sibi da ri cōtra dolosas suggestiones diaboli. Ps. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi/ad linguā dolosam. Sagitte potentis acute: cū carbonib⁹. ꝛc. ¶ Quarto oīones sūt homini necessarie: eo q̄ sunt multi⁹ mala quoꝝ homo mittit ad deū/petunt succursum. Unde super illud ps. Intret in conspectu tuo oratio mea. dicit Hiero. Magna virtus pare cautionis hic notat̄: quia quasi quedam persona intrat ad deū: ꝛ mādatū peragit. quo peracto/ caro requiescit. Similiter aūt dicendū de domicellis assistant. Quod signa tū est Esther. xv. vbi dicit̄ q̄ ipsa regina ad regem cum duabus famulabus ingredit̄ et pot earum imitetur. Altera vltimo ꝛ in humum deflexerat colligebat. Heller interpretat̄ abscondit⁹ sive celatus: ꝛ ista significat oationem que debet esse abscondita a fauore populi: et celeuste ad deū p̄ seruandi animi. Duo famule sunt elemosyna et humilitas quibus debet ornare ad regē celestē. Famula cui⁹ oratio mittit̄ est elemosyna. Ista ad deū introducit. Est enī elemosyna sicut petitionarius incerta petitio: qui si forte aurum/ vel etiā sibi claudit̄: si munus⁹ aperit. placet. ysay. Donum hominis dilatat ꝑa eum: et ante potentes ꝑducit et facit. Famula que vestimenta deitatis colligit est humilitas q̄s affectꝰ carnales restringit/ ne mente lasciviant. Ephe. vi. State succincti lūbos vestros in veritate. ¶ Secundo possit liberalitas distinguit apparet in tribus. Primo in hoc q̄ ad petendū nos mittit dicēs: petite. Pauci sunt qui imitant vt ab eo petant/sed multi sunt qui fugiunt ne ab eo petant. Refert Seneca q̄ pauper tyricus ab antigono rege petiit talentum. respondit ipe pium esse q̄ tyricus haberet petere. Petiit denarium. respondit ille minus esse q̄ regem decet dare. Esse turpem vīā ex cudendi ingenii cum potuisset dare denarium tam magnū/ talentū tribuere. Deus aūt non se exercuit sed omnes ad petendū inuitat. Augu. Non tantum hortaretur vt peteremus nisi dare vellet. Erubescat hūmana pigritia. plus ille vult dare q̄ nos accipere. plus ille vult misereri q̄ nos amisericordiā liberari. Ideo monet nos apostolus. i. Thessal. v. Sine intermissione orate. Ostribus modis fit. Primo loco et tempus⁹ huic debite orando. Ambro. in lib. de virgi nitate. Solemnes orationes deserende sunt cum gratiarum actione ꝛ cum a somno surgimus/cum procedimus/cum cibum sume re paramus/cū cibū sumpserimus. Sed cum lectū pergimus. Scdo celestia desiderando. Augus. super illud verbum apostoli. Sine intermissione orate. Non dicit sic cū oratio est. et il cōtinuā sit desiderij/continua est oratio. Tertio bene petendo pel agendo. Augu. vbi supra. Iam⁹ nūq̄ desinat orare/ nisi desinat iustus esse. Si semper orat/ qui semper bene agit. Augustī. Si omnis actus iusti quem secundum deum agit oratio reputatur/qui sine intermissione que iusta sunt agit sine intermissione orabit. ꝛc: vnde ab oratiōe cessat nisi iustus esse desistat. Secundo apparet deitas liberalitatem hoc q̄ ad magna petēda nos inuitat ꝛ animat dicēs. Petite et gaudebit vestrum gaudium plenū. Bonum mundi est parvum. Esaie. xxxv. Sicut fumus⁹ aufugiet et consumet̄ quando aut ē fuerit: expergefactus vacua ei alia ē⁹. ꝛc. Gaudiū vero de spiritualibus in patientia est semp plenū. i. Corinth. xiij. Ex parte cognoscimus et ex parte ꝓphetamus. Esaie. Utinam tamen mitti ei aqua. Qualiter aut

tem beatorum ei plenum. Bern. Neq̄ra si sui ei bonum/et summum bonum/et summum gaudium: quod non de creatura sed de creatore capitur. cui ꝓparata ois alia ꝺcundit⁹ vero: et stola summe colonoꝝ dulce amarū/de dextra ei sedē: postremo ois terenū quodcūq; delectare potest molestum. Tertio apparet liberalitas dei in hoc q̄ ad nendam q̄s nos petimus affectu carnales/ne mente lasciviant. Ephe. vi. Petite et accipietis. Et accipietis. Isaie. xxxv. Sitiens pertransibit⁹ et accipiet⁹: querite ꝛ manducabitis: pulsate et aperietur vobis. Ista verba Augustini⁹ in sermone dominī in monte exponit adducendo ex empli alcuius hominis qui ad aliquē los ꝺpergere vellet. et ei infirmos pedes habebat ꝛ vīā nescīret et loci ditus tanta clausa esse. Oportet ergo q̄ in pedibus sancti: deinde q̄ fiducia deniq̄ reuertat⁹ pulsa ꝺ habeat ꝛ nescīret et per deuia pergere. Deinde q̄ ostium sibi aperiat⁹ nihil valeret nec ambulare potuisse/nec ꝑ eam rectam tenuisse/ nec ad locum pergere. Nos ergo ꝑ vīā patientie ad patriā perueniam⁹. Peccatoꝝ aūt habet⁹ infirmos pedes animę per peccatum. Ps. Miserere mei deus. q̄si infirmus sum. ꝛc. Isaie. xl. Qui dat vīā que ducit ad celum. Ps. Quam ernitatis habitaculi non inuenerunt. Et ce lestis filij tenuis clausa est. Matthei. xvi. Et claustra ei⁹ sanctam. Debet ergo primo petere sanctionem et ea accipere. Et hoc est quod dicit. Petite et accipietis. Ps. Sana animā meam quia peccaui tibi. Debet querere ne ꝺpetendo ꝛ tam tarnetur. Et hoc est quod subditur. Querite et inuenietis. Hoc aūt fas ere gratia sancti spiritus. Ps. Spiritus tuus bonus deducet me in terram. ꝛc. Debet pulsare et petere celestis tanue apertionē ꝛ ei aperietur vobis. Ps. Tempus est operandi Esaie. xxvi. Aperiam⁹ et pecta non claudetur.

¶ Secundo tertium.

Ipse enī pater amat vos quia vos me amastis/et credidistis quia ego ꝺcorum. ꝛc. Diligebat do mini quotuis scire plurimū eos in suis petitionibus esse audiret. Secundum debebat ad patrem redire. ¶ Christus patere eiusdem substantie. Quarto si christus nem qui omnium cordium occulta nouit ad ista. Quatuor eis respondit. ¶ Primo dicit⁹ in suis petitionibus erant exaudiendi. Amen amen dico vobis: si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. ¶ Secundo quia a patre erāt dilecti. ideo dicit. Ipse enim pater amat vos ꝛ cetera. ¶ Tertio ostendit eis suam eternam de patre/et suum temporalem de matre generationem cum dicit. Egressus a patre et veni in hunc mundum. ꝛc. ¶ Quarto ostendit eis suam ad patrem reuertionem cum ait. Iterum relinquo mundum et ad patrem vado. Discipuli ergo videntes q̄ christus eis manifestat obscura que non credebant dereant. Sed nunc palam loqueris et prouerbium nullum dicis. Sunt autem prouerbia/ secundum Augustinū/ dicta obscura: que solent audire homines et non intelligere. Nunc clarius quia scio omnia. Beda. Merito illam fore omnia quasi deum confidenter affirmant. Apertum habent q̄ diuinitatis indicia in eis constationem nosse secreta. Ista ad nos conuertentes possumus dicere q̄ christus de his quatuor nos certificat. ¶ Primo de orationum nostrarum expeditione. Cum dicit. Amen amen dico vobis/ si quid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. Sunt aūt tria secundum Bernardum in quodam sermone: que impediunt ne orationes nostre exaudiantur. scilicet pusillanimitas/ tepiditas/ et demeritas. Pusillanimitas impedit: q̄ quando homo considerat suam indignitatē non audet oculos ꝑtere ad dei dignitatē. Ecclesiastes sic timēdo in celum non audet ascendere. sed in infimis iacet. Talibus dicitur esaie. xxvi. Dicite pusillanimes confortamini et nolite timere. Secundum q̄ impedit est tepiditas. Quasi enim tepidus ad cendit quidem: sed fletus dissert/ et languescit: quia pigricia non habuit. De talibus dicitur Apocalypsis. iij. ca. Utinam frigidus esses aut calidus: sed quia tepidus es/ incipiam te euomere de ore meo. Tertium quod impedit est demeritum. Dentio enim ascendere conatur sed ramen det pertur⁹ repellitur: et non tantum non mere tur gratiam/ sed potius meretur offensam. Tales sunt oratiōes eorum qui de suis meritis confidunt: sicut fuit oratio pharisei. De quo dicitur Luce. xviij. cap. Pharisei⁹ stans/ hec apud se orabat. Deus gratias tibi q̄ non sum sicut ceteri hominū. ꝛc. Ut ergo oratio vestra exaudiri mereatur⁹ sicut dicit idem Bernardus. Oportet q̄ sit fidelis/ feruens/et humilis. Fidelis contra oblocutorum timiditatem feruens contra tepidam: humilis contra tumiditatem. ¶ Secundo nos certificat de paterno erga nos dilectione cum dicit. Ipse enim pater amat vos. Quod pater diligat nos per quin q̄ signa manifestatur. Primo per hoc q̄ omnia pt libertā dedit nobis vti in hominum vel in vsum. Unde psalm. Constituisti

Universidad de Deusto
Biblioteca

eum fuy ola opera manuum tuarū. ola subiecisti sub pedibus eius. &c. Et cū illo per hoc q̄ omnia celestia & angelica nobis dedit in ministerium. Hebr.i. Omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditabunt salutem. Tertio per hoc q̄ filius sum dedit nobis in pignus nostre redemptionis. 1. Joh.iij. In hoc apparuit charitas dei in nobis quia filium suum vnigenitum misit in mundum/ vt viuamus per ipsum. Quarto per hoc q̄ dedit nobis spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus. Abba pater. Quinto per hoc q̄ seipsum seruat in hereditatem adoptionis. Ezechie.xlviij. Non erit eis hereditas: ego enim hereditas eorum. Deuteronomij. Dominus ipse hereditas eorum est. Ista quinq; signa amoris tangit Bernardus dicēs. Domine quid est homo q̄ memoris es eius aut filius hominis quoniam visitas eum? ola subiecisti sub pedibus eius. &c. Dicitq; mittis progenitum tuum/ mittis spiritum tuum/ promittis etiam vitam tuam: et ne quid desit ad celestibus ab opere sollicitudinis/ etiam beatos illos spiritus propter nos mittis in ministerij nostri. ¶ Tertio nos certificat de sua temporali et eterna generatione/ cū dicit. Ecce ui a patre.f. per eternā de patre processionem aut per incarnationē per temporalē de matre generationē. Quantū ad primā gratiarum actionem cū magnoret: Sicut ad secundā factū est speculum dei. Sic igitur imago dei sicut ad primā notionē. ¶ Sed notandū q̄ in ipsis sensibilibus triplex est quadruplicitē sit imago. Primo per gliationē. sicut in filio. Genes.v. Genuit ad similitudinē & imaginē suā. Secūdo per impressionē sicut in numismate. Matth.xxij. Cuius est imago hec? & superscriptio? Tertio per inclusionē sicut in lapide vel in ligno. & capitu.xiij. cap. Artifex fabre sculpit lignum diligenter vt assimilet imagini hominis. Quarto per colorum superpositionē sicut in pariete picto. Ezechie. viij. Vniuersa idola domus Israel depicta erāt in circuitu in pariete per totū. Ipse ergo imago dei primo modo per eternam generationem. Col.i. Qui est imago dei invisibilis. Ma. plene similis p̄t nec p̄f̄. Joannis. Qui videt me videt et patrē. Exod.v. Exaudi p̄f̄ oni tuo. Homo aūt est imago sue ad ymaginē dei factus aliis tribus modis sequentibus. Primo per impressionem: quia deus in ipsum imaginem suam impressit. Sa. li. Factus est homo ad imaginem et similitudinē dei. Unde super illud Col.i. Qui est imago dei invisibilis. dicit glo. Ac si esset imago regis in nummo alterius nūmi. Nos sum⁹ nūmus in quibus imago dei est. Ipse est filius q̄ est hoc quod pater est. quod subiicit in gl. Nulla imago coli debet nisi illa q̄ est ipsa rei cuius illa q̄ est imago. Secūdo modo homo dicitur imago dei p̄ creationē. Corpus enim nr̄m modo participat multa super fluitates elementa operatiua q̄ est in deum ad rectitudinem omnia motiua et perfectiua corporis decidentur et intantū redundabit q̄ corpus xpi gloriosū configurabitur. Phil.iij. Salvatorem expectamus dñm nostrū iesum xp̄m qui reformabit corpus humilitatis nostre conformē corpori claritatis sue. Tertio homo fit imago dei per colorū appositionē. Ita anima nostra modo habet defectū multorū colorū/ quos virtutes portat. Sed in patria colorabitur et decorabitur quatuor coloribus de quibus dicitur Ezo.xvi. Facies veium de hyacintho et purpura coccoq; bis tincto et bysso retorta. Hyacinthus est color aeris sine celestis. purpura sanguinei. coccus flaui. byssus nitor. Tingitur igitur ala colore hyacinthino sue celesti per celestis pulchritudinē et suauitatem. Iho. Delectationes in dexteris tuis vsq; in finē. Tingitur colore purpureo sue sanguineo per mundiciam et puritatē. Tract enim sanguis alienum hominem mūdi claritatem/ sanguis christi habet virtutem purificatiuam: per quam anima sanctorū purificat et dealbat. Apoc.vij. Lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Tingitur colore coccineo sue flauo per ardentem dilectionem et charitatem. Modo et est sanctoꝝ p̄fectus notatus autem est forme charitatis et ⁊ modus. Efate. cxvij. Vidit ista cetus ignis in sion ⁊ caminus in hierusalem. Tingitur colore byssino per lucidam et apertam visionē. Modo enim videmus obscure/ sed tunc clare ⁊ lucide. 1. Corinth.xiij. Videmus nūc per speculum et in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Posset michi alicui dici q̄ sancti viri etiam in patria erunt imago dei dicitur esse per impressionē: q̄ imago dei est in eis impressa. Et per dilectionem conformis et reformati omnia vitia. Et per colorum superpositionem: quia colores virtutum ponūtur in anima. Et per generationē: quia a deo generantur in gratia. Iusti sicut Johannis. 1. cap. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Secundo quantum ad naturalem rōpositionem christus factus est speculum dei. Sapientie.vij. Candor lucis eterne et speculum sine macula. Speculum fit ex commixtione vitri cum plumbo. Quicunque est homo speculatur in vitro effigiē vel in piuma

ba fit/ imaginem suā videre non poterit/ sed q̄s fit collectio vtriusq; ipsum videbit. Per vitrū fragilitatur deitas fulgida: per plumbum q̄s habet colore terreum/ humanitas figurat. Homo igit non potest se speculari in deo: propter nimiā sui claritatem. 1. Timo.vi. Lucē habitat inaccessibilem. Nec in hoc aliquo pacto quia per hoc deficeret. Job.xxvij. Nam quippe imminuar remanebo. Ideoq; vitrū sue vestitio cū plumbo nostre humanitatis est obiectum: et sic potest speculū fit effectū in quo quilibet deificatus suos speculari et reformare potest. Nam sic homo potest speculari humiliatē. Matth.xi. Discite a me q̄ mitis sum ⁊ humilis corde. Summo pauperiem. Matth.v. Quia pauper spūe. Beatus. Misericordes. Beatus. Et sic de aliis. Ecclesiastes. Qui addit scientiam addit et laborem. Et nimis carnes comedisse legitur/ qui de aquo paschali propter legis preceptum. Tertio tocalidit atem. Esa.xlvij. Non erit tristitia negs turbulentus. Israel dicit pacificum ⁊ tacturnitatem. Idem. Iacob/ super filiū/ puerū fui. ¶ Quarto nos certificat de sua gloriosa ad patrē reuersione cū dicit. Iterū relinquo mūdū et vado ad patrē. Matei.xxvij. Data quidē illis potestate locuē est eis: dñs ipse est in celo/ et sedet a dextris dei. Dextera aūt dei est equalitas dei. Sūt potissa bona deuet est virtus deuet est potestas dei. Ipse aūt est deus noster. frater noster. et deus noster. Ihesus igit deus noster sedet a dextris dei. In equalitate dei. ps. Dixit dñs dño meo ⁊c. Iudicium est frater noster. Homo erit sedet a dextris dei. Im potestate bonis dei ⁊ potestas. Et sic. Ihesus est frater noster. Homo est deus noster. et sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

sfactos fortem diuinum qui recepit alienum. Beri. Delicata est diuina cōsolatio: et nō datur admittēdū aliud. Ideo ppheture fugiebat cōsolari. Remitt cōsolatorē ac. ℣. Sed ego mittā eū q̄ mitteret discipulis sancta spiritū sanctum ad instruēdum ipsos ignorantes dicit. Spiritū veritatis. Dicitur alit spūs veritatis: q̄ tribuit veritatem de qualibet re et maxime de mundo: cōsideratio q̄ nulla veritas est in mūdo. Nam vt dicit Hilarius: mundus nihil habet falsum: nihil sincerū: nihil imperfectū. In quo sentitur tale vita nō est veritas: q̄ hic est falsitas/incertitudo/et imperfectio. Est etiā falsitas q̄ dicta quę in mūdo sunt/falsa: mendacia sunt. Here. xvi. Vere mendacium possederūt patres nostri/vanitatem quę eis non prōfuit. Est etiā mēdacium significatiue dicte vocis cum intentione falleēdi. Ita terrena et mūdana sunt bonis significatiue pena et malis significatiue falsa. Qualiter alit bonis sint significatiue vera/ostēdet Christus sup Matth. vicesimo. Considera q̄ deus non creauit bonos electos huius in hoc mūdo vt eis frauaret: sed vt per hoc intelligamus q̄ sicut bonis sunt delectabilia terrena/sic bona sunt ipsa celestia. Pulcritudo etiā bonum est. gaudere carnaliter per hoc debes intelligere q̄ melius est gaudere alcē. Gaudium carnis est carne frui/et gaudiū alcē sic ipsum creauit bonus electos huius in hoc mūdo vt eis frauaret: sed vt per hoc intelligamus q̄ sicut bonis sunt delectabilia terrena/sic bona sunt ipsa celestia. Pulcritudo etiā bonum est. gaudere carnaliter per hoc debes intelligere q̄ melius est gaudere alcē. Gaudium carnis est carne frui/et gaudiū alcē sic ipsum creauit. Sed ego dilexi te. Dilexit deus electos

Universidad de Deusto
Biblioteca

ritus scīus a patre ⁊ a filio non factus/ nec creatus/ nec genitus: sed procedens. Quidnus est magnus doctor grecor⁹ in libro de sancto spū qui et Cyrillus dicit: et Johannes chrysostomus idem testatur. Sed hoc ostendit̄ rōnib⁹. Prima ratio est: qm nouit̄ est per se q⁹ amor procedit ab amante. Cū igit̄ur scīus spūs sit amor quo pater aū se filium: et filius patrē: manifestū est q⁹ spūs scīus procedit a patre ⁊ filio. Secūda ratio est: quia in sole reluxit trinitatis vestigiū. Videm⁹ q⁹ radius est a sole/ et calor procedit a sole et a radio: sic spūs scīus ā patre ⁊ a filio. Tertia ratio est: q⁹ imago ideo propter tres processus/ amor procedit a notitia: sic spūs scīus q̄ est amor procedit a filio q̄ est sapiētia ⁊ notitia patris. ¶ Secūdo dicitur ꝑ eos. Filii mittēdo spiritū sanctū dicit̄ ei. Quē ego mittā vob⁹ a patre. Et quo igit̄ spūs scīus ad nos mittitur/ nos ipsos preparare debem⁹. Ideo admonem⁹ spūs sancti in hac ecclia recolitur cuplici de causa. Primo q⁹ ipse spūs sanctus primitie ⁊ primitias exhibuit. In hac ecclia recolitur primitiorū sequitur et habito. Secūda causa est: q⁹ ideo missus spūs sancti in horis futuris recolitur: ut noster animus preparetur/ ꝯtra fc⁹ mūdāo⁹ purificādo. Spūs quidem scīus figurat̄ per columbam. Colūba aūt quidam sunt valde multi: quidā valde boni: quidā mediocriter boni ⁊ mediocriter mali. Valde mali sunt q⁹ habēt corda in colūba. i. humilitate: in quibus spūs scīus non habitat. Sapiē. i. In malivolam animā non introibit sapiētia: nec habitat in corpore subdito peccatis. Et bene dicit subdito peccatis. Aliud est enī subditum esse peccato: aliud est pcto esse peccatū: aliud superiorem esse peccato. Ille subditus est pcto cui peccata dominātur. In cuius persona dicit apls⁹. Iniquitates mee supergresse sunt caput meū ꝛc. Aug. Peccator⁹ serū⁹ est qui dominos quos vetuit. Ille est superior peccatis q̄ ea supprimit ⁊ vincit: ita q⁹ vltra sibi ostari non possunt. Ps. Cōfringam illos nec poterūt stare: cadēt subtus pedes meos. Cum pctis vo sunt oēs boni: iusti ⁊ illi. i. Joh. i. Si dixerimus q⁹ peccatū non habemus/ nosipsos seducim⁹: et veritas in nobis non est. Alii sunt valde boni: sc⁹ viri gracil qui habēt corda mūda ⁊ floridā: in quibus spūs scīus habitat delectabiliter. In quos coelitꝰ ascetur illud paradisi/ rosa martirum/ viola humilitatis: q̄ possunt dicere illud Cant. i. Tectulus noster floridus. Alii sunt mediocriter boni et mediocriter mali: sc⁹ imperfecti quoq⁹ corda quidē pulnere vernalium sunt aspersa: et ideo in eis spūs scīus habitat: sed non bñ benter. Remo q̄dē videt̄ velle stare in pulnere. Bonus est valde p̄positus est ad illos pulueres cōtrahēdos. Et ratio est q⁹ cum pulnere habet magnā similitudinem ⁊ eo gratissimum. Est enī de pulnere fact⁹ et in pulnerem reuertēdus/ et pulnerem habet corpus. Bēl. iij. Vonec reuertaris in terrā de qua sumptus es. ecce q⁹ de pulnere est cōditus. Quia pulnis es. ecce q⁹ pulneres habet corpus. Et in pulnerem reuertēdus. nec q⁹ est in pulnerem resolubilēs. Anima igit̄ tātum habet similitudinem cū pulnere: tātū similis appetit suum similē/ sc⁹ tam de facili contrahit terrenas affectiones. Ad dic tū pulueribus anim⁹ est purgādꝰ. Matth. xi. Secutus pulnerem de pdibus. s. de affectionib⁹ terrenis. ¶ Tertio ponitur ꝑsona spūs sancti apl⁹ⁱ consolatoris: cū dicit. Cū venerit ꝑaclitus. i. consolator. Notādum aūt q⁹ inueni⁹ sine tribulatione qui bonus nunq⁹ patiat̄ur/ triplicit̄er potest̄ considerari. Aut qm est penitens et se reprehendit odium in corde ⁊ rancorem. Aut quia est ꝑsona ⁊ et tunc habet amaritudinem dolorem. Sic aut dubitatur futurā et tūc habet timorem. Sed spūs scīus contra istas tres tribulationes dat tres consolationes: quo in tribus signis apparuit. Nam odium pcti tollit aūt ꝛecognitio in specie columbe apparuit super ch̄m hoc ꝓbatur Luce. xij. Colūba est fulle caret: et significat q⁹ spūs scīus illū in quē venit/ fellē rancoris auferre facit. Naple. viij. Vocatur idem spūs fumiu⁹ benignus/ ⁊ humanus: qz illos quos repler facit fumiem in cordis benignos in sermone: et humanos in conuersatione. Contra pusillanimitatē refrigerat et restringit dulcedine: ideo apparuit in specie mitis sup christum ꝛansfiguratum: qui habetur matth. xvij. Nubes eū habet contra istum refrigerat. Bern. Quid non refrigerat dulcedo illa q⁹ mox q⁹q⁹ facit dulcissimū est. Quis aspernat̄ est: et potest̄ illi precium de quo ps Psal. xlij. Fecit mecum dimum fornacis quasi vītum rotis flāme? Contra futurum animat. ad cōfortādum pcessionē: ideo apparuit in specie ignis sup apl⁹ⁱ collectū cōgregatū. Sicut enī una terrarum est fragile/ sic ignis exoctum efficitur solidum: sic ⁊ apl⁹ⁱ ante adventum spūs sancti erāt fragiles ⁊ tanq̄ multa de sua terra: sed igne spūs sancti exoctī facti sunt sicut tecta fortia. Unde potest̄ quilibet eop dicere cū ꝑphēta. Factum est cor meū tanq̄ cera liquescens: ecce ante adventum spūs sancti: sed postea erāt tanq̄ tecta virtutū mea. ¶ Quarto ponit̄ ꝑsona apostolorum q⁹ fuerunt ichonet in testimonium perhibendi: cum dicit. Et testimonium perhibebitis. Dicit aūt dicit Jhesus. Testis tribus modis consideratur ꝑ sexū: ꝑ natura vt sit ꝑ: non mulier: ꝑ virtū: et ꝑ inhabile testimoniū sanctus ꝓferr. Conclusit ergo sit liber non seruus: ꝓ⁹ seruus me impedientis testimonii suppeditat ꝓ testis. Ut sit innocens non infamis: ꝓ⁹ infamis cū homine ferebat̄ ne sit habere cōmercium. Apostoli igit̄ fuerunt idonei testes. Primo q⁹ fuerunt viri liberi se mineri nequ⁹ molleq⁹: ideo nullis ꝑsecutionibus cedebāt. Unde cū flagellarent̄ ibant. Actu. v. Obedire deo oportet magis q⁹ hominib⁹. Secundo quia fuerūt itherū non seruiret ideo sine fine dicebāt ꝓ⁹ dicebant. Rom. vij. Ut sit⁹ magna reddebant apostoli testimoniū resurrectionis dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Tertio quia fuerūt inocentes et sancte vite: et ideo a testib⁹ carpere repelli non poterant. Non est ꝓbatū aliq⁹ eop dixisse illud. Rom. ij. In quo enī alterū iudicas: teipsum condēnas. Illa tria tāgit Joan. xv. Testis est gratis spūs sancti quē testib⁹ mittit dilexit: ⁊ desiderium pernicios⁹ⁱ ꝓsumit: ⁊ trepidatio nem abiect. In hoc q⁹ diffolut⁹ tristitiam dat cordis firmitatem. In hoc q⁹ dilexerit̄ gratuitum cōsumit: dat vite sancti tatem. In hoc q⁹ trepidatione abiect: dat confidentiam et animi liberta. em.

¶ Sermo tertius.

Bscs synagogis facient vos. Hic ponit hōs ꝓ⁹ ois q⁹ interficit vos arbitret obsequiū se ꝓstare deo. Quidā spūs multa aduersa erāt ꝓ⁹ sui: ideo ꝓhibet̄ ea spūs ꝓ⁹ fecisti: ne ꝓ hoc ꝓ⁹ deū esse cognoscat q⁹ ita fecit futura sicut ꝓfessus. Sic ne vt in ipsa ꝓsecutiōe cuiusq⁹ sibi quide de vana ꝺ. Sine vt cōtra ista ꝓpcis patiē fe se munit. Ponebat aūt tres eos ē ꝓ⁹ furos. Ose a synagogis separationē ois dicie. Hic q⁹ synagogis facient vos. Secundo occisionē. Tertio occisionem. Illa duo tangit cū dicit. Venit hora vt ois q⁹ interficit vos ꝛ cet. Ecā dicat. Ideo malos deo seruire credat. ¶ Circa primū notandū q⁹ sicut dicit Hugo de scō victore. Tāe tā pacis fuit grauis apostolis eccl̄a synagogā q⁹ mundū erāt ecclesiaste q⁹ adhuc ad tē plum cōsuetudo seruat. Actu. iij. Petrus et Johannes ascendebāt in templum ad horam orationis nonā. Tamen secundū veritatem (vt dicit Augu.) multū mali fuit eto ecclesia synagogis adhuc ibi quidā inde exiturī erant et eos si nullus eos expelleret. Illa aūt sententia qua iudei apostolos ab ingressu templi separauerunt/ tripla erat.

Tribus enī modis fidei aliq⁹ inimica esse potest: ꝓ⁹ ea q⁹ fidei ꝓfertur et odio vel ire. Et cōsequēs fidei causa separatio non subest. Et ordine q⁹ⁱ. ꝓ⁹ enī tātū odium. q⁹ dicit ecclia referr̄ ad ordinē. q⁹ dicit ecclia referr̄ ad ordinē. Illa tria tāgit cōcilium sardicen sc⁹ vt habeā in decreto xxi. q. ij. ⁊ ecclia sepe tractat⁹ (qđ nō debet esse) cito et aspere cōmouet: ꝓpositū dicit̄ ne innocens condēnetur. q⁹ dicit ecclia referr̄ ad ordinē. q⁹ dicit ecclia referr̄ ad ordinē. Fuit igit̄ sibi tūc dicit̄ sibi a iudeis: ab eop q⁹ ipsi ex odio ꝓcluserunt. Mat. x. Erit⁹ odio omnibus hoīb⁹ ꝓpter nomē meū. Secūdo ex causa: qz ex eo q⁹ ita ipm credebant et eū ꝓdicebant. Joh. ix. Jam enī constituerāt iudei vt si quis confiteret eū esse xp̄m ex tra synagogā fieret. Tertio ex ordine. Ams de dicit paulus Actu. xxij. Vt hominē romanū indamnatum licet vobis flagellare. Interimere⁹. Indāmatum. i. ordine iudiciali ne quis reos q⁹ cōmittā. Talem sententiā excōmunicationis sic ꝓfectus ꝓclam⁹ nostri ꝓpōs sepe fecerunt. Et tamen talis sententia excōmunicationis ꝓ⁹ iuste fulminata ꝓinde sit iusta et inquantū est timenda et seruanda et patienter ferenda. Tunc enī non nocet. sed ꝓdest. Meretur enī talis in hoc q⁹ verecundā sustinet: in hoc q⁹ superiori honestā obtemperet: in hoc q⁹ primo exemplū patientie ꝓbet. Si aūt quis iuste excōmunicatus irrideret. sententia valde est timenda ꝓpter periculū damni et opprobrium. Periculū aūt trepidationis est. Primū q⁹ in potestate demonis tradit. Sicut patet. i. Corinth. v. de filio fornicario publico quem apostolus excōcauit et mox in ipsum sathanas potestatē accepit. Augu. Olo ychannē qui a sacerdote ecclesiatur sathane tradit. Extra enī ecclesiā est diabolus: sicut in ecclesia ipse est ꝓpterea diabolo tradit: q⁹ ab ecclesiastica cōtione removetur. Secūm periculū est q⁹ dei gra et ꝓtectio abeo subtrahit̄ur et libidinis retinquantur vt liberū sit eis ruere in peccatū ꝓcipitū a quo extre non valēt cū fiat subi. Eccl. xij. Ue soli: quia si ceciderit non habet subleuātē. Tertiū periculū est q⁹ ex excōicatio est modꝰ cōtagiosus. sicut et ꝓticipans sepulcro incurrit sepulture ꝓticipatio excōicatis incurrit excōicationē. Unde legit̄ur q⁹ quidā sanctus quendam demonē q̄ hominē famulerat adiurauit: vt sibi diceret qđ esset illud ꝓtū q⁹ diabo

Universidad de Deusto
Biblioteca

tus pluraliter/ retor. Qui respondit q̃ ex cõmunicatoris ecclẽ excatus hominẽ totẽ die peccare furtũ dñi eos ad participãdũ se ei⁹ tũdicit. Secõdo timenda est propt̃ diuinum quod est triplex. Primum est ignis tales suffrageũ abomino et benefactis eccle se primuntur. Quarũ participationem papa optabat dicẽs. Participes me facerũ olim timentiũ etc. Secũdo est q̃ spũs tu sanctꝰ non visitabitur. Sicut enim ignis nõ inflammat ligna diuisa: nec spũs hãnus obstat mẽbra a corpe separata. Sic nec spũs sanctus inflammat nec visitat ecclesiasticorũ est a corpore ecclesie separatos. Aug. super Joh̃. Nichil sic formidare debet xp̃ianus sicut separari a corpore xp̃i. Ji ẽn nõ est membũ eius: nõ vegetatur spũ ei⁹. Tertiũ damnũ est q̃ a sanctis infirmitatibꝰ nõ curant. Nã ẽn cura et posse ipsoꝝ potibus medicinis et remediis perficitur. que dñi sunt ecclie sacra. Que instar pũi sanctꝰ pulneriũ medicine. Jnstar oleꝝ dolore vulneriũ bulcuntꝰ. Jsta duo notantur Luce. x. in hoste samarita. Et instar pugnãtoꝝ vulnera sanant. Ecclesiasticꝰ. xxxviij. Unguentarius conficit pigmẽta sanitatis. Tertio timenda est propter opprobriũ sine infamiã. Infamia ẽn in tribus apparet. Primo q̃ tãq̃ canes de ecclesia expelluntur. Apoc. xxij. Foris canes. Nã ẽn sunt digni videre dei mysteria. Psalm. xvij. Nolite sanctũ dare canibus. Secundo hereticis ob latrantiũ et detractantiũ et nõ pugnantes ecclesiã. Que execrato holocẽ ad cantẽ. Secũdo infamia sine opprobriũ est: q̃ magia q̃ saracen̄ vel infidelis pot̃ sine peccatis. Potest ẽn dñs Joh̃ alicui saracenꝰ vel pagano: nec propter hoc aliquã ecclesiastice incurrit. i. Cor. v. Et quid tra eos nominatur inter vos fornicatus aut auarus. etc. Cum eiusmodi nec cibũ sumere. Augu. Ecclesiastice intelligit voluit oppoꝝ quelit extra quẽlibet fides ordine iudicij dño et in charitate proferꝝ. Item sup illud Math. xviij. Sit tibi sicut ethnicus et publicanus. dicit Rho. Detestabilior ẽ qui sub nole fidelis agit opa infidẽ. Nã q̃ agit ẽn infidelis. Jdeo propter talẽ detestationẽ de ecclia in parabolis ei⁹ dicit pa⁹ iudeis et pagano non erat p̃ excõicatio. ¶ Tertio infamia ẽt q̃ excõicatus videt esse sine ordine. Judeꝰ ẽn legẽ sua habentiũ nõ sufficienter. Saracen̄ sua. Jstam sua. Sed excõicatus sit extra ordinẽ: nõ erit in domo nec sacerdꝰ nec ministꝝ. Ne tali⁹ propter. v. Nõ apostata vir multis. etc. Jl Jesuit qui ex excõicato participant peccãt in excõicato/ cuius nec auctor dñi sunt: et per cõsequẽs peccãt in deũ. Justus ille, Qui vos spernit me spernit. Peccat in eos cuius sanitatẽ impediũt dñi pertinendũ et consultoꝝ que aliquãdo ẽt obsa lubrio ab eis auferant. Et ex his. Sil cõsilio gãdere in gratiã et gloriã. Procent in scripturis morbi ecclesiarum vitare cõtemnit. Peccant in illũ cuius occasiõe et populari sunt quẽ hoc tanti factionꝝ libi sert impedit. ¶ Secũdo malũ qd apli pasturi erant fuit in sanctꝰ. Non est ẽn in malitio timẽdũ: q̃ a turpibus hominibus est orta. Tunc ẽn potius videt esse ad commendationẽ q̃ ad vituperationẽ. Greg. super per Ezechi. Per meritoꝝ derogatio vite nõ les ẽt oppoꝝbatio q̃ in ẽ dñmr̃ iustitie, ubi nõ habere si illis vesp̃ere nec primus ꝙ non placet deo. Et hoc ostẽdi potẽt quadruplici exẽplo: scilicet luctatoꝝ histrionũ: et medici. Primo exemplo iustꝰ ꝙ non est derogatio sed cõmendatio lucis si eam faciunt et odiunt vesp̃ertiliones. Sancti enim viri sunt lux q̃ habẽt lucidam famã. i. Thessa. v. Oẽs vos filij lucis estis et filij diei. Peccãtes aut ẽ sunt tenebre q̃ vesp̃ertiliones: q̃ odiũt lucem. Et odiunt q̃ apparet nisi. Et ideo cũ pirata lucidus esse nõ possunt. ũ. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras? Non ergo derogatur virtꝰ lucidus si infamantur ab hoc ẽ nibus tenebrosis. ¶ Q̃ quidã suus amicus Diogeni philosopho detulit. Cunctẽ te vituperantiũ. Quo sapiẽtẽ ab insipientibꝰ fert ri. Et medicꝰ tacitat esse lingua mala illũ q̃ vituperat. Sic ẽo hoc ostẽditur ex pto odonis. Nã et ẽn derogatio sed cõmendatio odonis. Nã ẽn fugiant serpentes. Get vi pel sunt occurrentia fama. ij. Cor. vij. Odore nostre sue manifestãt per nos in oi loco. Peccatores aut ẽ sunt serpentini: quia virus detractionis semper portant. venenũ in lingua. Jo. Venenũ aspidũ sub labijs eoꝝ. Sicut autem odor vitalis bonos recreat: sic malus conturbat. ũ. Corinth. Mille ẽn sum⁹ odor mortis in mortẽ: alijs odor vite in vitã. Non ẽt ergo vituperatio viri odoriferi si infamẽtur ab hominibus feritis. Unde Aristo. philosophꝰ ẽt quidam dicerat. Homines te contemnũt ait. Et illos ajũt. Jr nec ẽt illos: nec ego curo illos. Tertio hoc ostenditur exẽplo colonianꝝ non ẽt derogatio sed cõmendatio colonis si cant de illo falsa maledicant quem nunq̃ viderunt. Sancti viri coloni sunt alicuius ciuitatis: nisi ro humilitas et spes charitatis tacere ecclesiis cõtẽplationi ut virtꝰ ambitus conuertatꝝ nis. Proinde ex nichil sunt cet. Capit. ũ. Execrant illos matutis cap. Nõ ẽt igitur derogatio quando peccatores ẽt de colo ribus pirtutum male tractare poluit. imo a talibus laudari et ẽt vituperatos/ et odiri ẽt commen[illegible]. Unde ẽt qui dam fumosꝰ spectatꝰ de philosopho. Si homines me odirent ut tessalẽdo me permanerem. Respũdit. Et ego me permanerem si me quãdocunq̃ amarent. Quarto pero hoc ostenditur exẽplo medici: quia non ẽt derogatio me dicorum sed commẽdatio si frenetici dum conualescunt. Medici sunt serui dei ab hominibus honorandi. Eccle. xxxviij. Honora medicum propter necessitatẽ. Frenetici sunt peccatores qui manus sibi inijciunt. Sapiẽtie. xv. Occidit homo per malitiam animam suam. Et sicut frenetici seruos dei tractant animas suas: sic et illi. Et ideo nõ debent curari: sed coũ blasphemiam detẽdere. Legitur de pessa siano imperatore q̃ cum esset agrotus et nec et quidam impoperando sibi diceret pulsum petiam posse mutare/ non audiũt. Respondit. Hactenus modi hominibus obedi mus. et tu mihi vis dare cõtemptum. Et fili pentiam. ¶ Tertiũ malũ quod apostoli erant passuri est occisio corporis. Non est tamen timenda occisio propter christum p pter quatuor rationes. Prima ratio est: q nullus non ẽt qui expetere audeat ronchinum patrum quẽ ad sperat accipere a rege Persarum et ducem. Piger ronchinus est corpus nostrum ad omne opus bonum tarditi et pigrum: post cuius mortem accipiemus uestem doctrinam. id. est corpus ipsum glorificatum. Item ad ordem agitatoꝝ. Sebunt lentes et tanq̃ sentille in arundine ter sustinet quas laceratione grossi facti sunt. Quocirca grossus est corpus nostrum: post cuius lacerationem gloriosum erit. Secunda ratio est quia ibi erit habenti dabitur et habundabit. Mat. xiij. Quicunq̃ grossus est corpus nostrum: habundabit in illo. id. est in gloria. Tertia ratio est quia ibi nos splendebimus et exultabimus. Tertia ratio est remebuntur quando sperat venire ad pas ipsum corpus: post cuius fractionem rect ptemus palmam ligneam. i. corpus glori ficatum quẽadmodũ dicit claritatis. Mat. xxiij. Tunc fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Quarta ratio est quia ibi ter permittit homo delerum domum luteã et caliginose posset recuperare domum aurcam et eternam. Domum luteã caliginosam est corpus nostrum de luto factum et mor et seductũ: post cuius destructionem recipiemus domum eternam. id. est ipsum corpus glorificatum quantum ad dotem tris mutabilitatis. ij. Cor. v. ¶ Quinto cum quos

ultum ẽt terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur: q̃ edificationem de deo habemus domum nõ manufactam sed eternam in celis: quam nobis prestare dignetur ipse altissimus.

¶ Finit pars hyemalis sermonũ magistri Jacobi de Voragine.

¶ Incipit pars estiualis.

¶ In die sancto pentecostes.

¶ Sermo primus.

Si quis diligit me sermonem meum seruabit etc. Joh̃. xiiij. Scrit deꝰ hac vita fugosa tria desiderat. Primo habere amore dei. Secundo confirmari ꝑ q̃ in fidem in ipso amare dei. Tertio per aliquẽ modũ serre fidelis in amorẽ dei. Jsta tria ẽ ꝑho hic tãgunt. Spiritus enim sanctus vt dicit Aug. amor est. Primo igitur ponitur spũs sanctꝰ in corda fidelium missꝰ ẽt de. Ad ẽt veritem. Secũdo spũs sanctꝰ missꝰ ẽt a patre. ad ẽt habit. Et manebit o pud eũ factum. Tertio ipsius missꝰ ꝓfit matꝝ manꝰ. facto ẽt promittit. Si do vitã git me sermonem meum seruabit. ¶ Circa primũ notandum q̃ sicut dicit Augustꝰ. Veniunt ad nos pater et filius: et spũs sanctus. venisti subueniendo/ ventasꝰ obediendo. venisti illuminando/ venisti intuendo. venisti amando / pennasꝰ imitando. Ad hoc ubi et spũs sctus ad nos venire nos possumꝰ recipere: debemus nos disponere et preparare. Sunt ãlt tria que nos preparant et disponũt. Primo ẽt necessaria est cordis purificatio. Nullus ẽn sapiẽs poneret balsamum in vasa impuroꝝ nec vinum bonũ in mũ spũs sanctꝰ mittet in corde immundo. Unde prophetꝰ petit nulla mundiã cationem. cum dicit. Cor mundum cre in me deus. Deinde balsami mittendi cum subdit. Et spũs rectũ innoua in viscerũ hus meis. Inhenter hospitatur homo in vo mo mundo. sic et spũs sanctus in conscientia pura. Quocunq̃ in homẽ. Certe si deus in vestrum quiescere vultis parate mundum intrare: cum alterationẽ domus tota mundaretur: ne quicq̃ forte esset qd ocꝰ eius offenderet. Ter gat ergo scelera prius opera/ qui deus quies

parū hominū mētis. A tribus aūt peccatis maxime oportet cor purgari. qz spūs sanctus ēē alīa ībi non potest. De quib⁹ dicitur. i. Cor. vi. Q̄ sūt discipline et rigidi et stulti? et ut ait ēe a cogitatiōibus que sunt sine intellectu et corripitur a superueniente iniquitate. Primū igitur est peccatum duplicitatis. Jdeo dr̄ spūs disciplinę effugiet fictum id est illum qui fingit se habere mores correctiones et motus oppositiōes: nō habet. Jpse est enim spūs veritatis. Joh. xiv. Cum aūt venerit spūs veritatis. rc. Veritas aūt integra et pura cū duplicitate vel fictione stare nō potest. Scōm̄ pcīm est carnalitatis. ideo subdit. Et nō ut ēet se a cogitatiōibus que sunt sine intellectu. Carnalis enim animā dicit? fuit homīe ēē destitutū et sine intellectu. Jo. Nolite fieri sicut equus et mulus quib⁹ non est intellectus. Spūs enim fictus est spūs sanctitatis. Job. xiii. Para cū illo autē spūs sanctus. rc. Sanctitas aūt ēē simulata stare nō potest. Tertiū aūt pcīm est elationis. ideo subdit. Et corripietur a. expellētur a superueniente iniquitate. Iniquitas dr̄ quasi inequalitas. Animo aūt magis inequalis est q̄ iracundus: quia nullī vult ēē equalis. Unde sicut dicit p̄ latus poeta. Natura superbi est minor q̄ pelpere. maioribus inuidere. ab equalib⁹ dissentire. Cū talī igitur superbo spūs sc̄us habitare nō potest. cum sit charitas. i. Joh. iiii. Deus charitas est: spūs aūt charitatis non pōt stare cū spūrita dissensionis. Scdo necessaria est pax⁹ humilitatis. Ibenter enim homo venit ad illum hospitē ubi honorifice credit. Unde ibi. Beatus qui intelligit super egenū et pauperē. Eccl. iii. Magna potentia dei solius et ab humilibus honoratur. Et qm̄ spūs sanctus aqua dicitur: ideo non fluit in montib⁹ sz̄ per valles humiles. Jo. Qui emittis fontes in convallibus: inter medium montū pertransibunt aque. Duo mōtes sunt due species superbie. Una ḡ̄ nascitur ex re spūali. Alia ḡ̄ nascitur ex re temporali. In medio istoz duoz mōtiū transit humilitas q̄ semper medijs desiderat: nec ad aliquē illoz declinat: et ideo in tali medio ad gratiam gratū transeant. Q̄ aūt spūs sc̄us non habitet nisi cū humilib⁹ et mansuetis significatū est Esa. lvii. ubi dicitur q̄ spūs pōt ferebatur super aquas. Non enī fert sup terrā: q̄a non reflectit in corde terreno. Nec sup aerē: q̄a nō reflectit in corde elato. Nec sup ignē: q̄a nō reflectit in corde ignē concupiscentie inflamato. Sed super aquā: q̄a reflectit in corde ductili et mansueto. Contra spūs malignus reqniescit super terrā: q̄a ibi ad mādūcandū quis diabol⁹ terrenū hominē sibi incorporat. Esa. lxi. Terrā comedes cibis tuis vite tue. Super aerem: q̄a ibi ad habitandū: q̄ diabolus superbus inhabitat. Eph. ii. Secundū principē potestatis aeris huius. Sup ignē gehenne: q̄a ibi ad combustiōnē mittit. Matt. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo et angelis eius. Et sup ignem cōcupiscētie: q̄ datus est sibi ad succendendū Osee. vii. Oēs adulterantes quasi clibanus succensus a coquente. Sup aquam aūt non ferk⁹: q̄a in corde ingrati et mansueto non mouetur animo ibi contrariabulatur. Jo. Contribulabit capita draconū in aquis. Jbi subuertitur. Exod. xv. Submersi sunt quasi plūbum in aquis vehemētibus. Tertio ne elatus sit mentis tranquillitas vocatio. Ibenter enim homo ad illud habitaculum diuertit ubi quietem se habere credit. unde dicit Esaie. lxvi. Ecce ego ad eum transilationem. Super quē requiescet spūritus meus nisi super humilē et quietū? In hanc significationē filij Israel non potuerunt recipere manna q̄dū fuerunt in egressione q̄dū habuerūt secū farina egyptiaca: q̄dū nō transierant mare egyptū. q̄z in egypto non est quies: nec̄ farina egypti est quies: nec contra mare egypti est quies. Illi sunt in egypto qui adhuc sunt in peccato. In istis non est quies. Esaie. xlviii. Non est pax impijs dicit dominus. Illi retinent farinam egypti qui adhuc habent cogitationes et delectationes peccati. Nec in illis est quies. Joh. xvii. Cogitationes mee dissipate sunt / torquentes cor meum. Illi nondum pertransierunt mare egypti qui adhuc permanent contra pacē sancte ecclie⁹ dissidentes. Nec in illis est quies. Joh. xvi. In mundo pressuram habebitis: in me autem pacē. ¶ Secundo possit spūritus sanctus conservatio. ideo dicitur: mansionem apud eum faciemus. Spūritus sanctus ignis est qui per tria conseruatur sicut et ignis materialis. Primo per cineris superpositionem. id est motiue meditationem. Eccl. x. Quid superbis terra et cinis? Isto modo confirmabat apostolos qui dicebat. ii. Corinthior. iii⁰. Habemus thesaurum istum in vasis fictilibus. Uas fictile est corpus mortale. Non enim est vas ferreum: sed tamen terra: quia fragile. sonum quod cito sonat. Esaie. i. Quia caro fenum. Tamen vas terreum est quod cito frangitur. Jo. Tamen vas figuli cōfringes eos. Tamen uitreum quod cito comminuitur. Ausust. in Ich. homel. Fragiliores sunt uasa q̄ si uitrea essemus. Uitreum enim est si fragile est: tamen seruatum non uult ut sit. ingentes soles calceos habere. et pauper

factus in qualibet dicunt nepotes: et pone potes. Alia aūt humana sollicitudo seruatur: dū tare nō potest. Illo aūt modo olim imperatores signū cōseruabant. Sic aūt est legē in vita sancti Johannis olei⁹ mussyrari. Illa die qua imperator coronabatur: edificator edes monumentorum eis in terra gabant decentes. De quali marmore habet sperū sui? ubi sit edificet sepulchrū? Si sic ea die qua sibi imponebat corona/ sibi etiā habet ad sepultura: vt sic mortalem se esse cognoscat: et semper se in humilitate teneret. ei sicut dicitur Eccle. x. Omnis potestatis humane vita. Ecclesia cōseruatur per ligneū? id est bonoū operum appositionē. Si enī spūs ligna humane opis ē multiplicātur: ignis spūs sancti accenditur. Eccle. xxviii. Secundū ligna silue: sic ignis exardescet. Si cōtinuatur semper cōseruatur. Leuit. vi. Ignis in altari meo semper ardebit quem nutriet sacerdos subdit cinis? ligna per singulos dies. Et cōmēdatur: tunc ipsa charitas ignem ad ferendū dēmittitur. Unde quidā de hoc reprehēditur Apocal. Habeo aduersum te pauca: q̄ primā charitatē tuam reliquisti. rc. Et aut̄ cū penitus auferūtur: tunc ignis extinguitur. Prouer. xxvi. Cū deficerint ligna extinguet ignis. Tertio cōseruatur ignis per suffitationē. Sunt aūt ministri ignis tres suffitationes. Primꝰ est ipse homo qui vehet in ipsum sufflare/ferendo vita desiderata: et suspiria cōfingendo. Eccli. xxxviii. Qui suffl̄ lancto quasi ignis exardescit. Secundus est ipse qui in illis ignē suffl̄ sufflando. Job. xx. Ignis non exuscitabit eum. Tertius est diabolus qui in illis ignē suffl̄ flat: malā cōcupiscētiam inflāmando. Esa. liii. Ecce ego creaui fabrū suffl̄ntē in ignē prunas. ¶ Tertio possit sancti spūrit⁹ manifestatio. ideo dicitur. Si quis diligit me/ sermonē meum seruabit. Manifestū est q̄ dat. Pater illud autem signum sunt alia q̄ per que quis potest ēē certe se spūritū sancti habere. Joan. spūs sanctus ī tertia specie apparuit: et in specie columbe sup ipsum baptizatum. In specie cōlūbe sup apostolos cōlocatū cōgregati. Primum ideo apparuit in specie columbe. Quia enim mansuete austro mobo resolūtur in pluuiā: sic mansuete spūritus sanctus in lachrymas resolūtur in baptismo. Unde sponsa p̄ Cantic. iii. Quę est ista q̄ ascendit sicut virgula fumi ex aromatibus myrre et thuris. Quę aqua? ascendit? Roma. etiā. Ipse spūritus postulat pro nobis gemitib⁹ inenarrabilibus. Secundū signum est dimissio peccatorū: ideo apparuit in specie columbe que ēē solet. Quia quidē animā mūdā mat tolerat: amaricat: sed spūritus sc̄tus delectatur nomine eorū unctionis: et mellis. Jam mansuetī cor odio inflāmatū spūritus sanctus refrigerat/ dicitur Rom. Eccl. xviii. Nōne ardor eius refrigerabit vos? Domino. Sup vos intima asperitate feciūt. In signum cor odio radicitus mollitur/ dicitur psalmo. i. Joh. ii. Unctionē habetis a sancto: et nostis omnia. Inditum cor odio amicitiam custodiat / diuinum. Eccl. xviii. Spūritus meus super mel dulcia. Tertium signū est desiderii superueniens: ideo apparuit in specie ignis. Sicut enim ignis semper sursum tendit sic spūritus sanctus cordā elevat et sursum facit. Exec. viii. Elevauit me inter celū et terrā. Nondum posuit me ī terra: quia thi sunt suauit. Nō dicit posuit me in celo: quia thi sunt tantum beati. Sed dicit elevauit me inter celum et terrā: q̄ thi debent ēē fideles christiani. qui aliquādo debēt ascendere in celū: esto sita contemptu: et quando descendere in terrā/ primordi petitatib⁹ humilitatio.

¶ Sermo secundus.

Deum venie mus et mansionē apud eum faciemus. Secundum Greg. Spūritus sanctus ad quosdam venit sed mansionē non facit: q̄z copunctionē respectu dei percipiūt: sed tētationis tēpus hoc tp sum quod compunctī fuerāt odiuit: et amat. Ad alios aūt venit: et mansionē facit: quos cū sic amore dilectionis penetrat: vt ab hoc amore tētationis tēpus non recedāt. et ut tamen quia ī fletu duxerāt ad quos nec vos nit nec mansionē facit: qui nec aliquādo habent cōpunctionē aliquā: vel quia quas habet tentatione. Ne homo aute⁹ ī deuotio dicit ipse. Ad eum veniemus. rc. Nō tamē ad oēs venit nec apud oēs mansionem facit. Videamus igitur ad quos venit spūritus sanctus. Deinde ad quos venit spūritus malign⁹. ¶ Spūritꝰ aūt sanct⁹ nō ad omnes venit nec mansionem faciti? eos tamen ad bonos cōtinentes: et bonos cōmigratos: et bonos prēparatos. Ista? signa? ca?i? eli. Esa. xviii. ubi dicitur q̄ Nos tribꝰ vtrib⁹ emisit colūbā. primo nō q̄ eā emisit: et cum inuenisset terrā adhuc pāsibus suis et nō uridā / ibi nō misit. si enī terra humectat ibi mittet. Secūdo eam emittet tunc sup arbor⁹ olive ppētio mittit. Tertio emisit ē ppētio per diuersas arbores virētes et flores redolētes discurre

et spiritus fuit. Et hoc habetur q̄ spiritus sanctus per colūbā designat⁹ venit ad illos qui habēt corda p̄parata ad humilitatē. Ad quod dicit Esa. lvij. c. Ad quē respiciam nisi ad humilē et quietū et trementē sermones meos? Et hoc fuit quia per primum remissionē. De quib⁹ dicit Esa. lxvj. c. Nō respexi ego nisi ad humilem et quietum. Ecce ego sum ille qui habito excelso et in sancto mora loco cum humili et mitius spiritu. Ista arida spiritus sanctus vivificat. Ezec. xxxvij. Hos⁹ arida audite verbū dñi. Ecce ego intromittā in vos spiritū et vivetis. De quib⁹ ibi Esa. Congregētur ei que sub celo sunt in locū vnū et appareat arida. Aque ille sunt figure carnalis qui sunt sitiū sub celo: qui sicut dicit Apostol. Ad Rom. vj. In resurrectōe nec nubēt nec nubent. &c. In resurrectōe sunt homines quasi angeli. Ita in matrimonium. qui est extra locum illū sine uxore sicut angeli dei in celo sunt. Unde Esa. dicit de quib⁹ dictum est. Qui sunt isti qui sicut nubes volant et quasi columbe ad fenestras suas? Ista arida multitudo est. Ezech. xxxvij. Fili hō. ossa hec vniuersa domus israel est. Ipsi dicunt. Siccata est ossa nostra et pereuit spes nostra et nos ipsi abscisi sumus. Ideo prophetā dicit. Prophetā ad spiritū. Hec dicit dñs. Ecce ego introducā in vos spiritū et vivetis. Et dabo super vos nervos et succrescere faciam super vos carnes et superextendam in vobis cutem et dabo spiritū in vobis et vivetis. Et scietis q̄ ego dñs. Ecce ergo quasi sunt homines qui habent corda preparata ad humilitatē. Ad quos venit spiritus sanctus. Et hoc primum remissionē. De quib⁹ dicit Esa. lxvj. c. Nō respexi ego nisi ad humilē et quietū et trementē sermones meos. Et ideo dicit Esa. xxxij. c. Donec effundatur nobis spiritus de excelso et erit quasi silua reputabitur. Et habitabit in silua iudicium et in fructu pacis opus iustitie silentium et securitas usq̄ in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiducie et in requie opulenta

Ego enim dabo vobis os et sapientiā cui non poterunt resistere ⁊ contradicere oēs aduersarii vestri. Pulchra promissio: loquētie cum sapientia ⁊ cōstātia. Loquētia enī sine eloquētia habet inutilitatē. Eccl. xxi. Loquētia absq; ea ⁊ thesaur⁹ iniquus: qui vtilitas in vtroq; eloquētia sine sapientia habet? qui enim minus sunt sapientes sepe sunt magis eloquaces. Unde cum Salon philosophum alius lōgius tacere[t], interrogat⁹ est si taceret pro inopia verborum vel qa stultus esset. Qui respondit. Nullo stultus tacere potest. ⁊ Loquētia ⁊ eloquētia sine cōstātia habet timiditatē. Ideo tales ottaujdi nūcupātur. Eccle. xlv. Nihil querere fieri tuder nisi virtute voluerit irrūpere iniquitatē ne forte ex timentes facie posset. ⁊c. Dicit ergo ois. Ego dabo vobis os ⁊ eloquētiam: nō stricta mentis ⁊ infractuosū. dabo vobis sapientiam cui eloquētia nō sit contrā. q. verbi, et cui hos dabo constātiā cui non poterunt resistere ⁊ contradicere oēs aduersarii vestri: ne stricti timidi ⁊ formidolosi. Ideo etiā apostoli receperūt spiritū sancti in linguis ⁊ in igne. In lingua quidē tuc fecundiam. in igne ⁊ lucē ⁊ ardētiā dedit eis lucēā sapientiā ⁊ feruētem cōstantiā. Sed multi sunt qui nō habēt linguā inflāmatam igne illuminis spūs sancti sed potius igne infernali. Jac. iij. Lingua cōstituitur in membris nostris q̄ maculat totū corpus ⁊ inflāmat rotā natiuitatis ⁊ accēdit inflāmata a gehēna. Et ideo ad lingua potest homo cognosci si est spiritualis vel celestis vel terrestris. Deus quidē tres principia fecit ⁊ in qualibet p̄ma lingua fit posuit: scz principiū celeste terrestre ⁊ infernale. Lingua igit pronūcie celestia est deum laudare ⁊ benedicere. Ps. Benedic qui habitat in domo tua dñe: in secula seculoū laudabūt te. Lingua vō pronūcie terrestris est de terrenis tractare. Job. xij. Qui de terra est de terra loquit. Lingua vō infernalis potest est dei maledicere ⁊ blasphemare. Unde dicitur de balaam. Esa. xlvij. Cum eiularent tres scelus ⁊ maledicet regi suo ⁊ deo suo. Cognoscit igitur q̄ de qua parte sit os lōgā sua. Unde dicti sunt petro Mat. xxvj. Galilee enim ⁊ loquela tua te manifestum facit. Qui igitur loquitur verba laudis dei ⁊ edificatoria; ista pertinet signū est q̄ spectat ad pronūcia celestē. Unde dicebat dñs qui linguam celestē habebat. Joh. viij. Quare loquelā meā nō cognoscitis? Qui loquitur verba terrena ⁊ mundana: signū est q̄ spectat ad pronūcia mundi. ⁊. Joh. viij. Ipse de mundo sunt: ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit. Qui vero loquitur verba maledictionis ⁊ mendacii: signum est q̄ spectat ad pronūcia infernalia: quia ipse est pnceps linguagij infernalis. Joh. viij. Cum loquitur mēdacium: ex propriis loquitur: qz mendax est ⁊ pater eius. ¶ Secundo spiritus sanct⁹ est consolator noster. Act. ix. Ecclesia quidē edificabat ⁊ ambulās in timore dñi: ⁊ cōsolatione spūs sancti replebatur. una est cōsolatio non est nisi in deo et de deo ingni. Et istam cōsolationē diuina nō possunt recipere illi qui habēt cōsolationem mundanā. Joh. xiiij. Spiritū veritatis quem mundus ⁊. amator eius mūdi nō potest accipere q̄z nō videt eū nec scimat eum. In mundo enī tria sunt: iuxta illud. ⁊. Jo. ij. Omne quod in mundo est aut est cōcupiscētia carnis aut cōcupiscētia oculorum aut superbia vite. Istarū peccatarū scz luxurie auaritie ⁊ superbie vite cōsolationē sancti spūs impedīt. sicut ostēdit Ezech. super Mat. per tria exempla. Primū exemplū est q̄ si oliscdus leoni pastum vtrum nō excitetur eius appetitus: qi nō est de natura sua comedere herbas virentes sed carnes. Scim⁹ etiā q̄ si pluuia super tepidē descendat: lapis a foro bolcatur: intus autē siccus remanet. Tertiū est q̄ si pessi pleno aceto / guttā mellis in fundit: ⁊ mel perditur ⁊ acetum nō dulcatur. Primo igitur cōsolationē ⁊ visitationem spūs sancti non possunt recipere illi qui habent cor animale per carnalia fruētia. Tales enim instar leonis non appetunt herbas virentes id est spirituales ⁊ celestes amantates: sed carnales vo luptates. i. Cor. ij. Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Illi enim ea cor suum facunt fossatum pleni aqua turbida ⁊ fetida: id est carnali concupiscētia. ⁊ ideo ad cor istum intrare non potest inspiratio diuina. Pet. ij. Quid tibi vis in terra Egypti vt bibas aquam turbidā? Secundo cōsolationē ⁊ visitationem spūs sancti non possunt recipere illi qui habent cor durum per superbiam. Cor enī superbe est durum sicut lapis: ideo si pluuia diuine inspirationis cor eius aspergeret: ⁊ fons quidem tangere poterit: intus autem siccum remanebit. iuxta illud psalmiste. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Isti faciunt circa se murum impedimentū id est animum obstinatū: vt diuina inspiratio transire non possit. Job. xij. Cor eius indurabitur quasi lapis. Tertio cōsolationem ⁊ visitationem spiritus sancti recipere nō possunt illi qui habēt cor acerbum per amaritū. Aurum enī dī cor suū plenū aceto q̄ malitia patit acerbitatem sine in congressibus / sine in custodiendo / sine in p

dēdo. Isti talem nō possunt sentire motus dulcedinē spūs sancti qz nimia acerbitate amoris mundi. Aug. super illud ps. Diligit te dñs oēs sancti eius. Dilige nō deligere mundū vt dulcis diligere velis: aut te vt amaricaris / fūdere impicare. Illi facilit circa cor suum acerbi. iuxta illud ⁊. ideo non possunt transire ad aliquod bonū propositū. Bern. li. De qui ē gregat et multiplicat non sustinet quo ⁊ aggregat cōtra se desiderium luti. ¶ Tertio spūs sanct⁹ est sanctificator noster. Esaiē: scrip. ide q̄ mundū. Tunc aūt non sanctificat quādo p aquā gratie sue nos mundat. Ezech. xxxvi. Effundā super vos aquā mundā: et mundabimini ab oībus inquinamētis vestris. Ista est aqua gratie de qua dicitur Exo. ij. Mensus est mille cubitos et traduxit me per aquam vsq; ad talos. Rursus mensus est mille et traduxit me per aquam vsq; ad genua. Rursus mensus est mille ⁊ traduxit me p aquā vsq; ad renes. Et mīsus est mille per tot cubitos qua non potuit trāsire: ergo intimatur sit aque profunde tot cubitos qui nō potuit trāsuadari. Cubitus aūt quare nō potuit trāsire? cubitus est ista ꝙ ponitur statue. ⁊c. Ppter eius velut fcorem mundāa: vsq; ad medios coxas. In istis aūt est tota corporis suppositatio: in genibus aūt pedibulatio: in renibus aūt fortitudo et concupiscētia. collo procedit verbum sapientie. Apostoli igitur in flumen spiritus sancti introducti sunt vsq; ad talos: qz facti sunt fortes ad sustinendū pondus omnis passionis. ps. Ego confirma. co. eius. Alteri genus: qz facti sunt magnanimes ad progrediendū ⁊ aggrediendū opera virtutum. ps. Iuxta semitas in virtutem. Alteri ad renes: qz debilitauit et extinxit in eis oēm fomitē et concupiscētiam. ps. Inflāmauit ut cor meū: et renes mei commutati sunt. Illi ergo ad cōsum: qz dedit eis olim linguarum peritiam. Sap. i. Spiritus dominī replauit orbem terrarum: ⁊ hoc qđ cōtinet vla. i. ipse homo qui habet participationem cum omnibus scientiam habet vocis. Illi igitur qui in aduersitatibus nō sunt fortes / sed impatientes: nondū sunt introducti in flumē spiritualis sancti vsq; ad talos. Illi qui in motum nō pusillanimi sed aut debilitati aut sūbiti sunt / non sunt introducti vsq; ad genua. Illi pero qui non habēt cor dīs mundum ⁊ sed carnalibus delectās: aut gitant / non sunt introducti vsq; ad renes. Illi qui linguam suam non refrenāt: sed eas ad verba inordinata relaxant non sunt introducti vsq; ad colla. ¶ Quarto spiritus sanct⁹ est instructor noster. Nisi enim ipse doceat interius / frustra omnis alius magister laborat exterius. Gregor⁹ in dom. Nisi spiritus sanctus cordi assistentis: ea vacuum laborat lingua docentis. Nemo ergo id docenti homini tribuat / quod ex eo intelligit docentes: quia nisi intus sit qui doceat / doctoris lingua exterius in vacuum laborat. Non est ergo attribuendum doctori sed spiritui sancti cuiuscunq; quis bene docet vel fructum facit. Quod est dicit Bernardus super Cantī. tripliciter exemplo. Primum est quia aqua fluit a fonte ad hortos: per canalem illius aque ductum. Si ergo in horto audientium fiat germinatio vel cultura: non est gloria canalis sed fontis. De quo fonte dicitur Cāt. iij. Fons hortorum / puteus aquarum viuentium. ⁊c. Secundum exemplum est illud: quia manus hominis fumat verba sua per linguas aut ventum instrumenta. Si ergo in aure audientis talia erudiantur verba / quidentes non est lapis pectus lingue sed mouentis animum. Matth. v. Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Tertium exemplum est: quia manus figurat pulchram scripturam vel pictorā: sed per calamum. Si ergo per aliquem dos etiam in corde alterius scribitur: dei precepta vel pingunturur virtutum ornamenta: non est cōmendatio calami scribentis: sed manus scribe q̄ calamū operātis. Se. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis.

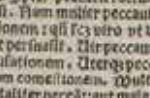
De festō trinitate. Sermo primus.

Erat homo ex pharisēis nicodemus nomine princeps iudeorum. Joh. iij. Festum de trinitate: eodem ab ecclesia nō celebat: sed quia circa ipsum trinitatē multe hereses successerūt: ideo Karol⁹ christianissimus imperator rogauit Alcuinum magistrum suum: vt hystoriam de trinitate cōponeret per quam errores eliminaret: et ita dem catholicam edoceret. Quo composita ordinatum est vt festum illud solemniter celebraretur. Sunt tamen quidam qui festum illud solēniter celebrant in octaua pentecostes que est primarium diffcarii subsequentis: ad tuinendum q̄ ipsa trinitas est prima causa omnium. Alii in prima illarii dominica: sed quia est ante adventum: ad tuinendū q̄ essentia olim. Alii nunq̄ celebrant consuetudinem illa laude continus trinitatis. qua dicit. Gloria patri et filio et spiritui sancto. Illi autem qui festum celebrant in octaua pentecostes rationabiliter facere videntur. Celebrantes enim festum de filio vel spiritu sancto. Celebraturi sumus in patria festū

de patre eterno. Dicit vero ecclesiam in signū fortū ois trib⁹ personārū. ne putentur esse eos esse diuisa meritis quoniā est trinitas vnitas. Supradicti aūt euangelii hodie legitur/ i quo quilibet persona apte expanditur. Nam persona filii est que loquit. Persona patris exprimitur cum dicitur. Et ecce quasi sonus venit. Persona spūs sancti cum dicitur. Repti quis renatus fuerit ex aqua et spū sancto. ꝛc. Illud. Spe obtinuit spūs. ꝛc. Exprimūtur alie persone diuine et sua appropriata. Cū enim attribuitur patri potentia/ filio sapientia/ spūi sancto bonitas. Exprimit persona patris cū sua potestate. Quotiēs. Nemo et pōt hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cū eo. Prequia et facere/ diuine potentie est. Exprimit persona filii cū sua sapia. cū ō. Scimus q̄ a deo venisti magister. Ad magistrū et spectat sapientia docere. Exprimit persona spūs sancti cū sua bonitate cū dicit. Spūs vbi vult spirat. ꝛc. Non est ex aliis meritis / sed ex sua gratuita bonitate se nobis infundit. Qualuis et pater et filius et spūs sc̄us habeant eandē potentiā et sapientiā et bonitatē: tñ q̄ apud nos nomen patris pp̄er aūt̄quitatē imponat impositū tam: ne simplices hoc crederent de patre celesti attribuitur sibi potentia. Filio sister nomen sibi pp̄ed non pp̄ter inuentorem sed pp̄ter sapientiā ineffabilem ne de filio dei hoc credatur sibi attribuitur sapientia. Similiter nomen spūs sc̄i apud nos imponat̄ quandam spūmolitatem. Pure. Natura illud. Exale. ij. Quiescite ab homine cuius spiritus in naribus eius. Ideo ne de spiritu sancto hoc credatur attribuitur sibi bonitas. Primo igit̄ patri attribuitur potentia. Sit mihi omnipotēs. ꝛc. q̄a potest omnia que vult. ꝑo. Omnia quecunq; voluit dñs fecit in celo ⁊ in terra/ in mari et in omnibus abyssis. Celum enim cum suis sideribus obedit sue pōt. Barach. ij. ca. Stelle vocate sunt et dixerunt. Assumus. ꝛc. Terra etiam tremit et obedit suo respectui. ꝑo. Qui respicit terram ⁊ facit eam tremere. Mare simliter obedit sue ordinationi. Pe q̄ dicitur Job. xxvj. Qui cuius potentiam nō procedes amplius et hic cōfringes tumentes fluctus tuos. Ubiq; i. demones obediunt sue nutui. Sciat patet in legēe demonū cui christus imperauit vt de homine exirent ⁊ pos cōtrauerunt vt primo obedierint. vt habet Mar. v. Quotiēs. Nec ad eius aspectū peccata erubescit. Cū thr̄enatur Eccl. xvij. Die cui nō sunt abscondite ab oculis ipsius. Nec ordinatio nē custodit/ qui ordinauit vt nō possit simulitatē facere/ sed in homine peccati semiualuo ro tonat. Nec eius precepta facit. ꝑo. Nō custodierit testimonia eius in lege eius nolues rūt ābulare. Quinto vbi deus sit ogo/ duo sūt in ipso ⁊ duo in nobis que ipse in nos cere dicitur. Primū est sua presentia per essentia. Iere. xxiij. Cū duxerit sunt pescatores mei super eum/ et ecce ego mittam eum. Aug. pp̄ter quid? videt deꝰ peccatores venia tradere q̄ ipse accipere. Sic et ecclesia vult absoluere a tormento consciencie tue/ quasi eum pius cruciet compassio misere q̄ ipsum miserum passio fuit. Sepm̄ est sua charitas affectuosa qua ipsum de celo ad terrā deposuit. Aug. O charitas q̄ magna vis pro nobis habens/ vel de celo ad terras deposuit. Ipsum etiā in cruce affigere coegit. Luc. xij. Baptisma habeo baptizari/ quo coartor donec perficiat̄? Rabi agite cū esset ubi coartare cū poterat nisi charitas q̄ plenū erat. Terrā est nra vita lachrymosa. Ista de iacob Gen. xxxij. Et contra deū fortis fuisti. Hero magis contra holos prevaluisti? Prenatant aūt per lachrymas: vt di Hiere. iij. Iuxtauit ad angelū/ et confortat⁹ flevit et rogauit eū. Her. O filiola lachrymis tua est regnū tuū est potentia. Ante conspectū inde. o intrare non vereris. sola ū intrans nō ū sola redibis. Quicquid petieris ab eo tibi dabo. Venetes autem ligate manibus et pedibus/ ⁊ ligas eum potenti. Hoc erit innaturale. Reg. xx. de Esechia rege/ cuius lachrymas deus vidit et rogauit. Quartum est nostra humilitas gratiosa. Iudic. vi. vbi dicit̄ domi nus ho. Ne nne vide: ach̄ob humiliatā est ea mea? Quicquid humiliatus est mea causa: non inducam malum in diebus eius. Hoc etiā patet in ninuitis: quorum humilitatē deus vidit. Secundo sapientia attribuit filio: de qua sapientia dicit Leo papa. Illa est scientia sūme mētis. ei tremendus ⁊ inspectus est pernitii est ois q̄d foris ē. et est apertū et secretū. cui obscura clarēt: nutus nō est ignotus. cōsilia nō latent. Quidni? sit sapientia omnipotēs scienter permittit se capi a nobis in vendittone/ emptione/ et cōmutatione. In vendittone quidē q̄ pendendo nobis regnū celorum dimittit se a nobis decipi infra domicilia sua/ et multiplicia. Mendacia eius ipsum apostolis pandebant⁹ et parua nauicula. Zebedei pandimicha fuit̄ ista. Videte pandimos hui⁹ mirabilia. Quibus dā peccatis aquefrigide. vt habetur Mar. v. Quibus dā peccatis sola bona voluntate. Hero. Que ois cuiusq; non sui ponderes sed offerentium voluntas se pēsantur. Aug. Regnū celoꝝ tibi volui/ ecce tibi habeo. Tibi mihi vitam cum centuplo. Hui charitas cū possit vtiq; Gello dimittit se de ipsa nobis ⁊ emptione/ quia pellia nostra precio empta est. Nam corp⁹ nostrum emit precio sanguinis. i. Cor. vi. Empti estis precio magno. ꝛc. Animā nostram emit precio sanguinis sue. i. Joh. iij. Ille pro nobis animam suā posuit. Quo minus emit ad emptionē. vt habetur Matth. xix. Centuplū accipietis. Penitentiā nostrā emit regno celorum. Apoc. iij. Ecce stat ad ostium et pulsat. Penitentiā agite. ꝛc. Terra dimittit se capi a nobis in commutatione. Commutat enim nobiscum aurum suū pro stercore in lutum nostre culpe. Ce q̄ se gloriat in terram nostre temporalis substantie. Accerunt gaudiorum in semina lachrymarum. Nam accipit nostra peccata et ea deserit. Ysaie. xxxiij. Deseruit vt nubem iniquitates tuas. Accipit nostrā ⁊ amoris vinculo et eas secum reconcilit. Matthei. vj. Thesaurizate vobis thesauros in celo/ vbi nec erugo nec tinea demolitur. vt. Accipit nostras lachrymas et eas enā se ponit. ꝑo. Posuit lachrymas meas in conspectu tuo. Positio autem hic nobis aurum gratie. Celum aliquis ꝑo. Statuam et gloriam dabit dominus. Et accenū tenuit terre in ſſidē. ꝑo. Tenuit dnm et filebit. ꝛc. ꝑ q̄d. Montpessulano suos. ¶ Certo bonitas attribuit spūi sc̄i: q̄ quidē tanta est vt ab ea nullus absc̄edere se possit. Iuxta illud ꝑo. Nō est qui se abscondat a calore eius. Nā in celo est amicis saluus. ꝑo. Visa celo mia tua/ in purgatorio est misericordia. Eccli. xl. Liberalis ma a pretiosa flāme ⁊ circundedit me. In tempo est mihi mittigam: quātū vbi dem punit eterna condigmum. ꝑo. Mat ostendes tur misereri deꝰ tuus christus in tra mias suas. In mundo pero est modo mis cōsertiones quantum ad malos. Modo mia tranquillitatem ad malos. Modo mia tranquillitatem ad malos. Modo mia tranquillitatem

ſterio aureli in oſtioſui palatij. illud ſcrib
fecit. Poſt multū pero ꝓpta quidā eius in
mici cōbarbaro animauerſū vt ipſum pul
ciꝑe tugularet: qui cum per oſtiū intraret/
ſcripturā illā legeret eo q legere ſolebat:
cepit tremere ꝓpalere. Quo viſo/ puer repu
ſi capi facit: et multis et tormētis veritatē
extorquēs ſibi ꝑpetrauit. Sed tyranno ſceleſ
ria interfecit. Per quod patet q̄ſt vtile in
oſtiuꝫ ſtū ꝑmanere. Scōm eſt iuſtitia vt ſcz
nec amore/ nec odio/ nec timore/ nec ꝓmio
rectū cōſilū deretinquat. Ambro. ꝑdi. Ji
It pero ſaluet noſtrā cōſtātiā magna ſit tu
ſtus ꝓpendens. Facit eſt iuſtitia vt nullus
ſit fraudio metus. Facit ꝓpudentia vt nul
la ſit erroris ſuſpitio. Tutius tū vitro tuſto
q̄ ꝓpudenti nos cōſtituimus: qi conſtitum
vtri iuſti frequēter ſapientiſſimi ingeniū
ꝓpsāerat. Tertiū eſt innocētia ſiue bona
vita. Ambro. ꝑdi. Adueritimus q in quā
rendis conſilijs ꝓplurimū admoueat vite ꝓ
bitas: vt tanti ꝓrogatiua auctoritatis eſt.
Quis eſt in cena fontis requirat? Quis ex
turbida aqua potū petat? Jtaq; ꝑdi inuiſi
ta/ ꝑdi inter ꝑātā/ ꝑdi vitioſū cōſulūt
quid inde libi aliquis hauriēdum eſtimet?
Quid vtili? ale/ue inſtert q̄d ꝑdeat multi
ſe vite ſuę? Quo ꝑō iudicare cōſilio ſuper
ciosā q̄ videt furioſa mordus? Sup me
dyeſſe cuiuſe cōmittere volo pel paro. Aut
quo tuteli eſt putabo q̄ mihi det cōſilium
quod nō dat ſibi? Et mihi vocare credō qui
ſibi nō vocat? Tria ſūt ſunt a bono cōſilio
rio vitanda. Primo eſt vtanda eſt eſtimatia
ſubdito. Prouer. xij. Qui ſeſtimat ſe ꝓdito
ſapientē. Jdeo in lib. de. xij. ceſarū⁹ Aug.
dicebat q̄ ſeſtimatio z teneritas male l dua
ce conuenit cōſilio. Ratio celeriter ſit quic
quid bñ ſit. Jxo dicit Varro. Jmperitie ſi
gnū eſt/ quod difficillimū eſt exigere cito
fieri. Scdo vitanda eſt turbatio ſiue tra: q̄
impedit tranquilli ne poſſit cernere verū.
Aug. in regitiro. Jra ſi ſemel mentē paſſu
dere ceperit/ iuſtū eſſe ꝓparat quod etiā
crudeliter ſit. Chryſ. Non poteſt pacifice lo
qui/ qui cor habet turbatū. Jdeo dicit So
crates/ q̄ in conſilio duo maxime ſunt con
trarie: cōfeſtinatio et tra. Tertio vitanda
eſt crudelitas mētis. Scipe ent cōtinent q̄
illi qui dant conſilia crudelia contra alios:
ea ſuper eos deuolumuntur. Eccliā. xxvij.
Fa
cienti conſilū nequitiā ſuper ill deuolu
uetur: et non cognoſcet vnde aſſurgat illi.
Refert Gellius q̄ dñs Valeri⁹ tyrān⁹ mul
tos innocētes occidauerat: perilluerq; tanta vo
luptas ſibi placere crudelitatem. et cum facti cui
ex tatere tamā cōpoſuit per q̄ damnat
poſſent in ciuit. de bello q̄ tyranno ꝓpinq⁹
eroſos habet ignitho ſuppoſitio introduxit
retur cum genitho emitteret non genit⁹
hominis ſed magitus pecudis piceretur.
Sed tyrannus facti tā crudelis ecce dō
cit vt prim⁹ introiret: vt ſic qualiter per os
tauri mugitum emitteret: et ſcire poſſet ſi ſic
cum inclusit ꝓpinquit. Chriſtus igit̄ fuit
vtruo conſiliarius: quia in ipſo fuit ſapien
tia et iuſtitia. Hieremi. xxiij. Regnabit rex
et ſapienter erit et faciet iudicium et iuſtitiā
tiam in terra. Fuit in eo ꝓte innocentia. l.
Pet. ij. Peccatum non fecit nec inuentus
eſt dolus in ore eius. Fuit in examinando
maturitas. Job. v. Sicut audio. i. ſicut exa
mino: ſic iudico. ꝛc. Fuit in iudicando ma
gna tranquillitas. Saß. xij. In auſā dilato
pertutis cum tranquillitate iudicas. Fuit
in parcendo magna ꝓietas. Math. ix. Mise
ricordiam volo et non ſacrificiū. ¶ Secūdo
do ponitur magna ſapientia ex parte obiti
ſti cum reſpondit. Nill quis natus fuerit
denuo. ꝛc. Circa quod notandū/ q̄ tripler
est natiuitas: ſcilicet naturalis/ ſpiritual
lis/ et celeſtis. Homo igitur qui eſt natus
naturalitate naturali non poteſt intrare re
gnum dei: niſi iterum naſcatur naturaliter
ſpirituali que ſit in baptiſmo. Quantum
cunq; etiam ſit renatus naturalitate ſpiritu
adhuc tamē intrare non poterit in regnū
celoruminiſi iterū naſcatur naturaliter ter
tia. ſ. naturalitate celeſti que ſit morte cuius
libet ſanctorum. Prima naturalitas eſt homi
nis ad humilitatem. Secūda ad fulſilitatem
nem. Tertia ad beatitudinē. Puer quidem
naſcens naturalitate carnali: tria facit que
ſūt nobis ad humilitatis exēplum. Primū
eſt: quia non naſcitur ridendo ſed flendo.
Saß. vij. Primū vocē ſimilē omnibus emit
ſi plorās. Aug. de ciuit. dei. Puer qui naſcit
a ꝓnatu incipit melius ꝓphetiza quāli
malorum paſſurus ſit. Soli quando natus
eſt riſiſſe ferūt Zoroaſtē: et tāmē ille rius
monſtroſus par ſapientiſſimi ille. Fuit eſt in
mentor artis magicarum. Et cum eſſet ver
bactrianorū a Ninorege aſſyriorū interfec
ctus eſt in bello. Jtero. etiā dicit ad Tyrannū
q̄ hominum ſtenit q̄s lazarum ſuſcitauiſ
ſet. eo q̄ amicū chariſſimū ꝓter alios ſal
uādos a ꝺholitis vitā reuocare iterū cona
batur. Jnde etiā apud multos eſt conſuetu
do: vt dicit Belin⁹ q̄ q̄ſi puer naſcit a pa
rentibus ꝓpinquis defleſ. Quando ꝓ
roquus mortuꝰ/ad tumulū eſt trapdito de
ponit. Scōm eſt q̄ ꝓpter morte deſiderii ſcz
carnis ꝙ ſi in quatuor ꝓditus naſcit
ad immundum q̄ comparat⁹ eſt humēto in
ſipientiſſ⁹ et ſimilis factꝰ eſt ſtulto. Perpoſi
tum eſt mihi et oculos ad terram dare. Et ſi
tum ad hoc beſtialis eſt aquus. Jo. Deus
loquitur ſuos ſalutē ſuſcitauit de lapide in terrā. Po
ſitum tumulū: et vna femina cōſtitum non
eſt. Et q̄ſi ad hoc beſtialis eſt homo in
curioſum. Hiere. v. Quot amatores in femi
nas emiſſarij facti ſunt: ymo q̄ſq; ad pro
rem ꝓximū ſui hinnitebat. Ꝓpterea iumētū
eſt nō regi rōne/ ſed ferri nature ſue impe
tu. Et ſitum ad hoc beſtialis eſt ſuperbus
q̄ dicit Sapie. q. Set alit fortitudo nra lex
iuſtitie ꝛc. Terti eſt: qui mos puer manum
ad os ponit: ad immēdum q̄ ad cātus con
uenit miſerias ꝓpter peccatū factum ore
primos ꝓpellī. Nam mulier peccauit ore
per malā ſuaſionem: ꝛqui ſcz vitro vt de po
mo comederet perſuaſit. Ut̄r peccauit ore
per falſā excuſationem. Uterq; peccauit
ore per illicitum comeſtionem. Multe alie
docte ore ſuo taliter peccāt: aut multa cōſti
lia dādo: aut male excuſando: aut nimis ſe
ingurgitādo. Scīa natiuitas eſt ſpūalis
qua ſit in baptiſmo: vbi ſpūs ſcūs tenet
locū patris. aqua ſanctificatis tenet locum
matris: verbum eſt tanq̄ ſemen deitatis.
Jde quo dicit Aug. Accedit verbū ad elē
mētum: et fit ſacramētū. Ephe. v. Mundās
lauacro aque in verbo vite. Jn baptiſmo
alit puer ter in aqua mergitur: ſiue ad re
preſentandum triduanā ſepultur⁹: ſiue ad
innuēdum q̄ ibi remittitur peccatū origi
nale/ venniale/ et mortale. ſiue ad innuēdū
q̄ in tota trinitas operatur. ſiue ad innuē
dum q̄ in baptiſmo tota trinitas ſe nobis
infundit. ſ. pater in voce. filius in carne. ſpi
ritus ſcūs in ſpecie colūbe. Tertia natiu
tas eſt celeſtis: qua ſanctī vert de ꝓpria ma
tre eccleſia per morte egredient̄ in celo
naſcūtur. Et ideo mala ſanctoꝝ natalis eo
catur. Ratio alit eſt: q̄ infans in vtero est
ſiſus dum ad cubitum cōpletum venerit
tit: ac vtero exire appetit: ac ea q̄ requirit
amplius non locū ad mandēdum: vbertatem
cibi ad vescēdum: liberū ſermo ad re
ſpirādum: et matrem locum ad videndum.
Sic et fidelis vere appetit in celo naſci: q̄
ibi recipiet amplicem locū ad manēdum.
Modo eſt ligat in loco arcto: q̄ tota terra
reſpectu celeſtis q̄dā ꝓtectus. Hec amplitu
dinem ſit celi Et Baruch. iij. O Jſrael q̄ ma
gna eſt domꝰ dei ꝛc. Jlla eſt domꝰ ꝑfecta
tem habet amplitudinē: ideo ſit. Quā ma
gna eſt domus dei ꝛc. Jnfinitam loogitu
dinem: eides habēt. Magnus enim habēs
ſtem. Jnfinitā altitudinem: ideo habēs
Jmmenſum creatiū. Eſt eni ſcūs q̄ oēs
poſſit cōſpicere. Eſt fortis q̄ omnia poſ
ſit vincere. Eſt alt⁹ q̄ ſi cū valeat cogitare.
Jhne. Cor. ij. Q̄s oculus non vidit/ nec aū
ris audiuit. ꝛc. Scōo tūc recipit vbertas
tem ordum ad percēdum: q̄ erūtin ꝓfecto
facietate: que ſalietas erit: ſi deſiderio/ve
ſtre ſalutis. Eccle. xxiij. Qui cōſtit me
adhuc eſurīēt. Deſiderium erit: ſi ſatieta
te/ne det ſit pena. Jo. Qui bibit ex aquare
ri gloria tua. Et ſitiēs: ſi ſecurtate erit
ne det ſit timor. Prouer. xv. Secura mens
quaſi iuge conuiuium. Tertio tūc recipient
liberū ad reſpirādum. Modo eſt
ſaucet vtri vte reſpirare poſſimt/ multo
labore afflicti/ multo timore anxij. Job. x.
Et ſi inſū eleuauꝰ fuerit⁹ leonino capiat. ecce ſto
dolore depreſſus. Gaturatus afflictione.
ecce ſto labore afflictus. Et miſeria. ecce
ſto timore plenus. Sed tūc libere reſpi
rabit: q̄ nullū habebit ꝺolorem. Eſa. xxxv.
Fugiet dolor ꝙ gemitus. Nullum laborem.
Apoca. xxiij. Amodo iam dicit ſpūs vt re
quiescāt a laboribꝰ ſuis. Nullum timorem.
Prouer. i. Qui audit me requiescit/ abīgs timo
re quiescet. Quarto tūc habebūt maiorem
locum ad videndum. Nam ſupra ſe habebūt
deū tam lucidum. Apoca. xxi. Claritas dei
illuminabit eā. Jnfra ſe locū tam ſpaci
oſum. Job. xxij. Lyre ſplendida ſulgebit.
Intra ſe alum tam illustratum. Eſaie. lxvij.
Impletbit ſpāciosū alum tuum. Extra ſe
ceapua tam glorioſa: ꝛc. Matth. xxij. Tūc iu
ſti fulgebūt ſicut ſol in regno patris eoꝝ.

¶ Sermo tertius.

Amen amen
dico vobis q̄ q̄d ſcim⁹
loquimur: et q̄d vidim⁹
teſtamur: et teſtimoniū
noſtrum non accipitis.
Sicut dicit ꝑtes onym⁹
ad Petiudon. Brandeo
materias ingenia pauca non ſufficiūt. Nullis
eſt materia gradior ꝙ periculoſior: ꝙ loqui
de ꝓfundo myſterio trinitatis. Dicit enī
Augu. in lib. de trin. vbi querit⁹ vnitas
trinitatis patris ꝙ filij ꝙ ſpūs ſancti. Nec
periculoſius aliquid erraturus: nec laboriosꝰ
aliquid querit: nec fructuoſius aliquid inue
nitur. Non igitur alios ſuperbis⁹ reprehen
deo/ humiliter ꝓpona videam⁹. Jn ꝑbo igit̄
ꝓmiſſio tria ponunt̄ ex fide ꝓcedentes
ſtificatio vera: et integritatis humana.
¶ Eſt aūt fides recta vt credam⁹ q̄ in deo
ſit glaciarum pluralitas ꝙ eſſentie vnitas.
Jaitur ꝓpter pluralitas inſinuatur/ per
hoc q̄ dicit pluralis. Q̄s ſeimus loquimur
et q̄d vidimus teſtamur. Unitas eſt tertio
in hoc q̄ non dicit Teſtimonia noſtra/ ſed
Teſtimoniū noſtrum. Hoc igitur credet
ter eſt credendum: et non eſt aliquid aliud
inquirēdum. Verſi. ad Eugenij. Dicimus
tres ꝓpriās: ſed non eſt ꝓ ſidelium pri
catio. Dicim⁹ pluraliꝫ non ad confuſionem
ernitatis. Queris q̄lo poſſit hoc eſſe? Jſ
ficiat tibi credere ſic eſſe. Scrutari hoc ter

Universidad de Deusto
Biblioteca

meritu? sed fid credere preratto. nosse ꝑ
ta est ? vita eterna. Hoc idcirco? ih beata
trinitas ? mirabilia vestra? quadrupliciter ostendit potest. Primo scripturar? testi-
monijs. Et valab? testimonijs in quib? er-
ros vel falsitas non pot? incidere. Tres
ei? sunt q̄ metiri vel fallere non possunt: sci-
licet Deus qui est ipsa veritas ? summa veritas.
Joh.xiiij. Ego sum via veritas ? vita. An-
gelus: qui ois videt in ipsa veritate. Ps.
lxxvij. Angeli eoꝝ semper vident faciē
patris mei q̄ in celis est. Et ꝓphete q̄ cepe
runt tribuitum ab ipsa prima veritate. q̄.
Petri.i. Spū sancto inspirati locuti sunt
sancti dei homines. Quibus nō potuit ꝓphete po
tuisse fallere ? falli: inspirati erāt dei veri
patris: non mixtum mendacium a deo ac
cepe? docti. Primo igitur testimonio dei.
Gen.i. Faciamus hoiem ad imaginem ? si
militudinem nostrā. Non potuit aīe esse
hoc verū ad angelos: q̄ illi homines nō sunt.
Q? igitur dicit Faciam? ad nostrā: pluras
intendit ꝑsonas: q̄ si ibi non esset
pluralitas in ꝑsonis: non diceret. Faciam?
sed faciam: c nō ibi/sed mea. Q̄d vero ad
imaginē et similitudinē? pinet ad vnitatē
substātie: quae ses ꝑtas si non esset nō di-
ceret ad imaginē/sed ad imagines: nec ad
similitudinem/sed ad similitudines. Scīo
hoc ostēdit̄ testimonio angelor. Nam ils
cat habetur Esare.vi. Angeli quoricie cla-
māt/et dicūt. Sanctus/sanctus/sanctus ostēdit
exercituum: plena est oia terra gloria ei?.
Q? est ter dicit Sanctus sanctus sanctus/respi
cit trinitatem ꝑsonaꝝ. q̄ semel dicit? vnus
deus/respicit potiꝰ/eam substātie. Tertio
hoc ostēdit̄ sacrorum ste ꝓphetie/doctrīa.
Benedictus nomen dei nostri benedicat
nos deus ꝛc. In hoc q̄ ꝑ singulari sub
intelligit̄ eum / ostenditur essentie vnitas.
Et q̄ ꝑ? eadem q̄s ꝑ ꝓphete ꝑ? fue-
rūt inspirati: ideo ostēditur apte sacra
eloquia: dei. q. Joh.v. Tres sunt q̄ testi-
monium dāt in celo ꝓpter/verbū/et ꝑpa
sc̄tificet: hi tres vnū sunt. ¶ Scīo ipsa tri
nitas ? vnitas ostēditur creaturarū vestigijs.
Non est tibi aliqua creatura que ostēdat pa
tē: aut filiū: aut spūm sanctū: nec vmbra aut similitudo
corpoꝝ eius est vestigium: nec imago et cuius est
imago. Potest tamen aliqua similitudo te
nute inueniri: et hoc in creaturis rationabi
libus/modice/et interioribus. In creaturis
superioribus/sicut in sole. Nam sps sancta
tria in sole cōsiderātur. sci. q̄s ē ille: et q̄s lu-
cet/et q̄s calet. i. habitantia solis: radium/
et calor. Radius ergo de sole nascitur: q̄
filius de patre generatur. Calor ad vtroq;
progreditur: et ipse sole ab vtroq; spira
tur. Ipse aūt sol a nullo ꝓcedit: q̄ ꝑ est
non est factus nec creatus/ nec ꝓcedit nec
ꝓcedēs. Et ola tria sunt vna? substātie: quia oēs
tres ꝑsone sunt vnus deus. Scīo inue-
nitur in creaturis inferioribus/sicut in ele-
mento aque. Fons ois generat riuum/sic
ꝑ generat filium: fons ? riuus faciunt
stagnum/sic ꝑ ? filius spirāt spiritum
sanctum. Fons aūt a nullo ꝓcedit: q̄ ꝑ
ter a nullo existit. et tamen in fonte riuo
et stagno est eadem aqua: q̄ in patre ? fi
lio et spiritu sancto est eadem substantia.
Tertio inueniūr in creaturis medijs: si
cut in homine. Illud ostendit aug. in lib.
de trini. dicēs. q̄d dr̄ et notitia est/et amor
tria quedā sunt. Mens enī nostra se ? q̄
sc̄met est: nisi posset se amare nisi se nosceret.
Ipsa aūt mens est quasi parēs notitie et
quasi proles ei? certi? est amor qui de ipsa mē
te ? notitia ꝓcedit: cum mens cognoscēs
se vniget se ? non esset posset se ontingere nisi
se cognosceret. ¶ Tertio ipsa trinitas et
vnitas ꝺ̄ manifestatur ostēdit̄ figuris. Quan
ꝓ ponitur Gen.xviij. vbi Abrahaam vidit
tres viros ? vni adorauit. vbi hui⁹ glo. tri
nitatis ? vnitatis mysterium declaratur.
Sepe figure ponitur Gen.xl. vbi dr̄ q̄ pin
cerna regis Pharaonis vidit tres ꝓpagi
nes in ꝓ vna vite: ꝑ q̄s significabatur tres
ꝑsone in vna deitate. Tertia figura ꝓ
ponitur Dañ. vbi dr̄ q̄ apparuerūt tres digi
ti quasi manus hois scribentis/appendit/
numerauit/et dimisit. Manus ista est ipse
deus ? ola creatura in qua manu sunt tres
digiti. i. tres ꝑsone. de quib? dicit Ysa.xl.
Quis appendit molem terre? et? digitis?
Quia igitur ois ista res digiti habent
appendere/numerare/et dimidere pater ta
men per suā potestatem ola appendit. i. ponit
et ? custodit: filius per suā sapiētiam ola
numerat. i. cognoscit ? limitat: spiritus
sanctus per suam bonitatem ola dimidit. i.
dona sua omnibus distribuit. ¶ Quarto
ipsa trinitas ? vnitas demonstratur oculis
mentis. Quod tria tēs ponam⁹. Legi
tur in hystoria scholastica/et Eusebius idem
testatur: q̄ circa natiuitatem ih̄u tres so
les in celo apparuerūt: qui paulatim ad
se appropinquātes in vnum solem redacti
sunt. Per q̄s figurabatur q̄ cognitio trini
tatis vnitatis dei tot immundas ab⁹ oēs
gentes mirabilium est q̄s narrat Eutro
pius. Cum ēt quidam sacerdos arrianus
quendam baptizaret/et eorum trinitatis
mutaret: dicēs. Baptizo te in nom̄ patris/
et filij/in spiritu sancto/volēs ex hoc osten
dere filium et spiritū sanctum patri equa
lem non esse. subito aqua de ꝓparatorio
baptismatis ad ecclesiam catholicam confes
sus. Tertium miraculum est q̄ narrat Gil-

bertus / et in quadam chronica legitur.
Cum ēt in ea quidam arrianus heresim pul
lulare: q̄ filium ? spiritū sanctum minō
res patre ? naturaliter substātie crīem
plenaq; cuiddā miraculo demōstrabatur.
Nam circa annos ddc quinquagēsimo quinqua
gesimo tribe Dñi accessit eum ep̄s eiusdem
vbi missam celebraret/vidit tres gutas
claressimas equalis magnitudinis de celo
sug altare emitti. Que ēt ꝑ altitudinem ap
propinquātes vna gemmam pulcherrimā
effecerūt: q̄s cum in medio cuiusdā cru-
cis aureo posuisset/mire gēme que ibi erāt
ꝑam excellentiam ei? non ꝓtēdere / subito
euanuit. Inuisibilis aūt habit? terribilis
videbatur ? obscura. Inuisibilis multis dabat
timorem: et admirabil? ipsum ericem/in-
debat virtutem. ¶ Scīo in verbis patrum
ꝑ ponitur certissimo persuasum videtur.
Quod sciamus loquutum est q̄ videm? te-
stamur. In hoc aūt q̄ dr̄. Q̄s sciamus los
quitur: dat nobis intelligere q̄ de deo lo-
qui vel cōsiderari nichil debemus nisi aut
q̄ ꝑ dictā scripturā scriptura? sciam⁹ aut q̄ ꝑ
diuelationes cognouim⁹. Alias enī ꝑ
eadem nobis esset si ea velle⁹ curiose in-
uenire: q̄ nostrum intellectum excedit.
Et illud attendatur ꝑ tria ē ꝑ? Primū
est q̄ ipse ih̄s in ꝓcessibus Ecclē. Cum essē
ne Ecclesia mitaretur cur quali sic fieret
ex hoc ꝓpterea mentem nostram ad alia quos
dam recessisse ꝑ vellet inquirere: nec ratio
nem posset inuenire: angelum sibi apparē
dixit. Ut vellet flammam ignis ponderā
re: et ventorum flamen ventilet eorum preteritam
mensura. Ac si diceret. Si ea que tecū sunt
non vales cōprehendere: quo ad ea que su-
pra te sunt valebis attingere? Ecclm ēt
illum est q̄ ponit Rabbi moyses. Ait enī
q̄ thalmudiste dixerūt q̄ quicūq; polue
rē ingeniam suum circa quatuor/recipiet
confusionem: quando scy vult scire quid est
in summo/quid est in imo: et q̄d fuit in pri
mo: et quid erit in vltimo. Summa ? pri
mum vocat Deū deum ineffabilem. Vltimum
est finis oīm. et hoc non debemus curiose
inuestigare. Ex his que sunt inter primum
et vltimum. i. deinceps effectum/possimus
inquirere: et ex his possimus ipsum intel
ligere quem laudare. Tertium exēplum est
in beato Augustino. Ea est ꝛōsio quo li
brum de trinitate cōponebat: cum per lit
tus maris solus alonge sequēbatur/quen
dam de trinitate meditando disserentem:
puer quidam in littore maris inuenit aqui
sum quodam cochlear ergo leo in quādam
quam fecerat fouream aquā de mari effun
debat: dicēs se velle totum mare in fla
mam conuertere. Cui Augustinus in rō
sum prouocatus / ait. Q̄sio stulte hoc facere
posse: cū mare sit magnum ? cochlear mo
dicum: fouea parua? et tibi q̄s contra actemptare
Cogitas enī in modico ꝓpositum trini-
tatis cōprehendere: cū liber tuus sit parua
fouea ad recipiēdum / ingenium tuū par
vum cochlear ad inquirendum: et trinitas
ipa immensum pelagus ad ē haurēdum.
Et tuttmos puer disparuit: et Augustinus
deo grattas agēs q̄ sit verum q̄s puer di
xerat cognouit. ¶ Tertio ponitur magna
ingratitudo humana: cū dicitur. Et testi-
monium nostrum nō accipitis. Pater enī
et filius ? spūs sc̄tus eidem trinitatis non
dixerūt: et deo eoꝝ testimonium fideli
ter est admittēdum. Mirum aūt ꝙd h̄ic
fidem nos docuit/dicēs math.vlt. Bapti
zantes eos in nom̄ patris ? filij ? spūs sc̄i
et. Ihs aūt fidei ? confessio si eam deuo
te recipere⁹/maxime ad trin palet. Qui
mo ad dēmonem expellendum: q̄s significa
tur in quodam fideli notario apud Con
stantinopolim. Ne quo legitur q̄ cū qui
dam magus ad quēdam locum eum duxis
set/vbi multitudo dēmonū residebat ꝑ
eos in throno sedens / interrogauit eum fi
lius suus esse vellet. At ille significante se/
dixerat. Ego sum seruus sancte trinitatis.
Audito aūt nole trinitatis / et pilo signo
crucis: eos dēmones expulerūt. Cum igit
tur ad ecclesiā sancte Sophie misset/mon
go ipi q̄d ibi erat oculos ad ipm quocūq;
ꝑ ecclesiam pergeret/conuertebat. Et ip
so facto dicerat sibi rō. Quia cōfessus
me fuisti coram dēmonib⁹ in terris: et ego
te confitebor coram patre meo in celis. Quod
do palet ad tribulationum propulsationē.
Item sic lxxix Joh.ō deo damasce.libro.iij.
Cum apud Cōstantinopolim pestilētia gra
uis esset: quidam puer de medio populi in
celum raptus/conticem sancte trinitatis
seu Sancte dene/sancte fortis/sancte ? im
mortalis miserēs nos saluos/miserere no
bis. ab angelis est dictum. Qui cū redicto
tā cōm populo tecta? tali carmine ois pestilen
tia est fugata. Tertio palet ad malos cōtra
tationem ? cōuersionem. Dicit enī ꝑ Beatus. in lib. qui scripsit ad comitissam
Welchtrudem. Ut ego Eburdanilla filius
misera esset / et ois tales peccata corri
pisset: quidā negotius ꝑ sanctum et preces
pit et versum sancte trinitatis: sci Gloria
patri ? filio ? spū sancto diceret. rogauit
deū vt si simulacrum esset / spiritū sanctū
cui inturtā fecerat/nolare. non posset: q̄s
et factū est. Et sic ille depellēs ab eo/peccati
sua humiliter cōfessus fuit/et penitentiam
egit. Illum aūt ꝑ sum sc̄m Gloria patet ? fi

ficat spūs sancto ꝛc. Synodus Nicena edi-
dit. Sed sanctus Hieronymus in fine psal-
morum ipsum decantandum instituit.

C Dñica prima post octauam tri-
nitatis. Sermo primus.

Homo
dam erat diues
& induebat
purpura: & bysso. Luce. xvi. Scpe
dñs ihesus qñ docebat vbi/post
modum considerabat exēplo.
Quoꝝ quidē
ad appetitu deuitiaꝝ homines retrahe-
rant: et ad lucidū etymologia inducebat. Pha-
riseī aūt ḡ erāt auari cum beatitudinē: ideo
illud exēplum cōtra eos adducit: vbi ver-
ficabatur qđ ex Matheo. vii. ḡ lata est via
que ducit ad perditionem: et arcta que du-
cit ad vitam. Diues quidem fuit per viam
luxurie: ideo pdītionem incurrit. Lazarus
per viā arctam: et ideo pīā ingressus. Secūm
Aug. fuit⁹ homo tripliciter cōsiderat⁹: se-
cundū vitā: in morte: et post mortem. Quā-
tum spectat ad illum tripliceꝫ statū defert
dñs hic diues ꝛ pauper. C Primo enī osti-
ditur ḡ status diuitis in vita fuit valde
gloriosus: eq̄status in magnis diuitiis: delici-
cijs: et honoribus. C Primo igit fuit in ma-
gnis diuitiis. Esse aūt diuitem non est cul-
pabile. Deus enī diuites ꝛ potētes fecit: vt ꝓ Job
xxxvi. Et multi sancti diuites fuerūt ḡ deo
placuerūt: sicut Abrahā ꝛ ceteri patriar-
che. Sed notādum ḡ circa diuitias quā-
tuor modis ḡ⁹ in culpā incidere pōt. Aut
aūt ē retinendo: aut indebite ē pcurādo:
aut nimis ardenter amādo: aut minꝰ de ac-
quirēdo. Et ītem ad istos quatuor modos
quatuor dicūtur reprehensibiles in euāge-
lio inuenimus. Et primo cū his trib⁹ pri-
mis dñs diues reprehensibilis fuisse vide-
tur. Primus diues fuit ḡ auare retinebat:
ille ḡ dixit Luce. xii. Ecce mea habeo mul-
ta bona reposita in annos plurimos ꝛc. Ja-
cobus erat ille diues: qui auare sibi ola retine-
bat: et nichil mendico communicare vole-
bat. Legitur ḡ cum Alexādro: per quādam
fyluam pgeret: et ipse cū suo exercitu fore
sitt offocaret: quidā pro magno munere scy-
phum aque sibi dedit: qđ ille primo ex-
fundit mandauit. Noluit enī solus bibere
postea⁹ suis militib⁹ non potuit cōmunica-
re. Econtra dicit apostus. Eccli. xl. Insoni
requiē michi est nisi manducauero de bonis
meis solus. Secūs diues fuit ḡ vnus erpōs
dicebat: illius scy pdigus: qui accepta sub-
stantia in vanitatib⁹ cōsumpsit vt habe-
tur Luce. xv. Talis fuit iste omes ḡ exper-
debat in voluptuosis carnalia ꝛ epulis delicio-
sis. Et sic sicut dicit Chrysō. Heno dispen-
satores deuitiaꝝ suaꝝ non esse volunt: sed
volūt. Per qđ patet ḡ diuitie non sunt nō
sine pcpne: sed nobis accōmodate: et ideo
non debem⁹ eas expēdere ad nostrā volun-
tatem: sed ad pauperū necessitatem. Qđ
cū non sint nostre pprie: patet in morte.
Et cū eamus duos boues sequitur: cum sit
ignotum: sed cū abominem seporatur: ea
nra dñm suū sequitur. Quasi duo pprie sone
sunt deus ꝛ mundus: sed cum deuitie sint
hois ad mūdū non vadūt: sed in mundo
manent: et remanēt in mūdo: et homo nudus rēs
dit⁹ mūdo. Tertius diues fuit ille ḡ ostē-
tatiōe delectabat diuitiaꝝ: ille scy cui dixit do-
minus Luce. xvii. O tu qui habes nēde ꝛ da
pauperibus ꝛc. Et sequit. His auditis con
tristatus est qz diues erat valde. Talis ille
diues fuit ḡ diuitiaꝝ ostentatiōnē amauit. Contra
tales ibi. Timo. vi. Qui pollēt diuites sec-
ri, tuc dixit in Christianos ꝛ aliquem diabo-
li: et pdideris multa et inutilia et nociua:
que mergunt hoiem in interitum. Et ideo
non possumus mergere debemus. Sicut
refert Hieroñ. de Exate thebano pho. Qui
collectū magnū auri pondus in mare pīci-
pitat: dicēs. Abite male cupiditates in pfun-
dum: ego vos mergā: ne ipse mergar a vo-
bis. Quartus diues fuit ḡ inhūbe acquires
bat. Ille fuit publicanꝰ iniquitatū de bo-
nis dñi sui ditat⁹ fuit: vt habetur Luce. xvi.
Contra talem dicit Augu. Res quam capis
mulcepula est: dū capis capes: retenes alie-
num: tu retia es diabolo. Ideo ꝛ Osee. viii.
Factus est efraim quasi columba seducta
non habēs cor. Bene ꝛ seductaꝝ cū omes
non grauē alterē subtrahit nisi pīus capere: ad
quos diaboli capit. Et bene non habēs cor:
quia auarus non habet cor in corpore: sed
in arca. C Secūs ille diues fuit in magnis
honoribus: induebatur purpura ad osten
tationem: et bysso ad delectationem. Non
deberet ille homo de pelliū gloriari: respec
tiendo ad peccatū sui: ad subiectū sui
et ad finem sui. Peccatum enī fuit causa
pellis: qz homo ante peccatū nudus erat
nec pelle indigebat: qz indutus erat pelle
immortē ꝛ decore. Videmus enī ḡ sol non
indiget pelliū: ideo qz indutus est sno spū
dore. Ps. Amictus lumine sicut vestimēto.
Nec illumiꝝ indutum est cādore. Matth.
vi. Considerate lilia agri ꝛc. Et sequitur.
Nec salomon in omni gloria sua cooper⁹
est sicut vnum ex istis. Nec auer: qz indu-
mentū est sue pcurē. Luc. xii. Si aūt fenū agri qđ
hodie est: et cras in clibanū mittit: deus
sic vestit ꝛc. Homo enī non indigebat ante
peccm: pelliū: qz pūpponendo ḡ erea
tus fuit in gloria ipse inflar soles indutus
erat luce gratie. Justar ignis cādore innocē
tie. Justar agni pīrose pfectū. Sed postq
ei⁹ innocentis adhesit pereccātis: et tunc
deus hominī pelles pellicea fecit. Homo
quidem per peccatum fuerat vulneratus
exceatus et in furto deprehensus: et ideo
tanq̄ vulnerato ligaturam adhibuit: tanq̄
exceato velamen apposuit. et tanq̄ fur
cautelam impetrit. Tale est igitur de pel-
libus vestiū gloriari: quale esset si alic⁹
quis vulneratus gloraretur de eo ḡ ha-
bet ligamē fericū. vel exceatus de eo ḡ ha-
bet vestem ꝛ denariū. vel fur de eo ḡ
habet pulchrum cultellū. Ber. Qui gloria
tur de veste similis est furi qui de cultello
gloriatur. Secundo non debet hō gloriari
de vestibus respectēdo ad subiectū suum.
Homo quidē est tanq̄ pomū in quo sunt
tria scilicet cortex exterior: subtilitas me-
diatur granum interius. Per corticem ex
terior intelligitur habitus exterior. Sic-
ut enim cortex pomi est alba ꝛ rubea: sic ho
mo in diuersis col. ibꝰ vestium delectatur
et gloriatur. Per subtilitatem pomi intel-
ligitur ipsum corpus. Per granum interi⁹
intelligitur anima. Unde et vulgariter ip-
sum granū alia poma vocatur. Si ergo ille
esset: ille qui tria pomā alterioraret et sibi
soli cortice retineret. Tales sunt pauc glo
riosi qui dant diabolo corpus et animā: et
sibi tanq̄ retinent pellium exterioꝝ pauā gl
riam. Sed aliquando accidit qđ hō pomū
exterius corticem proijcit: substantiam
cōtinentē: et intus dispergit. Sic etiam
qñ hō superbus mortē pellib⁹ deiūdatur/
cito a vermibus comedit/et ala per diuer
sa penas dispergit. Certo non debet hō
in pellibus gloriari respiciendo ad finem
suū. Qui esh indūebatur vestimento pur-
pureo cito induitur sacco pulsimo. Job.
xvi. Sacco confui super cutē meā. Qui in
duebatur multi byssi mortē induitur aspe
re ostio. Ro. Polut vestimentū mūdi cibi
cum. Qui capitis tunicaꝝ sparū amabat
Ecce hunicule margaritaꝝ cito denoabit ꝛ
fiet a vermibus intestina. Job. xvii. Qui me
comedit: sciscet vermes mon dominat.
a mulieribus eoīū confirmitur vestimen
tum meū id est corpus meū. et quasi capti
uū tantec succumbit ē. e. C Tertio ille di
ues fuit in magnis deliciis. qđ notatur cū
dicitur. Epulabatur quotidie splendide.
Nō enī comunis fuerunt hmōdi dicit
Ambrosius. Epule enī ad opulentos sunt di
te: et valia cruenta ducunt ad inopiam.
Prouer. xxi. Qui diligit epulas ē egestate
ditat. Fuerunt continuate dicitur quod
dic. Et talia per dies factunt temperantiā.
Prouer. xxiii. Nolī esse in comuniōne pecō
tōrum vel potatiū. Fuerunt nimis delī-
cate: dicit splendide. Et talia generant
luxuriam. Ecclī. Celebrare epulis sine cul
pa vix possumus: pene est semper epulas co
mitari voluptas. Nā dū corpus in refectio
nis copacēm delectatione relaxatur: cor
ad mane gaudiū relaxatur. Statum autem
pauperis fuit statui diuitis omnino cōtra
rium. Ille est fuit in deuitijs: iste erat abiec
tus in extrema paupertate. Ille purpura ꝛ by
sso amictus: iste ulceribus circūdatus. Ille
abundabat delectabilē: iste indigebat micis.
Et ex his patiebatur grauē tentationē cor
dis. Illa est tria patiebatur: scz extremam
paupertatē: ulcerosam infirmitatē: et grā
uem tentationē. Et tamen quodlibet istoꝝ
ad penā sibi sufficiebat. aut pauperius si-
ne infirmitate: aut infirmitas sine pauper-
tate: aut grauis tentatio sine ptoꝝ. Illa
tria tangit Augu. diceꝫ. Quantus putas
animo fratres charissimi tunc in corde pau-
peris tumultus tentationis fuit: cui certe
poterat ad penā sufficere paupertas vel e-
gritudo: sed vt probaretur amplius: simul
hec pauperies et egritudo inducta est. Job.
Quantas hanc egenū et vulneribus obsi-
sum tentationes credetis in sua cogitatiōe
tolerasse: cui ipse egerat: panem non habe
ret: etiā si alter eaq̄ ante se duxit cernere
salutem et diuitias habere cū voluptate.
Lazar⁹ ergo erat miser dei/margarita dei/et
stella dei. Ut ergo probaretur: positum est
illum miserū in camino paupertatis et non
potuit corrumpi. Positus est ille margaritus
in sterquilinio ulceroso infirmitatis ꝛ non
potuit inficī. Positus est ille stellā in nebu-
la tētationis ꝛ non potuit obscurari. Sed
modo extractum est illud miserū de camino
et positū est in celestiti thesauro. Extracta est
margarita de sterquilinio: et posita est in
regio ornamēto. Purgata est stella ab omi
ni nebula quā erat obducta a diabolo. C Po
sito statu virtutis in vita/ponitur status
virtutis in morte. Et ergo quidē est mortuus
et raptus/sed differenter. Dicit⁹ quidē
est mortuus triplici modo. I. modo culpe
dum est in mundo: quia separat ala a deo.
Mortē naturalem separat ala a corpore
ebrietas. Et modo gehenne: qua separatur
ala a visione dei et beatoꝝ consortio. Lazā
rus autem mortuus est vnica morte: scz na
turē. Fuit alit⁹ et in mūdo per gratiā: et
modo vivit cū deo per gloriā. Uterq;
etiā fuit de hoc mūdo raptus: differenter.
Nā Lazar⁹ in sinū abrahe ab angelis est por
tatus. Ista ante portatio ab angelis facta
est in tormentis custodie ſo. Augelis ſcis
to deus iuandauit de te. In signū reuere
tie, sicut est in manibo post sinu qñ tangu

nitentur.Ho.In manibus portabūt te. Et in ſinum letitie.Chryſoſt.Sufficiebat ad pœnandū pauperē domus angelus.Sed poſteres plures venūt vt choris letitie ſaciant. Vnde eſt tamē diabolꝰ parochianus ad cemiterū infernale a dominibus eſt deductus : et ibi eſt ſepultus. De quo ſepultura ſu Yeſ.xxij. Sepultura aſini ſepelietur.Sepultura aſini talis eſſet ejus ecclesiastes:et pellis a oſſo poſſidetur : carnes a canibꝰ lacerantur:ita plusꝰ et grandinibus retinquitur. Ete qđ aliqñ dives intquino meūk:parentes poſſidēt ſub hac terrenā. Nemes locerāt eorꝝ ſuum. Suppletꝰ infernalis cōquē tantā ſuā: quas natura oſſis habebat:qz conſumpſit nunqđ poterit. Eccle.x. Cum morte dō hereditabit ſerpētes.ſix infernales ſpūs ad ſuam. Et beſtias id eſt parētes vitales terrenā ſubſtantiā. Beſtiarū quaſi vitales. Et de meo carnali:eo carne ppriā. ¶ Tertio pōdēū eſt de ſtatu triuſqz poſt mortē:ū vide eſt diſſimilis:qz inter eos eſt in tormētis : et pauper in loco quietis.vñ ſq. Elemoſinā aūt diues oculos ſuos eſt eſſet in tormētis. Dicitur aūt tormentū ſūt truqñs mētem. Torquebat aūt diues de ſua lazari quā prebebat:et de ſua pena quā ſentiebat: et de impoſſibilitate remedij p quo deſperabat.ſo. Peccator videbit et irascetur:dēs ad primū.Dentibꝰ ſuis fremet:et tabescet: quo ad ſecundū. Deſiderū peccatorū peribit:quo ad tertium. Pauper aūt erat in loco quietis:ſcz in ſinu abrahe.Quieſc aūt ſinus abrahe locus ſuperior inferni habēs aliquantā lucē. Et dr ſinus ꝓpter quietē : tranquillitatē:ſicut ſinū maris dicimus loca a vētis et tēpeſtatibus quietū. Et dr a ſino ſinus : qz a ventis ſinūtur eſſe ſ.tute vel ꝙ ſinuntur et tuti ſ.trāſlitate a tēpeſtate. Maybe autē ſinꝰ dr eo ꝙ abinde ſūt prima vita credendū:et primus aperte predicanti fidem vitæ dei.

¶ Sermo ſecundus.

Omo quidā erat diues.ꝛc. Veritas iſti eſt in iſto duobus qđ ſs proponit. Diues et pauꝑ obtauerſi ſibi:et vtrūq; operationē ibi. Diuites egrediens pauperē ſi tamē intendebat:et pauper vtrūq; egredientē et regredientē ſepe videbat:quodāmodo ſibi obuiabāt.ſed ꝓ vtroqz hūa mēra malicia eſt operatus : qz diues ad exteriora venit inopē:et pauper ad ſuā bonā abundantiā. Deſcribēdo aūt ſtatū diuitis vtā mor adimit eius penā:et ꝑ hoc conſiderantes eius pēnā non timentes vitā. Primo ergo deſcribit eius vitā culpabilē:ibi dixit. Hō quidā erat diues.Scdo exponit horribilē iudicē.Ho. Mortuus eſt diues.¶ Circa pmū eſt notandū ꝙ peccatū diuitis fuit quadruplex.ſcz superbia:auaritia:gula et immiſericordia. Auaritia eius notatur ibi.Hō ſ. mo quidā erat diues.Non dr aliꝗ diues qz diuitias habebat:ſed qz auare retinebat : illicite expendebat.Et ideo nō nominatur tanq̄ ſi a deo non cognoſcatur.Ideo caret nomine qui deū minus cognoſcere in pauperē.ꝙ dicit ꝑal.xxv. Quādiu non feciſtis uni de minimis meis nō feciſtis.ꝛc. hinc eſt ꝙ virgines fatue:qz non habuerant oleum misericordie non fuerunt cognite.Matth.xxv. Nondū deo poſſe:neſcio vos. Sunt aūt alie tres rationes quare christus nomē diuitis non poſuit et nomē pauperis dixit. Una ratio eſt qz nomen eſt qđ ſignificat ſubſtantiam ſ.verū eſſe gratie et glorie. Rettinebat autem qualitatē diuitarū :ideo dicit incurrit caſum penarū. Qz igit verū eſſe perdidit:ideo non debet nominari nomine propriō. qz vtro qualitatē diuitiarū retinuerat:ab ipſo diuitꝰ debuit nominariter ſō vocatur quidā diues.qz pro pterum caſum incurrit debuit denominari eſt adiūcto penaꝝ:ꝛ ideo vocatur diues in inferno ſepultus:et dr ibi ſ. tormētis poſitus. Tanꝝ ſo ſubſtantia conſeruabat:quia habuit verū eſſe gratie:et poſſimodum verum eſſe glie;qualitatē tribulationum patiēter portauit et caſum meritō copauſe incurrit. et ſō critēr dr deſcribitur.ſ.nole propriō qđ eſt lazarus ꝓpter verū eſſe qđ habuit:et mendicus ꝓpter qualitatē ꝛ aduerſitatē quas ſuſtinuit:et mortuꝰ ꝓpter caſum mortis qđ incurrit ſed mox ab angelis ſublevatus fuit. Sccā declaratio eſt:qz nomina malorū delēta de libro dei.Ho. Deleantur de lib.viuēti. Sō ſcripta in libro diaboli.Ezech.xxij. Peccatū ſuū ſicut ebur ſtylo ferreo in vngue adamantino. Et ſunt ſcripta in palatio inferni.Eccli.xxvi. Recedētes a terra ſcribentur in terra:ſcz infernali:quonīā vere liquerunt vena aquarū viuentium dominum. Et ꝓpter illa tria ſ. terra apparitionis nola nullatenus non cognoſcet. Nota ſanctorum cognoſcit quia habet ſcripta in libro vite.Philip.vlt. Quorum nomina ſcripta ſunt in libro vite. In palatio ſuo. Ine.p. Gaudete qz nomīa veſtra ſcripta ſunt in celo. Et in manibus ſuis. Eſa.xlix. Ecce in manibus meis deſcripſi te. Tertia ratio eſt:qz nullus hō honeſtus in ore ſuo ponet et pomū immundū vel putridū vel

a poteis corollum. Peccatorum ergō. nō tamen ſunt nominandi:qz ꝓpter eos deſcribit eius vitā culpabilē:ibi dixit. Hō quidā erat diues. Sēdo exponit horribilē iudicē.Ho. Mortuus eſt diues.¶ Circa pmū eſt notandū ꝙ peccatū diuitis fuit quadruplex.ſcz ſuperbia:auaritia:gula et immiſericordia. Auaritia eius notatur ibi.Hō ſ. mo quidā erat diues.Non dr aliꝗ diues qz diuitias habebat:ſed qz auare retinebat : illicite expendebat.Et ideo nō nominatur tanq̄ ſi a deo non cognoſcatur.Ideo caret nomine qui deū minus cognoſcere in pauperē.ꝙ dicit ꝑal.xxv. Quādiu non feciſtis uni de minimis meis nō feciſtis.ꝛc. hinc eſt ꝙ virgines fatue:qz non habuerant oleum misericordie non fuerunt cognite.Matth.xxv. Nondū deo poſſe:neſcio vos. Sunt aūt alie tres rationes quare christus nomē diuitis non poſuit et nomē pauperis dixit. Una ratio eſt qz nomen eſt qđ ſignificat ſubſtantiam ſ.verū eſſe gratie et glorie. Rettinebat autem qualitatē diuitarū :ideo dicit incurrit caſum penarū. Qz igit verū eſſe perdidit:ideo non debet nominari nomine propriō. qz vtro qualitatē diuitiarū retinuerat:ab ipſo diuitꝰ debuit nominariter ſō vocatur quidā diues.qz pro pterum caſum incurrit debuit denominari eſt adiūcto penaꝝ:ꝛ ideo vocatur diues in inferno ſepultus:et dr ibi ſ. tormētis poſitus. Tanꝝ ſo ſubſtantia conſeruabat:quia habuit verū eſſe gratie:et poſſimodum verum eſſe glie;qualitatē tribulationum patiēter portauit et caſum meritō copauſe incurrit. et ſō critēr dr deſcribitur.ſ.nole propriō qđ eſt lazarus ꝓpter verū eſſe qđ habuit:et mendicus ꝓpter qualitatē ꝛ aduerſitatē quas ſuſtinuit:et mortuꝰ ꝓpter caſum mortis qđ incurrit ſed mox ab angelis ſublevatus fuit. Sccā declaratio eſt:qz nomina malorū delēta de libro dei.Ho. Deleantur de lib.viuēti. Sō ſcripta in libro diaboli.Ezech.xxij. Peccatū ſuū ſicut ebur ſtylo ferreo in vngue adamantino. Et ſunt ſcripta in palatio inferni.Eccli.xxvi. Recedētes a terra ſcribentur in terra:ſcz infernali:quonīā vere liquerunt vena aquarū viuentium dominum. Et ꝓpter illa tria ſ. terra apparitionis nola nullatenus non cognoſcet. Nota ſanctorum cognoſcit quia habet ſcripta in libro vite.Philip.vlt. Quorum nomina ſcripta ſunt in libro vite. In palatio ſuo. Ine.p. Gaudete qz nomīa veſtra ſcripta ſunt in celo. Et in manibus ſuis. Eſa.xlix. Ecce in manibus meis deſcripſi te. Tertia ratio eſt:qz nullus hō honeſtus in ore ſuo ponet et pomū immundū vel putridū vel

Tertio qđ ſta pulmēta ſs nō ſūt ſtatui ſuo cōmentitia.Tertio qđ ſs nō ſūt ſtatui ſuo ve bella militaria:vel qđ clericus vult habere ſcientiā vel ſe habitū militēm vt ꝙ tūdant ſunt vestes peregrina.Vestes pegri Hō tūdunt mulier vestes virilis plene. Deut.xxij. vestis femines. Quarto qđ ds hō diuersa mutatoria ꝛ ꝙ tantus demoliunt:et ꝛ in pauperibꝰ nudum relinquitur. Jac.p. Ecce nudus ꝛc. Et ſequitur. veſtimēta de diuitibꝰ facta ſunt. Ber. Clamāt nudi frigore miſeri:et laborantibꝰ ꝙd conferunt ſuperflua. Nudus mdunt fame ꝛ ſunt tot mortalēs extensa in pericla vel ſtrictis ſ. manibus:vel ſubtrahitur qđ manducēt ſ. Tertiū eſt qđ effunditur ſuper expēſas. Tertiū peccatū eius fuit ſuperbia:qđ ſplabatur quotidie ſplendide.

Facit autem quinqꝫ ſuperbum tribus. Primo naturę:nam ſicut ds in ſib .de animalib. Nulli animali tā magnū corpus holāti dedit natura tā paruū qđ et colli ſicut homini. ꝓ hoc ad cibi et potus pcessum et temperantiā nos monens.Ber. Non ſuperbus guttur tuū qđ hodie tāti emitur vt denuō obtineat tabulandum digitorū. Sccā do inuriā facit conſuetudini humane qđ eſt qđ vñ ſer exiguo reſtringatur qđ in alio ammultiplicatus non inueniatur ꝓ hoc oſſa datur qđ veter a nūtis cibi et potus ſum ꝛ ptione eſt reſtringendus.Eccli.xxxij. Auſer a me ventris concupiſcentiam. Genesis. Ventri obedientes loco animalū nūcremus non holm. Tertiū meritū facit cadens tibi diuſm:ꝙ eſt qđ hō ex ſuperbia habeatur ꝓ per hoc ſignificatur qđ non tantū equus corporalis ſed marme celeſtis appetatur ideo gulosus qui circa equus corporalis ſolaliter ſe effundit:et os ſuū verſus terram vertit:de talibꝰ vocatur.ſo. Cōpunctꝰ eſt tumēto ſuſtinentibꝰ.ꝛc. Quartū peccatum ſtius diuitis fuit immiſericordia mendi et nulla miam habere voluit.Aug.de ſpūs bñs. Interplebis eſt angelus diuitū. ſcmꝫ rapit et nūqđ ſatiabꝰ poſt ꝓpinqz mortē amouet:nō patri opē ꝓbat:amico ſidem nō ſeruat:vidua adiuꝝ nō defendit. Et ſubdit. Hinc ergo colligendum eſt qua pena mulctandus ſit qui aliena detinet ſi infernalis dānatione percutitur qui ꝓpria nō largit. Jubilate aūt.Ber. Quantos hodie lauaros videtis ꝛ plaude equoſti falcris ꝙd de pauperū miſeria cogitatis. ¶ Scdo deſcribitur huius diuitis pena horribilis eſt.Mortuus eſt aūt diues.ꝛc. Quia vero ſcriptum eſt ſapien.ci. Per qđ peccat quis phe et torquetur. Ideo ille diues qui peccauerat pcīs auaritie:punitus eſt extrema pau pertate. Job.xxvij. Diues cū dormierit nō addet ſecū luſtrare:aperiet oculos ſuos et nihil inueniet / apprehendet eum quaſi aqua

inopia. Non est aliqs ⁊ familiar⁹ ⁊ non possit aliquid recuperare aut dcto aut mutuo aut saltē mendicādo. Si ille nihil recuperare potuit pecunia nullā penā incidit. Ideo dicit. Nemo eā auferet. Nec aliquis illa mutare et mutare poterit. Ideo subdit. Aperiet oculos suos et nihil inueniet. Nec etiā inuenire ⁊ ber sibi modicū aque. Et ideo subditur. Apprehendet eū quasi aqua inopia. Solo peccant pctō pene gīte pctōr partio debet dō. Et sicut peccauit in varietate vestiū sic punitur in varietate tormentoꝝ. Habuerat qui dō duo mutatoria vestiū. Purpurā et byssum. Ideo modo habz duo mutatoria penaꝝ. De quibus in Job. capitō. Ad caloꝛ nimiū transeunt ab aqua nimia. Qui enim rīcēs induebatur purpura nūc induit pene ignē. ⁊c. ⁊ sicut induebat bysso nūc traditur ve stimēto ignito. Purpura et byssus caloꝛ ignitꝰ et byssus caloꝛ nimis. Tertio peccauerat peccato mūdi. Sicut tale fuerat profundū eius in delectabile modo profundat⁹ est in tormento. ideo dicit. Sepultꝰ est in inferno. ⁊ sin Bla. in profunditate penaꝝ. Est etiā in inferno tanqī puteus dño superficiem ⁊ q̄ sunt pctōres minores. Dño medij in quo sunt pctōres maiores. Dño profundi in quo sunt pctōres maxime. Nō me admiret ⁊ pctōr ad ētū ad ētum ⁊ q̄ sunt in medio. Nec absurdeat me profundū ⁊ ētū ad ētum qui sunt in profundo. Nec ego vigeat sap me putē⁹ os sublimē ētū ad ētum ⁊ sit sublime. Et licet sint sublimes ētū inde nūq̄ erubūt et puteꝰ vigeat et claudat sup eos os suum. Quarto peccauerat pctō tumendo punitur iudicio timule. Jac.ii. Iudicū sine misericordia fiet illi qui nō fecit misa. Dñes ille nō petebat stulā aquā nec mansū ple nam aquā nec bigitum matoīē infusum aquā sed minimū et extremum. Nec petebat gutta ⁊ bassum sed ad ⁊ nonpotuit obtinere. Plus ḡ nulle sunt sunt ⁊ illud petīe nec adhuc obtinuit nec in p̄petuum obtinebit. Vocabus ad extremū diuitis lazari modicū suffragiū meriti sui. Et vocabat gutta ad modicū ⁊ dī refrigerādī ⁊ mle. Dñes. Dñes qui pauper mīē sue minima dare noluit. in inferno positus vsq̄ ad nissima petēda peruenit. Nam guttam aque petīt qui micas panis negauit.

¶ Sermo tertius.

Mortuꝰ est autem diues et sepultꝰ est i inferno. Iuxta dictū sapīe. Nō q̄ stulti sunt oculos sapientie. Nō q̄ stulti sunt oculos sapientie. Nō q̄ stulti sunt oculos sapientie

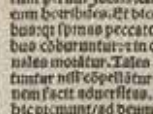
Iste autem petitio ꝛ ex parte fuit tristicie et ex parte fatue: ex parte pietatis. Iuste quis enim fuit agi lazarum qđ sic miserū videret/iterum volebat miserū facere oīno eum iterum posset ad vitā miserā deducere. Flevit dño super lazarum qui fuscitaturus: ex eo q̄ sicut dicit Hiero. ipsum ad duriora malā miserium iterum revocabat. Petrus vigilat. Petit lazarū mitti ad fratres suos: sic vult vetare pauperē sicut diuites in hoc seculo petare cōsueuerūt. Secundo illa petitio diuitis qua petiit lazarum mitti fuit fatua/ex eo q̄ p̄ mortuis ꝛ scripturis creditū esse putauit. Q̄ autem hoc sit fatuū ostendit Christus triplici ratione. Una est quia lazar⁹ reuersurus erat ꝛ multi cum ipso resurrecturi: ꝛ tamē tales eis credere nolueriūt immo lazarum occidere cogitaverunt. Secunda ratio alioqui magis creditū est deo q̄ alicui hominī vivo vel mortuo vel etiā angelo. Scripture autem sunt a deo: quis illud quod dicit scriptura dicit deus: ideo creditū est magis scripturis q̄ alicui homini vivo vel mortuo vel etiā angelo. Unde dato per impossibile q̄ Abrahā vel lazarus resurgens vel angel⁹ de celo veniēs aliquid diceret qđ ēstra scripturā esset/magis scripturis ēt eis esset credēdum. Tertia est ꝛ si esset cōsulendo q̄ mortui resurgerēt et homines eis credere ēt: diabolus aliquādo aliquos fantastice fuscitare et multa falsa possent dicere ꝛ multos mittere in errorem. Tertia illa petitio fuit pessima. Sciebat enim q̄ ex damnatione fratrū sumpni cresceret sum supplicium ꝛ ideo promisit faciebat si hoc impediebat. Burg. Ut pecca tores in supplicio amplius puniantur ꝛ et eorum vident gloriā quos cōtempserunt et de illorum pena tosquētur quos inuititer dilexerunt. Rogabat igitur vt ad fratres suos lazarus mitteretur qđ huc solebat eos esse in mūdo: ex q̄ nec videbat eos in sinu Abrahe cum lazaro: nec secum in inferno. Pieter hanc aut modum scīdū sunt ires alii modi quibus mortui ea que in mundo aguntur scire possunt vt dicit Augu. in lib. de cura pro mortuis agenda. Primo aliqui animabus de mundo venientibus ea referunt: sicut fuisse in Abrahā sum scisse lazarum fuisse in tot deliciis et diuitem in tot delictis ipso lazaro indigente. Secundo possunt scire ab angelis qui presentes sunt omnibus que aguntur. Tertio possunt scire aliqua que necessaria sunt eos scire: nō solum preterita sed etiā preterita ꝛ futura: vel spiritu reuelante.

¶ Dominica secunda.
Sermo primus.

Homo q̄dam fecit cenā magnam. ꝛc. Luce xiiij. Cum homo ad unā cenā vel sic vocatus nō est iniquitas q̄ illi homini deus nomen sue misericordie appellat: sed vt homo dicat. Greg. Qui deo vult indulgere suā potestatiuam pietatē dicitur eos quādo vero suā misericordiā dicitur homo. Per illum igitur hominē deus intelligitur. Per illā vero cenā sm Greg. factus eterne dilectionis significatur que dicitur cena ꝛ nō prandiū. Ā prandium est refectio sanctorum in patria cena vero in via. Post prandium adhuc cena restat post cenam vero cōuiuium nullum restat. Post prandiū adhuc restat labor: post cenā vero non restat nisi quies. Circa illum autem cenā rēs notātur: scz inuitātio magna liberalitas: nimirū magna fidelitas: ꝛ vocati multi magna diuersitas. ¶ Liberalitas nāq̄ inuitātis in duob⁹ apparebat: in hoc q̄ eos nō magnā preparauit ꝛ in hoc q̄ multos vocauit. Cena aut dicitur magna: q̄ magnos sunt fercula que ibi apponūtur: et q̄ magni sunt fruct⁹ ꝗ ibi datur. Nec magnā tudine ferculoꝝ dicit Esa. xxv. Faciet dñs exercituū oībus populis in mōte hoc conuiuiū pinguiū/cōuiuiū vocabunt delicate/cōuiuium pinguium medullatorū, et quibus verbis habet q̄ ola que dātur in ista cena sunt pinguia medullata ꝛ defecata. In pōti enī vita ala nostra subtiacet multi⁹ doloribus: corpus nostrū multis passionibus: horribilibus multis timoribus. Sed ala ꝗ nunc subtiacet doloribus ꝛ impletur pinguedine ꝛ dulcedine ꝛ suauitate. Ps. Sicut adipe ꝛ pinguedine repleatur ala mea. Hec re. xxxi. Consolabor eos ꝛ letificabo a dolore suo: inebriabo animas sacerdotū pinguedine. Corp⁹ q̄ sic nūc subiacet passionibus tūc gaudebit defectione. i. omnium malorū abstinēte. Corpus enī modo est tenebrosum/grossū/pōderosum/ꝛ mortalitati subiectū. Sed tūc defecabit ꝛ depurabit ꝛ ꝛ renouabit ꝛ corpore vnū purū. i. clarū/as subtilitas/agilitas ꝛ immortalitas. Et in inferno proprie dr̄ fecundi cōpositus. Et in inferno proprie dr̄ fecundi cōpositus. Et in inferno proprie dr̄ fecundi cōpositus

bono instrumẽto ga gustu: lingua: sc̃z: z palato: auri: nare manus cum quib⁹ fit mentione tactus. ¶ Sicut igitur bonum tertium dei sancti: sc̃z: sensus aures: oculi: z nares delectantur. Mystice autem delectatur eius oculis in pulchritudine mulieris auri: ꝯ corpus rubi. Eccli. xxvi. Sicut stabilimentum auri ꝯ corpus rubi. Eccli. xxvi. Plus delectatur eius auribus in audiendo sancti auri ꝯ verbum dei. Nõ erat talis prophetis qui dicebat. Bonum michi lex oris tui super milia auri: z argenti. Narres eius semper velient a remotis vsq; ad nos: ad orandum: vt ad illum pertinet et currere. Tales sunt similes vulturi qui a remotis odorat fetore cadaverum: z illuc: currit. Et que sunt ista cadavera nisi aurum: argentũ: quorum vsum ꝑn Ber. esse intum rubeũ: aliud latum albũ. Littus autẽ: currit: marino ad mercationes ꝯ ad mercationes. In ore autẽ auri dulcior sit nomi matto auri ꝯ nominatio verbi dei. Nõ erat talis prophetis qui dicebat. ꝯ dulcia fauctibus meis eloquia tua. ꝛc. Mar⁹ etiã auri libentius tangunt auri: z argentum ꝯ sanctum euãgeliũ. Mittite spine sint: z tanꝯ magis vescerãtur in tangendo illas spinas ꝯ lilia pel rosas. Job. xxx. Et sub fenestris meis delicias ꝑpetabit. ¶ Excusatio pertinet ad luxuriosos qui dicit. Uxorem duxi: z ideo nõ possum venire. Si vxor hec accipit pro ipsa carnali voluptate: verum dicit. Aug. Nõ mihi in coniugio non secundum hoc propositum delectaria expetunt voluptates. Et ideo cum prem tussã figurari potest non immerito res inanis. Homo igitur volens ꝓuidus ad celestẽ cenã venire nõ potest: nõ debet: nõ est dignus. Nõ ꝑt: qui est ad pedes tus ingratus. Eccli. viii. Iuuent amorem mulieris que laqueus venatoꝝ est. ꝛc. Nõ debet: qui est fetidꝰ. Job. xl. Cõputruerunt iumenta in sterc̃ore suo. Nõ est dignus: qz est fordida velle tractatus. Jude. i. Quoniam et ꝯ que carnaliter est maculate tunicam. Et est indignus fuit stare in nuptiis qui nõ habuit vestẽ nuptialem: vt dicitur Mathei. Multo fortius qui habuit vestẽ ꝓpetuabilẽ. ¶ Deinde ponitur secunda differẽtia vocationis: illoꝝ sc̃z qui vocãtur z venisti. Unde victor. Pauperes ac debiles cecos et claudos introduc huc. Et possent intelligi literaliter: qz secundum Greg. Iudicium quisq; z in hoc mundo despecti: pleriq; tanto celeriꝰ vocem dei audiant: quanto in hoc mundo non habẽt vñ delectẽtur. Uel possunt intelligi spiritualiter. vt dicit Glo. Sicut peccatores fuerunt qui ventre noluerũt ferre z peccatores sunt illi ꝙ venisti. sed sꝛ habet repulsum: z ꝙ multos eligitur. Per ea autẽ que: tuor sunt genera. Quidã enim peccãt per ꝛspoſ z nec legentes. Alii sunt pauperes quasi parũ operantes. Alii per fragilitatẽ hominũ. Alii sunt debiles: sicut fuit Petrus qui timore mortis: ꝑna negauit. Alii per ignorantiam. Alii sunt ceci: tanto fuit pauꝰ qui dicit. 1 Tim. i. Ignorãs feci in incredulitate. Alii per certã malitiã. Alii sunt claudi qui vñ pedẽ ponit ad deꝛa in celo: z alterũ i terra. Ado illi aliquãdo recti: sed cognoscũt z ad deũ veniũt. ¶ Deinde ponitur tertia differẽtia vocationis: illoꝝ sc̃z qui cõpelluntur: vel dicit. Exi: z vias z sepes z cõpelle intrare. Alii sunt ꝙ longam cõsuetudinem in peccatis trahunt: qui dicũtur mozari in ꝑs: qi demonibus sunt pcmti. Job. xx. Uadent z venient super eum horribiles. Et dicuntur mozari in sepibus: qz ipsi mos peccatores colligãt in quibus cõtinentur: z in quib⁹ se ꝑ certo inferales mouẽtur. Tales vix aut nunq; cõuertuntur nisi cõpellãtur. Alii autẽ cõpulsionem facit adnersitas. Greg. Mala que nos hic premunt: ad deum nos ꝛe compellũt. Aug. Felix necessitas que ad meliora nos compellit. Ibi. Si fors inuenitur necessitas nascetur intus voluntas. Seneca. Iustus mihi tu es me gratias ago: ꝙ cogis me nõ posse que non debeo ꝑpe.

¶ Sermo secundus.

Uxorem duxi z ideo nõ possum venire. Nõ dixit ille/pigritatem vouit cõtinẽtiã promisit: ideo nõ possum venire. sed dixit ꝓuisi duxi. ꝛc. Certũ est autẽ ꝙ qui ꝓuisi ducunt ad celestẽ cenã venire possunt: sed ideo dicuntur non posse: qz nõ ita libere nec ita expedite possunt venire cõiugo sicut virgines vel ecclesiastici: eo ꝙ plura habent inducentia ad malum: et plura retrahentia a bono. 1. Cor. vii. Qui sine vxore est solicitꝰ est ꝙ cũ sit solicitꝰ placeat deo: qui autẽ cũ vxore est solicitꝰ est ꝙ sint mundi ꝙo placeat vxori: z diuisus est. ꝛc. Rabanus dixit dictũ est venire possunt si ordinẽ matrimonialem seruare potũt. Unde victor. Pauperes ac debiles cecos et claudos introduc huc. Et possent intelligi literaliter: qs secundum Greg. Iudicium quisq; z in hoc mundo despecti: pleriq; tanto celeriꝰ vocem dei audiant: quanto in hoc mundo non habẽt vñ delectẽtur. Uel possunt intelligi spiritualiter. vt dicit Glo. Sicut peccatores fuerunt qui ventre noluerũt ferre z peccatores sunt illi ꝙ venisti. sed sꝛ habet repulsum: z ꝙ multos eligitur. Per ea autẽ que: tuor sunt genera. Quidã enim peccãt per ꝛspoſ z nec legentes. Alii sunt pauperes quasi parũ operantes. Alii per fragilitatẽ hominũ. Alii sunt debiles: sicut fuit Petrus qui timore mortis: ꝑna negauit. Alii per ignorantiam. Alii sunt ceci: tanto fuit pauꝰ qui dicit. 1 Tim. i. Ignorãs feci in incredulitate. Alii per certã malitiã. Alii sunt claudi qui vñ pedẽ ponit ad deꝛa in celo: z alterũ i terra. Ado illi aliquãdo recti: sed cognoscũt z ad deũ veniũt. ¶ Deinde ponitur tertia differẽtia vocationis: illoꝝ sc̃z qui cõpelluntur: vel dicit. Exi: z vias z sepes z cõpelle intrare. Alii sunt ꝙ longam cõsuetudinem in peccatis trahunt: qui dicũtur mozari in ꝑs: qi demonibus sunt pcmti. Job. xx. Uadent z venient super eum horribiles. Et dicuntur mozari in sepibus: qz ipsi mos peccatores colligãt in quibus cõtinentur: z in quib⁹ se ꝑ certo inferales mouẽtur. Tales vix aut nunq; cõuertuntur nisi cõpellãtur. Alii autẽ cõpulsionem facit adnersitas. Greg. Mala que nos hic premunt: ad deum nos ꝛe compellũt. Aug. Felix necessitas que ad meliora nos compellit. Ibi. Si fors inuenitur necessitas nascetur intus voluntas. Seneca. Iustus mihi tu es me gratias ago: ꝙ cogis me nõ posse que non debeo ꝑpe.

¶ Sermo secundus.

Uxorem duxi z ideo nõ possum venire. Nõ dixit ille/pigritatem vouit cõtinẽtiã promisit: ideo nõ possum venire. sed dixit ꝓuisi duxi. ꝛc. Certũ est autẽ ꝙ qui ꝓuisi ducunt ad celestẽ cenã venire possunt: sed ideo dicuntur non posse: qz nõ ita libere nec ita expedite possunt venire cõiugo sicut virgines vel ecclesiastici: eo ꝙ plura habent inducentia ad malum: et plura retrahentia a bono. 1. Cor. vii. Qui sine vxore est solicitꝰ est ꝙ cũ sit solicitꝰ placeat deo: qui autẽ cũ vxore est solicitꝰ est ꝙ sint mundi ꝙo placeat vxori: z diuisus est. ꝛc. Rabanus dixit dictũ est venire possunt si ordinẽ matrimonialem seruare potũt. Unde victor. Pauperes ac debiles cecos et claudos introduc huc. Et possent intelligi literaliter: qs secundum Greg. Iudicium quisq; z in hoc mundo despecti: pleriq; tanto celeriꝰ vocem dei audiant: quanto in hoc mundo non habẽt vñ delectẽtur. Uel possunt intelligi spiritualiter. vt dicit Glo. Sicut peccatores fuerunt qui ventre noluerũt ferre z peccatores sunt illi ꝙ venisti. sed sꝛ habet repulsum: z ꝙ multos eligitur. Per ea autẽ que: tuor sunt genera. Quidã enim peccãt per ꝛspoſ z nec legentes. Alii sunt pauperes quasi parũ operantes. Alii per fragilitatẽ hominũ. Alii sunt debiles: sicut fuit Petrus qui timore mortis: ꝑna negauit. Alii per ignorantiam. Alii sunt ceci: tanto fuit pauꝰ qui dicit. 1 Tim. i. Ignorãs feci in incredulitate. Alii per certã malitiã. Alii sunt claudi qui vñ pedẽ ponit ad deꝛa in celo: z alterũ i terra. Ado illi aliquãdo recti: sed cognoscũt z ad deũ veniũt. ¶ Deinde ponitur tertia differẽtia vocationis: illoꝝ sc̃z qui cõpelluntur: vel dicit. Exi: z vias z sepes z cõpelle intrare. Alii sunt ꝙ longam cõsuetudinem in peccatis trahunt: qui dicũtur mozari in ꝑs: qi demonibus sunt pcmti. Job. xx. Uadent z venient super eum horribiles. Et dicuntur mozari in sepibus: qz ipsi mos peccatores colligãt in quibus cõtinentur: z in quib⁹ se ꝑ certo inferales mouẽtur. Tales vix aut nunq; cõuertuntur nisi cõpellãtur. Alii autẽ cõpulsionem facit adnersitas. Greg. Mala que nos hic premunt: ad deum nos ꝛe compellũt. Aug. Felix necessitas que ad meliora nos compellit. Ibi. Si fors inuenitur necessitas nascetur intus voluntas. Seneca. Iustus mihi tu es me gratias ago: ꝙ cogis me nõ posse que non debeo ꝑpe.

lio. ¶ Regulã autẽ vroꝝ fecit z dicit ut paulus apl⁹ vxor habet. 1. Cor. vii. Et vir vroꝝ suam debẽt inuicem et rege re. Illud casus ponit Ephe. v. Mulieres viris ꝛspoſ subdite sint sicut dño: qñ vir caput est mulieris: sicut ꝛpus caput est ecclesie. Et quo igit vir caput est mulieris debet eam salnare et regere/regere et imponere ꝓuit videre et expedire. Quedam enim sunt matrone probate. Istis non sunt leges imponende: sed sue libertati sunt penitus relinquende. Et quedam mulieres sunt protbate et honeste/et fatue ad restringendum vtile. Talium autem vtilitatem nõ solicitat sed detestat. Eccl. xxvi. Mulier fatua obtenebrat vultum suũ. Quedã sunt suspecte. Iste legibus sunt arctande et sub manu teri arcende. alias magni periculi est. Unde dicit Aug de meliore suspecta. Eccli. xxv. Si non ambulauerit ad manũ tuã confundet te in conspectu inimicoꝝ tuoꝝ. Quedam sunt medie/q adhuc nõ sunt bñ ꝓbate. Iste nec nimis sunt arctãde/nec nimis relaxande: sed sunt prius probande. Si enim nimis arctẽ q homo de eo confidat est ꝓbandus: multo fortius ꝓuo. Eccli. vi. Si ꝓsperãs amicũ/in tẽtatione posside eum: et ne facile ei tribuas ꝛedas. Sed hoc capitulũ ellipsi ꝑ debet vroꝝ suam differre diligere. Illud capitulũ apl⁹ ponit dicẽs dicẽs. Uiri diligite eas amoꝛ discreto et ordinato. Qñ quidẽ sit qñ seruat qñ dicit. 1. Cor. vii. Quo habent vroꝝ/tanqñ nõ habẽtes sint. Ille habet vroꝝ z non habet/q tpe debito sit operi contingãt inidẽtes z ꝛpore debito abstinere. De quo tpe dicit Ghrysa. sup Matth. Abstinere a menstruata: abstine te a pregnante: qz etiam dies festus est/et tres semus. Et hec habenturꝙ quatuor tẽpoꝝ ꝛsus est abstinendũ. Sed pote mẽtrua: quia dicut dicit Hiero. fume obscuꝝ pueri nõ bn vannati sollicet claudi/ceci/leprosi/cle phanti et continuate. Abstinendum est etiam tempore pregnatis nis. qñ etiam hec sit abstinendum. Dicitur enim in leb. de natura animalium q elephas semina suam pcr tantum nouem tangit. Abstinendum est etiam tempore festi et ieiuniorum. Augu. Tempore processionis z ieiuniorum non tiert consuetudo cõiungere: qz tunc a licitis abstinẽdum est ꝑ facilius impetretur qs postula tur. Tertium capitulum est qz vir rodent ꝛmulus in necessariis ꝓuidere. Illud ca pitulum ꝓsequens ꝛtinet ꝛtinet. Uos viri diligite/sicut et ꝓpria dilexit ecclesia ꝓ qua se ꝛdidit. Glo. Sicut ecclesia nullã nisi ꝓ Christũ habuit/sic mariti. Glo. Non in ea habent viri permittere q ꝓuocet ad ire/nec minus pene se ornent. Talis est ea nalia ꝓpter nobilitatis est quadruplici ratio ne. Una sumitur ex parte ipsius mulieris/ quantũ ad animã: qz christũ in animo sua indurere nõ potest. Unde super illud. 1. Pet. iii. Quorum sit capillatura. dicit Glosa. Si cut Cyprianus ait. Uerico z purpura tinda te ꝛpus induere nõ possunt. Aggeto/ mon dũ/et margaritis ornate cum amẽs cor dis/et pectoris pudicitiã. qñ pudice intelligendum est qui se ornant ad alios capiendas. Secunda sumitur ex parte exitũ qui tũ ad corpus quod est cinis et pulnis. Si tus autem esset ille qui cinerem et puluerẽ pellet in sacco serico custodire. Chrysa. sup per illud Luce. xvi. Iudnebatur purpura et bysso. dicit. Puluerem et cinerem purpura z bysso tegebat. Tertia ratio sumitur ex parte christi: qui ꝛpus tales non cognoscit. Cum enim per diuersos colores faciem sui transfingant: ꝛpus non cognoscit: quod sibi non creauit. Hiero. Qua fidacia erigis ad celos vultus quos cõditor non cognoscit? Quarta sumitur ex parte proximi: quẽ mulier cito precipit z ad concupiscentiam trahit. Chrysa. super Matth. Si se mulier ornauerit vt oculos hominum ad se trahat et vocauerit / essi plagam non intulerit: tamen ꝓximũ tamen ꝓdiderit habet. pene num enim obtulerit: etsi nullus qui debat inuentus sit. Quarta ellipsis est: qñ nõ debet pro rido⁹ satis nimis rigide: z dari esse. illud ponitur Col. iii. Uiri diligite vroꝝ vestras: et nolite amari esse ad illas. Tales est amaritudo est causa discordie inter illos / que multũ deo displicet: sicut et cõcordia multum placet. Eccli. xxv. In tribus beneplacitum est spiritui meo. Et sequit. Uiri mul ter bene sibi cõsentientes. Ut et non bene conuenãtes ellipsa aliqñ et ex parte viri/ alt qñ ex parte proxi/aliquãdo ex parte vtrius que. Et super hoc potest poni tale ex plũ. Aliquis enim vxorẽ vitio vult mutare: quia tet qz vtrũq; per ignis exustionem molles fcat. Si enim vtrũq; fuerit durum vel alterum tantum/ non poterunt conuenire. Quando igit vir est mitis z vxor aspera: tunc ambo sunt duri et ideo non poterunt pacificari. Quando vir est benign⁹ z vxor superba/ vel econtrario proꝑ mansueta et vir severus: non poterunt bñ conuenire. Ops ergo q vterq; mollescat. i. q vir habeat benignitatẽ z ꝓuo mansuetudi nẽ. et tũc fiet qõ dicit scriptura: q multum placet deo vir z mulier sibiũ cõuenientes. ¶ Secũ regula est ipsarũ mulierũ ꝑ tradit Tod. Demisericordiã filiã tre monẽtes eã hoc notare socerus/diligere maritũ/ꝛgere fa miliam/gubernare domũ z seipsam tryplo hũilitate: habere. Et habet tria regula quin q capitula z ideo est maior ꝙ regula ꝓ que habet tantũ quatuor. Quia enim mag

tiem magis delect in delectationibus deo mato
r indaget eruditione. Primum capitulum
est i quia debet socerum honorare. Iudum
est enim vt tanq̃ patrem i matrē socerum
honoret et ipsi eam sibi in vxorem associet.
Unde et sacer a sociando nomen accepit.
Sed sepe contrarium fit. Unde Hiero. con
tra Iouinianum. In quadam re gaude con
sulendo est vt murus altera de pari trabe
ducta edi/a socru olli mutuo petat aut illa
starim negat vt comprobet illud Terentij
Verum esse/omnes socrus oderunt nurus.
Secundum capitm est q̃ debet vir sũ diligere
re.et hoc amore casto i singulari. De quo
amore dicit Ghes. super Mat. Bene si vir ha
beat vxorē quo cognoscitur plenus virtutū di
lectio. Quo nomine debet putare sapientem
esse virū suum: i si alter sit sapientior nec ipsa
nemine fortiore debet putare esse virū suum:
i si alter sit fortior/tñ dici intelligere nō de
bet alterum fortiorem. Ut nemine hoc de
bet putare/cum solerem esse virum suum: et
si alter sit formosior/ tamen non debet sibi
applaudere. Perfectum enim odium et per
fectus amor verum iudicium non
cognoscit. Ut puta si perfecte odias alie
quem: quicquid fuerint apud illum om
ne tibi displicent/sive que dicit sive que a
git; et si vere bona sunt/ tñ tibi displicent
et mala videntur. Sic et si perfecte aliquē
ames/ quecunq̃ sunt apud eum placent et
dulcia que loquitur/sive que agit. et si ve
re mala sunt; tamen tibi bona videntur.
Tertium capitulum est: quia debet familiā
suam regere. Sicut est dicitur .1. Timo.
v. Qui suorum i maxime domesticorum cu
ram non habet: fidem negauit. Glo. Operi
bus i non verbis. quis portimum non di
ligit. Et est infidelis deterior. Glo. Quia hic
veritatem nondum cognouit/sed promisit.
Sed de multis mulieribus potest dici illud
Athenei. Felix populi tui crudelis/qui
illi tirathio tu deserto. Sic et ille qui suā fa
miliā cooperit ut abeant ea peruiaq̃ que se
pe a bestijs conculcantur. Sic sunt multe
que permittunt filios suos terrendo affe
ctibus inquietari a hominibus conculcari/ip
se non curant. In hoc tamen sunt simi
libus crudelibus: quia illi super ova
conculcata faciunt magnū planctū. Ille aūt
super filios a hominibus conculcatos non plā
gunt. We hoc filij in iudicio cōqueruntur.
Ecclia. Ha patrem impio conqueruntur fi
lij quia propter illum sunt in opprobrium.
Quartum capitulum est: quia debet domū
suam gubernare et ideo oportet ipsam tria
habere/scilicet sapientiam/ut ea sapēter
disponat. Prouer. viij. Sapiēa mulier edi
ficat domum suam. Iuliano extractum

quoq; manibus destruit. Diligētiam: ut so
licite cuncta prouoceat. Prouer. xij. Mu
lier diligens corona est viro suo. &c. Et pau
dentiam: ut suo tempore necessaria com
modis prouideat. Propter illa tria dicitur
Prouerbiorum vltimo de muliere forti. Operata
est consilio manuum suarum. ecce q̃ sapi
ens. Et de nocte surrexit. ecce q̃ solicita.
Et dedit prędam domesticis suis. ecce q̃
prouida. Quintum capitulum est: quia de
bet se irreprehensibilem exhibere vt scitis
cet nullam maculam habeat/nec i pera nec
in fama nec in conscientia. Illas autem
maculas suas in tripliet speculo debet vi
dere. Primum speculum est sacra scriptura
siue dei precepta. Iacob. Specula sunt dei
precepta in quibus animę sancte semper
aspiciant/vt si quę in eis sunt redditales de
prehendant. Secundum speculum est vita
christi/imitando eamo penitentiam/humilitatem/
et pietatem se debet speculari. Bernard. Su
per Can. Utrumq; michi Dominator/spe
culum patientię et patrum redemptor. Ter
tium speculum est exemplum angelorum
christi. Si enim mulier dicat se non posse
imitari vitam sanctorum patrum: saltem
imitetur vitam sancte Anne matris sanctę
Marie/ Agnetis/ Cecilie/ et ceterarum.
Omnes autem maculas quas mulieres de
prehenderint ad ista specula/ lauare debent
in confessione vera. In huius significatio
nem in sacratissima templi erat specialis vas
situs Exod. xxxviij. Beri. Ama confessionē
si affectas decorem. Confessio/ enim tuas
qui decor.pa. Confessio et pulchitudo in
conspectu eius. Sed multe sunt que liben
tius videre/ faciem carnis sue in speculo
vanitatis: si faciem mentis sue in sincerita
tis speculo. Hiero. Mulier ad speculum
pingitur/ et in contumeliam artificis coue
ritur pulchritudo esse q̃ nata est.

Sermo tertius.

Dico aūt vo
bis q̃ nemo vestrū istos
rum qui vocati sunt ges
habit cenam meam. Ut
eo q̃s dicit in animo. Ne
mo verorum illorum qui
positi sunt gustabit ce
nam meam. Dat intelligere q̃ gustabant as
si cenam que non erat sua. Ideo notādū q̃
est quadruplex cena. i. corporalis/ spiritalis/
infernalis/ i celestis. In cena corporali ubi
refert pauperes. Luc. xiij. Cū facis cenā vel
prandiū/ voca pauperes ac debiles: cecos i
claudos. Et secundū est ubi q̃ntū come
debit tñ semel tetigit in loco ei i cōtur.
Et quicunq; cibi comedebāt: ideo cena
appellabantur: post cenā nulla consuetudo e

Rat. Qui etiā comedebāt loco ei i cōtur
bato cena fuit ter dicebāt ga cenam tā est cōe.
Et primo igitur ostendebant suam frugali
tatem. Tante enim erāt abstinentie q̃ con
tenti erant una cōmestione in die. Et sic
ostēdebant suā honestatē. Ideo est in loco
cōmuni i euāngelio comedebāt ne occasione
tollerent laet lascivi ferentes verba detra
ctoria referrent. Et tertio ostendebant su
am liberalitatem/quia nō singulariter sed
cōiter comedere volebāt: sed peregrinos
et hospites ad suā cōmunia adducebant.
Prompte igitur antiquorum et nouā ista tria
in nostris conuiuiis habeamus. ¶ Primo
temperantiam et frugalitatem. Eccli. xxx.
Utere quasi homo frugi hiis quę tibi appo
nuntur. Eiusdem xxxvij. capitlo. In multo
cibo erit infirmitas. Et terti. Propter cra
pulam multi perierunt: qui autem abstī
nens est adiciet vitam. Unde refert Aug.
tria documenta sca beato Ambrosio dedi
esse. Unum est ne officium militande alti
quibus fundat i ne fonte ipsi calumniatus et
expostulationes exerceant. Sextum est ne pros
pera alicui petatur ne fonte ipsi contingat ma
le intra se conuentant q̃ sibi malefecerint.
Tertium ne ad cibandum inuitatus accedat: ne
fore ibi temperantie modum perdat.
¶ Secūdo debemus habere benefactores pos
sessiones. Ecclesiasti. xl. Gratia et pulchritudo
aquis oculis placent: sed super hec virens
herba. vi. Et ne hi detentur verba
detractoris. Prouerbiorum xxvij. Noli esse in
conuiuijs potatorum/ nec in comessatio
nibus eorum qui carnes ad vescendum cō
ferunt. Illi carnes ad vescendum confe
runt secundum gloriam: qui in locutiones di
citorum portiorum vitia dicunt. Ideo Au
gustinus contra pestem detractionis hos
versus in mensa sua habebat inscriptos.
Quisquis amat dictis absentum rodere vi
ta. Hanc mensam vetitam noverit esse sī
¶ Tertio debemus habere pietatem vt
peregrinos/pauperes in nostris cōuiuijs
habeamus. Job. xxxi. Si comedi bocellum
meum solum/et nō comedit pupillus et ex
ulcera dicit mariam. Ecclesiastes xl. Ju
uent requiem michi: et nunc manducabo
de bonis meis solus. Et nescit q̃ ibi
pereret et relinquat omnia alijs et ipse
moriatur. ¶ Secundo est cena spiritualis qui
dem facit cum anima. Apocalyp. iij. Ego
sto ad ostium et pulso. Si quis audierit mi
hi vocē meā/hoc est inspirationem ad bo
num. Peccatos enim penitens debet in ista
cena ponere tres fercula. scilicet cōtritionē
confessionem i satisfactionem. Hanc alte
ram alta ponit scilicet miam gratiā i glo
riam. De ista cena dicit Joh. xij. Fecerunt

et cenam ibi. Christi. scilicet martha i Ma
ria. Lazar⁹ vero erat vnus q̃ discūbebāt.
Per martha significant actiui. per Mariā
contemplatiui. per Lazarū de nouo q̃ resur
rexerant. Cenat igitur ipse ei actiue quia
delectatur in eorū operatione. Cenat ei cōs
templatiue quia delectatur in eorum deuo
tione. Cenat ei penitentibus de nouo cō
uersione. sc. Martha ei gratia et caritas a pestimen
tis culpe a hominibus eburneis/et quibus de
lectauerunt te fuit regum in domo tua.
Per myrtham que amara est intelligitur
contritio. Per guttam que secundum glo
sam est pulcra mentis: intelligitur humili
tas. Per calamum que secundum glo. nutri
tur in aquis/intelligitur fides que nutritur in
baptismo. Fuit igitur regum ideo anime
sanctorum que se bene egerunt/que sunt do
mus eburnee. i. pure et caste. et quarum ves
timenta. Lopera aromatibus virtutū sunt
plenechristi multū delectāt. Delectatur
enim in contritione penitentiū/in humili
tate contēplationibus et in fide formata. et
non fi. Sicut ei scripto necessaria est de no
uo cōuersio: i fides formata necessaria est
actiue: sic humilitas necessaria est ei ypo
critis. Nemo est pōt ascendere ad deū nisi ha
beat humilitatē/ gratiā. Aug. Tanta secur⁹
q̃ vis sibi meliter humilitas lauare eos ad
deū nō ostra deū. ¶ Tertia cena est eterna
letitie qua fit Apo. xix. Uenite congregami
ni ad cenā magni dei vt manducetis carnes
regum. &c. In ista cena dabitur duplex pa
nus. Unus equidē immortalis munus potentie di
gert/ scilicet motus eterne fe. Mortalis depa
scet eos. Proverb. xv. Sumite est bonū panis
mendacij. Et post sequitur. In quo libitur os
eius calculo. Sicut ei calculus non potest
masticari nec degestibile motus eos repascet:
et tamen munus potentie fruitur. Alius panis
erit amaritudinis scilicet conscientia ama
ra. Job. x. Panis eorum vertetur in fel as
pidum intrinsecum. Sapie. Nocentes. Mor
sus conscientia se quit se immundi nō recedit a
se. Hic potest forte aliquod ei remedium q̃ in
tus⁹ est vulnus inclusum. Sed in cena ista
dabitur duplex vinū. Primum est vinum
Ebrietatis q̃ est fel dra
conis: et albū q̃ est venenū aspidū i serpē
tum. Deut. xxxij. Fel draconū vinum eorū
et venenum aspidum insana. Tertio in ista
cena apponitur caro viue et asse. Sicut
est di Apo. xvi. Cōmanducauerūt linguas
suas pre dolore. Manati q̃ transiunt ab
aquis vitalis ad calamum nimis i pe dicitur
Job. xxviij. Qui ignorant in aquis viuentiū
tunc pre nimio dolore manducabunt lin
guas suas congelatas: et sic quodammo
do comedent carnes viuas. Quando vero
erūt in igne tūc pre nimio dolore mādacu

dunt tinguas suas: adustaq; ⁊ ſic quodāmodo comedent carnes alias. Quantūcunq; aūt ꝙ ortensi sciāgl'ingua comedatur: subito reintegrabitur vt ſit rursus comedatur. Et quonīā in manus eius mala ē ſuenerūt ſonare dicit ſua muſicoꝝ genera: ideo in illa cena vtſonabuntur ſua genera muſicorum. Primum eſt ſtridor dentium. Wor. xvij. Ibi erit fletus et ſtridor dentium. Secundō eſt ululatus demonū. Eſaie xiij. Ululabit woab ad woab vniuerſus ululabit. Woab interpretat̄ ex patre: ſi ſit illi de quo dicit Joh. viij. Ex patre diabolo eſtis. Woab dicit vlulabit: quia demones maiores plus ululabunt ad woab ſimiliter minores ululabūt. Quas cetera demones reſpondebunt ⁊ ad eos ſimiliter ululabūt. Terrib̄ eſt planctus eſter oh. Zach. xij. Plangent terra ſ. ifernales familie: ⁊ familie ſeorſum. Hā ſe ſubō plangent familia ſuperboꝝ ſ. cetus familia impiorū ſeorſū ſ. familia auaroꝝ. ¶ Quarta cena eſt celeſtis de qua ſ. Apoc. xix. Beati q̄ ad cenā nuptiarū agni vocati ſunt. Circa iſtā aūt cenā duo ſunt videnda. Primo quis eā preparauit. Secūdo pter hāc eā preparauit. Circa primū notandū q̄ cenā iſtam preparauit tota trinitas. ita q̄ pater ſua fercula dat: poſigit̄ filius ſuaꝝ ſpāliū eſtiuāla. Pater enim poſuit ibi tria fercula. Primo ſue ſapiēcie clarum vſionem. i. Joh. xvij. ſ. Secundo quoniam cum apparuerit ſimile⁹ ei erimus: q̄ videbimus eū ſicut eſt. Sc̄do olim bonorum plenam poſſeſſionem. Tunc enim erit deus oīa in oīb⁹: vt dicit. i. Cor. xv. Gaſſ. vij. Tunc erit mht oīa bona pariter cū illa. Tertio omniū voluntatū et deſideriorū plenā completionē et quietationem. Joh. xiij. Vbi oſtende nobis patrem ⁊ ſat̄ſcit nobis. Propter iſta tria v. i. Cor. ij. q̄ oculus nō vidit: nec auris audiuit. ꝛc. Oculus vīs non ſufficit videre tantā viſionis claritatem. Nec auris audire tantam boni rum omniū vberta⁹. Nec cogitare tantam voluntatū impletionē ⁊ tranquillitatē. Primus aūt in ſta cena ponit tria fercula. Primo panē vite. de quo dicitur Joh. vi. Ego ſum panis vite. Secundo ſatietatē in ſua humanitate. Unde dicitur Joh. xij. Qui venit ad me non eſuriet. Tertio ſatietatem in ſua deitate. Joh. xv. Ingrediet. ſcs ad conſiderandū diuinitatē. ⁊ egred. et ad cōſiderandū humanitatē. ⁊ paſcua inueniet. Poſſet̄ ſus in ſta cena tria fercula ponit. Primo ignē quo fercula decoquūtur. Iſaie. xxxi. Dicit dñs cuius ignis in ſion et caminus in hieruſalem. Sc̄do vinum quo ſunt inebriandi: dicit. ſ. Inebriabitur ab vbertate domus tue. Tertio fructus quib⁹ delectabūtur. Gala. v. Fructꝰ aūt ſpūs charitas gaudiū pax. ꝛc. Quibus aūt ſum deliciosa charis in ſta cena dentur: aliqui tamen pulcre cōprehendi: terra q̄ interne dulcedinis experientiā nō habuerūt. Vnde. in homil. Coporales delicie ſi non habent̄ graues in ſe deſiderii accendunt. Cū aūt habite ēſtur come: ſentem continuo in faſtidium pertranſeunt. Be contra ſpūtuales delicie cū non habeant̄ in faſtidio ſunt. Cū vero eſuriūt in deſiderio ſunt. Anglī ei ſpūales delicie deſiderū dñi memorē ſeſe habent: quia quanto magis ſapor earū percipit̄ eo ampliꝰ cognoſcit̄: eo q̄ grauiꝰ anīa. et propterea non habete amari non poſſūt quia earum ſapor ignoratur. Quis enim amare valeat quod ignorat? ¶ Circa ſecūdū ſcz propter quid deus iſtam cenam preparauit et tam multos vocauit. Sciendum q̄ propter hoc fecit vt ſcz celeſtis ciuitas ſua ſic ciuibus impleretur: vnde dicit. Compelle intrare: vt impleatur domus mea. Bla. Numero predeſtinatorum ſ. decē. Qui numerus myſticus non remanebit. Ante aſcenſionem quidē electi in celū domus dei ſ. tum ad hominē omnino erat vacua: quia multus adhuc eſt errat. Nunc autem eſt ſe impleta. Tum q̄ numerus ſanctoꝝ adhuc non eſt impletus. Tum quia anime ſanctorum adhuc nō habent ſuam beatitudinem completam. et eo ꝙ earum corpora adhuc non ſunt glorificata. Poſt iudicium autem totaliter domus dei erit plena: quia et numerus electorum erit impletus: et qualibet ſanctus in corpore et in anima erit glorificatus. Unde dicitur de chriſto primog. vñ. In vbi pleno iuner euerſurus eſt in domum ſuam. Sicut enim luna aliquando eſt vacua: aliquando plena: aliquando ſemiplena. Sic domus dei ante chriſti aſcenſionem de antimabus ſanctorum omnino erat vacua. poſt aſcenſionem vero fuit ſemiplena. ſed qñ do poſt iudicium electus in domum ſuam ſe leſtem reuertetur tunc totaliter erit plena.

Cōſequēter. Sermo primus.

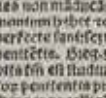
Grant appro
pinquantes ad ſcīm pa
bulum: ⁊ perdeo vt au
dirent illum murmura
bant ſuadet ⁊ ſcribe: dicentes. q̄ hic peccatores recipit ⁊ mandūcat cum illis. Luce. xv. Sicut dicit Augustinus per Jobā. Quidam ſunt iuſti: ut ſed ſanabiles: quia ſanari poſſunt ſed inſanabiles: quidam ſūt pfecte ſani. Illa tripler differentia ſignatur in hoc euāgelio. Nam iuſtꝰ ſanabiles erāt publicani ⁊ peccatores. Iuſti aūt inſanabiles erāt ſcribe ⁊ pharifei. Perfecte aūt ſancti ſunt iuſti qui non indigēt penitentia. In medio aūt h⁊ erāt medicus conſtitutus. ¶ Primo igitur pu nunt iuſtos ſanabiles: ſcz publicani ⁊ peccatores. de qb⁹ hic dicit̄ur: ſcz q̄ ad ꝙm appropinquabāt̄ q̄ ei⁹ verba audire affectabant. In hoc aūt q̄ ꝙ appropinquabāt: oſtēdit̄ur q̄ primo lōge erāt. ps. Lōge a peccatōb⁹ ſalus. Appropinquantes aūt deo per penitētiam⁹ appropinquat per gratiam. Jacob. iij. Appropinquate deo. et appropinquabit vobis. Jtē aūt ēlōgatio ⁊ appropinquatio non fit loco / ſi ſimilit⁹ vnione vel diſſimilitudine. Aug. ſup Pſalm. Deo q̄ adhęret mēte per loca appropinquam⁹: neq; ab illo per loca recedim⁹. Appropinquare illi eſt ſine illi ſimilē eſſe: recedere ab illo/ diſſimile fieri. Et ſubdit Aug. Hōie cū videm⁹ vnū rē ꝓpe ſibi ſimilem/ dicto appropinquat hec illi? Hō aūt diſſimilis/ quāto magis manu tenēt̄ur: dicta lōge eſt hec ab illo: Si ergo vita appropinquare/ ſimilis et efficiſ non pōt eſſe iſtius/ longaberis. hec Aug. Bene igitur ⁊ iuſt̄ dicit̄ur ꝓpinquāſſe: et a lōgo longinquāſſe. Propinqui ſūm ad ſi mitudinem vite. Joſe eſt̄ eſt miſericordia: et tpſi miſericordes. Luce. vi. Eſtote miſeri cordes ſicut et pater veſter miſericors eſt. Joſe pfectus eſt: et tpſi ſ. ecc. ſ. hec. v. Eſtote pfecti ſicut et pater veſter pfectus eſt. Joſe ſanctꝰ eſt̄: et tpſi ſancti. Leuit. xix. Sancti eſtote: quia ego ſanctus ſum. Sit aūt lōge a deo tñ duo modo: ſcz ſtrum ad ſtultum miſerie/ ſm quem et diſſimiles ſunt. Chriſtum cū ſ. in ſtatu felicitatis: et tpſi in ſtatu penalitatis. Olim quidē ego ſimi lis ei ⁊ equalis ego ſcz habuit mortalitatem/ tumultia paſſibilitatem/ in vtroq; multi plicem miſeriam et penalitatem. Sed poſt reſurrectionem corpus eī⁹ induit immor talitatem: ala impaſſibilitatem: et vtriq; modo tibi diſſimilis ſum: cum ſim mortalis/ paſſibilis/ et multipl penalitatē habēs. Peccato aūt a deo lōge ſunt ⁊ diſſimiles dupliciter. Primo quidē ſtum ad ſtum miſereq; ſunt mortales ⁊ corruptibiles ſicut boni. Sc̄do ſtum ad diſſimilitudinem vite. Unde in Eſaie. lv. Sicut exaltat̄ur celi a terra: ita exaltate ſunt vie mee a vīs veſtris/ et cogitationes mee a cogitationibus veſtris. Ille quidē ipſo ad non ee aūt. fuerūt humilitas ⁊ pietas. Cogitatio nes aūt eius fuerūt pure: immo ipſa pura ſua. Superbus igitur non aſſimilat̄ur et in ſua humilitate: neq; auarus in ſua pietate: neq; luxuriosus in ſua puritate. Dūmodo aūt ſunt lōge a deo tripliciter. Primo ſtum ad ſtum miſerie. Secūdo ſtum ad diſſimilitudinem vite. Tertio ſtum ad ſtum cōpoſitionis immortalis/ adeo tamen erit paſſibi lis. ſ. Jn miſerijs non ſubſtinent. Se cūdo igit̄ ad diſſimilitudinē vite: ex qua ad hoc non ſ. erāt diſſimiles deo: ſ. erāt ſcīa. Valde eſt diſſimile eſſe in ſatietate: et in eſurie. in ululatu: et in cātu: in gaudio: et in dolore. Jta notāt̄ur Eſa. lxv. Ecce ſerui mei comedent: et vos eſurietis. Terrio quia erant extra ambitum diuine miſer et ideo dicit̄ur proijci in tenebras exteriores: habet Math. viij. Peccata eīs ſunt tenebre: ſed qui ſunt in peccatis ſunt tenebre exteriores: quia adhuc ſunt extra ambitum diuine vnionis. ¶ Sc̄do publicani et peccatores chriſti verba diuina affectabāt. Peccatores ſunt ſedentes in tenebris/ ⁊ frigidi. Verba aūt dei (Jm Jmb. lxij. Beati immaculati) habēt mūdare/ illuminare/ et accendere. Ille igitur eſt. et dñs ad verba dei accendere: qui ſunt ſedē/ mūdāt̄ur. Joh. xv. Jam vos mūdi eſtis ꝓpter ſermonem quē locut⁹ ſum vobis. Si ſunt tenebrosi/ illuminat̄ur. ſa. Lucerna pedib⁹ meis verbum tuū. et lumen ſemitis meis. Si ſunt frigidi inflāmāt̄ur. ſa. Ignitum eloquium tuū vehemēter. Ungeres ſup Joſue. Scriptū eſt q̄ appropinquāte michi/ approximāt igit. Si aūt aurū vel argentum fuerint/ multo ꝑ tollāt̄os per ignem Ezechielis. Si aūt fuerint ſenū vel ſtipula/ cōſumet̄. ¶ Sc̄do ponūt̄ur tales: ſcz publicani ⁊ peccatores. Primus error eoꝝ erat: q̄ ſe talios putabāt cū eſſent ſic. perhibet ideo nulla cōpaſſione ad pctōes mouebāt̄ur: ſ. cōtra eos potiꝰ indignabāt̄ur. Jn pctōe eſt penitere et cōſideranda: ſcz vera penitētia: culpa preteritam ꝑfitētia affectua. Sc̄do aūt debēt̄ ee pctōe habem⁹ cōpaſſionem ſtue dilectionem: culpe odiū/ et ſtrictā correctionē. Unde dic. Oportet vt ſollicite diligentem⁹ qui diſtrictionem habem⁹ pctōr: cōpaſſionem nature. Et eſt ſic ordinatio eſt peccatoꝝ/ nutrēdū eſt primus. Aug. Sic odiēdē ſunt hoſtes / pt eoꝝ non odiāt̄ur errores. Juſtificationi aūt affectate/ habem⁹ cōgratulationem: ſm q̄ dicit Luce. xv. Epulari aūt et gaudere oportebat: q̄ frater tuus mortuus fuerat ⁊ reuixit. ꝛc. Jſti aūt nec de natura curabāt: vt diligerēt: nec de iuſtificatione aſſecuta: vt cōgratularēt̄ur: ſed tñ de culpa paterita: vt indignarēt̄ur. Aug. in homil. Vere iuſtitia cōpaſſionem habet: falſa dedignationem: ſm q̄ dicit ſolent recte peccatoꝝ indignari. Sed aliud eſt qđ agitur typo ſuperbie: aliud quod ſcio diſcipline. Sc̄do erroꝝ iſtoꝝ erat: q̄ iſtos pctōes reputabāt/ cum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ssent penitētes. Et ideo cōtra cōsuetudinē dñi hoc murmurabant. Primo de eo q̄ eos recipiebat: sed de eo q̄ cum eis comedebat. Et eo ēt q̄ eos recipiebat/credebant ꝑm cognoscere. Sicut ꝑ pharisēus erat accusans peccatricē magdalenē ꝑm tangere/ nō credebat. Petrus. Nūquid. Ecce pharisee. Iustū tangit sed ipse iustus non iustificat se solum. Medicus tāgit vulneratū/ꝑm patiendo non contristet. Nemo tāgit iustum iudicem: sed ipsum maculare non potest. Et vocat hic ꝑm solem/medicum et tollcem: peccatorem aūt pecus/ insipientem ꝑ rem. Christus igit̄ qui ēt verus sol iustitie tāgebat eū publicus recipiebat. sed tamen ipm iustū solem non inficiebat: sed potius sol iustū in aurū mutabat eū peccatores tutificabat. Christus alit̄ ē ei⁹ medicus vulnera petēs curabat ꝑ eorū non sentiebat: sed ferorem lauabat eū culpam remittebat. Christus etiā qui est iustus iudex eos admittebat et ipsos per iustum sententiā nō glorificabat/iudicabat. Quidā ēt sunt angelis dei sup vno pēcātore penitentiam agente. Gaudēt ēt extra ꝑm illum vnum hōiē qui cum peccatōr⁹ comedebat. Hoc aūt ꝑo ex magna ꝑfunctione faciebat. Iniquitates eius Magni ex ēt iustificatiōs dirigebāt aūt alios manū vite austeritatē. Alii erāt trenti aūt ecclesiā qui magis diligebāt quādam vite cōmunitatem. Alii erant curiosi/ requirebāt mirabilia/ poteſtatem. Fecit igitur ꝑm Job. christo/ sicut scitis penitentiā ꝑ duas vias cōtrarias sicut animal/ equitatura/ et in altera incidit. Multi ēt Iohannem baptistam ēt vt a altera. et sic converterēt sapientiosa. Venit ipse dñs cōmunitatem vita mundicia/ abstinentia ēt pcepta dei/ vt sic cōuerteret et terrenis assuefaceret. Venit/ sed mira valde potestate et sic converteret barbaros et curiosos. Sed cōquerūtur de eo Matth. ri. Venit Iohannes non māducās nec bibēs: et dicūt. demonium habet. etc. Tertio erāt quidam perfecte sanctitatis/ qui non indigebant penitētia. Hos. Si sit pharisēus iustus in quantitatē ēt dñicam. Si vis qualibet peccator penitentia propria nullatenus potest.

Hinc ergo colligēdum ē. Ꝑm deo gratiam facit quādo humiliter ꝑfatur tale. Si sic facit in cēlo gaudium quādo in seq̄ malo afferat per penitētiam bonā tuum. Tales igitur penitētia indigēt q̄ non indigēt. Est enim penitentia purgāta/ sicut fuit penitentia Magdalene. Est penitētia emūdata/ sicut fuit penitētia Iob ante baptisma. Basil. Confessio peccatorū purgat et tuetur. Est penitētia cōferēda/ qua tutum conferat a calumnia. 1. Cor. xv. Caligo corpus meum in seruitutem redigo etc. Perfecti igit̄ vite etsi non indigent penitētia purgāte: indigēt tñ penitētia ornāte et conservāte. ¶ Quarto in illo misdo erat iudex et medicus constitutus: si sui sermo sanabiles. i. peccatores penitentes recipiēdos esse ostendit. Et sup hoc tres parabolas ad litē. Unam de oue perdita. Aliam de drachma amissa. Tertiam de filio prodigo recipiēde esse post illas duas ponitur immediate. Ista ēn sunt que homem ad misericordiam inducere consueuerūt: scz simplicitas/ propinquitas/ et necessitas. Ista tria similit̄ deus ad misericordiam inducunt. Primo ex simplicitas. Et ad hoc pertinet prima parabola de oue errāte. Homo ēn est simplex respectu hostis sū astutū. Diabolus ideo certo decipit. Unde clamat psalmista. Erraui sicut ouis q̄ perit: require seruū tuū. Secūdo nostra ꝓpinquitas qua nobis est cōiuncta. Deu. xxii. Nullū mysterium apponēdū ēt cōiunc. Et ad hoc ꝑtinet secunda parabola de drachma amissa: in qua est imago Cesaris vel regis ꝑ superscriptio nota. Sic ꝑ homo est ad imaginem dei formatus et habet superscriptionem ꝑ quā a christo dicitur christianus: et ideo ipse debet nostrē misereri: iuxta illd Ephe. v. Nemo carnem suam unq̄ odio habuit. etc. Tertio nostra necessitas ꝑ paupertas. Et ad hoc pertinet tertia parabola de filio prodigo reuertēte: qui dicit. Quāti mercenarii in domo patris mei abundant panibus: ego aūt hic fame pereo. Quādo ēt homo cognoscit sua miserias ꝑ infirmitatem tūc deus sibi ex hibet sua pietatem. Unde dicitur ibidem q̄ pater videns eum / misericordia motus ēt super eum/ et cecidit super collum ei⁹ et osculatus ē eum.

¶ Sermo secundus.

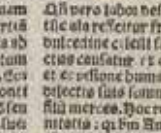
Ꝛ Rāt appropin quent ei ad ipsum pbēdum ni ꝓpositio etc. Ut ꝑter dicebat de ad ꝑm appropin quarent ei ea verba dicta ipho poterūt intelligi. De quib⁹ dicitur Apoc. in isb. de virginib⁹. Homo ille accedat ad ꝑm: qs ille ꝑm est nobis. Si vulnera curas re desideras medicē est. Si febrē/ chalybeū fons est. Si grauis/ infelix/ mitis est. Si mutilo iudicem/ virtus est. Si mortem times/ vita est. Si cecum desideras/ lux est. Si te solum sustinēre est. Si cibum quē ris/ alimētum est. ¶ Ecce ibi habetur q̄ debemus ad ꝑm accedere ꝑ appropinquare. Primo sicut vulneratī ad medicum et sanatorem/ ideo dicit. Si vulnera curare desideras/ medicum est. Si alit quādā peccata ꝑ voluerint compugnēt quia. Ecce ꝓpinquitatem. Secundo sicut infirmi ad fontem/ ideo dicit. Si febrē/ chalybeū fons est. Tertio sicut famelici ad mensam/ ideo dicit. Si grauis/ infelix/ mitis est. Quarto sicut cecus ad lucem/ ideo dicit. Si cecum desideras/ lux est. Quinto sicut mutus ad medicum/ ideo dicit. Si mutilo iudicem/ virtus est. Sexto sicut mortuus ad vitam/ ideo dicit. Si mortē times/ vita est. Septimo sicut debilis ad sustentationem/ ideo dicit. Si te solum sustinēre est. Ecce ibi habetur q̄ debemus ad ꝑm accedere ꝑ appropinquare. Primo sicut vulnerati ad medicum et sanatorem/ ideo dicit. Si vulnera curare desideras/ medicum est. Secundo sicut infirmi ad fontem/ ideo dicit. Si febrē/ chalybeū fons est. Tertio sicut famelici ad mensam/ ideo dicit. Si grauis/ infelix/ mitis est. Quarto sicut cecus ad lucem/ ideo dicit. Si cecum desideras/ lux est. Quinto sicut mutus ad medicum/ ideo dicit. Si mutilo iudicem/ virtus est. Sexto sicut mortuus ad vitam/ ideo dicit. Si mortē times/ vita est. Septimo sicut debilis ad sustentationem/ ideo dicit. Si te solum sustinēre est. Ecce ibi habetur q̄ debemus ad ꝑm accedere ꝑ appropinquare. Primo sicut vulnerati ad medicum et sanatorem/ ideo dicit. Si vulnera curare desideras/ medicum est. Secundo sicut infirmi ad fontem/ ideo dicit. Si febrē/ chalybeū fons est. Tertio sicut famelici ad mensam/ ideo dicit. Si grauis/ infelix/ mitis est. Quarto sicut cecus ad lucem/ ideo dicit. Si cecum desideras/ lux est. Quinto sicut mutus ad medicum/ ideo dicit. Si mutilo iudicem/ virtus est. Sexto sicut mortuus ad vitam/ ideo dicit. Si mortē times/ vita est. Septimo sicut debilis ad sustentationem/ ideo dicit. Si te solum sustinēre est.

Unedam que vulnerāt alam: sicut lupus qui primus angelus vulnerat⁹ fuit. Unde alii angeli qui cum eo ceciderūt/ sibi tristitiā dicētes. Esa. xiiij. Et tu vulneratꝰ es sicut et nos: nostri similis factꝰ es. Quedā que vulnerāt ꝑtim qui sicut lupi rapiūt quos/ꝑ vulnerāt corpꝰ mala perpetrēt. Job. xxi. Ebmiserunt lupos etc. Et alam amara cōcupiscētia. Prouer. xxiij. Et arcum eam sq̄ mulier eum sequitur sicut bos ductus ad victimā/ vsque transfigat sagitta iecur eius. Ita sagitta est cōcupiscētia amara. Et q̄si sunt quedam vulnera que sanātur per incisionem/ quedam per adustionem/ quedam per emplastri appositionem. Ideo ille medicꝰ pulcher⁹ quale sanandum docet per incisionem: qui mortificatus enim appetitum cōcupiscibilem. Unde ꝑs Paulus. Ephe. iiij. Quādo federis vt comedas cū principe/ diligēter attende que ponūtur ante faciem tuam: et mittas cultellū in gutture tuo. Ille in gutture suo cultellū ponit/ qui immoderate appetentiam abscindit. Unus super hoc peremptorie dixit appositionem. i. per passionē ꝑ mortificationem sanari debet. Aug. super illud Phil. iij. Factus est obediēs vsq; ad mortem. Ecce habes humilitatis exēplum sufficiens medicamentum. Quid igitur tutius medicio o homo pessimi mortalis quid ēt dericio sanius fetida quid infirmitas? Quis cepa tanta durezia: et tu sughus. Ut sua lingua. per adulationem. i. per mortificationem sicut petebat pphēta dicēs. Ure renes meos ⁊ cor meum. ¶ Secūdo debemus ad ꝑm accedere sicut ad fontem: ideo subdit. Si febrē/ chalybeū fons est. In patiente vita bonā mala et ēt ad refrigerāndum

Universidad de Deusto
Biblioteca

hcuis: qtis cōtinet treo dicto. Primum dicit ā facit cōtritū scbam cōfessionis satisfactio. Ista est via trib⁹ dictā qua ab egypto, i. peccato redeūtur: vt deo sacrificiū offeratur: vt habetur Exo. v. Ecce modis vis qua ducit ad infernum continet treo dictas. Primū facit malū cōsensus: secūm malū opus: tertiū malā consuetudo. Duo tos ultim⁹ via penitentie est ipsa q̄ est veritas: et ideo ala errare nō potest in hac vita. Licet ēn una sit via que ducit ad infernū / alia que ad limbum / alia que ad purgatoriū / alia que ad celū: tñ ē via penitentie ipsa nouit / et ideo alas sanctos per donum ytam deducit. ps. Deduxit eos per viā rectā vt vādt in ciuitatem habitationis. Terminus huius vie est vita beata: tuta illa Matth. iij. Agite penitētiam: appropinquabit enī regnū celoꝝ. Debēt igit̄ intr per hāc viā tres habere: et ppter vie dignitatem: et ppter vacuitatē talis societatem: et ppter terminū tālī pertinentem. ¶ Septimo debemus ad ihm accedere si ēnt tenebre: ad illuminationem: ideo ludit. Si tenebras fugis / fugit est. Ille sūt tenebre que sp debem⁹ fugere / sunt tenebre infernales. vbi sunt tenebre super terrā: que cauſantur ex absentia ydeoꝝ: qui ipse alis ē conscientie tenebrose erūt: et tenebre exteriores / qui ipsi demones tenebrosi sunt / erūt dānati in ioēm. Si dilli qui ad ihm accedūt / istas tenebras fugiēt: et hāc inquirēt. Habebūt enī lucem a superioribus: et pulsionem dei. Apoca. xxi. Claritas dei illuminabit eam: et lucerna eius est agnus. Ab interiori: scz ignis amorem clarum. Tobie. xiij. Aut splēdida fulgebit. Ab interioribus: scz iustificā alium. Esa. lxvij. Implebit dñs splendoribus alam tuā. Et ab exterioribus: scz societatem fulgida et lucidam. Sapie. vij. Fulgebūt tanq̄ scintille in arundineto discurrēt. ¶ Octauo debem⁹ ad ihm accedere si erat fames: et ad cibū animē ē salubre. Si cibum queris / alimētum est. Notādum ēt q̄ filij israel dum exirēt de egypto: tres plicem habuerūt cibū: scz farinam egypti: quā bellissīe habuerūt mīna: deserti: que deseritē habuerūt fructꝰ terre promissionis. Petibus quidem pascūtur carnes egypti, i. delectatione peccati de qua sit panis diabolici: licet videatur modo esse dulcis: tuta illud Eccli. xxiij. Homini fornicario olo panis dulcis. in futuro tñ multū erit amarus. Job. xx. Panis in ventre illius pertūtur in fel aspidū intrinsecus. Sed cum deserti ista fortis peccatrix: tūc alo reficitur mā. i. ipsa dei. ps. Panem celi dedit eis. Eccli. xv. Cibauit eū pane vite: i intellectꝰ. Os vero labor deserti. i. ipsius vita sanctitatis alo reficitur fructu terre: gaudio dulcedine celi lactatur. Qui quidē fructus cōsistūt: i cōtemplatione deitatis: et exercitione humanitatis. ps. Cū deserti electus ista summa: ecce hereditas dñi filij mercedes. Hoc referitur ad pulsionem diuinitatis: qui vñ Aug. ipso est tota merces. Fructus vero: hoc referitur ad pulsionē humanitatis: qi fuit benedictus fructus ventris virginis benedicti.

¶ Sermo tertius.

Audium erit coram angelis dei super uno pec̄tore penitentiam agente etc. Magna ⁊ pulcra est penitētia peccatoris de qua angeli in celo lactāt tālī festiuitate. Non ēn dicitur gaudere de tam gloriosa dei visione: de qua dñs. ps. i. In qua delectabit angeli pulcre. Nec de sua tam ioēm celesti tribulatione: de qua ps. tri. Tribulabo te ēn o⁹ angeli eius. Nec de sua tam dulcet equalitate: de qua ps. Tobie. xij. Ego eī ho inuisibili ⁊ potu ā ab hoīb⁹ videri non potest / vide. Sed dicuntur gaudere de nostra cōuersione: ideo ps. Gaudium erit cōram angelis dei etc. In quibus verbis tria tāgūtur. Primum ēn angelor letitia: cum dicit. Gaudiū erit in celis coā angelis dei. Secūm ēn letitie materia: cum subdit. Super uno pec̄tore. Tertium ēn materie causa: ēn subdit. Penitētiam agēte. ¶ Circa primum notādum ēn q̄ de nostra cōuersione non tñ angeli gaudēt / sed etiā tota trinitas gaudet. Angeli ēn gaudēt tripliciter de causa. primo q̄ vident sue custodie tā gloriosum fructū. Cuilibet ēn homini angelus ad custodiā deputat. Et dum ēn in vita pōne ihs a diabolo suffocatur. Et dum ēn egressus ex vtero matris fonte a baptismi gratia impeditur. Et dum ēn in mundana fortē a diabolo seqlem⁹ te nutrit. Sicut ēn medicus gaudet quādo videt ergā infirmum sue curationis fructum: sic angelus multū gaudet ēn videt circa homem sue custodie effectum. De cōtrario aūt multū dolet: tanta illīs Esa. xlij. Angeli pacis amare flebūt. ¶ Secō gaudent quādo vident ex peccatorib⁹ electos sanctos adimpleri numerū. Sciue ēn tot ascendāt de hoīb⁹ quot angeli ceciderūt / siue quot sederūt: manifestum ēn q̄ cōpletus debet de hoīb⁹ reparari: ideo multum gaudent quādo peccator conuertitur: vt de ipis cōpletus reparetur. Ideo in xpō resurrectio ne per quam pcōres sunt iustificati / angeli

lus totus festiuus apparuit ostendens suam terrā in aspectu q̄ multar fulgarita fuit cōsecuta: in habitu q̄ in stirpe nupta fuit cādidauit: in effatu q̄ dulcis fuit et me mino quando dixit mulierib⁹ Matt. vi. Je sum qui vidistis crucifixū. etc. Tertio gaudent q̄ vident in laudādo deum tāle se habere confessionem. Olim quidē laudat: at deū sc⁹ la natura angelica: sed nunc addita ēst natura humana: et ideo modo peracter dicit potest illud Job. xxxvij. Cū me laudarent astra matutina. hoc sperat ad laudē angelorum. Et subiungit ēn o⁹ filij dei. hoc ps⁹ dicat ad laudē hominū. ¶ Secūdo de conuersione peccatoris gaudet ēn festum facit tota trinitas. i. pater et filius et spūs sanctus. Et primo pater. Quātū quidē gaudet rex terrenus q̄ filius sibi concipitur: tāt lētatur est. Abraham de conceptu Sare. Quātū gaudet q̄ nascetur: sicut gaudū fuit Zacharias et Elizabeth in ortu Johannis. Quātū gaudet q̄ filius ablactatur. Unde Abraham fecit magnum conuiuiū in ablactatione Isaac. Gen. xxi. Quātū gaudet q̄ filius grandia effectus ad mensam suā recipitur. Pater igit̄ celestis de filio Ihū ipsi ter concepto / nato / ablactato / et ad mensam recepto multū gaudet. Conceptio aūt attendit in contritione dei. Ista in bona propositi receptione. Exod. xxvi. Facie tua dñe concepimus et peperimus spiritum saluti. Natiuitas attenditur in confessione vel bonoꝝ operū ostensione. Et de matto potest dici illud Esa. xxvij. Thenen mutilū pōit ad partū: et vēstus parturēnti non est. Ablactatio attenditur in vite perfectione q̄. i. hō intantū profici q̄ tam non indiget lacte paruulorū / sed cibo solido perfectorū. Hebr. v. Perfectoꝝ ēn solidus cibus. Ad mensam receptionē attenditur in celesti refectione. iuxta illud Luce. xxij. Edetis et bibetis super mensam meā in regno meo. ps. Fiāt tāt sicut nouelle olivarū in circuitu mense tue. Secūdo de conuersione peccatoris gaudet filius. Et hoc tripliciter ex causa. Primo quia ex hoc videt effectum sue passionis: quod non: ēn in prima parabola de ove perdita et inuenta. Luce. xv. Una oues perit q̄ hō peccando pt se pastorem derelinquit. In hiero aūt pōnitur q̄ peccator ista in corpore suo ipse portauit. Ipse hoc sic dicit Augustin. in ep. ad ps quinto / reconciliatur te per me: ēn inter membra illius errares quasi tu humeris meis portauit te: patri meo reddidit te. Labouans: ēn sudoni / caput meū spinis oppositū. Manus meas clauis fodiebat: lancea latus meū aperuit. Tot opprobriis iurijs aspernatiōnis sacratissimū. Sanguinē meū fudi: animā meā posui: vt perigerē te michi. et in desiderio a me. Tātū aūt desiderū q̄ oue inuenienda habuit q̄ deserti. i. ce in reliquit. q̄ō deserti. i. derelicti. Tū q̄ fuit derelictū ad hoc: vt ipsum haberet habiturus. Tū q̄ ad instar deserti in eo sunt dulces cātus auiū. i. angelorū. Ibi sunt rosa martyrū / viole confessorū / et lilia virginum. Secūdo gaudet filius: q̄ spectacule cōuersio videt reformationē sue imaginis. quod notatur in secūda parabola de drachma perdita et inuēta. In qua imago regis refulsit. ¶ Decē ēn drachme sunt. i. ordines angelorū et decimus hō: ita ut de nouē ordinib⁹ angelorū fuit creatus. Ex decima drachma perdita fuit q̄ hō peccauit: sed christus ihs quesiuit et suum thesaurum reparauit. Tertio gaudet ex eo q̄ videt rei surrectionē sue fructū. q̄ notatur in tertia parabola de paradiso de qua nutrit. Spinarent gaudere oportebat q̄ frater tu⁹ perierat / resurrexit. Tertio de conuersione peccatoris gaudet spūs sanctus tripliciter de causa. Primo quia recuperat templū suum. quod debet habitare: ruina illud. i. Cor. iij. Nescitis q̄ templū dei estis et spūs dei habitat in vobis? Habitare aūt nō potest / nisi spūs tuus mūdus⁹ precederet. ij. Cōmith. vi. Que aūt cōuentio ihu ad beliar? Quia aut̄ cōscientia ihu ad idola? Secūdo gaudet: q̄ recuperat membrū suū q̄s debet vigilare. i. Cōrint. vi. An nescitis q̄ membra vra tēpli spūs sancti? etc. Vidēmus ēn q̄ membrū puer sanum pel putridū vel paralyticum non vindicat a ipō bñno. Sed mōdo nec peccatū a spūtu bñno. Tuna quidē ipsius est ad eo. Esa. lix. Iniquitates vre diuiserunt inter vos et deū. Tū q̄ putrefactus est in peccato. Job. xl. Cōputrierunt tumenta in ficedine sua. Tū q̄ paralyticus est motu inordinato. Non ēn habet sensum amoris dei de quo ps. Septem. i. Sentite de dño in bonitate. Nec habet motū ordinatū operis bonitatis / incōtinatū operis mali. ps. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius. Tertio gaudet q̄ recuperat vas suū q̄s debet implere. Opus aūt q̄ hō vas sit vacuū ab amore mūdi ī debet implere amore dei. Augu. sup Job. Vas enīm plenum ea sunt de quibus debes vt recipias q̄s non habes. Inde amor seculi vt impleatur amore dei.

Hoc significatum est. iij. Reg. xvij. in Helia seo qui pasa pauca implent. De isto festo et gaudio quod facit deus de cōuersione vnius peccatoris. Apoc. viij. Oblatus est ei incensum multum vt det orationibus sanctorum omnium et dabat incensum odoris sanctissimi offerre per tēpora sua. Littera aūt Origenis habet in diebus festis pestris: habet enim sua festa deus. Est enim magnus festiuitas

salus humana: puta per singulos fideles qui convertuntur ad deum et in fide proficiant. Festinatus autem quando territus est ille impudicus ille scriptura: et intuitus est iustitiā querit. ¶ Secūdo ponit hui⁹ lectie materiā dicēs. Sup vno petōr. Et sup aliū fuit super nona: inkauit iustis. Nō quidē iuxtā spōr aut de repētia nulli⁹ aut de fermēto dns. Et plo modo tūc verū est qđ hic dr. Et super hoc ponit Aug. duodecī pla dicens. Vbi no de peccatore conuerso qđ de stante iusto gaudiū sit in celo: quē dns in pr̄ho plus illi mālit̄ delegit ꝙ poti fugam reuersus holīē fortiter pugnātē. ꝙ illū qui nunq̄ tergo vertit̄ et nunq̄ aliquā fortiter fecit. Sic egrecta illā terram magis amat ꝙ poti spinas vbera fructus profert. illā que nunq̄ spinas habuit: et nūq̄ fertilem messem produxit. De hoc etiam ille dicit Augustin⁹ in libro contra faustum. Agricole plus placēt agri qui spinis magnis eradicatis centesimum protulerunt ꝙ qui nullas spinas vnq̄ habuerūt et vix ad tricesimum peruenerunt. Si autem intelligitur de iusto karentudine: sunt distinguendum est inter affectum et effectum. Nam secundum Ber. melius iudicat est tribuendus affectus: magis autē indigenti misericordia est tribuendus affectus. Vbi enim ꝙ sit aliqua mater habeat duos filios vnū infirmū et potes sanatur: mat⁹ gaudiū ostendit de sanitate illi⁹ recupata ꝙ de sanitate illi⁹ conservata. Super hoc etiā Augustin. in li. de conf. tris exempla ponit dicens. Tribus hat imperator et pinet: sed vni pugnasset non vicisset. Et sic o matuo periculum fuerat in pace: tāto maius est gaudiū. In triumpho. Jactat tempestas nauigantem ministrq̄ nauis regium: omnes futura mortis pallescūt. Tranquillatur celum: mare: sed et illi aut nunq̄ qui timuerūt nō. Charus aliquis infirmatur: omnes eo alo egrotant cum cognoscit vero recte conualuerit sit et et omnibus tale gaudium quale ante non fuerat. ¶ Tertio ponit lectie et materie causā cum dicitur. Paulō tiam agente. Non dixit penitentiam egitantie. qm est penitentia procratinato⁹ num. Proverbiorum. xij. Nec dicas amico ad eū: abito: vade et reuertere et cras dabo tibi: cum possis dare. Nec dixit penitentiam docente: qm est penitentia verbotorum pacis⁹ otium. Matthei. xxiij. Dicunt enim et non faciunt. &c. Nec dixit penitentiam ostendente: qm est penitentia hypocritarum et simulatorum. Matthei. vij. Dicunt enim et non faciunt. &c. Nec dixit penitentiam agente: qm est penitentia deuotorum. de quibus dicitur Luce. iij. Facite dignos fructus penitentie.

¶ Dominica .iiij. Sermo primus.

Stote misericordes sicut et pater vester misericors est. Luc. vi. Inter legē nouā et euāgelicā differētia ꝙ videt: ꝙ in illa precipiebatur fugere tribulationē: in ista precipitur sustinere. Ista enim profunda est: et ideo ad eā ascendere: et in ea proficere: nō est nisi ascendentiū et proficientiū. Vnde Aug. sup ps. Ascēdit tibi deus. Ascēdit contra te enim: i. ad impetra aliū tenes: dimittere et dimittā. Tertia fides misericordie: illustrat in exemplo patris in largitione: cū dicitur. Date et dabitur vobis. Interr. Quare dimittis vobis vita eterna. Qui enim dat temporalia: deus dat sibi et temporalia ad sustentationē: et corporalia ad consolationē: et spiritualia ad instificationē: et celestia ad glorificationē. Ecclesiast. Fragē eius ne pereas tuum. Et sequitur. Ille sanitos tua: cum vitetur. hoc reste tur ad bona corporalia. Et antabit faciem tuam tristitia tua. hoc referūt ad bona spiritualia. Et gloria domini colligit te. hoc ad bona celestia. Et ecce quasi cetus irriguus cui non deficiat aque. hoc ad temporalia. ¶ Tertio ihs ponit rationes et causas per quas inducit nos ad supdictos tres species misericordie. Primo enim inducit nos ne alios iudicemus: et consideratione meritoꝝ defectus proximi ꝙ videt. Quid autē videt festuca in oculo fratis. &c. Per festucā peccata minima: per trabem peccata magna intelliguntur. Sunt enim multi qui non videt sua grauiora: videntq̄ alioꝝ leuia peccata. Ante peccatū in primis parentibus oculi erant apertus ad videndum opera dei. Post peccatum vero sunt apertus est ad videndum defectū: et misericordiā sinquis tunc aperti sunt oculi eorum: et cognouerunt se nudos. Modo autem econtra est: quia oculus noster non est apertus ad videndum defectus et misericordias nostros: sed est apertus ad videndū defectus alterius: et est clausus ad videndū defectus proprios. Bernardus. Egregium instrumentum corporis est oculus: et sicut et cetera videt: sic etiam posset seipsum cognoscere. Legitur in vitis patrum ꝙ quidam frater potabat ante se sacculos plenos: et post se sacculum vnum arenosum: et dixit ei. Quid sunt isti sacculi quos portas ante te? et dixit. Isti sunt peccata mea quos ante oculos meos semper habeo. Ille magni sunt peccata mea magna quę post tergum meum habeo. Unde Chrysostomus. Multi sunt q̄ videt in mo-

gum medio. Ne manifestius aut̄ possum reddere. Vnde dicit ibidē. Ne aperito que bono animo fieri nō possunt. vt iunt simplicitas hominū humanis modi permittitur nobis videre. Alia sunt occulta. Et de his iudicare periculosum est. Ait super illa. Cogita. neq̄ mendum iudices: dicit Augustī. Periculū est nobis de ignotis cōtendum aliq̄ iudicare. Tanta enim profunditas credenda est esse in hoīe q̄ latet in ipsum hoīem in quo est. In petro profunda mentis latebat. Dūs ergo quisq̄ de se aut nō presumat aut nō possit petram ferre sententiā: quo potest de alio iudicare cū nemo sciat qđ agatur in hoīe nisi spūs hois q̄ in ipso? Multa aut̄ sunt que bona et mala sic fieri possunt. Hęc quę non debemus certum sententiā diffinitā debem⁹ ea in intentiōe partē cōmeriere. Unde super illū. 1. Cor. iij. Nolite ante tpus iudicare. donec veniat dns. Et si iudicandum vitare non possimus: q̄ homines sumo certamen iudicia. l. diffinitiua sed magis tentēt quę tenere debemus. Si ergo iudicandi sunt q̄ bona: ea tenere iudicem⁹ non iudicem⁹. Hoc enim ad humanā tentationē pertinet: sine qua vita ista non ducitur. Joan sup illud Rom. 12. Probabit q̄ sit. refert Aug. Hic innuit apostolus q̄ ambitus bonū in melius portē verteret: in futuro spē boni habere: etiam si aliter sit in p̄senti. Manifesta q̄ sunt iudicanda. Occulta sunt diuino iudicio relinquenda. Media aut̄ non sunt diffinitue iudicanda: q̄n melius pars ē verenda. Secunda spēs misericordie: in remittendo. Dimittite: inquit: et dimittem⁹ vobis. Scp̄ peccatū vēm. Alia vero iniurias habet dimittere et dimittentē. Dono quidē aliquādo petentē: aliquando vero nō petentē. Et quando scp̄ enormitas petit nō dimittit. Ipm offerens tibi petā dimittit. Ipse petit: et dimittit. Aut abiectis ceteris tua sola intuitus. Qui confitetur. Legit Zacharie. v. q̄ missa est talēta plūbea in os amphore. Qđ de massa plūbea in os sue vrne guttule ceteris perfecte fuerat. Si beghard extinguunt: si cetū pōt: possum. q̄ hoc claudit os q̄ potest petenti crede: habet. sed ille respectus ad hō cōtinetur. Aliqñ peccatoꝝ tenetur a diabolo q̄ si ex male ablata non vult reddere. 1. Tim. vi. Qui volunt ditescere incidunt in tentationes et laqueos diaboli. Tunc aut̄ diabolo dimittuntur quando q̄ male ablata dimittuntur aut restituuntur. Proximi ergo homines tenet ostendere misericordiā. Ostendit aut̄ misericordiā qui dat. Dat aut̄ qui dimittit. Dimittit aut̄ qui ignoscit. Ignoscit aut̄ qui non vindicat. Non vindicat aut̄ qui non odit. Non odit aut̄ qui diligit. Diligit aut̄ qui deum diligit. Deum aut̄ diligit qui mandata eius obseruat. Mandata aut̄ eius obseruat qui ea facit. Facit aut̄ qui ea scit. Scit aut̄ qui ea audit. Audit aut̄ qui ea legit. Legit aut̄ qui ea habet. Habet aut̄ qui ea amat. Amat aut̄ qui deum amat. Deum aut̄ amat qui ei placere desiderat. Desiderat aut̄ qui ei placere cupit. Cupit aut̄ qui ei placere appetit. Appetit aut̄ qui ei placere querit. Querit aut̄ qui ei placere inuenit. Inuenit aut̄ qui ei placere meretur. Meretur aut̄ qui ei placere operatur. Operatur aut̄ qui ei placere studet. Studet aut̄ qui ei placere intendit. Intendit aut̄ qui ei placere vult. Vult aut̄ qui ei placere

Universidad de Deusto
Biblioteca

chñ superfluū vestimentū habentē &c co-
piosior cibo potētia: amari ſūt accusatores
quotidie ipſi tentanteu et crapulā patientes.
¶ Scdo nos mouet vt iturus remit-
temus ex consideratione magni periculi &
magni exempli. Primo ponit periculū ce-
citatis. Si cecus ceco præstet ꝓbeat. &c. Ait
quando contingit q̄ ille qui recit iniuriā
et ille qui recepit ambo sunt pcātes: qñ
rez ille qui recit iniuriā humiliter recogno-
scit: et ille qui recepit liberaliter dimittit:
et tunc nullū est periculū. Aliquando vero
contingit q̄ alter est cecus et alter videns:
qñ rez ille qui recit vult satisfacere: sed il-
le qui recepit non vult remittere vel econ-
uerso. Et tunc non est magnū periculū quia
sepe benignitas primū conuertit cor alteri-
us. Rom. xij. Si esurierit inimicus tuus
ciba illū: si sitit potū da illi. hoc est facies
carbones ignis cōgeres super caput eius.
hoc est indūces eū ad amorē tui. Aliquan-
do contingit q̄ ambo sunt cecigñ rez nec
ille qui iniuriā recit vult satisfacere: nec
ille qui recepit vult parcere. et tunc est ma-
gnum periculūq; ambo cadūt in foueam
peccatorū. Deinde inducit ad iniuriaꝝ re-
mittendas ex cōsideratione magni exem-
pli qd notat. Nō est discipul⁹ sup magistrū.
Magisterem⁹ nr iniurias ods sic remisit q̄
nec seruauit turbationē in eodē mō. dicit
impropriū est: nec fecit aliquā iniuriā in
opere. Glate. xiij. Non erit triticū usq; tur-
bulentus: quo ad primū. Non clamabit ne-
q; audietur foris vox eius: quo ad secun-
dum. Calamū cōtritū non ꝓteret et ignē
fumigantē nō extinguet. s. nimiā iniu-
riā non inferet: quo ad tertiū. ¶ Tertio mou-
cet ꝑ hoc elemosynas et cōsideratio-
ne magni premii cū dicit. Mensuram bo-
nā. &c. Sic⁹ ante ale est intellect⁹ q̄ impe-
ditur gloria visionis aperte: et affectus q̄
impletur amor dilectionis immense. Cū
alia mēsura bona q̄ ale beatificatione. Con-
ferta in corporis glorificatiōe: quod beatifica-
tio ale conferet. s. adeō glorificatio corpo-
ris. et tunc est mēsura cōferta. Coagitata
erit in iocunditate et in ordinata sanctorū so-
cietate. Item erit in coagitatiōe passū gra-
na adinuicē ordinant et associātur. sic so-
cietas sanctoꝝ erit ordinata et iocunda.
Superefluens erit in apertatione pissone.
Et nō. lr. Tunc videbis et affluet. quod
mēsurā superefluēs q̄ erit in dei visiōe.
Et mirabitur et delectabit cor tuū: quod
mensurā bonā q̄ erit in mirabili et leta ale
glorificatiōe. Qñ cōuersa fuerit ad te mul-
titudo maris: quoad mensurā conferta q̄
erit in corporis glorificatione. Copia eius
transferetur. Facultudo gētiū veniet
ridiculos ad mēsurā exagitatā que erit in
sanctoꝝ iocunda societate qua et omnis⁹
gentibus erit collecta: et contra mundū cur-
rem et diabolum fuit fortis et robusta.

¶ Sermo secundus.

Estote mise-
ricordes sicut ꝑ vr pa-
ter misericors est. Nisi
q̄ legitur q̄ deus voce
tur ꝑ potentiā: nec
pater scribit. Ps. ꝑ mi-
Ad innuendū q̄ illi qui
sunt eius filij non debēt in potentia nec in
scientia sed in misericordia imitari. Deus ha-
buit tres filios: scz Ineffabilē adam et ꝑdi-
tum. Sed primus appetiit suā potentiā et ideo
tanq̄ filius degener fuit exheredatus. Se-
cundus appetiit eius scientiā: et ideo fuit
similiter exheredatus. Tertius secut⁹ est
exemplum dei et eterna assecutus est hered
tatem. Ps. Posuisti me et dyadō tibi gen
tes hereditatē tuā. &c. Si igit̄ volumus ee
de hereditatē tuā. &c. Si igit̄ volumus ee
se filij legitimi / et non exheredati: imite-
mur patrē nostrū. nō in potētia nec in scīa
tia sed in mīa. Augustī. super Iohānē. Estote
misericordes. &c. Inuenit⁹ patrē imitare
patrē. Si ei⁹ imitari non vis: exheredaꝝ
dispōnis. Dicit ergo. Estote misericordes.
Ubi rō nos inducit ad duplicē mīam. Se
corporalē et spiritualē. Mīa corporalis con-
sistit in elemosynarū largitione: ad quam
nos inducit verbo huius et exēplo. ¶ Ver-
bo dicit: quipiam mīe op⁹ hēpsit cōsi-
mere et recrire. Si quis vero diues alicui
hēpsērit / i sp̄ēte adiocatū idē possidēt: et
dilectū amicū idē volēte et recrente: nō
est illud cū qd desiderio admplere. Mensu
ram bonā. &c. Exēplo inducit. Mat. xix.
Si vis perfect⁹ esse vade et vende ola q̄ ha
bes. &c. Vult et requirit tanq̄ dilectus ami
cus. Et si dr. Misericordiam volo et non
sacrificiū. Nos tenemur debemus implere ꝓ
cepta: licet tam potētia: audire consilia ad
mōcata: tñ ꝑfectiora et perfectiora volumus ee
amici tā dilecti. ¶ Scdo inducit non ad
mīe op⁹ primo: i. Iudex videbit et recrit / et
celesti. Promittit ꝑpetuā consistēt in tēpo-
ralū multiplicatione. Prouer. iij. Honora
dñm de tuis substantijs: et de primitijs fru-
gū tuarū. Da pauperibus et impleb̄untur
horrea tua saturitate. Legitur i collatione
cū fratres cuiusdam monasterij multum
adhererent inuitū ad pauperes liberales
essent. tandem elemosynas omittere et
ipsi egere cepērūt. Qñ cū cuidā vero sanc-
to referret aie. Deo locū in illo monaste-
rio cōsequerīs habitare: scilicet frater de
tot fratr habitur vobis. Deo expulsis
primū: sectibus sine eo nouit remanere.
Primū spirituale consistit in trib⁹. pri-
mo in peccatorum remissione. Eccles. iij.
Memoriam pauperis nō erit in obliuione.
Sic sicut sereno glacies soluuntur peccata
tua. Ecclē. xiij. Ignē ardentem extinguit
aqua: et elemosyna resistit peccatis. Hosa
super illud Matth. xij. Extende manū tuā.
Fruitru ꝓ peccatis manū ad deum extē
dit: q̄ ei ad pauperes curta posse sunt
nō extēdit. Secundo in diuine gratie collā
tione. ij. Cor. x. Qui seminant in bñdi. de
bñdi. i. metent: qui seminat in ꝑsimi / i. glorīā
in futuro. Tertio in gratie cōseruatione.
Eccli. xxix. Elemosyna viri quasi saccul⁹
cū ipso gratiā hominis quasi pupillā cō-
seruabit. Sicut enī manus opponitur vt
pupilla conseruetur: sic elemosyna tenta-
tionē diaboli sc interponit. i. animā a peri-
culo custodit. Premium autē celeste ponit
Dicit⁹ cum vicis. ꝑ. Date iusticiā bonā. i. cōferīa. &c.
Si est qui dāt pauperibus partē superi-
fluoꝝ. i. partē retinent. De quib⁹ dicitur
Luc. xi. Quod superest date elemosynā. i. et
uera ola mūdā sunt vobis. Isti habēt mē-
suram bonā. Alij sunt q̄ dant ola superflua
et retinent necessaria. De quibus dicitur
Luc. xij. Qui habet duas tunicas det ꝑ
non habenti. Prima tunica est necessitas.
Secunda superfluitas. Isti habēt mensurā
cōfertā. Alij sunt qui dant partē necessā
riā. i. partē vestis: sicut fecit Martin⁹
qñ eblamys cū diuisit. Isti habēt mēsurā cō
agitatam. Alij sunt qui ola necessaria dāt
et nihil sibi retinent: sicut sunt viri spūāles
hoc qui relinquūt ola ꝓter deū. Mat. xix.
Ecce nos reliquimus ola: et secuti sumus
te. Isti habēt mēsurā superefluēntē. Et ter-
tio inducit hoc ad opus mie exemplo alīs
ereaturaꝝ. Unde sancti⁹ Iobad ipsius ere
aturas obsequias misericordes mittere dicēs.
Iob. xij. Interroga iumēta et docebunt te.
et volatilia celi et indicabūt tibi. Loquere ter
re et respondebit tibi: et narrabūt tibi pisces
maris. Primo igit̄ nos mittit ad iumen
ta. Et illud patet in elephantib⁹: qz si ꝑ
cidit ceteri currunt ad sublimandū illum.
Patet et in equabus: qz si mater mat⁹ pul
li moritur alie suscipiunt filiū ad mulcen
dum. Patet et in leonib⁹: qz alacritas pars
nisi magna fame vrgeantur. Deinde mittit
ad volatilia. Illud patet in ciconia: q̄ pul
los senes in nido collocant et nutriunt.
Patet in aquila que ꝓdā sol⁹ non come-
dit: sed cunctos se sequentib⁹ ꝑ cem dimit-
tit. Patet in chobet. de quo dicit Aristot.
in lib. de animalibus, q̄ aquila quādo tres
pullos habet nunq̄ gratuitur in pascēdo.
et ideo vnum a nido reiicit: et aut⁹ que ara-
bice dicitur chobar: cui suscepit ad nutrien-
dum. Deinde mittit ad terrā. Ambo. Nolli
esse deteriori insensibili elemēto. Terre ēt
loo fructus quos affert non tuto vtilius
ꝑdicat: q̄ tuis ministrat obsequijs. tu vē
ro fructus illius solus inuidis et tibi soli
conclusis. Deinde mittit ad pisces. Illud
patet in delphinis qui homines mortuos
in mari ad littus portāt. Patet in cōchis
marinis que semper sunt clause. Quidam
aut pisces ad eos pasti deferūt ad cuī⁹ tos
ctum ille se aperit: et qui pastū in eos posuit
et recrēdit. ¶ Sccō inducit nos ad mise
ricordiam spiritualē. que in duob⁹ cōsistit.
Primo in miserari. i. odā dimissione cum
dicit. Dimittite et dimittet vobis. Peris
calum est enim in corde ostium retinere: qz
est sicut ignis: tinea: et apes. Sicut enim
ignis ꝓpriā de qua nutritur cōsumit ma
teriam. Sic odiū mentis qua nutrit ipsum
consumit et alium erita ad nichilum redi
git. Ita comparatur furnaci habēti ois
cōsistit magnitudo. q̄ ea incēdēdi: vt ha-
betur Dañ. iij. Secundo odiū affligitur
tinea. que sicut vestimēta corrodit: ita cōsu
mit ola de quibus nascitur. sic ira ola me-
rita que fiunt in anima cōsumit de qua oīs
tur. Psal. ix. Qñ fruct⁹ mouebit⁹ et animē
tis: pedete ne abiuicē cōsummini. Tertio
odiū affligitur aptū dum aliquis pū
git oculū dimittit⁹ vltra mēsuram nō
potest: nimo. ꝓ vltra ꝓcere nō potest. Sic
et cor oculo odiū alium pūgēdo: beleedi
nem gratie de ꝑdit et seipsum occidit. s.
Jeha. xij. Qui odit fratrem suū homicida
est. Iste sup⁹ plius. Secūdo misericordia spi
ritualis cōsistit in delinquentium correctio
ne. Debet autem ille qui alios vult corri
gere et instruere: primo ipse ꝓfectus esse respi
cere. vnde versus. Turpe est doctori cū cul
pa redarguit ipse. Ideo dicitur. Quid au
tem videō festucā in oculo fratris tui. &c.
Et istam correctionem ante oīa ordinate pos
sit facere: quinq; cōsiderationes debet ha
bere. Quarum tres ponit Augustī. super is
tud Matth. vij. Hypocrita ejice primū tra
bem de oculo tuo. &c. Reliquas duas po
nit Bern. in sermo. Primo namq; qui alium
vult corrigere et indicare debet cōsiderare
si est et similis vel equalis vel maioris est
si est in similī culpa vel equalī vel maiori. n
tunc nō debet ipsum corrigere: sed ambo
super se debēt gemere: et ad bonum conari
pariter et cōmonere. Ideo ꝓfert ibi dicit il
lud Rom. ij. Qui alium docēs teipsum nō
doces: qui predicas non furandum furaris.
Dicit. Verum est ꝑ qui nescit tenere ma-

Scrutinanda vite sue: tuder stat vite alienę. si non est similitudo debet trahere ad eōs fideratiōē secūdam q̄ videre si aliquādo fuit similis. Et ideo sicut hanc debebat sibi misericordiam exhiberi. Eccl̄s. viij. Ne despicias hominē enerrātē se a peccatis nec impropereris ei. memento q̄m oēs in correptione sumus. Ecclē. xxxi. Iuste dige que sunt proxima tui ex ipsis. Si vero nō est similis nec aliquādo fuit similis: debet sperare q̄ adhuc posset esse similis: & ideo ratiōe talis dubiū nō debet superbi reddere. Nemo quātūlibet cōdescendere. s. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. 1. Reg. ii. Ne glorietur sapiens in sapiētia sua vt dicit Aug. Nemo est qui securus esse possit in hac vita quę tota tētatio nominatur. Vtinam qui potuit fieri ex melius deterior. melius nō possit fieri ex melius deterior. Quanti sunt non est similis nec vnq̄ fuit similis/ & de dei bonitate cōstat q̄ nunq̄ erit similis: tunc debet transire ad quartū cōsideratiōnē: videre si ille qui est in peccato habilis sit in aliquo cōmendabilis sit. Et si habet aliquos defectus videre debet si habet aliquos affectus: & tunc ratione eorū bonorū que habet supportāndus est in his que minus habet. Illam cōsideratiōnē docet dñs Apoc. ii. Volens enim reprehendere ephesoph Ephes. primo ponit quedam mala q̄s habet nicē. Habeo aduersum te paucitatem charitatem tuam primā reliquisti. Sed statim ponit quoddam bonum q̄s habet nicē. Sed hoc habes bonum: quia odisti facta nicolaitarū que ego similiter odi. Similiter volens reprehendere ephesoph primū Sardis/ primo ponit quędam sum defectū dñs. Nō invento opera tua plena coram deo. Sed statim ponit q̄nedam sua bonum profectum dicēs. Sed habes pauca nomina in Sardis: que nō inquinauerunt vestimēta sua. &c. Ecce dñs posuit filia in quibus illi ephesoph erāt reprehendibiles: statim posuit illa in quib⁹ erāt cōmendabiles. ad innuēdum q̄ si propter aliquē defectum aliquis est reprehendendus dñs/ si tamen habeat aliquod bonū est suppportandus. Si vero quis omnino videtur esse malus: nec aliquod bonum habet propter quod sit tolerādus tunc debet trahere ad quartam cōsiderationē: vbi videre si ille qui sic videtur aliqui esse malus forte in conspecta dei est sibi in merito preferēdus. Et potest exemplū haberi in Stephano et Paulo. Nam cum Stephanum consentientē et adiuuāte Paulo lapidaretur: Stephanus domino erat bonus: Paulus vero omnino vt debatur esse malus: tamen in conspecta dei Paulus erat Stephano in merito preferendus.

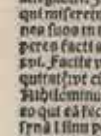
Sermo tertius.

Quid potest esse nobis eccum duc: ret nōbe audabit fones eoꝝ ambit. &c. In illo euangelio dñs ait: Attendite quales debēt esse pastores qualesq̄ oēs. Pastor ergo non debet esse oēs sed pastor. In celo enī sunt omnes pastores et sapientes et deum cognoscentes: videlicet non indigent alterius instructore. Hiere. xxxi. Non docebit vltra vir proximum suū: & vir fratrē suum dicendo. cognosce dñm. Omnes enī cognoscent me a minimo eoꝝ ad maximum eorū dñs. In inferno autem sunt oēs occisores cadunt in foueā. i. in profunditatē peccati. Esaie. xxiij. Formido & fouea & laqueus super te qui habitator es terre: est in terra tua. Et erit qui fugerit a facie formidinis cadat in foueā: & qui se expliceuerit de fouea tenebitur laqueo. Vnusquisq̄ enim semper formidat pati supplicia gehennę. Et volēs ea fugere a talī formidine cadit in foueā. id est in peccatorū immundiciā. Volentes autē esse de illis fouea: & nō valentes tenētur laqueo desperationis perpetuo collisi gatti. In presenti autē sunt quidā occisores & subditi: videlicet qui non habent cognitionem diuinorum. & quidā videntes sed prelati. qui debēt habere bonos oculos/ sed doctrinā falsā dā: vel tam preclarā ve sensus mentis vbeuant subditos verbo pariter & exemplo. Sed quādo illi doctores sunt cecī tunc vbeunt subditos cecos: tunc ambo in foueā cadunt. Subditi quidē cadunt: i. fouea peccatoꝝ. Prelati autē in foueā seppliciorū. Maior autē periculū est cecoꝝ doctorū cecis hēr: q̄ nullū doctore habere. Si enī cecus ducatur nō bonā: bonā quidē quārit. Si autē cecum ducatoꝝ habentē cum illo in foueā precipitat. Faunica licet sit animal creatum: non tamen dicit bonum perfectū: sed habet pelut quādam bonitatē a natura per quam vt perquirit. nec etiā frequenter accidit q̄ simplices homines quod a talibus ctiquatur simpliciter & innocenter pariter sed quādo habent malū passos: tūc ambo in foueam peccatoꝝ cadunt. Vt sicut dicit Hiere. Cum pastor per abrupta graditur necesse est vt ad precipitium grex suus ruat. Zacharie. ii. Rem. i. q. ij. tenuerat pos fuerant super matrem hierusalem in cōtemptum dauid cecos & claudos. Et dicit est ei. Non ingredietur hic nisi abstulerit cecos & claudos. Illi cecī et claudi super muros hierusalem posiri sunt: mali prelati in culmine ecclesie constituti: qui sunt cecī per ignorantiam & claudi per dilectiōnē. Nisi igitur isti fuerint amoti/ christus in ecclesiā poterit dominari. Et ecce hodie offēdit christi quales debēt esse subditi: & debent esse ad gratiam videlicet reuerentes & obedientes quod notatur cum dicitur. Non est discipulus super magistrū. Non enim debet subditi super prelatos se offerre: sed eis potius subiacere. Et hoc propter dignitatem reuerētie: magister enī debet esse reuerendus. Et propter periculum rationis reddende. Illa tria tāguntur Hebre. xiij. Obedite prepositis vestris & subiacete eis. ecce dignitas reuerētie. Ipsi enim pernigilant. ecce ministerium diligētie. Quasi pro animabus vestris rationem reddituri. ecce periculū rationis reddende. Si autem prelati sunt malī ad vtendū dominium in reverētia sunt habēdi. sicut olim dixit Chryso. super Mat. tribus rationibus. De prima sic dicit. Homini ab vtilitate creati sunt propter se: pelis autem subditos ordinati sunt propter se. Ergo pelis ens ipsorū est/ ordinatio autem eorū vestra. Si bene viuerint lucrum eorum est: si bene vixerint vestrum erit. Accipite ergo quod vestrum est & nolite discutere quod alienum est. De secunda dicit. Frequēter de homine malo bona procedit doctrina. Ecce enim vitis terra procreat suum fructum. Numquid propter terram male procreatam aurum projicitur? Numquid propter terram vile preciosum aurum ejicitur? Sed aurū eligitur a terra relinquit. Sic vos doctrinā accipite: mores relinquite. De tertia sic dicit. Nam a spinis herbe vel arbores nō sumūt sed fructus herbarū. Flores autem colligunt: herbas relinquunt. Sic & vos flores doctrine colligite: & mores reprehensionem relinquite. Tertio offendit christi: qualis debent esse omnes. Vbi quibus tria dicit. primo q̄ non debent esse altorum conscius iudicari cum dicit. Nolite iudicare vt non iudicemini. Non enim debemus iudicare de occultis nisi de his que sunt manifesta: quia de occultis solius dei. 1. Reg. xvi. Homo videt ea que parent: deus autē intuetur cor. Ideo apostol⁹ nō curabat de iudicio humano: nec de iudicio proprio cum dicit. Mihi autē minimum est vt a vobis iudicer: aut ab humano die. 1. Cor. iiij. Mihi enim pro minimo est vt a vobis iudicer: aut ab humano die. Sed nec ego meipsum iudico. Qui autē iudicat me dominus est. Secundo non habemus iudicare de futuris: q̄ hoc solius est dei. Matth. xxv. Nunciate que venture sunt in futurum: et scire nos quis dii estis vos. In hoc peccant multi: dum homines et mores potentes de futuris cognoscere. Vnde refert Augustinus lib. de vita christiana. q̄ cum quidam auguris obseruarent: & forte multi magnum indecisi crederet si mures in domo aliquid corroderent. Ille cum esset mures eius caligas corrosisse: super hoc murmurauit Catonem. qui eum derisorie dixit. Non est mirum si mures caligas corroserit: sed hoc fuisset futurum multum magnum indecisi si mures caligis fuisset corrosi. Tertio nō debemus semper iudicare de his que videntur manifesta: quia sicut dicit Bernar. debemus si possimus excusare opus. Quod si nō possumus/ saltem debemus excusare intentionē: q̄ scilicet illud fecerit ex ignorantia: ex deceptione: vel ex casu. Si si neutrum possumus: saltē debemus illud alleuiare propter grauē tentationem & dicere. O si potuimus fuit ista tentatio quid de me faceret si acceptisset me potestatem? Secundo dicit q̄ debent esse ad iniurias remittēdas faciles: cum dicit. Dimittite & dimittetur vobis. In viris autē perfectis nō tātum exigitur vt iniurias remittant: sed etiam vt munera offerant. Iuxta illud Matth. v. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderūt vos: & orate pro persequentibus & calumniantibus vos. Matt enim sanctos vtros triplex esse persequitur scilicet per odia: conuitia: per iniurias operantes: per exprobrationes verborum. Vnde legitur dñs vt contra odia: conuitia opponamus caritatem: dilectionē: ideo dicit. Diligite inimicos vestros. Contra iniurias operā opponamus humilitatē: ideo subditur. Benefacite his qui oderunt vos. Contra exprobrationes verborum opponamus orationē: ideo dicit. Orate pro persequentibus & calumniantibus vos.

Tertio dicit q̄ adeo inimicos debēdas debent esse liberales: cū dicit. Date & dabit vobis. Vbi tria de elemosyna notantur. Primo debet esse gratuita: cum dicit date/ non vendite. Tribus enim modis elemosyna vēdi potest. primo quando datur cum spe retributionis future. Hiero. ad nepotianū. Et si quid parum pauperibus erogabit vt amplius accipiat: & sub elemosyne pretio vsurias querit. & magis appellanda est venatio q̄ elemosyna. Secundo si cum appetitu laudis habet. Mat. vi. Cū facis elemosynā nolit tuba canere. &c. Tertio si fit cū dñi violentia & extortione. Eccli. xxxiiij. Cui nupte ne afferueris ne patrabis datis angustiati. Hinc. Qui dat vt cateat: deo irrisor est. Tertium ne afferueris ne patrabis datis angustiati. Hinc. Qui dat vt cateat: deo irrisor est. Secundo ne afferueris ne patrabis datis angustiati. Hinc. Qui dat vt cateat: deo irrisor est. Tertio si fit cū dñi violentia & extortione. Eccli. xxxiiij. Cui nupte

sunt. Illa autem magnam custodit ne in foueam purgatorij cadat. Illa vero adiuuat vt a fouea resurgat. Melius est autem in foueam non cadere q̃ inde resurgere. Illa custodit animam ne in carcere purgatorij includatur. Illa adiuuat vt inde educatur. Melius est autē nō incarcerari q̃ inde educi. Illa custodit animā ne in igne purgatorij cōburatur. Illa vero adiuuat vt post combustionem ab igne eripiatur. Melius est autē nō cōburi q̃ post cōbustionem ab igne liberari. ¶ Tertio elemosyna est multū vtilis & fructuosa, ideo dicit. Et dabit vobis esse regni cel. oīa. per tria autē hō consequit aliquid a deo obtinendo. Aut per allegationes aduocatorum: aut per preces amicorū: aut per munus oblatum. Elemosynarij autem in ecclesia ponūtur se & pro suis allegabili. Ingtō illud ho. Iacūdus homo qui miseretur & cōmodat: disponit sermones suos in iudicio. &c. Secundo ipsi pauperes facti antecipio ipsis exibant. Luce. xvi. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis: vt cū defeceritis recipiāt vos. &c. Ribl̄cimus & ipse elemosyna exibet pro eo qui eā fecit. Eccl. xxxi. Circūde elemosynā tuā & sinu pauperis & hec pro te exorabit vt exuatis ab omnimalo. Tertio per munus oblatū. Ipse enim elemosyne sunt munera que deo offerre debemus. per q̃ iram dei extinguimus & regnum obtinebimus. Prouer. xxi. Munus absconditū extinguit iras & donū in sinu indignationē maximā mitigat. Et dicitur elemosyna munus absconditū: q̃a a laude humana debet abscondi. Utilitas etiā elemosyne notatur cū dicitur. Mensurā bonā & confertā. &c. Bona titudo enim nostra erit in dei cognitione & vnione & retributione: ista est mensura bona. In dei cognitū dilectionē: ista est mēsura cōferta. In dei cognīti et dilecti eterna possessione: et ista est mensura coagitata. Et in dei cognīti et dilecti & possessiōne delectabili fruitione & ista est mensura superefluens. De hac quadruplici mēsura dicit Augus. Facte est creatura rationalis: vt sui summi bonum intelligere: cernendo: amando: et amando possideret: et possidendo frueretur.

¶ Dñica.v. Sermo primus.

Cum turbe irruerent ad Jesum vt audirent verbū dei & ipse stabat secus stagnum genezareth. &c. Luce.v. Secundo dicit Chrysostomus. Sagena similitudo agricole est missus locum. ho. Signū boni negociatoris est theca reponere. Signum gratiosi predicatoris est ecclesia hominū plena. Videt ergo q̃ iste gratiosissimus predicatoris erat: tāta multitudo populi ad ipsum properabat. Videtur autem idem Chrysostomus q̃ tribus de causis ille ad eum veniebāt & irruebant. Scz propter verba gratiosa que predicabat. propter facie miabilē quā concitus attrahebat. et propter miracula crebra que faciebat. Ideo autem ad eū irruebāt vt ex eius verba possent audire: & eloquia facie possent ipsi percipere & miracula possent videre. Sicut enim videbāt miraculū quod factū est in corpore ipsius. Dicit ergo. Cū turbe irruerēt ad illum. &c. In illo ergo euāgelio instruūtur audire eius verba dei quales esse debēāt. In quib⁹ ꝺ̄ quatuor esse debent. ¶ Primum auditus in audiendo: q̃ notatur cū dicitur. Cū turbe irruerēt. i. cū quodā impetu irent: sicut pauperes in distributione elemosynarū ꝺ̄ posse: tamen irruere ꝺ̄ solent. In primitiua enī ecclesia fuit magna fames audiēdi verbū dei. iuxta illud Amos. viii. Mittā famē terre: nō famem panis: nec sitī aq̄: sed audiēdi verbū dei. &c. Talis fames attestat fanitati mentis: sicut fames corporis attestat sanitati corporis. Inde ne ecclesie sanitate illa fames remoueatur. Iuxta illud ꝺ̄. Cōuertātur ad vesperam & famem patiantur vt canes. Nā ibi cessāt Ebrietas audiēdi verbū dei

Dñica .v. post trinitatem. Sermo. lij.

Sancti euangelii sunt habēdaq; in cōsue
tudine fidelium et ab eius ore procedūt.
Tertio sunt reliquie dei. Verba enim sancti
euangelii sunt reliquie christi. Verba au-
tem aliorū sanctorum sunt reliquie spūs
sancti. Reliquie corporales aīarum sanctō
rū aliqñ sanāt multos corporales. Verba
aūt dei sanāt animas. Dā aūt ea cum tāta
mūdicie. hoc. Precepti dñi lucidi illuminās
oculos. Anīa mortuum vigilēdat. Joh. v.
Omnes qui in monumentis sunt audi-
ent vocē filij dei: et qui audierint viuēt. Anīma febrili calore inflammata
refrigerant. Eccli. xxviij. Nonne modicū
pro refrigerabit te? sic et verbum meum
ignē. Anīa male in rigiditā inflam-
mātū. ꝫ. Ignitū eloquiū tuū vehemēter. ꝛc.
Virgil medicinā corporalē vel ipsāmet per
ceptorem? est aūt actionū diligerentia circa
motiōe. est ḡ nimis ꝫ fuerit in ea ꝑfectior
nareminis cū vehementer. Ihēs sectōr adoc
curem? cū curatrice exhibitōe manifestū
est q̄ habuel haberem? cū arte dicte intelli
gere cū devotione sui ipsius et cum multa
tranquillitate retinere.

¶ Sermo secundus.

Scēdēs aūtē
ihēs nauim ꝫ erat simo
nis rogauit eū aliquātū
a terra reducere. Et cū
sedisset docebat de nauicula turbas. Ad
uertendū hominē ceu naufragū ipsum in nauicula suscipere pōtifex
fuit. Sed fracta nauc in
nocētie/ tabulis penitēcie ꝑparatis qua
tertiū auxilij mīe pōnit̄ erexit. Qui est per
dilit innocētiā ꝑ penitētiā salnari nō potest
alter? nisi ḡ ꝺ̄s ipse. Quidam aūt penitē
tia dicat tabulatū qñ perfecte agit homi
nē innocētiā restituit. Et ideo non inuenit
locum quo possit appellari. Circa hoc autem
duo sunt videnda. ¶ Primo quare petrus fuerit
electus de cēt navib. Secūdo que sunt mysteria
ipsius navis. Dicit aūt navis quadruplex
fuisse. ¶ Primo ratione materie. Navis enim
constituitur ex tabulis et clauis ferreis ꝛ
ditumine junctis. Ad cōstructionē aūt na
vis materialis multe tabule requiruntur.
Ad cōstructionē aūt navis penitentie tres
tres tabule. Contritio cōfessio/ et satisfactio.
Clavus est timor dei. hō. Cōfige timorē
tuo carnes meas. ꝛc. Iste clavus timoris
dei nulli penitēcie firmetur citra navis penitē
tie dissolui. Eccli. xxviij. Si nō in timore
dñi teneris te intrepide citō subuertet? do
mus tua. Mortuus aūt iste clavus timoris
dñi necessarius est incipientibus. Aug. Ti
mor sine: sit timor sicopatrix ad quā tēdi
mꝰ sit ꝑpagator. Maior enim timor tenet
illū peregrinātū. Minor ꝑpagatū.
Nullus perseverantiā. Primo est ipse ch̄r
tus qui omnē contingit nosse/ sicut
ꝑ primo. Qui ēst nō habet vinculū chā
ritatis / dimittit est a vero discipulatu est a cōs
de fortibus sic est a proximo. Sed charitas
ipse ch̄s contingit. Col. iij. Super oīa habe
te charitatē quod est vinculū ꝑfectionis.
¶ Secūdo dicitur navis ratione sonus. Navis
pōs est in ꝑcipio ꝛ fine est fetida cum me
dio lata. Est aūt ch̄s supertus apertus inferius
clausus. Penitētia etiam in principio con
fessionis videtur esse angusta propter mes
per tantam / et tentationū frequentiam.
Eccli. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta
in iustitia et timore et prepara animam
tuam ad tentationem. In fine similiter est
stricta propter districtā rationem reddendi
dñō. Cor. v. Omnes nos manifestari opz
ante tribunal ch̄ri vt referat vnusquisq; ꝑ
pria corporis prout gessit. In medio aūt est
lata ꝑpter charitatem dilatata. Rom. v.
Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nostris.
ꝑ. Nam māda. tu cucurri cū dilatasti. ꝛc.
Habet aūt ꝑ penitentia habere cor apertū
a superiori vt diligat celestia: clausum
ab inferiori vt nomen terrena. Ideo cor
hominis superius est latum: inferius stric
tū. ad tunicā dñi debet esse latū ad superi
ora/ ꝛ strictū ad inferiora. Sed de multis
ꝑ dicit illud. ꝓ. Psalmus sum ego et cor
meum in memetipso. ¶ Tertio dicitur navis
ratione situs. Navis enim ꝑpter stilū
finem fit vt hominem per pelagus ad por
tum deducat. Sic et penitentia data est ho
mini vt per pelagus mundi ad portum per
ducat ipsa delicente perueniat. Et sicut
homo in nauc existens dormiendo/ comedē
do/ vel quicquid semper potest ad portum
salutem pertinens religiosa ventilendo
potest ad celum. Nō sic in largo. Communis
ctōrum nō vocat a merito. Ideo enim dor
mimus vt ad laudandum deum fortiores et
urgāt. Immo vigila sanctoꝝ sumpta aliqñ
sunt meritoria ꝑ. Reliquie cogitationum
dñi fecit agere tibi. Reliquie cogitationū
sunt somnia ſanctoꝝ oīa ex quibus pigliado habues
runt/ que quidem deo facīt magnā festū.
Similiter comedēdo vadūt in celū. Ideo
cibi comedūt vt sint fortitudo ad seruiendū
deo. Cor. x. Sive māducatis/ sive bibitis/ omnia
in gloriā dei facite. Similiter delectā
do vadūt in celū. Ideo cibi quasi delectā
do sint ad laborandū. Virtus enim mali ꝑfi
tur sua fortitudine ad malum: sic et iusti illud
ꝑfi. v. Quique patētes estis ad delendū vi
tia. ꝛc. sic ꝛ boni ex virtutibus ad bonū. Ideo
dicebat apostol. Fortitudine mea ad hec ex
stendi. ¶ Quarto dicit navis ratione rei
mittio. Navis ei regit vncle⁹ a posteriori

Petro posterius hominis est ꝛ sa mors. Nau
clerus est medicus tam mortis. Clamat igitur
iste nauclerus ad amorem ne amēt diuitias:
Quia non portabunt inde nisi vestimēta sua
rum. Joh. xxi. Maccum consul super eos
tem meam. Clamat ad voluptuosos vt di
mittant delicias: quia cum cibo cito erit
vermium. Job. xxi. Simul in pulvere
dormient et vermes operient eos. Clamat
ad superbos/ vt dimittant abitationes suas:
Quia filij qui volunt elevari super alios per
elationē delicto bestie super eos ascendit per
cōsecrationē. Eccli. x. Cū esset mortui ho
mo/ hereditabit serpentes ꝛ bestias et ver
mes. ¶ Secūdo videndū ēst sint mercēs illi
nauis ꝛ religionis. Que quidem sunt tres.
Castitas/ obedientia et paupertas. Et nō ſ
tur in verbis premissis. nā votū castitatis
notat̄ per hoc qd̄ dicit. ascēdens ihēs. ꝛc.
Per castitatem ēst maxime virginalē ho
mo ascendit vsq; ad angelicā similitudinē.
Matth. xxij. In resurrectione neq; nubent/
neq; nubentur sed erunt sicut angeli dei in
celo. Ascendit vsq; ad angelicam equalita-
tē. Luc. xx. Filij huius seculi nubunt. ꝛc. Et
infra. Equales enī angelis sunt. Transcēdit
angelicam fortitudinem. Ambros. Virgini
tas conditionē humane nature supergredi
tur et angelicam dignitatem per quamdos
minus angelis assimilantur. Major tamen
est victoria virginum qñ angelorum. Ange
li enī sine carne triumphant. Ascendit vsq; ad
diuinam cognitionē. Gene. vi. Ingressi filij
dei ad filias hominum. Ecclesia mercēs etiam
plurimum facit deo. Ecclesia mercēs etiam
ꝓ obedientie: qđ notat per hoc ꝙ dicit ꝙ
dñs navis erat ſi monis. Ubi notādū ꝙ licet
petr⁹ erat trinominis. i. cephas/ petrus/ et
simon. tñ non dicit ꝙ ascenderit in navē ce
phe/ nec petri/ sed simonis. Cephas ēst inter
pretatur caput: signat prelatos sublimes
qui in ecclia capitis locum tenent. Petr⁹
interpretatur agnoscens: ꝛ significat illos
qui debent habere magnā perfectionē scien
tie. Interpretatur etiā discretus: et signi
ficat illos qui videntur habere magnā am
plitudinē prū. Simon aūt interpretat obe
diēs. Nō igitur dā ꝙ ihēs ascēderit in navē
cephe nec petri/ sed simonis/ qz nō habitat
ēst absq; ꝓpter suā potentiā vel suā sa
pientiā: nec ꝓpter suā austeritatē. sed tam
ēst habitus ecclie illis qui habēt sapientiā ꝛ hu
militā obedientiā. Ideo intē dicit sapientiā ꝛ
humilem: quasi dicat obedientia multa qua
quis obedit sue ecclesiastici. De qua dicitur
ad Rom. xi. Non regnet peccatum in ves
tro mortali corpore vt obedire concupis
cētijs ei⁹. Istud ēst vsq; de illatum quis
hoc est hominem se trudere in manus ho
minum. Eccli. xxvij. Post concupiscentias

tuas non eas. ꝛc. vsq; ibi. Facies te in gaus
dij inimicos tuos. Illi enī alios obedientia ſ
perbas: qui quia vult q̄ pelag⁹ sue obedias
posuisset. Et ista est obedientia de qua dicit
dñs Luc. xviij. Quid tibi vis vt faciā? qz
oportet vt prelati salubria videāt. Quod opz
est vel qualis obedientia multiplicabilis cō
mitti, a illa nulli⁹ est meriti. Est alia obedie
tia humilis et devota quādo quis voluntā
tē suam voluntati prelati totaliter abnegatē.
Et ista fuit Pauli qui dixit Actu. ix. Dñe
quid me vis facere. ꝛ ista magni est meriti.
Tertia est mercēs pupertatis: quod notat
cū ibi. vocauit eū a terra reducere pusillū.
Nō dicit reducere penitus. Sancti enī vere
qñdā sunt in hac vita nō possunt penit⁹
elongari a mundicijs oportet q̄ corpus ꝑ
uideant/ et ne elatitatē deus permouit satis
facīt. Ideo ibi Ezec. xxij. Elevauit me spūs
inter celū ꝛ terram. Non dixit posuit me in
terra qui ibi sunt amari: nec posuit me in cce
lo qui ibi sunt beati. Sed elevauit me inter
celū ꝛ terrā quia ibi sunt sancti pīi in hac
vita possit qui q̄dq; aſcendunt in celum
per amorem/ quandoq; descendant in ter
ram per necessariorū pusillos. Et hinc ēst
q̄ cor homis dicit situatū in similitudinē ꝛ tamen
respirat ad superiora. Sic sancti viri dicun
tur in vita per contemplam habitationē ꝛ
tamen suspirant in celū per ardentem amo
rē. Sicut suspirabat propheta dicens. Sitī
vit anima mea ad deum fontem vivum.

¶ Sermo tertius.

Receptor per
torum nocte laborantes
nihil ceperamus. ꝛc. Predi
catores dei vocantur pis
catores ꝛ nautores ꝛ vi
demur eos. Sed predica
tores quantum fuerunt
piscatores? quo tractu retia/ id est predi
cationes: aliquando magnā multitudinē ho
minū congregabāt. Predicatores autem mo
derni sunt venatores: cum multis fatiga
tionibus et clamoribus vix aliquando pos
sunt capere vnam feram. i. convertere vnam
animam. Hiere. xvi. Ecce mittā piscatores
multos et piscabuntur eos: et post hec mit
tam eis multos venatores et venabuntur
eos. Predicatores alle vitiosi sine ꝑfi angē
li erāt vinū emittentes/ quia cum falce dicit
ni eloquiū vnus maturus a putridis separa
bunt et maturos reponent in cellaria vel
putridos in foculare inferat. Apoc. xviij.
Misit angelus falcē suā in terram ꝛ vin
demiauit vineam terre. Modo diabolus vi
det esse vindemiatorē terre. quia omnes ma
gnos vinos colligit. Christus autem est race
mus colle eloquia pīa aliquos pungere a

conuertit. Witchee. vñ. Ne mihi quia fact⁹ sum sicut qui colligit i autumno racemos.

Quisto autem primitiui predicatores (vt dictum est) fuerint piscatores: tamen nihil hominis moderni possunt vocari piscatores. Nam piscatores aliquādo capiunt magnum piscium multitudinem: et tales fuerunt predicatores primitiui. Aliquādo pauc⁹: et tales sunt predicatores moderni. Q⁹ aut⁹ piscem non capiant potest esse causa aut ex parte piscatorū aut ex parte piscium. Ex parte piscatorū potest esse quadruplex causa. Prima est q̄ piscātur in tpe nō debito. Vñ dicit petrus in verbo p̄missio, per totā noctē laborauimus: et nichil cepimus.

Illi piscātur in nocte/ q̄ non habēt lumen sacre scripture sed tenebras ignorātie. Tales vitos non conuertunt: sed in errorē mittunt. i. Tim. i. Volentes esse legis doctores nō intelligētes neq; q̄ loquūt/ neq; de q̄b⁹ affirmāt. Greg. super Ezech. Videri plus opat: et sic alios mundat. Baptistem primo fleuit: sic alios facere lapsos. Iuuē efficit et sic alios illuminare. Accedere ad deū et sic alios adducere ad deū. Vel illi piscātur in nocte qui aliqua de genere bonorum fecerūt in peccato mortali. Tales nihil capiūt q̄ nullū meritū vite sibi acquirūt. Aggei. i. Qui mercedes congregauit misit eas in saccum pertusum. Baccus congregat⁹ est sine gratia habitūs. Baccus perforatus est animus peccati gladio lacerat⁹. Istorum labor merita tenere potest: sed omnia effluūtur. Vel illi piscantur in nocte qui expectāt penitere in vltate. Tales nichil capiunt q̄ penitere in vltate. Tales nichil capiunt q̄ piterito aliquid boni facere non possunt. Job. xi. Venit mor q̄ nemo potest operari. Isaie etiā porrō videtur penitere timore mortis: pene q̄ amore iustitie. Ideo dicit Augu. Agam penitētiā in extremis si sem pua hucusq; ego nō fleuerit. Scōa causa est q̄ piscātur in locovel in fundo infimo. Ideo dicit dñs petro. Duc in altum. vc. Ecce tota mundi est terra/ loc⁹ medius est aer/ locus altus est celū. Vñ igitur piscātur in loco infimo qui laborāt in acquisitione terrenoꝝ. Tales nihil capiūt nisi intus. Abacuch. ii. De q̄ conqrent nō frustra q̄ quasi cetī aggrauat contra se densum limū? Vñ piscantur in profundo. i. in vere qui laborant in acquisitione superbarum honorū. Tales non capiunt nisi muscas. Dicit enim aranea se esse/ si esset vt muscas capiat. Sic fures perdit interiecta sua damnificant vt alienos honores acquirant. qui muscę sunt. Tum quia mentes multis tribulationibus pungunt. Tum quia multi sanctitatis amatores in fabulam reddunt. Tum quia mentē fedant. Tum quia cito euolant. Vel piscātur in alto qui laborāt in acquisitione celestium. Tales multum capiūt. scilicet regnū celorum. Matth. v. Regnum celorum vim patitur: et violenti rapiunt illud. Tertia causa est q̄ piscatur cum instrumento non conueniēti id est cū retibus fractis. id⁹ dicitur Matth. iiii. Reficientes retia sua. Illi recta sua franguntq̄ ea que verbo predicant male vsādo tacerant. Greg. Quod verbis predicant moribus impugnant. Illi recta reficiūt qui vitam suam bonis actibus componunt. Exo. Sit hoc sepultura vestra predicādi necesse est vt seruetur vita bene viuendi. Quarta causa est quando piscatur in loco nō debito. Vnde dicit dominꝰ Jo. xxi. Mittite i dexterā nauigij rete et inuenietis. Illi enim q̄ piscātur in sinistra parte vite: scilicet in diuitijs/ delectationibus et honoribus mundi capiunt. quia hec nichil sunt respectu eternorum. Hiere. iii. Aspexi terram et vacua erat et nichil. vc. Illi vero qui piscantur in dextera (scilicet vite eterne) multum capiūt: quia sicut dicit. i. Cor. ii. Quod oculus non vidit/ nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. vc. In p̄senti enim vita nō satiatur oculus in videndo nec auris in audiendo nec cor in diligendo. Sed in futuro satiabitur oculus in visione: auris in angelica tabulatione: et cor in dulci dei dilectione. Dicitur autem vita beata dextera: et p̄sens sinistra. quia pars dextera in homine est honorabilior/ fortior/ et calidior. Vñ sinistra. Sic et vita beata est honorabilior: quia sicut dicit Augustinꝰ. Ibi est vera dignitas que nulli datur indigni: quoniā nulli negat⁹ ingr⁹. In p̄senti autē sepe digni despiciuntur et indigni exaltantur. Sīt etiā fortior: quia ibi est vera eternitas. Esse. xxviii. Hesitāt videbunt fabricatum quod nequaquam transferri possit. In p̄senti autem est labilitas. i. Job. ii. Mundus transit⁹ et concupiscentia eius. Sīt etiā calidior: q̄ ibi flamma charitatis. Vñ sancti vocantur carbones ardentes: et lampades fulgentes. Ezech. i. Similitudo animaliū et aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium: et quasi aspectus lampadarum. In p̄senti autem quo ad bonos est imperfecta charitas / quo ad malos est frigiditas/ q̄ ad pigros est tepiditas. Apoc. iii. Vtinam frigidus esses aut calidus: sed quia tepidus es. vc. Ꝯ Secunda causa quare pisces nō capiunt potest esse ex parte piscis: hoc quadruplicit er. Prima est quia cōcussi. Latentes sunt astutiis cauent si bi a retibus et homo. Multi enim ex quadā astutia diabolica vitant intrare predicatiōnes: et inuentes ne sua videant tangant: tur vitia. Nam superbus non vult audire verba humilitatis / nec luxuriosus verba castitatis / nec auarus verba liberalitatis.

Sed sicut ꝝ Job. v. Apprehendet sapientes in astutia eoꝝ. Quāquā essē. modo non possit tā de cepti: tamen in morte capiētur a deo/ a diabolo/ et a peccato. Heu enim eos capiet diabolo tradat: diabolus ipsos carceri infernali includat: peccatum aūt ipsos luctuosos sic attigabit et inuoluet q̄ nunq̄ inde exiāt. Matth. v. Esto consentiēs aduersario tuo. i. diuino seruoni qui aduersatur tibi peccanti vel peccare volenti: ne forte tradat te iudici. i. deo/ et iudex tradat te ministro. i. diabolo/ et in carcerem mittaris. Amen dico tibi/ non exies inde donec reddas nouissimum quadrāntem. i. donec eroūes penā/ non tibi quo ptm magnus: sz etiā minimus, et q̄ hoc facere non poterit sciēs deo nisi est dig⁹. Scōa causa est quādo sunt nimis multe retia fr̄agūt. Sic et magni in scientia/ vel precepta cōtēnūt. Unde ꝝ de optimatibus Hiere. v. Hi simul magis cōfregerūt iugum/ ruperūt vincula. Tales etiā ad penitētiam recepti non putāt sit. Unde ꝝ in hoc mūdo de oīb⁹ sapientibus non cepit nisi pauos: sz gamaliele legis doctorem. Nec de oīb⁹ nobilib⁹ nisi vnū sz Paulū: q̄ dicit fuisse nobilis ciuis romanus. Nec de oībus ditissimis nisi vnū sz Zacheum. Nec de oībus principib⁹ et potētibus nisi tres. sz Nicodemum/ Centurionem/ et Regulū. De infimis aūt ꝝ simplicib⁹ et ignobilibus ꝝ pauperib⁹ multos cepit. i. Cor. i. Videte vocationem vestrā fratres: q̄ non multi potētes vc. Tertia causa est sz quādo sunt nimis lubrici. Sicut patet in anguillis: que postq̄ capte fuerint/ de manibus labūtur. Sic sunt multi labrici q̄ labuntur de culpa in culpam. Thren. iii. Lubrica uerūt vestigia nostra vc. Hoc ꝝ. Peccatum qui per penitentiam non diluitur/ mor⁹ suo pondere ad ima trahit. Labitur de culpa in penam. Job. xxi. Ducunt in bonis dies suos/ et ecce pena. Jn puncto ad inferna descendūt/ ecce pena. Labitur de pena in penam. Job. xxiii. Ad nimium eoꝝ transeant eis aquis opulū. Quarta causa est quādo sunt nimis parui: q̄ de rete quasillant. Illi sunt qui parum cor habētes timent aggredi quodlibet ardūum. Sed sicut deo nō debēt timere bona agere ppter aliqua aduersa que possunt euenire. Sicut ode dit Ezechie. sup Matth. per tria exēpla. Dixit enī q̄ sunt tres genere p̄sonꝝ que propter aduersa non timent agere opera sua. sz milites/ agricole/ et negociatores. Non debēt igitur timere milites/ sed contra vitia certare/ cū sint milites xpi. ij. Timoth. Labora sicut bonus miles iesu xpi. Nec debēt timere agricole/ sed bona opera seminare/ cum sint agricole dei/ q̄ sicut dicit Eccl. xi. Qui observat ventum non seminat. vc. Nec debēt timere tres ientac. i. gressus sibi datos ad lucrādas animas exponere/ cū sint negociatores regis. Luce. xix. Negociamini dum venio. vc.

Dñica. vi. Sermo primus.

Ps abundauerit iustitia vra plus q̄ scribarum et pharisēoꝝ non intrabitis in regnum celoꝝ. Matth. v. Solent magistri scholarium tres ordines habere scholares. Quos quidē sunt incipientes/ q̄ in digit primis literas elementa. illos magister non docet per se/ sed per alios minus eruditos. Alii sunt profitentes leuiora q̄ plura. illos sibi non docet per se/ sed per alios magis doctos. Tertii sunt p̄fectiores: iam aptī sunt sensibꝰ profundis. illos magister per seipm docet q̄ instruit. Magister noster est xps. Unde ꝝ Matth. xxiii. Unus est magister vester xps. Scholē eī est totus mūdus. Habuit eīm tres ordines scholarium. Quos quidam fuerūt tēpore legis nature. Illi olim erāt rudes q̄ insipientes: et per ea mēta q̄ creaturas mūdi instituebāt/ regebāt eos in ipsis dei potentiam et sui magnitudinem: deiq; sapientiam et ordine: dei bonitatem et pietatem. Rom. i. Invisibilia dei a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta cōspiciūtur. Alii fuerūt magis p̄fecti: qui sz fuerūt tempore legis scripte: quos deus docuit per magistr⁹ eruditos. i. sctos per mōysen et ppheras. Alii fuerunt perfecti sz christiani. Istos xps docuit per seipm sublimiora mādata/ ideo oportet q̄ eoꝝ iustitia habundēt ꝝ iustitia scribarum et pharisēoꝝ. Et ideo dicit. Nisi abūdauerit iustitia vra plus q̄ istoꝝ. vc. Ꝯ In hoc igitur euāgelio xps nos tenuit ad p̄fectam iustitiam. Videnda est q̄ dicit que sit ista iustitia. Ultimo que sunt signa. Ꝯ Ad p̄fectam aūt iustitiā non sufficit/ dicēs. Nisi abūdauerit iustitia vra vc. Iustitia eīm scribarū et pharisēoꝝ erat signa falsa ꝝ mercenaria/ tepida ꝝ sepera. Hec debēt esse iustitia simulatum quo ad deū/ quo ad primum/ et quo ad seipm. Nam quo ad deū simulabant se habere deuotas orationes. Matth. vi. Cū oratis non eritis sicut hypocrite. q̄ amant in synagogis ꝝ in angulis plateaꝝ stantes orare vt videātur. vc. Quo ad primum simulabāt se dare elemosynas non propter deū: cum tamen darent eas propter laudem humanam. Ibidem. Cum facis elemosynam/ noli tube canere

ante te ꝛc. Quo ad secundū habēt se magna seruare mīa. Ibidem. Cum iracundia nō differet sicut hypocrite tristes ꝛc. Justicia aūt christianoꝝ debet ab illa abūdare qꝫ eoꝝ orationes debēt fieri cū cordis attentione. Unde ait ibidem. Tu aūt cum oraueris intra in cubiculū tuū. i. in secretū cordis tui et clauso ostio. s. exteriorū sentiendo patrem tuum ꝛc. Elemosyne debēt fieri recta intentione. Ibidem. Tu aūt faciēte elemosynam ; nesciat sinistra tua quid faciat dextera. Jeiunium debet fieri cum gaudio et vultus exhilaratione. Ibidem. Tu aūt cū ieiunas unge caput tuum. ¶ Sco ergo iustitia erat meritoria qꝫ seruabāt legem et mādata propter exposita assequēda. Tria erāt seruatis⁹ promittebātur. scz. Augmētū. ꝛc. in spūalibꝫ exposita. Esa. i. Si volueritis et audieritis me: bona terre comedetis. Prouerbiorū vite occupatio. Eccl. xviii. Cū sanctis noli esse mansuetus. Et cū viris pacifici hominis ymmemor eris. Matth. v. Si offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris qꝫ frater tuus habet aliquid aduersum te ꝛc. Cum hoc debeāmus esse hortati ad dei ecclesiarumq; frequentiam. Ps. Delectus sum in his que dicta sunt mihi in domum dñi ibimus. Et ideo non curabāt amplius acquirere sanctitatis merita. Iustitia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ de sua scientia et transacta vita non debēt cōsiderare: sed semper ad maiora proficere. Philip. iii. Que quidē retro sunt obliuiscēs me. Sed multi sunt q̄ non proficiūt: sed deficiūt. Unde est illud Ecclesiastes. parum proficiēs in minus: ponet nebulā. Tales sunt inuentes. Ecclesia. vii. Stultus vt luna mutatur. Luna nanq; est plena modo et semiplena modo et semiquadrato tota vacua. Cum ergo tot sint partes satisfactionis: scz. oratio. ieiunia: et elemosyne. Qui quidam qui orationes multas facit / ieiunia custodiunt / elemosynas tribuunt: illi sunt luna plena. Qui vero dimittunt orationes: et sic sunt luna semiplena. Qui ieiunia dimittit: et sic sunt luna tota vacua. Prouerb. xi. Egestatem operata est manus remissa⁹ aūt fortium diuitias possidebit manus. Ibidem. Cum iracundia non differet sicut hypocrite tristes ꝛc. Justicia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ pharisei. Matth. v. Dico enim vobis qꝫ nisi abundauerit iustitia vestra plus q̄ scribarum et pharisęorum non intrabitis in regnum celorum. Ibidem. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehenne ignis. Ibidem. Audistis qꝫ dictum est antiquis ꝛc. Justicia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ iustitia scribarum et pharisęorum erat diminuta ꝗ tum ad vtrāq; partē iustitie: que est dilectionis et malorum facere homini. Quidam aūt ad primam partem diminuta erat: quia non cohibebat animum ab odio : nec linguam a simplici maledicto / sed nec a periurio nec manū a vindicta vt patet Exo. xxi. in lege talionis. Justicia aūt euāgelica est perfectior: q cohibet animum ab ira : sicut patet hic. Et oculi a concupiscentia. Matthei. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam : iam ꝛc. Et cor a cogitatione mala. Matthei. xv. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Cohibet etiā linguam a non tñ a verbo iniurioso / sicut patet hic nec tñ a simplici mendacio. Matth. v. Sit aūt sermo vester est est / non non. Sed etiā a verbo ocioso. Matth. xii. De omni verbo ocioso qđ locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Cohibet etiam iram a vindicta vt sc̄z homo non vindicet iniuriam personalem. Matth. v. Si quis te percusserit in dexteram maxillam ꝛc. Nec iniuriam retaliet. Unde sequitur. Et q vult tecum in iudicio contendere ꝛc. Nec prosit remissam aūt fortium diuitias possidebit manus. Egestatem in iudicio q̄ non potest habere modicum stillamodo. Epalitonis ; sicut patet in virginibus fatuis. Egestatem in tribulationibus non poterūt habere modicā gutta tam aque refrigerantem vt patet in diuite epulone. Sed sancti peruenerūt ad refrigerium. Ibidem. Qui fuerit fortis de extrema malicia carnem vbi diabolum / parauerūt in modo penitendi. Ibidem. Qui fuerit diues in bonis meritoꝝ : in celo obtinebit premium. ¶ Quarto ergo iustitia erat pronta seruare. Matth. v. Euchitio qđ dictum est antiquis : occisum pro occiso : dentem pro dente. Tale est de habebat duos officiales vnde seuerosus exercitum qui culpas stricte discutiebat ; et iustitiam qui culpas leuiter puniebat. Justicia aūt euāgelica habet pietatē. Nam illis duobus officialibus dens dedit duos consiliarios misericordiam vere tribuit pacem iustitie. et igitur veritas habet culpas inquirere nisi libi displicit vt pateat si fuerit ibi aliqua ignorātia / vel infirmitas humana / vel tētatio diabolica. per ista enī culpe aliquātū excusantur. Ut vero iustitia habet culpas punire : pax libi est sunt vt non intēdat essaltare / sed ibi intēdit vt homem reconciliet deo / pacificet proximo / et tranquillet in corde suo. Hiere. xxix. Ego cogito cogitationes pacis ꝛ non afflictionis. Et sic verificatur qđ dicit. Misericordia ꝛ veritas obuiauerūt sibi. ꝛc. ¶ Sco ergo offendit qui sit perfecta iustitia aūt. Audistis qꝫ dictum est antiquis ꝛc. Justicia est scribaꝝ et pharisęoꝝ erat diminuta ꝗtum ad vtrāq; partē iustitie: que est dilectionis et malorum facere homini. Quidam aūt ad primam partem diminuta erat: quia non cohibebat animum ab odio : nec linguam a simplici maledicto / sed nec a periurio nec manū a vindicta vt patet Exo. xxi. in lege talionis. Justicia aūt euāgelica est perfectior: q cohibet animum ab ira : sicut patet hic. Et oculi a concupiscentia. Matthei. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam : iam ꝛc. Et cor a cogitatione mala. Matthei. xv. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Cohibet etiā linguam a non tñ a verbo iniurioso / sicut patet hic nec tñ a simplici mendacio. Matth. v. Sit aūt sermo vester est est / non non. Sed etiā a verbo ocioso. Matth. xii. De omni verbo ocioso qđ locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Cohibet etiam iram a vindicta vt sc̄z homo non vindicet iniuriam personalem. Matth. v. Si quis te percusserit in dexteram maxillam ꝛc. Nec iniuriam retaliet. Unde sequitur. Et q vult tecum in iudicio contendere ꝛc. Nec prosit

tum ecclesiam. Unde sequit. Et quicūq; te angariauerit mille passus ꝛc. Erat etiā dementes dictum ad secūdam partem iustitie qui est facere bonum : qꝫ non tenebantur inimicos diligere / nec pro eis orare / nec eis benefacere. Justicia aūt euāgelica ista precipit. Matthei. v. Diligite inimicos vestros : benefacite his qui oderunt vos / et orate pro persequentibus et calumpniantibus vos. ¶ Tertio ergo manifestat quis sint filii perfecte iustitie. cum ait. Unde pro vobis perfecti estote sicut. Ideo pro vobis reconciliari debetis. Qualiter aūt ista reconciliatio fit facienda ostendit Christus dicens. Si contra vos offenderit cogitatione recordetis. Si verbum offenditur verbo reconcilia. Si per obsequium offenditur recolligatur. Cogitatu ergo fiat sine verbo alterius qui aliquā odit / sed tunc est reconciliat quādo odium deponit ꝛ ipsum diligit. Misericordia enim dei manēra non recipere / si quis odiū cordi retinere. Nam sicut dicit Chrysostomus. Non inter duos inimicos potest esse fidelis amicitia. Ideo deꝰ nō vult esse amicos aliquos si deus inter se fuerint inimici. Non ait (inquit) fidem deo nō seruamus si inimicos diligimus nec amicos eius odimus. Si offendit verbo detrahendo debet reconciliare famam restituendo. Si offendit factis debet reconciliare facto. Mittere cum Christo. Fili qui facti es istis facit placitum tuum / sine causa causandum : sine causa elemosynam facia de rebus eius⁹ alios spoliando. Unde est tibi prodest si totum mundum lucreris et animę tuę detrimentum patiaris?

Sermo secundus.

Si offers munus tuum ante altare et ibi recordatus fueris qꝫ frater tuus habet aliquid aduersum te ꝛc. Cum in operibus misericordie debeāmus esse hortati ad dei ecclesiarumq; frequentiam. Ps. Delectus sum in his que dicta sunt mihi in domum dñi ibimus. Et ideo non curabāt amplius acquirere sanctitatis merita. Iustitia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ de sua scientia et transacta vita non debēt cōsiderare: sed semper ad maiora proficere. Philip. iii. Que quidē retro sunt obliuiscēs me. Sed multi sunt q̄ non proficiūt: sed deficiūt. Unde est illud Ecclesiastes. parum proficiēs in minus: ponet nebulā. Tales sunt inuentes. Ecclesia. vii. Stultus vt luna mutatur. Luna nanq; est plena modo et semiplena modo et semiquadrato tota vacua. Cum ergo tot sint partes satisfactionis: scz. oratio. ieiunia: et elemosyne. Qui quidam qui orationes multas facit / ieiunia custodiunt / elemosynas tribuunt: illi sunt luna plena. Qui vero dimittunt orationes: et sic sunt luna semiplena. Qui ieiunia dimittit: et sic sunt luna tota vacua. Prouerb. xi. Egestatem operata est manus remissa⁹ aūt fortium diuitias possidebit manus. Ibidem. Cum iracundia non differet sicut hypocrite tristes ꝛc. Justicia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ pharisei. Matth. v. Dico enim vobis qꝫ nisi abundauerit iustitia vestra plus q̄ scribarum et pharisęorum non intrabitis in regnum celorum. Ibidem. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehenne ignis. Ibidem. Audistis qꝫ dictum est antiquis ꝛc. Justicia aūt christianoꝝ debet abundare qꝫ iustitia scribarum et pharisęorum erat diminuta ꝗtum ad vtrāq; partē iustitie: que est dilectionis et malorum facere homini. Quidam aūt ad primam partem diminuta erat: quia non cohibebat animum ab odio : nec linguam a simplici maledicto / sed nec a periurio nec manū a vindicta vt patet Exo. xxi. in lege talionis. Justicia aūt euāgelica est perfectior: q cohibet animum ab ira : sicut patet hic. Et oculi a concupiscentia. Matthei. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam : iam ꝛc. Et cor a cogitatione mala. Matthei. xv. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Cohibet etiā linguam a non tñ a verbo iniurioso / sicut patet hic nec tñ a simplici mendacio. Matth. v. Sit aūt sermo vester est est / non non. Sed etiā a verbo ocioso. Matth. xii. De omni verbo ocioso qđ locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Cohibet etiam iram a vindicta vt sc̄z homo non vindicet iniuriam personalem. Matth. v. Si quis te percusserit in dexteram maxillam ꝛc. Nec iniuriam retaliet. Unde sequitur. Et q vult tecum in iudicio contendere ꝛc. Nec prosit tum tuum ꝛc. ¶ Notandum aūt qꝫ est quidā duplex impedimentum a cōtinuando ab ore : vnum a manuet manus ab obsequio : aliud a corde et mente amentis. qđ tantum est deo acceptum vt sine illo nullū aliud munus sibi placeat. Nichil enī vult offerre deo verba nostra per gratiarum actionem nec corpora nostra per mortificationem nec res nostras per elemosynarum largitionem nisi sibi offerāmꝰ corda nra per amorem. Unde patet Luce. xvii. in pharisęo qui petebat offerre deo. Verba sua gratias referēdo / dicēs. Deus gratias tibi ago tibi. Corpus suum macerando / dicens. Jeiuno bis in sabbato. Res suas misericorditer largiendo / dicēs. Decimo omnia q̄ possideo. Tacit nichil protulit : quia non offerebat deo cordium / ipsum deum et proximum diligendo. Non est dignus dilectore poterat. qui deo parcimoniā conferebat / dicēs. Non sum sicut ceteri homines : raptores / iniusti / adulteri : vel etiā hic publicanus. Publicanus autem a longe stabat nec volebat nec etiam oculos ad celum leuare sed percutiebat pectus suum ꝛc. Altare super quod debemus offerre deo munus amoris est altitudo contemplatione quo dicitur Ecclesiastici. Non ascendes ad altare meū per gradus ne reuelentur turpitudo tua. In contemplatione enim non sunt gradus inquirēdi nec per ritus alios / vel superiores patres / vel spūales sanctos mihi / vel tibi creditos. Unde Arrius suos gradus facere voluit : ideo sua turpitudo reuelata fuit qui per os diuinum non ascendebat ad altare meū. Ideo ipse in cenitio se humiliauit. Johā. xiii. Et quia deus non habet necessitatem nostri nec nostrorum bonorum / ideo non vult nisi deum et proximum diligendo. Ps. Confitebor deo meo quia bonorum meorum non indiges. Et ideo dicit Augustinus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quasi ignis effulgens: et thus ardens in igne. Thus quidē arde in igne/quādo ouis in fundit̄ur: & ferēdi coāe. Tūc est etiam odoriferū/quādo seruū habet paritatem. Apoc.v. Habētes singuli citharas: & phialas aureas plenas odoramentorū: que sunt orationes sanctorū. Altare aūt sup qđ orationes nostras deferim⁹/est ipse Xps: per quē per ipm oēs orationes offerim⁹/dicentes. Per dñm nostrum. telum ign̄ habitum fulget. Sicut est a sole/propter nimiam debilitatem non possum⁹ habere lumen vel ignem nisi mediāte crystallo vel aliquo simili. Ille nec a patre/propter nimiam excellētiam aliquam ipsum possumus percipere/nisi interuenēte mediatore. Dicitur aūt ipse altare terreum/eneum/et aureum. Xps primo dicitur Exo.xx. Altare de terra facietis mihi. Vel secūdo.xiij.Reg.vi. Altare eneum qđ erat coā oīm. Vel tertio Apoc.viij. Data sunt ei incēnsa multa/vt daret de oratiōnibus sanctorū sup altare aureum. In xpo quidem tres sunt substātie: s3 Christo vnite: vnitati subiecta. et ipsum ad hoc fuit altare terreū. Assumpta carnis: et ipsum ad hoc fuit altare eneū. et Dei an preciosissima: et ipsum ad hoc fuit altare aureum. Frater noster similiter est ipse xps: qui si peccatum offendim⁹/per peram confessionem reconciliare debem⁹. Dicitur aūt xps dominus noster/frater noster/et minister noster. Dñs aūt sic per substitutionem: frater per equalitatem: minister per inferioritatem. Christus igitur vocat se dñm nostrū: vt oblēdat q̄ sit maior nobis rōne nature: minor rōne humilitatis. Heb.ij. Non confunditur eos fratres vocare/dicens. Nūciabo fratrib⁹ meis nomen tuū. Vocat se ministrum nostrum: vt ostendat q̄ fuit minor nobis rōne humilitatis priorē. Luce.xxij. Ego aūt in medio vestrū sum sicut q̄ ministrat. ¶ Tertium est mūs a manuq̄ consistit in largitione elemosynarum. Unde ēq̄ de muliere forti. Paruerit. Xpus aūt sua aperuit inopibus palmas suas: extēdit ad pauperes. Frustra aūt mulier fortis manum pauperi aperiret: & extēderet/si eam vacuam haberet. Ideo datur intelligi q̄ homo misericors debet ad pauperes habere manum apertam/extensam/et plenā. Aperta manu/et cito: & facilit̄er. Eccli.xxij. Cor inopes ne affligeris: et ne protrahas datum angustiati. Extē manu/et cōmuniter. Sūt etiā quidā qui videātur debere manum ad se: & ad suos potiq̄ quos tibi reflectam⁹/sed ista debēt ad alios habere exitū suum. Luce.vi. Omni petenti te tribue. Plenam verāq̄ vel ablātātēr. Tobie.xiij. Est multum tibi fuerit: abūdanter tribue. Altare etiā aūt cor nostrum/super qđ elemosynę nostre immolāt̄ur quādo eas facim⁹ coādo historiātur.ij.Cor.ix. Hilarem etiā datorē diligit de⁹. Cum corde exhilarato ne. Job.xxxi. Cōpatiebatur ala mea pauperi. Cum cautio recta intentione. Manū.h.ne. Nesciat sinistra tua quid faciat dextra tua. De isto altari cautio nostri dicitur Exodi xxvij. capit. Facies altare thymiamatis de lignis sethim. Lignum sethim est lene/incorruptibile/et imputribile: qz cor nostrum nō debet aliquo peccato ponere⁹ putrescere nisi aliquo igne tribulationis consumat̄ur: & a quo fetore peccati corrūpt. Fratres nostri angeli sunt/quos offendim⁹ quādo eop inspirationib⁹ non obedim⁹. Tūc aūt eos recōciliam⁹ quādo eop inspirationes recipimus. et tūc ipsi nostras elemosynas deferūt ante deum. Dicuntur aūt fratres nostri: eisdem habem⁹ patrem/et ad eādem facti sum⁹ imaginem: et ad eandem vocati hereditatem. ¶ Quarto est munus ab obsequio: qñ ser⁹ totū corpus nostrum et totā vitā nostrā in dei obsequio mancipamus: vnde illud Luce.i. Seruiamus dño in sanctitate & iustitia coram ipso oībus diebus nostris. Vel dicimus esse seruire deo: & mandatis eius: & iustitia bonū opus: & misericordiā exercere. Isa.lviij. Hoc est ieiunium: et cōsummatiōis. Alias nō est fides nostra: qz nisi opera nostra in ea offerantur/mortua reputāt̄ur. Heb.xi. Sine fide impossibile est placere deo. Frater noster est ipse noster: qui tūc offendit: nos quādo sensualitatem sibi preponim⁹. Tūc est recōciliand⁹ quādo sensualitatem sibi subiicimus. Vel quādo in domo anime nostre posuit fratrem: & sumpsit̄ vir⁹ ea rem: & ancillam. i. rationem: & sensualitatem: vt ser⁹ ratio sensualitatē instruat: & frater sororē suā: eam corrigat: & ipsi vir⁹ vocatus fuerit: & eum sibi subiecerit: & ipsa ancillam sumpserit in obēdiā obediat.

¶ Sermo tertius.

OMnis q̄ irascet̄ fratri suo/reus erit iudicio. Scōm beatum Augn. de ciui. dei. Utrum ira et cetere alie passiones cadant in sapientem aliter sentiunt stoici: aliter peripatetici: aliter christiani. Stoici est dicte humōi passionem nō cadere in sapientem. Quātio est q̄dā aīal irrationale adiacēs: & in ipsis retinet sensū animum: & cōsilium. Unde refert Gellius de Socrate: q̄ potionem penitus sibi totaliter

ne oblatam tanq̄ medicamentū immoratitalitatio disputans: potionē illā letus et libens hausit. Peripatetici vero dicunt hoc passionem in sapientem cadere: sed moderatas: vt Regi subiectas. Et ponit exēplū Senece de Xenophōte regem/qui audita filii morte dolens: coronā de capite deposuit. Sed dicitio q̄ subiter nūcio occubuit: postquam coronā resūpsit dicens se magis gaudere de filij virtute q̄ de mortis dolere. In disciplina aūt Christi non sic: sed oēs filij. Audiūt de ciui. dei dicit. Non queriē vtrū pius anim⁹ trascatur aut tristis/sed vtr. Nā vt idē dicit. Ille retractationū. Aliud est trasci fratri: aliud culpe fratris. Non enim fratri trascit: nec sine eā trascit q̄ peccato fratris irascitur. Dicit ergo: oīs qui irascit fratri suo. &c. Sicut in quolibet pōt̄ potest esse gradus culpe ita et pene. Nā eodem genere pcti potest quis aliqñ peccare grauiter: aliqñ grauius: aliquando grauissime. Similis gradus est in pena. Et illud qđ audit dñs in pcto: hoc habet locum in duo. Primus est qñ ira talis est in corde vel in aliquo notabili eius. Alio qui trascit fratri suo. Sepe/et quando manifestatur in exteriori signo: q̄ notabile est. Qui aūt dicit fratri suo racha. &c. Illud aūt racha se quidā Reuigalli habuisse: et interfectio: ad ignantia: velut cū diceretur a dolente bona/ab irascente hem/a cadente ba. Tertiū quādo manifestatur in effectu notabiliter pertinēte ad nocumentū. Alias quod notatur est ibi. Qui aūt dixerit fratri suo fatue. De isto triplici gradu loquit̄ ibi et Aug⁹. et Beda. In primo est venialit̄. fatue. In secūdo sunt duo. Ira et vox q̄ irascitur. In tertio sūt tria. Ira vox: & opatio: siue effectus. Ira quidē est appetitus vindicte. Vox aūt est quedā exclamatio: & quasi quedā inuectiua in proximum. Opatio aūt est ipsa exterior exercitatio vindicte. Et hec tria sūt in pena. qđ exprimit tm nomine iudicij. Ibi est ellīs et gehenne. per gehennā penas infernales intelligitur. Sed quare iudicio: & ellīs et gehenne. Per hec tria debetur pene tres. In iudicio enim causa decidit̄ur: et adhuc locus est defensioni: et adhuc reus est in periculo grauis. Nomine aūt ellī intelligit̄ur pena grauior: & debetur secunde vīe. In consilio est cause sententia diffinit̄a: adhuc tamē pena differtur: reus tamen habet dilatio: et tunc reus est in periculo grauiori. Nomine gehenne ignis intelligit̄ur pena grauissima: que debetur tertie vīe. Tūc enim datur sententia diffinitiua nec locū habet defensio vel dilatio: et tunc reus est in periculo grauissimo. Ibi aūt tria intelligit̄ de ira deliberata que odiū nuncupatur. Est igitur primus gradus ire quando est in animo. Secundus qñ fit motus. Ira est accensio sanguinis circa cor. Ista autem accensio quadruplicit̄er fit. In aliquibus enim ignis tractabile et cito accenditur et cito extinguitur. Alii sic: eisdem similes sicca arundinibus: in quibus ignis cito accenditur et cito extinguitur. In alijs ignis tractabile et cito accenditur et tarde extinguit̄. Alii sunt ceteris oppositi. Et sunt similes testē que bum adhuc recens est facilis est ad reflectendum: sed ignis adulta difficilis ad perdendū. In alijs tarde accenditur et tarde refrigeratur. Alii secūdū quos similes sunt lignis grossioribus in quib⁹ ignis tarde accenditur et tardius extinguitur. In alijs vero ignis tracabile tarde accenditur et cito refrigerat. Alii sunt ceteris meliores. De quibus dicit propheta. Irascimini et nolite peccare. Pena huius tre (quā patet ex dicto) est iudicij. cuius effectus citabitur. Et inter illud preceptū. Dūmodo peccatū sūt sicut scripsit. Ieroboam: et reliqui. et mutauerit qz dixerit eum minus q̄ sua quia bona sua sibi non cōmunicauit: minus q̄ suo qz peccando sibi tantū benefecit: et minus q̄ se qz corp⁹ suū saluari ale fratris propositū. Secundus gradus est qñ ira est in signo. Signa aūt odij sūt locutiones subtrahere: facies auertere: & huiusmodi. Qñ aūt verisimiliter creant occulte habetur in cautelis: et cautū sit tam captis nō tamē apparet captionis quādo exigitur. Sic et tegit qñ odium latet in animo/captus est homo a diabolo. Sed tamen eius captio non videtur nisi quando signa odij manifestantur. Pena huius tre est consilium: quia contra talem in cōsilio sancte trinitatis sententia dictabit̄ qñ sicut fecit alijs sic fiet sibi. Quia enim contra proximū habuit signū rancoris: ideo contra ipsum signa tribue offensionis debuerunt totus angelorum exercitus: & sanctorū cetus. Signū magnū tre dei erit: quia falso de commento non liberabitur. imo omnes sancti pro eo orarent illi non liberarentur. Hiere.vij. Noli orare pro populo hoc: et ne assumpsis pro eo laudem et oationem: et non obsistas mihi: quia non exaudiam te. Signū magne tre angelorum erit: quia ipsos igni eterno tradent. Matthei.xiij. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala et mittent eos in caminū ignis. Signū tre magne sanctorū erit quia modicū sibi fragilis eis non impedient: sicut patet in diuite epulone. Tertius gradus est quando ira est in contumelioso verbo. vocādo sc̄m fratrem fatuū. Unde aūt qz christus: & apostolus contra hoc fecerunt. Christus enim discipulos suos multos vocat dicēs. Luce.xxiij. O stulti et tardi corde. &c. Apostolus etiā Gal.iij. O insensati galathe. Et sciendum q̄ sicut dicit Isido. in libro de

summo bono: quadripertita est loquendi ratio: vel quia bonum bene vel malum male: seu bonū malezet malū bene ꝓferꝫ. Bonum quippe bene loquit qui ea q̄ recta sūt humiliter nō ficte videtur. Malum male loquitur q̄ quodlibet flagitiū fuadere conatur. Bonum male loquitur qui recta aliquod arroganter fabricare sentitur. Malū bene loquitur qui nerrando aliq̄ pitis detestat: vt ab eo homines auertantur. Ꝛpa igitur q̄ apostolus nō auertit illos sed ut conuerterent. Pena ꝙ debetur hīc ire est gehēna ignis. dicitur aūt gehēna a ioan qđ est terra: et hinnos qđ est profundū: quia cernuus est in profundo. i. in centro terre. Et talis locus ē pertt propter stupores ꝓpter elongationē ob scuritatē ⁊ frigiditatē. Multi reh locus tamen distat a celo sicut medii terre. Ideo dignū est vt sicut hō elongauit se a deo p peccatū: sic etiam elongetur a celo per nullū lucū. Nullus locus est obscurior q̄ medium terre: ideo dignū est vt q̄ delereft opera obscura tenebrarū teneantur in loco obscuro penaꝫ. Nullus locus est frigidior q̄ medius terre: ideo dignū est vt peccatores qui fuerunt frigidi in dei amore: semp stridēdi dentibus pre nimio frigore. Potest aūt addi quartus gradus tre: qđ est pena ineluctabilis facto vel verbo: quod notat cū dr. Audistis q̄ dictū est antiquis Non occides. Illud aūt homicidiū multis modis committit. Homo quidē habet reatum; corpus: animam: et famā. Committit igit homicidiū q̄ illam ad reatū ipsum recipiendo. Eccl. xxxiij. Panis egentiū vita pauperis est: qui defraudat illum homo sanguinis est. Quantū ad corpus non tantū gladio necādo sed etiā necessitatis tempore non subueniendo. Ambro. Pasce fame morientem. si non pauisti occidisti. Quantū aūt ad animā tripliciter. Aut malū exemplū prebendo. Rom. xiiij. Noli cibo tuo illum perdere pro quo xps mortuus est. Aut verbū vite tacendo. Iergo. Tot occidim⁹ quot ad mortē ire tepidi tacentesq; videmus. Aut peccatū mortale committendo. Ezech. Occidit homo per malitiā animā. Qui tum ad famā detrahendo. Eccli. xxviij. Flagelli plaga ⁊ sonorem facit: plaga lingue cōminuit ossa. Pena huius tre est indolum illud de quo dicitur Mat. xxvi. Omnis qui accepit gladiū gladio peribit. Ille aūt illa dignus facietur in vltionis triplici morte. Justus ille Ezechie. xxi. Ꝙ applicitur ac tripliceꝫ gladius interfectorū. Prima mors erit q̄ signet incircumcisos ⁊ cremabunt et illa erit enala. Secunda q̄ a beatoꝝ consortio se parabuntur. et ista erit pestis. Tertia q̄ dei pestilens ꝓuidebuntur: et ista erit pestilens. Matth. xiij. Exibunt angeli ⁊ separabūt. ⁊c. Illud respicit separationē a consortio beatorum. Et mittent eos in caminum ignis. Illud respicit ignis inextinguibilis cruciatus eternos. Ibi erit fletus et stridor dentium. Illud respicit diuine passionis perpetuum odium. Visio enim dei sanctos letificabit: in amorem inflammat. Et q̄ damnati visione dei carebūt: ideo semper in fletu erunt et semper dentibus stridebunt.

Quinta. vij. post festum trinitatis. Sermo primus.

Uz tur ba multa essent circa iesu nec haberent qđ manducarent. ⁊c. Mar. viij. Sicut dicit Chrysostomus. Non est credendum q̄ turbe sine practico ad illum in solitudine venerint: sed hoc ꝓfecto euenit q̄ cibi in ipsa turba fuit ꝓpter compassionē ei⁹. Miserear sup turbam. Olim erāt quatuor milia hominū: et extra sexum/ angelus/ cetā/ et mens. Deus est hominem filiū reconciliare nolebat. Angelus hominem diligebat: nec animas deserebat. Certum tāmen nullum suscipiebat. Mors omnes deuorabat ac tartara rapiebat. Sed modo recepit tota diuinitas et adueniet magna mala. Nam in Mo tanta pietas fuit q̄ homines libi reconciliauit. Rom. v. Cum enim essemus infirmi: recōciliati deo sumus p mortē filij ei⁹. De ista sua pietate efficax in angelum et cum sic ꝙdam turbe multe hominum cepere tangi sui conditum deserere: et in paradisum alas deportare. Unde Iaspar illud Marci viij. Rolite expuere? cere. ꝙ dicit Hugo. Non autem cur expuere dicitur qui pulueres concipes dicebat: Sic efficit in cibum q̄ ipsum intactū ꝓ desiderio recepit q̄ ad omnes tullij suscipiendam statim se flectit. In cuius significationem sup illos phas mum se aperuit. ⁊ eū accepit. Sic efficit in mentem q̄ que prius erat terribilis et deformis ei⁹ facia est dulcis ⁊ manifesta: vt q̄ a tui⁹ fine nō timuit: sed delectatur. Philip. i. Desiderium habēs dissolui: et esse cū xpo. Certum tāmen xpo fuit liberalitas in saturādo eū dicit. Misereor super turbam. Ideo cum ea est misericors: quia non debet conditum petere de rebus superuacuis. Eccli. xli. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter. Nec de rebus pauris. Ro. Rō sedi cum cōsilio paupertatis. Nec de rebus paucis perpetrādis: q̄ sicut ꝛ. Job. v. c. Consilium pauoris deficiet. Sed de rebus vtilibus et necessarijs. iij. Reg. i. Accipe psillum a mane salua animā tuā. Scelus in ipso fuit portas in compassionādo eis ꝛc. Miserear sup turbam. Olim erāt quatuor milia hominū: et extra sexum/ angelus/ cetā/ et mens. Deus est hominem filiū reconciliare nolebat. Angelus hominem diligebat: nec animas deserebat. Certum tāmen nullum suscipiebat. Mors omnes deuorabat ac tartara rapiebat. Sed modo recepit tota diuinitas et adueniet magna mala. Nam in Mo tanta pietas fuit q̄ hominem sibi reconciliauit. Rom. v. Cum enim essemus infirmi: recōciliati deo sumus p mortē filij ei⁹. De ista sua pietate efficax in angelum et cum sic ꝙdam turbe multe hominum cepere tangi sui conditum deserere: et in paradisum alas deportare. Unde Iaspar illud Marci viij. Rolite expuere? cere. ꝙ dicit Hugo. Non autem cur expuere dicitur qui pulueres concipes dicebat: Sic efficit in cibum q̄ ipsum intactū ꝓ desiderio recepit q̄ ad omnes tullij suscipiendam statim se flectit. In cuius significationem sup illos phasmum se aperuit. ⁊ eū accepit. Sic efficit in mentem q̄ que prius erat terribilis et deformis ei⁹ facia est dulcis ⁊ manifesta: vt q̄ a tui⁹ fine nō timuit: sed delectatur. Philip. i. Desiderium habēs dissolui: et esse cū xpo. Certum tāmen xpo fuit liberalitas in saturādo eū dicit. Misereor super turbam. Ideo cum ea est misericors: quia non debet conditum petere de rebus superuacuis. Eccli. xli. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter

rendit. Ipſi tanq̃ pueri ſunt recenter in gratiã renati. 1. Pet. ij. Quaſi modo geniti infantes ſine dolo ſic concupiſcite. Ipſi quandoq; fuerunt in peccatis inueterati. ſo. Inueterauit iter offert inimicos meos. Tertio iſtud commitatum fuit commendabile ex parte mentis ſtrictum. i. ex parte diſcretionis. Fuit tamen in eis quoddam reprehenſibile tolerabiler quoddam commendabile. Fuit reprehenſibile in eis illud qđ dixerunt. Unde iſtos quis poterit ſaturare panibus in ſolitudine? Nõ ei de hoc debuerat dubitare: cum panis ante charitas quinq; milia hominũ de quinq; panibus ſaturauit? nec vtrobibat de lapa Johan. vi. Ipſe autẽ dominꝰ non eos increpauit: ſed benigne interrogauit dicens. Quot panes habetis? Bala. pt. c. Ideo qui ſpirituales eſtis infirmi ne dubitauerit in ſpũ lenitatis. Nõ dixit in ſermone tentationis: nec in diſciplina lenitatis: ſed in ſpũ lenitatis. Quidam enim corrigendi ſunt in ſermone aſperitatis: alii in diſciplina ſeueritatis: oſſea autem in ſpũ lenitatis. qz ſtrenuꝰ ſonet in voce aſperitatis in correctione ſeueritatis: ſemper debet eſſe in corde tranquillitas. Quando autẽ aliqui quadã ſimplicitate ducuntur ſicut erant illi diſcipuli: tunc tales corrigẽdi ſunt cũ ſermone lenitatis: nec cum ſpũ lenitatis. Sed obſtat in eis quoddam tolerabile: ſcilicet qz neceſſitati vite ſue ea ſua reſeruabant. Sed contra tu videtur quod ſic Mat. vij. Nolite ſolliciti eſſe i crastinũ. Sed aliud eſt habere ſollicitudinẽ ni miam per qđ celeſtia deſpicialis poſtpo nitur: q̃ eſt prohibitꝰ. Alii dꝰ Luce. xij. Primũ querite regnũ dei. Aliud eſt habere prouidentiã qđ laudando vite neceſſaria acquirunt: qđ eſt conceſſꝰ. ſo. Tabores manuũ tuarum qz manducabis. ꝛc. Ideo labor eſt exercendus: ſollicitudo tollenda. Aliud eſt ſeruare ordinationẽ diuinã qua deus ordinauit vt predicatoꝛ verbi dei a fidelibus miniſtrentur neceſſaria. 1. Cor. ix. Deus ordinauit his q̃ euangelium annunciant de euangelio viuere. vñ ſo Luce. x. Dignus eſt operarius mercede ſua. Tertio fuit in eis quoddã commendabile qz in diſtributo panem ꝓto reuertebãt ad illudens. Propter quod inſtruimur q̃ prelatꝰ habeꝫ ſubditos etiã in anno eos nobis humiliter prepo nendo ret in corpore eis aliquãdo et ge nus flectẽdo ret in opere eis pelvertet obediendo. Deb. xiij. Obedite. ecce obedientia operis. Propoſitũ pelfringe ecce humilitas corporis: quia habent reputare eos ſibi in omnibus eſſe prelatos. Et ſubiace ei ta: ecce reper cuſſis cum ligno cruciꝭ.

¶ Sermo ſecundus.

Iſereor ſuper turbam: quia ecce tribꝰ dies ſuſtinent me. ꝛc. Iſtem mia tantũ erat in celo. vñ ſo. Domine in celo mia tua. Deinde ſcendens de celo inclauſſe ſe in quodã mõte. i. in iudeorũ populo. ſo. Mortuus in ſtudes deus. Deinde eſtudit ſe in virginis vtero. ſo. Suſcepimus deus miam tuam. Tandem diffuſa eſt in vniuerſo mũdo. ſo. Mia dñi plena eſt terra. Et ſic deus qui cũ ſum videbatur eſſe miſericors ſup turbã angelorum: et poſtmodum ſuper turbã ſuã deorum. modo eſt miſericors ſuper turbã oĩm fidelium. ideo ſi. Miſereor ſuper turbam. De ſua aũt miſeria dñs. Primo ponitur promptitudo miſe. Secundo cauſa miſeꝛ eius miſe. Tertio effectus miſe. Promptitudo diuine miſe notatur in hoc qz dr. Miſe reor ſup turbã. ¶ Dño ergo ponitur pũa ſpirituũ diuine miſeq̃ quidẽ pũa ꝓtendit nem tria facimꝰ ſcz proprietas naturalis: potentia vniuerſalis: et experientia ſingularis. Sicut eſt naturalis proprietas ignis eſt calefactre ſic q̃ naturalis dꝫ pheta eſt pcere. Dionyſ. Regẽ et pñs ignis eſt infrigidare: neq; bonꝰ nõ bona ꝓducere: qz ipſe miſeretur ſ deo ppulſi nõ punire eſt deo alieꝛ nõ inuolũtarie. q etiã tarditã. Q̃ et ſit alienũ ſu ſtate. ezech. Alienũ eſt opꝰ eiꝰ ab eo. Et loquitur de opere puniſſionis. Apta habet meliꝰ facere: et hoc eſt ſuum officiũ pa pati. habet etiã pũgere qñ. i. moleſtaꝰ: et hoc eſt ſibi alienũ. Sic et deus qñ dr. miſeꝛ ſue miſe facit officiũ ſibi ꝓpriũ. qñ ero adhibet ſimilitudinẽ tuitatis facit officium ſi bi alienũ. Eſt etiam inuolũtarium: qz in ipſe punit. Eſaie. i. Heu conſolabor ſuper hoſtib̃ meis: et vindicabor de inimicis meis. Vbi dicit glo. Meus pũ patris eos licet inimicos plãgit ꝓ curat. Eſt etiã tarditꝰ: qz vt dicit Chry. Iuſti qñ hõ ſm naturã facit cito facti illã ſibi qñ ꝓtra naturã facit tarde facit. Sic et deus cito facit opꝰ miſeq̃ eſt ſm naturã ſuã. tarde opꝰ iuſtitieq; eſt cõtra naturã ſuã. Ro. ix. Ausdiuit tarditatẽ etno q̃ patientie et ſm̃ mitatis cõmittit? Qz igitur opus iuſtitie eſt deo a lienũ inuolũtarie et tarditer patit Chriſt. ſuper Mat. Quare ergo punit. Et reſpondet propoſitus. vnde ait, Deus eſt iuſtꝰ et cum magno dolore compellitur peccatores damnare. Non aũt ſic vult q̃ ipſe ab eis offendatur: ſed quia violenter cogitur aliquã perdere qui odiuerſit ſalũare. Deinde querit vtrum. Cum in pñte ſua deus habeat perdere et ſalũare: quare cum ſint tum compellit? Et riſdet. Ju q̃ non delig

tua miſericordiam dei. Nam ſicut qui deſiderat miſericordiã denegat crudelitas eſt. Sic qui nõ deſiderantꝭ miſericordiã ꝓtiat iuſtitia eſt. Deinde tertio querit dicens. Quis eſt homo qui non deſiderat miſericordiã dei? Et reſpondet. In qui permanet in peccatis. Deſiderare eorum miſericordiã dei eſt cõuerti ad deum. Sic enꝫ deſiderat miſericordiã dei qui timet illã. Qui autem nõ timet nõ deſiderat miſericordiã ſed cõtẽnit. Secundũ qđ facit deum ꝓpitium ad miſericordiã eſt eius poteꝛia qui uerſalis. Quanto enim quis eſt magnanimior: tanto ad indulgẽdum eſt ꝓnꝫ. Hoc videmus in animalibus ꝛ in hominibus. Nã inter animalia ea que ſunt nobiliora/ ad indulgẽdum ſunt magis ꝓna: ꝛ econuerſo. Unde leo a catulo ꝓuocatꝰ ſe non vlciſcat ꝓter ſuã magnanimitatẽ ꝛ cutus ſi vltionem. Sed ſi catꝰ mordet catulũ ſuum: mutuo mordꝫ ſe lacerãt: qz vltia animalia ſunt. Similiter videmꝰ q̃ homines magnanimes ſunt ad indulgentiã fas cites. Ambro. Procul a magnanimis cupiditas vltionis. iij. Regũ. xx. Reges dom̃ ſtrui clementes ſunt. Seuerſoauẽ mulieres (qz ſunt viles et fragiles) ideo ſunt ad iram ꝛ ad vindictã facile. Eccli. xxv. Nõ eſt ira ſuper irã mulieris. Deus igitur cũ ſit magnanimiſſimus: ſi oportet: ꝛ nos vilꝭ ꝛ mutiles vermiculi ſumꝰ ad iniurias paruipẽdit. Et ſi eas recolligit: cito remittit. ꝛ hoc ꝓpter ſuam mutilitatem ꝛ noſtram vilitatẽ. ſo. Excelſus dñs ꝛ humilia reſpicit. Aſſi dicat, quãe eſt excelſus ꝓ pertã mutilitat̃: ideo humiles reſpicit oculo pietatis. Saꝫ. xl. Qui fecit eius omnium: eis poteꝛ. aſſi dicat qz habeo potentiã vniuerſalẽ: ideo habeo miſericordiam generalẽ. Et in iſto ſenſu loquitur eccleſia. Deꝰ qui oſpotentiam tuã parcẽdo maxime ꝛ miſerẽdo manifeſtas. Tertium qđ facit deũ ꝓpitium ad miſericordiã eſt experientia ſingularis. Medicus enim modi medicas triꝭ modis ſcit curare. Aliquãdo ꝓ ſuã ſcientiã ex ſola arte. Aliquãdo ꝓ ſuã ſcientiã ꝛ experientiã. Aliquãdo ꝓ ſuã ſcientiã ꝛ experientiã ꝛ eſt infirmo multũ miſeꝛicordi. Aliquãdo per qđdã practicã ꝛ experientiã longã: ꝛ tunc eũ magis miſeꝛicordia. Aliquãdo per experientiã qſi in ꝓpria perſona infirmitates plurimas expeꝛ tꝰ: ꝛ tũc eſt magis miſericordes ideo dicit vt aliquando infirmatur vt infirmis me liuꝰ ꝓpatur. Si nõ eſſet aliquis medicus qui eſſet infirmus: ſed adhuc magis miſericors. Deus igitur ante incarnationẽ infirmitates noſtras corporales ſpirituales cognoſcebat per ſcientiã quaſi per quãdã theoꝛicam. Sed tanq̃ ꝑfectiſſimus medicus per incarnationẽ infirmitates noſtras corporales ſpirituales cognoſcebat per experientiã. Unde ſcribit Paulus ad Hebreos. iij. Non habemus pontifices qui non poſſit cõpati infirmitatibꝰ noſtris. ꝛc. Heb. viij. Didicit ex his que paſſus eſt obedientiã. ¶ Secũdo ponitur cauſa miſeꝛi eius miſe: que quidẽ fuit deuoto turbeque in duob̃ apparet. Primo in hoc qꝫ de lõge ueniebant. Illi de longe adꝛem venit qui de peccatis multis ꝛ magnis ad deum ſe cõuertunt. Sunt autem quidã qui timore precedẽ per inſirmitatem humanã: ſicut Petrus qui timore mortis ꝑhi negauit. Alii penitit de longe. Alii ꝓ ignorãtiã ſicut Paul⁹. i. Timo. i. Ignorãs feci in incredulitate. Alii venitit magno de longe / marine qñ eſt affectꝰ ignoꝛãtie. Alii per certã malitiã. ſi cut Homo q̃ adoleſcentiã ꝛ homicidiũ cõmiſit. Alii adhuc veniunt magno de lõge. Secũdo apparet eoꝝ deuotio in hoc qꝫ triduo ſecum manent. Prima dies eſt cognitio veri. Secũda eſt detestatio mali. Tertia amor boni. Sunt autẽ quidã qui eũ cheriſto nolũt ſtare et ipſum dicunt ſi mali. Alii amor boni. Ad Titum. i. Confitentur ſe nolle deũ ſcire. Alii autẽ ſunt q̃ ſtant ſecum tãtũ triduo: ſicut beſides ꝛ octoſtici licet habeant cognitionẽ veri ꝛ detestationem mali: tamẽ nõ habent amoꝛ ꝛ operationem boni. De quib̃ dicit Luc. xiij. Omnis arbor nõ facies fructũ bonum excidetur. ꝛc. Sunt aũt ſunt q̃ ſtant ſecum tãtũ triduo: quia deum per fidẽ cognoſcunt ꝛ malũ fugiũt ꝛ bonum faciũt. De ſto triduo dicitur Geneſis. xl. Tres enim dies ſunt poſt quos reconciliabit pharao miniſterij tui: ꝛ reſtituet

Universidad de Deusto
Biblioteca

ke in gradum gustuū dabitis et cōfidetis. Et hic perdis habebitur q̄ tūl treo dies aquarunt nobis vel memoriā nostrā in eternū; ꝛ eo facilius magnā fertis. ¶ Tertio ponitur magna efficacia misericordie quā sit saturatio turbe, Wellingati aut Hof. super Matth.xv. Quatuor rēpora: scilicet ante legē sub lege sub gratia et in gloria. In primo fuit sacietas multitudinis in intellectu quidem non cognoscēdā nec in affectu q̄ fulliciret non poterant, Ephe.iij. Venerito ob cuius habentes intellectū quo ad patrē. Altingati a pte deo quo ad secundū. In secundo tempore fuit sacietas semplemoz intellectus erat reflexibilitas per legē quo ad cognitionē. Sed affectus remansit vacuus quo ad fulfillentionem. Roma.iij. Per legē cognitio peccati: quo ad primū. Nūc autē sine lege fulfificatio: q̄ ad secūm. In tertio rēpore est sacietas plenaq̄ sacietas est intellectus cognitione/ꝛ affectus gratie plenitudine. Jehā.i. Gratis ꝛ veritas per iesum xp̄m facta est. In futuro erit sacietas plenissimaq̄ tor̄ habitu futur abituritam interiora q̄ intellectē sit habitur in aperto dei visione/ꝛ affectu perfecta dei dilectione. Sī exteriora q̄ saturabitur oculus in videndo oculo ad oculū faciem xp̄i. Aures in audiendo vocē xp̄i. Olfactus in sentiendo odorē christi. Os in loquendo esse ad os cum ore christi. Manus in amplexando pectora christi.

¶ Sermo tertius.

Lecipiens dominus panes gratias egit. ꝛc. Cū homo tripliciter cōficeretur: scz. Eucharistia ad corpus / scz̄m ad animā/ꝛ sic ad vtrūq; communicauit: ideo deus tripliciter cibum sibi parauerat: scilicet corporalē quo corpus reficitur, spiritualē quo anima nutritur, et celestē quo tot̄ homo beatificatur. Conuiuium autē corporale tantum xp̄s in hac vita fecit: scz hic de septem panib⁹. et supra Joh.vi. de duobus panib⁹ ꝛc. Cibus autē spiritualē multotiens fecit cum quotiens predicabat totiens alimenta spiritalia tribuebat. Aug. Non est magnū pascere ventrem cito morientes vel vermiculos: sed magnum est pascere animas in eternū victuros. Cōuiuium autē celeste tātum semel facit: quāuis non sit finem accipiet. Ve quo dicit̄ Luxx. Beatus ꝛ beatus super mēsam meā in regno meo. Illud igitur cōuiuium corporale significare potest spirituale ꝛ celeste. In illo igitur conuiuio ponuntur tres differentie personarū scz̄. xp̄s/ turbe ꝛ discipuli. In christo autē duo fuerūt: scilz magna misericordia ostenditur. Miserebor super turbā. Et magna potentia q̄ panes multiplicauit. Misericordia autē dei dicit̄ fuit magna quatuor modis. Magnificum aliquid quadrupliciter dici potest. Aut altitudine: sicut arbor, procera dicitur magna. Aut profunditate: sicut puteus profundus dicitur magnus. Aut latitudine: sicut platea lata dicit magna. Aut longitudine: sicut via longa dicitur magna. Eisdem modis misericordia dei magna vocatur. Est enim exalta q̄ celū excedit ꝛ sanctos super merita remunerari facit. Ps. Magnificata est usq̄ ad celos misa tua. Est tā profunda q̄ usq; in infernum descendit: sanctos patres inde eduxit. Ps. Misericordia tua magna est super me: eripuisti animā meam ex inferno inferiori. Est tam lata q̄ in totū mundum se expandit. Ps. Misericordia dñi plena est terra. Est tam longa q̄ ab eterno incepit ꝛ usq; in eternum durabit. Psal. Misericordia dñi ab eterno ꝛ usq; in eternum super timentes eum. Secūdo in cibo fuit magna potentia per quā septē panes sic multiplicauit q̄ quatuor milia hominū inde satiauit ꝛ vtriphominos etiam septē sportas superfuerūt. Querit aut̄ Cyprianus quare panes fuerint hic ꝛ piscis ibi. Ide

¶ Dominica.viij. Sermo primus.

Tendite a falsis pphetis qui veniunt ad vos in vestimento ouiū.rc. Math.vii. Secundum leges hūanas puniebāt fūt falsarij literarū regalium & bullarum/falsarij monetarum/falsarij ponderum & mēsuraruꝫ. Falsarij literarū regaliū sunt heretici qui literas summi regis.i. sacram scripturā falsificāt. Quā etiā falsificāt per quinq; bullas.i. per quinq; vulnera roborantes: quas bullas heretici falsificant dum xp̄m non vere sicā tantalice passum fuisse affirmant. & Falsarij monetarij sunt hypocrite. Monete enī regis celestis sunt orationes/ieiunia/& elemosynę: q̄s ipsi falsificāt: q̄ hīc nō intēdūt honorē dei: sz̄ laudē populi. Falsarij pōderum sunt male prelati; de quib⁹ dicitur Math.xxiij. Alligant onera grauia & importabilia: & imponunt in humeros hominū.rc. Falsarij mēsurarū sunt mali iudices qui cum eo male mēsurāt: q̄ vunt sibi res p̄ximales & dilatāt scipsos. Heretici tantum sunt falsarij literarum & bullarij dei. Hypocrite monete dei. Mali christiani sine sint plati sine subditi: p̄derum & mēsurarū dei. Ab istis fraudibus falsarijs talis nos attendere admonet dicens. Attendite a falsis pphetis.rc.

Primo igitur falsi pphete sunt heretici: de quib⁹ tria tāgūtur. ¶ Primo eoꝝ fraudulentia cū dicitur. Venient ad vos in vestimēto ouium. Illa autē pestis opimo stipler est ista: scz̄ simulata locutio/simulata conversatio/& simulata operatio. Prima igit̄ est simulata locutio. Lupus quidē vt dicit in lib. de animalib⁹: aliqn̄ fingit vocem canis: vt non lupus sed canis esse credatur. Canes aut sunt predicatores qui habēt linguam medicinalē. Ha. Lingua canum tuorum.rc. Heretici aliqñ fingunt se habere verba predicatorū: dicētes alīq̄ vera vt sic trahāt ad falsa. Ro.xvi. Per dulces sermones & benedictiones seducūt corda innocentiū. Ideo Apoc.xi. assimilātur scorpionibus qui in facie.i. principio dicunt verba blandased in cauda plūgūt qz̄ sine dicit vba vehemēte. Aug. Estimāte ouīū sunt dicēda verba. Bla. Heretici dā pietatē/ vel te tecti veneno ascp̄o rapacem fūt vt lupi. Secūda vestis est simulata cōuersatio: q̄ p̄dicant magnā mūnerationē. Mi in lib. de aliis⁹ q̄ lupus aliqñ emittit voces hūanas vt nō lupus sī homo videat: sic heretici p̄tendūt se habere cōuersationē hominū. i. humilē & mōnestā. Homo enī naturaliter est animal mānsuetū/rationale/& mortale. q̄ heretici simulāt se vbe mānsuetū directionē q̄ habeāt desiderium mortēdi. Ideo assimilant̄ sepulchro dealbat̄ Mat.xxiij. q̄ exterius videntur esse decori per vestitū: intus sunt pleni spurcitia putredi & pūitudine. Tertia vestis est simulata operatio: sicut sunt ieiunia/ orationes & elemosynę sub q̄b⁹ malitia sua tegūt. Isaie q̄ lupus subt⁹ folia venentis se abscōdit vt ouēs venētes ad carpēdū rapiat & occidat. Folia p̄tēta sunt sc̄dum p̄rosū opa in charitate facta: sub quib⁹ heretici se absc̄dūt dum hec eadē faciūt vt simpliceꝫ decipiāt. ij. Tim. iij. Habētes q̄dem speciē pietatis: virtutē aut̄ eius abnegātes. Ideo assimilant̄ venefico q̄ dū venena offert⁹ mellen nocuit. ¶ Secūdo ponit cōm scutta cū dr. Intrinsecus aut̄ sunt lupi rapaces: vel sm Blos. spūaliter corrūpēdores: si posūnt cooperāter pfes quēdo vt p̄z in Arrio cui⁹ exilio oēs cpī catholici exulāti sunt missi vt vix tres remanerētur qui fidē dei crederēt. Act.xx. Scio q̄ intrabūt post discessum meum lupi rapaces in vos.rc. Cōtra tales impos necessarij sunt canes latrātes. Refert Petrus mādicator q̄ dum philippus rex macedo obsideret athenas dixit eis. Date michi.x. oratores quos ex vobis elegero: et confiteabor recedā. Rndit demosthenes potentissimus oator. Lupi dixerūt postoulib⁹. Tota causa discordie inter nos & vos sunt canes sed date nobis canes et crimus amici. Q̄s cum fecissent, dormientibus pastoribus lupi in gregē ad libitū debacchātur. Ex quo p̄z q̄ magnū gregiū est q̄n canes.i. predicatores gregē deserūt vel latrare negligunt. Esa. lvi. Canes muti nō valētes latrare. Sicut enī mānsuetudo i bole est laudabile & ira vituperabilis: sic eōuerso i cane. Hyonysi⁹. Quīet⁹ in oīb⁹ facit canis is non est canis. ¶ Tertio ponit eoꝝ notitia cū dr. A fructib⁹ eoꝝ cognoscet⁹ eos. Nō enī cognoscunt a pellibꝰ: sz̄ a fructib⁹ aptis q̄ sūt tres. Primꝰ est mortis pestifera: q̄ tacit. diabolū esse creatorē oīm scelerū: imitā talia diabolica & querela. Joh. viij. Illū dā vos fabricatores estis. Secūdꝰ est simulata pax. Ymitū si intellīt illos p̄ que p̄sūt reputari sectabit⁹ exterminatiū facies & plurimū ouiū. Mar. vi. Extermināt enī facies suas.rc. Tertiꝰ est pica impietas: q̄ deo crēdere ab eis gentes fūt vilipendi: per quas multę scelerib⁹ plene. Ps. lxxij. Ecce isti peccatores et prosperati sunt in seculo: et obtinuerūt diuicias. Et dixi. Ergo sine causa iustificauī cor meū: et lauabo inter innocentes manus meas. Et fuī flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis. Si dicā narrabo sic nationi filiorū tuorū reprobabor. Existimabā vt cognoscerem hoc: labor est ante me donec intrem in sanctuariū dei & intelligam in nouissimis eorū. Ideo dicit. Attendite a falsis pphetis.rc.

Rūt q̄ nascunt testes sunt nequitie aduersantes. i. humane & mōstrā. Homo enī naturaliter est animal mānsuetū/rationale/& mortale. q̄ heretici simulāt se vbe mānsuetū directionē q̄ habeāt desiderium mortēdi. Ideo assimilant̄ sepulchro dealbat̄ Mat.xxiij. q̄ exterius videntur esse decori per vestitū: intus sunt pleni spurcitia putredi & pūitudine. Tertia vestis est simulata operatio: sicut sunt ieiunia/ orationes & elemosynę sub q̄b⁹ malitia sua tegūt. Isaie q̄ lupus subt⁹ folia venentis se abscōdit vt ouēs venētes ad carpēdū rapiat & occidat. Folia p̄tēta sunt sc̄dum p̄rosū opa in charitate facta: sub quib⁹ heretici se absc̄dūt dum hec eadē faciūt vt simpliceꝫ decipiāt. ij. Tim. iij. Habētes q̄dem speciē pietatis: virtutē aut̄ eius abnegātes. Ideo assimilant̄ venefico q̄ dū venena offert⁹ mellen nocuit. ¶ Secūdo ponit cōm scutta cū dr. Intrinsecus aut̄ sunt lupi rapaces: vel sm Blos. spūaliter corrūpēdores: si posūnt cooperāter pfes quēdo vt p̄z in Arrio cui⁹ exilio oēs cpī catholici exulāti sunt missi vt vix tres remanerētur qui fidē dei crederēt. Act.xx. Scio q̄ intrabūt post discessum meum lupi rapaces in vos.rc. Cōtra tales impos necessarij sunt canes latrātes. Refert Petrus mādicator q̄ dum philippus rex macedo obsideret athenas dixit eis. Date michi.x. oratores quos ex vobis elegero: et confiteabor recedā. Rndit demosthenes potentissimus oator. Lupi dixerūt postoulib⁹. Tota causa discordie inter nos & vos sunt canes sed date nobis canes et crimus amici. Q̄s cum fecissent, dormientibus pastoribus lupi in gregē ad libitū debacchātur. Ex quo p̄z q̄ magnū gregiū est q̄n canes.i. predicatores gregē deserūt vel latrare negligunt. Esa. lvi. Canes muti nō valētes latrare. Sicut enī mānsuetudo i bole est laudabile & ira vituperabilis: sic eōuerso i cane. Hyonysi⁹. Quīet⁹ in oīb⁹ facit canis is non est canis. ¶ Tertio ponit eoꝝ notitia cū dr. A fructib⁹ eoꝝ cognoscet⁹ eos. Nō enī cognoscunt a pellibꝰ: sz̄ a fructib⁹ aptis q̄ sūt tres. Primꝰ est mortis pestifera: q̄ tacit. diabolū esse creatorē oīm scelerū: imitā talia diabolica & querela. Joh. viij. Illū dā vos fabricatores estis. Secūdꝰ est simulata pax. Ymitū si intellīt illos p̄ que p̄sūt reputari sectabit⁹ exterminatiū facies & plurimū ouiū. Mar. vi. Extermināt enī facies suas.rc. Tertiꝰ est pica impietas: q̄ deo crēdere ab eis gentes fūt vilipendi: per quas multę scelerib⁹ plene. Ps. lxxij. Ecce isti peccatores et prosperati sunt in seculo: et obtinuerūt diuicias. Et dixi. Ergo sine causa iustificauī cor meū: et lauabo inter innocentes manus meas. Et fuī flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis. Si dicā narrabo sic nationi filiorū tuorū reprobabor. Existimabā vt cognoscerem hoc: labor est ante me donec intrem in sanctuariū dei & intelligam in nouissimis eorū. Ideo dicit. Attendite a falsis pphetis.rc.

Primo igitur falsi pphete sunt heretici: de quib⁹ tria tāgūtur. ¶ Primo eoꝝ fraudulentia cū dicitur. Venient ad vos in vestimēto ouium. Illa autē pestis opimo stipler est ista: scz̄ simulata locutio/simulata conversatio/& simulata operatio. Prima igit̄ est simulata locutio. Lupus quidē vt dicit in lib. de animalib⁹: aliqn̄ fingit vocem canis: vt non lupus sed canis esse credatur. Canes aut sunt predicatores qui habēt linguam medicinalē. Ha. Lingua canum tuorum.rc. Heretici aliqñ fingunt se habere verba predicatorū: dicētes alīq̄ vera vt sic trahāt ad falsa. Ro.xvi. Per dulces sermones & benedictiones seducūt corda innocentiū. Ideo Apoc.xi. assimilātur scorpionibus qui in facie.i. principio dicunt verba blandased in cauda plūgūt qz̄ sine dicit vba vehemēte. Aug. Estimāte ouīū sunt dicēda verba. Bla. Heretici dā pietatē/ vel te tecti veneno ascp̄o rapacem fūt vt lupi. Secūda vestis est simulata cōuersatio: q̄ p̄dicant magnā mūnerationē. Mi in lib. de aliis⁹ q̄ lupus aliqñ emittit voces hūanas vt nō lupus sī homo videat: sic heretici

Rūt q̄ nascunt testes sunt nequitie aduersantes. i. humane & mōstrā. Homo enī naturaliter est animal mānsuetū/rationale/& mortale. q̄ heretici simulāt se vbe mānsuetū directionē q̄ habeāt desiderium mortēdi. Ideo assimilant̄ sepulchro dealbat̄ Mat.xxiij. q̄ exterius videntur esse decori per vestitū: intus sunt pleni spurcitia putredi & pūitudine. Tertia vestis est simulata operatio: sicut sunt ieiunia/ orationes & elemosynę sub q̄b⁹ malitia sua tegūt. Isaie q̄ lupus subt⁹ folia venentis se abscōdit vt ouēs venētes ad carpēdū rapiat & occidat. Folia p̄tēta sunt sc̄dum p̄rosū opa in charitate facta: sub quib⁹ heretici se absc̄dūt dum hec eadē faciūt vt simpliceꝫ decipiāt. ij. Tim. iij. Habētes q̄dem speciē pietatis: virtutē aut̄ eius abnegātes. Ideo assimilant̄ venefico q̄ dū venena offert⁹ mellen nocuit. ¶ Secūdo ponit cōm scutta cū dr. Intrinsecus aut̄ sunt lupi rapaces: vel sm Blos. spūaliter corrūpēdores: si posūnt cooperāter pfes quēdo vt p̄z in Arrio cui⁹ exilio oēs cpī catholici exulāti sunt missi vt vix tres remanerētur qui fidē dei crederēt. Act.xx. Scio q̄ intrabūt post discessum meum lupi rapaces in vos.rc. Cōtra tales impos necessarij sunt canes latrātes. Refert Petrus mādicator q̄ dum philippus rex macedo obsideret athenas dixit eis. Date michi.x. oratores quos ex vobis elegero: et confiteabor recedā. Rndit demosthenes potentissimus oator. Lupi dixerūt postoulib⁹. Tota causa discordie inter nos & vos sunt canes sed date nobis canes et crimus amici. Q̄s cum fecissent, dormientibus pastoribus lupi in gregē ad libitū debacchātur. Ex quo p̄z q̄ magnū gregiū est q̄n canes.i. predicatores gregē deserūt vel latrare negligunt. Esa. lvi. Canes muti nō valētes latrare. Sicut enī mānsuetudo i bole est laudabile & ira vituperabilis: sic eōuerso i cane. Hyonysi⁹. Quīet⁹ in oīb⁹ facit canis is non est canis. ¶ Tertio ponit eoꝝ notitia cū dr. A fructib⁹ eoꝝ cognoscet⁹ eos. Nō enī cognoscunt a pellibꝰ: sz̄ a fructib⁹ aptis q̄ sūt tres. Primꝰ est mortis pestifera: q̄ tacit. diabolū esse creatorē oīm scelerū: imitā talia diabolica & querela. Joh. viij. Illū dā vos fabricatores estis. Secūdꝰ est simulata pax. Ymitū si intellīt illos p̄ que p̄sūt reputari sectabit⁹ exterminatiū facies & plurimū ouiū. Mar. vi. Extermināt enī facies suas.rc. Tertiꝰ est pica impietas: q̄ deo crēdere ab eis gentes fūt vilipendi: per quas multę scelerib⁹ plene. Ps. lxxij. Ecce isti peccatores et prosperati sunt in seculo: et obtinuerūt diuicias. Et dixi. Ergo sine causa iustificauī cor meū: et lauabo inter innocentes manus meas. Et fuī flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis. Si dicā narrabo sic nationi filiorū tuorū reprobabor. Existimabā vt cognoscerem hoc: labor est ante me donec intrem in sanctuariū dei & intelligam in nouissimis eorū. Ideo dicit. Attendite a falsis pphetis.rc.

Primo igitur falsi pphete sunt heretici: de quib⁹ tria tāgūtur. ¶ Primo eoꝝ fraudulentia cū dicitur. Venient ad vos in vestimēto ouium. Illa autē pestis opimo stipler est ista: scz̄ simulata locutio/simulata conversatio/& simulata operatio. Prima igit̄ est simulata locutio. Lupus quidē vt dicit in lib. de animalib⁹: aliqn̄ fingit vocem canis: vt non lupus sed canis esse credatur. Canes aut sunt predicatores qui habēt linguam medicinalē. Ha. Lingua canum tuorum.rc. Heretici aliqñ fingunt se habere verba predicatorū: dicētes alīq̄ vera vt sic trahāt ad falsa. Ro.xvi. Per dulces sermones & benedictiones seducūt corda innocentiū. Ideo Apoc.xi. assimilātur scorpionibus qui in facie.i. principio dicunt verba blandased in cauda plūgūt qz̄ sine dicit vba vehemēte. Aug. Estimāte ouīū sunt dicēda verba. Bla. Heretici dā pietatē/ vel te tecti veneno ascp̄o rapacem fūt vt lupi. Secūda vestis est simulata cōuersatio: q̄ p̄dicant magnā mūnerationē. Mi in lib. de aliis⁹ q̄ lupus aliqñ emittit voces hūanas vt nō lupus sī homo videat: sic heretici

bil ad salutem pficiant. Sūt enim respectus operum q̄ fiunt in charitate silicet homo pius cum respectu vere. Unde Sapiēs. Apud sapientem ota sunt honesta: apud vulgus stultos malachus sunt vera honesta. Sunt sicut lignum putridum in nocte lucis sūt respectu vere lucis: q̄ tamen in ote iudicū putridū apparebunt. i. Cor. iij. Illuminabit abscondita tenebrarū.rc. Sūt sicut auricalcū & plumbū respectu auri aut. Ber. Melius est pallēs aurū/q̄ fulgens auricalcū. Sūt sicut flocci respectu fructus. Et sicut homo de oīb⁹ fructibus vult⁹ vt deberet non posset semel reflexis de quibuslibet talib⁹ operibus non posset ad momentū paradisū delectationis tenere. Sicut aut̄ flocci fructus p ducunt: sic tales opera sepe ad gratiā disponūt. Et sicut flores vineārum baccones fugāt & bonas vineas recreāt. Sic tales opera animā dispōnūt ad gratiam diabolus vilipendent / et deo et angelis multum placent.

¶ Sermo secundus.

Tenditē a falsis pphetis.rc. Triplex timentur pphetis. Una de futuro sicut filis. In principio creauit deꝰ celū & terrā. Unde fm̄ps. sicut filia. Esa. pij. Ecce virgo cōcipiet & pariet filiū. Alia de presenti occultoꝝ sicut illa Joh. i. Ecce agnus dei. ¶ Sēm hunc modū accipitur triplex falsus prophetarū diabolus/mundus/& caro. Diabolus est falsus pphēta de preterito. Quadet est hominē ibere in peccato luxurie luxurie et auaritie: addacio in eremplum quoꝝdā preteritoꝝ qui peccauerunt & tñ multū a deo exaltati fuerūt. Sicut patriarcham qui peccauit peccato luxurie: et tamen factus est dei euangelista electus. Et ex hoc diabolus arguit in corde peccatoris q̄ talia peccata iam sunt: et q̄ deus ea leuiter punit. Sed ista pphetia ptinet ad falsa. Unum est quia predicti nō sic non sunt nobis data in exemplum vt peccem⁹: sed si peccauerimus/vt de eis mia confidamus. Legitur in historia tripertita q̄ cum Theodosius imperator quendam ex cessum cōmilitū suorum ad exaltationem q̄ quasi peccauerat admittet. dixit ei Ambro. Qui locum tuo ex errantium sequere penitentē. Refert Aug. in epla ad Hieron. q̄ cū quidā in puerum cecidisset: a cuius superuenientis quomodo illuc cecidisset interrogaret / ait. Non quero quomodo quisquis huc corruerit: sz̄ in quo loco quisquis iacuerit me pollicitus. Et nulli

kas debet interrogare qualiter eccidertt talis/ſ; qualiter reſurrexit. Sc̃dm ſtūr eſt falſum. ſ. q̃ petā legis ſint cū ſint grauiſſi, mare pōderoſa. Q̃ ps per hoc q̃ tria ſunt fortiſſima ac robuſtiſſima. ſc̃z cēlū, terra et ocus. Cēlū eſt habet fortiſſimam ſolidatē. Job. xxvi. In fortitē cēlūs fabricatus eſt eius q̃ ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt. Terra habet perpetuā ſtabilitatē. Eccl. i. Terra aūt in eternū ſtat. Mare habet fortitē ſtitudiné p̃ quā totū mundū ſuſtentat. Job. i. Pontus absorbo verbo virtutis ſue. Et ſi pcēm eſt ita ponderoſum q̃ cēlū fregit. Iuce. x. Videbam ſathanā quaſi fulgur de celo cadentē. Et terram aperuit licat patet Ape. xxi. q̃ ſub pedibus petr̃ diruptā eſt terra. Et deñ fatigari facit: ita q̃ peccatores portare negūt. Hier. xxiij. Moneſtis omnipotēcia vos ſppe dicit dñs. Tertiū ſimile terre eſt falſum. q. ſ. talia petā der leuiter patiat cū eā terrā ſi videmus. Nā petā ſuſpicit ſine [angelis puniunt infernalitinde arceatio ne. Gen. xviij. Ira cēlū cōſcendā. Et ſequit. Vtrantū ad infernū detraheris. Peccatū aūtē punitur perpetua mendicatione: ſi cut patet. Lu. xvi. in dñite qui nutiā aquā mendicauit et habere non potuit. Peccatū luxurie gemunt lenti odore: licut patet Ecclī. xxvi. Sodomite. q. ecclo falſus pphta eſt caro que eſt prophetā de futuro. Suadet enī homini vt ſe carnalib⁹ delicijs ēbeſtiat ſcōr: t alio tpe poterit penitere t in ſua ſe nectate deo ſeruire. quod ita prophetia. Hieremie falſa. Iuſti q̃ ecclēſiā in delicijs/ cum nec in delicijs ſit quies/ quia pangunt aliam vitam amaritudine. Prouer. v. Nouiſſima eſt amara quaſi abſynthium. Nec i diuitijs eq̃ pangunt nimia ſolicitudine. Ioco Math. xix. diuitie ſpine vocant. Nec in hac vita⁹ q̃ pangunt multipliciter anxietates et timore. Job. xx. q̃ ſine⁹ terroris ſemp in auribus eius. ꝛc. Refert Iuuen in Satyra anno questionib⁹ q̃ pñ quidā Pompeiū q̃ in tā tot diuitijs/ delicijs/ rhomoribus conſiſtentib⁹ videret et dicēret eſſe bñm. Ille cum ea ebrietate ſurgit ſuffit elegāti: et mīam cum oliv⁹ delicijs ante cum apponit; gladiū autem acutiſſimum cum ſeta equina ſuſpendit eius appēdit. Q̃ vero ſic non comederet: ſed timore mortis eſſet: tristē et triſtis vixiſſet. Talis eſt vita mūdi q̃ in diuitijs pathas. Sc̃dm ſimiliter eſt falſum q. ſ. ſine tpe penitebit. Nō eſt per ſe pñe in peccatū tre ſed non redire. Quod p̃ quatuor exemplis oſtendā pñe. Primū eſt Ezechiel qui dicit q̃ homo in fouea potin̄ q̃eſt per ſe potest pertrahere: ſed nō potest per ſe exire. Et illud exemplum ſignat anarie. Eſa. xxiij. Formido et fouea et laqueus ſuper te qui habitator es terre. Quarus enim qui inhabitat terram per amore in/ eſt in fouea/ne de diuitijs perdat. Et in fouea/ capēdita tio ſi ipſum non ſalūat. Eſt a diabolo illaqtus vt nūq̃ aliena reſtituat. Sc̃dm exēplū eſt Chur. q̃ dicit. Sicut nauafracto gubernaculo illuc vbi ſpectus polnerit ducitur ſic homo perdito auxilio gratie de⁹ nō facit quod vult/ ſed quod diabolus. Et ſimile exēplū conuenit lacrimabile. Prouer. xxiij. Oculi tui pideāt extraneas: et cor tuū loquatur peruersa: certo ſicut conuēcio in medio maris et quaſi ſupinus gubernator amiſſo clauo. Mare eſt ppſ; multos concupiſcētiā in quib⁹ homo ſubmit cū ſuppliā vos inſtatibus eſ quaſi ſit vbi gubernaculū. i. auxiliū gratie dei perdit. et ideo quecunq; voluptas ſuppletatis. i. tentationis eā ducit/ ſi lus padit. Tertiū exēplū ſimiliter eſt Chur. qui dicit. Ante q̃ peccem⁹ liberi ſumus: ſed ſi ſemel operibus diabolī non obligamur; munita nostra virtute non poſſumus libere rari. Sicut enī rege facit pſūr: et ſum fa cēū de[r] — tnō pōt: qui ſua ꝓtē tuitra care/t. — iā in ſua ꝓtē non eſt expellere. Exēp: Iſti homines thoīū malediēn furo cordibus poſſuer⁹ etiam nullus poteſt cor rigere nisi deus. Et illud exemplū cōs mittit ſuper dies qui p̃ regē diaboli habent. Job. xli. Ipſe eſt rex ſuper omnes filios ſu perbie. Quartum exēplū ponit. Aug. di cens q̃ homo p̃t reſſus pulnerare: ſed nō p̃t ſerp̃ſum curare. Et illud exemplū cōs uenit omnibus peccatoribus: qui quodlibet peccū mortale ſtringunt eſt ale. licut ꝓphe. Iuce. c. de aloque incidit in latrones. i. demones qui vulnerauerūt eū. Tertium ſtūr eſt falſum q̃ ſet ſuſſicit hac vbo ſuā ſenectutem. Eſt enim tpus ſicut vinum purum. Senectus vero ſicut vinum mixtum: quia ſenectus multas miſerias habz admixtas. Qui ergo deo ſuā iuuentutem dat/ vinū purū ſibi propīa. Itaq̃ vero ſenectutē/ pōnum mixtum. Peccatores aūt in ſuis fecis bus requieſcūt. Hier. xlviij. Requieuit in fecib⁹ ſuis. Deus aūt habet tres calices. Vnus eſt plenus vino mero. Alius eſt plenus vino mixto. Tertius plenus fece. ꝓo. Latis ira mea dōi plenus ꝛc. Illa igitur qui pro dolerunt ſuam iuuentutem/ vat̃ habere in calice vini meri: quia dat eis puram gloriā et mālam/ pur aūt eq̃ penam. Illi aūt qui deo dederunt ſuā ſenectutem/ habent habere de calice mixto: q̃ non dat eis pur⁹ gloriā ſed pinā pmixtam pur gatoriā pena. Peccata eorum aūtē dat habere de fece infernali. Eſa. li. Vſq; ad fundum ſoporis calicis bibiſti/ potauit vſq; ad fecem. Ille em calix habet ſuperficiem/ medīū/ t fundum: q̃ in inferno quidam multum: quidā plus: quidam pūs timū patiuntur. Q̃ Tercium falſum

prophetas eſt mundus: qui eſt prophetā de preſenti. Cum enim mūdus habeat tria in ſeipſo concupiſcentia carnis: concupiſcen tiam oculorum: et ſuperbiam vite. Inuder hominē de illa dicit qd Gallus canat. Sed eſt falſa ſuaſio/quia citodeſiert homo⁹ ipſius ad illa. Illud ſignatum eſt Nazm. ii. vbi dicit. State ſtate. t nō eſt qui reuertatur. vbi ſit nigredo eius. Alloquitur prophes ta primo ſuperbo mundū de dicēdo. State ſtate: ad eſt pos qui conſuetudine ſam po tentē ſtare mundo ſtate: ſed eſt ſtatum t ſpi ritum continet: t be mundo nolite esse. Et reſpondet prophetā. Et non eſt q̃ reuertatur. quaſi dicerēt. Quādo ſic alloquaris tamen non eſt qui ad petam poſſit redire. Deinde alloquit quatuor mouentes dicēs. Diripite argentū auferipite aurū. quaſi di cēret. Ad regionem ignoram pergitis: de beſtru auro et argento vobiſcum portetis. Et reſpondet. Non eſt finis vtantium ea omnibus vaſis deſiderabilibus. i. mundus eſt finē habz non eſt deputata ad dñitias ꝓ ſeruandas. Quid autem fiet de ipſo auro ſubdit. Deſtipata eſt. i. cius ſubſtantia a pa rentibus. Scīſſa eſt. i. eius anima a demo nibus. Miſerere eis. ſenge caro a vermi bus. Deinde alloquitur delectatos diceng. Cōi tabescēna t pſſolutio genitalium t horū cto in effectu rem⁹. hoc eſt. Illos hes ticos qui habuiſti cor tam letum: habebit illud q̃ et habitare penas plenum a ſpau ore/ tabescēna et ſtupidū. Et qui palmitiua gemma non cōtrmata a tenuitas/ ſed nopin⁹ bitis ſua pr̃ anima ſume et eſurtem nſers mo. vt q̃ habuiſti/ dio tenes tuſſimatos tame nate concupiſcētiā habebitis eos conſum pros igne gehēne. Deinde ponit quid fiet de omnibus tam ſuperbis q̃ auaris. Q̃ des lectabilibus. Facies eorum quaſi nigredo eſt. Omnes enim habebant faciē nigram que pena ignis ꝛ dānatōe. Nigrior pyce de tota fame aeternitatis. Nigerrimus pe nitus infernalis fumi odoratione. Omnes illi prophete ſuperius nominati ſunt Faſil t ſimil. Thren. ii. ꝓphete tui vide runt tibi falſa et ſtultas nec aperiebant tibi quitatē tuā vt te ad penitēciam ꝓuocarēt.

Sermo tertius.

Arbor bona fructus bonos facit ꝛc. Hanc latine/ gre ce dicit antropos. Arbos eorum. Habet eſt ra dices. i. capillos ſuperi⁹ plantari in cēſa. Habet ramos. i. brachia et manus tui cerpi/ ad tumendum q̃ debet operari in mūdo. In arbore aūt tria conſis de⁹ ange: ſcz Radices que hauriūt humo rem. Stipitem qui habet rectitudinem. et Ramos qui debēt habere fructus vbertatem. Radices aūt arboris ſunt ſicut os alatiq̃ humorem attrahūt vnde arbos rēm nutrit t fructū ꝓpoducit. Radices igitur hoīs ſunt affectiones mētis. Tunc aūt ille radices bonū vel malū humorem attrahūt/ qui in bono vel in malo loco re ſeruat. Q̃ ſi eſt quidā q̃ habēt radices ſuas in terra per amorem terrenū. et illi hauriūt humorem corruptum. Q̃ Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram. Alij in aquas delectāt. et illi hauriūt humorem aquaticū. Apoc. xvij. Vent t ostendā tibi dānationem meretricis magne que ſedet ſuper aquas multas. Alij in aere per amo rem ambitionum. et illi hauriūt humoꝛ ventoſum. Oſee. xij. Ephraim paſcit ventū. Alij in ignem cupidit̃ per odiū. et illi hau riūt humorem ignitum. Eccli. xxiij. Alia ca lida quaſi ignis ardēs non extinguatur do nec conſūmat ꝛc. Alij in celo per amo rem celeſtiū. et illi hauriūt humorem pin guem ꝛ ſalutiferū. Talis erat Aplus q̃ dice bat Philip. iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Sc̃dūm arbos habet in ſtipite rectitu dinem. Homo em debet eſſe rectus: aliter deū diligere non poteſt. Cātī. i. Recti diligūt te. Eſt em rectū cui⁹ medulla non erit ab extremis. Duo extrema in hole ſunt ſcz naturalitas t mors. Medium inter hec eſt vita. Illa autem extrema ſcz naturalitas et mors ſunt extreme pauperitatis. Job. i. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee: et nud⁹ reuertar illuc. Illi igit̃/ q̃ habēt naturalitatem pauperem t mortem pauper rem t volūt habere vitā locupletem/ non ſunt rectiq; cor medium diſcordat a talis extremis. Math. xix. Facilīr est camelum per foramen acus tranſire ꝛc. Camelus eſt anarus quia principio t in fine. i. in natiuitate t in morte eſt depreſſus. i. medie⁹ t in medio aſſe. i. in vita eſt gibboſus/. i. diuitijs onuſtus. Naturalitas ergo et mors ſunt multe paupertatis t abiectionis: q̃ pulcer ua ſcitur homo t pulcer moritur. Et hoc oſtē eſt cōmune. Eccl. viij. Vnus eſt oſtē introitus ad vtrum illi igit̃ t exitus. Illi ergo qui habēt naturalitatē abiectā t mortē vo lūt habere vitā electā non ſunt recti. Con tra q̃ dicit Eccli. i. Quid ſuperbis terra, et cinis: quaſi dicerēt militi rustico illa de ter ra formati t in cinerē rediturī nulla eſt via eſſe ſuperb⁹. Naturalitas ergo t mors ſunt eis flagella qui ſunt. Illi igit̃ q̃ habēt nat uralitatē flebilē t mortē flebilē t volūt hic ꝓ

tam risibile nō sunt recti. Me quib⁹ dr Johēs. Tenēt tympanū q̄ cithară q̄ tibiā q̄ audiūt ad sonitū organi / ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad taberna descendunt. Tertio arbor debet habere in tanto fructū vbertatem. Hillingsit aūt hic dās triplicē differentiā arboꝝ. Ēt ei quedā que facit fructus bonos / quedā q̄ facit fructus malos / quedā que est sterilis. ¶ Arbor igitur bona est homo bonus vel voluntas bona. Non potest aūt arbor bona malos fructus facere. 2c. Nec econuerso. Unde⁹ talis. Sicut ponit Aug. cēpiū de mūc que nō potest ea lefferi manēs nitt. potest tñ in aquam inquā sterilet se pōt calefieri. Arbor igitur bona pōt fieri mala ⁊ econuerso sicut Saulus factus est Paulus. Et tudas qui erat apostolus fact⁹ fuit pōtifex: et tunc ille bonū fructū et itemaliū fructū produxit. Ēt igitur bona arbor que facit fructus bonos. Ēt dicit Chrys. super Matth. q̄ sicut de ramis naturalibus gēne: et de gēmis floreūt de floribus poma. Sic de similib⁹ bone eternaliter cūtur bone cogitationes que sunt coram deo velut gemme. De bonis cogitationibus nascunt bone voluntates que sunt coram deo odorifere sicut flores. De bonis voluntatib⁹ nascunt bona opera que sunt sicut poma dulcia coā deo. Et dicit ibidem Chrys. q̄ allegat de illa arbore ventus tētationis excutit gēmas q̄s aufert bonas cogitationes. Aliqñ flores q̄s aufert bonas voluntates. Aliqñ pomaliqñ aufert bona opera. Habet aūt illa arbor. Homo ramos infernū: ad inuidiā. q̄ opera male non sunt facienda in celo / sed in mundo. sicut ostendit Augustinus in lib. Homet. dicens. Homo in celo est qui dicat passe vel posse me. quia non inuenies sic festicientem nec sitientē. Nec velit malos. vbi velit immortalitatis est. Nec lucifer ipere grimum. vbi omnes in patria sua sunt. Nec visita infirmum. vbi est sanitas sempiterna. Nec sepelt mortuū. vbi mors nouit. Et sicut arbor non fructificat tñ in vno ramo sed in pluribus: sic ⁊ homo de alby sensibus suis debet deseruire. Sicut ostendit Chrys. in homel. quam facit de vltimo Jo. Beatus (inquit) deo paratur obsequiū si turpia et vana declinet aspicere. Lingua meretur premium sui q̄ de laudibus occupatur. Auditus placebit deo si se detractionib⁹ non immiscet. Pedes beū laudabit si cursum sui ab oī malicia resocare festinet. Manus benedicunt: si rapinis renuncient et ad eleemosynā properent. Sicut autem ramus q̄to plus sunt exuti: tanto magis inclinant. Sic et viri sancti q̄to bonis operibus plus repleūtur tāto magis humiliāt. ¶ Alia arbor est que facit fructus malos. Vnde in quit arbor fructū malos facit. Ad hoc aūt q̄ a malitia conuertatur ⁊ bonos fructus faciat quatuor sūt necessaria. Labor / locus / tempus et furcalus. Ēt est necessarius labor. nam sicut dicit Aristoteles. Arbores silueſtres per culturam debitam efficiuntur hortenses. Et ponit exemplū de anglo qui per culturam ex amaro efficitur dulcis. Sic et homo debet cor suum excolere et purgare: ⁊ tunc bonos fructus facit. l. Cap. iij. Dei est agricultura eius. Et tunc deus etiā ipsum similiter pl⁹ purgabit. Jo. xv. Ēt qui fert fructū purgabit vt fructū plus afferat. Scdo necessarius est locus. Dicit enim Aristo. q̄ quedā plante in vno loco facilis fructū pernitiosum que transplātate facilit bonum. Et ponit exemplum in quibusdā plantis egrtī que ibi facilit fructū malum: sed alibi bonum. Sic et iam aliquādo prodest homini mutatio loci. Nichil tamen prodest nisi sequatur mutatio animi. Quis sicut dicit Ber. Nec lucrū profuit locus celi nec ade locus paradisi: nec lotū locus montis oliueti nec illius israel locus deserti. Interrogat⁹ Socrates a quodam cur mutatio locorū sibi sibi placerat ad mutationem vitiorum. Respondit. Non est mirum si mutando locū non mutat vitiosus qui semper circūfert ceptum. Tertio necessarium est furcalus qui truncō insertus totam eā virtutem sibi trahit ⁊ qualitatem: ⁊ signat verbum dei q̄ animam sic immutat q̄ qui primo ferebat fructus pueris infernales bonos comestibiles / postmodū fert fructū deo ⁊ angelis delectabiles. ¶ Tertia est arbor siluestris que bonos fructus non facit. Vnde qui vicit. Omnis arbor que nō facit fructum bonū. 2c. Quantum aliquē arbores bonos fructus non faciant possunt esse quatuor cause. Quarū quandoq̄ sunt nimis frondose quib⁹ humor qui deberet trāsire ad fructus cōgertit ad folia. Alie sunt que ēt delectantur in solis verborum: quo signātur per ficuneā cui dominus maledixit: vt habetur Matth. xxi. Secunda causa est quando sunt nimis procere. Humor enim a radice ascendens per arborem ad ramos transiens nō se diffundit: et ad ramos transiens paulatim euanescit. Sic magni viri et potentes aliquādo sunt infructuosi quia ea que deberent dare pauperibus / expendunt in suis pontatibus. Ambro. Anus se associat cuibus / pesces piscibus / pecus pecoribus.

Solus tu homo consortem excludis: ferus excludit. partem vestis auroꝝ pauper? nudas vestimēta panem petit pauper ⁊ nō accipit: et equus tuus aurum sub dentib⁹ mādit. Tertia causa est quādo sunt nimis petuse. Dicit Aristo. q̄ si aurigo salus pōt ꝓcurari / humor in medulla deputabitur / et fortitudo efficietur. Quādo homo est pectus in peccato / tria examina in corde suo facere debet et tūc bonum fructum pōtcet. Primum est dolor cōtritionis. Scdm pudor cōfessionis. Tertium est labor satisfactionis. Quarta causa est quādo nō sunt homesticē sed sunt siluestres. Nam sicut dicit Aristo. Arbores siluestres magis fructificāt q̄ hortenses: sed fructus hortensium sunt meliores. Sic homo in suis orationibus plus debet attendere ad bonitatem q̄ ad multiplicitatem. Ps. Scdm puritatem manuum meaꝝ retribuet michi. Non dicit secūm multitudinem / sed secūm puritatem: q̄ ipse opera quātūcūq̄ sint multa / non sunt deo accepta nisi sint munda. Canticoꝝ. ij. Qui pascitur inter lilia. l. delectatur inter opera munda.

¶ Missa tiones. Sermo primus.

Homoquidam erat diues q̄ habebat villicum. 2c. In qui. Scdm glo. tertii. spūaliter homo ille deus omnipotēs est. Per villicū autē habet homo cui dīs ois ꝓpria substātia cōmissa: iuxta illud Psal. Omnia subiecisti sub pedib⁹ eius. Sed sepe ille dissipat vel vitiose cōsumēdo: vel tradendo: et ideo ratio apud deū imminet ei rationē reddere. Ad aliquādo euacuatur a pōtis grauib⁹: et tūc facit ipsum pessimū ꝓuisorem. Aliquādo ꝓpter stultitiā: et tūc facit ipsum suspitiosum. Aliquādo ob inuidiā: et ille potius in diffamatorē facit cōmendationem. Iuxta quē igitur peccatorū causatur ab angelis et ois opera nostra deo annūciant. Et ideo nō in morte cuiuslibet in iudicio rōnem reddere. ¶ De isto igitur villico quatuor possūt. Primum est collatio potestatis. Secundum est custos vite. sed hic ponitur pro ecōmono. Dispensatore. Tertium est rationem domus dispensat. Et ideo bene significat qui debet homini qui tria a deo dispensanda recipit: scz res ꝓpositas / corpus proprium / et alam. Ut de reb⁹ reddat sibi electionem deo. Vnde corpore casto seruato: de alia operationes deuotas. Ita sunt tria genera quē magi offerebāt ihū: scz Aurum subditā temporalia. Thus. etc. Et subditā tria faciēs eleemosynam. Thus deuote orationis. Ps. Dirigat oratio mea in conspectu tuo. Myrrham mortificationē carnis. Colo. iij. Mortificate membra vestra 2c. ¶ Scdo ponitur diffamatio criminis: cū dicitur. Et hic diffamatus est apud illum. Peccator est dissipat res suas dum eas illicite expendit: dissipat corpus dū ipm in voluptatib⁹ mittit: dissipat alam dum non deuotas orationes effundit / sed immūdas cogitationes in eā mittit. Talis significatus est per filiū prodigum Luce. xv. qui totam substātiam suam dissipauit quādo corpus suū voluptatibus dedit: aiam immūdis cogitationib⁹ implenit: ⁊ significatur per illiquos porcorum quibus saturari cupiebat. tales enī cogitationes sunt ebi porcoꝝ / id est demonum. ¶ Tertio ponitur districta requisitio rationis: cū dicitur. Redde rationem villicationis. Requirit enī dīs post mortem in iudicio qualiter homo dispensauit illa tria sibi cōmissa: scz res / corpus / et alam. Sed tūc ante illū districtū examen vbi debitur definitiua sentētia / res interim sup illo tribus incidūt questiones: que per sentētiam interlocutoriam diriminātur. ¶ Prima questio incidit. Vtrum ad rem temporales interutros religiosos ymōdenos: vtrū sex mebres sit diuitias cōtinere q̄ eas retinere. Et dicit vir religiosus q̄ melius est eas contemnere. Et adducit pro parte sua duo legeo. Unum in Egrīū Matth. xix. Vade ⁊ vende cuncta que habes ⁊ da pauperib⁹: et habebis thesaurū in celo. Alū apostolicū. 1. Timo. vi. Qui volunt diuites fieri / incidunt in tētationes ⁊ laqueos diaboli: et desideria multa ⁊ inutilia que mergūt homēm in interitum. Cōtra religiosos homines mūdanos dicit q̄ melius est diuitias retinere q̄ eas male eleemosynē inde fieri possunt. Et adducit pro parte sua duas legeo. Una cuan gelicum: que hic ponit. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. Alterū apostolicum. 1. Cor. ix. Qui seminat in benedictionib⁹ de benedictionib⁹ et metet vitā eternam. Iudex ait noster audito allegationibus hinc ⁊ inde: dat sentētiam interlocutoriam / dicēs Matth. xix. Dīues difficile intrabit in regnum celoꝝ. Facilius est camelum per foramen acus transire 2c. Et intelligitur de illis diuitib⁹ qui totum cor suū in diuitiis ponūt. Ideo monet ꝓpheta. Diuitie si affluant / nolite cor apponere.

Cecia questio tractat vtrum ad copulam inter virum ꝑfidelem ⁊ carnalem: vtrum ꝑfidelitas matrimonium dirimat. Et dicit quod sic. Et ratio est quia matrimonium est de lege naturali. Et ideo ꝑfidelitas naturalis dirimit matrimonium. Et hoc patet per illud Exo. xxxiiij. Ne ineas fedus cum habitatoribus terre illius: ne forte cum uxores illorum fornicate fuerint: vocent et te ad victimas suas. Et ibidem dicitur: Non adorabis deum alienum. Et ideo ꝑfidelitas naturalis dirimit matrimonium. Et ideo dicit apostolus. Si infidelis discedit: discedat. Non enim est seruituti subiecta frater aut soror in huiusmodi

Universidad de Deusto Biblioteca

prouidet de re illicita: multo fortius a deo iudicabitur qui sibi prouidebit de re iusta.
Videndum est aliꝫ qualiter filij huius secularis sint prudentiores filijs lucis. C. Filij dei. Ad qꝫ sciendum est qꝫ Aug. in lib. de Trinitate ad oppositum ponit tripliciem sapientiam: scz nociuam, superfluam, et necessariam. Et hoc ostendit per similitudinem in corpore humano. Cum enim spiritaliter aliquid dicitur crescere vel deficere dicitur crescere et deficere tripliciter. Et sicut I corpore est tripliciter augmentum. Unum uocatur qꝫ humor vocatur. Alterum qꝫ vocatur superfluum: est multa genera pilorum in manib⁹ et pedib⁹ nascitur. Tertium necessarium quo natura illo commentetur implet⁹ in membris. Sic et in alia tripliciter est sapientia. Prima est nociua: que est de impedientib⁹ ad salutem. Et ista respondet incremento corporis qꝫ est nocuum. Alia autem est sapientia carnalis qua homines acquirendo diuitias: superbi in acquirendo honores: luxuriosi in acquirendo delicias. De ista sapientia dicitur Rom. viij. Sapientia carnis mors est. Quantum aliꝫ ad istam sapientiam verum est qꝫ filij huius seculi sunt prudentiores filijs lucis: qz filij lucis eam abominantur et fugiunt: eorum non sit diuina sed diabolica. Jacob. iij. Non est ista sapientia de sursum descendens: sed terrena quo ad auaros: animalis quo ad luxuriosos: diabolica quo ad superbos. Nocua est sapientia superflua: que est de impertinentibus ad salutem. Et ista respondet incremento corporis qꝫ est superfluum. Ista aliꝫ sapientia est multarum curiositates siue sit philosophia / siue physica / siue scientia legum / siue decretorum: que propter hoc dicuntur superflue: qz sine illis potest esse salus. De ista dicit Apls⁹ loquendo de pbis ad Rom. j. Dicentes enim se esse sapientes / stulti facti sunt. Unde Aristo. in morte stulto facta fuit: qz totam sapientiam suã perdidit. Unde cum dam suo discipulo apparuit: dicẽs qꝫ nihil amplius sciebat nisi penam qua sentiebat. Qualitum etiã ad istam sapientiam filij huius seculi sepe sunt prudentiores filijs lucis: qz viri spirales de talib⁹ scientijs parũ curãt. Unde Ec. j. Cor. ij. Loquimur nõ in doctis humane sapientie verbis ꝛc. Tertia sapientia est necessaria: que est de expeditis⁹ ad salutem. Et ista respondet incremento alicui cui est necessarium. Et ista est sapientia diuina que consistit in vera dei cognitione. de qua ps. Vacate. ꝛc. In hoc gloriatur qui gloriatur scire vt nosse me. Qualitum ad istam sapientiam filij lucis sunt prudentiores filijs huius seculi: tuitio in rebꝰ diuinis filij huius seculi videntur esse fatui: filij aũt lucis valde sapientes: vt prouidi. C. Cautel. ij. Animalis homo non percipit ea que sunt spũs dei. Stultitia enim est illiꝰ: non potest intelligere. Spiritualis autem diiudicat omnia: et ipse a nemine iudicatur.

¶ Sermo tertius.

FAcite vobis amicos de mãmona iniquitatis ꝛc. Sc̃m dicta euãgelia phi quilibet deberet habere vnũ amicũ et vnũ inimicũ: vt amicus peritatem sibi dicat: et inimicus vias eius obscuraret: et amicus eum corrigeret: et inimicus peccantem non excuciaret. Nunc aũt quilibet homo habet angelum bonũ vt ad bonũ promoueat: et malũ vt tẽtationẽ exerceat. Sed quia nemo habet inimicũ est odiosum: et missus vult habere inimicos: videamus saltem qualiter possim⁹ habere amicos. Illud dicit nam docet: dicẽs. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis ꝛc. vbi tria ostendit: scz cui amicitia sit facienda: qualiter: et propter quid. Primum notatur cũ dr. Facite vobis amicos de mãmona ꝛc. Amicitia aũt alíquãdo est bona: et honesta. Aliquãdo bona: et mala. ¶ Amicitia aũt que est bonarum est honesta: est amicitia vera: que non potest esse vbi amicitia nisi inter bonos. Tullius. Hoc primum sentiendum in bonis amicitiam esse non posse. Dicit naturales qꝫ quãdo aurum debet argẽto per malleationem incorporari / oportet a tribꝰ separari: scz a vẽto: a pulvere: et humore: qz si aliqd istoꝝ se interponit: perfecta vnio fieri non poterit. Et igitur aliqui volunt per amicitiam iungi: oportet vt separẽt ne inter eos sit aliquod tale: scz superbia / auaritia / vel humana iactantia: qz inter superbos / auaros / et luxuriosos vera amicitia esse nõ potest. Non est potest esse aliqui amicus qui sibi est inimicus. Sequitur. Qui sibi nequã est: cui alii bonus erit? Ad idem ylias. Qui sibi non parcit: michi vel tibi qñ parcet? De vario aũt amicis Tullius dicit. Qui pro rium amicum intuetur / tanqꝫ exẽplar aliqꝫ sibi intuetur: quoties et absentes assimilet et egẽtes abꝰ dãt: et imbecilli valent. et (qꝫ dicta est difficilꝫ) mortui viuiũt. Vere enim amici etiã sint absentes corporaliter: tamen presentes mẽte. Et si vnus mortuus est eorum: non alio aũ abũdãs ꝛ plenus. Et si vnus ad reliquendum diabolo est debilis: in alio est fortis. Et summa est mouemur ab alio ad hoc qđ spectant ad ordinationem dominus et ab eo vigr. ¶ Secũa amicitia est bonorum cũ malis: et est error. Et ista bonis aliqñ est periculosa: qz iusto malis aliqñ nocet: frugi nos. Boni cũ malis familiaritates

aliquando coruꝑuntur in vita et quinãtur in conscientia: et obfuscantur in fama. De primo ponit exẽplum Chr. sup mat. Quia si primum admiscetur acetu / primum nõ corrumpit acetum sed acetum vinum. Acetum sunt multi / qz deũ in suis operibus execrant. Et scorbamur deũ ex ecclesiã. Alíi sunt boni qui deũ letificant per bonã conscientiã / primũ edificant. p bona famam. Judicij. ix. Numqñ deserere possum vinum meum quod letificat deũ / homines? Quãdo igitur boni miscent cũ malis: fluis malis aliquãdo melioꝛãtur boni tamen sepe in vitia corruꝑuntur.). Cop. xo. Corꝛumpunt bonos mores colloquia mala. de secundo posuit exẽplum Chr. vbi supra. Quia si admixtur farina cũ luto / farina non coinquinat luta sed luta farinã. Boni sunt farina / mali timoris / et amoris se congerunt et ad inuicem cor suum dedicãt / et deo suum pactum faciunt. Tales sunt mali in conspectu dei fetidi. pessimus demonũ conculcandi. / in cloacam infernalẽ proijciẽdi. Qui igitur bonis miscetur cũ malo: ipsius mali odiũ dei bonus meretur cũ malo. Et bonus sepe in cõscientia inficitur.). Cop. xo. Modicũ fermentum totam massam corrũpit. De tertio ponit exẽplũ Gre. qꝫ si aurum argento miscetur argentum ad ignis vtilitatẽ purgatur: aurũ vero palescit. Aurũ sũt viri fortes fulgidi in fama / pacifici in vita. Argentum sunt mali / qꝫ tactu suo alios denigrant. Dñs igit boni miscetur cũ malis: ꝛ malis videant lucere tamẽ bona fama vitia mali videant palescere. Sepe aũt cõtingit qꝫ bonis cum malis miscentur / tamen nec boni malum eligunt nec mali bonum querunt. Et ps. Cum electo electus eris: nec vltra. Et ps. Cum perverso perverteris. nec vltra. Sed fieri tamen potest nec aufert pius filij vnius eccliã. nec vltra. Sed fieri tamen accidentaliter. Sicut aurum et argentum non possunt rubiginem auferre / nec spinis quin pungant. Similiter aurum et argentum / id est boni non possunt auferre malitiam malorum. Et si

quē ambitionis vt honorē. qui (a)tur plus q̄ mia" habet de honore carnalitatis vel cupiditatis vel ambitionis vtu vel cultus dei: tūc ē dūrus. Valde autem boni ecclesiast ihs nomē in celo de cripticī mate ria. scilicet de auro/argento/et lapidibus pciosis: vt dicit. j. Corin. iij. Scis de amore dei z proximi z bonis operibus. Per aurum enī q̄ est incorruptibile intelligitur amor dei qui nō corrūpitur nec finitur. Fides enī hic finitur z ē et succedit aperta visio. Spes hic finitur z ē et succedit plena possessio. Charitas autē nō finitur. sed hic crescit z ibi cōpletur: quia nō est aliquod melius q̄ sibi succedere possit. Per argentū intelligitur amor proximi. Sicut post aurum argentū est pciosius: sic post preceptum de amore dei/preceptum de amore proximi est maius sicut dicitur Matth. xxij. Per lapides pciosos intelliguntur bona opera. Nā quelibet eleemosyna/quelibet oratio/ quelibet ieiunia/sunt lapides pciosi. Pauperes igit non recipiet in suas domos celestes. q̄ nos eos recuperemus in nostras domos terrestres. Augu. Olis vna via vita vocat cunctis hodiē diuitibus terrenas pauperibus celestia. Sed deus velit vtrīq; saluare cōsulit vt hic diuites in suis hereditatibus recipiant pauperes et pauperes in sua hereditate diuitēs colloceat vt in eterna hereditate vterq; p alium colligeretur.

C Dñica.x.Sermo.i.

Tum appropinquaret iesus hierosolymā videns ciuitatem flevit super illā &c. Luce xix. Sicut dicitur ecclesiastē. 8c. vultu cognoscitur vir: et ab occursu faciei cognoscit sapiēs. Amictus corporis z risus dentiū z ingressus hoīs nunciant de illo. Ex tribus quatuor in isto euangelio ihs cognitus videtur. Primo ex visu faciei. Flevit enī ihs. Secundo ex amictu quando fuerit inuitatus z equitatio. q̄ iusticiā sciendū est q̄ Zacheus z cruciteo de tēpio exeat. Job xix. Iustitia indutus sum z vestiui me sicut pallio z diademate. C Tertio ex risu. nō ex risu quāde fuerit cum pusillanimo. Quarto ex ingressu quāde fuerit cum deuotionis. Quādo est homo videt ire gratiter ad spectacula/ignum est vanitatis: quādo vero videt ire ad ecclesiam ignum est deuotionis. Christus autē qui sciebat quomodo hierusalem periret ploratum fuit. In presenti exemplo tria de ihū tangūtur. Primo q̄ ipse flevit post honorem sibi exhibitū. Supra enī immediate legitur q̄ ei appropinquabat ad descensum montis oliueti turbe illis occurrentes: et ei cantices z laudibus cum iubilo exceptes: cum dicerent q̄ mūdana letitia ad ipsum cōsequitur. Prouer. xiiij. Risu dolore miscebit. et q̄ letitia mūdana sicut vinū parit cōcito inebriat nisi temperet vel meditatione mortis vel recordatiōe alicui" aduersi potentis vel timore plentis vel timore aduersi futuri. Eccl. xl. in die bonoꝝ ne timeto malop. Tria enī sunt q̄ occidūt hoīem. Letitia/tristitia/z tra nisi temperet. Nimia enī letitia aliq̄s subito deficit: quia cor tāc mūi dilatatur: et calor ad exteriora transit: z cōde recedit: et ideo mors interuenit. Unde refert Valerius q̄ cum cuidam mulieri mors filij absentis ab exercitu fuisset nuncians tā dum illa mestā sederet subito filius adueniebat. Quem illa visū subito in amplexus suos mit: et mox exanimata corruit. Legitur de Aristo. q̄ cum remearet ad propria nunciauit matri sue aduētum suum: decē. Ne turberis cum perceperis de instructione mea modica z statim vt comalnit flammans se instrmorsus letitiam matris sperans vt prebabit q̄ ruerat in amplexus filij ad se venientis. Tristitia autē nō occidit subito sed paulatim: quia in tristitia primo retrahit calor naturalis ad interiora: z postea exalat ad exteriora. Et talis exalatio cordis prohibet nutrimentū in membris et operatur consumptionē in illis: z ideo pcessum tpis. sccm ethico. Prouer. xvij. Spiritus tristis exiccat ossa &c. Ira vero mors occidit equalit tra non solum calor simul media interiora: sed etiā exteriora: ne remanet calor sūus radicē z ideo mors in homine nō caufatur ex ira. Et his datur intelligi q̄ nimia letitia z tristitia animam occidunt. Propter primū dicitur Prouerbiop. x. Prosperitas stultoꝝ perdet illos. Propter secūdum dicitur. ij. Corin. vij. Ecclī tristitia mortē operatur. In hoc tamē differūt quia actiue mouitur anima in prosperitate q̄ in aduersitate. Augu. in libro. j. homel. Multi res aduersa timent/ q̄ppera nō timent: periculosū est tamē eis q̄ppera animo q̄ aduersa corpori. Primo enī corrūpunt prosperā vt inuestant q̄ frāgit aduersa. Ut sanctus Dauid Saul inimici patiebatur aliam nō concupiuit vxorē. Et vbi fa ctus est securus/tumor accrevit z in adulterij. homicidij cecidit. Ira vero quādo per vīa nō occidit sed vindicat z vltionē q̄ se irascit q̄ se meritō inde acqrit z vltionē q̄ se irascit q̄ se peccauit vltā gratie tribuit. Ezech. xiij. Et in annunciauerit impio q̄ nō peccet: ille nō peccauerit vita viuet q̄ annunciatus est tu animā tuā liberasti. Secūdo ibidē ex ipso q̄ ipse flevit superemīnēs pericula cū dicit. Si cognouisses et tu quoq; tuinuitatis z tu scp̄ Petra. Quinq; autē pericula ipse legit flevisse. Primo ex infantili necessitate. Bath. ij. Primā vocē emisit filius q̄ vagit. Unde cātat ecclesia. Ante quē infans inter arcta &c. et signat fletum quo flere debem" q̄ in hac miseria positi sumus. Aug. Puer q̄ nāscit incipit ploratu. Zacheus me teipso sunt miserie nōdum lohibitur: z tam prophetat. Ista autē miseria fuit post a natiuitate cōtinuat in vita z ptendit vsq; ad mortē. Sēco vita humana fluuio cōparatur. Flumina est in principio z in fine habet. amaritudinē: q̄ in mari ostiur: z in mare progredit. In medio autē hr labilitatē. Sic naturalitas nostra est amara q̄ finis da. vita amarior/ q̄ labilis z caduca. mors vero amarissima q̄ periculosa. Secūdo flevit et timuit cōpassione sicut pz hic. z signat fletū quo flere debem" sup calamitatibus miseror. Job. xxx. Flebā q̄ndā sup eo qui afflctus erat &c. Ita autē cōpassio maior fuit in ipso q̄ in aliquo alio. z ratio est q̄ ex quanto aliquis cunctat ab amore naturali sui boni ad quod debet naturaliter et debite ordinat. tanto maior est compassio. Unde videmus q̄ homo videns hoīem naturaliter cōpatit homo hoc affecto. Imo nō videmus q̄ homo hr bestia crudelis q̄ hoc affecto nō condoleat q̄ in ipse amet est pars eius. ideo pars mouet. Magis enī cunctat ab amore quanto amicitia tēporali. et ex tali amore cōpatitur amico dolenti non tñ q̄ homo/ sed q̄ amicus: et ille amat magis mouet q̄ primus amor aliqñ cunctat ab amore spūali et secundum bei z est maior q̄ primus vel secundus. Bern. Qualitatis q̄ creditum erat corporis mystici membra z ideo si dolet vnū membrū cōpatitur aliud. z tale amor magis mouet q̄ primus" vel secūdus. et q̄ iste amor in ihū fuit maior q̄ in aliquo alio. ideo in hac cōpassione nō habēt. Aug. C Tertio in te q̄ necessitate z passionis z plane q̄ plan⁹ corp" recepit de". Zacheus flevit et timendo amore sup lazarum mortuum. et similiter et fletum quo flere debem⁹ sup illos q̄ mortui sunt p̄ peccatis. Dicit. xx. Quis dabit capiti meo aquam: et oculis meis fontē lachrymarū et plorabo die ac nocte interfectos populi mei. Augu. sup. Psa. Multi male gemunt quos nunc amisit nimis misisme z gemit semper si deū z nō gemit. Ecclesiast. xxij. Super mortuum plora/quia defecit lux eius. et super fatuum plora defunct enim sensū. et infra. Luctus mortui septē dies. fatui autē z impij q̄ cōs dies vite illoꝝ. Et quibus verbis habet q̄ tres sunt plorandi scilicet mortuus/ fatuus/z impius. sed differēter. Mortuus enī est plorandus sed parue tēporis. Fatuus autē plorandus est toto tpore sue. Impius autē plorando est in tota vita sua: z etiam post vitam suam. Quarto flevit christus ex misericordia pietate sup casum iude. Augu. in quodam sermone. Dño noster delectū iude lachrymā mittit: et enim ait ei angelista. Cum vidisset eum turbatus est z dixit. Unus ex vobis me tradet. ista misericordia dei tradit⁹ ppter proditore? doleti proditum qui prodit⁹ erat turbat. Per q̄ datur intelligi q̄ debemus flere pctatos z clericos quando cadunt q̄ vtq; casus est valde periculosus. Sicut enī totus sacerdos vocatur angelus vt dicitur. Mal. ij. Sic malus vocatur diabolus. Joan. vi. Nōne ego vos elegi z vnus ex vobis diabolus est. Chry. Nihil tātum debuit ecclesiam sicut clericos lucis esse deteriores. q̄ste. xxiij. et sicut populus sic sacerdos. Bern. Utinā sic z non peior populo sacerdos. Quinto flevit ex intimo dolore z hoc in cruce. vt habetur. Hebreo. v. et signat fletum cōpunctionis q̄d debent habere illi qui sunt in cruce penitentie. Jo. Lauabo per singulas noctes lectū. z. Augu. Sciat se culpabiliter durū qui desiet mori cum amici vel damna rei temporalis z non lorem peccati nō offendit in lachrymis. Unde ille fletu dicit Bio. super Thob. Oratio deū lenit: lachryma cogit: hec vngit illa pungit. Quis igitur ihū tot vicibus flenerit risisse tamē nō legitur. Bern. Christū flevisse risisse vero aut leuiter locasse nusq̄ legimus. Chry. Frequēter inuenīs dominū flentem/nusq̄ autē ridentē nec saltem leuiter subridentem. Hec hoc dico vt risum penitus abscindam/ sed vt dissolationem excludam. Tertio ostēditur in euāgelio q̄ christus post fletum assumpsit magnū zelum: qr de templo expulit vēdentes z emētes. Dicitur enī Joan. ij. q̄ expulit de templo oues z boues z nūmularios z vēdentes columbas q̄ prelat" debet cōstanter reprimere hypocritas pelle cuīā sint ulantes: spiritualiter pelle cuīā sint ulantes: spiritualiter q̄ volūtas pelle cuīā sint ulantes: spiritualiter q̄ volūtas pelle cuīā sint ulantes: spiritualiter q̄ volūtas

finitus adamantis/silicis/ferri/et eris, adamas sicut dicit glo. est in honore. et finis est auro ponatur tamen nō extollitur. Silex est in conculcatione ⁊ tamē nō frangitur. Ferrū omnia domat. Et respectum resonat. Tunc igitur prelatus est sicut adamas quādo impensius honor ipsum nō extollit. Tunc est sicut silex quādo nulla aduersitas ipsum frangit. Tunc est sicut ferrum quādo colla tyrannorū potenter premit. Tunc est sicut es quando aduersitatibus prossus dei laudem deponit.

¶ Sermo.ij. de eodem.

VEnēt dies in te ⁊ circūdabunt te vallo &c. Sicut legit in ysa. ij. dicit mittras. Istud mālegium ideo in missa ānguisti dicātur: qz cuntas hierusalē in illo mense primo a Nabuchodonosor/deinde a romanis destructa fuisse inuenit. Supradicta autē verba ā de civitatis destructione dicunt intelligi ad posunt literaliter ⁊ moraliter. Quantū ergo ad literā verū fuit q Romani precepto/seu Vespasiani ⁊ Tyti hierm obsederunt: ⁊ circa eā fecerūt tres aggeres ⁊ sup aggeres fecerūt pallā. i. castra/unde dr de pallio hoc est de palis. Capientes autē civitatē eā destruxerūt. Judei autē ḡ infra muros ⁊ spelancie latitauerūt ⁊ redierunt. ⁊ civitatē reedificare cepērunt. Tunc romani illuc miserūt Helium adrianū qui civitatē fundituꝰ euertit ita qꝫ lapis sup lapidē nō remāsit. Juxta loca tamē illum quādā civitatē eis reedificauit. ⁊ suo nōe eā Helyā nominauit. Et longo tpe sic vocata fuit. qz autē illa civitas nō sit modo ut prius erat. patet qz sepulchra christi tunc erat extra muros. Modo autē in medio civitatis est. Illam autē pictorū dicit Aug. sup Jo. Romani a deo habuerūt/licet spūs sūs scriberēt. et dicit Aug. ibidē qz in hoc romani facti sunt instrumētum fratri. nō regnū placati. Facti sunt fecuꝝ/ et qua inde sunt excisi vindicta dei qua sunt p meritis flagellati. et subdit Aug. qz pater qñ filiū verberat virgā proūcit in ignē/et filio seruit hereditatē. Sic Rom. illi pertulerūt ⁊ multi eorū deo credituri. ⁊ in fine mundi credituri sunt. Noluit esse de⁹ ut tanti pereūtes cōmūtur/sed disperguntur propter tres causas propter quas etiā ecclesia nō plequitur iudeos. Sunt q quoꝫ hereticos. Primo qz in fine mūdi ois debēt conuerti. Juxta ps. Cōuertantur ad vesperam. ℣ Secundo vt sit nobis memoriale vīsce passionis. Quotiēs enim iudeos videmus tot⁹ passionis vīs recordemur. Ps. Ne ad eclas eos ne quando obliuiscantur populi mei &c. Tertio qz ipsi sunt librarii nostri Aug. super. ps. Ne forte pateant dicant nos dis, Deus exaltant literas litas compositas. proferimus codices a iudeis intimis vt confundamur aliter inimicos. Codicem portat iudeus vt inde credat xpianus Librarii nri facti sunt. qñ seruī post discipulos codicē ferre solent. Causa aūt hui⁹ euersionis ponit cū ps. Eo q nō cognouisti tpe pus visitationis tue. Hiere. xiij. Milgma in celo cognouit tpus sum turtur ⁊ hyrundo ⁊ ceconia custodierunt tpus aduentus sui. populus autē meus nō cognouit iudicium dñi. Gloria. Aues sua nouerunt tpora vt scilicet quādo ad celida festinantes loca rigorem hyemis declinare debēt: ⁊ versa principio ad solitas redire regiones. Dimisso autē unum verbū moraliter videamus. Dicit autē qz primo anno est multum audax ⁊ multe magnanimitatis ⁊ magnos capit aues. In scdo anno efficit pullum nudo ⁊ ad capiendos pullos ⁊ passeres se extendit. In tertio timidus efficitur ⁊ qz pisces ⁊ pennes sibi querit. In quarto sic est timidus qz nihil ymmo audet ymmadere. Et ad cadauera desiderii se cōuertit. In quinto sit sic miser qz nihil tangere audet: ⁊ fame moritur. Sic etiā sunt multi qui primo anno cōuersionis opera fortia faciunt. In secundo efficiūtur tepidi ita qz vix pauca facere volunt. In tertio ⁊ cogitationes volatiles ⁊ im mūdas recipiunt. In quarto ad immūdicias peccatoꝝ ruunt. In quinto tantā famē semper inueniunt: qz in tali fame miseri moriūtur. Scdo possunt ocra ista exponi moraliter. Peccator quidem in monte circūdatur coangustatur ad terrā prosternit ⁊ lapis sup lapidē nō relinquit. Circūdatur a demonibus. Venit quidē diabolus ad ipm morientē venit ad homos venit ad malos sed differenter. Venit ad christum quidem/sed nihil in eo inuenit suum. Joānis. xxiij. Venit enim princeps huius mundi: ⁊ in me non habet quicq. Grego. in homelia. Quia est hic mortalem hominē videt sibi aliqd ingenire in ipso posse se credidit/sed sine vlo peccato a mundi corruptione exiit qui sine peccato in mundum venit. Ad bonos etiā venit ⁊ sumit aliquid in eis inueniti/sed tamē eos rapere nequit: quia ea p eis debitū solvit. Ere. Venit iniquit princeps mundi huius &c. Hoc dicere nō presumpsit petrus clauiger celestis nec paulus ad celum raptus. Nec ioannes in fine ap̄ls receptus quia sine culpa in mundo esse nō potuit: qui in mundum cū culpa venit. Venit etiā ad reprobos ⁊ sua munita in eis inuenit: ⁊ eos ad tartara rapit. Grego.

Malignus spūs ab anima egredit̄ opera requirunt: mala que fuerunt replicant vt secum ad tormenta trahant. Specialiter aut̄ diabolus ad mentes venit vt de ar tificiis Scē eos tentare possit. Nō enī tāc diabolus hoc meretur immittit suggestiones deuitari vel honoris vel delitiarū qz possit filii mortem respondere ad quid mihi diuitie qz eas mecū nō possum portare. Ad hō delitie: qz vermes statim corp⁹ meū debēt comedere. Ad hō honores qz statim in puluere debeo redire. et ideo immittit sibi suggestionem de fide que est fundamētum vt illo destructo totū edificiū destruatur. Ideo in ordine nostro est laudabile cōsuetudo vt si aliq̄s frater in extremis laborat. Facto aliquo signo. fratres obiectis qui in lectis siue in mensa sunt ⁊ ad mortem vocando symbolū fidei currit. Secundo peccatos in morte coangustat a peccatis. Demones ostendūt sibi peccata ad memoriā vocāt vt ad desperationē trahāt Greg. Malignus spūs animā vndiq̄ angustiat qz est nō solum operis/verū ⁊ locutionis iniquitates recitāt: vnde qui pr⁹ se per multa delinauit in scelere ad extremū de ebꝰ angustiat in retributione. Dehā est illa ale nō vere ⁊ ideo in angulo ⁊ in arcto multi posita erit. Ber. Tue loquelle simul et opa dicēt. tu nos egisti/opa tua sum⁹ nec te relinquem⁹ sed semp tecū ad iudicii ꝑgemus. Ideo nō est tuū bonum in extremis laborantē inducere ad veram recordationē suoꝝ peccatoꝝ sed potius ad suam venie/ac memorialē ofitice passionis. Romas/ ⁊ ad recordationē suoꝝ bonoꝝ que in vita fecit: ⁊ pro quib⁹ de⁹ mla sperare potest. Tertio homo in monte ad terrā prosternitur. qz corpus incineratur. Eccli. xlj. Ex terra facta sunt omnia ⁊ in terrā pariter reuertētur. Noluit autem dñs hominē facere ne aqua ne esset nimis delitiosus. Nec de aere ne esset nimis iracundus. Sed de terra que est elementū frigidum ⁊ siccū ⁊ infrigidat ab igne tractabile esse nō ab homine laticulari infirm⁹ a timore stupēte. Quia aūt homo bonū fecerit corpus terrestre animā habitauerit cooperit in celo est habitat terra ea ⁊ in terra infernali sepeliet̄. Luce. xvi. Mortuus est diues ⁊ sepultus est in inferno. Vident tractū ignis eum ⁊ in igne gehenne comburet̄. Job. xxi. Ignis est deuorans consummationē deuorans. Dicit deuorans/ Eccl. xx. Submersi sunt quasi plumbū in aquis vehementibus. Dicit sup

verbū inuentus eo: et ideo graviter allidet̄ ria. Job. xxx. elevasti me et quasi sup ventum ponens allisisti me valide. Bonis autem qui habuerunt animā celestem dicet: celum eo: et ideo in celo regnabit in eternum. Matth. xxv. Possidete paratum vob⁹ regnum &c. Quarto lapis super lapidē nō relinquetur. Quod qualiter sit intelligēdum Grego. ostendit in homelia dicēs. Peruersa mea cū peruerse cogitationes adhuc peruersiores adijciūt: quid aliud qz lapis dem super lapidem ponit. Sed cū ad vltimum suam anima ducitur omnis illa cogitationū suarū cōstructio dissipatur. Justa illud. Ps. In illa die peribunt cogitationes eorū. nec mirum si anima sic dissipatur in morte que prius fuerat dissipata in vita sicut ostendit Origen. dicens. Nemo christi cultor templum est dei integrum et perfectum: sed si fidem tenet ⁊ opera deserat templum est ex parte constitens et ex parte destructum. Si aūt in peccato permaneat/sic paulatim minuitur donec in ea lapis super lapidem mandatorum dei nō remaneat qui non destruatur.

¶ Sermo.iij.

DOm⁹ mea domus oratōis vocabit̄ &c. Confunde xp̄i erat qz quādo veniebat hierusalem vt ad templum currebat quod facie dat duplici de causa: vt dicit Chrys. primo vt in hac exēplū nobis daret. Unde dicit. Propter erat boni filii venientis hierusalem vt ad domū curreret patris. Ita aūt imitator xp̄i factus cū aliqñ ingrediūr Jherusalē civitatē. Primo ante oēm actum ad ecclesiā debet currere. Scdo vt sacerdotium honoret. Dicit enī qz sacerdotiū est sicut stomachus in corpore qz sicut stomacho languente ola alia membra languēt: sic qñ sacerdotiū languet: laguēt ola membra subditor. Ideo xp̄s exiēte sue passionis curare voluit ad templum venit ⁊ vendentes ⁊ emētes eiecit. Sacerdotes in atrio templi bonos ⁊ ones tenebāt: ne ex defectu hostie se aliquis excusaret. Capsones etiā sibi fabāt vt nō haberēt vñ emerēt pecudā mutuarēt. Ista autem tanta avaritia sacerdotū fuit magna causa destructionis iudeoꝝ. Unde dicit beda. Post numerata mala ingressus in templū vendentes ⁊ emētes eiecit. In hoc immenso qz ruina populi maxime sacerdoti culpa fuit. Nisi enī vēdētes ⁊ emētes potuit ostendit vīs radix pestilentie posset. Respondo aūt ad predicta verba dicit ab initio. Dom⁹ mea

Universidad de Deusto
Biblioteca

bomus ofonis vocabit. Dom⁹ aūt de ad quadruplū officiū erit facta sicut ex plenti euāgelio colligit. Primo em facta est deo ad habitādū ꝙ notat ei⁹ dñm. Dom⁹ mea. i. mihi ad habitādū electa. Apoc. xxi. Ecce tabernaculū dei cū hoībus & habitabit. &c. ū. Paral. xvi. Elegi locū istū vt sit nomē meū ibi in sempiternū & permanēāt oculi mei et cor meū ibi cūctis diebus. Et quibus ver bis habet ꝙ de⁹ in ecclesia ponit ocios⁹ suos nomē suū & cor suū. Oculos suos ibi habet quibus videt ofones genuflexiones et lachrymas ad honorē quib⁹ etiā videt panitē tes ornamentos. Unde. Super primā epīam ad Thessa. Qui i oratiōe vult exaudiri amota a se pōpa inclinare se debet vt dei imitatores sint. Habitus namq; superbus nō impetrat ꝙ orat & nec de se recta facit credi. Et ideo magis hoībus mulier splendescere videtur/ꝙ tomagis a deo despicitur. Unde et ibi dicit illos & illas qui verba vana et detractoria in ecclesia loquantur. Legitur de sancto Sixto ꝙo iamestim⁹ simul in ecclesia cōsistens in risum est maximō pronocatus: asserens se vidisse demonem loquētem in ecclesia scribentem et cum charta descendere et ille cum dentibus eam dilaniare vellet. subito charta fracta capoē eius valido ictu muri impetū facta vt sonitus collaudonis et vulnus capitis sequeretur et ille gemuit. Unde etiam filios qui ecclesiā polluunt per aliqua illicita vel secularia que ibi faciunt. Legitur ꝙ pompeius equos in portich templi salomonis stabulari fecit. et cum vbiq; ad otem illam staret fortunus tissimus manib⁹ postea pugnauit; quin semper ab hostibus vinceretur. Ecce ibi habet nomen suū quia domus dei vocat. Domus aūt a domo domus appellari cōmeruit quia domaretur. i. humiliētur in ea vbertate et ex hoc humiles & boni sunt domus dei. Superbi aūt vbi vocari domus luciferi. Et cōm hoc poterit detinari a bonis quāque elevatus sit ꝙdām structurā domus. Et per optime hoc nomē sūgbis cōpetit talibus qui gloriātur & vltātur ea: cum etiā hoc derivat a sup et hoc beatitudo in ea habētes

na. ꝛ ideo petenda sunt cū oratione. sunt dona paria. ꝛ ideo petenda sunt cū pario desiderio ꝛ affectione. sunt trāsitoria. ꝛ ideo petenda sunt sine intētiarū replicatione. Secundo ille pharisē habuit malū principium. Assedit enī vt oraret sed nihil orauit. ꝛ sed seipsum laudauit. publicanū insultauit. ceteros homines cōdemnauit. Tria quidem mala ceteris ꝓmebat. ꝛ rapinā adulteriū. ꝛ iniustitiā. Sed ꝓtra illa tria mala dicebat se habere tria bona. Nā cōtra rapinam dicebat se habere decimarū solutionē. qui nō tā alteri nō rapiebat sed etiam sua dabat. Cōtra adulteriū dicebat se habere sue carnis macerationem dicens. Ieiuno bis in sabbato. Contra iniustitiam habebat publicanū in abominationem quasi diceret. adeo sum mihi ꝙ ceteri peccatores cōsortia sicut ꝛ istius publicani abhorreo. ꝛ tamen in veritate ipse erat raptor. iniustꝰ quē est propriꝰ dei sibi vsurpa[illegible]. Glosa mea alteri nō dabo [illegible] rat adulter qui deū qui eū ꝓhibuit amplexabat. ꝛ cū mundo amicitiā fecerat. Jacobi. iiii. Adulteri nescitis quia amicicia [illegible] mūdi inimica est dei. Ipse erat inimicus huius. Iuno enim reddebat ꝓpter qđ debebat. ꝛ eo qđ seminabat. ꝛ deo in eo qđ decimas dabat. ꝛ primo tñ ille iustꝰ nō reddebat qđ ipsum teneretur reddere. Licet sit sic se iustificaret ouplex. tñ petit in oratione. ꝛ iustificatꝰ simulata. ꝛ tandē iudicatꝰ. Simulabat enī se habere iusticiā ꝓpriā ad illā partē ꝙ est declinare a malo dicēs. Nō sum sicut ceteri homines. ꝛc. Et illā ad illā que est facere boni dicēs. Ieiuno bis in sabbato. ꝛc. Fuit etiā in eo tumor superbie per quā publicanū despiciebat dicens. Scitote hic publicanus. Quanimo aūt pharisēus ista verba superbe ꝓferebat. ꝛ verum dicit quia in hoc mūdo sunt multi raptores iniusti ꝛ adulteri. pauci pro ꝛ sunt qui ieiunāt et qui decimas soluant. Raptores quidē sunt multi. ysa. lxi. Rapina pauperū in domo ꝛa. In huius iniquitatione dicit Leui. xi. Accipite ē non comedetis ex ea genus fuit. ꝙ raptores non imitabimini in rapina. Et dicit intra genus fuit. quia tria sunt genera accipitrum. Quidā enim sunt qui tantum rapiunt sibi ꝛ pullis suis. Sunt accipitres filiastrea. Alij sunt qui tantum rapiūt ꝓximis suis. Sunt accipitres domestici. Alij sunt qui rapiunt sibi ꝛ dominis suis. Sicut accipitres gulosi qui antē dominum ad eos venīat partem prede quam ceperant comedunt. ꝛ partem dominō dimittunt. Sed modo sunt quidam qui rapiūt sibi ꝛ filiis suis. Isti sunt ꝓsurarii ꝛ usurarii. Prouer. i. Sic semite oīs auari animas ꝓsidentiū rapiūt. Alij sunt ꝙ rapiunt ꝛ dñis suis. Sicut mali officiales ꝛ baiuli Abachuc. ii. Ve ei qui multiplicat non sua. Alij sunt qui rapiunt sibi et alijs sicut raptores soci. Prouer. xxiii. Ne emulatus fueris viros malos nec desideres esse cū eis quia rapinam meditatur mens eorū et fraudes labia eorū loquuntur. Secundo sunt etiam in hoc mūdo multi iniusti de quibus dicitur. Sap. xi. ꝙ deus creauit omnia in pondere numero ꝛ mēsura. Sunt igitur iniusti qui iniuste numerāt. qui mala alijs credūt esse multa sua ꝓ pauca vel nulla. De quorum numero erat iste pharisēus qui mala alioꝝ numerabat ꝛ sua tacebat. Alij sunt qui iniuste ponderāt. qui mala alioꝝ facinora grauia ꝛ sua leuia. Matth. vii. Quid autē vides festucam in oculo fratris tui et trabē in oculo tuo non vides? Alij sunt qui iniuste mensurant et magnam mensuram ꝓceptorum ꝛ penitentiarum alijs imponunt. ꝛ ipsi digito suo minimo eo tangere nolunt. Ut dicitur Matthei. xxiii. Tertio sunt in mūdo multi adulteri. et dicit adulter quasi ad alter. d. ꝙ ad alterius thoꝝ accessit. Heb. xiii. effusio eo sicut aqua ꝛ non crescas qz ascendisti cubile ꝓris tui. ꝛc. Ille tñ non fuit adulterij sed erā incestus. Leuit in libro de naturis animalium ꝙ camelꝰ nō ꝓpter matrē scilicet ꝓpter ingressum. Et ita magister camelorum semel matrem caput coopertuisset ꝛ camelus sup eā saltasset casu velamen cecidit et cognita matre super magistrū insurrexit et ipsum calcibꝰ interfecit. Mulier aūt adultera peccat in deū et ꝓximum ꝛ trāsgredēdo. Peccat in virū et in fidē nō seruādo. Peccat in matrimonium herendes de adulterio statuēdo. De his dicitur. Eccli. xxiii. Oīs mulier relinquēs virū suū peccabit. Primo enī in lege altissimi incredulabit. Secūdo virū suū derelinquit. Tertio ex alio viro heredes sibi statuit. Pauci etiam sunt qui bis ieiunent in sabbato. i. in septimana. imo nec semel ieiunāt. ꝛ tam libenter ieiunare deberēt. primo quia ieiunio diabolum expellit secundum illud dominice. Hoc genus demonioꝝ non ejicitur nisi in oratione ꝛ ieiunio. Ambro. Ut de qualia sit virtus ieiunij. qui ex sputo suo homo ieiunans serpentē occidit. Secundo vitia extinguit ꝛ ad paradisum reducit. Aug. ejus quandiu abstinuit virgo fuit. et in paradiso permansit: quando autem ꝓceptū abstinentie ꝓlauit libertatis incentiua sensit et de paradiso ejecta fuit. Tertio deum ad misericordiam cogit sicut patet in niniuitis contra quos deus cōminatus fuerat penam sed ipsi mutauerunt vitam et statim deus mutauit sententiam. Pauci etiā sunt qui decimas ꝓsolūt. cum tamē sit ꝓceptum. Malach. iii. Inferte omnē decimationem in horreū meum. ꝛc. Adhuc. ii. Vereor ei qui multiplicat non sua. Alij sunt qui rapiunt sibi et alijs sicut raptorum soci. Prouer. xxiii. Ne emulatus fueris viros malos nec desideres esse cū eis quia rapinam meditatur mens eorū et fraudes labia eorū loquuntur. Secundo sunt etiam in hoc mūdo multi iniusti de quibus dicitur. Sap. xi. ꝙ deus creauit omnia in pondere numero ꝛ mēsura. Sunt igitur iniusti qui iniuste numerāt. qui mala alioꝝ creditā esse multa sua ꝓ pauca vel nulla. De quorum numero erat iste pharisēus qui mala alioꝝ numerabat ꝛ sua tacebat. Alij sunt qui iniuste ponderāt. qui mala alioꝝ facinora grauia ꝛ sua leuia. Matth. vii. Quid autē vides festucam in oculo fratris tui et trabē in oculo tuo non vides? Alij sunt qui iniuste mensurant et magnam mensuram ꝓceptorum ꝛ penitentiarum alijs imponunt. ꝛ ipsi digito suo minimo eo tangere nolunt. Ut dicitur Matthei. xxiii. Tertio sunt in mūdo multi adulteri. et dicit adulter quasi ad alter. d. ꝙ ad alterius thoꝝ accessit. Heb. xiii. effusio eo sicut aqua ꝛ non crescas qz ascendisti cubile ꝓris tui. ꝛc. Ille tñ non fuit adulterij sed erā incestus. Leuit in libro de naturis animalium ꝙ camelꝰ nō ꝓpter matrē scilicet ꝓpter ingressum. Et ita magister camelorum semel matrem caput coopertuisset ꝛ camelus sup eā saltasset casu velamen cecidit et cognita matre super magistrū insurrexit et ipsum calcibꝰ interfecit. Mulier aūt adultera peccat in deū et ꝓximum ꝛ trāsgredēdo. Peccat in virū et in fidē nō seruādo. Peccat in matrimonium herendes de adulterio statuēdo. De his dicitur. Eccli. xxiii. Oīs mulier relinquēs virū suū peccabit. Primo enī in lege altissimi incredulabit. Secūdo virū suū derelinquit. Tertio ex alio viro heredes sibi statuit. Pauci etiam sunt qui bis ieiunent in sabbato. i. in septimana. imo nec semel ieiunāt. ꝛ tam libenter ieiunare deberēt. primo quia ieiunio diabolum expellit secundum illud dominice. Hoc genus demonioꝝ non ejicitur nisi in oratione ꝛ ieiunio. Ambro. Ut de qualia sit virtus ieiunij. qui ex sputo suo homo ieiunans serpentē occidit. Secundo vitia extinguit ꝛ ad paradisum reducit. Aug. ejus quandiu abstinuit virgo fuit. et in paradiso permansit: quando autem ꝓceptū abstinentie ꝓlauit libertatis incentiua sensit et de paradiso ejecta fuit. Tertio deum ad misericordiam cogit sicut patet in niniuitis contra quos deus cōminatus fuerat penam sed ipsi mutauerunt vitam et statim deus mutauit sententiam. Pauci etiā sunt qui decimas ꝓsolūt. cum tamē sit ꝓceptum. Malach. iii. Inferte omnē decimationem in horreū meum. ꝛc.

Veruntē aūt istud ꝓceptū quadruplici ter remunerant. Primo remuneratione tēporali que est abundantia rerū. Secūdo remuneratione corporali que sanitas est corporum. Ꝓ his duobus dicit Aug. Si decimas dederis nō solum abundantiā fructuū recipies. sed etiam sanitatē corporis cōseq̄ris. Tertio remuneratione spirituali. que est remissio peccatorū. Quarto remuneratione celesti que est adeptio celestium premiorū. Ꝓ his duobus dicit Aug. Qui vult sibi ꝓmittī eternū comparat ac peccatorum omniū ꝓmereri decimas reddat. Qui autem decimas non soluunt tria mala incurrūt. Unum est penuria rerū Aug. Mala nostra nostri ideo copia omniū abūdabāt: qz decimas dabāt. Modo aūt quia discessit tanta devotio dei. accessit ꝓdicatio fisci. Nā sicut ficus quod nō recipit ꝛro. Ideo hec est dñi tam districtissima cōsuetudo. vt si tu illi decimas nō dederis ad decimā venturus esse cuncti est eterni supplicii. Aug. Redde de tuis aliter de tuis ceteris ad partem decimā angelorū que de cele cecidit in infernum. Tertium est quia hoc est grave peccatum Malach. iii. Si affliget homo deum quia nos cōfligitis me. Et dicitis in quo conflimꝰ tam decimis et in primitijs. Intellige pharisēum illē habuit malum ꝓpositū. qui descendit reprobatus. Fecit enim sicut ille qui nescit medicus qui videtur in se sanasse animo lasciue dicēs. Ieiuno bis in sabbato. pulmus suarie ovicēs/decimas do. ꝛc. sed non sanauit pulmus superbie fecit etiā sanauit. Quanta qui in mani cordis sui ob superbie. Fecit etiā sicut iniustus publicanus qui omnia ista claustri claudit et vnum ꝓximum ciuitatem cordis sui inhabitandū per ostium ꝛ iuuenia claudit. In cuius ꝓhibitum ꝓpter elationē aperuit quā fraudulenta iniusta sunt cetera cū locus unus de quo ꝓhibitus patet nullius munitus non est.

C Sermo. ij. unde supra.

PUblicanꝰ a loge stans nolebat nec oculos ad celum leuare. sed percutiebat pectus suum. ꝛc. Consecutiue ista est quodā speculū mētis in quo quilibet sua pulchritudinē ꝛ fealitatē speculari potest. sepe aut contigit ipsum speculū consciētie depingat tumore superbie. et tunc est speculum mendax. quia non indicat homini veritatē de se. Hoc patet in isto pharisēo cuius cōscientia sibi mentiebatur tanqꝫ si esset mundus cum esset lepr̄osus. Ideo bene ꝛ significatur per Naaman. iiij. Regum. v. Qui interpretatur decorus/cū tamen esset leprosus. Conscientia autem publicani fuit speculum verum. quia in eo videbat se esse reū. ꝛ ideo suas fealitates mundare cupiebat/dicens. Deus ꝓpicius esto mihi peccatori. Uter ꝙ datus enim est nobis in speculum scilicet pharisei sum vt videamus ꝙ sit macula superbie detestāda. et publicanus vt videamus ꝙ sit pulchritudo ꝓfitentis ꝛ penitētie diligēda. Tenet autem publicanus ille typū peccantium penitentium et iustorum. Peccantium quidem quia dicit ꝙ publicanus erat. qz a longe stabat ꝛ qz ad celum oculos non leuabat. Peccatum enim in hoc tria mala facit quia ipsum inficiat a deo. dīgat et excecat. Infamat aūt dum facit ipsum publicanum. i. publicū canem. i. publicum peccatorē. ꝛ quia publicanus dicitur quasi publicus canis. Talia enim publici peccatores quo ad deū et quo ad ꝓximos sunt infames. Hie. iii. Frons meretricis mulieris facta est tibi. nolmisti erubescere. Sunt tamen aliqui qui pre verecundia humana peccare dimittūt. sed qñ latere possunt peccare non desinunt. eccli. xii. Si inuenerit ibi pus malefaciendi malefaciet. Alij sunt qui quātunch qz latent adhuc tamen peccatis pitant/scitēs se a ꝛro latere nō posse. Ecclesiastici. xxiii. Oīa videt oculus eius. Alij sunt qui etiā si homines scirent latere et deū ignorare. adhuc tamē peccare dicunt. Sene. Si scirē homines ignoraturos deos ignoraturos. Quidhuc tamē peccare dedignarer. Illi igitur qui peccāt occulte sunt mali. Illi qui publice sunt pessimi. Illi qui nō peccare tē etiā si homines latere et sunt boni. Illi qui nō peccarēt etiā si homines lateret et deus ignoreret sunt optimi. ꝛ De his duobus dicit Ambr. in libro. de offi. In terre hiatu ꝓpter detestatione illius ꝛ ideo dicit. et qui dicit ei equū inuenisse a Platone inducitur qui ei in latebriduo suis ꝛ res habuerat quas vt aperuit hominē mouentē ibi reperit et annulū de eius manu sustulit. Qui cum ad cōpatrocinia regionis rediisset et annulum in dextera posuisset ipse omnes videbat a nullo videbat. Deinde per annuli opportunitatē regine stupro potitur necem regi intulit. ceteris qui sibi nocere poterant interfectis libere regnum obtinuit. Postea habuit ꝛ Amb. Ita huc annuli sapientie beneficio eius posset latere cum delinquerit, non minus ꝛ agiet peccatū qꝫ si nō posset latere. Non enim latebra sapientis spes ꝓ punitionis. sed innocentia est. Scito

Universidad de Deusto
Biblioteca

petūs a deo hoīem elōgat. ho. Longe a peccatoribus salus, et q̄ petūs lōge erit a deo, ideo sepe erraī de paradīso. Nimia est elōgatio scōm Basilīū facit errare circa trīa. P. circa ītitatē, et ponit exemplū su sole et insulis; quia sol cū sit ītr saltē octies maior terra, tñ pter nimiā elongationē tam parua esse videtur. Insule etiam marīs cum sint magne propter nimiā elōgationem videntur esse parue colline. Scdo circa qualītatē ponit exēplū de rebus visis que sunt albe, sed pter nimiā distantiā videnī esse nigre. Tertio circa figurā ponit exemplū in turribus ciuitatis qui cū sint quadrate, tamē propter nimiā elongationē videntur esse rotunde. Eodēmodo cū peccatoī sit misc a deo elongatus non cognoscit deum. Ihūs ūt. i. q̄ potēs et q̄ imūdiciā; q̄ si cognoscerēt eū timerēt. Jere. x. Quis non timebit te o rex gentiū. Timent eī potentiā angelice potestates. Job. xxvi. Colūne celi contremiscūt. Timent eius potentiā etiam demones credunt et contremiscunt. Solus homo non timet; cū tamen dicatur Luc. xii. Timete eū qui postq̄ occiderit corpus habet potestatem mittere in gehēnā. Secundo non cognoscit qualis sit. i. q̄ sapiens et clarus; quia si cognoscerēt cor suū et ipso vicārē peccare erubescerēt: Eccleste. xxiii. Oculi eius multo plus lucidiores sunt solē circūspicientes oēs vias hoīm et profundum abyssi, et hoīm corda intuentes. Boetius. Magna est vobis si dissimulare non potūs indicta necessitas proditatis est ante oculos agitis iudicia cuncta cernentis. Tertio non cognoscit qualis figure sit. i. q̄ misericors, et pius: q̄ si eius misericordiā cognoscerēt nunq̄ desperaret. Est eīm eius misericordia quadra. i. quatuor angulos habēs. Primꝰ est q̄ peccatoī longanimiter expectat. Scdo est q̄ reuertentē statim recipit. Tertiꝰ est; quia olim petōrū priorū amplius non recordat. Quartus est; quia a culpa custodit. Tertio peccatū hoīem excecat, vt ad ceīam oculos nō possit leuare. Et hoc triplici ratione. Primo q̄ habet oculos infectos humore carnalis concupiscētie. Secūdo est q̄ macularū pudet abluī. Tertio q̄ homo q̄d primo erat facere malū ab dicere. Si ergo ante conspectū dei non erubuīt malū facere, quo ante cōspectū hominū erubescet dicere, ad ipsum ceīam recipiendū nō erubuīt; et ad ipsam eū placare dubitabo. Tertio habuit satisfactionem operis. Multo enim melius q̄ pharisēus deo satisfecit sine p̄tiuntia q̄ ille abstinebat a cibis, ille a peccatis. Bre. Jmaī tum quippe caro macerat̄; si a pmiis postmodū animus non refrenatur. Ihūs. Qui a cibis abstinent, et mala agunt demones imitat; quibus esca semper abest et culpa semper adest. Siue p̄ eleemosynas q̄ ille habebat suis deo et se diabolo. Ite vero totā se habebat deo. Unde dicit Chry. Qui eleemosynā pauperibus elargit sed cū animē aut corporis iniquitate pollutē; q̄d minꝰ est offert iudicie; q̄d maius est culpe. Sic quippe post deo et se diabolo. Sic p̄ oratione

ille se laudabat, iste humiliter orabat dicēs. Deus ppicius esto michi peccatōi. Terio ille publicanus gerit typum iustorum ideo dicit descendit hic iustificatus. Rūd. qui dam ad fontē mīe venerant pharisēus, et publicanus; sed ille stetit rectē iste ad fontē humil. et hui⁹ quadruplex est causa. Prima causa est q̄ ille venit cū vase tumido elatiōis, ille venit cū vase cōcauo humilitatis. Ja. Qui emittis fontes in conualles. Ubi bibent feras. alta siccabunt ima replent. Scdo q̄ ille venit cū vase pleno dicēdo. Jeiunio bis in sabbato, etc. Ille cū pateo cemo, q̄ nihil boni se habere estimabat. Phariseus enim in pleuit pars pacua, vt hy. eiusdem. iiij. Tertia causa est q̄ ille stetit ad fontē cum ore erecto: iste cum ore ad fontē inclinato. Prouer. ij. Incliua cor tuū ad sapiētiā. Quarta causa est; q̄ ille stetit ad fontē cū ore clauso, iste cū ore apto. ho. Os meū aperui et attraxi spīritū.

¶ Sermo. ij. vndecūpue.

OMnis q̄ se exaltat humiliabit: et q̄ se humiliat. etc. Si consideremus cristi regis in lucifero superbientē et in ihū se humiliātē, iā eius elatā virgine tā humilē purpuratū: et lazaro ploratū in pharisēo se extollēte et publicano penitēte. Ut ihūs manifeste ih̄ verū sit q̄ hic dicit. ego autē q̄ se exaltat humiliabit. etc. Sicut autē dicit apc. in matt. et ihē in glo. Quatuor sunt q̄ a humoris vel cū aliq̄is bonis p̄ meritis natū putat. aut cū iactat se hoc nō ita est. cū de pectō ceteris appetit singulariter videri hoc quod hī. Oēs ena vitia hūilitat hominē ostēdūt ad huiusmodi vitiū detectionē. Prima vilitatē sicut pha. Math. viij. in Babilone magna quā edificaui in robore fortitudinis mee. etc. et statim subdit. Euigilate ab hoc tua semē quasi boa comedes. Scda spes ficut pha. in lucifero q̄ ex propriis viribus potuit vltra pare dei equalitatē dicēs. Esa. Ponā ad aquilonē sedē meā. etc. et subdit. Usq̄ ad infernū detraheris in pfundū lacus. Tertia spēs hūilitat ostēdit ad extremū pauperē q̄ ante q̄ ingrediat in iudicio apparebit vbi multi qui dicebant esse meritis pleni repent vacui. Ho. ihūs dicit apoc. iij. Dicis q̄ diues sum et locupletat̄ et nullius egeo et nescis q̄ tu es miser et miserabilis et pauper et cec⁹ et nud⁹. Quarta species hūilitat est q̄ ad infimā suppeditationē. Iustum est enī vt q̄ se super alios singulariter efferebāt infra illos humiliati subiaceāt. Quod patuit in pharisēo q̄ sup publicanū se extulit et ideo reprobat⁹ et publican⁹ iustificat⁹ fuit. Debemus ergo aliorū facta semp meliora estimare q̄ nr̄a. Greg. Certū est q̄ hūilitatis radīe se illuminat q̄ aliēa bona subtiliter pēsat; q̄ dū ea q̄ ipse fecit facta ab aliis cōcupiscit tūc tumoris fuge qui intus se singularitate erūpere nititur premit. Jde sicut inedituū est elatiōis cōfidētia deteriora, sic et cautela respecto meliorū. Also oēs peccāt⁹ superbie videamus de ipsa hūilitate. De qua duo vīdēda sunt. Pmo q̄ sunt illa q̄ nos ad hūilitatē inducūt. Scdo q̄ homo ex hūilitate puenīat. Ad hūilitatē aūt nos inducit cōsideratio nr̄i et cōsideratio dei. Unde Aug. se hec scribit hūmilitatē. Hūilitas est ex intuita ppie cognitionis; vel alie pōtionis et sui cōtēptus voluntaria mētis inclinatio. Ex cōsideratione aūt ppie pōtionis ad hūilitatē se reducebat qui dicebat Gen. xviij. Loquar ad dñm meū cū sim puluis et cinis. Bern. ad eugenium. Salubris sit copulatio et cognitio sui et summum pontificem attendas te pariter vilē et infimū cinerē et nouā nūciā esse. Unde rex pacis patētissimē rex cū infinita multitudine sui exercitus se altius cōspiceret fleuisse dicit eo q̄ infra cētum annos tota illa multitudo cinerē esset cōsumpta. Ad. Regem meū vocat holofernes exercitu tam potēs ego aūt fateor me esse regem pulueris. Hiero. in epistola Pliatonis fuit olim sapientiū vītā meditationē esse mortis. Ad illā aūt hūmilitatē reducimur. Michee vt humiliatio tua in medio tui. Mediū aūt ppositi vtriq; extremū. Duo sūt extrema in hoīe sunt nāturalitas et mors. Medīū aūt inter hec est vita. Hūiliari igit debem⁹ ptēplādo nostrā nāturalitatē vītā et mortē. Bern. Unde pfi venerabilis et erubescere debēs fo. q̄ longe miserabiliorē quo videar et tremisce. Interrogauit ihē quēdā phm dicens. Quid est ihēsum et ihē ero? est. et ridet. Speraui fidelium duo fore. q̄ eīa verū. Legit. q̄ cū aristoteles morti appropinquare discipuli eī rogauerūt vt aliquod vbi sentētiosum p̄ testamēto eis relinqueret. Qui ingemiscēs ait. Hūiliat⁹ in hac mūdi intrau. Anus⁹ vixi. et plurbalmo egredior iuste? et iniust⁹ quoq; ō. Ubi ostēdit suā nāturalitatē fuisse miserabilē cum dixit. Hūiliat⁹ in hac mūdi strauī. Nā intrauit cū peccato cum fleti⁹ pauper et nudus. Deinde ostēdit suā vītā fuisse penalē cū dixit. Anus⁹ vixi. Est tamē questū laboris aut fletus laudabile. ho. Laborauī in gemitu

mor. Quedā culpabilis dicit. ix. ca. Ut inique agerent laborauerunt. Quedā indifferēs. Job. v. Homo natus ad laborē. Anxietates autē quas iste pertulit in scribendo ⁊ docēdo nō ewerit sibi meritorie: quia ratione non pertulit propter deum sed propter famosū hūanū. Deinde ostendit q̄ habuerit certū tristabilē cū dixit. Conturbatus est dolor. Peccatores enī cōturbati morimur: siue propter terrena que dimittīt: siue propter denones que conspiciunt: siue propter penā eternam quam expectant et ideo dixit. Insecus et ignarus quia sicut dicit. Ecclesiastes. ix. In inferno non est ratio nec scientia nec sapientia. Secūdo inducimur ad humilitatē ex cōsideratione xpi. Qui secundum Bern. humiliauit se plus ad carnē: plus ad crucē ⁊ plus ad mortem. Phil.ii. Hūiliauit semetipm. etc. Ibi dicit unz. Ecce habes humilitatis exemplū superbie medicamētū. Quid igit talumnescis homo o pellis morticina quid tenderis. o sanies fetida quid insolaris/pulcepostamus humilis ⁊ tu superb⁹. caput humile ⁊ membra superbi. Et quo ipse ille qui sic erat magnus sic est hūiliatus: docet dominus Francuncq magnos humiliari. Eccli.iii. Quanto magnus es humilia te in omnibus. Prelatum est cōsiderare deo se debet humiliare in omnibus vt illos q̄bus preesse potest meliores. Phil.ii. In humilitate superiores sūmi ⁊ arbitrātes. Coram subditis vero aliquādo debet se humiliare in actibus exteriorib⁹ in aliquibus: aliquādo in multo. Sunt enī quidā pusillanimes qui ducitur deū genitale. sed transmutat seueritate. Circa hos debet se humiliare in omnibus. Greg. nazianzenus. Alios curare lenitate debemus alios curare humilitate. Alii sunt presumptuosi qui ex pietate benignitate superbiores fiūt. Cōtra istos in nullo debet se humiliare: sed eorū superbiā frangere. Basilius. Quibus nec ad horā cessimus subjectio. ⁊c. Alii sunt qui in fecunditate frā suā ⁊ lenitate soluuntur. Cōtra istos debet se hūiliare in aliquibus faciēdo. f. indepamentō. De quo dicit Basi. Facilēdū est quedā tēperamētū ne nec nimia asperitate frāgāt subditi/nec nimia lenitate soluātur. Secūdo dicēdū est q̄ne bona nobis ex hūilitate puenīt. Ipsa est humilitas multū deo placet: diabolo multū displicet bo⁹ multū pdest. Deo quidē multū placet. Tum quia deum honorat. Eccli.o. Magna dei potentia solus ⁊ ab humilibus honoratur. Tum quia nobis ea ipa multū cōmēdauit. Matth. xi. Discite a me q̄ mitis sum et humilis corde Jesus. Nō dixit. Discite me mirabilem facere aut mortuos suscitare: sed quia mitis sum et humilis corde. Tum q̄ hūilitas ad nos deū inclinat. Quod patet in publicano qui nō audebat appropinquare deo/statim sibi deus appropinquauit: q̄ non audebat ad celū respicere: misit ipsum deus oculo suę misericordie respexit q̄ de se penitere cognouit: mox ipsum petijt de⁹ ignoscere habuit dixit gl. ibidē. Si humilis non audet appropinquare: vt deus appropinquet nisi aspicere vt aspiciat/prouocat peccā ⁊ penitere de secerigit. vt de⁹ parcat pītēt. ⁊ cognoscetur vt de⁹ ignoscat. Secūdo diabolo multum displicet. Ab q̄ ei⁹ caput pterit. Caput serpentis infernalis superbia est q̄ tunc cōterimus q̄n hūilitatē sibi obstinimus Bern. ibi. Ipsa pterit caput tuū. Ab q̄ laqueos eius euadit. Ab eū Anth. mundū laqueis plenū pcipitasset ⁊ terrogaret q̄s eos euadere posset/audiuit hūilitas. Tum q̄ diabolū vincit vñ dixit diabolus Machario. Si tu fortunas ego cibum non sumo si vigilas ego somnū non capio. si paupertatē seruas ego nihil possideo vna q̄s me vincit. f. hūilitas tua. Tertio hoc multū pdest. Valet enī ptimo ad q̄rēdū infallibē cū sit aqueductus dei. Bern. Ideo fluēta gr̄e tanto tpe defuerūt q̄n nōdū interuenerat aqueduct⁹ ⁊ postea aqueductū hūilitatē scē marie. Secūdo valet ad virtutū cōseruationē cū sit balsamum dei. sicut est balsamū fundū petit ⁊ a corruptiōe custodit: sic hūilitas aīam scīm facit ⁊ virtutes pietuat. Bre. Qui sine hūilitate virtutes congregat quasi q̄ pulueꝛē in vētū portat. Tertio valet ad obtinēdū remissionē oīm peccatorū. Luce. xviii. Peccator publicanus iustificat⁹ ⁊ alnuginā tolerāda nō videt: q̄n q̄ homo se mīgrā. i. humiliē recognoscit diuina clemētia ignoscit. Ho. Intellecti vel paruulis dictū⁹ pbis ad alexādrū. Deus presto est largiri tibi sapiam: sed nō habes vbi eā recipias. Hoc dicebat q̄ Alexander sughs erat. Ptolome⁹ phūs inter sapientes sapientissimus est q̄ philosophus est. Quarto valet ad iudicij placationē: cū sit rectificatrix vel q̄si multoꝝ ēdām⁹ rēdo. Sz nec sallere cū q̄ pōt: q̄ nouit abscōdita cordis nec resistere viribus q̄ omnia est. Quid ergo restat nisi ad hūilitatē remedia tota mente pfugere. et ideo talibus min⁹ bonis ea supplere et

Ethica.xii. Sermo primus.

Xiens iesus de finibus tyri venit per sydonem ad mare galileę/per medios fines decapoleos/et adducunt ei surdū et mutum. ⁊c. Mar. vii. Iste due cintia tue. f. tepus et sydon

sunt inter medios fines decapoleos. est autem decapolis vt dicit glos. regio decē vrbiū trans iordanē ad orientē. Adduxerunt igit ad eū quendā hominē surdū et mutum diabolus instrumēta abstulerat magis necessaria ad salutē. f. auditū ne verba salutis posset audire/et loquelā ne de his que salutis sunt posset consilia petere. Per illū igitur surdum et mutū a deo curatum intelligere possumus peccatorē. Circa cuius curationē videnda sunt quedam antecedentia/⁊ quedā cōsequentia. Antecedētia fuerūt tria. scz adductio/deprecatio/et separatio. Primo est ipsum adduxerūt. Peccō est cum sit infirmus non pōt g se ad deū accedere: et ideo ops q̄ alioꝝ meritis adducatur. ⁊ ideo ma⁹ nime spectat ad prelatos quib⁹ nō sufficit ad deū venire nisi etiā alios adducāt maxime cum ipsi sint pastores/venatores/et piscatores. quia enim sunt pastores dicet eis Jesus. Pasce agnos meos. Joh. xxi. Ubi est gręr q̄ dat⁹ est ei deꝰ ⁊ quia sunt venatores dicetur eis. Ecce ego mitto vos multos venatores. Jere. xvi. Alter michi de penatione tua vt cōmedā. Qz sūt piscatores dicetur eis. Joā. xxi. Afferte de piscibus quos prendidistis nunc. Secūdo cum rogauerunt vt ipm curaret/q̄ quod patur intelligi q̄ aliqn precib⁹ tantū⁹ salus alicui impetratur. Job. xlii. Dominus remisit tue tuę orabit pro vobis. Facit etiā sacerdos. Tertio vt imponeret illi manus. Cultus etiā olim spectabant de sculptis ne faceret. vt habet Luc. xiii. Peccator enim non pōt ex meritis suis sibi obtinere salutē/cū sit infirm⁹/imm⁹ deus ⁊ dei inimicus accedere. qz est mūd⁹/nō pōt a deo aliq̄d petere. qz est dei inimic⁹ nō pōt a deo aliquid obtinere. scdo ps tre ad scīm virtutis effectū. Quia spē in deo mutabit fortitudinē. ⁊c. Pulcrū ad comparandū. Ho. Amicitie sūt in vita sine culpa hec michi minis strabat dei amici. ideo dixit. Jo. xv. Jā nō dicam vos seruos sed amicos. Tertio ipm ipsum de turba separauit/per quod datur intelligi vt illi qui salutē desiderant malas societates dimittāt. Dicit. ii. Egredimini de medio babilonis: ppe mcm. vt salueꝛ. vnusquisq; alam suā. ab ira furoris ipi. ⁊ nefaste molleat cor⁹ ⁊ timentes audiri qui audiatur in terra. Primo ydiotismo se separat qualibet mala vel societate. Secūdo ydiotismo eternam: ideo dicit. vt saluet vnusquisq; alam suā. Bene enim dat⁹ est saluet/quisq; alam suā. Bene enim malū. Prouer. xiii. Qui cū sapientibus graditur sapiēs erit. amicus stultoꝝ similis efficietur. Secūdo vtat ingemationē diuinā.

sum et palatiū sui. Debemus ergo ad ces
sum recipere eū ibi habemus amicum nos
strum. Proverb. xvij. Omni tpe diligit qui
amicus est. qt dicit et tpe q̄ vita diligit
a peccato custodiēdo. et in morte a demoni
bus defendēdo. et post mortem ad gloriam
deducēdo. ps. Tenuisti manū meā dexterā
et in voluntate tua deduxisti me. ꝛc. Secun
do ibi habemus thesaurū nostrū. Matthy.
vi. Ubi est thesaurus tuus ibi est cor tuum.
Et ite thesaurus vt habetur. Cop. iij. con
sicitur ex auro dilectionis vt debeat ex argen
to dilectionis proxīmi. et lapidibus precio
sis bonis operū. Tertio inde sperandus au
xilium nr̄m. ps. Pars. xxx. Cum ignorantia
quid agere debeamus hoc solū habem⁹ re
sidui vt oculos nostros dirigamus ad ta
bla. super illud ps. Firmabo super te ocu
los meos. Non auferam oculos meos a te:
qz tu semp leuas oculos tuos ad me. Quar
to ibi habemus palatium nostrū. ij. Cor. v.
Edificationē habemus a deo domum non
manufactam sed eternam in celis. Hue Con
cupiscit et defecit anima mea in atria domi
ni. Quartū concomitans est ingemuit.
Quod facere potuit. Primo vt ostenderet
humane nature veritatē. Unde dicit Beda:
qz quāl hō ingemuit sed quāl deus cura
uit. Secundo vt ostenderet peccati granita
tem quia tam graue est q̄ eam dei gemitu
est curatum. Tertio vt ostenderet gemendi
necessitatem Beda. Nō opus erat tibi cum
gemitu aliquid petere sed vt nobis gemēs
di daret exemplū cū pro nostris vel p nos
tros proximos erroꝝ / siue pro nostra vel
proximi innocentia. quarto vt ostenderet
suā sanctā pietatem per quā peccatoribus
ēpatitur / inuite punit. Esa. i. Heu cōsolator
super hostiū me. eis. Subsequentia fuerunt
tria. Primo est auris apertio. Signū alit q
homo bene audit est quādo percipit somnū
qui fit a suptori. i. a deo precipiēte. Ille est
deus ipsum in suis ꝛ Ponib⁹ nō audiret. Au
gm. Citius ecundit vna obedientia ofo q̄
decē milia cōtēptoꝝ. Qñ percipit sonū qui
fit ab infectori. i. pauperē pocifferanti. Sed
sicut dr. Prouerb. xxi. Qui obturat aurem
suā a clamore pauperis: et clamabit ipse ⁊ nō
exaudiet. Qñ percipit sonū q̄ fit ab equo. i. pe
cūnia venā possuādē. Eccli. xxxiij. Refrēa
primo tuo nocētī tertiū depeccati tibi pec
cata soluētur. Secūdam est vinculi lingue
solutio. Qñ tunc soluitur qñ lingua vitiur
ad orationē ad primi instructionē ad pec
cati cōfessionē ꝛ ad dei laudē. Alias est ho
mo mutus dicet. Sicut nāq̄ animalia dis
cimus muta: quia nō habēt verba formata
sic homo est mutus qñ nō habet verba dei
dita. Augu. in lib. cōfessionū. Ne tacētibus
veteraq̄ loquacēs muti sumus. Tertiū est mi
raculi publicatio. Huic enim ꝓpheta scripsit q̄
intracula publicaret eū tñ tribus de cautio
ne publicandū tur precipiebat. Primo vt nos
pigritiā nostrā ꝓiudicaret. vñ dicit Aug. q̄
p hoc pigris voluerat ostendere cū Moyses
more predicare deberēt quib⁹ subest vt pre
dicent qñ tibi ꝗ phibebātur tacere nō pote
rant. Tertio vt dātis ꝛ receptis beneficiis /
differentiā dānonstraret. Unde dicit Thoo
philus q̄ per hoc instruimur q̄ beneficia
dantes non debent laudes appetere. Sed
pientes pro debēt suos benefactores etiā
si nolint laudare ꝛ predicare.

¶ Sermo. ij. de eodem.

ADducāt eū
surdum ꝛ mutū
sicut dicit Theo
phylus. Hic ꝗ in the
corpore fuerit sur
da ꝛ dūma fuerunt
siue pestiferā etas
siue digiti eius sue
spiritum suo. ꝛ ideo aliquādo curabat per
tactum pestilentiorum: aliquando per di
gitum ꝛ aliquando per spūtum sicut patet
hic. Per istum igitur surdum et mutum
peccator intelligitur. Videamus ergo qua
liter est surdus et postea qualiter est mu
tus. Est enim surdus qui a non audit deum
inspirantem nec precipientem nec admo
nentem nec cōminantem. Sunt autem
maxime tria peccata que hominē surdum
faciunt. scz superbia / auaricia / et luxuria.
Videmus enim q̄ tribus de causis homo
aliquando surditatem incurrit / aut qñ in
aure inflatura nascitur / aut qñ terra repleā
aut quando putredine corrūpitur. In aure
istū anime superbia ponit inflatura. Aure
rus terrā. luxuriosus in immūditā. Super
bia enim est quedā inflatura in auribus ani
me ofiata que impedit ne inspiratio deuo
na vel aliqs verbū salutis ad cor transire
possit: ꝛ timore mentis est obstaculum pre
tatio. Aug. in lib. confessionum. Rimio in
flatū facies claudebat oculos mentis meā.
Illa autem inflatura superbie impermescit
in mente sicut nec ledere volet in vesica pen
tis inflata: que acupuncta celumnescit. Au
gu. O pellis morticina quid tenderis o fol
les fetida quid inflaris. Illa etiam infla
tura confringetur in die iudicii. Sapientie
Malleabitur autem a demonibus in infer
no. Proverbiorum. xxvi. Parata sunt derisi
sibus iudicia ꝛ mollesi peruentes stulto
rum corporibus. Auarus aut̄ ponit fur
rum. i. cupiditatē terrenorum: quibus dici
tur. Hiere. xvij. Terra terra terra. audi ver
bum dñi. i. de auribus anime tue terrā cu
piditatis remoueas: vt dei verba recipere
valeas. Et scitur ter terra qñ aurē hz terr
ea in oriēte indētibus loquit de auro ꝗ de
bono Job. xlij. Aut de terra est de terra loqui
tur. habet terrā in oculis qz libēt⁹ videt
aurū. ꝗ celū. Habet in auribus terrā qz libē
tius audit nominare aurū ꝗ sctm euāgeliū
Luce. xx. Nō saturat oculus vitu nec auris au
ditu implet. Luxuriosus ponit immūditiā:
cuius mēsa spūalis ad cor eius potest ascende
re. i. Cor. vi. Malus homo non percipit ea q̄
sunt spūs dei. Recte verba dei pht placere. ge
ne. xx. Audiet luxuriosus et displicebit ei
sc. Labia dñi sunt sancta similes sūt aspidi
bus: sentit se incātari tres hz allutius vna
est qz de caverna nō egreditur et qñs illa
caverna ita fetida: videntibus tamen pulchra
uigari. ꝗ foras egredi ⁊ incātari. Secūda
ra sigit ne incātatorē audire possit. Tertia
est qz ipā incātatoꝝ audire possit. Tertia
dam aurē cū cauda obturat. Incantatores
non sunt predicatores ꝗ incātāt serpētes in
fernales vt de cordibus petōrū erant. Pri
mum autē allutia habz luxuriosus ꝗ potē
mum fetida: videntibus tamen pulchra. Ter
tium est qz ipā incātatoꝝ audire possit. Ter
tia

insplēdor: q̄ non habēt superum amoris vel sci insplēdōrē amoris humani, q̄ enim alt quis sit sapiēs mercator vel magnus phi losophus vel phisicus nisi inde? propter hoc non est maior in amore dei sed in amore mundi, talis salt⁹ in sister loquēdo non aperit, quia tibi non docetur qualiter homo debeat deū laudare vel orare vel proximū edificare vel peccata sua in confessione dis cere. Legas in octauo libro aristotelis. Ani malium. ⁊ Hypocratis. In his ista non inue nies. Tertio sapientia est diuina que signifi catur per saliua dicit. ⁊ sapidam. Est enim sapientia a sapore dicta. Eccl. vi. Sapiētia doctrine secundum nomē eius est. Ista tu dicat de saporibus q̄ sunt. f. carnalia et ei se amara spiritualia dulcia. Ista muto los quidam aperit. Docet enim deum laudare. Eccl. xlviij. Benedicentes dñm exaltate eū quantū potestis maior est ei⁹ laude. Docet orare. Luc. xviij. Oportet semper orare ⁊ non deficere. Docet peccata confiteri. Ja cob. v. Confitemini alterutrum peccata ve stra. Docet proximos errātes corrigere de solatio consolationem impēdere, infirmos suscipere patientiam omnibus exhibere. i. Thessa. v. Rogamus vos fratres corripite inquietos consolamini pusillanimes suscipi te infirmos patientes estote ad omnes.

¶ Sermo. iij. vnde supra.

Bene omia fecit surdos fecit audire et mutos loqui. Ante ad uentū filij dei in carnē homo deum factorē o mnium rerum esse non credebat nec vel preces pta audire volebat. nec sua peccata recognoscebat; sed venīdo ch⁹ filius dei hīo trihus hominē infirmitatē q̄ modo deum factorem omnīū recōit. Ideo dicitur. Bene omnia fecit modo precepta dei audit. Ideo⁹ subdit surdos fecit audire et peccata sua recognoscit ideo subdit ⁊ mu tos loqui. In verbis premissis homo de tri bus beneficio deo regratiatur. primū est quia q̄ deus omnia propter hominē creauit quod notatur cum dicitur bene omnia fecit. Sunt autē tria opera dei. f. opus crea tionis redemptionis ⁊ glorificationis. Ista tria opera benefecit. Ps. Omnia in sapien tia fecisti. Opus creationis fecit potenter. Opus redemptionis sapienter. Opus glorificationis misericorditer. Opus quidē crea tionis potenter fecit: q̄ sola voluntate ⁊ so lo verbo cuncta creauit. p. Omnia quecūq; voluit dñs fecit. Idem. Ipse dixit ⁊ facta sunt. ⁊c. Augustinus lib. de ci. dicit. Deus ois potest facēdo quod vult ⁊ non faciendo quod non vult; propterea quedā non potest quia opus est. In hoc etiam superbia ap paret; q̄ creaturas tam magnas creauit. Ambro. Deus namque qui natura omnibus his est ipse etiā a visibilibus potest esse remo tus. Opus redemptionis fecit sapienter. Opus quod opifex de visibilitate sui manifestaret vt per certum incertum posset sciri. q̄ ille deus omnīū esse crederetur qui hoc fe cit q̄d ab homine fieri ei impossibile. Nec cedat quecunque alia creatura ⁊ faciat tale cium ⁊ talē terrā ⁊ dicam q̄ deus est. Se cundum opus scilicet reconciliationis fecit pa tienter Job. xxvi. Prudentia eius percussit superbū. i. diabolū. Erat enim diabol⁹ tam quā princeps qui in mari huius mundi cetera o bruorabat. Erat tanq̄ aqua qui in alta per superbiam se exaltat. Erat tanquā mare qui merita nostra omnia corrodebat. Sed christus eius piscem, hamum ⁊ murenā sapienter cepit. Nam piscem cepit hamo sue deitatis. Job. xl. Inextrahere poteris leuiathan hamo. Isido. de summo bono. Diabol⁹ qui in christo carnē inspexit que patebat quasi hamo diuinitatis eius captus est que latebat. Et subdit. Et est in christo hamus diuinitatis esca caro illius genealogie q̄ ex euā gelio recitatur. ⁊ abras misit ad christianos extendit. tunicā vero hanc lineam deus pater est. Secundo istum auē cepit lacqueo potestatis. Job. xl. Nunquid illudes ei quasi auī ligabis eum ancillis tuis. Isido. ubi supra. Illudus est diabolus in morte domini quasi auis. Nam christus sub lue carnis mortalitate abscondit diuinitatē vt aliquis quo eum velut auem improuisam prenderet. Tertio istum murenam cepit muscipula sue crucis. Ibi. Augu. Clenit receptor ⁊ vicit⁹ est deceptor et quid fecit redemptor captiuatori nostro? Tetē dit muscipulum crucē suam, et posuit in ea escam sanguinē suum. Ille vero rapuit sā guinē nīsi debitoris pter quod necessitā debitoribus. Tertium opus .f. glorificatio nis fecit misericorditer; quia licet dicitur i. Cor. ii. Quod oculus non vidit nec auris audiuit ⁊ in cor hominis non ascendit que preparauit deus diligentibus se. Sancti enim vidi pauli sunt a multis oculis corporalibus auditi linguarum. Et facti sunt spectaculum insplendium oculis. Iusta illud. i. Corin. iij. Spectaculum facti sumus mundo. ⁊c. Luc. vi. Beati eritis cum vos oderint homines et cum separauerint vos et exprobauerint et ejecerint nomen vestrum tanq̄ malum ecce spectaculum. Quia ipsi patti odia eodē recipient tantum merce dem quantam cor non sufficiet cogitare. Quia pauli sunt opprobria linguarū recipiēt tantam consolationē quātam aures nō pauci ficient audire. Quia facti sunt spectaculū

oculis insplētium recipiēt tantā letitiam qui tam oculus non sufficeit videre. Secun dum beneficiū cōsistit in precepto dei ad emptionē. quod notat cum dicit. Surdos fecit audire. Tunc surdus audit quādo pre ceptis dei obedit. Peccator autē vere surdus est. qui quattuor magnas voces audire nō potest. Prima est vox mire pietatis. Ja mes sanguinis xpi qui tripliciter clamat. Primo pter deo pro nobis misericordiā. Ite hoc. f. Accessistis ad sanguinis aspersionē melius loquentē q̄ Abel. Inter. Quia sibi ueniam, sibi pacē, sibi petit. Secundo petē do a nobis sui memoriā. Job. xvi. Terra ne operias sanguinē meum, nec inueniat in te locū latendi clamor meus. i. ne operias meū sanguinē per terrenā cupiditatē. i. nec in te latear q̄ obliuiosē. Tertio cōquerēdo q̄ in nobis parua habeat efficaciā sa. Que vtili tas in sanguine meo dū descēdere in corru ptionē. Quasi dicerēt parua ⁊ modica. Se cunda est vox totius priuersitatis, vox scili cet omnīū creaturarum; que quidē tripli citer clamat. Sunt enim magne pulchre et utiles, tarē magnitudo clamat dei potem tiam ⁊ adorate eū qui fecit celum ⁊ terram ⁊c. Ecclī. pulchritudo clamat dei sapiētiam vt ipsum laudemus Eccl. xliij. Virtutis firmamentū pulchritudo ei⁹. ⁊c. ⁊ infra. Benedi centes dñm exaltate illum. Utilitas eorum clamat dei bonitatē vt ipsum amem⁹. Aug. in lib. confessionū. Celum ⁊ terra ⁊ oia que in eis sunt vndiq̄ mihi dicunt vt amē te. Hec cessant hic oibus dicere vt sint mute fabules. Tertia vox est mire sonoritatis, scz vox tube iudicialis que tripliciter clamat. Primo vt omnes mortui resurgant. i. Cor. xv. Canet enim tuba ⁊c. Secūdo vt cōi iudi cet omnē vitā. Ibid. Sine comedam sine bi bam sine aliquid aliud facā semper vides tur tonare in aure? meā illa terribilis tu ba. Tertio vt omnes ad iudicium veniāt ad iudicii. Terti dicit. i. Cor. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi vt referat vnusquisq; q̄ propria corporis prout gessit sive bonū sive malum. Quarta vox est mire magnitu dinis et horribilitatis. f. vox contrui sentē tie ruinis cuncta dicetur. Discedite a me ma ledicti ⁊c. Ps. Ire? maledictis ttonuit? Job. xxvi. Cum parnum istiam sermonem eius audierimus quis poterit tonitrua magnitudinis eius intueri. Illa autē vox tria continebit. Surta illud Apo. xvi. De throno procedent fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua. Quo ces examinationis tonitrua sententie terri bilis ⁊ fulgura gehenne ignis. Matth. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternum / eccē fulgur ignis gehenne. Tertium beneficium consistit in humili confessione; quod notatur cū dicitur. Et mutos loqui, vnde dicitur supra. Soluta est vinculum lingue ei⁹, est autem quadru plex vinculum quod hominē a confessione impedit. Primū est pudor peccati. Sed illū soluere debet pudor iusticie: vbi ita vero erunt qui peccata omnia reuelabunt. Prim⁹ erit deus. Esai. iij. Reuelabo pudenda tua in fa cie tua. ⁊c. Secundus erit diabolus. Amb. super Ps. Iustus in principio accusator est sui vt velictum alienet dum illud confitetur; vt tū non habeat quod aduersario ei⁹ mineetur. Nō est accusatorem expectat; sed preuenit. ⁊ voce sibi surripit et dentes sibi peccatorum suorum confessione cōfringit. Tertium est ipsum scil⁹ quod seipsum mas nifestabit cum ad collum appensum appa rebit. Thre. i. Vigilauit iugū iniquitatum mearum in manu ipius cōuolute sunt ⁊ im posite collo meo. Secundū vinculum est spes vana alicuius penitendi ⁊ vere vana. Tunc q̄ homo spe subito mortur. Eccli. v. Ne tar des deo conuerti ad dominum; ⁊ ne diffeias de die in diem; subito enim veniet ira illi⁹. ⁊c. Tum quia peccatum ex ipso contemnit. Au gust. in lib. de vi. Omne peccatū ex cōsue tudine vilescit; et sic hominī videtur quasi nullum sit. dolorem perditi; quod putridum est non dolet; quod non dolet non pro sano habent. sed pro morino computandū. Tum q̄ homo in necessitate ⁊ obliuione sepe in ducit. Eze. Iustum est vt qui noluit penite tere cū potuit; cum volueritt sero non post sit. Aug. Hac animaduersione peccator per cutitur vt meritoria oblimiscatur; ⁊ sui qui dē pleneret oblitus est dei. Tertiū vinculum est timor grauis penitentie. Sed cogitare debet peccator quia penitentia aut maior aut equalis aut minor. Si maior valet ad dis missionē culpe ⁊ ad augmentum glorie. Si equalis valet tantum ad dimissionē culpe. Si minor deus supplebit in purgatorio de rigore sue iusticie. Iutius est tamē dare po nitentiam minorem q̄ grauiorem tribus de causis: vt dicit Chrys super Mat. Primo ne illi penitentiā relictam ⁊ scandalizati ad peccata redeant. Secūdo quia melius est reddere rationē de nimis mia q̄ de nimia iusticia. Tertio quia paterfamilias est ide ratus nō debet esse dispensator auarꝰ. Quar tum vinculum est desperatio venie. Genesi. iiij. Maior est iniquitas mea q̄ vt veniam mere rear. Secundum Aug. in lib. de mer. Quī dam percunt confitendo in vite diuturnis tate; vt sunt procrastinantes. Quidā sperā do de dei bonitate vt sint presumptuo. Qui dam de fide peccati immanitate vt

sunt desperanteo.rc.

¶ Dominica.xlij. ¶ Sermo primus.

Beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis. rc. Lu.x. Sicut dicit Ambro. in.ij. de offic. Beatitudinē q̄dā posuerūt in corporis voluptate: sicut epicurei. Quidā in animi virtute sicut stoici. Quidā in animi virtute ⁊ exteriori quadā honestate: sicut peripatetici. Quidā i dei cognitione ⁊ visione: sicut xpiani. Et ista opinio ista approbat et dicit. Bti oculi q̄ vident q̄ vos videtis. Apli quidem fuerūt beati q̄ viderūt xpm oculis corporis ⁊ videndo ⁊ oculis corporis ex⁹ facie desiderabilē instituēdo. Pharisei fuerūt miseri/q̄ spissum non viderūt oculis per fidē verā. Videbunt tñ oculis corporis q̄ mali ad tuitionē. Juxta illū Sap. ij. Grauis est etiā nobis ad videndū. Patriarche ⁊ prophete fuerūt beati qui viderūt xpm incarnādo ⁊ a longe per speculū ⁊ in enigmate. Moderni sunt beatiores q̄ vident xpm incarnati oculis corporis per fidē. Illi vero q̄ sunt in patria sunt beatissimi q̄ vident eū facie ad faciem. Circa istā visionē notandū q̄ est visio vie ⁊ visio patrie, iuxta illud. 1. Cor. xiij. Videmus nūc per speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciem. Visio aūt vie cōsistit in pura fide ⁊ dei cognitione. Quā cognitionem in ij. solito Quidā potebat Aug. vbi nō est syllogismi discrepantia Grauis brevisq; pena. et videt Augu. Nemo scrupulū. nouerim te nouerim me. Homo non semp idē, sed modo vult vnum modo aliud. Hoc aūt non est in deo. Licet enim dicatur penitere. Bene. vi. Penitet me hominē fecisse. Penitere tamē potest vbique re mentio inhabilitate ⁊ re sic non in deo. vel exteriori operis dilectatione ⁊ re sic est in deo ⁊ est sensus. Penitet me fecisse hominē id est facia quod penitens facere cōsueuit q̄ delet quod fecit. Homo etiā non est semper idem sed modo est letus modo iratus. Deus aūt semper est letus ⁊ tranquillus. Et statim quando q̄ dicatur iratus/hoc tñ nomen ire nō est in deo. sicut dicit Augu. Non vt surgant ibi turbulentos affectus: sed vindicātes affect⁹. Homo etiā nō semp est idem sed modo est pius modo est crudelis. Deus aūt semper est pius. Plectas tamen aliquādo dicit passionis affectū ⁊ sic non est in deo. Aliqn miserationis effectū ⁊ sic est in deo. Anselmus. Ti nobis compatiendo ⁊ salutinus miserationis effectū tu non sentis miserie affectū. Sīc igitur de⁹ semp idem. i. semp stabilis. semper tranquillus. semp letus/semp pius. Petit ⁊ deo qui est semp idem vt cognoscat deum. ⁊ sua. i. dei potentiā: sapientiā: misericordiam. Cognitio potētie generat timorē. Ine. xxi. Timete eū qui postq̄ occiderit eos ht potestatem mittendi in gehennā. Cognitio sapientie tutior est ad cordis custodiā ⁊ cōservationē quia sicut dicit. Eccl. xxii. Oculi dñi multo plus lucidiores sunt super solem circūspicientes omnes vias hominū ⁊ profundos abyssi ⁊ hominū corda. Cognitio misericordie generat spem ⁊ amorē q̄ est deus est bonus ideo ipm debitis gem⁹ ⁊ in eū speramus. Cognitio propriae miserie generat humilitatē. Mich. vi. ca. Puta iniquitas tua in medio tui. ⁊ ps deus ergo ⁊ ps q̄ predicta oculo continet ola q̄ sunt necessaria ad salutē. Timor est fuga vitare malum Prouer. xv. Per timorē dñi declinat homo a malo. Custodis cordis facit cor purū Prouer. iiij. Omni custodia serua cor tuū quia ex ipso vita procedit. Amor sollicitat ad bonum. Greg. Nam si est amor dei otiosum non ponatur enim magna si est. Si aūt operari nequit amor non est. Humilitas aūt est custos omnis predictorū. Idem. Qui sine humilitate virtutes cōgregat quasi qui in vētum pulverem portat. Secūda visio est patrie /de qua sunt duo videnda. Primo per quid acquiritur. Secundo in quo cōsistat. Acquiritur aūt per tria sicut dicit Augustinus. de ordine. Videbit inquit deum qui bene vsus: bene studet: et bene orat. Primo igitur videbit deum qui bene vixerit. Distinguit aūt idem Aug. in ij. de ciui. bet tria genera vite: activā: cōtemplativam: et ex vtraq; compositam. Ille igitur qui habuit vitam activam bene vixit. Ille qui habuit cōtemplativā melius. Ille qui ex vtraq; est posita optime. Illi tales edificaverūt aurū et argētū ⁊ lapides preciosos. vt dicitur. 1. Cor. iij. Argentū est lucidū: aurū lucidius: lapis preciosus lucidissimus. Qui enim habuit vitam activā edificavit argentum. Alia videbit clare. Qui habuit vitā cōtemplativā edificavit aurum. Ille videbit clarius. Qui habet vitam ex vtraq; compositā edificavit lapides preciosos. Ille videbit clarissime. Oportet igitur vt mūde ⁊ sancte vivat quisquis deum videre desiderat. Matth. v. Beati mundo corde: quoniam ipsi. rc. Augustinus. Verat quisquis veritatē agnoscere putat si adhuc nequiter vivat. Idem in lib. fidelium. Deum quem nemo amittit nisi decipiatur quem nemo querit nisi admonitor quem nemo inuenit nisi purgatus. Secundo videbit deum qui bene studuerit. Ille bene studet qui ea que legit memoriter retinet ⁊ opere complet Jaco. i. Estote factores verbi ⁊ non auditores tantum: quia si quis auditor est verbi et nō factor: hic comparatur viro considerāti vultum natiuitatis sue in speculo. Homo respiciens in speculo postmodum fue facies obliuiscitur. Respiciens vero faciem alterius melius recordatur eius q̄ faciem illius directe perspicit: Sanam autem faciem non directe in speculo videt. Scriptura igitur sacra ⁊ eius speculū: et ea facies. Speculum est quando quis in ea scientiā speculatiuā tñ querit. Talis nō bene in ea respicit: ideo deū cito obliuiscitur. Facies est quando nō solū scientiā speculatiuā: sed maxime practicā ibi quesiuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuum ꝛc. Est igitur prima dilectio qua diligimus deū. Secūda qua diligimus primū. Circa dilectionē autē dei tria sunt videnda scz causa modus ꝛ fructus. Causa autē diligendi deum est ipse deus qui in ipso inuenitur omnis causa ꝛ ratio diligendi. Tria sūt sunt que nos inducunt ad aliquem diligendum scilz bonitas / pulchitudo / et amor. De primo ait. Augu. in libro de trini. Cuncta non ideo diligantur nisi quia bona sunt / proinde illis inherendo nō amare bonum ipsum: vade bona sunt. Per seipsum. Dicunt. Omnia inquit bona ꝛ pulchra pcedentia. De tertio. Ambro. lib. de officiis. Quid tā instinctum nature: quid tā impressum humanis affectibus: nisi vt diligas diligentē? Sone. Si ipse amari ama. Sil igitur deus diligendus. Primo quia habet summā bonitatē. Bonitates eīm que sunt in creaturis sunt accidentarie: ideo sepe eis primamur. Sūt particulares: qz nulla creatura habet oēs bonitates. Sunt mixte qz nulla hz puram bonitatē: ꝛ ideo affectus noster delectari nō potest in creaturarū bonitatib⁹ sic accēdit talib⁹ sic particularibus ꝛ sic mixtis. In deo autē est bonitas essentialiter: ideo dicit Marci. x. Nemo bon⁹ nisi solus deus. Est bonitas pura. Augu. de ciui. dei. Quāta erit ibi felicitas vbi nullū erit malum ꝛ nullā latebit bonitas vbi nullū erit malum ꝛ nullā latebit bonitas. Secūdo deꝰ habet summā pulchitudinē. Sap. vij. Cā lucis est enī lucis eterne ꝛc. Illa autē pulchritudo attenditur ꝑtum ad tria. Primo ꝑtū ad sapientie splendorē: qui tantus est qz nostra sapientia sit ꝛ sapientie cōparata ignorātia dr. Sicut ponit exēplū Chrys. qz tāta est claritas solis qz omne lucidum sibi cōparatū videt obscurū. Secūdo attenditur ꝑtū ad eius puritatis mīoꝛē qui tantus est qz ois nostra puritas sue puritati cōparata immūdicia est. Sicut ponit exēplū Chrysto. in vita. in qua tāta est puritas qz oē aliud sibi comparatū videtur sordidū. Esa. lxiij. Quasi pannus menstruate omnes iustitie nostre. Tertio attenditur ꝑtum ad eius sanctitatem que tanta est qz nostra sanctitas eius sanctitati cōparata malitia est. Luc. xi. Si ipse cum sit in mali nostis bona data nr̄is filiis vestris. Tertio deus habet ad nos summū amorē. Qui quidem omnes alios amores excedit. Primo quidem amorē qui est inter virū ꝛ mulierē. Si quis haberet vxorem que multas haberet maculas: et non posset deleri nisi fleret collyrii ex sanguine pleri, nullus vir hoc aliq̄ modo patereꝛ tur. Christus autem hoc modo ecclesiam dilexit. eph. v. Viri diligite vxores vestras sicut christus ecclesiam et tradidit semetipsum ꝓ ea vt exhiberet sibi gloriosam ecclesiam non habentē maculā neq; rugam. Aug. Et christus sponsam suam lauare: semetipsum vulnerare dignatus est. Si sic fleret inter viros ꝛ proles memo unquam erit qui uxorem oderit. Secūdo excedit amorem qui est inter patrē ꝛ filium. Nullus enī pater vel mater ob amorem filij semp̄ velit in manibus vulnera ferre vt filij vellet possit eius memorīā habere. Hoc tamē facit christus. Esa. xlix. Numq̄d obliuisci poterit mulier infantē suum vt nō miserēatur filioperi sui: et si illa oblita fuerit ego tamē nō obliuiscar tui. Ecce in manib⁹ meis descripsi te. Tertio excellit amorem qui est inter amicū et amicū. Joan. xv. Maiorem caritatē nemo habet q̄ vt animā suam ponat ꝛc. Rom. v. Vix enī pro iusto quis moritur. Nā pro bono forsitā quis audeat mori, cōmendat autē deus suam charitatē in nobis: qm̄ cum adhuc peccatores essemus christus pro nobis mortuus est. Facit hic differētiam apostolus inter iustum: peccatorē ꝛ bonū. Peccator est quilibet sceleratus. Justus est homo in virtutibus exercitatus. Bonus est homo quadā simplicitate ꝓditus. Nullus autē mori vellet pro suo inimico. Pro iusto autē ꝛ bono forsitā quis audeat mori, aliquo autē simplici innocente aliquis quandam cōpassione cōmotus forsitan se mori exponeret. Nos autē nec eramus iusti nec in virtutibus exercitati: sed multū versipelli. Nec eramus boni id est innocentes: sed eramus multū nocentes. Etiā eramus impij ꝛ sibi inimici: et tamē pro nobis christus mortuus est. Quarto excellit amorem qui est inter corpus et animā: qui tantus est qz etiā in viris sanctis anima nolit a suo corpore naturaliter separari. Unde super illo Job. xiij. Ecce ducet te quo tu nō vis. Dicit glosa. Affectum indicat infirmitatis humane quo nemo velit mori qui adeo est naturalis vt eum a petro: nec fenestre expellerent. Unde et dñs dixit. Transeat a me calix iste. Sed quantūcūq; sit molesta mors vincit eā dis amoris. Christus autē interdū non deserit qz animā suam pro nobis a suo corpore separauit. Joan. x. Animā meā pono pro ouibus meis. Secundo videndum est quis sit modus diligēdi deum: quidam tripler est, est enim diligendus super omnia ꝓpter se ꝛ sine modo. Super omnia quidē ipsum diligere debem⁹ id est plusq̄ nostrum ipsius nostrorū ꝛ plusq̄ nos. De hac tribus dicitur. Luce. xiiij. Qui nō renūciauerit omnibus que possidet nō potest meus esse discipulus quia ad primū. Si quis venit ad me ꝛ nō odit patrem suū ꝛ matrem: quo ad scām. Adhuc autē ꝛ animā suā: quo ad tertiū. Isto tripliciter modo ego eam non diligit dicēs ꝓphē regnū suū cripsum reliqit et ad nostrā miseriā venit. Pluscq̄ suos. ꝛ angelos qz eos dimisit ꝛ nobiscū parentē cōtraxit. Plusq̄ seipsum: qz ꝓ nobis in mortē se tradidit. De his tribus dī. Hiere. xij. Relinqui domū meā id est regnum meū. Dimisi hereditatē meā. angelos qui sunt hereditas mea. Dedi dilectā animā meam in manꝰ inimicoꝝ. Secūdo diligēdus est deꝰ ꝓpter se. Augu. in lib. de doctrina xpiana. Ois peccator inquātū est peccator: non est diligēdus: ꝛ ois homo inquātū homo est diligēdus ꝓpter deū. Deus vero ꝓpter seipsum. Multi sunt qui diligūt deum ꝓpter beneficia que ab ipso recipiūt: quorū dilectio mercenaria dici potest. Augu. Minus te diligit qui tecū aliquid amat q̄ nō ꝓpter te amat. De tali dilectione dicit Seneca. Vel malice sequitur: formice frumētum cadauera: lupi ire sic quidē predicta sequitur turba ista nō hoīem. Si enī deꝰ aliquis deberet mcl. aiabꝰ ꝛporale in quo fuerunt requiescāt: mox ipsum sequuntur sicut muscē sicut si mel deficit mox abolant et recedunt. Si aliquib⁹ deberet rem tēporalem. i. corporale cōmodū ipsum mox sequūtur vt ꝓsum sunt. sed si frumentū deficit vermes colligunt. qz si ad turpia luera cōarrunt. Si aliquib⁹ deberet cadauera. i. honores mōdi ipsum sequuntur vt lupi. et assūnt hos nouos milites cadaueribus. Si qz eos deo ꝓtestent. q̄ ꝓdūtur esse honores ꝛ nō sunt: sicut cadauer videtur esse homo ꝛ non est. Si aut̄ illa cadauera deficiunt mox versus cetum volant. qz nō ꝛ sanctos blasphemāt. ¶ Tertio diligendus est sine modo. Bern. Causa diligēdi deū deus est. Modus est sine modo diligere. In cetera virtutibus est aliq̄ tenus vitiosa. Nā nimia credulitas homini. Nimia ꝑsuasibilitas hoīem. Nimia simplicitas fatuitatē. Nimia ꝓsidentia timiditatē. Nimia fortitudo ferocitatem. Nimia abstinentia debilitatem. Sed nimia caritas habet beatitudinē et felicitatem. Unde ab⁹ tantū ille beatus dicitur qui nimis diligit deū. Sed etiā qui nimis diligit ꝓximū. Beatus vir qui timet deum. Ideo est quia ille recipit nimis. Tertio videndum est quis sit fructus diligendi deū qui est. Si quis diligit me sermonē meū seruabit. ꝛ pater meus diliget eū. ꝛ ad eum veniemus ꝛ mansionē apud eū faciemus ꝛc. Pater quidem mansionē facit in memoria. Filius in intelligētia illuminās ipsam. Spūs sanctus in amore ipsam accendēs. Ex quibus patet de dilectione primi. cū dī. et primū tuū sicut temetipsum. Qñ trib⁹ modis tenemur diligere deū. Primo quidē sicut temetipsum. i. ad id ad qđ nosmetipsos. i. ad id ad qđ teipsum. i. ad gloriam in futuro. Sed in quo teipsum. i. in deo. Augu. in lib. ꝑfec. Beatus q̄ amat te et amicos in te. et inimicos ꝓpter te. Solus est ille nullum odit qui amat cui oēs chari sunt in illo qui nō amittit. Sed ꝓt intelligi vt homo faciat alteri qđ sibi vult fieri: et non faciat quod sibi non vult fieri: vt duo ꝑcepta iuris naturalis sibi intelligantur. Unum affirmatiuū quod ponit Marci. xij. Aliud negatiuū qđ ponitur Thob. iiij. Isto modo duo sunt ꝑta dilectionis ꝓximi scilicz duo beneficia impensione fouentur: et nulla malitia lędatur.

¶ Sermo. iij. unde supra.

Homo quidam descendebat ab hierusalē in hiericho ꝛc. Peccator non est statim abiciendus sz curandus. Sicut tractatus optimꝰ augustinus ꝓ tria exēpla ostēdebat: sicut legit in Policrate. Oculi enī lippi nō sunt statim eruendi sed curandi, ungues acutos non sunt cuellendi sed ꝑscindendi. chordā cythare nimia ꝛtense nō sunt elongende sed remittende. Lippi sunt luxuriosi q̄ sunt immundi ꝛ peccati, ungues acutos sunt superbi q̄ multos secundū ꝛ lacerāt. Chorde extense sunt auari qui ꝓ nimia desideria se extendunt. talos nō sunt statim abiciendi sed benigne curandi. Huius exēpli habemus in nostro samaritano q̄ vnū hoīem vulneratū et expoliatū nō abiecit sz benigne curauit. Per quē quilibet peccator intelligi potest. Circa quē tria notantur. Primo dispositio ad peccatum. Secūdo incōmoda que facit ꝑcm. Tertio remedia circa ꝑcm. Circa primū notandū q̄ illud ꝑcm disponit qñ. ꝛ tranquillitate mētis deseritur ad mutabilitatē rei tēporalis se cōuertit. qđ notat ꝓ hoc q̄ ille ab hierusalē que interpretat visio pacis recessit in hiericho. q̄ interpretatur luna venit. Prosperitas eīm mundana lune assimilatur quadruplici de causa. Primo enim luna habet luce ecclipsatā qz sepe ecclipsim patitur. Sic ꝓsperitas mundana hoī ecclipsatur in vitam in morte ꝛ ꝓt mortē. Nā in vita sepe subtrahit. Job. xxi. Quotiēs lucerna impiorū extinguet ꝛc. In morte non suffragatur. Eccli. v. Noli attendere ad possessiones iniquas q̄ nihil eis ꝓderūt in tēpore ꝑtendēte ꝛ obductis dīs. Et ꝛt mors obductio: qz tūc palpebre ꝛ labia obnubunt. i. cōtra se ducūtur qb⁹ claudunt. ecclipsatur

etiā post mortē: qi mortuū nō concomitat. Jho. Cū interierit nō tamet olā neq; descendet cū eo gloria eius. Secundo luna habet lucē maculatā sole mundana pfperitate i se multis amaritudinibus est respersa. Boetius in libro de consolatione. Quāmultis amaritudinibus humane felicitatis dulcedo respersa est, ḡra. i. Dñi tunm̄ mixtū est aqua. et aloes est maculatiua. Augu. Amor inferioris pulchritudinis pollut mentem. ecclesiastici. xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. et dicitur pix amor torrens et qi inquinat: i qi nimis adheret. Augu. Quisq; ea qui ex imūdo ad te venit qui fecit mundum vt eripiat te de mundo. q̄ si adhuc aliqua delectatione te retinet mundus seqū pix est et immundus. Tertio luna habet lucis varietatem: qi modo est plena: modo semiplena: modo vacua. Sic de mūdana pſperitate accidit. Unde Jo. ij. Ecclesiij. Calix in manu dñi: ē. ecce luna plena. Plenus mixto. ecce luna semiplena. Veritatem fer eius non est extimuit: ecce luna vacua. Jtē. Jo. Aldi impiū superexaltabit: i elevabit sup cedros libani. ecce luna plena. Transiui et ecce nō er at: inuenti sz exaltat: i elevat: sient prius. ecce luna semiplena. Quesiui et nō est inuētus locus eius ecce luna vacua. Quarto luna habebat lucē mutuatā: qi nō a se lucet sed a sole. Sic: i homo quicqd habēt a se scīt a deo hz. i. Cor. iij. Quid habes qđ nō accepisti. Ipe lege autē: i natura mutuī est obligari ad obsequia mutuāti. Contra hoc faciūt ingrati. Hiere. v. Non dixerūt in corde suo metuam⁹ dñm deū nostrū q̄ dat nobis pluuiā tēporanea: i serotinā: ē. Ipe natura etiā mutuī est vti re mutuata ad illū finem ad q̄: mutuata est. Deus mutuauit nobis tēporalia vt eis vtamur ad sustentationē nō ad voluptuosam delectationem. Contra hoc faciunt voluptuosi. Sap. ij. Uino pretiosa: i unguentis nos impleam⁹: ē. Ipe natura etiā mutui est rem mutuatam reddere non deterioratam. Deus dedit homini animā bonā. Sap. viij. Sortitus sum animā bonam. Sed cōtra hoc faciūt homines mali qui animā occidūt. Sap. xvi. Occidit homo p malitiā animā suā. Secūdo videndum est que sint inedmoda q̄ facit homini peccatis q̄ quidē sunt tria homo spoliatur: vulneratur: i semiuiuus relinquit. Primo a diabolo spoliatur. Dicit autē Chrys. super Matth. q̄ diabolus ē fur: i q̄ furatur hoc auri sapiētie: argēti eloquentie. restimēta virtutū: i lintheamina gratiarū. Primo igitur furatur auri sapientie. Nihil em̄ est qđ latro tm̄ odiat q̄m lumē. Illud lumē est sapientia diuina. qui fures infernales multum odiunt. Joan. iij. Qui male agit odit lucem, et ideo libenter eā extinguunt. qđ autē extinguere nō possunt territi fugiunt. Job xxiij. Si subito apparuerit aurora arbitratur vmbrā mortis. Illud aurū demones furantur qđ auferunt sapientiā diuinā: i imittunt sapientiā terrenā. Baruch. iij. Filii ubi sunt principes: i qui exquirebant sapientiā que de terra est: vbi aut̄ est scientie nescierūt. C Secundo furatur argēteum eloquentie. i. predicationis: i doctrine. Multi enim latrones quādo aliquis clamat se demoneo quādo aliquis predicat. Legitur Josue. vi. Ad clamorē filiorū israel muri hiericō ceciderūt: quia sepe ad vocem predicatoris ola amara diaboli corruunt. Illud argēteum diabolus furatur qđ argēteum sanctor eloquiorū pertinet ī sconā fabularū. Esa. i. Argentum tuū versum est in scoriā. C Tertio furatur vestes virtutū. Facit igitur diabolus sicut violentus: i malus qui omnia preciosa tollit vilia dimittit. modo aliquando tollit: aliquādo dimittit. Preciosa autem sunt ista. Illuc tollit ei eos ad petēdū vocē. Esto tua. Jta mihi animas cetera tolle tibi vilia sunt peccata. Illa dimittit q̄ tū vilia essent a pretio ale separāda. Hie. xv. Si separaueris preciosum a vili: i quasi os meum eris. Multa sunt tēporalia que diabolus aliqñ tollit vt indueat hoiem ad errorē et impatientiā. Aliqñ dimittit vt ei peccata faciat per intēperantiā. Quarto furatur lintheamina gratiarū. Gratia dei dicit lintheamina quia facit animā candidā. Jo. Lavabis me: et super nivem dealbabor. Facit ē fiducialē ī ei cōscientiā. Eze. xxvi. Induite subtilibus: ē. Diabolus autē furatur ipsa linthеamina qñ facit animā nigrā. Treſi. tibi. Demigrate sunt super carbones facies eorū. Et facit ea in conscientia grossam. Matth. xxiij. Excollantes culicem camelum autem glutientes. Secundo peccator vulneratur. Sed not ādum q̄ vulnera peccator aliquādo sunt recētia: i ista sanantur vocione spūs spiritusq; sancti inspiratione: i lue penitentie leuis impositione. Ecclesiastici. x. Brevem languorem precidet medicus. Aliquando sunt inueterata. Ista sanant admissione. i. admissa carnis macratione. Jo. Ure renes meos: i cor meū vbi: ē. Aliquando sunt putrida. Ista sanantur incisione. i. incisiua tribulatione. ℟. Multiplicate sunt infirmitates eorum: ē. Ideo christus tot miracula fecit vt sanaret vulnera recentia. Jo. Unde te venit deus tuus: ē. Fuit igit̄ pulsionis admissus vt sanaret vulnera inueterata. Jo. Jsme me examinasti: ē. Fuit in quinq; piscinis tot cecis vt sanaret vulnera putrida. C Tertio peccator seminuus relinquitur. Cum duo sint signa vite certe: q̄ deo recte sentire per fidē: i moueri p bona opera. Ad Ro. i. Justus vere opera. ex fide vivit: ecce fides sine operibus. Alii totaliter sunt mortui qui neutrū habent. De quibus dicit in epistola Jude. Arbores autumnales sine fructu: se bis mortue. Illi sunt seminati qui habent fidem sed nō opera. Titi. i. Confitentur se nosse deū: factis aut̄ negant. Augu. de ℣bis dñi⁹ ait: ego sum turnus: et qui ex parte qua potest cognescere deū vivus est. Ex parte go qua peccatis premit mortuus est. C Tertio videndum est que sint remedia pro peccatis. Ad sanandā enim peccata tria sunt necessaria. Primo vinum mordenti: i timoris. Sed not ādum q̄ timor aliq̄s causat ex cōsideratione pene: et tunc est quasi quoddā cauterium. p qđ purgatur sanies peccatoꝝ. Jo. Confige timore tuo carnes meas. scīl. i. Ama timos dili expellit peccatū. Aliqñ causatur ex cōsideratione iudicij: dei: i tūc est quasi tempestas fluctus maris nauem mittis contra nauē: i nondū ponduꝰ peccati abiecisti. Job xxxi. Sem p quasi tumentes sup me fluctus tuos. Semp quasi tumentes sup me fluctus timoꝝ: i pondus eius ferre nō potui. Aliqñ causatur ex consideratione gloriose et bone: et tunc est quasi quoddam electuariū qđ aufert sitiē. Proverb. xxiij. In timore dñi fiducia fortitudinis. C Secundo necessaria est oleū: id est spes dulcoris dñi in salio. Spes fortior olei animā subleuat vt de salute obtinenda confidat. Proverbio. xix. Qui sperat in dño sublevabitur. Roma. viij. Spe enim salui facti sumus in aduersitatibus doleas mittat. Jo. In quo mihi spem dedisti: hoc me consolata est in humilitate mea: ignem gratie conservat. Unde in Leuy sine ignis semper ardebit. Malor est infirmitas mea: q̄ vt de relam mereat. C Tertio necessaria est alitis natura penitentie salutaris. De qua dicitur Ecclesiast. vi. Uincula illius alligature salutis. Jta alligatura ē et ei debito modo facta: ita sanitatem inducit: i nimis laxatum non retinet: q̄ nimis stricta: infirmū facit. Sic etiā est de penitētia imponēda: q̄ si est culpe proportionata valet ad dimissionē culpe: q̄ pene. Talem debuit assumere q̄ docet apls Rom. vi. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immūditie: i iniquitati ad iniquitatē: ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationem. Sed si est nimis laxa: petēs non restringit nec remittit. Ideo dr. eccl. xvi. Ea quę nō ea lota in salutem meam: sale fuit a mee inuoluta pānis. Si est nimis dura petēs nocet: q̄ petēs ipsam penitentiam: ad petēs redit. Chrys. Ato apparuit cruenta: i ecce vitā tuā ecce auferre. examinasti: ē. Fuit in quinq; partibus domus cruenta: i ecce aliorū aute benignum. Judicant te hominis parua mādatem: i ea vides dēstruis. Sed de multis dicitur Matth. xxiij. Alligant onera grauia et importabilia: i imponunt in humeros hominū: digito autem suo nolunt ea mouere: ē.

Dñica. xviij. Sermo primus.

Cum ingrederetur Jesus quoddam castellum occurrerunt ei decem viri leprosi: ē. Luce. xvij. Dicit dicit Augustī. de celo venit magnꝰ medicus qui per totum mundū magnos sanabat egrotos. Magnus egritudo est lepra corporis: sed maior est lepra mentis: que est peccatū. Utr̄aq; autē ipa in filiis hominū legitur curauit dñs: sed corporaliter: i spiritualiter sanauit. Significatur autē peccatū per lepram triplici de causa. Est enim lepra morbus fetidus: i filthidus: i obstinatissimus. Inquātū est morbus fetidus significat peccatū luxurie. Inquātū est filthidus peccatū auaritie. Inquātū contagiosus peccatū superbie. Inquātū igitur est fetidus significat immūdā: qi cōtā deo: i holdꝰ fetet. Job. xl. Cōputrerunt iumenta in sterc̄ore suo. Bresgo. Immenta autē in stercore suo cōputrescere: est carnales homines in fetore luxurie vitam finire. Tunc autē animus luxuriosus est fetidus: qñ est quatriduanꝰ. Juxta illud Joan. xi. Jam fetet quatriduanus enim est. Prima dies est mala cogitatio et delectatio: et tunc adhuc non fetet. Secunda est malus consensus: et tunc non fetet. Tertia est malum opus: et tunc anima licet sit mortua pro posse tamen actu non fetet. Quarta est mala consuetudo: et tunc anima est mortua: et est fetidus: q̄ est quatriduanus: maxime quādo peniteꝝ nō vult. Jsta sunt quatuor scelera damnata de quibus dicitur Exodi. i. Super tribus sceleribus damasci: et super quatuor nō conuertam eum. Ubi dicit glos. Primū est malum cogitare. Secundū est consentire. Tertium opere implere. Quartum non penitere. Et subdit glos. qui in tribus prioribus peccat: si penitet: conuertit eum deus ad voluntā eleemosine facēdi: vero non penitet: auertitur ab eo pulsus clementie dei. Et quia anima carnalis fetet in vita per culpam: ideo fetebit in inferno per penam. Esaie. xxvi. Erūpo sanat odore fetet. Carnalis voluptas videtur esse suauis et odorifera: sed talis odor significatio vertetur in fetorem inferni nalis felicitatis. Fetor autem ipse in inferno consistit̄ a quatuor. Primo a sentine consortio. Demones enim qui sunt damnatorum socii sunt valde fetidi. Job. ij. Alcēdit fetor eius: et ulcerdet putredo eius: qi superbe egit. Secundo a feteti supplicio. quia pena fetētibus sulphurea punient. Jo.

Ignis sulphur spus procellarū. ꝛc. in hui⁹ flūmis cationē dñs sup sodomitas sulphur et ignē pluit. vt habetur Gen. xix. Tertio a feleuti corpore ſm̄ corpora dānatorum erunt fetida. Esa. xxxiij. We cadaueribꝫ eorum ascendet fetor. Quarto a feleute loco. Terra enim infernalis tota est fetida: quia ſm̄ fetorū ⁊ immunditiarū est plena. ſ. in iudicio dei⁹ pinum de fecibus leuabit. ⁊ in cloacā infernalē oēs fecēs tartabit ⁊ sicut pty in elementis ⁊ rebus ceteris. Sed potius de elementis videamus. Terra enim est frigida secca ⁊ obscura. vnus aūt in iudicio ad tormenta terre separabit quicqd est frigiditatis ⁊ obscuritatis ⁊ siccitatis: ⁊ totā frigiditatē/siccitatē ⁊ obscuritatē in cloacā prohiciet infernalē et remanebit splendida terra sicut aurum. Job. xxviij. Glebe illius aurū. Apoca. xxi. Ipsa ciuitas aurū mundum. ꝛc. Elementū aque ⁊ marie aliqñ est turbidū et gelidū ⁊ tepidū vosum. Sed tūc deus omnia ista ab aqua maris diuidet et totā turbulentiā tempestuositatem ⁊ commotionē in infernū proiciet ⁊ remanebit mare fulgidum tanq̄ chrystallus. Apocal. xxi. In conspectu eius mare vitreum simile cristallo. In aere generantur nubes grādines fulgura ⁊ tonitrua. Tunc aūt deus ab aere ista separabit: et omnes nubes grādines fulgura et tonitrua in infernum ejiciet: et remanebit aer luciduꝫ ⁊ serenus. Esa. lxv. Ecce ego creo celos nouos. Tūc erit aēr nouꝰ creabit: nō qñ aē ad substantiā/sed qñ ad puritatē fumi. Ignis etiā hui⁹ mundi tātē ardoꝛē ⁊ lucē. Tūc aūt deus fumositatē ⁊ ardoꝛē mittet ad regionē dānatoꝝ totā aūt lucē mittet ad regionē beatorū. Ac. dñs intercidentis flāmā ignis. Flammā ignis intercidet qñ fumositatem ⁊ ardoꝛē a luce diuidet. nō solū aūt deꝰ in cloacā infernalē ejicit fecēs elementoꝝ/ sed etiā aliaꝝ rerū. Siquidē fex gaudij est dolor: fex sapiēcie est fatuitas ⁊ oblivio. fex sanitat⁹ est egritudo. fex vite est mors. Tūc ergo deꝰ a gaudio separabit dolorē: a sapiēcia fatuitatem ⁊ oblivionē: a sanitate egritudinē: a vita mortem ⁊ omnē dolorem a fatuitate/infirmitatē ⁊ et mortē in latrinā proiciet infernalē. Sctis aūt remanebit gaudiū sine dolore: sapiēcia sine oblivione: sanitas sine egritudine: et vita sine morte. Et hi pty q̄ elementa possunt tripliciter cōsiderari. Aut put sunt mixta et sic sunt in mūdo: qđ habet multa impuritatibus sunt respersa. Aut put sunt pura ⁊ sic erūt post iudiciū: qđ tunc deus ea purgabit ⁊ oēm impuritatē separabit. Aut put sunt feculenta: et sic erunt in infernō: qđ oēs fecēs elementoꝝ illuc proiicientur. Sic et ceteri⁹ res tripliciter possūt cōsiderari: aut put sūt mixte et sic sunt in hac vita in qua est gaudiū cū dolore/sapiēcia cum oblivione/sanitas cum infirmitate/vita cū morte. Aut put sunt pure: et sic sunt in bta vita vbi est gaudiū sine dolore/sapiēcia sine oblivione/sanitas sine infirmitate/vita sine morte. Aut put sunt feculente et sic erunt in inferno vbi est oſſio dolor / oblivio/infirmitas/et mors. Hz. Calix in manu dñi vini mer. ꝛc. ecce puritas que est in celo. Plenus mixto ⁊ ecce mixtio q̄ est in mūdo: perūth fex eius non est exhauſta. ꝛc. ecce feculentia q̄ est in inferno. Scdo lepra est morbus stibundus ⁊ ulcus ad hoc designat peccatū auaritie. Auarus enim adeo sitit q̄ satiari non pōt. Prouerb. xxx. Tria sūt insatiabilia ⁊ quartum quod nūq̄ dicit sufficit. Infernus et os pulueris terra que nunq̄ satiatur aqua. Ignis vo nunq̄ dicit sufficit. Primū erit insatiabile est infernꝰ q̄ sūto quotidie alios quasi infinitas deuorat: satiari tñ non pōt. Tho vero venit q̄ dicit sufficit. Iuxta dicta enim extremo celebrato oēs reprobi in inferno retrudent: ⁊ infernꝰ ipse replebit tur et manu dei claudetur. tunc infernꝰ dicet sufficit. Scdm insatiabile est carnalis cōcupiscētia que adeo famelica sit q̄ non pōt satiari. tñ tps venit in quo dicet sufficit: qñ homo valde senescit ita q̄ calor naturalis in eo deficit: tūc concupiscētia carnalis dicet sufficit: q̄ senex velit nolit cogitur cōtinere naturali calore in eo deficiente. Tertiū insatiabile est terra sitiens q̄ semper aquā absorbere desiderat. Lēp⁹ tamē venit qñ dicet sufficit. Qñ esset magna inundatio pluuiaꝝ ita q̄ aque superhabundatoꝝ per diuersa loca discurrūt: tunc terra dicit sufficit: q̄ plus absorbere non potest. Ignis vero etiā est insatiabilis ⁊ nūq̄ dicit sufficit: q̄ tūc plꝰ ligna apponūtur tāto magis accēdit ⁊ ideo recte pigmen auaritie designatur. Ecclia. xxiij. Ala calida quasi ignis ardēs nō extinguetur donec aliquid glutiat. Auarus igit⁹ est insatiabilior q̄ ista tria predicta insatiabilia. Patmo est insatiabilior q̄ infernus: q̄ infernus postq̄ plenus fuerit dicet sufficit. Auarus autem ḡhomagia est plenus tantomagis est cupidus. Prouerb. xxvij. Infernꝰ et perditio nunq̄ replentur: sūpte in plenti. Similiter oculi hoīm insatiabiles. Eccle sia. v. Auarus nō impleb̄itur pecunia. Secundo auarus est insatiabilior q̄ carnalis concupiscentia: q̄ in hoc homine sine cōcupiscentia carnalis dicit sufficit. Auaritia vero in homine sene nō senescit ⁊ amplius iuuenescit. Hiere. Cum ḡ senes senescant in hoc sola auaritia iuuenescit. Ysaias in lib. de conflictu. Auaritia senio quid sibi velit nō intelligo. quid enim absurdꝰ

esse potest q̄ quo minus restat vie eo plus pecuniā quaerere. Tertio auarus est insaturabilior q̄ ira stulta que dicit sufficit qñ plena est qñ est magna inundatio aquaꝝ ⁊ tñ ipse q̄ supabundāter p diuersa loca discurrit / dicit sufficit. Auarus aūt si hz magnā inundātiā diuitiaꝝ nō tñ dicit sufficit sine fine diuitie currāt in frācia q̄ diuersas nūs diuas. sine vsq̄ vltra mare p diuersas mercationes/ adhuc nō dicit sufficit. Ideo sm̄ Senecam assimilatur eam qui siccta mortem deuorat: ⁊ rursꝰ ad alia deuorāda suspirans ambulat. Assimilatur hydropico q̄ cito plꝰ bibit tāto plus sitit. Joan. iiij. Oīs qui biberit ex hac aqua sitiet iterū. ꝛc. Tertio loquitur ecclia. xxiij. Duo sūt q̄ cōtagiosa. est ētū ad hoc sm̄ naturā potūs lupbie q̄ est cōtagiosum iuxta illud Eccla. xxiij. Qui cōmunicauerit superbo induet superbiā. signat etiā oē aliud mortale peccū q̄ se ex se est contagiosū ex eo q̄ pūs trahit ad aliud. et hoc pōt esse quadruplex de causa. Prima causa est ppter pctī pōs derositatē. ps Greg. Pctīs qñ p penitētiā nō pelluntur mox suo pondere ad aliud eras bilit⁹ quāto iudicio deus eos pctīs obnubilat. ne pcedētis pctī merito etiā in aliū cadat. Scda causa est ppter pctōis occasionē. Et ponit exemplum Chri. de sansone cui capilli in quibus erat virtus sue amputati fuissent mox philistei ipsum ligauerunt ⁊ oculos eruerūt. ipsum etiā molere fecerūt. Et sic qñ pctōr odit robur sue virtutis: mox demones suadibus diuersis desiderio ipsum ligāt in intellectu et affectū ex cessāt. ne vltio in pctīs ipsum currere pcuratē. Tertia causa est ppter demoni⁹ pcātē. Dicit enim Chrisō. q̄ peccatores sunt equi habentes quos ergit ad pcandū demones. Quarta causa est propter quādam pctōis obscuritatē. Quarta cā pctā sunt ſm̄ Greg. q̄ dicitur esse ignea. Nā auaritia trahit ad furtū et ad multa mendacia. Ira trahit ad homicidia ⁊ luxuriā. Hiob. Clem. Superbia trahit ad multas tirānias inferēdas ⁊ ad multas ambitiones appetendas.

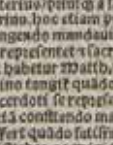

Sermo. ij. vnde supra.

Carrett et docem veri leprosi q̄ Ratert a lōge. ꝛc. sicut dicit phia. Bonū tio. Si curari de sideras oportet/ vt vulnus detegas, videlicet se ciesia. xviij. Ja hemps a infirmitatis ostēdē cōuersationē tuam. Conuersatio dicit totā vitā pctōis cuiꝰ cogitationes/locutiones/⁊ opera. Ve bet enim offendere medicū spūalē cogitationes si fuerit immūde: locutiones si fuerint nocine: opera mala q̄ fecit ⁊ opera bona q̄ omisit. Ideo illi leprosi sua pulnera et suas infirmitates non abscōdērūt. sed medico spūali. ſ. ihū aperuerūt ⁊ curari petierunt. Circa curationē aūt ipsoꝝ psiderandā tria sc̄z infirmitatis genus: curationis modus: ⁊ curationis effectus. Ben⁹ aūt infirmitatis est lepra que est morbus incurabilis ⁊ abhominabilis et vniuersaliter. ideo peccatū signat. qđ ipse primo modꝰ incurabilis est. qđ homo a lepra humano auxilio vel aut nūq̄ curat: sic nec peccator curari potest nisi diuino auxilio adiuuetur cum ipse per se pdita in pctīs ipse per se nō redire a pctō. Legitur. iij. Reḡ. xi. q̄ templū dei fuit septem annis edificatū. Legitur autem Joan. ij. q̄ quadraginta sex annis fuit reparatum. Per quod datur intelligi q̄ homo antēq̄ peccet de facili pōt fieri templū dei: sed si semel cadit difficile immo nunq̄ per se resurgit. Ideo celso pctōis potest cōparari lugene piscatoris in quem piscis per se exire nō potest. Cōparatur etiam casui elephantis q̄ postq̄ ceciderit per se nō surgere nō potest/ nisi alij elephantes sibi perseuerent qui ipsum adiuuent. Compatratur etiam fractioni vasis terrei vel fictilis quod vlterius reintegrari non potest. Primum exemplū pertinet ad luxuriosos qui sunt in aquis delitiarum vbi/sunt multi loquei et lugene. Eccli⁹. vij. Vidi amarior rē morte mulierē q̄ laqueus venatoꝝ est et lugene cor eius. Unde cū quidam phus vidisset quēdā aucupē cū muliere cocūbē. dixit. In qui non decipere vltra pōt ne quasi miraculū factus hui⁹ visco capiaris. Secundū exemplū pertinet ad superbos qui more elephantis nō flectūtur: et ideo quādo cadūt nō resurgūt nisi ab alijs fortioribus meritis adiuuentur. Esaie. lxvij. Cecidimus quasi folij vniuersi. Folij qñ cadit vltra ad arborē nō reuertit. Tertium ex plum pertinet ad auaros qui amādo terrena efficiūtur terra. Unde. Talis est vnusquisq̄ qualis est dilectio sua. Si terrā diligas terra es: si deū diligis deus eo. non quidē per naturam sed per vsum. Et ideo si tales frangantur nunq̄ p se reintegrātur. Ho. Si deus statui confringes eos. Infantū enī conteruntur q̄ nec in eis ſticulus pruni desiderū nec modicū ad lachrymas inuenitur. Esa. xxx. Comminetur illicut cōteritur lagena figuli contritione pmisericors: et non inuenietur de fragmentis eius testaci qua portetur ignis de incendio: aut haurtur aquam aque de fouea. Scdo lepra est

modus abhominabilis: sic peccatores abhominabiles sunt apud deum. Ho. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt. Ose. ix. Facti sunt abhominabiles sicut ea que dilexerūt. Quarti enī diligūt inten. adeo sūt iusto vitiores. Sap. xv. Luto pilor vita illius. ⁊c. Luxuriosi et diligūt immundari ideo sunt spurcitie et ydolatre. Joel. i. Cōputruerunt iumenta in sterc̄ore suo. Sugbi diligūt pentolacet ideo sunt pessa miserabiliores: sicut vessica acu pūcta detumescit/sic eor superbia et inflatio subito euanescet. Sapiē. iiij. Rūpet eos inflatos sine voce et sily exercitionis vel orationis. Qualiter aūt petōres sunt deo abhominabiles dicit. Christ. Lazarū illud Mat. xxv. Discedite a me. ⁊c. qua si non sufferat presentiam illorum vel aspicere sicut dicit. Nam sicut carnales oculi per carnalem speciositatem videndo pulcri efficiuntur. ei qui aūt dispiata vel deformata videamus quasi vulnerantur aspectus nr̄. sic et deus qui in sanctitate delectatur atq; peccatrices ataq; quasi grauat⁹ aspicere nō sufferet. tanq; acū dicat eis quasi putredo ⁊ spurcitia estis. Nec tandiu deo sublimeo ḡs dū statis in iudicio meo ⁊ ideo discedite a me. Tertio lepra est morbus vniuersalis: sic et petrā totum corpus corrūpit. iuxta illud ysaie. i. A planta pedis vsq; ad verticē capitis nō est in eo sanitas. Et quo pt̄s q̄ peccatū horum ⁊ per pedes ligat ⁊ capiti nīas tur. Ligat est q̄ pedes. Job. xviii. Immisit in rhete pedes suos: ⁊ in maculis eius ambulat. Greg. Qui pedes in rhete mittit nō ei⁹ volueriti exit. sic qui ī peccato se detinet nō mox cum voluerit surgit. Et qui in maculis rectis ambulat gressus suos ambulādo implicat. ⁊ ei⁹ se expedire ad ambulandū nititur ne ambulet obligatur. Dilatur etiā capiti Augu. Peccator seruus est tot dominorum quot vitior. Unde legit de diogene q̄ dixit ei Alexāder dicerēt se dilatasse ostio ille ait. Nequā es ois sed seruorum meor seruus. Sapbia enī est dña tua ⁊ ancilla mea. Te enim ducit/ego aūt eā suppeditoni. Carnalis concupiscentia et gula et ira sunt vxor tua ⁊ ancille mee: q̄ te ducunt et tibi dñantur. ego autem eas suppeditari et vici. Et ideo seruorum seruus, et cum seruī alexandri vellent in ipsum irruere et ipsum occidere. Alexander ait. Cliedete ne ipsum contristatis: q̄ vere seruus dei est et veritatē dicit. C Secūdo ponitur curationis modus qui est triplex. Primo enim petōr curatur q̄ humilē sui recognitionē q̄ notat cum dr. Qui fleterāt a lomge. sm̄ erāt leprosi nō audebant leprosi fore cum cānis vnde de lōge fleterunt. Stet et humilis petōr deo appropinquare non audet: sicut dicitur. Luc. xviii. Publicanus a longe stans. ⁊c. Et talis humilitas deo ap̄ propinquare facit. Jacob. iiij. Respexit in orationem humilium. Idem Leo clementiā et humilitatē pene non despicit. Jaco. iiij. Appropinquate deo et appropinquabit vo deo. Peccator enim appropinquat deo per humilem sui recognitionem ⁊ deus sibi ap propinquat per benignā ejus dilectionē. nisi autē deus hoī prius approximquasset homo nullatenus deo appropinquare potuisset. Augu. de verbis dñi. Quid tam longum quātumcunq; fuerit ḡ remotū ḡ deo ab homine huius immortalis a mortalibus: sm̄ a petōribus nō loco sed dissimilitudine. cū ergo deus in se habeat duo bona. Clusticiam ⁊ misericordiā. nos duo mala. Cinquitatē ⁊ miseriā. Si vtrūq; malū nostrum susceperit pat nobis fuisset ⁊ liberari nobiscum opus haberet. Ut ergo esset nobis deus q̄ noa/sed per nos nō est factus ille petōr q̄ tu/si fuctus est mortalis quod tu suscipiendo enim penā ⁊ nō suscipiendo culpā/culpā delevit et penā. Sed ido petōr curat p accessū confessionem ⁊ clamosam orationē q̄ notatur cū dicitur. Leuauerunt vocem. ⁊c. Ille ad deū clamat qui sua desideria ad deū tendit vt sunt prius desiderauit terrena esse postmodum desiderat celestia. Augu. O si posse mus excitare homines ⁊ cum illis pariter excitari vt tales essemus amatores vite p mamentis/quales sunt homines vite huius. Cum tali desiderio clamabat propheta dicens. Clamaui in toto corde meo exaudi me domine. qt̄ invocavit in toto corde. Quidam enim clamant cum toto corde/sc̄z qui in suis orationibus habent intellectum et affectum. i. attentionem et devotionē. i. Corinth. xiiij. Orabo spiritu. orabo et mente. Alij orant cum medio in corde qui habent attentionē/sed nullam devotionem. Ose. x. Divisum est cor eorum. Alij cum nullo corde/qui nullam habent deuotionem nec attentionē. Esaie. xxix. Populus hic labijs me honorat cor aūt eorū longe est me. C Tertio peccator curatur per puram confessionem quod notatur in hoc q̄ cbristus dicit leprosis. Ite ostendite vos sacerdotibus. Sed tamen in vita mundati sunt quia vera contritionis penitentiam mundat interius/peniā a sacerdote absolutur exterius. hoc etiam patet in leproso qui vbi tangendo mundauit a dño vt se sacerdoti se representet ⁊ sacrificiū offerat preceperat. vt habetur Matth. viii. Inde leprosus a domino tangit quādo petōr pungitur. Ite sacerdoti se representat quando petōr ima petā confitendo manifestat. Ite sacrificiū offert quādo satisfactionē cōpiet. Ho. Vbi obsecrabo. ⁊c. Mirā. ⁊ firmiter statui. Augu. Magna pietas dei vt ad solam promissionem petā dimittat. nondū pnunciat ore et iam est dei ⁊ audit in corde. C Tertio ponitur curationis effectus q̄ fuit in corpore et ita perfecta sanatio: q̄ notatur in illo qui redijt. Cui dicit ihs. Fides tua te saluū fecit. Ubi notatur q̄ primū leprosi sanarem tur clamauerunt. post sanationem et ita ille clamauit. Unde dicitur. Reuersus est cum magna voce/ad ihesum nēdū q̄ ad nēū clamare debemus et vt sanemur et vt in sanitate conseruemur. ⁊ merito. Quatuor enī ex eam sequūtur. Sanitas. ⁊ a facie ignis. a fulgētia furia ⁊ ab impetu aquarū ⁊ a tempestate hostili. In nobis adhuc est ignis concupiscētie. Joan. xxvi. Juuta est vsq; ad cōsummationē deuota. Ps. felicia decem plē. Gentilis. In medio ignis nō sum exustus. Contra hunc ignē debemus ad deū clamare Johel. i. Ad te dñe clamabo: quia ignis comansit speciosa deserti. Debemus etiam petere aquā lachrymaz que hunc ignē extinguat. Sapien. xvi. Jane ardēte exstīgit aqua. In nobis etiā sunt furores. i. oculi lasciui tumultuosi. Thren. c. Oculus meus deprædatus est animā meā. Jdeo debemus ad deū clamare ⁊ petere q̄dōy custodiā. Psalm. xxi. Ad me clamat ex seyr. Custos q̄d de nocte. Sept interpretatur dyrcus. Oculi aūt hyemi per seyr intelliguntur tortuose aspicūt. Et ideo ei petit custodiri oculos aspicūt. Et ideo petunt. Talia debet ad deum clamare qui est cultus in nocte aduersitatū ⁊ tribulationum. Sic clamabat propheta/dicēs. Auerte oculos meos ne videant vanitatem. In nobis Satanas me face deum. ⁊c. Et ideo debem⁹ clamare ⁊ deū exhortatione petere sicut discipuli cum clamauerunt/dicētes. Matthei. viii. Domine saluā nos perim⁹ et facta est tranquillitas magna. In nobis est etiam cōtinuum bellū. Job. vii. Militia est vita hominis super terrā. Ideo debemus ad deū clamare ⁊ auxiliū petere. sicut clamauit moyses. Cui dominus dixit. Exodi. xiiij. capi. Quid clamas ad me. Et tunc dominus pharaonem cum suo exercitu in mari submersit: quia ad clamorem nostrum dominus vires diabolī et totius exercitus sui frangit.

C Sermo. iij. vnde supra.

Esu preceptor miserere nostri. sicut dicit Bern. Jlle me secure cōmitto q̄ saluare me possit nolle nō verit et velit. Christ⁹ enim potest saluare: quia est virt⁹ dei. Nolle saluare: quia pro nobis se fecit sacrificium dei. Ista tria tanguntur. i. Cor. i. Predicamus christum crucifixum: ecce quia sacrificiū dei. et sequitur de duobus aliq̄. Predicamus christum dei virtutem ⁊ dei sapientiā. Illi igitur leprosi scientes q̄m habere potentiam sapientiam ⁊ voluntatem sanandi ⁊ miserēdi ipsum inuocāt: dicunt. Jesu preceptor miserere nostri. In quibus verbis vocāt eum saluatorem/preceptorē/miseratorem. Saluatorem vocant eū cū dicunt Jesu/qui saluator interpretatur. Ipse a tribus nos saluauit: scilicet peccato diabolo et a pena: sicut dicitur in lib. iii. sentētiarum. Ⅱ peccato aūt tribus modis nos saluat: sicut ibidem dicitur. Primo p charitatem in flammā ītēm. Sicut enim dicitur ad Rom. v. Commendat deus suam charitatem in nobis. Quonīā cū adhuc peccatores essemus christus pro nobis mortuus est. Exhibita igitur nobis arra tante dilectionis accendimur ad diligendum deum qui pro nobis tanta fecit: ⁊ per hoc iustificamur et a peccatis mundamur. Et ideo sic dicit Augu. Licet fuerit alius modus possibilis nolite redemptionis multus tamen nec fuit modus miserie. sunt quem liberationis q̄ multi⁹ ab intantū nos inflammasset. sicut quando eos tamus q̄ dei filij⁹ frater noster esse voluit: ⁊ pro nobis mori dignat⁹ fuit. Scdo iustificamur a peto p fidē mirificantē. Sicut ruit dr Rom. iii. Deus ipsum posuit propiciatorem p fidē in sanguine ipsius. i. p fidem passionis ipsi⁹. Sicut enī aspicētes ad serpētē eneū in palo erectū sanabantur a morsibus serpentū: sic ⁊ illi q̄ vera fide aspiciunt ad xpm in cruce exaltati sanant a vulneribus petōr. C Tertio saluamur a petā p satisfactionē ⁊ penā sufficiēte. Penā est q̄ p nr̄a petōs debebat ipse in corpe suo sustinuit: et sic nos absoluit ⁊ suo liuore sanauit. i. pe. ii. Petā nr̄a. i. penā p petōs nr̄os ipse pertulit in corpore suo sup lignū vt petōs mortui iustitie viuamus cui⁹ liuore sanati estis. Sic ergo christus nos saluauit a diabolo. Diabol⁹ enī hominē nō detinebat nisi petōr vinculo: ideo eo ipso q̄ sumus a petō saluati/sumus a diabolo liberati. Augu. in ps⁹ enī cultur inimice nobis fuissēt due potestates: vbi venerāt inuisibiles cupiditates. Fuloenim sanguine est sine culpa olim delectosi cirographa sunt delete. Et quia diabolus adhuc nos tenet: ideo mo deus q̄sdam antetamen iam vincere nō potest sicut antequia ipse fortem in sua passione alligauit. i. potestatē eius cōpescuit vt dicitur Matth. xii. Habebat enim duas manus. Una attrahentem p quā et sethe ad inferos attrahebat. ⁊ illam christus in cruce amputauit et eius sanctos discipulos ad se traxit. Joh. xii.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si exaltatus fuero a terra omnia trahā ad me ipm. Aham impietatem per quam ad peccatū hominē impellebat ⁊ vincebat ⁊ essem ego in cruce se vulnerauit ⁊ debilitauit q̄ de cetero nō potest vincere nisi volētes. ℟ Sancti. ℣. Omnia in manibus eius. Potestas est et virtus xp̄i apparuit in manibus diaboli: q̄ vna amputauit et alteram vulnerauit. ℭ Tertio christus nos salvauit a pena et morte ꝑpetuali et hoc in generali resurrectione: ⁊ a morte eterna que erat in diuine visionis priuatione. Ideo secūdū Bre. Una die integra ⁊ duabus noctib⁹ iacuit in sepulchro ad innouandum q̄ per vnā culpā mortis destruxit duplicem nostrum mortem. In damnatis autem mors eterna non destruet, sed semper vivificatur vt homo ꝑpetuo moriat. ℘a. Sicut oues in inferno positi sunt, mors depascet eos. Dicitur aut̄ poni in inferno sicut oues q̄ sicut oues herbam comedunt: ⁊ iterum reuiscit vt iterum comedatur. Sic et mors vilipendatur damnatos occidere ⁊ ꝑpetuo reuiuiscent vt ꝑpetuo crucient, et ideo dicit mors depascet eos. Vel dicunt poni in inferno sicut oues: q̄ sicut oues positi ponerint in vno prato vnacum a pastore ad aliud pratum: sic erit in inferno. Ibi est sunt duo prata. scz pratū frigoris ⁊ pratū caloris. Dolētes igit omes infernales ponentur in prato frigoris, pastor eorū: scilicet diabolus deducet eos ad pratū caloris ⁊ ⁊ sic alternatim erit imperpetuū. Job. xxiij. Ad nimis caloem transeunt ab aquis niues. Vel dicuntur poni in inferno sicut oues q̄ sicut hmōi animalia distinguntur per greges: q̄ oues sunt per se: et capre p̄ se: sic et ā damnati similiter p diuersos greges distinguent. Ad superbi facit vnus gregem. Luxuriosi alius, auari alium, zachy. xiij. Dilanget terra familie ⁊ familie eorum. Vel ducuntur in inferno sicut oues tondentur, et sic tonse ad pascua mittuntur. sic pctōres hic vinciuntur tamē. i. diuitias et sic attonsi ad pascua infernalia trāsmittentur. ℘a. Cum interierit nō sumet omnia nec descendet cū eo gloria ei⁹. Vel dicunt poni in inferno sicut oues: q̄ sicut oues in calore stant cōpresse et vna super aliā in frigore aūt stant segregate. Sic et dānati cū erunt in igne infernali stabūt cōpressi vt ps⁹ super alium magis incēdatur. Cum vero erit in frigore erūt separati vt habebit p se stridor dentiū. ℭ Secundo leprosi vocāt ipm preceptorē. Ipse enim est verus preceptor q̄ hoc ꝑcepta nobis dedit. ℣ si aliq̄s trāsgredimur ipsum vt nos misereatur nr̄o rogare debem⁹. Ando ⁊ cū leprosi dicūtur fuisse hoc sicut enim decem leprosi significant illos qui decem precepta sunt transgressi, sic decem mundati significant eos qui per christum ad eoꝝ obseruantiā sunt cōuersi. Iste decalogus preceptor. est illud ꝑsalterium decachordo. De quo dicit ꝓpheta. In ꝑsalterio decachordo ꝑsallam tibi: quod verbum tractans Aug. in libro de decem chordis distinguit tres differētias. Quidam est illud ꝑsalterium portāt sed in eo non cantant. Qui scz ꝑcepta dei ex timore seruāt, portare est ꝑsalterū sed non cātare in eo onus dicit habet sed delectationē non habet: q̄ timor pēnā habet. Alij portant ⁊ cantāt q̄ scz mādata dei seruant ⁊ ex amore seruant. Alter est sit labor in portando est tamē delectatio in cantando. Iuxta illud. ℘s. Cātabiles michi erant iustificationes tue. Alij nec portant nec cātant: sed ꝓicit. q̄ mādata dei nō ex amore nec ex timore seruāt. Melius est autem vt ibidē dicit Aug. ꝑsalterū portare ⁊ cātare q̄ tantū portare. Iterum melius portaret non cātare q̄ proficere q̄ melius est ꝑcepta dei ex amore q̄ ex timore facere. Iterum melius est facere ex timore q̄ nullo modo facere. Potētiam addit quarta regula illoꝝ. scz. q̄ nō portāt sed cantant. Isti sunt qui dicunt ⁊ non faciunt. In ꝑsalterio quidē. p. chordarū cantāt qui ꝑcepta dei aliis ꝓdicant: sed nō portant: q̄ ea nō seruant. De talibus dicitur Matth. xxiij. Alligant onera grauia et importabilia et imponunt ea in humeros hominum, digito autem suo nolunt ea mouere. Tertio vocāt christum miseratorem cum dicunt. Miserere nr̄i. Ad misericordiam autem impendēdam tria ipsum inclinant scilicet sua affectio precordialis nostra deuotio filialis. ℣. et nostra miseria generalis. Amor precordialis est quando radicatur in corde ⁊ quando manifestatur in operis exhibitione. quando ostenditur in adueritatum ꝑpessione ⁊ quando est cum ꝑseuerantia et cōtinuatione. Isto modo christus impellitur ad nos affectiōē habuit ꝑcordialē ipe enim tactus cordium fuit confestim ad innouandum q̄ amor noster in eius corde est radicatus. Bern. In quo ⁊ ipsius ꝑ in vulneribus tuis eluxisset q̄ in vbe suauis ⁊ mitis ⁊ in ute me. Ipse fuit in manib⁹ ꝑforatus ad innouēdum q̄ in vas ꝑforatis nichil retinet. sic xp̄s nichil sibi retinuit sed ofa nobis dedit. scz carnē in refectionē sanguinē in ablutionē. sanguinē in redēptionē ⁊ deitatē dat in fruitionem. Ipse est in pedibus fuit cōstitus ad innouandum q̄ ponitus peccatoꝝ nostroꝝ portauit. Sic. iiij. Vere languores nostros ipse tulit ⁊ dolores nros ipse portauit. Ipse enim fuit in cruce totius ecclesie ꝑfecto ad innouēdū q̄

mos quo nos dilexit vsq; in ꝑpetuum se extendit Matth. vlt. Ecce ego vobiscū sum oībus diēb⁹ vsq; ad cōsummationē seculi. Deūs incarnat ipsum ad miserādū nra dese ctio filiabus Sion. Thren. xxxi. Si filius honoratus michi ephraim. Si puer delectus: q̄ ex quo tantū sum de eo audiuī recordabor eius. Idcirco cōturbata sunt viscera mea super eū. Miserā misericordiā eius. Ac si dicat dominus. intātum viscera mea sup eū cōmouent. Ac si ex eo mihi accresceret magnus honor: ⁊ ideo dicit. Si filius honorabilis Ac si ex eo mihi ꝑueniat magna vtilitas: ⁊ ideo dicit ephraim qui interpretatur fertilitas. vel ac si esset ꝑuulus ⁊ etate tenerus: vel ac si esset delicate nutrit⁹: ⁊ ideo dicit. Si ꝑ puer delicat⁹. Ille vere sancti ꝑsunt filij honorabiles dei: qr in ipso est nr̄a ago dei quā in ipso honorant Eccli. xx. Filī in mānetudine seruabūt alām tuam: ⁊ filij honorē scōm meritū ei⁹. Sunt etiā pctōres deo nō honorē dei: sed ratione ꝓpositi. Dei. Sicut beneficiatiōnē deo ꝑstamus nō ꝓpter nos sed ꝓpter nr̄os fratres. Sic peccātes nō deo nocemus sed nobis. deus aūt tribulatur antemo nō. deus iniuriat sed ꝛe nostra ꝑditione. Sunt etiam ꝑuuli in dei cognitione ⁊ ut ita dicā ꝑfecta sunt ꝑsentes in vita. i. Corinthiorum. xiij. Cum essem ꝑuulus loquebar vt ꝑuulus. ⁊c. Sunt etiam a deo deficientes ꝑuuli. scilicet pene angelico. Eccli. xxxij. ꝑua angelos mundauit ds. Tertio ad deum ꝑtinent miseria generalis. Sunt illi quicūq; nulla habent miseriā nō inducētia. ad cōpm nec ad etam. Apoc. iij. Quia dicis quod dives sum et locupletatus sum et nullius egeo. nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et cetera. Bern. Homo natus de muliere odio cum regno repletur multa miseria ideo cum fletu qui quasi flos egreditur ⁊ cōteritur: ideo cum metu hui⁹ vite etiam multas miserias in anima: quia secundum Bor. Ratio obnubilatur a multiplici errore Memoria confunditur a multiplici oblitione, Voluntas tactatur a multiplici perturbatione.

ℭ Dñica. xp. Sermo. i.

Emo pōt duobus dñis seruire. ⁊c. Matth. vi. Sicut dicit Augustinus holem fecit vt summū bonum intelligeret: ⁊ intelligendo amaret: amādo possideret: ꝓpossidendo frueretur. Ideo xp̄s in hoc ēuāgelio intendit nos ab amore terrenoꝝ ad amorem celestiū inducere, et hoc quatuor modis. Primo dū laudando dyabolū seruitutē. ei dicit. Nemo potest duobus dñis seruire. Secūdo ibi dicēdo nimiā sollicitudinē. ei dicit. Ideo vobis dico ne solliciti sitis. ⁊c. Tertio ibi dendo illā per similitudinē eis dicit. Respice ala plus est vita ⁊c. Quarto inducendo sui intentionem. ei dicit Querite ergo primum regnū dei. ℭ Circa primū notādū q̄ nemo potest seruire duobus dñis cōtrariis ꝑceptibus. nisi duo dñi sint deus ⁊ tua voluntas. vel deus ⁊ mādus. vel deus ⁊ caro. Primis duobus nemo potest seruire, quia deus precipit humilitatē. Matth. xi. Discite a me q̄ mitis sum ⁊ humilis corde. Hinc dolus superbiā Job. xli. Ipse est rex super oēs filios superbie. Bre. Sine dētibus non ligna reponebam eli superbia humilitas electorum. Cum ergo quā quisq; habeat cognoscit sub quo rege militet inuenit. Secūdo duobus nemo pōt seruire q̄ deus vult q̄ pax mundus turbationē. Job. xxij. In mundo ꝑturbū habebitis, in me aūt pacē. Tertio duobus nemo pōt seruire q̄ deus precipit puritatē ⁊ caro angustiā voluptatē. Ille sunt duo leges q̄ quibus dicitur. Ro. viij. Ideo alia legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Lex carnis est carnalis concupiscere. Lex mentis est mundiciam desiderare. Gala. v. Caro concupiscit aduersus spm: spiritus aduersus carnē. Sequitur enim. Aut enim odio habebit scz dyabolum ⁊ alterum diliget scz

Universidad de Deusto
Biblioteca

des. Aut ynum sustinebit ser̄ diabolū, non quidem diligit. Augu. Nemo diabolū odit: sed sua cupiditate spleatur subditur ei: ex eā diligit: sicut qui ancille alienę comunctus est propter cōcupiscentiam, punitur diuitū nā seruituerit si nō diligit eum cuius ancillā diligit: r alterū confringit. s. deū. Non quidem odio habebit Augu. Nullus conscientia deum odisset. hoc autem Augu. post modum retractauit propter illud. Ro. Superbis eos qui te oderunt assedit sem per. Sed sine odio nullus deum odit affectu: si effectu. nec etiam diabolus inquā tū scz ad oim gubernatoz/sed inquantū est eorum punitor: sicut nec latro odit iudicē inquātum est homo sed. inquantum est iu dex r tortor. Post dicit in generali descendit ad speciale dicens non potestis duo ser uire et mamone. Glo. Mamona nomen est demonis qui preest diuitijs: nō q̄ in eius dictione sint. sed q̄ ipsis vtitur ad decipiendum irretiēdo la quely diuitiarū. Nō dicit. Non potestis habere sed. non potestis ser uire. Licit enim habere possunt quādo habe re dispēsantur. Quidam enim eas diligunt contra deum sicut auari qui sunt earū serui. De quibus dicit glo. Seruire diuitijs deum negare est. Illi eas diligunt: sed mi ra deum. sicut viri perfecti qui adhuc ter renis sunt dedicti. Illi sunt qui edificant ligna fenum. Ferum r stipulā qui. s. terrena plus iusto vel minus vel minime diligerēt. Alij retinent ea. ppter deū vt. s. pauperibus im de subueniāt. sicut fuerūt patriarche: sicut fuit scūs Job ānes patriarchas alex. dr̄inꝰ qui sorati de christo recedabāt sic. Bone iesu ego vilis peccendo tu subuenisti rando vt pos deamus q̄ vincat. Circa secundū notan dū q̄ ꝓhibet dicit superflua cura mundi noui. Diabolus est primo sollicitat hominem et querat necessaria. Sicut deus vi dek homini permittit. Gen. iii. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. Habitis necessarijs sollicitat. vt querat superflua. Et sollicitudo vitiosa dicitur. Phi. iii. Nichil solliciti estis. Christo. Et sollicitudo desperationis est filia. Habitis necessarijs et superfluis sollicitat vt querat nociua per rapinas. Proverb. i. Semite omnis auari animas possidentium rapiunt. principium igitur tentationis in auaritia est minia sollicitudo circa necessaria progressus circa superflua. Fede cōsummata malicia circa no cius. Dominus igitur studuit amputare tē tationis principium q̄ est minima sollicitudo circa necessaria: cum dicit. ne solliciti sitis anime vestre rc. Quo obsto per cōsequens auferetur progressus finis. Qui enim non est sollicitus circa necessaria nec circa superflua r nociua. Notandum tamē q̄ est quedā solicitudo quam fecit christus. De qua Roma. xij. Qui preest in sollicitudine. Alia quā facit necessitas. Tertia quā facit cupiditas. De hac dupliciter dicit glo. In sudore vultus tui paratur panis sed pa nis exercendo/est sollicitudo tolleda que mentem perturbat dum timet ne ant pos sessa dispereant: aut elaborata non conti neant. Prima precipitur. Secunda permit titur. Tertia prohibetur. Circa tertium non tandū q̄ dñs prohibet hanc superfluā solli citudinē per multiplicē similitudinem. Et primo p similitudinē creature rōnalis. de qua ponit duo exēpla. Unū cū dicit nonne anima plus est ꝙ esca r corpus plus ꝙ vestimentum? Qui dedit maiora. s. animam provide bit minora. i. escam et vestes. Et dominus ponit hic tria bona que deus homini dedit. s. corpus. alam. r rem. Nouma autem debet subiici suo superiori. s. deo sibi obedien do. et corpus suo superiori. s. anime sibi ob temperādo et res suis superioribus scz eo pauperibus distribuendo. et anime vt discrete eligantur et corpori sibi necessaria ministrentur. Secundum ordinē peruenunt diuites q̄ nō subsistunt deo q̄ pau peribus nihil tribuūt nec anime: q̄ eam fatigant nec corpori quia illud facit me affici. Illud exemplum: quod ponit circa creaturam rationalem est cum dicit. Quis autē vestrū cogitans pōt adiicere ad staturam suam cubitum vnum? Glos. Illis ergo regendi corporis curā relinquite qui illud ad hanc staturam fecit pertinere. Illi autem dicit glo. magno simili modo. Et otrum nostrum corpus erit similē corpori christi Quantum ad eandē staturā. et dicendum q̄ illa similitudo quantū ad tria pōt considerari. vel quantum ad eiusdem glorie christi conformitatem r se ei impossibile. quia nullius gloria potest gloriē christi adequari: quia gloria corporis christi erit instar solis. gloria beate virginis instar lune r gloria ceterorum sanctorum erit instar stellarum. i. Cor. xv. Alia claritas solis sol est christi. Alia claritas lune ei est beate Marie. Alia claritas stellarum. ē. ceterorum sanctorum. Aut potest cōsiderari quātum ad eiusdem staturę qualitatem: et sic non erit ibi talis similitudo. Aug. de ciui. dei. Si dicerimus ad dominici corporis modum minorum maiorumq̄ corpora res digenda/perhibet de multorum ecpost dum perplatissimum eum ipse nec capillum de pertituram permittat. Vel potest intelligi quantum ad eandem etatem. et sic erit ibi ista similitudo. Unde subdit augus. Restat ergo vt quisq̄ recipiat suam mensuram quam habuit in iuuentute. Et sicut erit in corpore suo pfecturus et habiturus si est ante ortum

etas, et ideo non est dictum ab apostolo. ephe. iiij. In mensuram statute sed in mensuram etatis plenitudinis christi: quia resurgent corpora mortuorū in tantali etate ad quam ciritium peruenisse cognouimus. Hec Augusti. Secundo hoc ostendit exemplo creature sensibilis cum dicit. Respicite volatilia celi, rc. Et hoc vt dicit Augusti. Quidam dixerunt hominem non debere laborare sed diuine prouidentie se cōmittere. Sed sicut ille alit si adest temporis facultas debemus victum laborando acquirere, alias si vellemus sicut volatilia vo lare aut sicut natantia natare hoc esset tentare. Si vero imminet necessitas debemus nos diuine prouidentie committere et tunc ille nos pascet sicut aues. Et ponit exemplum in paulo et petro. Paulus quidem mortem fugit et tamen christus per rum a vinculis liberauit. Paulus etiā per hunc suum auxilium euadere poterat, et si ꝓ posuisset expectate diuinum auxilio hoc fuisset tentare deum. Petrus autem caret hac humano auxilio et ideo se cōmittebat diuino. Tertio ostendit hoc exemplo crea ture vegetabilis: cum dicit Considerate lilia agri, rc. Si autem sic rum agri. rc. Quod fortissimum quasq̄ rpara que pri ceteros fortissimum potest sibi duos comparat vestimentum sicut induitur veste candida. vestis bella purpurea: viola bella hyacinthi na. rosa bella viridi. sicut et sol vestitur veste lucida. Iurta illud ps. Amictus lumine sicut vestimento. Sic etiam inter sanctos vtros quidam induuntur candore pu ritatis, quidam rubore charitatis, quidam colore virtutis: quidam splendore bone intentionis. Ultimo concludit sua dicens regnū dei et iusticiā eius: et hec omnia adiicientur vobis. Iusticia autem res spectat ad ordinem. Ille quibus sic dicit Augustinus habeo dicit dominus. Quid rei gnum celorum. Quo emitur: pauperta te spūs. Mat. v. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celoꝝ. Beati qui persecutionē patiuntur propter iusticiam, quoniā ipsorum est regnum celorum. Beati eritis cum maledixerint vobis homines et persecuti fuerint vos. Ibidem. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Mat. xxij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Moneta qua emitur requies est labor pus. Mat. xij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Moneta qua emitur requies est labor pus. Mat. xij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Moneta qua emitur gloria est humilitas et paciencia. Mat. xvij. Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut parvuli, rc. Moneta qua emitur vita/est mors propria christum assumpta. Malthei. xj. Regnum celorum vim patitur. r violenti rapiūt illud. Magnum vim et violentiam qualibet ibi facit quādo propter regnū celorum vitam suam cōtēnit. Quod aut dicit hec omnia adiicientur vobis non est intelligendum sicut dicit Augu. q̄ semper adiiciantur cum apostolus de se dicat. In fame r sitī. in frigore r nuditate. sed aliquando dantur/aliquā subtrahuntur. Et enim deus sicut dicit Aug. Medicꝰ q̄ nouit q̄ sint apponēda et q̄ subtrahēda. Cum ergo apposita sunt ad q̄ actionē cū subtrahit ad probationē.

¶ Sermo. vij. supra.

Nemo potest duobus dominis seruire. rc. secūdū Augustinū sunt genera hominum. s. valde boni sicut viri ꝑfecti. valde mali sicut peccatores impij. Medio criter boni r mediocriter mali sicut sunt neutrientes r tepidi qui voluit deū diligere r mandā. Illa tria ssa hominū dñs describit in ꝓsenti euāgelio. Primo est describit mediocriter bonos r mediocriter malos. et dicit. Nemo pōt duobus seruire. Illi duo dñi sunt mūdus r deus qui in simul diligi non possunt sicut sancti viri per multa exēpla colendarunt. Aug. super. Joh. hoc ostendit exemplo posito. Si habitet in te amor mūdi. nō est quo intret amor dei. Tres nauis ea: fundē q̄s habeas pt recipeas quod nō habes. fundē amorē seculi vt capiaris amore dei. Ne hoc eodem inde sic dicit in libro. Domel. i. est amor vtilis r amor noxius. amor vtilis amore prepeditur. amor noxius recedit. r amor vtilis succedit. plerūq̄ sunt homēs amore huius seculi. fundāt et capiāt. vbi vt intret mel vbi acetum infundit. Idem etiam super Job. hoc ostendit exēplo manus dicens. Nō potest quis amare quod eternum est: nisi subtrahat se amare quod temporale est. Amorem hominis sic putato quasi manū anime: si aliquid tenet aliud tenere non potest. vt nisi possit tenere q̄ datur dimittat quod tenet. Qui enim amat seculū: deum amare non pōt quoniam habet manum. Dicit illi dñs. Tene quod habes. non vult dimittere quod tenebat nō pōt accipere quod offertur. Et necessitate impeditus poterit dicere. Non possum non possidere. teneat non. teneatur. Dilige rem in tractatu de. xp. abundantibus seculi offert hoc exemplo oculoꝝ dicēs. Quia

amor et dei pater in vno corpore habitare nō possunt quem admodū oculi celi et terre pariter nequaq̄ cōspiciunt. Chrys. super Matthei hoc oīdēt exēplo per naturam celestiū ⁊ terrenoꝝ dicens. Celestia ⁊ spūalia leuis sunt natura liter sursum tendētia terrena ponderosa sunt ⁊ deorsū trahēta. Si spūalia teneris sursum te nocant. Si terrena deorsum te pondꝰ. Ve hoc dicit etiam quidā Glos. super hunc locum. Reo inquit terrena vel deus si l coede hominis dñatur ad cōtraria et utroq; homo trahit. Nā deꝰ trahit ad superiora sibi seruiendō. Reos vero terrena trahit ad inferiora. Rapina damna super Luā ostēdit hoc exēplo vastatio dicēs. Hillecte dei nō recipit sectionē. Nā quanto selectiora in inimīa expendēris hoc tibi necessariō a deo deficiet. Sicut enim in vase aliquo pleno liquore tantum em anauerit forsan intantū necessariū est in plenitudine denegare. Sic et anima inquantum em anauerit ab ipsius dilectione ad illicita ⁊ inanitā minui necessariō est a deo. Potest aūt homo et deo seruire et diuitias habere/sed non eis seruire / quia tunc diuitarum/seruus esset ⁊ anaritia ministraretur eidē. Iuxta illud. Amos. ix. Auaritia in capite omnium. Auaritia enim ali quando occupat manum. quando scilicet quis semper vult accipere et non dare. Ecclesiastī. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad dandū collecta. Aliquos quando sēs de terrenis vult loqui ⁊ tractare. Ioan. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Aliquando oculos. Iuxta illud. Iste. Oculos suos statuerunt declinare. Talis auaricia curari potest/sed quando assendit super caput/et domina efficitur vix curat. In seruis autem dei auaricia non occupat caput quia eis non dominatur. Nec oculos de terrenis non loquuntur. Nec oculos quia in talibus nō delectātur. Nec manus qꝝ liberaliter pauperibus largiūtur. Scilt enim q̄ bona temporalia nō sunt propria sed accōmodata. nō sunt secura : sed transitoria. Nō sunt preciosa sed vilia. Elemosyna aūt facit vt sint propria, Petrus rauenn. Da pauperibus vt tibi: quicqd pauperi dederis tu habebis. quod pauperi non dederis alter habebit. Facit et sint secura. Ambro. Pecuniam in tuto ponitur qui deo custode seruatur. Facit vt sint preciosa: quia plumbum conuertit in aurū. Augu. Laudas mercatorem si vendit plumbum ⁊ acquirit aurum: ⁊ illum qui erogat pecuniā et acquirit iustitiam. Secundo describit volde hos nos et hoc exemplo volatilium et bestiaꝝ. Per volatilia essē sancti viri intelligūtur et eo q̄ coadem celsa morātur. Philip. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Periculum est enim istis volatilibus habitare in terra facta illud. Isa. xxiij. Formido et fouea et laqueus super te qui habitator es terre. Ante est que habitat in terra aut est in fouea medīne ne capiatur. aut cadat in foueā descipiēte que sibi preparatur aut laqueo irretiatur. in formidine sunt auari. Job. xx. Gaudium terrenis in auribꝰ eius ⁊c. In fouea cadunt luxuriosi. Prouer. xxiij. Fouea profunda est meretrix. Laqueo irretiuntur superbi quos superbi demones in terra abscondunt. ps. In ola hac qua ambulabant absconderunt superbi laqueum mihi. et subdit. ps. Et erut omnis qui fugerit a facie formidinis cadet in foueam: ⁊ qui se expedierit de fouea tenebitur laqueo quia scepe fit quādo quis desinit ardenter amare terrena transfert se ad amādum carnaliter: quādo subdūgauerit auaritiam ⁊ concupiscentiam. inde effertur in superbiā. Intelliguntur etiā viri sancti per illis. Nā illuminata est cādidissima est aureū intus et extra odoriferū. Sic viri sancti in corpe sunt cādidi per puritatē in corde autem per charitatem in conscientia ⁊ vita sunt odoriferi per sanctitatē: qꝝ omnū vita ei odorifera deo ⁊ primo. Cāt. v. Dilectus meus candidus per puritatem. Rubicundus per charitatē. electus ex milibus propter perfectionē sanctitatē. Nec est de mille vnus mitur vnus qui hanc duplicem habeat ferē citatē. Thren. iiij. Candidiores nine nigredine facie: rubicundiores ebore antiquo. sapphiro pulchritudine. Sunt ergo candidi et nitidi in corpore, rubicūdi in mente religiosi in obsequio ⁊ conuersatione. Tertio describit malos et describit valde malos et dicit. quia nō fenū quod hodie est et cras in clibanū mittitur. ⁊c. Per fenū reprobi intelliguntur qui hic fuerunt aridi in fine ⁊ in bono opere et postmodū mittentur in clibanum infernale per combustionē. Quomodo aūt corpora dānatorū possint exburi et nō consumi ostēdit Augu. de ciui. dei. multiplici exēplo. Primo exemplo vermiū vīcēs. Nā multi genꝰ vermiū in aquis calidarum scaturigine reperitur quoꝝ fernor nemo impune tractat, illi aūt non solū ibi sunt sine vlla lesione/sed etiā extra non possunt viuere. Secundo exemplo montis vicens. Quidā notissimi montes sicilie qui tantę temporis vetustate pcq nūc flāmis eructāt et integri perseuerant satis idonei testes sunt non omne quod ardet consumi. Tertio exemplo carbonū qui ignis operatione sic facti sunt incorruptibiles vt in terram bene misti suffossi nō essent ligna putrescerent: eorum pi nō possunt. Quarto exēplo pauperis dicēs q̄ deꝰ dedit carnes pauoni ne eius putresceret: ⁊ narrat ibi q̄ simile

hoc anis sibi cocta fuisset oblata/de pectore eius vsq; ad anni seruari fecit ⁊ nulla fastidiem incurrisset q̄ aliquātulū corpulentie lectionis ⁊ contractionis fuit. Quam to exemplo salamādre dicēs essent scripsisse qui de naturis animaliū curiosius inquirunt. Salamādra in ignibus viuit, de cuius vtili pellibus fiunt corrigie preciose/ q̄ quāl vetustate consumpte si proijciantur in ignē et veterbus fiunt nouę. Ultimo documentum instruit oēs seꝝ valde bonos ⁊ valde malos ⁊ mediocriter bonos ⁊ mediocriter malos qs̄ concludit. Queritē ergo primū regnū dei. In hoc q̄ dicit primū dat intelligere q̄ primo ⁊ principaliter sphalis sunt potentia. Sed illi cadunt pervertunt auaritia cetera quoꝝ dicit Augu. in lib. l. omel. q̄ sup. adeo cecitas mentis hoīem occupauit: vt eta bona velit habere preter ipsum: pillā vita habere bonā/vxorē bonā/domū bonā. Quid curra q̄ singula: caligā nō vis habere malā: et vitā habere vitā malā. nunquid nos cedet ibi. plus mala caliga q̄ mala vita. Si em mala caliga constricta nocuerit pedi vel calciāri te abiecto aut corrigis: aut mutas. Muta vitam. ⁊c. Deinde subdit. Quod plane video vnde fallerin Caligā nocēs dolore facit. vita nocēs voluptatem: illam nocet/illud libet/sed qs ad tēpus libet postea penas dolet. Quod aūt ad tēpus salubriter dolet/dolēs in infinita voluptate ⁊ adhuc ardet quando letificat. scīm illud. Qui seminant in lachrimis in gaudio metent. Per hoc aūt quod vīs subdit. Et hec ola auferetur vobis. dat intelligere q̄ bona tē porālia habere. ⁊ amare sunt occidētia. Sed etiame aūt ei quod adest ⁊ abest preter subiecti corruptionē. Seruit igitur dei dilīgit ꝛ gnosita sicut sociētia. Quia si affunt nō accōmodatur eos animus per superbiam. Si vero nō cōmodatur q̄ impatientia. Talis vita ⁊ amātore ⁊ penuriā pati. Auari aūt dilīgunt pecuniā ⁊ terrena tanqꝝ subditāria q̄ si affunt cōmodantur per superbiā. Si vero desunt frangūtur per impatientiā. Sic ergo. Vnitate cōseruate in malis dominabūt periērunt in effectione pessima.

¶ Sermo. iij. vnde supra.

Scit em̄ pater noster celestis qꝝ opꝰ habeatis ⁊c. Magna nobis deo nostro debet esse fiducia qꝝ in ipso est magna benivolētia: ideo dicit pater noster. In eo em est obmī fiducia et confidentia. Vnde Iohēs. j. Hec est fiducia quam habemus ad eum. ⁊c. Et est quasi in nobis ista magna indigētia. propter quod dicit hic opus indigetis. ¶ Circa primum notandū q̄ magna dei benivolētia in hoc exprimit ⁊ pater noster vocat. Deute. xxxij. Nōne ipse est pater tuus q̄ possedit te fecit ⁊ creauit te? Ipse em̄ non fecit quātū ad corpus: creauit quātū ad animā et possidere nos debet quātū ad hoc. Sed addito corporis ipm expellit luxuriosus. a domīno ale superbi. a domīno terrā amari. Illa sunt tria q̄ scīm dicta fabulatores hoīem de domo expellunt. s. fumus/ mala vxor/⁊ stillicidiū. Illa aūt ipsaliter intellecta deū ab homine expellūt. Fumus fuge qui in altum ascēdit/sed cito euanescit. Mala vxor carnalis concupiscētia ⁊ illicitā auaritie q̄ hoīem sollicitudinib⁹ inquietant. Citra scīm scz dei prescientiam. Quidā em curiosi duo maxime inquirere cōsueuerunt. Illud qꝝ ea prescīta dei fieri non possit si preciet aliqnd dānandū/oportet eū dānari: ⁊ sic deo nihil prodest opera bona ⁊ nihil obest facere malū. Secundū est quare deus creat vel nasci permittit quos scit esse dānandos. Ad ista aūt tribus modis deo responderi potest. Primus modus est nostrā insufficientiā profitendo: cum dicit phūs. Intellectus noster habet se ad manifesta nature sicut oculus noctue ad solem. Intantū em cognitio nostra est debilis q̄ nullus phūs potuit vsq; naturā prima mūdi perfecte cognescere. Unde legit q̄ vn⁹ phūs multo annis inhabitauit Hesperiā: et naturā apā posset cognoscere ⁊ tñ perfecte cognouit non potuit. Si ergo intellectus noster nō sufficit cognoscere manifesta naturę create: quomodo intelligere poterit occultas scientię diuine? Unde natrat. Tullius de natura deorum/q̄ quidam rex quesiuit a quodam phō quid esset deus. Et phūs ad respōdendū terminū postulauit. Cui rex trium dierū terminum dedit. Quo expleto/ terminū iterum petiit ⁊ triam dierū terminum adhuc recepit. Illo expleto adhuc magis terminū requisiuit. Cui rex: vt videtur me deludis. Ait ille: nō facio dīe: sed deus est hominī tā immēsus q̄ quāto de eo plꝰ cogito: tāto plus in eo deficio ⁊ in eo quid dicā non inuenio. Alio modo respondēdi est, questionē questionibus repellēdo: ⁊ istum modum tradit̄um habemus a dño. Mat. xxi. Qui ait pharisęis ipsum interrogātibus interrogabo ⁊ ego vos vnū sermonem. ⁊c. Talib⁹ igitur curiosis pro questionibus questio est redēdum: et dum non pōt respōdere ad minima ⁊ manifesta/manifestant

primo querit q̄ cum tres sint lucidissima lumina scz oleum stellę: ignis ⁊ mihi habēt in se nigredinis ⁊ sint quod non habent. Quid est q̄ oleū lucidum maculas nigras in se habet? Argētum candidū lineas nigras tinxit. Et ignis fulgidus ligna ⁊ paleas nigras facit ⁊ omnia que lambserit terrima redd̄t. Scdo querit quid est q̄ palee tante sunt calidītatis q̄ poma cruda maturant et tante frigiditatis q̄ nūco in media estate conseruant ne fluant/cum tamē calidum et frigidum sint omnino contraria: et duo contraria in eodē subiecto esse non pñt. Tertio querit de quadā ficu exiptiaca que si ponatur in aqua mox fundum petit: vbi madefacta ⁊ aqua repleta ad superficiem redit ⁊ ibi consistit. Quarto querit de calce in quo ignis latens continetur. ⁊ cum naturaliter aqua ignem extinguat ⁊ oleum nutriat: ut q̄dā aquam in calcem infundat/ mox ignis latens vrere incipit: ⁊ si oleum adhibeat mor ignē extinguit. Quinto querit de adamante qui nullo ferro frangitur/ nullo igne consumitur: ⁊ tamen hirci no sanguine frangi perhibetur. Hiertur autē q̄ in ethiopia est quedam calamita q̄ ferrum nō attrahit sed repellit: ⁊ quedam alia que in vno angulo ferrum attrahit et in alio repellit. Sexto querit de hydr⁹ fontibus: quorum vnus est in egypto in quo faces extinguntur accendunt et reccendūtur extincte. Alius est apud garamantes qui in nocte est tam calidus vt non tangatur in manent in die tam frigidus vt non bibatur. In fumine etiam mira ⁊ stupenda apparēt. Dicitur enim lapillus esse mos dicio ad modum salis figuratus/ ⁊ in medio inter lapillo in modum aeris generatus. Hic aurum et argentum in marsupio lanneo et scrineo liquefacit: et marsupium et scrineum non ledit et multa alia stupenda facit. Si igitur hominem curiosi istorum et similium nescimt rationem reddere reddesignant celestis indagare. Tertius modus respondendi est rationi et exemplis veritatem astruendo. Primum igitur q̄ scilicet diuina prescientia nullam necessitatē inferat ostendit. Secundo ratione ⁊ explo. Ratio eius est quoniam deus prescit futura quedam de necessitate vt solem oriri. et quedam ex libera voluntate: sicut homine currere vel aliquid operari et ideo sol necessario oritur quia deus sic prescivit ⁊ ordinauit ⁊ vt homo voluntate operatur: q̄ deus sic prescivit et ordinauit. Illa igitur que sunt a causa naturaliter operante ventura sunt de necessitate. Que vero a causa libere operante ventura sunt/ libere et non de necessitate: quia deus sic ordinauit ⁊ prescivit. Exemplum autem tale ponit. Si alicui aliquod trium in quo homo sit paratus ad ambulandum alius autem homo ibi sit super altam speculam prescitu futurorum qui monet eum ne per viam illam eat quia incedat sed aut per dexteram aut per sinistram per medium pedat et ille contemnens sinistram teneat et in latrones incidat non fuit culpa speculatoris quia hoc prescivit et maxime quia admonuit sed illius qui contempsit. Potest igitur dici q̄ via dextera est penitentia que ducit ad celum. via sinistra est peccatum quod ducit ad tartarum. via media est penitentia imperfectorum que ducit ad purgatorium. Deus igitur scit quam viam quilibet eligit facturus et monet ne per sinistram incedat: sed aut per dexterum aut saltem per medium pedat. Si quis igitur viam peccati eligit: et ad tartarum descendit non deo pidenti ei admonenti sed sibi contemnenti imputare debet. Postea queritur quare vulnera tue medicinas requirit: cum deus sit qui facit mori et vivere. Ad hoc dicendum est quod agricola terram serit ⁊ vineam colit et quo deus scit quod fructus debeat producere/sed si vulnera medicinam contemnat mortem incurrit. Si agricola terram vel vineam non colit sterilis fructus habebit: quia sic hominem fructum esse instituit ⁊ prescivit. Ad secundum queritur scilicet deus creat et naturam permittit quos damnando esse cognoscit. Respondit apostolus, Roma.ix. An non habet potestatem figulus ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem aliud in contumeliam. Ubi dicit Aug. Ideo non pronunc in honorem ne hoc meruisse efficiment ⁊ non pronunc in contumeliam vt ei dicium misericordia superexaltet. Ac per hoc ne damnat⁹ ex debito de supplicio sua fuisse conqueratur. Nec liberatus gratiam superbe de merito glorietur. Augu. autem in enchiridion ad istam questionem respondit dicens q̄ deus cum sit summe bonus non sustineret malum esse in operibus nisi adeo esset omnipotens q̄ de malis posset bona elicere. Quatuor igitur bona de malis hominibus maxime deus elicit. Primo quia ex hoc poni meliores apparent sicut etiam album fuit a nigrum magis relucet. Aug. vbi supra. Illud quod malum dicitur bene ordinatum et huc loco positum eminentius commendat bonum vt magis placeant et laudabiliora fiant bona dum comparantur malis. Secundo quia ex hoc de iniquis eos emendatur. Cū enim punitur vel vbi sint mala ⁊ peritas si omnes ex malis saluarēt non apparēret eius iustitia et si omnes ex iniquitate damnaret nō apparēret eius misericordia: si iuste omnibus malefactoribus parceret nō apparēret iustus: si malis

non parceret non appareret pi⁹. Tertio q̄ per malos boni exercentur: ⁊ maiori eis corona preparatur. Si enim mali nō fuissent nec ipse fuisset occisus ⁊ bono non fuisset redemptus: nec stephanus fuisset lapidat⁹ nec aliquis sanctus per martyriū fuisset coronatus. Greg. Quod lima ferro/ et fornax auro/ ⁊ tribula granum hoc facit tribulatio iustos. Quarto quia de malis sunt sepe multi sancti generati. Sicut de eam malo matua est sanctus Iob. de achā malo ejecto nascitur bonus/ de amon malo fetus bonus. De pertica petrus martyr egregius. Ex spina nascit rosa. sed si spina penit⁹ precideretur nulla rosa nasceretur. Seruat igit deus malos vt bonos spinas. vt inde electas suscitet rosas. Tertio ponit nostra indigentia cū dicitur quid ibi cibus delectetur quo tollitur tristitia q̄ nō videmus tēporalia que vere ad superfluentia magis ad subleuandā indigentiā/ aut in nobis/ aut in alijs. Contra hoc facit quilibet qui non recipiunt ad necessitatem sed ad voluptatem et tamen dicat Seneca. Palatii tui fames excitat et non saporem. Item q̄ dari⁹ vnguēti afacie alendet/ et manus siti opperto aqua turbida aut exhaustum inquinata/ est et ad bibendum oblata/ quam bruta horret semnoli bestie tocundo. Contra hoc etiam faciunt quidam qui aliorum indigentiam nolunt supplere/ et tamen si ipsa retinere cum tamen aqui la et ius quedam soli non comedant/ sed aut bus et bestijs a longe sequentibus portant. Item quidam ipsum per secretarium ipse cum ex oblatis fuisset ipsum aqua effundi manducant. Robustus enim solus habere potest magnitudinem tam hoc non poterit communicare. Contra hoc etiam faciant superbi q̄ nil superbia est/ ea bona recudit. ⁊ folia bona et fructum bonum q̄ bonum bonorū potentatis celestis/ ei. Nō te extollas in cogitatione tua per superbiam et folia tua comedat tinea per fastidium et fructus tuos perdat. ⁊ retinqueris velut lignum aridum in heremo.

Dñica.xvi. Sermo primus.

Bat iesus in ciuitatē q̄ vocat Naym. et ecce defunctus efferebatur &c. Luce.vii. Ille filius pulcre defunct⁹ erat et ad monumentū portabatur. Id est etiam extra portam ostium et ex matre pulcra q̄ flebat. Per filium igitur defuncti peccator significatur. De quo quinq; per ordinē sunt videnda. Primo quare peccati per mortui intelligitur. Secūdo q̄ et in mortuum in quo incinatur. Tertio qui sunt peccatores a quibus portatur. Quarto qui et ubi portata extra q̄ deferatur. Quinto qui et vbi sepulta a qua deleatur. Circa primū notādū q̄ peccatores per mortuum intelligitur ex eo q̄ ad similitudinem mortui est frigidus ponderosus ⁊ fetidus. Frigiditas autē in eo consistit a tribus. Primo consistit a frigida suggestione diaboli. de qua dicitur. Eccli. xliii. Frigidus ventus aquilo flauit ⁊ congelauit crystallum ad aquas. Ille ventus aquilonaris tentatio est illius qui dicit. Matt. xxiii. Sed debo in latebras aquilonis. Et quia tentatione frigida anima que erat crystallus inquantum ad dei imaginem est creata dolo efficitur gelida. Secūdo consistit a frigida natura peccati. Peccatum enim de se frigidū est et sit pena serpentis infernalis qui per sui frigiditatem extinguit calorem cordis. Ne frigiditate peccati dicere. vi. Sicut frigidā facit cisterna aquā sua. sic frigidam facit malicia animam suam. Tertio consistit ab extinctione ignis diuini amoris. Amor enim dei ignis est. Luce. xii. Ignem veni mittere in terram. &c. Illi igne predictus ventus aquilonaris extinguit. ⁊ ideo anima frigida relinquit. Chry. Aut non habet illū ignē de quo dicitur q̄. Ignem veni mittere in terrā In hyemne est etiam si fuerit in medio estate, sicut autem frigus potos terre constringit ne aliquid germinare potuttat. sic tale frigus in anima generatū sue afrigida suggestione diaboli sue a frigida natura peccati. sue ab extinctione ignis diuini: sic omnes bonas affectiones constringit q̄ nullum bonū potest nullū bonū opus anima producere sinit. Ideo bi Eccl. xliii. Gelu sicut sale effundā super terram. i. efundi poterit. Tale est gelu hy natoram salis q̄ anima q̄ prius fructificare erat sterilē facit. Jo. Terram fructificare. &c. Secūdo peccator est ponderosus. Peccatū enim dr ponderosum tum q̄ vnum ad aliud trahit. Gre. Peccatū quod per pusillum non delueritur magis suo pondere ad aliud trahit. Hiere. xxxiii. Plosus clamabat aliter ad alterum. Mic. Perpetrata malitia perpetrandā vocat. tum q̄ laborat facere premit. Esaye. xlvi. q̄ erigere facit in peccatis tuis prebuerit mihi laborē in iniquitatibus tuis. tum quia debito ad infernū deprimit. Job. xxi. In puncto ad infernū descendunt. Ecclo. mortuo essent plumbei: ⁊ super aliquem fullam cadere ipsum ad infernū nō trahere. tūc petra sic est ponderosum q̄ in momento illuc traxit nobilissimū

spiritū. Luce.x. Videbam sathanā quasi fulgur de celo cadentem. Tertio peccatores festināt, vt eis cor eis sicut latrina in qua posuerūt infernales delectabiliter volutant. Unde demones nō patiētur mitti in eōs hos que habēt simplicitatē. Nec in agnos sine omni que habēt innocentiā. Nec in turtures que diligunt castitatē: sed in porcos qui amant immundicias. Demones autē non habitant in cordibus simplicium nec innocentium: nec patrātem amantium: sed in cordibus superbōrū/raptorū/et immundorū. Job.xli. Sub umbra dormit/ id est in corde raptoris et auari: quia ipse diuitie fugiunt sicut umbre in secreto celauit. i. in corde superbi. qui exterius videt nitidus/ sed intus est vacuus: et in loco humidus. i. in corde luxurioso qui semp natare vult in aquis fornicationis et uitiorū. Secūdo videndum est quid sit mommentū in quo peccator includitur. Ad qđ notandum q sicut dicit Augu. de ciuitate dei. Triplex est mors. Prima est mors corporis que fit qñ ipsum deserit anima: ista est mors nature. Alia est mors aie qñ ipsam deserit deus et ista est mors culpe. Tertia mors est utriusq; scilicet corporis et aie, que fit quando nec anima vitificat corpus: nec deus vitificat animam: et ista est mors gehenne: iuxta hāc triplicē mortē/ triplex est mommentum. Primū est materiale in quo sepelitur corpus mortuum. Ps. Sepulchra illorū domus eorū in eternū. Et dicitur monumentū/ sm Augu. quasi mondo mētem: q per hoc quilibet admonetur vt mortalē se esse cognoscat. Ecclesiast. xxxviij. Memor esto iudicij mei: sic enim erit et tuum. Secundum est corporale scilz ipsum corpus in quo anima iacet sepulta qđ quidē licet ab horrio pcedatur speciosum: intus tamē est plenum spurcitijs peccatorū. Matth. xxiij. Ue vobis scribe et pharisei et hypocrite q̄ similes estis sepulchris dealbatis que a foris apparent hominibus speciosa intus autem plena sunt ossibus mortuorū et omni spurcitia. Tertium monumentū est infernale in quo sepelitur corpus et anima: que ambo sunt mortua morte eterna. Luce.xvi. Mortuus est diues et. Tertio est videndum qui sint portatores: et sicut est triplex mors et triplex mommētū: sic etiā sūt portatores tripliciter distinguntur. Nam portatores corporis mortui ad sepulchrū materiale sunt quatuor elementa ex quibus corpus est cōpositum que tāmen adinuicem pugnant dum nec in corpore dissolutionem inducant: ibi tamen deus multū posuit de terra: parum de cęteris elementis, elementū enim aque apparet in humoribus et sanguinibus. Elementum aeris in respiratione flatus. Elementum ignis in caloꝛe naturali. Elementū terre in carne/ nervis et ossibus: et sic patet q multo plus ibi posuit de elemento terre q̄ de cęteris. Si eis posuisset multū de igne homo fuisset nimis iracundus vel maruosus/ si multū de aere nimis suspiciosus fuisset. Si multum de aqua nimis fuisset libidinosus. Sic multum ibi posuit de terra que est elementum infimū vt homo nō superbat: sed in humilitate consistat. Portatores animę ad monumentū corporale sunt quatuor que in peccato hominē perseverare faciūt. Primus est fiducia longęvitatis vite que tamen hostis sepe decipit. Unde Ysaie. xxxviij. Dum adhuc cadiret succidit me. Secundus est cōsideratio culpe alienę. Eccl. xxxij. Peccatoꝛ homo imitabit correptionē sm voluntatem suam inuenietꝫ cōparationē. Tertius est fiducia de venia qđ aliquis concipit ex magna dei misericordia. Eccli. j. Ne dicas miseratio dei magna est multitudinis peccatoꝛ meoꝝ miserebitur. Quartus est adulatio peccantis blanda. Esa. lvij. Populo meus qui beatū te dicunt ipsi te decipiunt. Portatores corporis vadit ad seruitutem infernalem. sm Ambro. sup Luc. Iudas quatuor ipsi alia elemēta. Quibꝰ situr portantur a terra propter appetitū terrenoꝝ sicut auari. Alii ab aqua propter appetitum delitiarū sicut luxuriosi. Ab aere propter appetitum ambitiosum sicut superbi. Alii ab igne per iram et odium sicut iracundi. Quarto videndum est que sit porta extra quā mortuus egreditur: que quidē est sm glo. aliqua de quinq; corporis sensibus. Nā qui cadit misericordiā ad concupiscēdum eam mechatur ea. vij. Mortuus extrahit p portā visus. Qui aure detractionibus et lingua litibus accēmodat: extrahit mortuus p portā auditus et oris: ideo ad illas portas sunt custodie adhibende. Nam ad portā visus pertinēs est pactio mutua. Dedent enim cor et oculus adinuicem pactum facere q̄ sicut cor nō diligat oculum ad aliquā illicitā et q̄ oculus non renunciet cordi aliqua vana. Unde Job. xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis ne cogitē quidem de virgine. Ad portam auditus ponēda est sepes spinea ad reprehensiones dure. Ecclesiast. xxviij. Sepi aures tuas spinis et noli audire linguam nequam. Ecclesi. xxv. Ventus aquilo dissipat pluuias: et facies tristis lingua detrahens. Item. Hieron. ad Rusticū monachū. Spicula sagitta si mittitur contra durum materiem nōnnūq; in mittentem reuertitur et vulnerat valuerunt. Sic detractor cum tristem faciem viderit audientis illico cōfabescit: pallet vultus: horent labia: lingua siccatur. Iudas tales spinas etiā philosophi aliquando opponebāt. Diogenes enim cuidam rem ferenti quoddam malum ab amico de ipso male dicto ait. Dubiū vero est/ an amicus hoc dixerit. Certum est autē mihi q̄ tu male dixisti. Rursumque cuidam dicēti. Alle de te malum. hoc dicit/ ait non de me hoc dixit/ sed de illo qui in hoc se habere recognoscit. Ad portam oris ponēdum est ostium vt quādo expedit aperiatur et quādo nō expedit clausum teneatur. Ponēda est statera vt verba ponderata proferantur. Ponendum est frenum vt ab offensione animi lingua retatur. Ista doctrina traditur. Ecclesi. xxviij. Ori tuo facito ostia: et bilanc tuis facito stateram et frenos ori tuo rectos. Quanto videndum est que sit ista vidua a qua mortuus defertur sm glo. Ista vidua est ecclesia que spōsū sui plenitudinem patiatur filios suos plorat quos ad mortem trahi conspicit. Matth. ij. Rachel plorans filios suos nec plorabat. Paulus de cena. Gal. iiij. Filioli mei quos iterū parto donec formetur xps in vobis. Quotans dum quis q̄ tres planctus circa mortuū fieri consueuerūt. xi. Unus fit cū adhuc mortuus est in domo. Alius dum fertur extra domū. Tertius dū defertur ad tumulū et sepelitur. Tunc mortuus est in domo quādo peccatū adhuc est in alio. Tunc defertur extra domū quando procedit in actum. Tunc sepelitur quādo mole terre. i. consuetudine peccatoꝝ premitur. Flendus est ergo primus planctus. Sed in peccatis male voluntatis. Flendus est in peccatis male consuetudinis. Ista tres differentie petūt et tibi tres planctus figurati sunt. Et tres mortuos quos xps suscitauit in quibꝰ oibus fuit planctus. Suscitauit filiam archisynagogi que fuit mortua in domo: et significat petūs in Christi tumultum et strepitum. vnde Matth. ix. Christus tumultum et strepitum videns. xi. Suscitauit adolescentem predictum extra portam ciuitatis. Et habetur hic. q. hoc significat peccatū qđ perficit in actum. Et hic similis fuit filius vidue. i. mater filiabat. Suscitauit Lazarū iam sepultū. i. mater filiabat. Suscitauit peccatū cōsuetudinis. Et hic fuit magnus planctus. Nā flent matres. Ubi flent matres Magdalena ille meruit iudei flent. i. christus. Isti tales male sunt facta indigent quā primi vel secundi. Demones enim circa peccatoꝛ mortuum faciunt tres. nō planctus sed plausus. Facit enim ibi plausum magni quādo peccat in homine/ hoc est in animo suo. Maiorē qñ peccatū in actū. Maximū qñ p cōsuetudinem sepelitur. Tres. ij. Apertuerūt sup te os suū inimici tui: hoc pertinet ad plausum p peccato cordis. Sibilauerūt et fremuerūt dentibus suis: hoc pertinet ad plausum p peccato operis. Et dixerūt deuoremus eum. Ista ille est dies quē expectabamus inuenimus et vidimus: hoc pertinet ad plausum p peccato consuetudinis.

¶ Sermo. ij. de eadem.

Adolescēs tibi dico surge. vt. Sicut per istum beatum significatur misericordia peccatoris conuertendi: sic per istum fuit designata tercia species contritionis que fuit lacrimosa penitentia ex corde. Cuius suscitationis et conuersionis quedam sunt inductiua: quedam effectiua: quedam ostensiua: et quedam consecutiua. Inductiua autē duo sunt/ scilicet cōpassio videntis penitentia turbe. Primū igitur qđ christum induxit ad istum resuscitandū fuit compassio videntis. Unde dicitur. Quā cū vidisset dñs misericordia motus. Ista compassio videntis significat cōpassionē peccatoris ad me qui xpo super eam gementi tanqꝫ patri benignissimo consolationē infundit. ij. Cor. i. Benedictus deꝰ et pater dñi nostri ihesu xpi pater misericordiarum et totius consolationis. vt. Et vocat hic xpūs deum tripliciter noluit/ nec deū/ sed dñm et patrē. Nam secūm tres plicē expositis veritatē assecutus est hāc triplicem denominationē. In statu enī legis naturę vocatus est deus. Unde dicitur. In principio creauit deus. xi. Et ratio est: quia tunc erat tēpus instruēdi homines in veris deū cognitione. Deus enī vt Damasc. dicit/ dicitur a theos qđ est deus/ siue cognoscens quia scripsum non cognoscere fascit. In statu legis scripte est vocatus dñs. Unde dicebat. Ego dñs. vt. Et ratio est quia tunc tēpus erat tenendi homines in timore dñs enim est nomē timoris. In statu legis euāgelice est vocatus pater. Unde in oratione dñica nō dicit deus noster nec dñs noster/ sed pater noster. Et ratio est qꝛ modo est tēpus confouendi filios in amore patris. Pater enī nomen est amoris Rom. viij. Nō enī accepistis spiritū seruitutis iterū in timore/ sed accepistis spiritum adoptionis filiorum. Et sm inductiuum fuit penitentia turbe. Nā cum ipso erat multitudo copiosa: et cum vidua similiter turba multa: ideo sequebatur. Ista inductiua fuit causa istius facere miracula: et illi crediderunt ex istius miraculi testes essent. Sed notandum q̄ suscitatio filii archisynagogi facta est in domo: suscitatio vero filii vidue in porta ciuitatis. Suscitatio vero filii Lazari in penitentia multitudinis qui etiam diu durauit. Longo tēpore vixit: et longam penitētiā egit. Per puellā igitur suscitatā in domo intelligitur peccator occultus qui quidē deū offendit. Per puerū extra domū suscitatū peccator manifestus q̄ deū offendit et proximū scandalizauit. Per Lazarum

quatrīdanñs ꝛ festīdam peccator cōsuetudi
narius intelligit qui deū offendit ꝛ primo
scandalizauit et deū a se nimiū elongauit.
Peccator igit occultus dr facere penitētiā
in occulto pt placet deo. Peccator manifē-
stus dr facere penitētiam manifestā ꝛ diu
turnā vt placet deo ꝛ edificet primo. Pec
cator cōsuetudinarius dr facere penitentiā
in manifestā ꝛ diuturnā vt placet deo ꝛ edifi
cet primo ꝛ paulatim possit appropinquare
ad deū. Scdo in ista resuscitatiōe duo fuerūt
quedā effectiua: quę quide fuerūt duo scili
cet tactus loculi ꝛ tertio imperij. De primo di
citur; accessit ꝛ tetigit loculum. Tūc ipse lo
culū tangit qñ cor nrū pctōis ad penitē
tiam emollit. Loculus em ille est cōscientia
peccatoris iniquo quo tamdiū in lecto male
cōscientie requiescit. Et ecce loculus iste ipse
noster ꝛ tam ꝛ in ipso requiescēs auert vt dr
Job. xxx. Sile iub sentibus delectas cōgrue
bā. Et intelligas ꝛ tū in ipso requiescit volu
ptuose vt dr. ij. Petri. ij. Quo iota in voluptu
bus luti. Et nō solum in tū in ipso requiescat
superbe vt dr Hiere. xxii. Oēs pastores tuos
pascit ventus. Ecce quāta cecitas reqescere
in lecto spinoso/luteo ꝛ pētoso. Ez accedit
dñs. et locutū tangit dū peccatorē ad sui
cognitionem reducit. Et tunc ille loculus
qui prius erat spinosus per punctionem vi
tiorum efficitur floridus per amenitatem
virtutum. Cant. i. Loculus noster floridus.
Qui prius erat fetidus per immunditiam
efficitur odoriferus per puritatem intē
nam. Cant. v. Manes storentes odorem dede
runt. Odor vincat homines recreat serpē
tes fugat. Sic odor castitatis delectat deū
et homines fugat et serpentes infernales.
Qui prius erat ventosus per inquietudinē
efficitur quietus per mentis tranquillitatē
tem. Ecclesiastici. xliij. In sermone eius si
luit ventus; cognitione sua/id est sapientia
placauit abyssum. i. cor pctōis confusum.
Secūdum effectiuū huius resuscitationis
fuit iussio precepti cū dr. Tibi dico surge.
Ista autem iussio est diuina inspiratio, per
quā dicitur Ephe. v. Surge qui dormis et
exurge a mortuis ꝛ illuminabit te xps. mi
nima quidē iuspiratio excitat dormientem;
ideo dicit. Surge q̄ parum impiissimat moles
tē; ideo subdit. Et illuminabit te xps. Et est
xps via veritas ꝛ vita vt dr Joan. xiiij. Est
via p quā homo ad celū vadit. Est veritas
que hominē errē deducit. Est et vita p
quā homo tāqꝫ ad terminū peruenit. Quia
igitur est via ex errāte hominē vt iurgat ꝛ
per viā cadat. Qr est veritas deducit ignos
rantem ne per devia incedat. Quia est vita
viuificat mortuum vt ad vitam eternam
perueniat. Tertio in ipsa suscitatione fue
runt quedam ostensiua: id est quedam per
que ostenditur q̄ fuit vere suscitatus, et ille
la sunt duo: scilicet sessio et locutio. Prio
mo dicitur ꝙ sedebit qui erat mortuus. Non
dicitur ꝙ stetit; nec ꝙ iacuit; sed ꝙ resedit.
In dando totum corpus laborat. In sacrā
do totum quiescit. In sedendo partim la
borat et partim quiescit. Illi qui cires cu
ras tēporalium nimis laborant. Illi sacer
dotes qui a bonis operibus nimis torpent. Neu
ter istorum vere sunt suscitati. Illi sedent
qui occiti sunt et labori actionis et quietis
contēplationis; isti sunt vere suscitati. Ta
les qui habent vtrāqꝫ vitam; scilicet actiu
am et contēplatiuam vnit se deo per de
votam orationem; proximo per misericors
diam subuentionem et sibi ipsi per humi
lem recognitionem. et sic habent officium
Magdalene Marie et Lazari. Bernardus.
Opus est vt maria pie et subtiliter sentiat
de deo Martha misericorditer et benigne
de proximo. Lazarus misere ꝛ humiliter de
ipso. Secundo peccator ostenditur suscita
tus quādo ille qui consuevit loqui verba
mundi vel verba peccati incipit loqui verba
dei. Erat enim tunc ostendebat se esse
ciuem babylonie: sic modo ostendit se esse
ciuem hierusalem ciuit etis superne. Ad ma
gnatum est quod quis loquitur ostendit
ciuilitatem quā profitetur. Unde dixit Jud
petro ꝛ loquela tua manifestū te facit. Quod
ergo loquitur verba mundi; ostendit ꝙ ve
professus ciuitatem mundi. Joan. iij. Qui
de terra est de terra loquitur. Qui loquitur
verba peccati indicat ꝙ sit professus ciuita
tē infern. Jaco. iij. Lingua nostra ignis
est inflāmata a gehenna. Qui loquitur ver
ba dei indicat ꝙ sit professus ciuitatem
paradisi. Unde dñs loquens semper verba
dei conqrebatur de rudelo dicens. Joan.
viij. Quare loquelam meā nō cognoscitis?
Quarto in ipsa resurrectione sunt quedam
cōsecutiua, que quidē sunt duo. Primo fit
dei laudatio. Unde dicitur. Peccpit autem
ois timor et magnificabant deū. Nā sicut
dicit Augu. Nemo donis dei est beatus qui
donanti existit ingratus. Qualiter autem
deus laudetur ostendit in libro. I. homelia
cpatiunt ꝙ vir ex eo ꝙ habet animā ma
gis mollem. Unde mulier; quasi mollis aer
dicta est. Ideo scīm philosophū in lib. de
aialibus. In istis genere aialiū femine sunt
molliores ꝙ mares; preter vrsam ꝛ leopardā.
Ubi sic innuit; aliqua mulier fortis ꝛ vi
ra nō potest dici femininis vsus ꝛ leoparda.
Mulier dr similiter naturaliter est frigida ꝛ
passibilis. Ideo de facili est passibilis ꝛ cōs
cupiscentia ideo nec sic de facili patitur cō
cupiscentiam ideo in filij morte ꝛ aduersitate na
turaliter plus dolet mater ꝙ pater ex eo ꝙ

sicut homo iste. Habuit substantia magne
potentie. Actuū. x. Qui pertransiit benefa
ciendo ꝛ sanando oēs oppressos a diabolo.
Habuit exempla magne sanctitatis et vite.
Matth. xi. Discite a me; quia mitis sum et
humilis corde. Luce viij. Qui fuit vir pro
pheta potens in opere/quo ad miraculum et
sermone/quo ad verba coram deo/et omni
populo quo ad exempla. Fuit etiā visitator
noster. Luce. i. Visitauit nos oriens ex alto.
In huius figura dicit elay ad Ezechiā. ij. Reg
xx. Ego tuos visitabo ꝙ recte agunt.
Et eam quibus ordinati sunt dicit. Visitas
tio enim officium est inquirere de vita.
Ideo dicitur. Si recte agant. Inquirere de
fama. ideo subditur. Cum quibus ordinati
sunt officē. Et ista facere debet ex charitate
fraterna ꝛ ideo premittitur fratres tuos.
Christus igitur ad nos visitando venieno
et inquirendo de vita inuenit in nobis mala
opera. Joan. vij. Erant autem eorum opera
mala. Inquirendo de fama inuenit ꝙ eramus
demonio⁹ associati. Job. xxx. Frater eram
draconum ꝛ socius struthionū ideo ꝙ ille
visitator opera mala dissoluit. Ideo dicit
sue. i. Joan. iij. In hoc apparuit filius dei
vt dissoluat opera diabolī. ipsum diabolū
nobis associatum de mundo mecit Joā. xij.
Nunc iudicium est mundi nunc princeps
huius mundi eicietur foras. Ista autē non
fecit tanqꝫ tyrannus sed tanqꝫ frater oberis
mus. Ps. Narrabo nomen tuum ꝛc.

Sermo. iij. vnde supra.

ET hec vidua erat samaritana, mulier ista de monte sīā sui mul
tū volebat. ꝛ ideo lamēs tabiliter eam flebat. Mo
lor autē eius ex quatuor cōsideratur; videlicet ex
eo ꝙ erat mulier: ex eo
ꝙ erat mater: ex eo ꝙ erat vidua mater
cū filio. In ipsa igitur
cōsidabat dolor ex eo ꝙ erat mulier. Natura
liter est mulieris magis patiunt et magis
cōpatiunt ꝙ vir; ex eo ꝙ habēt animā ma
gis mollem. Unde mulier; quasi mollis aer
dicta est. Ideo scīm philosophū in lib. de
aialibus. In istis genere aialiū femine sunt
molliores ꝙ mares; preter vrsam ꝛ leopardā.
Ubi sic innuit; aliqua mulier fortis ꝛ vi
ra nō potest dici femininis vsus ꝛ leoparda.
Mulier dr similiter naturaliter est frigida ꝛ
passibilis. Ideo de facili est passibilis ꝛ cōs
cupiscentia ideo nec sic de facili patitur cō
cupiscentiam ideo in filij morte ꝛ aduersitate na
turaliter plus dolet mater ꝙ pater ex eo ꝙ
est magis mollis ꝛ cōpassibilis. In filij aūt
honore ꝛ sublimitate naturaliter plus gau
det pater ꝙ mater; quia est magis magnani
mus, et sibi aperte innuitur. Prouerb. x.
Filius sapiens letificat patrem: filius vero
stultus mestitia est matri sue. De filio aut
tem sapiente et bono habet pater letitiam:
et mater vanam gloriā. De filio autē multo
et malo habet mater tristitiam: pater vero
iram. Prouer. xvij. Ira patris filius stultus
ꝛ dolor matris que genuit eū. Secūdo cau
satur eius dolor ex eo ꝙ erat mater. Na
turaliter enim mater plus diligit ꝙ pater:
et ideo plus de morte eius tristatur. De ad
missione enim eius rei quā maxime diligis
mus maxime tristamur. Quare autē mas
ter plus diligit filiā ꝙ pater multe sunt cau
se. Prima est ex; qz naturaliter plures habet
defectus ꝙ vir: qui quidē defectus relevā
tur qñ ab ipsa filiā generantur, vnde Walte
mulieres que a viris odiūtur pter filios
quos genert et diligunt: ideo mulier scies
pter filios ꝙ filiōs ꝙ etiā in seipsis suis defectibus
relevari; ꝛ a viro plus diligi vehemēter eos
amat. Secūda causa est qz illud ꝙ quo plus
laboram⁹ plus diligim⁹. Mater autē plus
laborat circa filios ꝙ pater tam in portādo
ꝙ in pariendo ꝙ etiā in educando. Tertia
causa est; qz illam rem plus diligimus quā
certitudinaliter nobis esse scimus. Mater
autē certitudinaliē scit qz filii de se genera
ti; vir autē ꝛ si credat tamen certus nō est
qz sit de suo semine ꝙuo generat⁹. Quarta causa est; qz illam rem plus diligim⁹ in
qua manus suas nos habere scim⁹. Sciēs au
tem philosophus maiorē partē dei substātie
matris esse in corpore filij ꝙ de substātia pa
tris. Quinta causa est: qz sicut dicit Augu.
Amicitia trahit ex cōsuetudine cohabitan
di; colloquēdi; ꝛ conuersandi. Matres autē
cū filijs magis cōsueuerūt habitare colloq
et cōuersari; quare autē mater plus diligat
filiū ꝙ pr; ex filius naturaliter plus amat
patrē ꝙ matrē. et vna ratio est qz pr est pri
ncipiū effectiuū et formale in filij generatione
carnali. Alia est; qz filius dr pri in oīb⁹ bonis
succedere. Tertia est qz parium scitur vens
trem quo ad libertatē ꝛ seruitutē. Ita ꝙ nas
tus de ancilla matre ꝛ libero patre erit ser
uus. Natus de seruo patre et libera matre
erit liber. In honoribus autē ꝛ numeribus
et dignitatibus partus sequitur patrē; vt
si rex cōtrahat cū aliqua; libera filius qui
nascitur dignitatē habebit regalem; filius
igitur plus diligit patrem ꝙ matrem: tum
quia ab ipso recipit formationē: tum quia
ab ipso expectat omnia bonorum incrissio
nem: tum quia ab ipso habet dignitatem et
honorem. Pater tamen ꝛ mater plus natu
raliter diligunt filios ꝙ a filijs diligātur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et ideo est qđ partes de natura sua ppria debent ad filiū corpus ppriū. Filiū aūt parētibus in affectione nihil debent. Et ideo patres filios vt ppa suavit carnē suā, vt mēbra sua diligit. Aldeanus est q̄ humet arboris fluit a radice in ramos nō econtrario. Et amor ex pte ē est radix magis fluit ad filiū. Et in rami ad econtrario. Tertio cauſabat et dolor ex eo q̄ erat viduus mr vidue est sepe decipiunt: qđ sunt sine viro pſiliatore. Unde dicit. Matth. xij. Venerūt homines viduarū sub obtētu plixe oratiōis. Sepe molestantur: qđ sunt sine viro defensore. Esa. c. Erūt vidue paucē ex eis ideo dr. Esaie. i. Defēde pchā. Sepe sūt in tribulatia: qđ sunt sine viro cōsolatore: et ideo grave est petiō pti status iterū cōtribulare. Hiere. xvij. Vidua nolite cōtristare: et magnum est meritum eas cōsolari. Job. xxix. Cor vidue cōsolatus sū Jaco. i. Reiecto munda et immaculata apō deum et patrem: hec est visitare pupillos et pchas in tribulatione eorum. Quando igitur pch̄e filios suos amittunt multum dolere cōsueuerūt: et qn remanserant eis loco viri cōsiliatōes: defensōres et cōsolatōes. Alii quando tamen expedit viduā viro: et filios carere: quia magis liberē possunt deo seruire. vnde dicit Hier. in epla ad paulā. Santa melania calcitrente adhuc martiti corpusculo: necdum humato duos filios pdidit que ad pedes christi prouoluta ait. Expedit tibi scruttura sum domine: quia tanto ontē meliderasti. Debent autem ipse vidue tria vitia fugere. Loquositatem: loquositatem: et curiositatem. de quibus dicitur in Thim. v. Similiter et otiose discunt circuire domos non solum otiose: sed etiā verbose: et curiose loquentes que non oportet. Primo igitur non debent esse otiose. Hiere. Semper aliquid boni operis facito: vt diabolus te inueniat occupatum. Ezech. xvi. c. Hec fuit iniquitas sodome sororis tue superbia: saturitas panis otium et abundantia. i. Primo. v. Vidua que in deliciis est viuens mortua est. licet enim sit viuēs in corpore tamen est mortua in mente. Dicit Ihesus q̄ corpus hominis est sicut ferreū instrumentum. quod si exerceatur licet conteratur tamen luciduin efficitur. Si vero non exerceatur rubigine consumitur. Si enim corpus nostrum ieiuniis et vigiliis exercemus debilitatem incurrit: si non torpore marcescit. Melius est autem ipsum laborando conterere q̄ inertia consumere.

Secundo non debent esse verbose: Iuuenis enī verbositas reprehensibilis est in viris: tamen in femineis magis est reprehensibilis: et maxime in feminis viduis. Nam sm Chrysō. Mulieres sunt incaute mollea et fragilia: et qr incaute: ideo cito decipiuntur et eo q̄ ea que audiunt ratione non discernunt vel discutiunt. quia vero sunt molles: ideo ad vanum et ad malum cito flectuntur. quia autem sunt fragiles: ideo de facili superantur. Unde diabolus non est aggressus virum: sed mulierem: sciens q̄ mulier facilius deciperetur ex eo q̄ serpens locutus est. et citius flecteretur: ex eo q̄ est serpens mollior: et facilius vinceretur ex eo q̄ est serpens fragilior. Tertio non debent esse curiose. quia non debent de domo in domum ire: camino: sed in domo manere aut in ecclesia orare. i. Tim. v. Que vere vidua est et desolata: speret in domino: et instet obsecrationibus et orationibus nocte et die. Legitur de naturis animalium q̄ turtur amisso cōparti stat in hyeme in nido: in estate vero transit ad loca frigida. sic vidua in hyeme. i. in presenti vita in qua est frigus peccati et carentia ignis vinuntis: sustinet omnia: vt id est tentationis diaboli debet manere: vel in nido domus propie non discurrendo nec pagando: memor. Dicit enī que quia discurrit castitatem amisit. Vel in nido sue conscientie. ipsam mundando et pollet de cere. Cant. i. Lectulus noster floridus. Vel in nido sancte ecclesie orationibus sedulis: imitando exemplo anne vidue: de qua habetur Luc. ij. Si vero sentit in carne aliquem malum calorem: transeat ad locū frigida hoc est assumat remedia refrigerētia scilicet macerationem carnis carnalitatem exurentem. Ps. Ure renes meos et cor meum: abundantiam lachrymarum concupiscentiam extinguentem. et tunc dicere poterit cum propheta. Transiimus per ignem et aquam: et eduxisti nos in refrigerium. Ps. Dominus vocat frequenter ad rorem per quem refrigerantem. Ecclesiastici. xxviij. Stantes ardorem refrigerabit ros sic et verbū meum. Ysa. xlviij. Datum. Quarto cauſabatur cum nostros et eo q̄ erat vnici mater: non enim alere filium sibi remanserat qui ipsam alceret vel nutriret hoc quippe spectat ad filios parentes scilicet nutrire et fouere ad quod inducimur verbo sine precepto. Exodi. xx. Honora patrem tuum et matrem. Et intelligē nō tantum de honore reuerentie: sed etiam de pñsentie: sed quo plus mouent exempla q̄ verba: ideo inducimur exemplo dñi qui de matre curam habuit: et in vita sua obediendo. Luc. ij. Erat subditus illis. et in morte ipsam ioanni recōmendando. et post mortem sibi apparendo. quia vero multo plus inducunt promissa q̄ exempla vel verba: ideo dominus nos promissione ad hoc ducit: cum precepto supradicto promissionem addēdit: dicēs. Vt sis longeuus super terram. Intelligitur non tantum de terra mortis: sed etiam viuentiū. Et qui

dō q̄ aliqui sunt duri / quos plus mouent cōminatis supplicia q̄ verba vel exempla sue promissa: ideo dominus comminationes fecit: dicēs. Exodi. xxi. Qui maledixerit patri vel matri morte morietur: et intelligitur non tantum de morte temporali: sed etiam de morte eterna. Sed dato q̄ delicti ant omnia verba / exempla / promissiones / et comminationes / adhuc inducimur sustinere naturē: et super hoc Valerius tria posuit exempla. Cum enim quedam mulier nubilis ob quoddam flagitium carceri mancipata esset: et ibi fame deficeret: filia sua magna de licētia iudicis ipsam quotidie visitabat: ipsa tamen diligenter perscrutabatur ne cibum vel potum deferret. Illa vero extracto vbere sugebat de lacte proprio matrem propriam alebat. Cum vero diu esset mirabatur q̄ tanto tempore superuiuere posset: et quod sciebat: tunc tandem pietate motus matrem filie condonauit. Similiter de quodam patre refert. Solinus de quodam patre qui cum esset grandeuo taliter in carcere fuit detentus. Secundō ejus filium petiit dicens: q̄ quando ex consuetudine carcerum inuenire non posset: quod parentes suos in nido ponunt vel ad lectum infantes iuxta pectus suum collocat et nutrit: soli vultures parentes suos mori permittunt. Tertio exemplo posuit q̄ cum Darius rex persarum sinceritatem inuenisset miserunt ei scythe litteras q̄ nequaquam ipsum consumebant: et si examinitet tolerare: sed si sepulchra patrum contingeret: tunc sepedictorum populum cum viribus sentiret: quia p eorum dilectione morti se exponere sunt parati.

¶ Dñica.xvij. Sermo primus.

Tam intraret Jesus in domum cuiusdam principis pharisēorum sabbato: ut manducare panē. etc. Luc. xiij. Super glo. sepe in sabbato docebat: et curabat: sive vt crucifigerent. sive vt in sabbato celestia quie deret: sive vt interdum a quiete contemplatiōis propter salutem animarum non cessandum sabbato cum isto principe intrauit ecclesiam. Ubi etiam hydropicum illum in corpore: et in mente curauit. Circa cuius curationem est pars pharisēorum fuit magna letitia. Et parte hydropici fuit magna miseria. et parte christi magna misericordia. Malitia autem pharisēorum in tribus fuit. Primo in hoc q̄ eum observabant si videlicet sabbato curaret: vt sic possent eū detrahere q̄ sabbatum solueret. Magna malitia eorum: quia num paſcebant: et sibi fusticias parabant: cum eo comedebant et ipsum mordere volebāt. Tales sunt multi qui alios pascunt cibis corporalibus: et tamē pereuntur eorum carnibus. Proue. xxiij. Noli esse in comessationibus eorum: qui carnes ad pascendum conferunt. Glos. carnes ad vescendū conferre est in collocatione vescentium vitia proximo dicere. Beat. n. q̄ si inuicem monestis et comedetis. etc. Ille mordet qui partem accipit: et partem relinquit. Ille comedit qui accipit quod sibi sufficit: et reliquum dimittit. Ille consumit qui nihil relinquit. Pharisei ergo christum aliquando mordebant ipsū in aliquo laudando: et in aliquo reprehendendo: immo illud. Matth. xi. Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester et bibit? Jo hoc q̄ magistrum eum vocāt laudant eum / sed in hoc eum reprehēdunt q̄ cum peccatoribus manducabat. Aliquādo ipsum manducabant: eius opera pertendendo: ex eo q̄ in sabbato ea faciebat. Joā. v. Non est hic homo a deo qui sabbatū nō custodit. Aliquando ipsum consumebant: totum vitam suam contēdādo. Matth. xi. Ecce homo vorax: et potator vini: et peccatorum et publicanorum amicus. Sunt etiam multi qui alios in parte laudant: et in parte vituperant. illi mordent. Alii sunt qui ota bona opera in alijs pervertunt: illi comedunt. Alii sunt qui et opera iudicant / et intentionem condemnant. illi consumunt. Secundo eorum malitia in hoc erat q̄ tacebāt: cum enim hominus eos interrogaret. q̄ licet sabbato curare ipsi tacuerunt: qui sic erat. Beda quisquis viuissent. Ostra se videtur fatiſci. Nam si licet curare: quare christum obseruant? Si non licet quare peccora curant? q̄ igitur tacebāt cum eos dominus interrogaret: ex angustia procedebat. Sed notandum q̄ aliquando bonū est tacere: aliquando bonum respondere. Bonum quidem est tacere. Aut propter sapientiam. Eccles. xx. Qui tacens qui inuenitur sapiens: et est tacens sciens tempus aptī temporis. Aliquando tacent ratione timorandi. Ibidem. Et tacens non habens sensum loquendi. Aliquando ratione patiendi. Ps. Posui os meo custodiā cum consideo peccatore aduersum me. Aliquando vero bonū est respondere. Proverb. xxvi. Respande stulto iuxta stultitiam suam ne sibi sapiēs

esse vlciscatur. Et dicitur tamen ibidem. Ne responderis stulto iuxta stultitiam ne efficiaris ei similis. Non est enim stulto respondendum stulte et impatienter: sed discrete et sapienter. Unde etiam philosophi aliquando maledicentibus respondebant: sed sapienter. Xenocrates enim cuidā male dicenti ait. Ut tu lingue tue: sic ego auriū meaꝝ dominus sum. Antistenes etiā cuidam dicenti homines de te male loquuntur ait. Superioris est hoc pati: inferioris dicere. Xenophon cuidam maledicenti ait. Tu deficiēs maledicere ego tecte confessionis dicta maledicta continere. Tertio malitia eorum in hoc erat qꝫ plus de animalibus ꝙ de animabus curabant: quod notatur cum dicitur. Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadit: sic etiam sunt multi gulati qui ve minimis habent curam magnam: de magnis parum vel nullam. Job. Passus est dāna rerū/mortem filioꝝ/corporis cruciatum et tamen non scidit vestimenta sua nisi in morte filiorum. Nam in alio rerum olicndit patientiam, dicens. Dominus dedit dominus abstulit. ꝛc. In crucians corporis ostendit non tantum patientiam: sed etiam humilitatem magnā. Unde dicitur, de tecta sanctam radebat scabiem infelix quidem. In morte autem filiorum ostendit magnam tristitiā. Sed pauci plus curant de decimarum subtractione et iniuria rum irregationi: ꝙ de subditorum perditione. Chrys. Si populus decimas non obtulerit murmurant omnes: sed si populum peccantem viderit nemo murmurat extraneo. Omnes de honore suo solliciti sunt: de honore autem dei nullus. Vers. Cadit affectus et est qui subleuat. perit ara: ꝛ non est qui recogitet. Secundo ex parte hydropici fuit magna miseria: hydropicus secundum Bedam tres habet miserias: que etiam significantur in eo. scilicet inflationem ventris archerem sitiens exhalationem fetoris. Primo igitur habet inflationem ventris p quā intelligitur superbia. Sap. viij. Intumpescit illos inflatos sine vocesilicet exsufflationes vel detestationes: et dicit iterum. pe. Lin dersio partibus rumpet. Nā a superiori ruet con malleus diuine sentētie. De qua dicitur. Matth. xxv. Discedite a me maledicti. ꝛc. Jere. xxiij. Nonne verba mea quasi malleus conterēs petram? Inferiori malleus potaciꝰ gehenne. Job. xxxi. Ignis est usq; ad consummationem deuorans. ꝛc. Ab interiori malleus remordentis conscientie. Ysaie. xlvi. Nervis eorum non moriet. Ab exteriori malleus percussionis diabolice. Proverb. xix. Parata sunt peccatoribꝰ iudicia et malleꝰ percutientes stultorum corpoibus. Nimis igitur est duꝝ qui nō frāgitur in consideratione istorum malleorum. Augu. Ne miserabilis ouis ita ad quā confringendam lenes sunt grandes malleꝰ. O insensibilis torpor ad quem excitandum tot sunt tam acuti aculeꝰ: tot malis torpor ad quam excitandam raucum est tam terribile tonitruum. Secundo hydropicus habet archerem sitis: per quam intelligitur malitia. Auarus enim tam ardenter sitit pecuniam qꝫ plus habet tanto plus habere cupit. Joan. iiij. Omnis qui biberit ex hac aqua non sitiet iterum. Porro. Hic quisquis intumuit veter sitiuit ab undis. Quo plus sunt pote plus sitiuntur aque. Tam ardenter sitit qꝫ aqua turbida vel fortius si est pecunia infinite acquisite dulci. Unde Jere. ij. Quid tibi vis in via egypti: vt bibas aquam turbidam? Proverb. ix. Aque furtiue dulciores sunt. Tam ardenter sitit qꝫ etiam sanguinem pauperum bibit. Eccle. xxxiij. Panis egentium vita pauperis est: qui defraudat eum homo sanguinis est. Tertio hydropicus patitur exalationem fetoris per quam intelligitur luxuria que fetet coram deo. Joel. ij. Ascendit fetor eius: et ascendet putredo eius: quia iugbe egit. Beſ. xxvij. Clamor sodomorum ꝛ gomorreoꝝ multiplicatus est et peccā eorum aggrauatum est nimis: ille autem clamor nihil est nisi peccati fetor. Sit autem fetor tolerabilis quando tātū est vna re fetida causata: vel si ex diuersis rebus tamen leuis est fetor: vel si est grauis tamen cito deficit: quādo vero causat ex diuersis rebus fetidis: ꝛ est fetor grauis ꝛ diuturnus: tunc est intolerabilis. Fetor igitur istorum consubatur ex multis peccatis ideo dicit. Clamor eoꝝ multiplicatus est. Item grauis: ideo subdit. Et peccatū eorum aggrauatū est. Item diuturnus: ideo dicit nimis. Tales fetor deum de celo descendere facit: ideo subdit. Descendā et videbo. ꝛc. Tanqꝫ si ali quis diceret. Necesse de domo mea propter fetorem quem sentiebam. Ille fetor etiam hodie in nobis est qui quidem causatur ex multis peccatis. Osee. iiij. Maledictum et mendacium ꝛ homicidiū ꝛ furtum ꝛ adulterium inundauerūt. Causatur etiam ex cordibus per luxuriā putridis. Esa. xxxiij. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Est etiam diuturnus: quia usq; ad mortem in immundicijs perseuerant. Joel. j. Computruerunt iumenta in stercore suo. Jumenta quidem in stercore suo putrescere: est carnales homines in fetore luxurie vitam finire. Tertio ex parte christi fuit magna misericordia: quod notatur cū dicitur. ipse enī apprehendit infirmitates ac dimisit. Ubi ostenditur triplex effectus misericordie. Primus est quia ipsum apprehendit: peccator enim est in tenebris diaboli. Sed tunc dominus ipsum apprehendit quando de tenebris eum traxit. Job. xxij. Obtexerunt malos tenebre: et ne diluculum illius auferebat predam. Et illud maxime fit per contritionem. Unde si la enim diaboli est perfossa: et ideo quando peccator obstenditur mox inde egreditur. Psalmo. Super illud Job. xl. Ermilla persona bet maxillam eius. Quis ore illius femoralia maxillam eius non coaderet si perforatus non esset? Secundus effectus est quia ipsum apprehensum sanauit. et hoc fit per veram confessionem in qua sanantur vulnera peccatorum. Jere. xxx. Obducam cicatrices tuas: sanabo te a vulneribus tuis. Tertius effectus est: quia sanatum dimisit. et hoc fit per satisfactionem. Matth. xviij. Misertus autem dominus servi illius: dimisit eum et debitum dimisit ei. Non sufficit autem qꝫ quis peccata dimittantur nisi cum hoc p contritionem et confessionem et satisfactionē ea delere: sicut ostendit Ysaie. in pastorali bus per tria exempla. Primum est si quis scribat vel aliquod instrumentum falsum: et non sufficit quod viterius non scribat nisi etiā quod male scripsit deleat. Nec enim nostra omnia scripta sunt. Jerem. xviij. Peccatum tuum scriptum est in stilo ferreo in pugine adamantino. Non sufficit ergo qꝫ dimittat peccata: nisi quod et maleficit per contritionem in lachrymis deleat. Secundo per singulas noctes lectum meum. ꝛc. Secundum exemplum est: quia si quis alicui blasphemias dixerit: nō sufficit ꝙ victoria non dicat: nisi de his que male dixit penitcat. Peccator deū blasphemat. Roma. ij. Nomen dei per vos blasphematur inter gētes. Non sufficit igitur qꝫ a talibus blasphemijs desistat: nisi de his que fecit ꝛ in confessione culpabilem se confiteat. Proverb. xviij. Justus prior accusator sibi est. Tertium exemplum est ꝙ de debitore non absolutur a debitis qꝫ contrahit: nisi debitum persoluat: quando peccamus de debitore hominis: tunc ꝙ de his autem debet esse absolutus non tamen pro eo qꝫ alia non satisfaciamus. Ad Roma. iij. Si autē ꝙ operatur merces non imputatur secundū gratiam sed secundum debitum.

¶ Sermo secundus unde supra.

ECce hō qui dā hydropic⁹ erat ante eū. ꝛc. Sicut dicit Beda. hidropo ē morbus ab aquoso humore vocabulū trahēs. Grece enim hydros aqua latine vocatur. Cui propriū est qꝫ ipsa humanis abundat humore inordinatoꝝ tanto amplius sitit. Per hydropicum igit intelligere possumus sitim siue appetitū delectabilium/honoꝝ matiarū aūt diuitiaꝝ. Et primo videamus qualiter hec tria auaritia significent. Secundo enim ibi Propter hoc. xxx. Tria sūt insaturabilia. Cinis uus. ꝛ os vulue. vel sterilis litteram amat mulieris ꝛ terra siticulosa. Per infernū intelligitur superbia. Tū qꝫ per superbiā angelus primo fuit factꝰ. Tū qꝫ a superbia angelus primo fuit possessus. Tū qꝫ primū peccatū ibi punitū fuit. Superbia: ꝛ ideo infernꝰ est ppius loc⁹ superbis. sicut infernꝰ nō satiat audito esse nec superbus honoratur. Per amorē mulieris intelligit carnalis cōcupiscētia q̄ nō satiatur. Hiero. Libido tā facta semp sui relinquit putredinem vel plenitudinem nunqꝫ satiate. et ex tincta resuscitatur. vsa crescit nec rationi paret. impetu vehicitur. Per terrā sitientē intelligitur auaritia: que sicut ista non satiatur aquarū nec auarus pecunie. Eccli. v. Auarus nō implebitur pecunia. In nocte autem ostenditur qꝫ sitis eorum sit nunqꝫ et noctua: et mostifero potu extinguenda. est enī vana: qꝫ omnia huius mūdi in morte euanescant. hoc patet in morte Alexādri qui cum fuisset totius mundi/hominū cupidus ꝛ luxuriosus et eius ossa in vase aureo fuissent recondita illuc phā diuersis missa partibus pauerit. Unus igit volēs ostendere suum hominum vanum fuisse/ait. Heri sibi non sufficiebat totus mundus hodie septem pedum sepultura est contentus. Alius volens ostendere vanum esse auꝝ et argentum congregare ait. Heri iste faciebat thesaurum de auro: hodie auꝝ thesaurum facit de ipso. Alius volens ostendere vanum esse corpus nutrire delicate dixit. Heri iste corpus suum diuersis nutriebat deliciis: hodie comeditur a vermibus infinitis. Secundo ista sitis est nocina. Nam illi qui sunt in magnis honoribus humiliantur ꝙ sit maximam beatitudinem. Hoc patet in primo angelo: de quo dicitur Ysaie. xiiij. Detracta est ad inferos superbia tua: concidit cadauer tuum: stabitur te sternetur tinea: et operimentum tuum erunt vermes. Quomodo cecidisti de celo lucifer: qui mane oriebaris

Contulisti inter ꝙ qui vulnerabas gentes: qui peccabas in celestiu. In celum cōscēdā ⁊c. Et sequitur. Ueruntamen ad infernū detrahēris ⁊c. Sic illi qui fuerant in magnis nimitijs deuenerunt vsq; ad vltimam paupertatem. Unde patet Luce. xij. in illo dimite qui volebat destruere horrea sua ⁊ fabricare maiora. Illi qui pascebant corpus suū magnis delicijs deducentur vsq; ad extremum egestatis sicut patet Luce. xvi. in diuite epulone qui habere non potuit guttam aque. Tertio ista ultima in inferno potū mortifero extinguentur. Nam superbi ⁊ tyranni habent sibi sanguinem humanum: qui. ſ. de filio ⁊ alijs copositibus fingit. Apoca. xvi. Sanguinem sanctorum effuderunt et sanguinem eis dedisti bibere vt digni sunt Legitur in cronicis ꝙ Theodota regina cum cepisset Cyrum regem persarum caput ei⁹ amputari fecit: et in vtrem plenum sanguine immersit dicens. Sanguinem sitisti; sanguinem bibe. Sic superbia ⁊ tyrānis dicetur vt sanguinē bibant que sitierūt Ruas et ruina ibi bibent aurū liquefactum. Unde refert quidam philosopus ꝙ Nero imperator veluo erat in auro liquefacto se apud inferos vulnerauit cū dixisset cuneis adnocentium vixit eis. Venite venale genus hominum ⁊ mecum balneamini hic: quia vendita patet optimā reseruans. Luxuriosi ibi bibent fel draconum tanq; vinū rubeum ⁊ venenum aspidum tanq; vinū album. Deuſ. xxij. Fel draconū vinū eorū ⁊ venenū aspidū insanabile. Quod quidē vinū miscebit eis ancilla sua. Quod quidē vinū miscebit eis ancilla sua. Quod quidē vinū miscebit eis ancilla sua

nerationē.i. bonorum operum productionem Aug. ad probam. Hec est uberior fecunditas q̄ virilitas non ventre grauescere non lactescere pectore sed corde cēscere non pisceribus terram sed celum oationibus parturire. Tertio ibi debet esse bonum sacramenti. pt inter sponsum et sponsam dimisso nūq̄ fiat Sicut enim in matrimonio corporali est triplex unio. Una secundū cōsensum animorum Alia secundum permixtionem corporū Tertia per indiuiduam cohabitationem amborum sicut in isto matrimonio spirituali christꝰ nobis copulatus est per charitatem. Hiere.xxxi. In charitate perpetua dilexi te ⁊c. Per naturē cōformitatē. Heb.ij. Nusq̄ enim angelos apprehendit sed semen abrahe et per indepabilitatē. Mat.vi. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus. Secundo debet esse preambula dispositio ideo dicitur preparauit se ⁊ cetera. Ista autem preparatio in tribꝰ consistit. Ipse est sponsus vult habere sponsam pulchram. ps. Concupiscet rex decorē tuum. Sponsam pacificam quia sicut dicitur Prouer.xxi. Melꝰ est sedere in angulo domatis q̄ cum muliere litigiosa in domo communi. Illi litigiosi sunt superbi. Prouerbiorum decimo tertio. Inter superbos semper iurgia sunt. etiam vult habere sponsam totaliter amori sue intentam ⁊ sicut et ipse sibi intendit. Canticorum secundo. Dilectus meus michi et ego illi. Sponsa igitur vel que non est pulcra per conscientie puritatem. vel non sibi intenta per charitatem ad eius nuptias non meretur admitti. Ideo fatue virgines nō sunt admisse: Quia non habuerant oleum. i. misericordiam et humilitatem? conscientie. vt habetur Mat. xxv. Illi qui nolunt sedere in loco nouissimo: sed in primo loco superbie expellitur cum rubore. vt dicitur hic. Illi qui non habent vestem nuptialē. i. dei et proximi charitatem similiter de nuptijs expellentur sicut patet Matth.xxij. vbi dicit dñs, Amice quomodo huc intrasti. ⁊c. Tertio in isto matrimonio spirituali est festiua epulatio. ideo dicitur venerant nuptie agni. Et ista epulatio habet fieri per gratiā. Ideo tamē cibo gratie non pascunt nisi illi qui habent tria predicta que. i. sunt puritate mentis. corde tribulato. et amore celestium amicabilitie est q̄ filij israel non potuerunt recipere manna nisi prius exirent de egypto ⁊ nisi prius transirent per mare egypti et nisi prius fleret eis farina egypti. Qui vult habundanter manna diuine gratie. oportet q̄ sit puritate mentis. et hoc est exire de egypto ⁊ de concupiscibilitate peccati. Nemo enim non posset gustare manna nisi prius fleret sibi farinam egypti. Ideo dicit Apocalipsis. Dabo illi manna absconditum. Et dabo illi calculum candidum. Per calculum intelligitur gratia. Per candorem intelligitur puritas mentis. Per manna intelligitur dulcedo diuine gratie. Ideo dicit Ysaie. Qui habet argentum. i. sapientiam. emite et comedite. Et ideo dicit Ysaie. Omnes sitientes venite ad aquas. Per aquas intelligitur gratia.

finitur ⁊ alis nascitur, et sic iam sicut mortuus. Unde dicitur in quadam glosa in fine Eccl. In muro qñ fit quidā lapides lacerti ⁊ ligni ad exterius p ducitur: quam prudenter est ad interius reducitur: ⁊ sic tādē in muro omnia adequātur, sic est ⁊ in mūdo. Nā latent homines antequā nascātur: ⁊ prodeunt cum nascuntur, Homines enim sic suo tempore mouentur et tandē omnia adequātur: quia omnes uno fine claudentur. Secundo debet eminuit q homines erunt angelis similes: et etiā equales. Unde subditur. Sed sic sicut angeli dei de celo. Luc. xx. Equales enim angelis sunt. ⁊c. Homines respectu angelorū possunt dici minores/equales/et maiores. Minores inquātū adhuc sunt in carne mortali. Nā sicut dicit Aug. Sicut unus corruptum melius est q̄ argentū incorruptū: et argentū corruptū melius q̄ plumbū incorruptibile et quilibet ipsius melior est q̄ corruptibile corpus. q̄diu autē sumus in carne corruptibili angeli nobis compatiuntur ⁊ nobis ministrant. Post resurrectionē autem homines angeli erunt equales in officio laudando: quia in laudādo deum angelis coniungentur. Io. Peperierunt principes abstinuerit psallentibus. Iob. xxxvii. Ubi erat cum me laudarēt astra matutina. Lucifer. et filii dei. i. sancti. Erūt autem homes angeli maiores inquātū habebunt deū tanq̄ fratrem suū. angeli vero nō q̄ dñm suū. Et inquātum beatitudinem habebūt in visione humanitatis/et in contemplatione diuinitatis angeli vero tantū in contēplatiōe diuinitatis. Nā ista significāda quatuor legitur de angelis quos salomō in posyatoris fecit. Primo q erāt de ligno cedrino. Secūdo q̄ alas habebāt expansas q̄ ista duo significabatur q̄ inquātum homines sunt eis minores/et corruptibiles sunt eis cōpassibiles. hoc significat q erāt de lignis odoriferis ⁊ q̄ parati sunt eis ministrare. Hoc significat q alas habebāt expansas. Tertio legitur q habebant pedes obliquos ⁊ elevatos admodū inhabilantium ad humiliandum q̄ sunt facti hominibus ad laudandum deū. Quarto legitur q versus quilibus manus se respiciebant. hoc signat q stupent ⁊ mirant naturā humanā ei diuinā in unitate glorie esse unitā. Tertio dicendum est q ale post mortem corporis remanent viceno. Nō est deus mortuoꝝ sed viuentiū. Illud etiā gentiles philosophi crediderunt, unde ait Augu. in lib. de ciui. dei. Theobrotus lector Platonis lib. vbi de ale iam mortalitate dispurant se precipitē dedit de muro. vt ex hac vita migraret ad illam quā credebat esse meliorē. Sicut autē hic dicit glo. phando rōs eternitatē animarū obsequenter probat resurrectionē corporū

que cum eisdem bona vel mala gesserunt. Secunda questio est quā fecerunt pharisei ihu. Nā multi ebionei/et ceretani venerunt ad ihesum dicentes. Magister qd est mandatum magnū in lege? Unde dicit Aug. in lib. de ciui. dei. Quamvis sanctus in omni vita sua multitudine vincere? quē rationis ne superare nō poterā. a veritate medio se profecti sunt q̄ multitudine se armauerunt. Dicebāt enim apud se. Unus loquatur pro omnibus ⁊ omnes loquamur p vnū vt sic quidē vincere? nos videamur vicisse. Si autem pectus fuerit vt solus videatur confusus esse. Item. Magistrū vocat cuius nō vult esse discipulus. Ihe magno mādato interrogat qui nec minimū observat. Ille debet interrogare de maiori nihilita qui sum minora cōplent. Ad illam questionē ihu respondit dicēs. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. ⁊c. In anima enim est memoria: intelligentia: et voluntas. secundū istum Augustī. Debet diligi deus ex toto corde. i. intellectu sine errore. Sed q̄ homines sine operibus mortua sit: debet diligi ex tota alia. i. voluntate sine pravitatione. et in precepto dei voluntate suam ponat: nō per opera nō obtrectet. In hijs aūt dicebat debet perlucere. nō subdit. ex toto mente tua. i. memoria sine oblivione. secundū Chrysostomum diligere ex toto corde/est vt cor alterius non sit inclinatum ad aliquius rei dilectionem magis q̄ dei. Pro quanta enim parte inquit cor alterius fuerit ad aliquam rē. tanta parte minus est ad deum. Diligere ex tota anima est animā habere sturum in filia et veritate. Qui ergo de deo dubitare cessarit vel incertationes del cōmunicatores abiecerit q̄ velere crediderit illeuen in tota anima diligit deū. Diligere deum ex tota mente est vt nō cōs sensus vacent in obsequiū dei. Unde subdit. Nam cuius intellectus deo ministrat/cuius sapientia deo vacat/cuius scientia circa deum est: cuius cogitatio ea quedel sunt tractat/cuius memoria ea que bona sunt recordat tota mente diligit deū. Deinde ponit modum diligendi. primum cum sit. gr̄ potissimum tuū sicut ipsum. Homo quadrupliciter debet ipsum diligere. Primo peraciter vt. s. diligat se propter virtutem quia bonum est vel vt bonum sit. Eodem modo debet diligere proximū. Augu. de ciui. dei. Qui amat bonum in eo quia sunt iusti/aut vt iustus sunt amare non

bet. Sic enim ⁊ ipsum amare debet: aut quia iustus est: aut vt iustus sit. Deinde ostendit qd sit mihi diligat ipsum deum aut alterā deū sed diligat ipsum omnia ⁊ proximum sicut seipsum. Sic ⁊ proximum sicut debet diligere non ipsum deum aut contra deum: sed diligat deū super omnia. Deinde debet diligere in ipso bona spiritualia. Deinde debet diligere bona corporis. deinde bona extrinseca. Castū. ij. Quia amit in me charitas eorum. Tertio efficaciter. Homo enim efficaciter diligit qd bona sibi procurat ⁊ nocumenta devitat. Sic etiā debet diligere proximum. i. Io. iij. Non diligamus verbo neq̄ lingua sed opere ⁊ veritate. Quarto perseuerāter nullo ēt tpe potuo desinit eum amare. Eodem modo debet proximum diligere. i. tempore prosperitatis ⁊ aduersitatis. Prouerb. xvij. Omni tempore diligit qui amicus est. Tertia questio est quam facit ihs pharisēis dicens. Quid vobis videt de christo cuius filius est. Pharisei enim credebant ihs esse patrem creaturarum. Sed cum dauid vocat eum dominum suum/constat eū esse maiorem. Non autem eos reprehendit q̄ sic suum dauid eum crederunt: sed q̄ filium dei esse non credebant. Ostendit hic duas fuisse in ihu nationalitates seu tporalem secundū quam dicitur esse filius dauid: ⁊ eternam secundū quam est filius dei. Ihs enim erat filius dauid inquātum de sua sorore secundū carnem erat natus: ⁊ erat ihs inquātum ab eterno patre fuit genitus. Uterq̄ autem pater filius fuit missus ⁊ manifestus De dauid dictum. Memento dñe dauid et omnia mansuetudinis eius ⁊c. De deo dicitur in. 80. Quoniam tu domine suauis ⁊ mitis ⁊c. Non ergo mirum si christus sic fuit mitis ⁊ manuetus qui patres habuit tam manuetos ideo volit filios habere manuetos. Discere? a me quia mitis sum ⁊ humilis corde. Sed unusquisq̄ mitis sum ⁊ humilis corde. Sed unusquisq̄ mitis sum ⁊ humilis corde. Sed unusquisq̄ si sunt venenose qui sub manuetudine/sed sicut serpentes sunt latenter erecti valde hispidi ⁊ punctitui. Erinaceus si tangitur statim interius se abscondit ⁊ exterius pungitur deinde habere debet ihs verbis. Sic multi quando reprehenduntur per verba maledictionis pungunt ⁊ ei qui eis abscondunt. Quinq̄ autem dentes sunt quinq̄ modi accusandi secundū Bernardum. Ille enim qui peccauit quādo reprehenditur dicit non feci/si feci non multum feci/si multum male feci non male intentione: aut si male intentione: tamen aliena persuasione.

¶ Sermo secundus.

Diliges dñm tuum ex toto corde tuo ⁊c. Sicut dicit Aug. in lib. de disciplina xpiana vt nemo excusationē habeat nolendi doctrinam plumbare et abbreuiare verbum super ecclā quod etiam nō obscurum esse voluit: ideo diuersis non vacauit legere. ideo apertū ne quis dicat non mihi licuit intelligere/thesaurus est magnus diuitiarū scripturarū. Si piger erat perseuerando ihesum non sic piger quam margaritā ferre sub lingua: ⁊ quo vlo secum? Ibidē. Illud verbū abbreuiatū ⁊ illa margarita est preceptum de dilectione dei ⁊ proximi. Ne hoc complici dilectione agendū sez dei ⁊ primi. Circa primū autem est sciendū q̄ ser sunt q̄ mouent ad diligendum que ota sunt in deo sez pulchrū bonum honestū simile vtile et delectabile. Primo igitur quod mouet ad diligendum est pulchrum. Hieron. Omnis bonū ⁊ pulchrū desiderat. In christo aūt est summa pulchritudo ⁊ ideo summe est diligendus. Augustinus. Quis enim me det diligendo Aug. de ciui. dei. Cū ista non diligātur: nisi q̄ bona sunt/pudeat illis inhrēdo non amare bonū ipsum vbi bona sunt. Ne cui? bonitate dicit. Psalmista. Bonus et dominus ⁊ propter hoc solum in nomine dñi gaudent? pte plent delicijs ⁊ circūfluātia bonoꝝ. Ihesus recte metrodo cōtinetur. Secūm qd mouet ad diligendū est bonitas sicut pēs superioris est bonitate Hieron. In deo aūt est summa bonitas ⁊ ideo summe diligendus

et ol parte bonus qz multoꝝ habet defect⁹. Angelus est bon⁹ t olbonus sed non super bonus qz habet super se bonitatem divinā, Hō autē t angeli licet sint boni/non tñ sunt summa bonitas qz nō habēt bonitatē essentialē sed accidentalē: qz posset eis perdere t tñ hō remanebit hōs angel⁹ remanebit angelus sicut pz in malis angelis. Bonitas autem sic est in deo essentialis: quia sicut ignis non potest perdere suum calorem sic nec deus suam bonitatem zqz igitur deus sic est bonus t bonū est sui communicativū: ideo suam bonitatem creaturis participare: quibuscum bonus esse alijs placere, alijs sentire alijs intelligere. Tertium quod monet ad diligendum est honestum, qd enim honestum quod sua vi attrahit t sua delectatione nos allicit. In deo autem est summa honestas: ideo summe est diligendus. Sap. vii. Immarcescibilis honestas per matrimonium illius. Sit enim in deo summa delectatio quemos allicit. Ps. Delectationes in dextera tua vsq; in finem. Et honestas in eo est olio que nos attrahit non voluntatem cogendo sed alliciendo Jo. vi. Nemo potest venire ad me nisi pater meus qui misit me traxerit eū, et super hoc ponuntur tria exempla. Nam sctus Augn. Quis trahitur ad ostentationem virge vel rami viridis/sic anima attrahi debet desiderio divine visionis Juxta illud. Ps. Sitivit anima mea ad deum fontem vivum ꝛc. Puer trahitur ad ostentationem nucis: sic anima attrahi debet ad promissionem gloie celestis que intus habet dulcedinem visionis divine sed extra durum corticem penitentie Matth. iij. Penitentiam agite. ecce cortex exterius. Appropinquavit enim regnum celorum. ecce nucleus interior. Paliparius trahit eum protem ad emendum per pellium extensionem non coactione sed alliciendo. Sic t deus trahit animam offendendo celum. Relatū tamē pellem parium t depictam. Ps. Extendens celum sicut pellem. Quartum quod monet ad diligendum est similitudo. Eccl. xiij. Omne animal diligit sibi simile. Inter christum t nos tripler similitudo esse dicitur: esse enim factus est nobis similis rōne assumpte carnis. Phil. ij. In similitudinem hoīm factus ꝛc. Nos debem⁹ et esse similes ratione imitationis. Eph. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Ipse vero t nos summe similes rōne imaginis sed tamen differēter qz sicut alo. dicit Sap. Colli. Qui est imago dei invisibilis. Aliter imago regia est in nummo aliter in filio. Nos sumus nummus/christus vero filius. Quintum quod monet nos ad diligendum et valere. Bonus quis sepe amicum diligit propter utilitatem qđ habere se credit. Ipse igitur tanqꝫ verus amicus est diligendus: qm ab ipso utilitatem recipimus in vita t in mortem post mortem. Nam in vita dilectores suos vitat spiritualibus donis. Prouerb. viij. Ja vos cultitie ambulate in medio semitarum iudicij vt ditem diligentes me t thesauros eoꝝ replebo. In morte custodit ab insidijs hostis. Ps. Custodit dominus omnes diligentes se. ꝛc. Post mortem suscepit in gloria patrie. Sccl. i. Secundum datum summam, id est secundum quos meret eum dare debet illam. i. celestem gloriam diligenti suo se. Septimum quod monet ad diligendum est delectabile. Naturaliter enim homo rem diligit in qua animus requiescit t delectabiliter conquiescit. In deo autē est summa delectatio ideo est summe diligendus. In presenti enim vita delectationis sanctorum quas habent in deo habet imperfectionem admixtionem t interruptionem, hoc significatum est. Exo. Rexum. quando dicitur q deus pascebat populum militem inter carnes mane t vespere tamen bibebat de torrente. Tandem filiam refectionē deus filij subtrahit ita q vix modicum panis t aque potest habere. Habent igitur spirituales consolationes sanctorum imperfectionem. Quod notatur per hoc q illa refectio non habebat in meridie sed mane t vespere. In meridie quidem est perfectio lucis t caloris. et significat refectionem beatorum qui sunt in plena luce cognitionis t pleno calore amoris. In mane autem t vespere est lux t calor sed imperfecte, t significat refectionem sanctorum in via qui habent imperfectam cognitionem et imperfectum amorem. ꝛ. Cop. xiij. Cum venerit quod perfectum est evacuabitur quod ex parte est. Secunda consolationes sanctorum habent admixtionem quia sepe admiscentur vel a corporis infirmitate/vel a diaboli tentatione, vel a mundi persecutione: hoc significatur per hoc q bibebat de torrente. Psalte t. Torrens autem est aqua. Tertio consolationes sanctorum habent interruptionem quia sepe ab eis subtrahuntur vel ut amplius proficiant, vel pt ferventius desiderentur vel ut cautius conserventur, hoc significatur per hoc q deus tibum cibum helye tulerat. Quarto de dilectione dei dicēdum est de dilectione proximi. Circa quod notandum q Augn. in lib. Lhomel. inquirens quelis ista dilectio: de qua dictum est Diligetes proximum tuum sicut ꝛc. Quatuor dilectiones distinguit. Prima est carnalis que est inter virum t proximū, ista licet sit licita tamen de se non est meritoria: quia et in brutis animalibus invenitur. Passeres inquit conjugia habent amicos faciūt: ova fouent pullos nutriunt. Quis autē ista

dicit non sit meritoria potest tamē fieri meritoria quando scilicet vir diligit vxorem: quia bona est pl vt bona fit. tunc enim nō diligit proximū/vt proximū sed deum diligit in vxore, et tunc reducitur ad illud precepti. Diligites proximum tuū. ꝛc. i. ad gratiam in presenti t gloriam in futuro. Eph. v. Viri diligite vxores vestras sicut xps dilexit ecclesiam. Secunda est dilectio naturalis qua pater diligit filium: et ista licet sit licita, tamen de se non est meritoria. Unde Aug. Pro magno laudaturus es hominem quod videris integri de serpentes t lupi amant filios suos. Non est laudandus qui amat filios: sed hetelandus qui non amat. Da filios amas serpentibus comparatus es si nō amas a serpentibus vincēris. Potest autem hec dilectio fieri meritoria qđ deus pater filij diligit quia bonus est pl et bonus fit. Tūc enim nō diligit filium vt filius est sed vt diligit in filio, et tunc reducitur ad illud precepti. Diligites proximū tuum. ꝛc. Ad Ephes. vi. Vos patres nolite ad iracundiam provocare filios vestros: sed educate illos in disciplina et timore domini. Tertia est dilectio socialis sine cōsuetudinis quę cōtrahitur ex cōsuetudine cohabitandi/colloquendi/et conversandi. que licita est (licita) tamen non est meritoria qđ est in ethicis inter animalia. Unde sapiēs Augn. Boni qui manducant insimul desciscant se videre ad alia etiam precedit vnus/festinat alter/vix respicit a festodere tanchin impetu suo se prouocat nemec ad amicum pacifice. Cum pervenerit quasi in loco suo refecit. Illinc autem ista dilectio de se non fit meritoria quia potest tamen fieri meritoria quādo fit quia diligit amicū t qz bonus est vel vt bonus fit. Tunc enim nō diligit amicum vt talis sed vt deus amandus est in amico et tunc dilectio socialis assumitur ad preceptum de dilectione proximi. Quarta est dilectio fraterna et est inimicitiarum qui maturat nominis inimicum illum. Quarta est dilectio rationis qua quis diligit aliquem propter eandem t veritatem et bonitatem, et ista non potest esse inter animalia que ratione carent quia nō diligunt alia animalia propter bonitatem et veritatem, et ista dilectio est meritoria. Et qua datum est preceptum. Diligites proximum tuum sicut teipsum. Tullius. Nihil est aliud ad diligendum, cum propter veritatem pertinte amabilitas: nihil quod magis sit et pulchritudinem etiam eos quos numq̄ vidimus rimus diligamus. Idem. Talia nos prohibitis pet qđ malus est in hoste diligamus.

Sermo tertio vide supra.

His duobus mādatis vniuersa lex pendet et pphete. Cū alia divina precepta sint decalogū sunt accepta in hoc duobus duobus preceptis dependentis scilicet in dilectione dei et proximi. Ipse enim decem precepta in duabus duobus tabulis moysi fuerunt conscripte. Sed in prima tabula fuerunt cōscripta tria precepta que pertinēt ad dilectionē dei. In secunda tabula fuerunt scripta septem reliqua que pertinent ad dilectionem proximi. Patrē honora. Non occides. Non mechabis. Non alios nos. t illud pertinet ad patrē qui tanqꝫ fontale principium totius deitatis est principaliter adorādus. Gentiles enī olim faciebāt deos aleneo. i. qđ similachus i qđ⁹ demones habēt ālā t risa habāt. sed ch sapiēs inter eos ea versebāt t cōtēnebāt. Unde dicit Amb. in lib. de virginib⁹. Cū intrasset ydonium templū sanis amicti aurenum quoddam operiebat simulachrū detrahi fussit t imponi lanea. t dixit aurū hyeme ad frigiditatē onerosum: deū autē suum sic irritat: vt nec oꝝ ferre posset neefrigus portare. Item cū esculapij vidisset barbam auream cum apollo pater eius non haberet tolli imperavit incongruū esse appellans vt filius barbam habebat quam pater nō habebat. Item simulachrū tenentibus patereas aureas ademit allegans se accipere vendere quod dū darēt. et subdit Eusebius. Item ludebāt habēti sunt vt neqꝫ supplicter possē suam defendere potuerit nec barbam esculapius. nec apollo pubescere adhuc cepterit, nec omnes qui dicuntur dij trahere potuerit pateras quas tenebant. Refert etiā Aug. in libro vere religione q Socrates a populo fuit occisus qz noluit idola adorare: dicebat enim q potius adoranet eum qui erat opus nature q idola que erāt opꝰ hoīm. Multe alie hodie sunt qui faciūt sibi deos alienos. Nā sicut dicit Augn. Hoc ab hoīe p deo colit qđ pe cetera diligit. Superbꝰ ergo p deo suo habet luxuriosus luxuriā auarus auariciā, Roma. i. Mutauerūt gloriā incorruptibilis dei in similitudinē pollicris t quadrupedū t serpentū. Per volucres lupdia intelligit: q sem p in alta volat. Per quadrupedē luxuria q p cōsequens epplet qđ quatuor elementis cōponit. Per serpētē auaricia q semp terrenis incūbit. Simia aūt dicit ytoro tristi habeat sui deū specialē: nec hominem etiam habeant pei cōem. s. beelzebub qui dicit deus mus

Universidad de Deusto
Biblioteca

scarum muscę ęst, inquantū ęst volatilis significat ſuperbiā que ſup alios volat, inquantū ęst immunda ſignat luxuriā, inquantū ęst pessima ſignat auariciā que mentē diuersis ſollicitudinibus pungit. Ideo dicitur ſpiritus vocauit. Scdm̄ precepti ęst. Nō assumes nomē dei tui inuanū, q̄ ſtinet pertinet ad illud q̄ ęst nomē patris. Inanū autem nomē dei assumunt q̄ iurāt p̄ nihilo v̄ friuola vel q̄ iurat falsum vel q̄ iurat q̄d iuſtum, Talis inuanū facit deo v̄ ſibi v̄ primo, deo quidē q̄ eum iurare alīcā nihil ſit quā eius teſtimonio ſinuocare, qui falſum iurat ſupponit q̄ deus mendacia diligat, ęt ſi dicat in. ho. Deus deos omnes qui loquūtur mendacia. Facit etiā iniuriam ſibi, quia iudicio dei punendum ſe obligat, Nihil enim ęst aliud dicere per deū ita ęst nisi vera me condēnet ſi nō ęst ita. Facit iniuriam proximo, quia p falſam iurationem ipſum decipit v defraudat. Refert Augustin quodam ſermone q̄ cum quidā negaret pecuniā creditori iuramento ex ipſo creditor exegit. In ipſa autem nocte ad indēciam raptus anūnit indecem ſibi dicentē, quare provocaſti hoſtem ad iurandū quē ſciebas falſum iuraturū reſpondit, quia negauit mihi pecuniam, ęt iudex meritus erat vt pecuniā tuā perderes q̄ anīm tuā eius falſa iuratione perimeres, protinus igitur tam grauiter verberatus ęſt vt in duobus plagarū ſuarū vestigia apparerent. Tertiū ęſt vt diem ſabbati ſanctifices. Istud referūr ad ſpiritū ſanctū in quo requies vera habet. Contra iſtud preceptū facit qui cauſa cupiditatis in die ſabbati opus ſeruile facit, vel aliquod peccatū cōmittit, per quē me omittit, quia a bonis operibus nō ęst vacandum. Notandum ęst autem q̄ triplex ęst ſabbatū. Primū ęst ſabbatum temporis, ſex dies ſeptimus quē deus voluit obſeruari in memoriā q̄ omnia in ſex diebus creauit et in ſeptima a nouis creaturis condendis requieuit, Exodi. xx. Sex diebus fecit deus celum v terrā mare v omnia que in eis ſunt, v requieuit in die ſeptimo. Secundum ęſt ſabbatū pectoris v mentis quod nō habetur niſi in deo, ſicut enim reo nō requieſcit niſi in loco ppio, ſic nec anima requieſcit niſi in deo qui ęſt locus animę. Ps. Ego autē dixi in deū protectus v in lo. xv. Joan. xvi. Hec locutus ſum vobis vt in me pacem habeatis, in mundo preſſurā habebitis. Tertium ęſt ſabbatū ęternitatis, eſa. lxvi. erit ſabbatū ex ſabbato, quia de requie mentis homo peruenit ad requiem ęternitatis, gaudē, lviii. Vocaberis ſabbatum delicatū pmo ęſt dicere de cibum deli catum q̄ bonū vel ſapidum. Primū igitur ſabbatū, Quies ęſt poſita ęſt bonū. Beati q̄ ſcitis quies pectoris ęſt ſapiēs. Ps. Bullate v pdicte quoniā ſuauis ęſt vſus. Tertium ſcitis eternitatis ęſt delicatū. Job. xxii. Tūc ſuper omnipotēt deliciis afflues. Poſtea ſequitur preceptū primē tabule que pertinent ad dilectionē dei ſequitur precepta ſecūde tabule que pertinent ad dilectionē proxīmi. Ad dilectionem proximi pertinet ſibi benefacere v ab offensis cauere. Debemus autē proximo liter benefacere hīs q̄ nobis magis conſunctis ęſt ſcilicet patri v matri, ęt ideo quartū preceptū ęſt. Honora patrē v matrē. ęt intelligitur iſte honor nō tantū in verbo ſed in obſequio, Vehemēs autē ipſe honorat, q̄ ab ipſis recipimus eſſe, nutrimentū v documentū. Et quo ad ipſis recipimus eſſe, debemus eis magnā reuerentiam. Eccli. vii. Honora patrē tuum v gemitus matris tue ne obliuiſcaris. Memento q̄ nisi p illos nat⁹ nō fuiſſes. Et ad ipſis habemus nutrimentum, debemus eis magnam diligētiam vt ſicut nutrierūt nos in iuuentute, ſic v nos nutriamus eos in ſenectute. Eccl. iii. Fili ſuſcipe ſenectutē patris tui v. Quia ab eis habemus diſciplinā et documentū, debemus eis magnā obedientiam. Eph. vi. Filii obedite parētibus vestris in dño hoc iuſtum ęſt. Quinti ęſt. Non occides. ad dilectionē ęſt primi pertinet vt dictū ęſt, nō ſolū nocere ſed etiā ab offensu cauere, offensa autē potest fieri facto, verbo vel poſſitate. Facto autē vel in ppria pſona, vel in coniunctā vel in rēb⁹, offenſa in ppria pſona phibet, ęſt ei. Nō occides q̄ homicidiū aliqđ ſit in corde per odium pximi, I. Joā. iii. Qui odit frātē ſuū homicida ęſt. Aliqđ ex q̄ malū conſilium vel verbū detrahendo. ps. Filii hominū dentes eoꝝ arma et ſagitte v. Aliqđ opere v ſtud ęſt triplex. Quidā ęſt occidit corpus tantū v illa occiſio nō ęſt timēda maxime q̄n̄ propter iuſtitiam ſuſtinetur, Matthei. x. Nolite timere eos qui occidunt corp⁹ v. Aliqui occidunt animā tm̄ q̄n̄ ſex eā ad peccatū trahit. Unde dicit de diabolo, Joan. viii. Ille erat homicida ab initio, ex quo ſex primos parentes ad peccatū traxit. Alii occidunt vtrūq; et hoc pōt ferri in duob⁹ caſibus. Unus q̄n̄ q̄ pcurat abortiuū q̄ ſit puer v in corpore v in aīa morīt. Alius q̄n̄ q̄ interficit ſe ipſum vel aliū in peccō mortali exiſtentem. Septū ęſt. Nō mechabēris. vbi phibet offenſa in pſona coniūcta. Eſt autē adulterium grane peccātū in viro v mulīere, ęt ideo ſcōtinet dei precepti, tā q̄ uterq; cōmittit furtū, Nā ſicut Ba. i. Cor. vii. Mulier ſui corporis potestatē nō habet ſed vir, v ecōuerſo. Qui ergo corpus ſuū alteri tribuit furtum cōmittit, ſicut ſeruus furtū cōmittit qui alteri dño ſe dat. Et q̄ uterq; facit contra dei ſacramentū, Nā ſicut dicit ap̄s. Sacramentū hoc magnū ęſt, ego aūt dico in chriſto et in eccleſia. Significat enī vnionē naturē diuine cum humana que inſeparabilis ęſt. Qui igitur carnē ſuam deuinxit ſacramēto incarnationis dei inimīcā facit. Per hoc autē q̄ dicit. Non mechaberis prohibetur omnis carnalis corruptio preter eam que ęſt matrimonū. Septimū ęſt. Non furabēris, vbi prohibetur offenſa in rebus. Per furtum intelligitur omne malum ablatum hoc occulte acceptū ſine violenter rapiendo ſine fraudē in mercationibus cōmittēdo ſine mercedem debitam nō ſoluēdo, ęt offertum grane peccatū, primo reſpectu dei q̄ bona talium nimīs execratur. Eccli. xxxiii. Qui offert ſacrificium ex ſubſtantia pauperū quaſi qui victimat filiū in conſpectu patris. Secūdo reſpectu primi q̄ hoc ęſt quaſi homicidium cōmittere. Ibidem. Panis egentiū vita pauperis ęſt, qui defraudat illum homo ſanguinis ęſt. Tertio reſpectu ſui. Nō exterio eſt peccatū homo exterius. Sicut de homicidio ceſſante exteriori execūtione ceſſante concupiſcētia. Nec tamen quia v ſi homo aliquādo penitet tantum vīz factū fecit. Octauū ęſt. Nō loquaris aduersum primi tuum falſum teſtimoniū. Ibidem vbi prohibetur offenſa in verbo. Teſtis autem falſus tria commendit. Sicut dicit Iſido. de ſummo bono dicēs teſtis falſidicus tria bona perſonę ęſt abnegāre. Primo deo quē peierando contēnit. Secūdo iudici quem mentiendo fallit. Poſtremo innocentā quē falſo teſtimonio lędit. Nonū ęſt. Nō concupiſcas rem primi tui. In iſto autē precepto te. Cupiditas tollitur phibet. Primo q̄ ęſt radix v cauſa omnis mali. i. Timo. vi. Radix omnium malorum ęſt cupiditas. Eſaiē. vi. Qui volunt vinūbus fieri incolunt in tēptationes laqueos diabolī, v deſiderijs multis v inutilibus v nocuis. Secundo q̄ turbat quietem mentis, ideo dicitur ignita cōgeritur. Aug. Diuitias inmenſi, ſi quid perdidiſti. Cū vi gilias de ipſa cogitas cum dormis latrones effodiūt. Tertio q̄ facit diuitias eſſe ſeruiles poſſeſſori, nihil enim ex his habet niſi q̄ oculis cernit pauperis ſuas. Decimo ęſt. Eccleſia. v. Quid prodeſt poſſeſſori nisi q̄ oculis cernit diuitias ſuas. Deciſio. Cōcupiſcentia autē carnalis tres habet gradus. Unus ęſt ſolū cogitare de aliquo ſcienter. Matth. v. Qui viderit mulierē ad concupiſcendam eam iam mechatus ęſt ī corde ſuo. Secundus ęſt ſi in corde per ea carnalia proferēt. Eph. v. Omnis ſeruus aūt agitur de matrimonio ſic dicit. Sacramentū hoc magnū ęſt, ego aūt dico in chriſto et in eccleſia. Significat enī vnionē naturē diuine cum humana que inſeparabilis ęſt. Qui igitur carnē ſuam deuinxit ſacramēto incarnationis dei inimīcā facit. Per hoc autē q̄ dicit. Non mechaberis prohibetur omnis carnalis corruptio preter eam que ęſt matrimonū. Septimū ęſt. Non furabēris, vbi prohibetur offenſa in rebus. Per furtum intelligitur omne malum ablatum hoc occulte acceptū ſine violenter rapiendo ſine fraudē in mercationibus cōmittēdo ſine mercedem debitam nō ſoluēdo, ęt offertum grane peccatū, primo reſpectu dei q̄ bona talium nimīs execratur. Eccli. xxxiii. Qui offert ſacrificium ex ſubſtantia pauperū quaſi qui victimat filiū in conſpectu patris. Secūdo reſpectu primi q̄ hoc ęſt quaſi homicidium cōmittere. Ibidem. Panis egentiū vita pauperis ęſt, qui defraudat illum homo ſanguinis ęſt. Tertio reſpectu ſui. Nō exterio eſt peccatū homo exterius. Sicut de homicidio ceſſante exteriori execūtione ceſſante concupiſcētia. Nec tamen quia v ſi homo aliquādo penitet tantum vīz factū fecit. Octauū ęſt. Nō loquaris aduersum primi tuum falſum teſtimoniū. Ibidem vbi prohibetur offenſa in verbo. Teſtis autem falſus tria commendit. Sicut dicit Iſido. de ſummo bono dicēs teſtis falſidicus tria bona perſonę ęſt abnegāre. Primo deo quē peierando contēnit. Secūdo iudici quem mentiendo fallit. Poſtremo innocentā quē falſo teſtimonio lędit. Nonū ęſt. Nō concupiſcas rem primi tui. In iſto autē precepto te. Cupiditas tollitur phibet. Primo q̄ ęſt radix v cauſa omnis mali. i. Timo. vi. Radix omnium malorum ęſt cupiditas. Eſaiē. vi. Qui volunt vinūbus fieri incolunt in tēptationes laqueos diabolī, v deſiderijs multis v inutilibus v nocuis. Secundo q̄ turbat quietem mentis, ideo dicitur ignita cōgeritur. Aug. Diuitias inmenſi, ſi quid perdidiſti. Cū vi gilias de ipſa cogitas cum dormis latrones effodiūt. Tertio q̄ facit diuitias eſſe ſeruiles poſſeſſori, nihil enim ex his habet niſi q̄ oculis cernit pauperis ſuas. Decimo ęſt. Eccleſia. v. Quid prodeſt poſſeſſori nisi q̄ oculis cernit diuitias ſuas. Deciſio. Cōcupiſcentia autē carnalis tres habet gradus. Unus ęſt ſolū cogitare de aliquo ſcienter. Matth. v. Qui viderit mulierē ad concupiſcendam eam iam mechatus ęſt ī corde ſuo. Secundus ęſt ſi in corde per ea carnalia proferēt. Eph. v. Omnis ſeruus

mo malus ex ore vestro nō procedat. Unde poete olim fingentes carmina amatoria expellebant de ciuitatibus. Tertius prout ęſt in opere malā cōcupiſcentiā ꝓfitēte. Rom. vi. Nō regnet pctm̄ in vestro mortali corpore vt obediatis cōcupiſcentijs ei⁹. Et ſic igitur ſenſus, Nō cōcupiſces vxorē primi tui, ſi ęt nō cōcupiſces eā in cordendo eā per verba amatoria ſollicitando nec nec concupiſcentiam tuam complendo opere.

Dñica.xix.Sermo.i.

Accedens ieſus in nauiculā trāſiit freatum v venit in ciuitatem ſuam: ecce offerebant ei paralyticum v. Matth. Apposui omnia clemēta creauerat mundus: ſed ex q̄o habitantiſ facta ſunt in mundo: ſed rō ea mundauit. Terra facta ęſt immūda ex inſultione ſanguinis innocētis: rō ꝑhane mūdauit quādo. xxiii. annis ſup eam fuit. Aer factus ęſt immūdus ex fumo incēſoꝝ immolato ſdolis. Sed rō hunc mundauit qñ non ſub tecto: ſed ad aerem patulum: q̄ quādo per aerā in celum aſcendit. Ignis factus ęſt immūdus ex idolorū hoſtiis crematis. Sed hāc rō mūdauit quādo ſpiritum ſanctum in ſpecie ignis miſit. Aqua facta ęſt immūda ex nephādis hoſtiū ablutis. Sed rō hāc mūdauit qñ in fontibus nr̄is baptiſmus fuit: q̄ p mare xanthus auctis ſicut hoſte legitur ęſt dictū. Aſcēdens ieſus in naviculam v. Per hanc nauem religio ſiue penitentia intelligitur: q̄ñ tunc ieſus aſcendit quādo aliquis ſue ſalutis auctum penitentiā aſſumit: adeo dicitur. Aſcēdens ieſus in naviculam. Hec penitentia duo bona facit. Unum quia in ciuitatem celeſtem deducit ideo ſequitur, et venit in ciuitatē ſuam. Aliud quia inſtrumentum ad ſanitatem reducit quod ſignificatur in paralitico curato. Circa primum quatuor ſunt videnda. Primū quare per nauem religio intelligitur. Secundo qui ſint venti quibus iſta nauis impellitur. Tertio quid ſit faciendum quādo ꝓpellas illationes inimīci. Quarto quid per mare ſignificatur. Circa primū notandum q̄ religio per nauem intelligitur propter tria vota: ſcilicet paupertatis. Caſtitatis v obedientie. In nauī quidē non requiritur cibus vel potus delicatus ſed neceſſarius nec lata menſa ſed arcta. Quia in religione nō debent quēri delicata: ſed neceſſaria, lata ſed ad ſtare hoc referrtur ad votum paupertatis, et que eſt paupertas tempoꝝ: tātū neceſſaria v arcta q̄rere

habemus.i.Time.olti. habēteo alimenta ꝛ quib⁹ tegamur hīc cōtenti sim⁹.Mat.vi. Arcta est via que ducit ad vitā. Secūdo in naui sunt oēs gubernatori obedientes ꝛ licet sit alicha sibi magnus nō tamē dedignat ad eius pedes sedere.sic et in religione debent oēs esse obedientes prelate. Et sī est ibi aliqs magnus genere vel scientia nō debet dedignari prelato subiici.Heb.xiii. Obedite prepositis ⁊ cetera et subiacete eis.Ecclesiastī.iij. Quāto magnus es humilia te in omnibus. Et illud pertinet ad vētū obedientie. Tertio nauis si est vacua vacillat si nimis onusta submergitur.sī moderate trahitur.Sic ꝛ si quis carnis suam in nullo macerat efficitur lasciua.si nimis macerat efficitur infirma.si debito modo est anime vtilis ꝛ rationi subiecta.Hugo. Qui carnē suā supra modum affligit eiusm̄ sumam occidit. Si plusq̄ expedit alimentis reficit hostem nutrit.Sic ergo est nutrienda vt seruiat ꝛ sic domanda vt nō superbiat ꝛ illud spectat ad potum castitatis/ qui tunc seruatur quādo caro macerat̄.Circa secūdum notandum q̄ tilam nauem quatuor venti tentationum impellunt. Nā quedā religiosa eragitat vana gloria ꝛ iste est ventus q̄ flat ab oriente. habent em vanam gloriā. Iste quia sunt orti de magno genere.Aut quia habent lumen magne scientie. Quedā eragitat carnalis concupiscentia. et iste est ventus qui flat ab occidēte/ dcit a carne que quotidie tendit ad occasum. Quedā eragitat auaritia ꝛ iste est ventus qui flat a meridie/ scz nimiter terrene pspitatis. Quedā eragitat accidia ꝛ iste est ventꝰ q̄ flat a septētrione/ scilz aquilo frigiditatis.ad est accidie et tristicie. Ysa.xlix. Ecce isti de longe venient. Ecce isti de aquilone et mari. Ysa. xlix. Videbā in visiōe noctis ꝛ ecce quatuor venti pugnabant in mari magno. Circa tertiū notādum q̄ imminente tempestate tētationis quatuor facere debet. Primo debet onus proicere ꝛ sic onus cupiditatis et precedentū. Heb.xii. Deponentes omne pondus ꝛ circumstans nos peccatū ⁊c. vnde Sī Jone.j. Miserunt vasa que erant in naui in mare.vt alleuiarētur ab eis. Secundo velū elationis debet deponere ꝛ in imo humilitatis debet cōsere q̄ venti cessa erant ꝛ inclina nō inquietant. Unde dicit Chrysto. q̄ rami qui in alto sunt sepe a ventis frangūtur qui autē sunt in imo: securi cōsistunt. Tertio anchoram spei debet in deum figere.Heb.vi. Confugimus ad tenēdam propositā spem quā sicut anchorā habemus tutā ꝛ firmā. Quarto ad deū ꝛ ad sanctos debet recurrere. Sicut legit de Attila.xviij.caū. Cūq̄ nauicula sanctis⁹ operiret discipulis dixit. Vbi saluabimur perimus. Circa quartum sciēdum est q̄ mare significat mundum triplici de causa. Primo ppter inquietudinē. Isaie.lvij. Impij quasi mare feruens q̄ quiescere nō potest. Cōtingit enī sepe q̄ in religiōe vbi debēt esse aque sloe que nō sunt cū silentio nec vbi esse aque sloe que nō sunt cū silentio nec vbi esse aque sloe que nō sunt cū silentio nec vbi

geranti.ho. Desiderii pauperū exaudiuit
uū. Saḡ. vñ. Preoccupāt ḡ se cōfiteāt.
rc. Sēm est inuitatus culpe: 7 ideo dicit
sanctā habitū habēs. i. mundū affectū. qui
rēssit est in actu vel ꝓposito peccādi est et
exiri scit. p eo obtinere nō possunt. Jere. xv.
Si steterit moyses 7 samuel coram me nō
est aīa mea ad populū istū. Peccatū est po
nit obstaculum ne oratio ad deum possint
ascendere. Tren. iij. Opposuisti nubem tibi
ne transeat oratio. Facit cōgationē ne de
possit audire. Ysa. lix. Non est aggrauata
auris eius vt nō exaudiat: sed iniquitates
vre diuisit inter vos et deū vestrum. po
nit velamen ne possit eas videre. Unde se
quitur. et peccā ora absconderunt facie ei⁹
a vobis ne exaudiret. Tertiū est recognitio
pmitatis proprie. Unde dicitur sicut pau
pties cognitor pmitatis. Legitur. iiij. Reg.
ij. ḡ cum beliseus pallio helie aquas iordā
nis percussisset nō sunt diuise: ḡ de suo ma
rito cōfidere videtur. Sed postq magistri
meritū implorauit dicēs. vbi est de⁹ helie?
statim diuise sunt ad. Quartū est postulatio
rei dignē. ideo subdit. consequitur ois q pe
dit: et it petit vtilissima bona. fuit enim
q petierūt terrenā 7 repulsi sunt. Jaco. iiij.
Petitis et nō accipitis. eo ḡ male petitis.
Alīq petierūt carnalia 7 pusillā sūt. Nume.
xi. Quis dabit nobis ad vescendū carnes.
et ponit ibi punitio ipsa. Alīq petierūt subdi
mitā 7 reprehensi sunt. sicut filii zebedei. vt
patet. Matth. xx. Si cōo ponit persona infir
mi. in quo fuit magna miseria. qz erat para
lyticus. Constat paralysin ḡhoḡ ex frigidita
te pituite crassē ex humore opilante ḡs
ex pulmone neruos incidente. ex his enim
impeditur vsus spūm animalium et cutis. et
fit privatio sensus 7 motus. Alia ergo
quari paralysim incurrit ex nimia frigidi
tate. sit enī se cōgelata ḡ nulla sentit fro
terna charitatē. Matth. xxiiij. Abundabit
iniquitas. et refrigescet charitas multoꝝ.
Alia incurrit paralysim incurrit ex nimia
humiditate que est ex nimietate cibi 7
potus. Deicibo dñi Ecclī. xxi. Hoc fuit insi
tas sodome soror ista. scilicet caritas panis et
abūdātia. Ro. xiij. Ne potū. Ephe. v. Nolite ine
briari vino in quo est luxuria. Alia superbi
paralysim incurrit ex incisione 7 separatione.
superbia enī separat aīam a deo. Et ideo spi
ritualiter ab eo cui eius transire non p̄ potest.
Eccli. x. Initiū superbie homo apostatare
a deo: quoniā ab eo ḡ fecit illū recessit cor
eius. Tertio ponitur pēs hoīs scribarum in
quibus fuit cogitatio temeraria dicētes in
tra scipsos blasphemat. Tribus aūt modis
dī aliq̄s blasphemia in deū cōmittitur. Primo quā
do deo negatur qđ sibi cōuenit. Secundo
quando sibi attribuitur quod ei nō conuenit. Tertio quando ei ḡ deo est aliquis mo
dus attribuit. et qz scripte ꝑhm deū nō credē
bāt. ideo ipsū blasphemare dicebāt ḡ rem
missionem pctī quod est solū⁹ deo sibi attri
buebat. Contra iam tertiū specie facium
superdi: qui sibi attribuūt gloriam que est
ꝓpria dei. Isaie. xlviij. Gloriā meam alteri
nō dabo. Faciunt tractū ḡ sibi attribuit
vindictāq̄ est ꝓpria dei. Rom. xij. Mihi
vindictā 7 ego retribuā. Facit quidā tes
meracie: qui volūt de alioḡ cordiū indica
re: et hoc sit ꝓprium dei. i. Cap. iij. Nolite
ante tpe iudicare. rc. Quarto ponit plena
pōtia. Mīs in hoc ḡ dicit. Remittuntur
mihi tibi pctā. Nā sicut dicit infra pctā ḡs fir⁹ po
nūs in terra/dimittēdi pctā. et dicit ḡ
terra nō sup nec infra terrā. Remissio enim
ista nō fit loci sup terrā. Nec celo: quia ibi
nulla sūt pctā. nec fit loci infra terrā. Nec
inferno/qi ibi sunt pctā ꝑpetua. fit aute lo
cō in terra. i. in mundo: qi ibi sunt pctā re
missibilia. Secūdo apparuit eius sapientia
in hoc ḡ eoḡ cogitatiōes vidit: 7 in hoc ḡ
tam sapienter eoḡ cōsiliatus est dicendo/quid
est facilius? dicere. Dimittuntur tibi pctā. rc.
Ista aūt cōparatio pōt fieri respectu opis
7 tis: et sic adhuc sunt tibi equefacilia. Uel re
spectu operis: et sic remittere pctā est facilius
celsius: qi sēm Augu. Maius est vero ipsū
p̄ facere ḡ celū 7 terram creare: qz deus
habet ibi resistentiā/sēz voluntatē pmā.
In creatione aūt mihil resistēs habuit. Uel
potest fieri respectu nre cognitionis. et sic
facilius est pctā dimittere ḡ hoīes sanare:
qz illud non videmus. istud aūt videntes
miramur. Chry. Quātō alia corpore potio
sit/tāto curatio alterius ab ip corporis vul
nere. qi illud occulti⁹ est adhuc quod manifestius
est. Uel potest intelligi respectu locutionis
ac si diceret: quefacilius est dicere. Remittun
tur tibi peccata/vel dicere. Surge et ambu
la. ergo videntibus ḡ ad meū dicere. Surge
7 ambula. sequitur curatio coperta. cre
datis ad meū dicere. Remittuntur tibi pctā.
sequitur curatio mentis qđ aūt subdit. et
surrexit statim. rc. Triplicīter potest exponi.
Primo vt cōsequat immediate ad illud qđ
sequitur tollelectū tuū. i. sub hoc sensu. Et
statim quoniā filius hois. rc. ḡ aūt inter
ponitur tūc aūt paralytico sit verbū cōfor
tatiōis: et tunc posset quaerat ad eos
qui est facilius dicere. rc. Secūdo vt sit
suppletio in hac modū. Ut aūt sciatis qz
filius hois. rc. dicto factū est surgat. Potest
esse ut habeat cui⁹ gelida tactū aūt paralytica. rc.
Tertio pōt sit verbum nūciantis ad nos. Sed
autem vos poteritis scire quoniā filius ho
minis habet potestatem in terra dimittendi
di peccata: tunc aūt paralytico. rc. Tertio

apparuit eius potētia in hoc ḡ dicit. Surge
tolle grabatū tuū. Tria inōmodo iste
patiebatur. Nō enim stare poterat totus pa
ralysim resolutus erat: et ideo stare nō poterat.
Sed verbo xpi tante fuit potētie ḡ sibi de
dit robur ad standū ideo dicit surge. Postea
enim dixit ad grauē onus portandum/ideo di
cit. tolle grabatum tuum. et facultatē ad am
bulandū/ideo dicit. et vade in domū tuā.
Moraliter lectus petīs est ipsum peccā
tum quo male delectando quieuit. Hāc
ergo surgit. Quando peccatum deserit. Ho.
Surgite postq̄ ceperitis. rc. Hanc lectum
portat quando petīs quod sibi erat quieti:
et delectationi incepit esse dolori et onerī.
Ro. Laudo per singulas noctes lectū meū.
rc. Hunc ergo in domū suā vadit: quando
in cuius meditatione persistit. vel quādo scie
tiam suā discutit/vel quando pbitatē sui
corporis qđ domino est aptē conspicit. Quin
ḡ q̄nuntur turbe in quibus fuit laudatio
huius. Unde dicitur: videntes aūt turbe ti
muerūt. Ipo tribus de causis miracula fa
ciebat. Primo propter illoḡ circa quos hec
facieb at pctā: qi eos in corpore et aīa
curabat. Secundo propter alioḡ cōuersionē: qui
quis multi videtes eius miracula
conuertebātur. Tertio propter dei gloriā et
honorē. sicut dicitur Joan. ix. Neqz hic pec
cauit/neqz parentes eius/sed vt manifestē
tur opera dei in illo. Ista triplex causa pos
nitur. nam tale paralyticum in corpore/in
anima fuit curatus. Turbe fidem christi re
cipiendo deum glorificauerunt.

¶ Sermo. iij. de supra.

Jritie ſpa
ralytico. Cōfide fili
remittūtur tibi pec
cata tua. Sicut dicit
Beda. i. habetur in
glo. quinq; modis
infirmitates contin
gūt. Uel vt nulli mes
rita p patientiā am
plētur. vt Iob. Uel ad cultodiā virtutū ne
superbia tentet: vt Paule. Uel ad coercen
dū peccata: sicut marie lepra. i. 7 sicut huic
paralytico. Uel ad gloriā dei: vt ecce nato
me languet. Uel ad institum pene: vt herodis
Quantum hic videtur quod in infernō fe
quitur. Unde ysa. Hiere. xvij. Duplici cōtri
tione cōtere eos. Hec infirmitas videbatur
paralytico accidere: vel sua purgarētur pctā.
vnde ipse sciens petīs fuisse causā infirmi
tatis sue. Primo causam sanat cū dicit. Cō
fide fili remittūtur tibi pctā tua. In verbo
predictis igit tria tāguntur. s. granitas mor
bi. benignitas medici efficacia remediū.
Primū notatur cū dicitur ieſus paralyti
co. Sīl enī paralysis grauis morbus quam
tria mala ꝓcomitant. s. tremor/imobilitas
7 imensibilitas. Sicut aūt paralyticꝰ pctō
rea vel quoslibet delictā auctos/in qbꝰ
est tremor. Timent enī aliqui opus penitē
tie assumere. ho. Illic trepidauerūt timore
vbi nō erat timor. Legitur Gen. xlij. q̄ cum
ponit signū in Capa. Et dicitur in hystoria
scho. q̄ illud signū fuit tremor capitis per
qđ offendebatur q̄ de ipsum abtecerat. Ili
detur q̄ ille a deo sit reprobatus qui in bes
ne operādo timet vel trenit. Legit de natu
ra aialiū q̄ ceruus bi cor timēdo/sed come
dit herbas medicinales virtute quarū cor
confortatur 7 medicinale efficitur: 7 osseū
chartilago ei⁹ inde generatur. Ille her
be medicinales/sunt memoria officē passio
nis que fuerunt amare. Cant. i. Fasciculus
mirrhe dilect⁹ meus mihi. Sed a nobis sūt
medicinales. Secta. xliij. Medicina ostm in
festinatione nebule. Caro enī xpi fuit nebu
la/quia nullo vnq̄ peccati pōdere pregrauata ab hac emanauit medicina/ignitē:
et hoc in festinatione sue tumultuose. Medita
tio igitur illarum passionum xpi confortat
eos ad aggrediendum arduū. i. Machab. vi.
Elephantis ostendebāt sanguinem vue: et
mori ad semēdū eos ad prelium. Cor medi
cinale facit ad sanādū vulnera. Hiere. xlvi.
Rabilia pallio tua dñe ieſu propterea est ol
bus infirmitatiꝰ nr̄e: 7 nulli poſſ infirmita
ti imenī inefficax. Os enī robur generat
in corde ad sufferendū aduersa. Grego. Si
passio xpi ad memoriā reducitur nihil est
qđ nō equo aīo toleret. Sed malū est bo
bilitas: qi caret motu. Si enī paralyticus
ambulare voluerit/aut potiꝰ subsilire/aut
retrocesserit/aut pōs passio ad posterum: et
aliū ad ihesum trā facit. Taleo sūt hodie mul
ti paralytici de quibꝰ dicit Aug. de cātico
nouo. Tria sunt filia horum quos de⁹ odit.
remanentes/retro aīantes et aberrantes.
Qui non ꝓficit remansit. qui a bono ꝓpo
sito declinauit retro abijt. qui fidem dei
seruit a via dñi errauit. et subdit Aug.
Remanentes ergo ex celsi/sūt 7 proceſſores
reuocendi/errantes in via reducendi. Pri
mi ergo sunt qui subsilunt. Crepidi et ne
gligentes. Per. In via dei non ꝓgredi re
gredi est. Ambio. Aque statine putrescunt.
Aque statine sunt negligentes/qui ignauia
et torpore marcescūt. Josue. xviij. Usq; quo
marcetis/ignauia. i. Corinth. vi. Sortamur
vos ne in vacuum gratiā dei recipiatis. Si
le in vacuum gratiam recipit qui in ea nō ꝓ
ficit. Secundi sunt qui retro ad peccata re
dēunt. Isti sunt similes vxori loth que quia
retro respexit in statuā salis conuersa fuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

ta in vita ꝑ habetur. Gen. xix. Iustum pessu
est in statua amisit sensum ⁊ motu; quis ta
leo ea merita poterit ꝺ acquisiuit ⁊ vel
sensu fidei recte, vel motu operationis bo
ne. Iustꝰ ergo pessu est in statua sale; est aliqꝭ
in cõdimentũ neipsi retro respiciat. Iustꝰ
tñ remãsit in via oatur itelligi q ipse aliꝭ
pia dum ostrare possit; sed ad patriam ve
nire nõ potuit. Tertiũ sunt ꝺ errãt fer de
clinãdo ad dexterã spei ꝑ presumptionem
modo ad sinistrã timoris per pusillanimi
tatem ad dexterã prosperitatis per inte
perantiã; modo ad sinistrã aduersitatis ꝑ
impatientiam. Legitur. i. Regũ. vi. q pacce
que portabãt archã dñi stant mugientes
nõ declinãtes ad dexterã neqꝫ ad sinistrã;
donec venirent bethsames. Illi em qui tã
gũ dei deferunt debent de pecto gemere et
nõ debent amore alicuꝰ ꝑsperi vel timore
aliculꝰ aduersitatꝭ a via dei declinare: donec
veniant bethsames. i. ad domũ dei q bethsa
mes interpretatur domꝰ solis. Tertiũ ma
li est insensibilitatꝭ qꝫ carent sensu. Tales
est quattuor mala non sentiũt. Primo dia
bolicas tentationes, et hãc insensibilitatẽ
facit consensus. q dicit Piero. Non sentit
qui pessticat sed sentit ꝺ offendit. De talibꝰ
dicitur. Proue. xxiij. Verberauerũt me et
non dolui; traxerũt me et nõ sensi; ideo aũt
letationi cõsentiũt ⁊ nõ dissentiũt. q. atte
dãt ad id qũ delectat, nõ ad id qũ cruciat.
vnde Beda. q serpens ꝺ eua seduxit faciem
habebat virginis. sed causã serpentinam:
q diabolus in principio blanditur, ꝛ post
modũ veneno interficit. Ideo filius est seon
pioni qui blãditur in facie, ꝛ pogit in cau
da. Secõ non sentiũt bonas suauitates; ⁊
hãc insensibilitatẽ facit amor mũdanꝰ qui
nõ permittit sentire suauitatẽ amoris dei.
Debemus ergo cor ad mundũ claudere et
ad celũ aperire, si volumus diuinas inspi
rationes suscipere et earum suauitatẽ sen
tire. Hinc est q cor hois est latꝰ superius
⁊ strictꝰ inferius; q debemus esse stricti ad
amandum terrena, et debemus esse lati ad
amandum celestia. Vnde Aristo. in libro de
animalibus q aues claudũt oculos cũ pspe
bra inferiori rationalia q rectissima cum pal
pebra superiori; q viri spirales habẽt ocu
los clausos ad terrena, apertos vero ad cele
stia. Tertio nõ sentiũt suos defectus ⁊ imꝑ
fectiones; et hãc insensibilitatem facit
superbia. Humilitas vero sentit et recogno
scit. Ps. Si non humiliter sentiebã, et quia
sentit ideo deus ipsos reficiũt perficit. Ps.
Infirmata est in vero perfecisti eã. Augu.
Si non infirmaret nõ perficeret. Idem.
Multos impedit ab infirmitate presũptio
firmitatis. Tales bñs sunt similes vesper
tilionibus q̃ qui amittẽt visum propter so
latum. Dum oritur christallinus qui existit
ad videndũ tralit in substantiã aliam. Sed
modo simili qui in alijs volũt; defectꝰ suos
nõ cõsiderant. Quarto nõ sentiũt primo q
miserias ⁊ afflictiones ⁊ tñ a sensibilitatẽ
ꝺ facit quarũtia q̃ auarus multi habẽt sen
sum cõpassionis. Vnde ꝺ de auaro. Ecclesi
iecit quicꝺ exteriora. i. oĩa propinqua extra
neis. Proiecit interiora. i. omne propinqui
et amici. Proiecit intima. i. patrẽ et matrẽ
alam suam ⁊ deũ. Aug. de verbis dñi. Inter
plebilia est auaritia vinitũ nec deũ timet;
nec hominẽ reuerat nec principi defert ho
norẽ nec patri parcit nec matrẽ agnoscit;
nec fratri obtẽperat nec amico ꝑcet. Secõ
ponitur benignitas medici, cum dicit. Cõsidẽ fili. Debemus ergo cõsiderare
qꝫ deus ꝑtã nr̃a nobis remittet, et ad tã
cõsentiã nos inducit ex pplis precedẽtib
qui tã graniter ecciderit, at tamen si vere
cõsulter reuocari facerit. Vnde quidus ꝑ de
cit Hug. Homel. xxv. Immensum autem cõ
ditorio nostri fratres debemus aspicere ꝺ
nobis velut in sigmo ad exemplũ penitẽtie
posuit eos quos per penitentiã viuere post
ipsum facit; per pendo etenim petrum cõ
fidere latronẽ in spicio sacheũ; et meos mag
dalenã, et nihil in eis video minꝰ
ante oculos nostros positis spei ⁊ penitẽtie
exemplis. Forte enim in fide lapsus est
aliquis petrum qui amare fleuit ꝙ timide
negauit aspiciat. Alius contra priorum
suum in malicia crudelitatis crasit, aspi
ciat latronem qui in ipso mortis articulo
ad vite premia penitendo peruenit. Alius
auaritie cibibus anhelans aliena diripuit
aspiciat zacheũ qui si quicꝺ alicui abstulit
quadruplũ reddidit. Alius libidinis igne
succẽꝺ carnis mũdicij patẽat aspiciet ma
rã magdalenã q̃ ne in se amorem carnis
igne diuini amoris extinxit. Tertio ponitur
efficacia remedii cum dicit. Remittuntur
tibi peccata tua. Sed quomodo hoc ei pos
sibile dicebãt scribe ei blasphemare dice
bãt; ex eo q peccata si remittere asserabat;
qꝫ ipsum esse deũ non credebant. Sed ꝓ certi
dei est remittere peccata, sequit. Ego sũ
ipse qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me;
et tamen dicitur. Joan. xx. Quorum remise
ritis peccata remittuntur eis, ꝛ ego enim
et sacerdos remittimus peccata sed differenter.
In peccato est tria sunt. Fex dei offensa pes
formis macula ⁊ et obligatio ad pnã eter
nam. Trino. ii. Quomodo obterit caligines
ecce deformis macula. In furore suo nomi
nis filij sui ponit ecce dei offensa. Proiecit de
celo inclitã hierusalem; ecce obligatio ad
pnam eternã. Vna tria solus deus remit
tit; quod significatur. Luc. xv. In filio pro

digo de quo ista tria dicuntur. Scitꝭ q pa
ter ofcalatus est ei; per quod significatur
remissio offense q̃ fecit ei stola hũa; q̃ qꝫ
significatur munditia anime, vt quod ipse
mortuus fuerat ⁊ reuixit per quod significa
tur. Similiter pueritie. Sacerdos autẽ
dum ad tria dicit remittere peccata. Pri
mũ est q̃ peccatoꝛ absolutũ a deo esse de
nunciat, aliter aũ ꝑ absolutũ nõ recipere
tur. Secõm est q̃ a pena purgatoria est de
obligatus; ⁊ pena penitentiali eum ligat.
Tertium est q̃ virtute clauiũ ne ipsa pena
parte relaxat iniuncta illud. i. Corin. ii. Nam ⁊
ego qꝫ donaui ꝺ donaui ꝓpter vos in pꝛ
sona xpi. Ista tria notãtur. Joan. xi. in resu
scitatione lazari; vbi dño discipulo tria cõ
mittit. vt lapidẽ tolleret vt ipm soluerẽt et
ire abire permitteret. Tũc sacerdos lapi
dẽ tollit qui sine graui purgatorio in leui
pena penitẽtie cõuertit. Tũc ipsum soluit
qũ aliquam penã sibi dimittit. Tũc liberg
abire permittit qũ ãdo ipsum ꝓ absoluto
literam recipiendum esse dixit.

Dñica.xx. Sermo primus.

Similẽ ẽ regnũ celorum homini regi qui fecit nu
ptias filio suo. ⁊ ce. Matth. xxii. Qz in mo
ralibꝰ ꝛsidibꝰ assue
tis ideo dño sepe per
similitudines nos manus
ducit ad intellectus
tualia ad diuina sicut patet
in ista ma. quas ꝑ sensibilẽ stellã mas
nauit ad intelligibilẽ ꝙphetiã ꝛ ꝑ stelle
ortum ad ꝙphetiã ad xpi visionẽ. Imediatã. sic
etiã hic ꝙ nuptias corporales xpo nos mas
duxit ad intellectuales ꝙ spirituales ⁊ ꝑ spon
sum ad intellectũ dñi celestes. In ista ergo pa
rabola primo ponit ꝓpãdia. Secõ ibi sic ꝛ
simile ꝙ regnũ celoꝝ. Tertio ꝙ sit ibi homo
quidã rex. Quarto ꝙ sint nuptie. Quinto ꝙ sint
inuitati. Quinto ꝙ fiat ista nuptie. Quarto ꝙ sint
Septo ꝙ fiat ista vestis nuptialis.
primo ꝙ fiat ista ligatio pedũ ⁊ manuũ. Se
cundo ꝙ fiat ista tenebre exteriores. Circa
primũ notandũ ꝙ ꝑm glo. ꝙ regnũ celoꝝ ptia
ecclie sine purgatorio tuitoꝝ intelligat, non
tñ ideo ecclesia ꝺ ecclia triumphãte. Tñ qꝫ
alius ꝓmeat. Tñ qz vnꝰ ecclesiarũ cõ ide nulꝰ
Luc. xvi. de eterno tabernaculo de quo habetur.
Iur. xi. qꝫ nullꝰ hãt electus fuisse phibet. Hi
est aũt ecclia celũ; qz in celo est quoddam
sicut sol. Alij sũt iusti minores ꝙ nõ habẽt
sicut luna. Alij sũt boni maiores ꝙ nõ habẽt
sicut stelle. Illi sũt iusti minores ꝙ habẽt ꝛ supe
riores lumẽ accipere ⁊ inferioribꝰ influere.
Tertiũ est qꝫ illuminat ⁊ nõ illuminat; si
cut firmamẽtũ. Alij sũt boni subditi qui se
dẽt a prelatis illuminari; ⁊ illuminare alios
qui illi nõ tenẽtur. Dent. xvi. Qui docti fue
rint tuis cedãt sicut (videlicet) firmamẽto. hoc
refert ad subditos illuminatos ⁊ ꝙ ad tuitiã ecclie ꝺ sũt multos quasi stellas in ꝓpetuas
eternitates: hoc refert ad prelatos ⁊ eorum
illuminatos ⁊ illuminãtes. Circa istũ nos
tandũ ꝙ ista ꝺ dñs est ꝺ ꝓpter ꝺ ꝺ rex
qz regit in celo ꝙ gloriã, in mũdo ꝙ gratiã
in inferno ꝓpter iustitiã. Vnde ait homo ꝓ
pter cõformitatẽ ꝺ ei ꝓpter deũ ⁊ dolorẽ; et
qua cõformitate accidit ꝙ homo aliqꝭ ac
cipit ꝓsonã dei. Ps. Ego autẽ dñs estis; et
ꝺ ꝓsonã hois sicut patet hic, quodmodo
tãta cõformitas est inter xpm caput ⁊ mẽ
bra ꝙ aliqꝭ caput accipit ꝓsonã mẽbro
rũ. Actu. ix. Saule saule quid me persequi
ris, etc. Aliqꝭ mẽbra ꝓsonã capitis. Ps. Ros
li tangere xpos meos. Pari modo tãta cõ
formitas est inter diabolũ qui est caput ma
lorũ ⁊ eius mẽbra ꝙ aliqꝭ caput accipit ꝓ
sonã membroꝝ. Matth. xiii. Inimicus ho
mo hoc fecit. Aliqꝭ membra ꝓsonã sui ca
pitis. Joan. xvi. Vnus ex vobis diabolus
est. Circa tertiũ notandũ ꝙ sicut dicit Sre
go. Deus pater filio suo nuptias fecit quãdo
ipsum nature humane pmisit, et subdit.
Nuptialis thesaurus est uterus virginei.
Ps. Ipse tanꝙ sponsus procedens de thala
mo suo. Et quoniã thalamꝰ regius fuit de
picti: ideo iste thesaurus fuit depictus co
lore nigro humilitatis, alio vir̃inee puri
tatis, rubeo charitatis: pulchra cõmixtio,
scilicet nigri alb⁹ et rubei; quia pulchra cõ
mixtio humilitatis: puritatis et charita
tis. Cant. i. Nigra sum sed ecce color niger hu
militatis sed formosa sed ecce color alb⁹ pu
ritatis, sicut pelles Salomonis que erãt tin
bricate: ecce color rubeus charitatis. Ter
ca quartum notandum ꝙ sint inuitati sunt
omnes fideles. Sed fidelium quidam sunt
boni qui habẽt fidem et opera. Quidã ma
li qui habẽt fidẽ sine operibus. Unde ds Ezra.
Congregauerunt ois quoꝙ inuenerunt bo
nos et malos. Medo enim boni sunt mixti
cum malis, quia sicut dicit glo. ecclesia est
in medio inter celũ vbi sunt tantum boni;
et infernum vbi sunt tñ mali. Hegesi. Mas
li misereatur bonis; qz nequaꝫ pascit ferꝛ
animẽ sũ sublibilitatẽ communis si bũe non
abauserit alterne vitalis pastulatis. Idem. bo
nus nõ fuit qui malos tollerare recusauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Imitati ergo sunt omnes scelero sed heu! Quidā venit: qui. habent ñrē charitatē et oē era. Alij nō venīt qui scirent habent ñrem ēt sine operibus charitatis. ḡ ut ait quisq; cause quare nō venīt Quidam pter eoꝝ voluntatē peruersam qđ notat tor cū dicit: ne nolebant venire. Nullum em̄ aliud impedimētū habent ḡ ḡ nolunt. Tales nihil pdentur de sua salute curare. po. Pro nichilo habuerūt terrā desiderabilem. Alij venunt pter suā negligentiā. Ideo subdit. Illi aūt negligerūt. Multi em̄ sunt sic pigri ḡ cū ofa habeat duos pedes. s. sapiā pponūt et opus bonū. Aliqñ pedem boni propositi ponunt in via iusticie. Reliquū aūt ad multos annos differūt ponere: sed sicut dicitur Eccli. vij. Qui p̄ modico nihil negligit. Certū nō venīt pter eoꝝ superbiā ⁊ vanā gloriā. ideo subdit. Et abierunt alius in villā suā. Per villā ēt terrena delectatio intelligit. Sugdus em̄ nō solum nō venit. sed etiā deo p̄dicit. Iob. xxxiij. Ipsi fuerūt rebelles lumini. Quarto nō venīunt pter eoꝝ auariciā ⁊ hoc ēt qđ subditur. Alius ad negociationē suā. Quarus em̄ non potest seruire deo ⁊ mōdo. Matth. vi. Non potestis seruire deo et mammone. Quinti non venīt pter eoꝝ apertā malitiam. Et hoc est quod subditur, Reliqui vero tenuerunt seruos eius ⁊ contumelijs affectos occiderunt. Tales sunt multi psequi qui illos qui se admonēt ⁊ corrigunt odiunt ⁊ pseq̄unt Amos. v. Odio habuerunt in porta corripientē ⁊ loquentē perfecte abominati sunt Circa quintum notandum ḡ charitas dicit vetus. Iā qz operit delicta. Prouer. x. Universa delicta operit charitas. Iā quis calefecit desiderio sua. Job. xxxvij. Nonne vestimenta tua calida sunt: ⁊ cū perflata fuerit terra austros? Tum quia omnia opera nra. Sine charitate enim opera nra deo nō placēt. i. Cor. xiij. Si distribuero in cibos pauperū oēs facultates meas charitatē aūt non habuero nihil mihi pdest. Dicit aūt vestis nuptialis qz matrimonia sunt pter amicitiā reformādā vel cōtrahendā vel augendā. Ju matrimonio ergo filij vel qñ fecit cū natura humana amicitia inter nos ⁊ deū est reformata. Ephe. ij. Ipse enim est pax nra. ⁊c. Est pertinax cōtumax. Jere. xxxi. In charitate ꝑpetua dilexi te. Et augmentata qua ē filium dei qui erat dño nostro facius est frater et amicus noster. Est hoc loco inquit nō predicatur magnus dño ⁊ laudabilis nimio: sed parvus vilis: quia natus est nobis. Et hoc enim natura nostra infirma est exaltata q̄ etiā ab angelis in multa reverentia est habita. Unde angelus non sustinuit se a eis honore adorari vt habetur Apoc. xxij. Cum tam̄ ante incarnationem sustineret. Circa septā notandū q̄ in celo sunt octo solutī. Habent enim̄ soluti intellectū. q̄ deū videant sine enigmate. primo. Corinth. xiij. Videmus nunc per speculū in enigmate: tunc autem facie ad faciem. habent solutum cogitationē. q̄ omnes cogitationes conuertunt in deū sine retractatione. Esa. v. Convertatio illoꝝ apud altissimū. Habēt solutū affectū. q̄ totus trāsit in deū cū dilectione. Unde dr̄ in fine Ped. xij. Deus ignis cōsumens est. Sancti dicunt carbones succēsi. vt habet Greg. i. Dicuntur lapides ignitū. Esai. xxviij. c. In medio lapidum ignitorum ambulasti. Dicunt ardores sempiterni Esaye. xxxiij. Quis habitabit de vobis cum ardoribus sempiternis: In inferno aūt omnes sunt ligati. Habēt enim ligatā potēt. ā operatiuam. q̄ nullum boni opus possunt facere. Ideo dr̄ ligatis manibus. Per manus ejus potentia operatiua intelligit. Habent ligatam potentiam affectiuam ⁊ qua deum diligere nō possunt. ideo dr̄ ligatis pedibus. Nā secundum Aug. pedes animæ sunt affectus. Habēt ligatam potentiam intellectiuam. q̄ olim non possunt cognoscere cum sint in terra obscuritatis ⁊ oblivionis. ideo dicit, Mittite eū in tenebras exteriores. Habēt ligatam potentiā operatiuā. q̄ nunq̄ ā penitentiā reparari possunt. ideo dr̄ Ligatis pedibus. Et in hac pena est in tenebris exteriores. Peccātes est in hac pena est in tenebris interioribus: q̄ adhuc est in spe venie. In inferno autem erit in tenebris exterioribus: q̄ est extra ambitum diuine misericordie. In media aūt sunt quidam et certo ligati: sicut in peccato mortali est. Et hoc q̄ ligati sunt vinculo culpe et addicti sunt pene eterne. In cuius significationē dicit Judicū. xv. Ligaverunt eum duobus funibus nouis funibus. Alij sunt ex toto soluti: sicut pueri perfecti qui sicut dr̄. i. Cor. xiij. Scitis aurū ⁊ argentū et lapides pciosos. Et nulli sunt obnoxij pene. Alij sunt ex parte soluti ex parte ligati sicut penitētes qui iusti quidem sunt a vinculo culpe. Eccli. xij. Sicut a ferro glacies ita soluuntur peccata tua. Sed tam̄ ligati sunt quibus pena satisfactoriæ. In cuius significationē dicitur Hiere. xxxviij. Extraxerūt hūeri eius funibus et eduxerunt eum de lacu. De ista ligatione ⁊ solutione dicit Mat. xvi. Quodcunq; ligaueris super terrā erit ligatum. ⁊c. Circa septimum notandū q̄ tenebre interiores dicuntur exteriores. q̄ sunt extra eōm diē. Triplex est octo diei ⁊ noctium. Unus quo dies precedēt ⁊ noctes sequentes. et iste octo post pcessi primi hoīs currere incepit ad innuendū q̄ tu die vrone tue cecidit in noctem culpe. Et vur autē ille octo usq; ad passionē xpi. Tunc autem secuti fuit. Bedā mutatus est octo: q̄ noctes precedūt ⁊ dies sequuntur ad innuendū q̄ homo per xpi passionem de nocte culpe redijt ad diem gratie. Et iste octo durabit usq; ad diē iudicij. Tunc autem mutabitur tertius octo: quia tūc omnes vico erunt per se ⁊ noctes per se. Deus est tunc separabit noctes a diebus ⁊ octo noctes pjicet in infernū ⁊ octo dies mittet ad celum. Noctes ergo nūc dicunt tenebre interiores: quia sunt obiecte octo diebꝰ. Tunc autē erunt interiores. q̄ tūc erit separate ab octo diebꝰ

C Sermo secundus de vnda supra.

Simile est regnū celoꝝ homini regi qui fecit nuptias filio suo. In presenti vita celebrātur nuptie carnales que fiūt inter patrē ⁊ proprem. In futura celebrantur nuptie eternales que sunt inter deum ⁊ animā electā. Prime autem nuptie fuerunt carnales institutes fuerunt a deo. cum dicit Genesis primo. Crescite ⁊ multiplicamini. Et adam cum ait. Hoc nunc os ex ossibus meis ⁊ caro de carne mea hec postea vir ad uxorem. q̄ de viro sumpta est. quā debet relinquere homo patrē ⁊ matrē suā: ⁊ adherebit uxori sue. ⁊c. erit duo t carne una. In his verbis ostēdit. Adā qualiter vir debeat se habere ad proē. ⁊ qualiter proꝝ ad virū. ⁊ qualiter ambo pariter. Air aūt debet vxori diligere q̄ seipsum. Ideo ēt hoc subdit ego aūt dico vobis. ⁊c. Debet eīm eam diligere tanq̄ carnē suā. ⁊ carnē suā. i. seipsum. Ephe. v. Qui suā vxorē dilīt seipsum dilīt. Et aūt os inualidū fere q̄ est bonus vel debilis ⁊ infirmus. Tunc eīm vxor suā sicut seipsū honorat. Et que patet q̄ hō plus debet diligere vxorē q̄ proē. q̄ plus debet honorare. Et sicut ipse dr̄ pulchritudinem mulieris pulchritudo. est em̄ fallax. ⁊ vana est. Prouer. xxxi. Fallax gra. ⁊ vana est. Ut Aug. Mulier est musicipula alee: lascivie nutricula. mors. diabolo gressus pernicies. Cicuta pulchritudo. Et hoc ostendit. Sed quando quis ligatus fuerit super terrā erit ligatum. ⁊c. Circa septimum notandū q̄ tenebre interiores dicuntur exteriores. q̄ sunt extra eōm diē. Triplex est octo diei ⁊ noctium. Unus quo dies precedēt ⁊ noctes sequentes. et iste octo post pcessi primi hoīs currere incepit ad innuendū q̄ tu die vrone tue cecidit in noctem culpe. Et vur autē ille octo usq; ad passionē xpi. Tunc autem secuti fuit. Bedā mutatus est octo: q̄ noctes precedūt ⁊ dies sequuntur ad innuendū q̄ homo per xpi passionem de nocte culpe redijt ad diem gratie. Et iste octo durabit usq; ad diē iudicij. Tunc autem mutabitur tertius octo: quia tūc omnes vico erunt per se ⁊ noctes per se. Deus est tunc separabit noctes a diebus ⁊ octo noctes pjicet in infernū ⁊ octo dies mittet ad celum. Noctes ergo nūc dicunt tenebre interiores: quia sunt obiecte octo diebꝰ. Tunc autē erunt interiores. q̄ tūc erit separate ab octo diebꝰ

C Sermo secundus de vnda supra.

Simile est regnū celoꝝ homini regi qui fecit nuptias filio suo. In presenti vita celebrātur nuptie carnales que fiūt inter patrē ⁊ proprem. In futura celebrantur nuptie eternales que sunt inter deum ⁊ animā electā. Prime autem nuptie fuerunt carnales institutes fuerunt a deo. cum dicit Genesis primo. Crescite ⁊ multiplicamini. Et adam cum ait. Hoc nunc os ex ossibus meis ⁊ caro de carne mea hec postea vir ad uxorem. q̄ de viro sumpta est. quā debet relinquere homo patrē ⁊ matrē suā: ⁊ adherebit uxori sue. ⁊c. erit duo t carne una. In his verbis ostēdit. Adā qualiter vir debeat se habere ad proē. ⁊ qualiter proꝝ ad virū. ⁊ qualiter ambo pariter. Air aūt debet vxori diligere q̄ seipsum. Ideo ēt hoc subdit ego aūt dico vobis. ⁊c. Debet eīm eam diligere tanq̄ carnē suā. ⁊ carnē suā. i. seipsum. Ephe. v. Qui suā vxorē dilīt seipsum dilīt. Et aūt os inualidū fere q̄ est bonus vel debilis ⁊ infirmus. Tunc eīm vxor suā sicut seipsū honorat. Et que patet q̄ hō plus debet diligere vxorē q̄ proē. q̄ plus debet honorare. Et sicut ipse dr̄ pulchritudinem mulieris pulchritudo. est em̄ fallax. ⁊ vana est. Prouer. xxxi. Fallax gra. ⁊ vana est. Ut Aug. Mulier est musicipula alee: lascivie nutricula. mors. diabolo gressus pernicies. Cicuta pulchritudo. Et hoc ostendit. Sed quando quis ligatus fuerit super terrā erit ligatum. ⁊c. Circa septimum notandū q̄ tenebre interiores dicuntur exteriores. q̄ sunt extra eōm diē. Triplex est octo diei ⁊ noctium. Unus quo dies precedēt ⁊ noctes sequentes. et iste octo post pcessi primi hoīs currere incepit ad innuendū q̄ tu die vrone tue cecidit in noctem culpe. Et vur autē ille octo usq; ad passionē xpi. Tunc autem secuti fuit. Bedā mutatus est octo: q̄ noctes precedūt ⁊ dies sequuntur ad innuendū q̄ homo per xpi passionem de nocte culpe redijt ad diem gratie. Et iste octo durabit usq; ad diē iudicij. Tunc autem mutabitur tertius octo: quia tūc omnes vico erunt per se ⁊ noctes per se. Deus est tunc separabit noctes a diebus ⁊ octo noctes pjicet in infernū ⁊ octo dies mittet ad celum. Noctes ergo nūc dicunt tenebre interiores: quia sunt obiecte octo diebꝰ. Tunc autē erunt interiores. q̄ tūc erit separate ab octo diebꝰ

nitatis. Prouer. xi. Circulus aureus in naribus suis mulier pulchra ⁊ fatua. Quādo mulier est fatua ⁊ turpis nō est periculum: q̄ nemo eā sollicitat. Alī etiā est pulchra ⁊ sapida similiter nō est periculū q̄ sapienter se custodit. Sed qñ est pulchra et fatua tūc est periculū: q̄ tanq̄ sus lota in luto dicit se se immergit. Ideo autem debet vir suo subiectionē ⁊ obedientiā quod notat est dicit: q̄ de viro sumpta est. Et quo est de viro est sumpta vt esse sibi subiecta in his. q̄ non sunt cōtra deū. sicut aūt ait Aug. supra ho. q̄ qñ vir ⁊ vxor adinuicē dissentiūt tūc in domo est turbatio multa. Alī vero vir subiicit ⁊ vxor obtinat tūc est pax vera. Quando vero vir obtinat ⁊ vxor subiicitur tūc est pax recta. Pōt addi quartum qñ sez vir ⁊ vxor bene cōueniūt: tunc est pax deo ⁊ hoībus grata. Ista ēt ostēdit Aug. in eodem ait dicēs: q̄ caro est vxor ⁊ ratio vir. Quādo ergo caro q̄ppiscit aduersus spiritū ⁊ econuerso tunc in domo ejus magna est pugna: qñ aūt caro obtinet nōn tunc est pax turpis ⁊ peruersa. Qñ autem ratio obtinet carnē tunc est pax recta. Quando vero nec caro aduersus spiritum̄ spiritus aduersus carnē pugnat tūc est pax eximia que tūc erit in ꝑsa. Ambo aūt. s. vir ⁊ vxor pariter tria sibi dēbit. Primo indissibilē habitationē qđ notat cū dicit. Relinquet homo patrē suū ⁊ matrē. Ideo patrē et matrē relinquit vt in simul habitēt. Et ista habitatio nō debet fieri parari nisi pter mortē corporalē vel spiritualem. Tunc aūt quis mouitur spiritualiter qñ religionem ingreditur. Tunc ipse spiritualiter fornicatur qñ in heresim labitur ⁊ ad errorē trahere conatur. Secūdo sibi debent inuiolabilē fidelitatē. qđ significat Ro. i. Corinth. vij. Mulier non habet potestatē sui corporis sed vir: econuerso. Illā tamen fidē melius seruat vxor: q̄ vir: q̄ sicut dicit Aug. in enchiridion. Mulier quattuor habet res trahētia: quę sunt timor offi / obligo casta dia viri. verecundia ⁊ castitas mundi: ⁊ ideo non legi publicarū que punisit vxorē fornicariā nō virū fornicariū. Ut aūt habet tā tā vnū retrahēs qđ est timor dei. Et subdit Aug. Ideo necessarius fuit mulieri maior custodia q̄ in ea est maior infirmitas. Tercio sibi debent in ope piaculi ꝑā intentione ne sine culpa sint quādo p̄cipienda prole vescunt. Alī qñ habet culpā venialē qñ sez sit cā cōcupiscētie explende: ⁊ tūc ita est rationi subiecta q̄ cā nō expleret nisi cum

Universidad de Deusto
Biblioteca

vpote propria Glo.sup.s.Cor.vij. Coniugia cõcubitus generandi gr̃a nõ habet culpã cõcupiscẽtie vero satisdecies rõ cõcupiscentie habet culpã venialẽ qñ sit rõni subiecta q̃ rõ nõ regleret nisi cũ vpote propria: sed tunc mortale qñ.s. cõcupiscentia sic est immoderata q̃ rõi quacũq; regleret. Aug. cõtra Julianũ. Inter peras in cõiugio quid aliud nisi q̃dã adulter vpotis est. Aliqñ habet culpã mortalissimã Aug. in lib. de bono coniugali. Cũ ille vsus qui plabit vltra pacta nuptialia r vltra ppagandã necessitatẽ venalis sit in vpote immeretrice dãnabilis. Ille qui est cõtra naturã execrabiliter sit in meretrice sed execrabilius in vxore. Secũde sunt nuptie celebres in quibus multa sercula apponenk. De quib⁹ dicit ille Aug. de cui. dei. Quid est aliud q̃ dñs per pphetã dicit. Ero illorũ de⁹ nisi ero vnde lactenk. ero scilicet ad horũm honestẽ vestiẽdum natur et vsta r salua r virtus r copiart gloriart honorart par r omnia bona. Secce octo sercula ponit querẽ⁹ nuptiũ suta dabit. Primũ est vita que tripliciter consabitur. Primo q̃ sancti mãducabunt et bibẽt pitam. pe mãtucationẽ dicitur. Joh.3.vi. Ego sum panis viuus qui de celo descẽdi. si quis mandvcauerit ex hoc pane viuet in eternum. De potu Apoc.vñ. Agnus qui in medio throni est reget eos et deducet eos ad vite fontes aquarũ. Sedo q̃ viuet cum vita. Deut.xxx. Illi adherebis: ipse est enim vita tua. Proverbio.viij. Qui me inuenerit inueniet vitam. Tertio quia tota mortalitas obsorbebitur a vita. ũ. Corinthi.v. Nolumus expoliari sed superuestiri vt absorbeatur quod mortale est a vita. Secundum serculum est sanitas que consabitur a tribuo. Primo quia habebunt sabitatẽ intemperatissimã modo enim corpus nostrũ est debite temperatum cum sit ex quattuor elemẽtis r ex quattuor qualitatibus contrariis compositum: r ideo dissolutioni subiectũ. Tunc autem ad summã temperantiam omnia reducetur Job.xxviij. Glebe illius.s.celestis sapiẽtie aurum. Glebe nostre.s.corporis sunt intum ibi tunc cõuertentur. Secundo dicitur habebunt aerẽ sanissimum. Esay.lxvi. Occupabit sanus. Luce sanissim⁹ oda maroz tuoz. Sed damnatis dr̃ Jerẽ. xxviij. Perimtet te dominus aere corrupto. Tertio quia habebunt animam iocundissimi. Psa. Sicut letantium omnium habitatio est in te. Esa.li. Letitia sempiterna super capita eorũ. Letitia enim sepe in sanitate consistit. Proverbio.xxviij. Animus gaudens etatẽ florẽtẽ facit. Tertium serculum est victus.i. quidam cibus pre ceteris magis in uolcio qui consabitur ex aperta dei visione: qui quidem cibus erit copiosus: delicioso⁹ et eternus: quia copiosus habit saletatem. Psa. Sattabor cum apparuerit gloria tua. Quia delicioso pariet eturis r ad delectatem. Eccli.xxviij. Qui edunt me adhuc esurient: preterno ecclacet omnẽ timentẽ. Non enim timere poterunt ne cibus vile ac fecisticq; erunt in magna satietate: qñ bonũ nati erunt in perpetua esurie. Psa. In deo duo famis saturabuntur. Esa.xxv. Sceselsus ut mei comedent: r vos esurietis. Quarti sercului est copia diuitiarum r abundantia. Psa. Gloria et diuitie in domo eius. Diuitis nostre habet labore in acquirendo: et morẽ in custodiendo: dolorem in perdendo. Ibi aut nullꝰ labor. Apo.xviij. Modica iam dicit spiritus pt requiescant a laboris suis. Nullus timor. Prouer.i. Qui me audierit absq timore quiescit. Nullus dolor. Esa.li. Fugiet dolor et gemitus. Quintum sercului est gloria r pulchritudo glorie que consabitur a virtutum varietate. Psa. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis. ꝛc. Et vestis refulgenti maiestate.i. Pacha.vi. Resultit sol in cippeo suo. i. sanctus qui fuerit clypeat. i. tritat gulati pter ihũ crucifixũ: r aurea pter preciositatẽ charitatis: r erei pter firmitatẽ spei: et etiam consabitur a vite odoramitate. Philip.ij. Salutatoꝛ expectamus dñm nr̃m ihesum christũ qui reformabit corpus humilitatis nostre configurabile corpi claritatis sue. Sexti est honos. Erit enim sancti assessores dei: iudices mundi r regeo celi. Matth.xix. Sedebitis super sedes duodecim: ecce assessores. Judicãtes tribus illi assecece iudices r omnes qui reliquerunt vsq; ibi r pter eternam possidebunt. ecce reges. Septimũ est pax. De qua dicitur Esay.xxij. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis: in tabernaculis fiducie: et in requie opulenta. Tunc quidẽ pax est pulchra quando sit ab hostibus superatis. Tunc autem pax est securꝛ quando sit ab hostibus longe exterminatis. Tunc est opulenta quando sit hostibus spoliatis. Septi enim habebit pacẽ pulchrã: qr̃ habebũt omnes hostes suppeditatos. Psal. iiij. Caleabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedũ vestroꝝ. Habebit pacẽ securã quia habebunt hostes exterminatos: et in eternũ precipitatos. Esa.xxv. Precipitauit dominus mortem in sempiternũ. r. dominus dñs delebit lacrimam ab omni facie. Octauum est copia diuitiarum: quia habebunt hostes spoliatos. Tunc enim expoliabuntur egyptij r debitabuntur hebrei. Octauum est victima sercului est ois bona. i. bona superiora q̃ erãt in visõe dei q̃ odi. Exodi.xxiij. Ego offeram tibi oẽ bonũ. Joh.xiij. Vbe offendis nobis patrẽ r sufficit nobis. Bona inferiora

pa que erũt domus dei in ordinatissima dilectione. Ps. Ascendã bona hierusalem omnibus diebus vite mee. Item q̃ dilecta tabernacula tua domine virtutũ. ꝛc. Joh.3. xiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Bona interiora que erunt in anima sua illustratione. Esa.xxvij. Implebit dominum splendoribus animam suã. Et bona exteriora que erunt in corporis immortalitate r dominum r angelorũ iocunda societate. Ps. Ailitet regina. i. trisphã ecclesia, a dextris tuis in vestitu deaurato. i. cũ corpie glorificato circundata varietate. i. hominum et angelorum iocunda societate.

¶ Sermo tertius pcde supra.

Abice q̃modo hec tria sit nõ habens vestiem nuptialem? ꝛc. Per istũ qui nõ habuit vestẽ nuptialẽ signat primitas mali qui habuit fidẽ sine operibus charitatis. De quibus Ba. Titũ. i. Cõfitent se nosse deũ: factis aũt negant. Sed quare dicit q̃ sine debuerit ex hoc reprehendi? Ideo dicit seruꝰ suus. Ite ad cruc⁹ via et quotcũq; inueneritis. ꝛc. In talibus autem nõ debet q̃ sine charitate inuenitur nisi pannus. Sed dicit q̃ ipa charitas inuenitur nisi pannus. Sed dicit q̃ ipa charitas inuenitur nisi pannus. Sed dicit q̃ ipa charitas

bnum diligis de⁹ eo⁹ terrā vltiois ⁊ terra eo. Sicut ent amor facit bonos deo sm̄ sic ⁊ diuersa vitia facit hoies esse hostes deo, qđ aperte docuit in lib. de Scalaktene discens. Quemlt vt qđ trāsformatū videbo videndo hoiem existimare non possio. Quarticia quis ferueat/alienarū opū vsolentia ereptarū hīc cupo sm̄ste diceris fetor atq⁹ in quietus lingua litigio exercet conditor⁹ com parabilis. Insidiator occultus surripuisse francibus gaudet: vel peculio etiquet. Ira intemperans ferit leonis animā gestare creditur quādo⁹ ac fugat nā meturnū fa miciat ceruis similis habetur. Segnis ac supinus torpet asinum vinit. Iouis ac incō stās studia gerit at nihil ab asino differt. Lecto immundicijs libidinibus inseruit fetidis luxo voluptate detinet. Ita fit vt ḡ prohibite deserta homo esse deserit. ēt in vltimum cōditionē transire nō possit verta tur in bestiā. Tertio amicitia dicit volun tatū cōcordiā. Nā sm̄ Tullium vera amici tia est idē velle/⁊ idem nolle. Et ista condi tio est in amicitia dei ⁊ sctōz vtor. Nam et deus vult quod sancti volunt. Ps. Voluntatem timentium se faciet. Et sancti volūt qđ deus vult. Ps. Beatus vir qui timet dominū in mādatis eius volet nimis. Illa au tem condītio nō est in malitia: qz voluntas dei nō facit/seu ibi resistit/sed tandē re sistere nō valebit: quia potētia dei aut in presenti vt ad homine ⁊ aut in futuro vt a demone. Esaie.xxvi. Consilium dei stabit: et omnia voluntas eius fiet. Quarto amicitia dicit equalitatem. Nam superiozia ad inferiorem est habere benivolentiā. Inferiozis ad superiorē est habere reuerentiā. Equalis ad equalē habere amicitiā. Dicit. super xp̄o. pphetas. Amicitia parem / aut accipit/ aut facit: vbi autē inequalitas est, ⁊ alteri⁹ eminentia alterius subiectio ibi nō ē amicitia sed ibi adulatio. Illa cōditio olim non erat in amicitia dei ⁊ hominis: qz deus erat summus ⁊ homo infimus sed ne aliquid in amicitia deficeret qđ prius erat dīa nostre factus est frater noster. Et sic factus equalis vocat se amicū dicēs. Joan. xv. Vos autē dixi vos amicos. 2. Secundo ponit hmōi temeraria presumptione cum dicit/Quo hic intrasti nō habēs vestē nuptialē? Vestis nuptialis vocat. Primo qz ipa in sino nuptiō ē obtenuit. Nā in cruce nuptias fecit vbi carnē p pane ⁊ sanguīē p vino apposuit: pfectet angelos in celo eos reparādo: homines in mundo eos restituendo: patres de lymbo eos liberādo. In illis nuptijs vestē ebrietatis obtenuit nō de filio stulum. nō de ostiensibus herbarū nō de interioribus pecudū. sed de interioribus suoz piscerū. ⁊ hoc qñ latens apertissime amicū condēpnat. Bern. Clamus penetrans clausis reclusa factus est mihi vt videā voluntatem eius qñ vt videā p foramen clamat clausus clamat vulnus patet archanū cordis pcrfa ramen corporis. Secūdo dicitur vestis nuptialis: qz sine hac nullum in nuptias celestes intrare valet. Hoc sīgnificabat est. Esther .iii. vbi dicitur qz nō licebat intrare ad regem Assueri regia indutū sacco. Saccus est ille misericordie est quo nullus regni celestium intrabit. Abscīdendus est ille ergo saccus et vestis nuptialis texenda. Iuxta illud Deu. xxii. Non seretur lana ⁊ linū ⁊ operta ei. Consilio mundi suadi. Thobie .xii. Cum esses ppi. Emitte dñe agnū dñatorē terre .2. Quia sub agni lana sunt eius beneficia. Fuit etiā verba ratisc carnis. Esa.xl. Ois caro fenū. huius herbe lenii fuit candor sue innocentie. Texenda est ergo ista vestis ex lana ⁊ lino. qz charitatē nostrā inflāmare debēt charitatis beneficia ⁊ eius innocētia vita. Tertio dicit vestis nuptialis: qz in magnis nuptijs. f. in die iudicij sole spūs xpi hac veste intrare erit. Apoc. xix. Venerunt nuptie agni et uxor eius preparauit se. ⁊ et datum est ei vt cooperiat se byssino. ⁊c. Vbi ter autem si me nude erit et turpitudinē suā ēē videbunt. Unde dicit Apoc. xvi. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videāt homines turpitudinē suam. Tertio ponitur istius fenera punitio cum dr. Ligatis manibus et pedibus. In hoc qz manus habebāt ligatas manus ⁊ pedes: nō fuerūt ligi qz nunqđ ab illa pena poterūt exire. In hoc qz sunt misi in tenebras exteriores. Intelligit qz nūqđ ad dei mīam poterunt venire. Dicunt enī tenebre infernales ere rrores: qz sunt extra umbrā diuine misericordie. Erit ergo illa pena eterna propter duo. Primo qz nullā poterit sibi acquirere meritū. Secūdo qz. Quodcunqz potest facere manu sua instanter operare/qz nec opus nec ratio nec scīa/ nec sapientia erit apud inferos. ⁊c. Meritū sanctoū proprium est ꝑ deum operari amore. ⁊ ex ratione huius dr scriptura. pter qđ ꝑ Rom. viii. Nat quod ab obsequio veritā. ibi aūt nō erit meritum penitentie ex opere. Ideo nec opus. Nec penitentia ex fide. ideo dr. nec scīa. Nec prudentia eramus. ideo dicit nec sapientia. Fides nō nec spes. Non enī plantur rone vel obiectione sed fruitur. Secundo non poterunt de ti pcīo. Esa.i. Vulnus linor ⁊ plaga tumor nō est extincta nec curata medicamine neq; mollita oleo vulnus luxuriē. Erit ei pena sine fine. Tertio nō valebunt. Non possum. Illa cū tinēa nisi deus det. Timor amaricie curauit

misericordia eleemosyne. Luc.xi. Date eleemosynā: ⁊ ecce ola munda sunt vobis. Pia ra rumēa superdicit curtur unguento pau perum dñice. Luc. Que superbia sanari pōt si humilitate Xpi dei nō curatur. In inferno aūt nō est dei gratia ideo ibi nō curatur. Signat vulnus luxurie. Nec ibi eleemosyna ideo ibi non curatur timor amaritie. Nec ibi ferendit meritum passionis dominice. ideo ibi non fouetur apollemus superbie.

Dñica.xxi. Sermo.l.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaū Joan. iiii. Sicut dicit Theophilus. Ille regulus interfuit miraculo facto in nuptijs qñ ipe aquā in vinum mutauit qui tunc credidit: sed tamen diuinitatē xpi perfecte non cognouit. Et ad hoc inuitādo erat filius miraculum rememorat dis cens. Venite iterum ad nos in chana galilee vbi fecit aquā vinum ⁊ erat quidam regulus. ⁊c. Circa curationē autem filij eius⁹ res quisi notatur tria. Nam in patre notat mā gna nobilitas ⁊ regalitas. In filio magna infirmitas. In xpo magna pietas. Nobilis ergo notatur in hoc qz dicit regulus qz scīs Chr. Uel erat de genere regali vel habes ibi aliquē principatū. Ille aūt recterer dis ci potest qui regit populū sapienter: ⁊ tem pūbliter: vtiliter ⁊ sc̄ipsum innocenter. Hos bet quidam populū regere sapienter. Eccl.x. Judex sapiens sanctificabit populū sui: ⁊ princi patus prudentis stabilis erit. Secundo dicitur Deut. Rex iustitie pandet sua populo ⁊ cunc tator⁹ eius. ⁊c. Hoc habunt per sensum prudentie. Prouer. xxviii. Vir iniquus nō suspicit iudicium. Non appōit q̄ cognoscit. Tertio dicitur. Rex qui iudicat pauperes in veritate thronus eius firmabit in eternū. Hoc habunt per sensum iustitie. Prouer. xxix. Rex iustus erigit terrā. Vir auarus destruet eā. Regitur de romanis qz olim potens fuit: p gloria acquirendi: p libertate assertionis. Gal. iii. pro republica defendenda. ⁊ tunc semper vincebant. sed postq̄ se ad auariciā extenderūt semper victi fuerūt. unde dicit Aug. in epla qz qui vendūt attendunt vt volent populū regere. ꝑ quod ipsi fuerūt seruituti romanoz. In pauperate ens morum integri tas seruabit. opulētia aūt mentes hoīm ad pōt volle corrūpit Jeronimus in illud ꝓ nostris ⁊ omnibus qz dñi legatis illis ⁊ sermonibus ro manis penitus summersit. Fabricii principes remanoz in scamno sedentis ⁊ ligneo cathi no cenantis. Cui ei pro sua libertate munera auri pondera obtulissent. Ille non ad pro priā sed cōmunē vtilitatem respiciens aīt abite ⁊ aurū vestrum asportate. qz romanī malunt diuis habentibus aurum ēē quā re mendare. Fedrich mec auro nec hospitib⁹ vinci posse. Tertio debet regere sepsum in nocte⁹ rest ⁊ immunis sit ab illis vitijs q̄ in aliis reprehendit nr ibi dicat. No. ii. In quo ēē iudicet alterū seipsum condēnat. Terēt qz dñi magistrat⁹ athenis illū quendā furē ad penā trahi fecerūt. Xenocrates phi losophus dixit. Magni reges minoren pu nisse maxime aūt debet princeps a trib⁹ vi tijs esse remotus a quib⁹ nec ipse princeps ma xim⁹ Alexander legit immundiciā fuisse. licet ēē victor fuerit orbis terrarū: tñ ab ira ⁊ ypocrisi ⁊ cupiditate nūq̄a vincebatur. Abscindēda est ergo a principe ira qz sicut dicit Prouerb. xxvi. Ira non hz misam nec crūdelē ⁊c. Nam ē ens iudex irat⁹ inseram po ferre debet. vnde refert Valerius qz ē Bre chitarittis⁹ cōtra seruū suū fratue esset aīt o infelix tā de te supplicium sumerē n̄ tratus nō essem. Legitur in historijs romanoz qz ēē Theodosius imperator ad tuās semra nimis esset precepe quādā sapiens cum act monuit vt ēē se iracū teneret priusq̄ alia qđ sententiā pferret .xxiii. litterā alphabē bett intra se mente diceret vt se refrenare tur quid statuendum esset maturi⁹ videre posset. Secundo abscindēda est pigredinis. Prouer. xxvi. Noli regibus dare vinū o sa muel: qz nullū secretū est vbi regnat ebrie tas. Refert Valer⁹ qđ ē philippus rex tes mulētus esset sm̄ulā sibi cōtra virginem tulit: nō ad ipsam accedēs dixit se appellare a philippo ad philippū sobriū qne cū vinū bibēs illet ipsam reuocauit. Tertio abscin dēda est cupiditas mūdi. Prouerb. xxviii. Leo rugiens ⁊ ursus esuriens princeps im pius super pplm pauperē. Refert Valerius qz Tyberius celat iudices pnncipatū toro tū habuit ex eo qz nouit quilibet ad rapiendū intendi erāt. Pensio exemplū de quodam volutrato qui cū multitudo muscaꝝ opes russet ⁊ quidā eas removisset ait. Wale se essent: iste plene erāt ⁊ sam esse venienti et am plius me offendet. Nemi ē ad iudicen dum maxime qñ sunt pauper vel amari semper ad recipiendū sunt amici. nō dicit vbiq; qr cū cōsules in hyspania n̄ itti deberēt. ⁊ de duo bus consilijs habenē. Scipio dixit. Remur mihi placet ⁊ qr alter nihil dz. alteri nihil facto esse qr qne malū in animo habēt. iudicando inopiā ⁊ auariciā. Scdo in patre fuit fides et credulitas. Dicit tam ꝑ Beda. Fides triplicē dr. gratiā facit ⁊ quelibet alia virtus sine fidei incrementū perficere. Habuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

ens inutilis qñ ipsum rogauit vt deus deret et filiū suū sanaret.hīc ens credidit ꝛ dubitauit.Credidit qđ ꝙ filiū sanare posset :ij nō credidit ꝙ posset eū sanare nisi presens esset ꝛ corpore.Dein de fides ei⁹ accepit in cremētū qñ ex credidit sermoni dñi dicētis. Vade filius tu⁹ viuit. Vltimo perfecte credidit qñ.f.serui sanitatē filii nūciauerūt qz hīc credidit ꝛ dom⁹ eius tota. Dic aut̄ tuo nobilitas tua est. Vnū in dño qz ad filii regulā ire noluit etiā rogat⁹ ꝙ ili ad seruū ecturionis venturū se dixit.etiā nō rogat⁹ ꝛ vt habetur Mat.viij. In quo nobis superbiā repressit, In hoc nō naturā qua ad imaginē dei fact⁹ est sed dimittam honorā mun. Seneca. Quadmodū finitus est qui equū emptū⁹ ipsum nō aspicit sed frenos. sic finitissimus ꝙ hoīes ex pelle estimat. In regulo etiā notabile est qz licet ei⁹ fides fuerit viminuta tñ salutē filii ipse tenuit. Et quo magna fides virt⁹ insinuatur ꝙ etiā ipfecta apud deū tñ meretur, vñ Aler̄ater per fidē informē filios israelitas circūcisionē obtinuit.nā sicut ait Joseph⁹. Cū ad mōtes calpios venisset ꝛ filii captiuitatis orē tribuū egredi cū licētia petiissent, Ille cognita cā inclusionis dixit ꝙ amplⁿ eos includeret.cū egressi ꝛ pderet ꝙ op⁹ humanū ad hoc nō sufficeret rogauit deū vt illud cōpleret ꝛ subito prerupta montiū ad seinuicē accesserūt ꝛ loc⁹ incōmeabilis fact⁹ est.Et subdit Josephus qui cū factur⁹ est deus ꝙ fidelibus.si tñ ꝙ infideli fecit? Sed̄o in filio notatur magnus infirmitas. Dicit aūt ꝙ infirmabat caphar naū ꝛ ꝙ erat filī⁹ regulī. Quantū ad primū notanḋ tria que sunt causa spūalis infirmitatis. Caphar naū interpretat̄ aser pinguedinis vel villa cōsolationis. erat etiā ciuitas magni honoris, iuxta illud Luc.x. Tu caphar naū, ꝛc. Et quib⁹ verbis habet ꝙ sepe causa spūalis ifirmitatis est nimia abūdantia. Ro. Prodiit quasi ex adipe iniq̄tas eor. Nimia spūalitō mū dānabilem dicit Luc.vi. Ve vobis diuitibus ꝛc. qz nimis qualitatis terrena quia qui sunt in platonib⁹ maiores sepe sunt ꝛ trāsgressionib⁹ priores Hiel.v. Ibo ad optimates ꝛ loquar eis:i.recte magis bi simul cōfregerūt iugū ruperūt vincula. In hoc ꝙ erat filius regulī nō intellexit ꝙ nobilitas generis sepe est cā infirmitatis spūalis.Et ili nobilitē sepe efferunt in lugdiā Oze.ix. Bēla eop a partu⁹ ab vtero.i. a cōceptu.i. gloriātur de eo ꝙ de magno genere sunt cōcepti ꝛ nati. Sepe excrescit rapinam. Unde dicitur de Lerna, q̄ecly six. Surrit vnā de branculis suis ꝛ leo factus est.ꝛ didicit prēdam capere:hoc ely come tere. Sepe immergunt etiā se in luti luxuriet.in hoc de sua nobilitate dogeperant. Porci ens vocatur in intorsed alia nobilia ens loco mālo. Si ili ergo nobilitē hīs tribus vitiis sepe laborant scz superbia rapina. ꝛ lasciuia : sed illi qui sunt in dei filios adoptati ista detestantur. Legitur in historia scholas.q̄ cum filia pharaonis moysen in filium adoptasset rex coronā in qua erat imago idoli capiti pueri imposuit.sed puer eā in terrā proiecit ꝛ cōminuta est. Et cū sacerdōs idolop dicaret eū occidendū foreet⁹ eo ꝙ ipsum cultui idolop euacuando esset ad inalienos sapiētis cōtulisse allate sunt prune quas puer accipēs in os posuit ꝛ os cōbussit.ꝛ sic innocēs compiobat⁹ fuit. Filii ergo dei adoptiui debēt detestari superbiā qñ signa ficatur per hoc ꝙ coronā proiecit ꝛ conterit sua. xxvii. Pedibus conculcabit̄ corona superbie ephrain. Debēt detestari auaritiā qñ significat p hoc ꝙ idolā cōminuit.iuxta illud. Colos.iij. Auaricia qđ est idolop seruitus, Debēt timere dei adurere ꝛ terrena lasciuiā qñ significatur p hoc ꝙ puer in os posuit ꝛ os cōbussit. ꝑa. Ure renes meos ꝛ cor meū, Jer.xx. Timete timore tuo carnes meas, Tertio in eo notat magna virtus: ei dicit. Vade filii⁹ tuus viuit, Nō dicit curatus est ad ostendendū ꝙ sēm natura⁹ mob⁹ ille erat ad motū. Regis ista debet intelligi de vita nature.sed etiā de vita gre. qi sanatus est in corpore ꝛ in mente. Postq̄ esh fuisset dare sibi tñ vitā nature cum dicit⁹ ex caduca. Juxta illud. Jaco.iiij. Quis est enī vita vestra nisi vapor ad modicū parēs. Ubi tria implicāt.scz ꝙ est vapor ꝛ ꝙ pot parere ad modicū partē, est enī vita vapor:qz sicut vapor a calore solis dissipatur/sic vita hūana a medico calore febrili extinguit. Sap.ij. Transiit vita nra tanq̄ nubis ꝛ sicut nebula dispersa est ꝛ sicut fugata est a radio solis.est etiā vapor non existēs:sed apparēs sicut etiā aurū somnium nō est aurū sed apparens aurū sic humana vita nō est vera vita sed apparēs vita. Job.xx. Velut somnij memoria hominis transiet sicut visio nocturna. Est etiā vapor apparēs nō ad longū sed ad modicū. Unde ili.l.Homer. Tota vita humana ab infantia vsq̄ ad decrepitā senectutē breuis ē. Et subdit. Si adhuc adam viueret ꝛ hodie mori reretur quis illi vite lōgitudo profuisset ꝙ nec miliū ē vita eius breuis : quia despēdet a scintilla : a fumo ꝛ a fluxu. Scintilla est in corde q̄ dicto extinguitur tam cito hō moritur. Fum⁹ est in auribus⁹ cui⁹ si vis interpretatur hō continue suffocatur. Hec habentur hō Sap.ij. Fumus ꝛ flatus est in naribus nostris:i. sermo scintille ad commandum cor nostrum.

¶Sermo.ij.unde supra.

Oza septima reliquit eum febris. Joan.iij. sicut cor febricitans inducit languorem corporis sic mens peccatis estuās inducit languorē ate. Nā sicut febricitās modo patitur tremorem modo calorē sic et peccātor modo timet pati aduersa pel assumere pena terrena opa :modo nimis amat bona terrena. Dicit enī dicit Aug. sup illud ps. Incensa igne ꝛ suffossa. Ola petā due res faciunt scz cupiditas ꝛ timor. In verbis ergo premissis duo tanguntur.f.infirmitatis genus que est febris et curationis tpūalis hōis scz primū. Circa primū notandum q̄ septē sunt febres ꝛ species febrīū sic sunt diuerse species peccatō. Prima est febris quotidiana:ꝛ significat peccatū quale propter quotidianā refractionē. Sic.Prov. Uenite sumamus vinum inebriemur ebrietate ꝛ erit sicut hodie ꝛ cras ꝛ multo amplius. Ideo cōpatur sanguini. Pro.xxx. Sanguisuge due sunt filie dicētes affer affer q̄ quotidie pene pati. Secunda dicit̄ aster alius. Et sicut febris quotidiana de facili mutat in aliam: sic ꝛ pena cito trāsit in luxuriā. Hiero. Nemo vel febris cito desperat in delictis, ita ꝙ quotidie animus ꝙ fm Aug.in lib.l. de quotidie anime:ꝙ sine dubio ꝛ grene et honest. assimilatur multis aque et grene et frabel partis ad qz fermose charitatis rosa. Gersō tractat. Si adhibitis ꝛ decore ese bis mentis. et dicit Aug. ibidē ꝙ multe gule adoptāt simul ꝛ nunc faciunt naufragiū. Tertia febris est cotidiana. Ecclesiastici. Qui festinat ad diuitias non erit innocens. Et dicit Aug. ibidē ꝙ multe gule vrina grene facimus omnes pondera pēs. Et ecclesiastici corp⁹ reddit eorum mentes. Sic vendebat qñ cōtinuant sepe sua mentes ad petīm mortale dispensit. Secta febris ē. quasi bis. ꝙ bis ab estimete piscem mas subiti motū ire qui ex ꝙ sitiri ante occasum. Sic. Ira nō quiescat sup iracūdiā ves. equus naturalis :est ꝙ sicut dicit Hiero. Omnis ira ad petīm mortale dispon

ſpm. Iſte aut̃ vidit ſpm ⁊ beatã virginẽ ⁊ ſanctos ⁊ ſanctas: q̃ cõfeſtim tolebo cõpũctat in ꝑnã. ⁊ quia ſimilis fuit ſuche in culpa ideo ſimilis erit in pena. Judas eſt in nare ꝺ̃ eſt medi⁹ inter celũ ⁊ terrã ſtergẽs ad ſimulãdũ q̃ negq; in celo velit hab̃ hare cũ ãgelis. q; negq; in mũdo eſt hoſp⁹ ſed in aere cũ demonib⁹. Sic ⁊ voluerat⁹ nõ habitabit ⁊ cũ loq; dei ⁊ beatã virginẽ ⁊ ſctos ⁊ ſanctas oſſecit. Nec in mũdo q; poſeo cõtubauit: ſed in inferno cũ demonib⁹ quos ꝑ auaritiã adorauit, ſpm ſuũ Coll.xiij. Auaritia que eſt ſcholag ſeruit⁹. Iſta febris cõtinua. ſanitricia cito occidit q; tollit tria q̃ ſunt cauſa vite. ſ. cibũ ſomnũ ⁊ quietẽ. Auarus eſt nõ natat comedere, bibere, dormire. Nõ ſaltadit pane t̃ nõ dormit in triſtitia erit ſup mẽbra ſua. Nec põt dormire. Eccl.ii.ca. Cũcti dies eꝝ voloroſi⁹ ⁊ eruũnis plenꝰ ſunt. Nec q; nocte mens eius requieſcit. Prouer.xiij. Nõ eſt vox meum niſi male fecerint: ⁊ nõ rapiẽt ab eis ſomnus niſi ſupplãtauerint. Nec põt quies tam habere ſed die ac nocte eſt in labore et fatigatione, Hieremi.xlix. Pie ſollicitudine quieſcere nõ potuerunt. Auari ergo parum vigilant ſed frugales literales multũ. Prouer.xxviij. Qui odit auaritiã longi erũt dies eius, Septa febris eſt quartana: ⁊ ſignat ſuperbiã propter quatuor ſpecies ſuperbie: de hijs dicit Bre. Quatuor ſpecies tumoris ſunt. Cũ vel aliqs bonũ qđ hz a ſe habere ſe exiſtimat, vel ꝑ ſuũ meritũ vana ſibi putat vel cũ iactat ſe habere qđ nõ habet: vel cũ deſpectu ceteris appetit ſingulariter videri habere qđ nõ hz. Ael põt ſignificare duruſciã que ꝑ corꝺ⁹ expleꝝ qđ ex quatuor elemẽtis cõponit. Ael põt ſignificare conſuetudinem longã peccãti vt prima oleo ſit mala ſuggeſtio. ſecũa malus conſenſus. tertia malum opus. quarta mala conſuetudo. Iſta tres ſpecies quarte nõ difficulter curantur. Sup̃bia eſt difficulter curat⁹ q; ſemp eſt in aſcenſu. Ira. Sup̃bia eoꝝ q̃ te odierũt aſcendit ſemp. Vnde eſt q; ceteꝝ habuit in celo ſed ſtantiã creuit q; deſcẽdit in terreũ paradiſum, ⁊ iterũ ſic creuit q; replenit totum mũdum. Alia ſpecies quartane ſ. luxuria difficulter curat q; in ea ⁊ in carne nimis radicatur. Ipſa eſt radicat in ala. ſ. in membris q; turpiũ imaginationẽ in intellectiua q; turpiũ meditationẽ in voluntate per turpiũ affectionẽ. Radicatur etiã in corpore q; ipſum totũ infirmat. Job.xxxi. Ignis eſt vſq; ad conſummationẽ deuorans ⁊ oĩa radicans generatiua. Ipſum totũ cõmiuerat. Gen.xlv. Cõmiuerunt lachos meos, ipſum totũ corrupit ⁊ fedat. Joan.ſ. Cõpuerunt cum tristitia ſterconeſſus. Tertia ſpecies quartane. ſ. mala conſuetudo difficulter curatur. Iſtud ſignatũ eſt. Joã.xi. In ſepulcro quatriduano ꝓfectio. Ceteros quidem mortuos facilter ſuſcitauit dñs, Lazarum vero quatriduanũ cũ quadam vehemẽtia ſuſcitare voluit ſic cũ orationẽ cũ clamore ſuſcitare voluit ſic cũ orationẽ cũ clamore ſua ſũ cõturbationẽ ⁊ cũ lachrymarũ effuſione. Septima febris eſt ethica que eſt ſedebris radicata in mẽbris in quibus naturalis humiditas cõſumitur. ⁊ ſignat triſtiã ⁊ maxime illam de qua dicitur. ſ. Cor. vij. Seculi triſtitia mortẽ operatur, talis enim triſtitia etiã exiccat oſſa. ſ. animę virtutes. Proverb. xvij. Spiritꝰ triſtis exiccat oſſa. Sunt tamẽ quedã oſſa que nõ tãm ſunt exiccanda ſed etiã incinerãda. Amos. ij. Incendit oſſa regis Idumee vſq; ad cinerẽ. ⁊. Jheremias interpretat⁹ ſanguines ⁊ ſignificat dolorem qui ſanguinẽ noſtri ſtitit. quia oſſa ſunt noſtra peccata. ꝑ que in nobis robur ſanitatis. Sunt ergo qui iſta oſſa habẽt inter gras: qui ſcitꝫ de peccatis ſuis nõ cõterunt. Alii groſſas in partes ea frãgũt ⁊ ſ. ſuperficialiter cõterũtur. Alii ea incarcer at. ſ. ꝺ̃ peccatis cõterũtur: ⁊ hãc cõtritionẽ facit de lubrio triſtitia. De qua ſ. ij. Cor. vij. Que eſt ſm deũ triſtitia eſt penitẽtia in ſalutem ſtabilẽ operatur. Secũdo ponit cõgruũ cum dicit. Hora ſeptima. q; hora ſeptima ſ. ſm Hilariũ intelligit fides trinitatis in quatuor mũdi partibus predicanda. vel intelligitur timos qui eſt ſeptimꝰ donꝰ ſpũſancti. Qui intelligit modo qꝫ in hora ſeptima ſol declinat a meridie ⁊ vergit ad occaſum. Qui ſm̃ intelligit quoꝺ ⁊ qꝫ ſeptima hora eſt requietibus. Iſta ergo quatuor ſcꝫ timor memoria mortis ⁊ Quieo ad ſenſum ſpiritualẽ multũ operãtur. Nam fides ꝺ̃ timor mortis peccati expellant. Vñ fides dicit Aug. ſo. Fides purificãs corꝺa eoꝝ. Vñ ꝓ meis. Eccl.vi. Timor dñi expellit peccata. Memoria mortis preſeruat ab infirmitate. Eccl.viij. In oĩbus operibus tuis memorare nouiſſima tua ⁊ in eternũ non peccabis. Quies mentis conſeruatur in ſanitate. per quietem eſt mẽtis homo a tumultu mũdani noxam ſuerſit ⁊ deo ꝓnitur: ⁊ ideo in ſpũ ẽſeruat. vñ angelus dicit Ezechie. Dispone domui tue quia morieris tu, non viues. Ideo ſalutis ſteri fuge homines: face: quia ſcc.

C Sermo.iij. vnde ſupra.

ET credidit ipſe ⁊ domus eius tota. Per iſtam domũ intelligitur militans eccleſia ꝺ̃ modo ꝺ̃ ſic ambulat: ⁊ non ꝑ ſpectũ ſicut ſta. iij. Fundamentum. p. Fundamentum huius domus eſt Jheſus Jorta illud. ſ. Coꝛ. iij. Fundamẽtũ aliud nemo põt ponere preter id qđ poſitũ eſt qđ eſt Jeſus xpc. ſ. fides xpi Jeſu. In fundamẽto erat huius domus dei. apti poſuerũt duodecim lapides preciosos. ſ. modecim articulos fidei. Apo.xxi. Murus ciuitatis habẽs fundamẽta duodecim: ⁊ in ipſis nomina duodecim apłoꝝ. Apli nãq; poſt miſſionẽ ſpũ ſancti ꝑ mundum diſperſi: ſimul cõuenerũt ⁊ in ſymbolis fidei duodecim articulos cõpoſuerũt. Primũ articulorũ poſuit Petrus dicẽs. Credo in deũ patrẽ oĩpotentẽ creatorẽ cęli ⁊ terre. Et quo ꝓ ꝙ deus ſalutare poſſit qꝫ eſt pater, ⁊ põt qꝫ eſt oĩpotẽs ⁊ ſcit qꝫ ſapienter ſciuit creare cęlũ ⁊ terrã. Dicit eũ oĩpotẽ. Tũ qꝫ oĩa que vult facere potẽs. Jam qꝫ ad operãdum nullo admiculo indiget. Tũ qꝫ eum nihil impedire potẽs. Potentia tamẽ eius eſt ordinata: quia habet ſecum anneẽ ſapientiã miam ⁊ iuſtitiam. Qꝫ quia eſſẽ haberet potẽtiã: ſed ſine ſapientia multa faceret inſipienter. ſi ſine miſericordia faceret crudeliter. ſi ſine iuſtitia omnia faceret iniuſte. Deus autẽ nihil potẽs facere inſipienter nihil crudeliter nihil iniuſte. Quia ergo oĩa poſſit de potentia abſoluta. ſtamen de potentia ordinata nõ poſſet illud qđ preiudicaret ſue ſapientie ſicut vult ꝑmittere ꝙdã benefacere. hoc eſſẽ ſue ſapientie ⁊ veritati preiudicaret: qꝫ eſtra veritatem ſue ꝓmiſſionis faceret. ſ. Timo. ij. Negare ſeipſum nõ potẽs. Glo. Qui vult ꝺ̃ qđ faceret ſi dicta ſua nõ ſyllerets hominũ peccatori veniam tradere ꝺ̃ ipſam penitentiã accepta. Nec poſſet illud quod preiudicaret note ſue ⁊ ſicut ab aliquo viro ſancto gratiã ſuam violenter auferre. Cum enim voluntati noſtrã ꝓueniat per gratiam ſuã. ſ. omnino multi ſue miſericordie erget ſi eam ab aliquo inuito auferret. vnde dicit Auguſtinus. Cũ deus velit qꝫ homo ſalus fieret recludendo voluntatem ſuã. ſ. ab intro auferret eam volẽtem. nolle qđ vult eum velle. Nec illud qđ ꝓcipit ſue iuſtitie ſicut ſalvandum ꝓhibere. Vnde dixit angelus qui ꝓtegebat ꝓſonam dei Loth. Gen.xix. Festina ⁊ ſaluare ibi. quia non potero facere quicquã ꝓnes ſa. ꝓ quarto in ſine. Nõ enim poſſum fuiſſe deus nec ſalvandum qui etiã cũ dolore ſua. ſ. cũ magno dolore cõpellitur ꝺ̃nare peccatores. Secundum articulũ ponit Jheſum xpm dñm nr̃m. qui in ſuum chriſtũ filiũ eius vnicum dñm nr̃m. Credere eſſẽ debet deum qꝫ ꝑ hoc ſit filius dei tamẽ eſt pater vni⁹ qꝫ ꝑ hoc ſit filius dei tamẽ eſt pater vni⁹ ſumam, ſed eſſentiã vidit qđ dñs. Ego ⁊ pater vnum ſumus. Sed eſſentiã vidit qđ dñs. Ego ⁊ pater vnum ſumus. Sed eſſentiã vidit qđ dñs. Pater maior me eſt. Ad hoc re ſpondet Aug. ad Felicianũ dicẽs. Maior eſt meus trib⁹ modis dici ꝑt. etate/ forma/

⁊ poteſtate. Etate ſenior puero/ forma longeꝰ paruo. potentia fortior imbecilli. ꝛc ſubdit Aug. Ideo nos vtrũ aliquã horum accedat fide. Nã nec etate minor eſt qui de principio patre cõſtat exiſtiſſe principe. Nec forma qui nõ aliud fas eſt preſtare q̃ deum. Nec potẽtia q; qđ ipſa nouimus eſſe facta. Jdẽ ſup Jo. Unde qđ ipſe dicit in euãgelio. ego ⁊ pater vnũ ſum⁹ hoc intelligit ſm formã dei. qꝫ pater maior me eſt hoc intelligit ſm formã ſerui. Tertiũ poſuit Joãnem bapt̃iſta dicẽs. Qui cõcept⁹ eſt de ſpũſcto natus ex maria virgine. Per hoc qđ dr. Cõceptus de ſpũſcto ſolent dicit q; ſine peccato nõ natus fuit ſed etiã cõcept⁹: qđ nõ eſt innouatus in ipſo in vtero ſanctificatus, vtã eñ virgo fuit in peccãto cõceptꝰ ⁊ natꝰ. Nos autẽ fuit ſine peccato cõceptꝰ ⁊ natꝰ. Jſtud videtur inſinuari. Job.iij. vbi loquit̃ de culpa originali dicẽs. Obtenebretur ſtelle caliginẽ eius expectet lucem. ⁊ nõ videat nec ortum ſurgentis aurore. Per ſtellas vitri ſanctis ꝑ lucẽ ſpũs q; aurorã beata virgo intelligit. Sãcti vtri culpa originalis fuerũt obtenebrati: qꝫ in eã cõceꝑti ⁊ nati. Lucẽ autẽ. ſ. ſpm nõ vidit. Nec in conceptu nec in ortu. Aurorã autẽ. ſ. virginẽ matrẽ vidit quidẽ ſtis ad cõceꝑti: ſed nõ ſtis ad ortũ. Per hoc qđ dr nat⁹ ex maria virgine manifeſtat intelligit q; ille q; apłs patrẽ erat innatꝰ filius nob̃ factꝰ eſt viſibilis. Verbũ eñ homini triſte ꝓfuerat. Aut put ẽ in corde ſic eſt incognoſcibile niſi ab ipſo corde aut put ꝓcedit ꝑfert ſic eſt audibile. aut put in charta ſcribit⁹ ſic eſt viſibile ⁊ tangibile. Sodẽ modo verbũ ꝑfis put erat in ipſo patre nõ cognoſcebat niſi ab ipſo patre. Mat.xi. Nemo nouit filium niſi pater. Deinde illud verbũ indutum eſt voce. ſ. humana carne: et ſic beatus ſe manifeſtauit. Baruch.iij. Poſt hec in terris viſus eſt et cũ hoĩb⁹ cõuerſat⁹ eſt. Tunc etiã fuit ſcriptum in charta. ſ. in carne humana: ⁊ ſic nõ tantũ potuit audiri: ſed etiã videri ⁊ tãgi. ſ. Joan.ſ. Qđ auditum⁹ qđ vidimus oculis noſtris ⁊ manus noſtre cõtractauerũt de verbo vite. ꝛc. Quartũ poſuit Jacobus maior dicẽs. Paſſus ſub pontio pilato crucifixus mortuus ⁊ ſepultus. Quãuis autẽ mortuus fuiſſet anẽ ea ſua potẽtia miore reſurrexit ⁊ non ſimiliter reſurgere facit. Ideo aſſimilatur fenici leonis ⁊ pellicano. Fenix eñ eſt auis ſingularis: trecẽtis vel quingẽtis annis vnicꝰ q; ſe in ignẽ a ſe ꝓparati ſponte ſe ꝓiicit: et tertia die vetus cinere nouus fenix reſurgit. Sic etiã chriſtus ſponte ad mortẽ ſe tradidit ⁊ tertia die renouatus ſurrexit. Leoculus etiam mortuus naſcitur: ſed die tertia pater clamore ſuſcitat

et ille reuiuiscet. Sic etiam dicit tertia pater clamauit dicens. Surge gloria mea. ꝛc. Et ſtatim chriſtus ſurrexit. Serpens etiā pulſus peſtilens occidit ſic et pater noſtro ſe vulnerat ꝛ illi ſanguine aſperſi reſurgunt. Sic etiam xpo nos aſperſos infernali morſu ſuo ſanguine reſuſcitauit. Quintam poſuit Thomas. Deſcendit ad inferna. Noluit quidem ad inferna deſcendere. Primo propter triumphū. Tunc eſt quis perfecte de hoſte triumphat quādo nō ſolum in cāpo eū vincit ſed etiā ipſum expoliat ꝛ in domo ſua ligat. Chriſtus diabolū in cruce vicit ; ſed tū inferno eum ſpoliauit et ligauit. Collocā. expoliens principatus ꝛ poteſtates. ꝛc. Secundo propter remediū : vt ſcy ſanctus patribus ſubueniret. ꝛ eos inde educeret. Zacha. ix. Tu quoq; in ſanguine teſtamenti tui emiſiſti vinctos tuos de lacu in quo nō erat aqua. Tertio propter exemplum vt eruditi mur ſepe in infernū mente deſcendere. Jo. Deſcēdent in infernum viuentes. Beri. Si deſcenderent viuentes nō deſcenderēt mortuentes. ꝛ in hoc etiam eruditur ille qui ſunt in purgatorio ſubuenire. qđ fit ſecundū Greg. Per orationes eleemoſynas miſſas ꝛ ſcīnta. Quarta poſuit Matheus bēnens. Tertia die reſurrexit a mortuis. Inte tertiā diem reſurgere voluit propter mortis probationem. Si enim ſtatim reſurrexiſſet non fuiſſet creditum q̄ vere mortuus fuiſſet. Sed ſicut in ore duoꝝ vel triū teſtium ſtat omne verbū ſic in tribus diebus experiri poſſumus omne factū. Ultra tres vero dies voluit offerre pter apoſtolog conſolationem qui remanſerāt in errore timore ꝛ dolore ſed ipſe reſurgēs eos certificauit cō ſortauit et letificauit. In tertia aūt die voluit reſurgere propter ſignificationē vt per hoc ſignificaretur q̄ in tre ſue mortis fuga unit noſtram baptiſmū mortē, qđ ideo fm Grego. ena die integra ꝛ duabus noctibus facuit in ſepulchro. Septimū poſuit Philippus dicens. Aſcendit ad celos ſedet ad dexterā dei patris omnipotentis. Aſcendit aūt ad celos primo vt celeſtem ſummam aperiret. Hebre. ix. Per proprū ſanguinem introiuit ſemel in ſancta. Secūdo vt nobis piam oīē deret ꝛ ſecum nos uocaret. Mich. ij. Aſcendit pandens iter ante eos quo ad vie oſtensionem. Tranſibunt porti ꝛ egredientur per eā quo ad lapſe aperſionē. Tertio vt apud patrem p nobis interpellaret. Hebre. ix. Introiuit in ipſum celum vt appareat vultui dei p nobis. Octauum poſuit Jacobus minor dicens. Inde venturus eſt iudicare vivos ꝛ mortuos. Fm autem Grego. Quatuor erant ordines iudicādi : aut eū erāt mali aut boni. Malos quidā nō iudicabitur vt condēnabūtur. Si cut infideles quoꝝ facta nō diſcutiētur, de quibus dicit. Joan. iij. Qui nō credit iam iudicatus eſt. Alij tm iudicabātur ꝛ condēnabūtur ſicut mali cum ſtiani quoꝝ facta examinabuntur. Matthe. xxv. eſurui ꝛ nō dediſtis mihi mādcare. ꝛc. Bonos aūt quidam nō iudicabūtur ſed ſaluabūtur ſicut apli xpi. Matth. xix. Sedebitis ſup ſedes iudicātes duodecim tribus iſrael. Alij iudicabūtur ꝛ ſaluabuntur ſicut lyni pliani qui tam ſi aliquādo lapſi fuerūt ꝛ ideo rationē reddent de oīb⁹ factis. Qđ. ſit. Cuncta que ſunt adducet deus ad iudicium. ꝛc. De oībus cogitatis ſtīcīgr ſunt occulta. Sopho. i. In tpe illo ſcrutabo Hēr. roſalē in lucernis. De oībus verbis. Mat. xij. De omni verbo otioſo qđ locuti fuerint homines reddent rationē in die iudicij. Nonū ponit Bartholomeus dicēs. Credo in ſpīm ſāctū. Sicut eſt in patrē ꝛ filio ſic ꝛ in ſpīm ſanctū credere oportet cū ipſe ſit patr ꝛ filio conſubſtantialis ꝛ ab vtroq; procedēs eternaliter ꝛ procedit ſic ſpīs ſc̄s ab vtroq; ꝛ ſic non ſpirat aliter. Sed oportet vt ſi eius amorē recipere volum⁹ triplicē alienū amorē eradicemus. ſ. terrenū. ppuū ꝛ carnalē. Aug. Procedat ſpīritus in medio et dicat anima tua. Nis me fruſtr polo. Odimus quodcūq; terreni. Odepti partē fecimus qđ amplēctēs ſine ſeipſum. contēpſi. Matth. feciſti nos inquietū p ordinatū ſe tre ſt amare. ſic pre eſt ad deū peruenire. Decimū poſuit Symon dicens. Sanctā eccleſiā catholicā. Eſt aūt ſancta eccleſia modo in tres partes diuiſa. Una eſt in mūdo que adhuc eſt in timore ꝛ expectatione. Alia eſt in celo q̄ eſt ſine timore ꝛ expectatione. Tertia eſt in purgatorio que modo ſe habet qđ eſt in expectatione cū adhuc preſentē gloriā nō habeat. Eſt tamē ſine timore. qm habq liberū arbitriū in bono cōfirmatū. Iſtud repreſentat tres partes q̄ de corpore xpi ſūt. Undecimū poſuit Thadeus dicēs. Sanctoꝝ remiſſionē remiſſionē pctōꝝ. Credere eū debemus q̄ in eccleſia ſit cōmunicatio bonoꝝ. Juxta illud. Particeps ego ſum oīm timētiū te. Et q̄ tibi eſt debitor remiſſio pctōꝝ p baptiſmū ꝛ penitentiā. ꝛ alia ſacramēta. Dicit aūt Ambro. in lib. de apologia. Dauid dicēs. Peccāvi aūt dominator/aut delecſi aut tegiſi/donaſt p gratiā deleturq; ſanguine crucis tegit p charitatem. De primo. Luce. vij. Nō habētib⁹ vnde reddēt donauit vtriſq;. De ſecundo Apoca. i. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. De tertio, Prouerbio. x. Universa delicta operit charitas. Duodecimū poſuit Mathias dicēs. Carnis reſurrectionē et vitā eternā. Amen. Credere eū debemus q̄ omnes reſurgent ꝛ ſcilz mali ad mortem eternā ꝛ boni ad vitam eternā. Ideo patēs diuisit carnis reſurrectionē ſtatim ad vitā

remiſſā malorū ſubiunxit de bonis vitā eternam. De qua dicit Matth. xix. Alīā eternā poſſidebitis. Hoc q̄ dicit vitā reſpicit illos qui ſunt in inferno q̄ habēt vitā ſed meram cōfuſā. Hoc q̄ dicit eternā reſpicit illos qui ſunt in mūdo qui habēt vitā tranſitoriam. Hoc q̄ dicit poſſidebitis reſpicit illos qui ſunt in purgatorio q̄ adhuc nō ſunt in poſſeſſione. Beati aūt qui habēt vitam ſine morte: contra illos qui ſunt in inferno eternā ſine fine: cōtra illos qui ſunt in mundo et poſſeſſionē ſine expectatione: contra illos qui ſunt in purgatorio.

Dñica.xxij. Sermo primus.

Similē ē regnum celoꝝ homini regi q̄ voluit rationē cū ſeruis ſuis. Matthei. xviij. Superius interrogauit Petrus ieſum quotiens peccabit in me frater meus et dimittā ei vſq; ſepties. Cui ihs reſpōdit. Nō dico tibi vſq; ſepties. ſ. vſq; ſeptuageſies ſepties, et ponitur ibi numer⁹ determinatus p indeterminato ſō ei quotiēs peccabit. totiens dimitte. Ille tamen numerus ſeptuagieſſepties potius ponitur q̄ aliquis alius: qr ab Adam vſq; ad chriſtum fuerunt ſeptuaginta ſeptem generationes. Sicut ergo chriſtus totius generis humani debuit culpas: ſic et homo omnes iuas iniurias dimittere debet offenſas. Nec ideo pōt aliquis numerū certificare. qm conſtat ex numero ſeptenario. ſ. ſeptē: ꝛ numero tranſacto. ſeptuaginta. Cum ergo ſepties vadecim faciāt ſeptuaginta ſepties. Nil ergo ſenſus. Dimitte tuo fratri ſepties. ſ. quotieſcūq; tranſgreſſio ſua ꝛ voluerit tibi factus. Ut aūt illud qđ dicitur: ideo qđ dixerat verbo confirmat exēplo ponēs parabolā illā. ꝛ dicēs. Simile eſt regnum celoꝝ. In hoc ergo euāgelio duo ſunt. Primo ſi ſit dimiſſio oīs pctī. Secundo ſi ſit ſeuerus ingratis in totius debiti dimiſſi repetitiōe. Circa primū ſciendū q̄ tripliciter dr̄ dimitti pctm. Uno modo, q̄ nō imputat cō Ezech. xviij. Si impius egerit pnāz ꝛ vniuerſas iniquitates meas quas operatus eſt non imputabuntur ei. Alio modo, q̄ nō punit cō.

Universidad de Deusto
Biblioteca

acceptā remissionē ad petīm redit magis
velinquit: q̄ ingrat⁹ de tāto beneficio exis
stit: vita ingratitudo petīm recidiuātis ag
gravat. Alij dicūt petā redire ītō ad pēnā
subtātiale. Sicut enī in celo est vn⁹ denarius, ona destinato subtātialis licet tīs
la differat a stellaꝝ claritate. Sic q̄ in ifer
no est vna pena subtātialis g̃ modū vāi, ſ.
carētia visionis dei, et alia g̃ modū sensuā
ſcz ignis et vermis: et vtraq; dētur p quos
libet petō mortaliter ſm maiorītatē petōꝝ
sentiet petīs maiorē vel minorē ignis pre
dictū. Et permis corrosionē. Debēt ergo pec
cata redire/q̄ rectitudinē eadē pena ignis
in genere debetur q̄ prius. Alij dicūt sicut ꝓbabilius⁹ q̄ petā redeūt in
quattuor cōsimo. ſ. ꝓpter odiū fraternū. p
pter apostasiā a fide: ꝓpter obstīnā confes
sionē: et ꝓpter dolorē de penitētia habita.
Unde ofun. Fratres odit: apostata ſt spes
nitēs fateri. Penituisse piget: pulsāta culpa redit. Scōo ponūtur persone seruoꝝ ad
hoc tripliciter differētia. Primo ponit⁹ seruꝰ
talē q̄ debebat decē milia talēta. Scōo ille
q̄ debebat cētū denarios. Tertio ille q̄ ꝓ hoc
anulū claudit. Per ille seruū q̄ debebat de
cē milia talēta ītelligit⁹ ille q̄ offendunt in
deum. Per illum qui debebat centum denarios: ītelligunt⁹ illi qui offendunt in
ꝓximū. Unde dicit Chr⁹. Tāta est differētia
petōꝝ q̄ cōmittūt⁹ i deū et ꝓximū ſm
est differētia iter decē milia talēta et cētū
denarios: magis aūt q̄ multo plꝰ. Ipse est
corꝰ nobis fect⁹/alam ſpirauit: illū mittit
celi aperit nobis: in illius sinū adoptauit.
Nō quid ergo ſ quacunq; die moueamur
p illo retribuerim⁹ q̄ nichil dignū. Nequa
q̄. Aug. Nō possum dicit aliqs diligere inimicū. O quicūq; es attēdis q̄d tibi fecerit
homo: et nō attēdis q̄d tu fecerio deo. Quare nō admittis hoi parā: vt tibi deꝰ dīmittere
dīmittere multū? Seruꝰ aūt q̄ ofso nūcius
uerit ſignū ā ꝓximo ſm gloriā. Qui petītes
deo accusabit: et nō soli boni angeli: ſ; etiā
mali ipsoꝝ accusabūt: imo etiā ipsa petā et
ota elemēta. Illi quattuor accusatores stabunt in iudicio ꝓtra petītes. Primi erunt
angeli. Job. xx. Revelabit celi. ſ. angeli iniquit⁹ hui⁹ mūdi. Quoꝝ illi ſ; ini; quitatem revelabunt: illoꝝ; ſcz qui fuerunt valde mali: ſcz qui petā ſua in iniquitatibus fuerūt.
Alioꝝ occultabunt: illoꝝ ſcz qui fuerūt valde boni qui petā ſua p penitētiā deleuerunt.
Alioꝝ ex parte revelabunt: et ex parte occultabunt. Alioꝝ. ſ. qui fuerunt mediocriter boni: ſi secum aliqua erumnabilia portauerunt.
Bonum est petā angeli deo deo revelabūt:
vt de ipsis ꝓpitiet⁹ et dēmonibus occultabunt ne ab ipsis accusentur. Secūdi accusatores erunt mūdus. Aug. Victurus est in iudicio
aduersarius. Equissime iudex iudicio illi
meo esse ob culpā: qui nolunt tuus esse per
gratiā: tuus ꝓ passionē: meus ꝓ simulcos. Tibi
inobediens: mihi obediēs. Et accepit tu
mortalitatis stolā: a me accepit hāc pannū
ſum qua indut⁹ est tunicā. Tua pessū uenit:
ſit cā mea huc venit. Equissime iudex iudi
ca istū meū esse et mecū dānandū esse. In
quib⁹ ꝓbis ponunt⁹ q̄nq; allegatiōes quib⁹
quis disabelus ostendere petīs secum
esse dānādū. Prima est talis. Tu obtinuisti
tibi tuā gratiā/ego meā culpā. Tuā gratiā
cōtempsisti: meā culpā recepisti: ergo debes
esse meus. Scōa est talis. Tu creasti eum ꝓ
natura/ideo deberet esse tuus: ſ; fecit se meum ꝓ suā magnā misericordiā/ideo debet esse
meus. Tertia est talis. Tu sanasti ꝓpter eā
grauē passionē/ideo deberet esse tuus ergo
ſo obtinuisti tibi meā ſanationē/ipse tuā passionē contempsit/et meā ſanationē recepit:
ideo debet esse me⁹. Quarta est talis. Tua
ſanitas; obedientia: inobedientia quicquid
est est tibi inobediēs est me⁹. Meā ſne fuit
tibi inobediens/tua mihi obediens: ergo
debet esse me⁹. Quinta est talis. Tuā est facere tibi velle ſalutē: virtutē: meā est
facere tibi velle ſanitatē: virtutē: et tuus ꝓ
cuncq; aūt habet velle virtutē: et tuus ꝓ
pero habet velle vitiū: et meus. Sed tibi
tuā velle abiecit: et meū ſcm̄ posuit: ergo
debet esse meus. Tertij accusatores erit ꝓ
pria petā. Gaſſitt. Exacuerūt tres ex nobis
tm̄ quitates ipsoꝝ. Illud ostendit. Jacob. v. ubi dicit. Agite nūc diuites plorate ululantes in miseriis vris que aduenīt vobis
vestimenta vra putrefacta sunt: et vestimēta ve
stra a tinea comesta sūt: aurū et argentū ve
strū erugināuit: et erugo eoꝝ in testimoniū
vobis erit. et infra. Ecce merces operariorū que defraudata est a vobis clamat: et clamor eoꝝ in aures dñi sabaoth introiit. Illud
ostendit Jacobus q̄ cōtra malos diuitias
tria clamabunt in iudicio ſcz erugo. tinea:
et merces defraudata. Sunt q̄ diuitias ſas
as auare retinent: et reconditē contra hos
clamabit erugo. Alij sunt qui eas pane ex
pendunt: et multa mutatoria vestiū emunt
contra hos clamabit tinea. Alij sūt qui bona
pauperū rapiunt: et eoꝝ expoliant: et mercēdēs labore suorum eos defraudant: et
contra hos clamabit merces iniuste detenta.
Quarti accusatores erunt ofnia elementa.
Illud ostendit Hugo de sancto victore. Cōtra peccatorē in iudicio celi dicet. Ego hoc
cem tibi ministrau ad ſolatium. Ter dicet.
ego ob tenua nulla tibi dedi ad obsequiū.
Aqua dicet. Ego diuersa genera piscīū tibi
dedi ad vsum. Terra dicet. Ego panem et vi
num tibi dedi ad nutrimentū. Postq̄ pero
ola clemēta recitauerint ola delicta cōuer
tētur petītibus ad supplicia: et tūc hus
mo ofendit dicens. Nā ignis dicet. In me
cambuaturꝰ. Aqua dicet. In me demergat
tur. Aer dicet. In me ventilet. Terra dicet.
In me absorbeat. Infernus dicit. A me be
ſtialitatur. Papl⁹. Armabit omnem creaturam ad vltionē contra insensatos sequi.

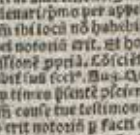
C Sermo secundus vnde supra.

Blatꝰ est ei
uno qui debebat de
cē milia talenta: ſm
hestā Scrīt. Obligati sum⁹ deo ad quattuor debita maxima persoluenda. Unde
dicit. O ſ cognouiſſ
cem q̄ multa ꝛ q̄ multis debeo: miserer⁹ q̄s
nichil est q̄ facis. Primo debes ꝛho totā pe
tā in q̄ ipse p tua potuit suam. Scōo est
gunt preterita petā tua futurā vitā tuā: vt
facias fructus dignos penitētie ꝛ recogi
tes oīa annos tuos i amaritudine alę tue.
Quarto ſ tertio debitoꝝ oīū q̄ pendiet
tā totā fidē putā q̄ ſ debiderās q̄am q̄
oculus nō vidit. ꝛc. Nōne ad hāc emendā
tā totā ſ; ſcīmq; poterio dare apostebit: et
eis ola cōfitebor dicens. Nō sunt condigne
passiones hui⁹ tp⁹ ad futurā gloriā que re
uelabit in nobis. Quarto creditori debeo
q̄ ex q̄ tota habeo q̄ fecerit ꝛ benefa
vitre. q̄ta ministrat. Ista ergo tā maxima
debita sunt decē milia talēta. de quib⁹ xpūs
iudicio a nobis rationē requiret: quādo. ſ.
tā totā nostrā vitā in ocio et in q̄ nos creauit
et qui nos redemit: et ꝙ tot ꝛ tāta petā nos
dimittit. ꝛ tāta gloriā promisit. Ad tāta
quis ē nos ꝛ ē tāta quadruplicitēr peccāt.
Primo enī ofa ad tua iudicia citabit⁹ hoc
ꝓpriū. ſ. memoriale/ceptoriū/ꝛ pcē
ptoriū. Citatiōē monitoꝝ mittet ꝓpio
phā. Joel. iij. Cōuertā ē. q̄ sēdāt ofa q̄
ſa gētes in circuitu. Citationē ꝓceptoꝝ
mittet. ꝓ quā. ꝓpheta: qui dicit. Exurge
ſe vnus ex⁹ in precepto q̄ mādauit: ꝛ ſ
magnus ꝓpter q̄ citabit te. Et ꝓpter hāc
in alīs regredere. ſcīm iudicat ꝓpheta. Citationē ꝓcē ptoꝝ mittet ꝓ angelū. Apoc.
s. Angel⁹ q̄ vidi stantē sup mare leuauit
ſcīa sua sup celo ꝛ iurauit ꝓ viuente in
ſcīa seculoꝝ q̄ tempus nō erit: sed in dies
bus vocis septimi angeli cū ceperit tuba
cantare ꝓfinabit⁹ mysteriū dei. De hac tri
plici citatiōe dī. ad Thessal. iiij. Ipse dñs in
iussu. ecce citatio preceptoria. Et ꝙ voce ar
chāgeli: ecce citatio monitoria. Et in tuba
dei: ecce citatio p̄ceptoria. Et q̄ primo resurgent primi: ecce citatio peremptoria.
Scīo ipsos citatos examinabit ꝛ maxime
de quattuor. Primo de bonis ꝓpriis. Quot
tuos eēh bona nobis ꝓmisit. ſ. corpus ꝛ alez
ꝛ res ſpales aut ipsa de ipsis or. Ecclia. xvij.
Pena creauit holem: hoc refert ad corꝑ.
et ſcīm imaginē ſuā fecit illū: hoc refert
ad alam. Numerū dierꝝ ꝛ ipsa dedit illis: hoc
refert ad ola ipsata quibus ipse dī est
pelat⁹. Dedit ergo dīs hoi corꝑ vt ꝑsers
uet illud in mūdicia ꝛ ſctificatiōe. ſ. Thess.
iiij. Scīat ꝓnsūſtus vestra ſuū pas possīde
re in ſctificatiōe ꝛ honorē. Dedit animam
vt faciat sibi magnū honorē. Si enī honoramus imaginē dei pictā multo fortiꝰ deb
emus honorare imaginē eiꝰ in ala nostra
creatā. Ecclia. ſ. Filij in mālsuetudine seruā
alam tuā, ꝛ da illi honorē ſm meritū suū.
Dedit etiā de⁹ hoi ꝓpalia: vt pauperib⁹ ea
dispēset. Chr⁹. Dei dispēsatores nos dīui
tiarū suaꝝ esse voluit non dños: ideo cui
voluerit dat eas: a quo voluerit tollit. Illud ꝓpriū nr̄m est quod in nra potestate
est habere ſi voluerimus. Meorit etiā hoi tp⁹
vt id ediuet. Ecclia. iiij. Fili ediuta tempus. Rich. Ribul ꝓciosissimo tpe sed hoc
die nihil vilius reputat. Transeunt dies ſalutis: nemo cogitat. ꝛc. Jdē. Nemo ver
strū fratres parui illum tempus quod in
verbis cōsumitur ociosis: volat verbum
irrevocabile: volat tēpus irrecuperabile: nec
amittit insipiens quid amittat. Licet confabulari aiunt: donec hora pertranseat. O donec hora pertranseat/donec temp⁹ transeat/
donec hora pertranseat quā ad agendā penitentiā ad obtinēdā venia: ad acquirendā
ſam ad ꝓmerēdā gloriā ministratio cōdi
tois indulget. ꝛc. Si enī diabolus vnā horam tēporis posset habere cū illa ꝛ gehenna euaderet et obtineret. Me bis
ergo quattuor nobis cōmissis nos rationē
reddere oportebit. Sed de corpore malam
ratiōnē reddent luxuriosi: qui illud in delicijs nutrierunt. Jacobi. v. Epulati estis et
in luxurijs enutristis corda vestra. De ani
ma malam rationem reddent superbi: qui
animam inhonorauerunt quam ipsum omnibus meritis per superbiam expoliauerunt.
Ecclesiā. vi. Ponte ecclias in cogitatione
anime tue velut taurum: ne forte elidatur
virtus tua per stultitiam: ꝛ folia tua comedat/et fructus tuos perdat. ꝛc. Werēb⁹ malam rationem reddent diuites: qui pauperibus nihil dare voluerūt. Unde dicetur eis
in iudicio. Esurij: ꝛ non dedistis mihi mā
ducare. ſtitui: et non. ꝛc. De tempore enim

malā rōnē reddēt oēs q̄ sm̄ tēpus negligēter expēderūt. Ait Bern. Cū tēpus nobis cuiꝰdā requirēt a nobis qualiter sit expē sum: sicut capillus nō perdit de capite: sic nec momentū de tpe. Scdo rōnē reprēt de bonis a nobis omissis Iuxt illd Mat.xxv. Ubi oēs serui q̄ omisit lucrari in talento accepto reddēre iussit: i tenebras mitti iubsit. Per talentū intelligit dom⁹ intelligentiē: q̄ dū abscōdit in terrā: ois ibi ibidē. Ubi em fodit in terrā: et abscōdit pecuniā dñi sui. Quidā em posuit in sudario. ois. Et Luc.xix. decē mnas tuas q̄s habui repositā in sudario. Alii ponūt ad mēsā: sicut boni ministi. ois. Et ibidē. Et Fre nō dedisti pecuniam meā ad mēsā. ꝛc. Pecunia aūt abscōdita in terrā rubiginē ptrahit. reposita in sudario nō crescit: posita ad mēsam fructū facit. Illa in terra abscōdit q̄ bona intelligētie in cupiditatibus terrenoꝝ ponūt et hoc sepe cōtrahūt rubiginē peccā. Illi ponūt in sudario qui dāt se corpori ⁊ ocio. tales multū fructū facūt bonop operū. Illi ponunt ad mēsam q̄ bona intelligētie ponūt ad sacrā scripturā: ⁊ alios sibi acq̄rūt magnū cumulū meritoꝝ. We qui mēsa dicit ps. Parasti in cōspectu meo mensam. ꝛc. Tertio reprēt ratiōnē de malis a nobis omissis. Iudex terrenus rōnē nō reprīt de minimis nec de aliēnis nec de occultis. iudex aūt ēst eternus tanc erit hereditatis: q̄ rōnē reprēt de minimis sicut de nobis ois. Matth.xij. We ol vbo ociosi qd locuti fuerit hōies reddēt rōnē inde in die iudi. Rōnē reprēt de malis alienis ⁊ maxime de malis. Ezech.xij. Q̄ginē ex de manu tua requīrā. Rōnē reprēt de cogitationib⁹ occultationib⁹ occultis. Sap.vi.c. Cogitatiōes nr̄as scrutabit. Job.xxxi. Nōs de ipse cōsiderat vias meas. Glo. Sicut de⁹ unūquēq; vias pēsderat: sic ⁊ greſſ⁹ dispensat ut minutissime cogitationes nec verba tenuissima q̄ apud nos ysu pilierūt: etiaꝫ iudicio indiscussa remaneāt. Quarto rōnē reprēt de malis nobis dimissis sicut pt̄ hic in seruo cui vbā dimisserat decē mīa talēta q̄ noluit cōseruo suo dimittere ēt ū denariꝰ. Per decē milia talēta signāt decē precepta q̄ dāt ⁊ trāsgredīt ds vno decē milia talēta. i. penā p trāsgressione decē preceptop. Per cētū denariꝰ intelligunt ſſi bei minores offense q̄ in primo pmittit Hiero. Dicam⁹ sub ex̄plo. Si q̄s nr̄s pmisit adulteriū: homicidiū: sacrilegiū: maiora crimina: decē milia talēta rogāti dimittunt. ſſi ⁊ ipse nr̄o⁹ta dimittat peccatibus. Tertio ipse⁹ examinator cōuincet: et hoc per auctrica testimonia. ⁊ p scā euāgelia. Rom.ij. In die qua vbā iudicabit occulta hoīm. ꝛc. Vbi est ergo q̄ dā eg⁹ q̄ tm̄ sunt hoīes ſſi cuſ est ognis peti. ps. Nō loquet os meum opera hoīm. Quedā q̄ sunt tm̄ op⁹ dei sicut est op⁹ creatiōis Job.ix. q̄rēdit celos sua. Quedā q̄ sunt op⁹ dei ⁊ hoīe: sicut est op⁹ iustificationis. i. Cop.iij. Dei em sum⁹ adiutores. Joā.xv. Sine me nihil potestis facere. Opus q̄ creatiōis de⁹ nō iudicabit nec pdēnabit: sed reformabit in melꝰ sicut celū ⁊ terrā ⁊ oīa elemēta. Siē opus dei ⁊ hoīes nō cōdēnabit: sed remunerabit. Op⁹ aūt solū hoīs. Scdm iudicabit ⁊ cōdēnabit. ps. In operib⁹ manuū suaꝝ ꝓpehabitabit. ps. Quarto ostra ipsop cōuictos iam tūc a distinctiua pferet dicēs. Matth.xxv. Discedite a me maledicti. ꝛc. Illo aūt tpe nullo auxilio poterit subleuari. Quarto em auxilio ꝓuent sua sublenari. Primo p appellatiōe. Scdo q̄ supplicatiōe. Ut em sua ferē a ꝓncipe: cum nō ly appellare: sed ly supplicare. Tertio p. Irelā fallī vt dicāt q̄ sua lata sit p falso tellēo sudi: ⁊ ex cumulo. Quarto p in integrū restitutiōē. Ait aūt in integrū restituere. ꝛ. reducere in eū statū in q̄ erat ante lesionē. Illa aūt sua nō poterit relenari: imo per appellatiōē. Appellatio em ibi locū nō habebit: q̄ crimen cuiuslibet notoriū erit. ut hoc triplr. Primo p ꝓfessionē ꝓpriā. Cōfitētis em cuilibet ꝓdest sua cōfessio. Aug. Quasi⁹ ens dicit rumor timor plenē ꝓscientiā cōsurge. Sermo em cause tue testimoniū ꝓcipitur. Scdo erit notoriū p ꝓfessionē pcōrū Hiero. Aderit deo illa in qua facta nr̄a ꝓ in quadā tabula picta demōstrabūt. f. Tertio erit notoriū p sumptionē violētā. in eo em q̄ ponenk a sanctis ꝓmunk q̄ sūt d̄nāti. Ponent ⁊ multi in eo q̄ ponenk a dextris filiꝰ meꝰ q̄ sunt saluādi. Scdo illa sua nō poterit relenari p supplicationē. Si et oēs pōtes celi⁹ et cuncte: sicut dā ysa: apli: ⁊ martyres: ⁊ oēs sapientes sicut cōfessores: ⁊ oēs electores pces ad supplicādū cōponerēt: deꝰ nō exaudiret. Job.ij. Nō parcā eis q̄ dabo pro capite suo. Et si obtulerit holocaustomata ⁊ victimas nō suscipiā ea: q̄ dā ysa. Fame: ⁊ pestē cōsumā eos. Tertio nō poterit relenari per Irelā falli vt dicāt q̄ illa sua sit lata p falla instrumēta vel q̄ fallax testis decepit nec circūuenīt eū sit veritas et sine plētia dei. Job.xxi. Seruatorē ale tue nūdū fallit. Eusebi.xij. Ipse nouit neq̄entē ⁊ eū qui decepit. ⁊ alia ꝓpt̄ ergo supētia nihil valebūt inscitatos advocatos nec sophismata philosophop nec facūdia oratoꝝ nec argutie pluteꝝ. De his Hiero. Quātū igitur ex multi felicioꝝ loquelibus eruntq̄ dī pallores philosophis: quanti rubores oratoribus: q̄ti ebetes argutis prefecti sunt cicerones? Quarto nō poterit illa sua relenari per in integrū restitutionē ⁊ ꝓ ses ad priūd statū restituatur. Hebre.vi. Im possibile est eos qui semel illuminati sunt. ꝛc. ꝓlapsi sunt. C per sinalē impenitē nō iterū renocari ad penitētiā. Ps. Restes ego in virgā ferreā: ⁊ tāq̄ vas figuli frangētur ab eo. Ipsi em nō erāt vas eneū sed terreū: qui amādo terrena facti sūt terra. Ideo dicit tanq̄ vas figuli: nō frangētur ab aliquo angelo: sed a validissimo pugile deo. Ideo dicit cōfringēs eos. Nec frangentur ut virga ligneā. i. cū flexibili mīa sed cum virga ferrea. i. cū insensibili iustitia. Ideo dicit. Nescio eos in virga ferrea: ⁊ quo pterea tam valide frangentur et nunq̄ restaurabuntur. Hiere.xx. Sic conteram populum istū sicut cōteritur vas figuli quod non potest vltra restaurari.

C Sermo tertius.

Erue neꝯ oē debitum dimisi tibi. ꝛc. Scdm Aug. Habere odium in corde: est habere flagellum scorpionem et ignē. De primo ſſe dicit in sermone. Qui alij nos videt odiret: illis est ill⁹ ꝙ gladio se transuerberet ut tunicā alterius. De scdo ſſe dicit in sermone. Refrenate iram que vos ſſi mulat ad vindictā. Ira em scorpio est: ſſi in cordis flammas excitauerit. Si ergo te vis vindicare de inimico tuo ad ipsum trā tua te cōuerte: ipse ira ſſi tui inimica tua ꝙ occidit anima tua. De tertio ſſe dicit super ps. Sic pena malicie ē quā ignem. Si incendere vel mittere ignē qđ apponis igni potius ardēti? Cū tamē apponis ignē pt̄ ardeat ut aliud ardeat: nō incendit. Uerūtū ipsa possit incendere. Ita ergo malitia pcedet ex ea: quā nō nocet fieri pt̄ vt tibi nō noceat. Ita nō pt̄. Qui ergo alie⁹ odiū retinet ſſipm lat. Et ſſe ds. Sicut nūq. Qui ſſibi nec ſſi eternū beck mīa talēta debebat non ēst vocatus nec ſſi pcunia: dicēs. Rerue ne ſſi. Nocetur nec ſſi pcunit. dicēs. Rerue ne ſſi. Nocetur ſſi aūt nec ſſi pōtest. dicēs. Rerue ne ſſi. Nocetur Prima fuit nequitia magne crudelitatis: q̄ notat cū dicit. Tenēs suffocabat eū. Nō enim rogauit nec admonuit: sed statim ad furorē cucurrit: tales sunt multi furiosi qui ferunt⁹ impetu⁹ ire. Prouer.xxvj. Ira non habet misum nec effusa furoꝝ impetū concitati sp̄s ferre q̄ poterit? Prouer. xv. Cor iracundi ebullit iniurias. et bene dicit ebullit: q̄ cor iracundi ⁊ irascendi est sicut olla bulliens q̄ sepe quattuor mala facit. Unū: q̄ aquā feruentē extra feruentē ꝓiicit ⁊ circūstātes adurit. Scdm q̄ ignē extinguit. Tertiū pinguedinē extra emittit. Quartū q̄ ipsa olla sepe cōfringit. Olla ergo bulliēs est animus iracundi: q̄ sepe pertba ignita ⁊ cōtumeliosa ꝓiicit et q̄bus alios insiāmat. i. ad sedādū paucos. Ignē etiā celi q̄ erat in illis q̄ ex charitate arguebant extinguit. Nullus em audet eū reprehendere: q̄ ſſi ſſipsi habebat aliquā ꝓnā: quedā devotionis vel q̄ſi tota ecclesia ꝓpter furorē ire ipsius etiā cor ſſe frāgitur vt vix ad tranquillitatē reintegret. Contra ergo ista oīa ſſe bullientē ira sunt remedia. Unū est vt olla ab igne remoueat⁹. f. a talib⁹ pūtia nos subtrahamꝰ. Prouer.xx. Honor est hoī q̄ separat se a cōtentionibus. Ois aūt stulti miscent ptumelie. Scdm est vt ligna auferamus. i. vba tenētia subtrahamꝰ. Prouer.xxvi. Cū defecerit ligna extinguet ignis ⁊ susurrone subtracto tacebūt cōtentiones. Tertiū est vt aqua frigida apponamus. f. vba refrigerātia respōdendo in us. Prouer.xv. Responsio mollis frangit iram: sermo durꝰ suscitat furorē. Sicut ergo ab ore duo procedūt: quoꝝ vnū ignē materialem accēdit. f. flatꝰ. Aliud extinguit. f. aqua: sic ab ipso ore duo procedūt quoꝝ vnū ignē iracūdie accēdit. f. vba dura. Aliud extinguit. f. responsio blāda. Eccl.xxviii. Si sufflaueris quasi ignis exardebit: et si expueris super illā extinguet. et vtraq; ex ore ꝓficiscuntur. Scdm nequitia ſſi tum fuit pctis ingratitudinis. Unde vicit ei ois. Serue neꝯ omne debitū dimisi tibi: q̄m rogasti me. Honor ergo oportuit ⁊ te misereri conserui tui. ꝛc. Quidam non dimittunt offensa nisi semiplene: q̄a aliquas dimittūt: aliquas non. alij nō dimittūt: nisi habeāt magnā emendā. alij nisi ds rogent. Hec⁹ aūt dimittit totaliter ſſne exceptiōe. Ideo dicit: omne debitū. f. omnē penam qua scz homo ſſi obligatus est ꝓ⁹ peccā coadiutori: ⁊ operis. Quot modo debet quilibet inimico rechebiari corde ſſm dilīgendo: ore pro ipso orando: ⁊ opere ſſi seruiēdo. Ista tria notantur. Luce.vi. Diligite inimicos vestros: ⁊ benefacite his qui oderunt vos: ⁊ orate p calūniātibus vos. Sec⁹do dimittit liberaliter cum parua satisfactiōne. Ideo dicit: dimisi non pendidi. Quidā enim offensam suā pendunt duas pecunias et magnas emēdas requirunt. Qui autem non dimittunt magis ſſi nocent q̄ illis

quibus non dimittant: qui vero liberaliter dimittit magis sibi parat. Si ille quibus dimittit. Christe, si oderim inimicu tuum amplius tibi nocuisti sm animā q̄ ille sm corpus. Et illi resistit michi nocuo ociosum me ipsum autē sine vobis lecto. Si ergo peperceris inimicomihi amplius peperceris. Et si ei biberis: tibi amplius placitis tibi: q̄ illi. Tertio dimittit facilius sine exclusione deo dicit q̄s rogatus me. Quisnā remittere nolit nisi aut rogatus aut coactus aut nimis exterriti. Deus autē facilius remittit. nam remittit omnia delicta adulterium & homicidium & tribus syllabis q̄s dixit peccavi. Remisit petro petim negationis cum pauci lachrymis. Remisit publicano peccata sua & quinq; verbis dixit. Deus propicius esto michi peccatori: q̄ ergo deus remittit sic totaliter: sic liberaliter: sic facilius: ideo pulcher ingratus est qui primo nō remittit. Ingratitudo eius grauis vicii est: quinq; malas facit. Anū est q̄ peccā priꝰ remissa reuocat. Aug. de verbis dñi. Dicit tibi deus. Dimitte & dimittet tibi ipse ego patius dimisi dimitte tu vel pollea. Nam si non dimiseris reuocabo te: & quicquid dimiserā replicabo tibi. Secundum est: quia ota merita dissipat Bern. Ingratitudo inimica est alec; nullio meritoꝝ virtutū q̄s dispendio ac dissicio patitio. Tertiū est: q̄s fontē diuine gratie exiccat. Idē. Ingratitudo est vētus vrens: siccās fontē pietatis rore interfluenta gratie. Quartū est: quia vīa gratie obturat me. l. ad alam introire possit. Idem. Ingratitudo vias obstruit gratie: & vbi illa fuerit gratia accessum non inuenit. Idē accipiēdo inimicus est: qui fuerit de acceptis ingratus. Quinto est: q̄s pontē me frāgit. Nam super. Ps. Deus ultionum. Re resilnes alii punire si ipse te ipse licet nolles punire alio reclamante quē lesisti. Nōli me pontē subuertere quē fraxisti: & si ille peccat ne pereas tu: deteri⁹ blasphemās deum. Quia vero seruus nec habuit duas predictas negatiuas: ideo has habuit duas penas scil; penā oāni & penam sensus: & vtraq; est eterna. Pena dāni notatur cū dr. Et ratus ossa. Damnati enī nunq̄ videbūt deum placatū: sed iratū: & vtriq; est magna pena. Nā videre deū iratum est maxima pena. Apoc. xx. Videt mōtēs & pes tria excidite super nos: & abscondite nos a facie sedētis super thronum & ab ira agni. Non videre etiā deum placatum est maxima pena. Chrys. super Matth. Multi quidē nam horrēt ingo autem casum illius gloriē multo maiorē penā gehenna esse existimo. Verum etiam si mille ponat aliquis orbes nus nihil tale dicet quale exemplū agricola illa vocio q̄ christo habeti: et maiore non nouit pon. Etiam melius est sustinere determinata iniqua q̄ facere illā manifestā victoriā nobis auertam. & tranquillum oculum nō ferentē videre nos. Pena sensus notat cū dicitur. Tradidit eū tortoribus. l. demonibus in carcere infernali. Habet enī deus carcerē: palatium: stabulū & hospitale. In carcere sunt oēs mali: in palatio oēs boni: in stabulo boni & mali: in hospitali medio criter boni & mediocriter mali. Carcer est infernus, tūc aūt homo habet carcerē pena lē quādo manibus & pedib⁹ vinciat tunc habet penalitē q̄s ptinuo tenebris inuol uit tūc habet penalissimū q̄s cōtinuis flagellis & dentiū stridoribus angustiarū locus est carcer infernalis: inuita illuc. Mat. xxij. Ligatis manibus & pedib⁹ mittite eū in tenebras exteriores: ibi erit fletus & stridor dentiū. Palatiū est paradisus: quē qui mer. edificatur est de auro dilectionis & de argento dilectionis proximi & de lapidibus preciosis bonoꝝ operū: iuxta illud. 1. Cor. iij. Si quis aut superedificat sup fundamentū hoc aurum: argentū: lapides preciosos. &c. Stabulū est ille mundus in quo homo positus fuit postq̄ peccauit q̄ dicit propheta: comparatus est iumentis insipientibus: & similis factus est illis. Berh. Putauimenta viderem si loq̄ sua esset: ecce adhuc factus est quasi vn⁹ ex nobis. Ad hoc signū Ecclesiasticus dicit nascēs in mūdo: ponit pedes in stabulo. Si aūt tot pulchra & delectabilia inueniunt in stabulo: quāta sunt illa q̄ sunt in palatio. & tūc respectu illoꝝ illa sunt fetida. Ille aūt illi qui diligit fetoꝝ stabula & nō curat penire ad odorem palatū. Deus spūsale vel est purgatorium in quo sanant infirmi: quoniā quidā habuerunt multum de humore. l. de mundano amore: illi purgationes cremabuntur vt ligna. Alij minus: illi cito tius purgabunt ostenum. Alij minime: & illi citissime cremabunt vt stipula. l. Exo. Si quis superedificauerit lignū fenum stipulā vnicuiusq; opus manifestabitur. vtraq; aūt pena. scz dāni & sensus erit eterna. Hoc notat cū dr. Quoadusq; reddat nouissimū quadrantem. Remissius. Nota quoadusq; ponit pro infinito: & est sensus. Numq̄ perdamnatus de pena fiet. Sed non videbit q̄ diuine iusticie cōpetat homem pro culpa trāsitoria punire pena eterna. Ad hoc dicit aūt q̄ hoc diuine iusticie competit quia finis pliciē dñe. Primo pter infinitatē offensi. Sit enī cōmunis aūtus & deceptio q̄ infinitos tanto dignus est maiori pena: q̄to ille maior est cui infertur iniuria. vnde dr q̄ pena tenet secūdā dignitatē eius in qua fit offensio. Cum igitur maiestas dei sit infinita nā potest aūt pena esse infinita: q̄ sit ad intentionē q̄ nulla pura creatura capax est qualitatis infinite: ideo debet esse infinita ītō ad durationē. Secūdo pter eternitatem p dicti. In pctō quidē sunt quinq; f. actus: delectatio macularum: pollutio prima: & reatus siue obligatio ad penā eternam. Deo autē prima. scz actus & delectatio alia quando trāseunt in momento. Alia autem tria post mortē remanēt: quoniā duo. f. macula & voluntas prava sunt nobilium q̄ne eternalia nō esse possunt peterinisi per gratiam. Post mortē aūt homo nō est subiectus gre. Sicut igitur ignis materialis esset eternus si ligna eēt eternalia: ignis infernalis est eternus: q̄ eius pabulum. f. macula & pollitas prava sunt eterna: ideo pena inuetertii. f. reatus. Tertio pter eternitatē mali: ppositi. Voluntas est peccandi in eis nō habuit finē. ergo nec pena eorum habebit finē. Ezech. in moral. Sunt dā q̄ si ne culpa nō debet punirī cū fine. Quibus cristus respondemus q̄ recte dicerent si esset eternus non eorum homo sed facta peterent. Iusqui enī cū eis fine delinquerit q̄ cū fine viverunt. voluissent quidē sine fine viuere: vt potuissent sine fine in iniquitatis suis permanere. Ad inditiū ergo districtē seruet iustitiam vt nūq̄ careāt supplicio quoniā mens in vita hac nunq̄ potuit careres pere pctō. vnde dr in iquo termin⁹ dilatio nis q̄ dilatu virit voluit habere terminum criminis. Quarto propter similitudinē fori. Ita enī q̄ vnū est de furti in diuersis locis diuersimode punit. Nā alicubi p eodē furto fur cauterisat. alicubi mutilatur alicubi suspenditur. Deus aūt habet duplex forū vnū in pītō q̄s est forū ecclesie & misericordie. vbi culpe punitur & pena transitoria. Aliud in futuro q̄s est forū pure iusticie: vbi culpe punitur pena eterna. vnde dicit Chrys. Tu quidē audiat deus ab homine, tūc distat sedi iudicium extremum a iudicio hominis. Nec recipit tūc natura iudicia mutata sed sirut nūc tempus misericordie iudicium.

Beatespha risei cōsilio inierūt vt caperēt ihesū. &c. Matt. xxij. So tepore quo cesar augustꝰ vniuersū mundū describi fecit: et censum capitalē ab obꝫ salui fuisset, vt ho. Signū tū ihesus quoq; tributaria factus est. Absalō dicētibus q̄ p securitate & quiete babilonicoꝝ romani p obꝫ militebāt. Herodes tributo assentiebāt q̄ populus dei q̄ decimas & primitias: & alias in lege ꝑceptas eis soluebat nō tenebat hoc terrenū tributa gloriere intantū aūt inualuit pharisaeoꝝ & tributū romanis est negatū ꝑpter q̄ duos simul peraduos Iudā & Galileos. Iudas aūt galileus incitauit & excitauit ad hoc multos ad libertatē maioꝝ exercēdā. Sic ergo pharisei ihesum in sermone non ceperūt ꝓsonaliter: sed misserūt discipulos suos ut discipuli de causa vt dicit Chrysa. Mittūt inq̄t discipulos suos quasi adhuc minus cogniti: & vt aut cognitū facile deciperēt: aut deprehēsi minꝰ erubescerēt. Et subdit Chrysa. Discipuli aūt illius magistri sui erant etate maiores malicia aūt pares. Nam et pueri serpētū naturā breuiores sunt, veteres aūt equales. Et catuli imperū & si venatici nō timent nō pūt iam tū in sanguine gaudēt & morsib⁹ inuadūt. Misericordia ergo cū suis discipulis & ipsos herodianos. Hiecebant aūt herodiani milites. Hā herodis ascalonite & adhuc superstes erat. Vel milites herodis iterū cherodē tūc ad diē festū ꝑ nerat. Vel ꝑ Hiero. Pharisei illos iudeos verūtā de herodianos vocabāt q̄ tributa romania soluebāt. Ps herodianos misserūt: vt p illos illā caperēt quē tpore turbe capē nō audebāt. Dicit ergo Ihesus deo pharisei. &c. In isto aūt euāgelio tria ponunt ꝑ partes pharisaeoꝝ: tria ex parte xpi. Nā ex parte pharisaeoꝝ tria discipulos. Primo fuit malitia in cōsiliando: q̄ notat cū dicit. Abeūtes pharisei cōsilium inierūt. &c. Illi autem cōsiliatores fuerūt pharisei & herodiani. Pharisei aūt erant xpo inimici Mat. xxvij. Sciebat enī q̄ p inuidiā tradidissent eum, herodiani erant amatores exactiones multas in populo faciebant, vtriq; aūt erāt xpo inimici. Inimico aūt inīci debet nemo esse fidelis Amat? rapere ꝓsonā subditi. Inimicus opponere q̄nā. Contra xpm ergo cōsilium inierūt pharisei inuidi: vt eius fama nō denigrarent. Si enī ridiculet q̄ tributū esset esset solutū ipsum apud populū infamassent. Inierūt aūt cōsilium herodiani auari vt si ridiculet q̄ deberet tributū dare male maiorē occasionē habuissent maiores exactiones faciēdi. Interunt etiā tā illi q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ill qꝝ erãt inimici vt ꝑhenderet eꝫ nõ liceret dare capitꝫ ꝛ occideret. Qꝝ sient dicit Chrys. Multi propter illos sermones a romanis occisi fuerũt. Hæc quale ꝑsiũ etiã qualem consiliũ. ſ. pharisei inuidi q ꝑm volebãt inkamare. Herodiani amari qui volebãt populũ spoliare. Et vtrisq; inimici q occidere ꝑm volebãt. Sed dicit Job. v. Qꝝ domũ cõsiliũ prauoꝝ dissipat Chrys. ſuper hunc locũ. Olis colomna cuius terrã possidet illꝰ auxilio opus habet. Colonꝰ nec aurũ nec diabolꝰ nõ requirit. Colomna diaboli: auxilio dei ꝛ ſi ꝑat non manuit. Audiſti ne aliqñ latrone eñt ad fortũ nõ orare vt posſerueꝝ in forto? Sic qui vadit ad fornicandũ nunqã nõ ilidi ſignũ crucis imponit in fronte vt nõ cõprehendat. Qui tamẽ iſ non adionat ſed tanto cãtiꝰ capiꝫ qꝝ nescit tutiora dei patrocinia hanc crim̃ finiſſe? Secundo fuit in eo fraudulentia in laudãdo eñ dicit. Magiſtrũ ſcimus qꝝ verax ꝛc. Chry. Magiſtrũ eñ vocant vt quaſi benoꝝ ratus miſeriam ſui cordis ſimpliciter eloꝝperiat. Hæc eſt eñ hypocritarũ primo posſentia ſimulata laudatio. Quis aũt adulando ſic eñ laudauerit vt veriſſ dixerit. Postea eñ hoc eſſe magiſtꝝ fallitatis quatuor modis. Primo mãdatis interdũ. Ad Ro. i. Cõmutauerũt veritatẽ dei in mẽdacium. Sicho veritatẽ tacẽdo. Aug. Vterqꝫ reꝰ eſt apud deũ ꝛ qui veritatẽ occultat ꝛ qui mẽdacia dicit. Ille qꝝ ꝓeſſe nõ volt: iſteqꝫ deſſe ꝛ nocere. Tertio veritatẽ peruertẽdo ſtent faciũt mali iuſtices qui amore mũnere vel timore vitatẽ iuſtitie peruertunt Prouer. xvij. Accipere ꝑsõã impij in iudicio nõ eſt bonũ vt declines a veritate iudicij. Quarto vitatẽ nõ defendẽdo: ſi ſi defendẽda eſt ꝑſqꝫ ad mortẽ. Eccleſ. iiij. Vsqꝫ ad mortẽ certa ꝓ iuſticia. Iſta aũt fuit magiſter veritatis. Primo qꝝ purã veritatẽ in ore ſuo habuit. Jõ ſñ 86. Scimus qꝝ verax es. Non eſt aliquod mẽdacij dicere potꝰrat q̃ deus erat. Heluid. dei. Impoſſibile eſt deũ mẽtiri. Secõ veritatẽ nõ tacuit, ſi dicit. Vtã dei in veritate vocor Joh. viij. Si ergo veritatẽ dico vobis quare non credis mihi. Tertio veritatẽ iuſticie nec amore nec timore nec munere permutabit in malicio. ideo dicit. Nõ eſt tibi cura de aliquo. Joh. xij. Nunq̃ times argnet te: ꝛ veniet ꝛeſ in iudiciũ? Prouer. vi. Nõ recipiat ꝓ redẽptione omnes plurima. Quarto veritatẽ defendit nõ dicẽt. Non accipis ꝑſonã dom̃. Vel eñdi eñ ipſã vſq; ad iniuriã rũ irrogationẽ: qꝝ verbis iniurioſis ſunt laceſſitus. Vſq; ad ſpoliationẽ ꝛ qꝝ vestibus fuit denudat⁹. Vſq; ad verberũ ꝓſſionẽ qꝝ ad colũnã fuit flagellat⁹. Vſq; ad mortẽ qꝝ morte turpiſſima fuit cõdemnat⁹ Tertio fuit in ipſa ꝓſſtu in interrogãdo qñ dicẽrũt. Licet cẽſum cẽſari dari an nõ? Cognitus erit eñ aut reſpondebit ꝓ nobis aut ꝓ cẽſare erunt olnio tacebit. Si tacebit ꝓ nobis. ſ. qꝝ nõ debem⁹ ſoluere: tũc incurret ei furiã indignationẽ. Si rñdebit ꝓ cẽſare q̃ debem⁹ ſoluere tũc incurrit populi odiũ. Si olnio tacebit: tũc ipſum repehẽdemus qꝝ veritatẽ timet dicere ꝓpter timoꝛ hũmanũ. In ꝛho vero tria notant. Primo cõſilia eoꝝ prana ꝓcognouit. vñ ſa. Cogitꝫ aũt ieſus nequitiã eoꝝ dixit ꝛc. Jõ reꝰ hypocritas appellauit: qꝝ ſub ſimulate ſermonis nequitiã abſcõdebãt. Sunt aũt quidã qui adeõ ſibi ſe ſub ſimulato amore ſingentes amare celeſtia cum deſiderant terrena. Poſuerũt in celũ os ſuũ. Iſti ſub ſimulato timore ſingũt ſe timere deũ cũ potius timeãt mundũ nõ tamẽ dicat Math. x. Nolite timere eos q occidũt. ꝛc. Alii q ſub ſimulato ſermone habẽtes mel in ꝓpria penes ſuũ in corde. Ro. Mellifi ſunt ſermones eoꝝ ſup oleũ. Alii ſub ſimulata cõuerſatione ſanctitatis ſe habere cõuerſationẽ omnẽ cõ gentes ſe habere cõuerſationẽ ſuam in cõ

hemonidibus dictis. Eccle. xxxiij. Sepi aures meas spinis, i. duris reprehensionib⁹. Noli audire linguā nequā. Hiero. Nos ergo ad patrium festinantes mortiferos serpentum cātus surda debemus aure pertransire. Tertio sūt sicut scorpiones ⁊ apes. Scorpio est facie blandiens ⁊ apes. Scorpio est facie blandiens ⁊ caudā pungit. Apis mel portat in ore, sed pungit a posteriori parte. Tales sunt qui hominē in facie laudant: ⁊ in absentia vituperant. Ideo tales scorpiones ⁊ et serpentes euitare debemus. Hiero. in epla ad nepotē ⁊ filiam. Quo vnctī iusta via perum securus somnum capit: quis si non p cuitat: certe sollicitus. Secutus est pertimere non posse ⁊ si tanta periculum nō perisse. Seneca. Habet suum venenum blanda adulatio. Quarto sunt sicut fricatrices sricāt enī sermonibus blandis quem nō possunt vitacere in vitio. Sicut ponit exemplum Christ. in turo quem si non poterāt quia viribus subiugare fricat manibus eius cervicem. et sic cum apprehendit. Sed non debet ubi cunq; fictionē vt ḥa⁹ effectū / vel oleo ungnet adulatōrio. ps. Corripiet me iust⁹ in misericordia increpabit me oleum aūt peccatoris nō impinguet caput meum. Sicut aūt dicitur Proverb. xxvij. Meliora sunt vulnera diligentis: ⁊ fraudulenta oscula odientis. Tertio taliter utantur vt dei imaginē ⁊ superscriptionē nobis custodiamus: pro eo q̄ dicitur cuius est imago hec et superscriptio? Hec est tria ponitur esse in homine: memoria / imago / et superscriptio: dicit igit̄ ḥba in inclito: cuius est imago et moneta ⁊ superscriptio hec: Si dixerit cesaris, i. temporis pro dicitur in fornacem inferni. Si dixerit dei / reponetur in thesaurum celestem. Monete dono qua emitur regnum celeste sūt eleemosyne / oratiões / ⁊ ieiunia. ac. Monete qua emitur supplicium infernale sunt opera tenebrarum. Ne hac duplici moneta dicitur. Gala. vj. Qui seminat in carne de carne metet corruptionē: qui seminat in spiritu de spiritu metet vitā eternam. Ista duplex moneta est anima semper habē. Apoc. xxiij. Opera eius sequuntur illos. Imago autem triplex est. Una interior a deo homini impressa scilicet q̄ anima facta est ad trinitatis imaginē secundum tres potētias: scz memoriā intelligētiā et voluptatē vt scilz memoria sit camera ꝑ in qua habitet p cōtinuā recordationē. Intelligētia camera illi in qua habitet per veram fidei cognitionem. Voluptas camera spiritus sancti in qua habitet per spiritum amorem. Et ideo illa imago in homine est honorāda. Secl. r. In manuetudine serua animā tuam: et ea illi honorē secundum meritum suum. Secunda imago est interior: sed superinducta. ps. Facies peccatorū sumitis. Postino decundo. Qui virtute deserta homo esse desiuit enim in conditionē diuinam transire non potest nisi vertatur in bestiam. Superbus enī homo in faciem habet leoninā. Luxuriosus faciem porcinam / gulosus vrsinum / auarus serpentinam / qui semp terrā comedit rapto: facies lupinam detractor faciem caninam. Tertia est imago exterior sed trāsformata. sicut patet in mulieribus vanis que p varios colores facies suas transformāt. Dicit ergo de cuius est hec imago? Respondebit tua filia, et dño ad eam. Mentiris qui mea nō fuerit. feci tibi pellem bonā et tu habes albam. feci tibi albam ⁊ tu habes rubicūdam. feci tibi grossam ⁊ tu habes subtilem. feci tibi caput planum ⁊ tu habes comatum. feci tibi capillos nigros ⁊ tu habes flauos. feci tibi supercilia depressa et tu habes elevata. et ideo dicet illi ⁊ tibi similibus illud quod dictū fuit quinq; pīrginib⁹ fatuis. Mathe. xxv. Amē amen dico vobis nescio vos. Item. Quia fictis tollis vultū ad ſpcta quos nobilos nō cognoscit? Superscriptio est illa de qua dicit Matt. xx. Malkehtel ꝑdarem. numerauit appendit ⁊ dimisit. Debet quis peccata sua numerare et scire quot sunt. Secunderare: vt scias ḥ cruxis sunt ⁊ dimittere. per cōfessionē ab se removere. In malis agit diabolus hanc scripturā falsificat opponendo nō ad qualibet dictionē dicēs nō opponas nō numero nō diuido. Questo est quod cemur in mundo ⁊ deo que sua sunt reddamus ꝑ eo q̄ dī. Reddite que sunt cesaris cesari. ⁊c. Debemus? ei⁹ mundo reddere honorem eius despiciendo suas delicias abhorrēdo ⁊ suam diuitias eo ē? Unde. Ego his tribus dicit Hebr. xi. Fide Moyses grādo effectus negauit se esse filii filie Pharaonis quo ad contemptū honoris mundi eligēs affligi cū populo dei ⁊ hoc quod contēptū deliciarū. Malens diuitias Egipti manu thesauro cōptionis imperatis. et quo ad cōtēptū dimittendi Deo ante? Hebr. xi. mur reddere ꝑm Pharaonem. Secundo primitias ⁊ oblationes. Solutio aūt decimarū ꝑtim a naturali est iure / eo q̄ naturalis ratio dictat vt necessaria ministrentur ea q̄ nobis spiritualia subministrāt. Portim aūt a dei auctoritate. Malach. iij. Inferte omnes decimas in horreū meū vt sit cibus in domo mea. Et dato q̄ sibi sit cibus aūt. tamen debet inferri pater pauperibus ḥ tenetur de tali pulcere. Partim est ab ecclie institutione que ordinauit q̄ sicut in veteri lege ⁊c in nova decime persolvant. et q̄ decimarū solutio partim est a iure naturali ⁊ partim a dei auctoritate ⁊ partim ab ecclie institutione / ideo dicit Aug. Decimas ex debito requirunt ⁊ qui eas ꝑ ne mouerit reos alienas invadit. Sēcō debet dari primitie. i. de preciputo fructuū⁹ terre. Ista tamen primitie solui debent secundum consuetudinem patrie ⁊ indigentiam ministrorum ecclesie. Tertio dari debēt deo oblationes ⁊ fruges oblationes sint voluntarie: tamen in duobus casibus necessario sunt soluende. Primo propter necessitatem quando ꝑs ministri ecclesie non haberent unde sustentarentur. Secundo propter appetitum consuetudinem ꝑs quando parros ecclie consueuerunt certis festiuitatibus oblationes facere ꝑ illas vellent subtrahere possent cogi ad laudabiles consuetudines observandas.

Sermo tertius.

Reddite aūt q̄ sunt cesaris cesari ⁊ q̄ sūt dei deo. Ephesios. Rom. xiij. Reddite ergo cuilibet debitū. cui tributū tributum. cui vectigal. vectigal. cui timorē timorē. cum honorē honorem. Ista sunt ḥ hic dicat ihs. Reddite que sunt cesaris cesari. ⁊ que sunt dei deo. Ex quibus debemus reddere tributū ⁊ vectigal. Deo autem timorem ⁊ honorem. Principi ergo terreno debemus tributum reddere: quia ꝑ ipsum ꝑ ipsum rempublicam seruare. Est enim ad instar capitis ceteri ad instar membrorum. Unde dicit Plutarchus ꝑbo inutruēa per eplam ad traianum. Princeps capitis obtinet locū in corpore quo honorū ⁊ malorū initia. Oculorum ⁊ aurium officia sibi vendicāt iudices ⁊ pulsum nuncii. Officiales vero et ministri manibus comparantur. Qui vero sem per affligat principi laterib⁹ assimilantur. Pedibus aūt soli? adherentibus agricole comparatur. Si ergo princeps loca capitis teneat ideo totū corpus, i. universum populum subiectū videtur regere debet. Ut autē bene ⁊ vtiliter regat quinq; habere debet. Primo est debet pro se ipso ⁊ amabiles exhibere. Secundo ⁊ rectore te poluerit. Nulli estabilitato in illis quasi vnus ex illis. Unde ds in Policrate q̄ tutius celar nūcī ministribus suis ⁊ te sed penite. Vicebat enī q̄ partitus ei pucelabat videtur missi ministris? carus ꝑ militem; nescit amare. Ut etiam dicit. Ibi. Non est opus regi altos ecclesias construere nec muros ⁊ turres? se ipso pire. Inexpugnabile est munimentum est amor ciuū. Sedo pdebet ut ipse amore ciuū. Sedo pdebet ut ipse amore ciuū. Sedo pdebet ut ipse amore

Universidad de Deusto
Biblioteca

dominus gentem ut eruditet in eo israēl
pt postea docerent filios eorum certare cū
hostibus ut haberent consuetudinem pu-
gnandi. Quinto iuitum ⁊ honestum semper
prīli debet preponere, Si super hoc plura
exempla ponī possunt: primum est quod nar-
rat Valerius ⁊ Amb. in lib. de offi. cum ma-
cedones contra athenienses classem ma-
gnam direxissent: pauci quidam de exerci-
tu ad eos diceno q̄ si clanculo classem adi-
ret totam incendere possent. Quō illi nih.
latenus acquiescere poterant dicentes hu-
iusmodi victoria ⁊ si virtuosa ⁊ tamen non
esset honesta: cōsilia. Amb. Valerius mi-
nus posse honestē ꝙ plus turpiter. Aliud
exemplum narrat Augu. in lib. decim. de
q̄ cum marcus regulus captiuus a carth.
ginensibus detineretur. et romani multos
a carthaginensibus tenentes detinuerat
missus ei dictus regulus romam pro com
mutatione tenēdi iurauit q̄ rediret si com
mutatio fieri non posset. Qui cum romam
venisset nō prochdetam commutationem osi
suadens fieri. eo q̄ ipse senex esset ⁊ parum
vinere posset. Illi autem inuento ⁊ multa
pcilia mouere possent. Et cum rogaretur pt
saltem ipse remaneret nullatenus acquie-
uit. Redeūs autem crudeli morte interiit.
Utile quidem ipi remanere fuisset propter
iusiurandum non fuisset honestum. Tertiū
exemplum legitur in historiis romanorum
et recitat Amb. in lib. de offi. q̄ cum medi-
cus Pyrrhi regis ad fabricium nucem ros
manorum venisset asserens q̄ Pyrrho me
dicinam interficatam daret: ⁊ sic rege mor
tuo ipse victoriam obtineret. Iussit eum
Fabricius tegari ⁊ ad dominum suum re-
mitti. et subdit Ambro. Vera pcepta sunt
pt qui virtutis certamen suscepērat nollet
fraude vincere. Tunc Pyrrhus dixisse fer
tur. Ille est fabricius qui difficilius a sua
litate ꝙ sol a suo cursu auerti posset: et ipse
cum eo ad habitum composuit. Ideo quid
debeamus reddere terreno principi videa
mus: nunc quid debeamus reddere princi
pi deo. Super hoc fuerunt tres opiniones
Quidam enim dixerunt q̄ sufficit deo dare
obsequium personale quod constitit in ge
nuflexione: alij dixerunt nō sufficit deo da
re obsequium personale nisi etiam denus
sibi obsequium reale quod constitit in elee
mosynarum largitione. Alij dixerunt q̄ nō
sufficit obsequium personale ⁊ reale nisi de
mus sibi obsequium spirituale vt ieiunia
vel alia pona nostrum ad cultum dei perpe
tuo deputem⁹. vnde quidam bonus homo
venit ad Micheam prophetam ⁊ super his
tribus opinionibus interrogauit ipsum qd
haberet Miche. vi. Et prima interrogat si
sufficit deo facere multas genuflexiones
dicens. Quid dignum offeram deo? Curua
bo genua de excelso. Et propheta mihi re
spondit. Vnde interrogat si sufficit deo
multas elemosynas dare dicens. Nūquid
offeram deo holocausta pinguium et vitu
los anniculos. Nūquid placari potest dñs
in milibꝫ arietū aut in multis milibus hir
cop. ⁊c. Propheta mihi respondit. Deinde
interrogatus si sufficit ad perpetuum dei cul
tum filium suum primogenitum in religio
nem ponere dicens. Numquid dabo primo
genitum meū pro scelere meo fructum ven
tris mei pro peccato anime. Et tūc propha
ta ad ritā tria retrograde respōdit sibi dī
cens. Indicabo tibi o homo quid sit bonū
et quid dominus requirat a te vtiq; facere
iudicium diligere misam ⁊ sollicitum am
bulare cum deo tuo. Dicit ergo vtiq; facere
re iudicium ac si dicat propheta. Interro
gasti si tibi sufficit ad salutem animam tuam
in religionem ponere: ego dico tibi q̄ nō
nisi iudicium facias de teipso: pt sicut carnē
tua delectata est in peccatis sic iudiceturꝫ
et affligatur in penitentie lamentis. Non
enim esset equum q̄ tu peccata facere ⁊ ani
ma tua penam portaret. Et ideo oportet
pt carnem tuam iudices si non vis a deo iu
dicari. i. Cor. xi. Si nosmetipos iudi
caremus nō vtiq; a dño iudicaremur. De
inde respōdet ad aliā questionē dicēs. Vi-
deo leges in membris meis repugnantem
legi mentis mee. Et in corpore meo video
legem peccati. Et in corpore in pistore huma
no habitat. Et in carne mea non habitat
bonum. Joan. c. In medio est qui rogat et
petitum inuenit. Ista patet in illis duabus
naturis scz in anima et in illa ab
qua habet esse in corpore. Nam prima infirmi habet
in corpore humano. Nam prima infirmi habuit
in paradiso fuit sanum. Valuit igitur sibi corpus
humanum ꝙ illa infirmitas corporis fuit ex
defectu infirmitatis mentis. Valuit corpus
humanum ꝙ illa sanitas in corpore fuit ad cō
seruandā sanitatē in mente. Secunda scilz
quod archipenagani habuit corp⁹ mortuū
sed postea resuscitatum. Valuit ipsi corpus
mortuum. quia illa mors corporalis fuit ex
causa vite spirituālis. Valuit et resusci-
tatum quia illa resuscitatio fuit anime tu-
rum. Et hoc patet. Dat bonus autem duas vnam scz
peccatum mortiferum et aliam mortuam
cancm fetidum. De prima est tria dicta
tur: ꝙ mīs anime fuit sanata. et ꝙ fa-
natus nō fuit in carne. Infirmitas quidem
grauis erat. quia duodecim annis fluxum
sanguinis patiebatur. et sicut dicitur Mar
ci. v. Omnia bona sua in medicos erogauit
nec quicq̄ proficerat sed magis deteri-
us habebat. Peccator enim sanguinem
Dei. iij. Sanguis sanguinem tetigit. Hec
sanguis sanguinem tangit quando quis de
lectatur in peccatum cadit et fluxus. Pecca-
tum enim fluxus male cogitationis in mā
tum de delectatione in delectatione in cōsen
sum de consensu in opus. de opere in con
suetudinem de consuetudine in necessitat
tem. de necessitate in desperationem. ⁊ tunc
homo ꝙ infirmus desperatus nullum eibum

Loquēte ie-
su ad turbas. Ecce
princeps vn⁹ accessit ⁊ adorauit dicēs.
Dñe filia mea modo defuncta est. ⁊c.
Matth. ix. Sermo de
valet corpus suū in
quadruplici statu. s.
in sanitate. vel infirmi. vel mortui. vel sepulti.
Valet ergo sanum q̄z anima meditate
corpore merita multa acquirit que sine cor
pore acquirere non posset. sicut seruare
castitatem. facere eleemosynam. sustinere
tribulationē. facere penitentiā. sustinere.
Et ecce infirmus q̄ sic infirmitates patien
ter portabat. Iuxta istud. ij. Cor. xi. Libens
libenter sustinebat de infirmitatibus meis. ⁊c.
Valet mortuum quia ala desiderabat sibi
mori et in ipsum merari. vñ clam abant
mortem. Apoc. vi. Usq; quo dñe sanctus ⁊ ve
rus non iudicas sanguinē nostrū de his qui
habitant in terra? Valet resuscitatū q̄ tūc
homo beatificatur. et in ala in contēplatio
ne beatifica. et in corpore in pistore huma
no beatificatur. Joan. c. In medio est qui rogat et
petitum inuenit. Ista patet in illis duabus
naturis scz in anima et in illa ab
qua habet esse in corpore. Nam prima infirmi habuit
in paradiso fuit sanum. Valuit igitur sibi corpus
humanum ꝙ illa infirmitas corporis fuit ex
defectu infirmitatis mentis. Valuit corpus
humanum ꝙ illa sanitas in corpore fuit ad cō
seruandā sanitatē in mente. Secunda scilz
quod archipenagani habuit corp⁹ mortuū
sed postea resuscitatum. Valuit ipsi corpus
mortuum. quia illa mors corporalis fuit ex
causa vite spirituālis. Valuit et resusci-
tatum quia illa resuscitatio fuit anime tu-
rum. Et hoc patet. Dat bonus autem duas vnam scz
peccatum mortiferum et aliam mortuam
cancm fetidum. De prima est tria dicta
tur: ꝙ mīs anime fuit sanata. et ꝙ fa-
natus nō fuit in carne. Infirmitas quidem
grauis erat. quia duodecim annis fluxum
sanguinis patiebatur. et sicut dicitur Mar
ci. v. Omnia bona sua in medicos erogauit
nec quicq̄ proficerat sed magis deteri-
us habebat. Peccator enim sanguinem
Dei. iij. Sanguis sanguinem tetigit. Hec
sanguis sanguinem tangit quando quis de
lectatur in peccatum cadit et fluxus. Pecca-
tum enim fluxus male cogitationis in mā
tum de delectatione in delectatione in cōsen
sum de consensu in opus. de opere in con
suetudinem de consuetudine in necessitat
tem. de necessitate in desperationem. ⁊ tunc
homo ꝙ infirmus desperatus nullum eibum
nocturnum. nil est nullum vitat peccatū. Prō
verbio. xxiij. Impius cū in profundū pec
catorū venerit contemnit. Christe. Sicut in
firmus bonus medicorem habet passionem
et sperat posse curari: seruat se a nocuitis.
Si autem stulte agerent passionem esse tutas
nabilem: tam non parcit sibi. Sicut homo
bonus meliorem peccat et sperat salutem
obtinuit se a malo. Si autem grauiter pec
cando cepterit desperare nil tam dubitat fa
cere. Reciens miser q̄ sicut in bono gra
dus sunt gloriarū ⁊ sic in malo gradus sunt
penarum. Medici autem fallacce qui anis
mam deterius habere faciunt. sunt homo
res odibiles ⁊ odiūtie. Nam honores ptom sē
sunt exaltationē et dant subitam detectio
nē. Uel in vita. Unde dicitur. Job. xxx. Elo
nauit me et quasi super ventum ponens ei
sisti me valde. Uel in morte subitam. Sicut
dicitur. xx. Si ascenderit vsq; ad celum superbia eius et caput eius nubes tetigerit quasi
sterquilinio in fetido perdetur. Humilie pro
mittunt satietatem ⁊ dant esurie: sicut pas
tet in deute epulone qui ad tantū deuenit
paupertatem ꝙ modicum aque habere nō
potuit. Delicie promittunt delectationem et
dant amaritudinē. Istud ostendit Salomō
verbo ⁊ exemplo. et facto. Verbo. Prouer.
v. Favus distillans labia meretricis. nimis
lima autem illius amara quasi absinthium.
Exemplo simplicius dicens. Eccl. ij. Et com
mixi que desiderauerunt oculi mei non denes
gaui eis nec prohibui cor meum quin omni
re voluptate frueretur. ⁊c. Uidebit hoc idē
facto. Cum enim multis vacasset de facto ⁊
tandem ipsum. expoliauit ut dicit Isidor.
et ꝙ q̄ ad sanguinem se verberari fecit: et
extunc penitentiam agere cepit. Secundo
ista mulier miraculose fuit sanata per tria.
primo per vestem. vñ dicit. Si tetigero
uestimentum eius. Ista visio fuit respectu
diuine misericordie quo deꝰ peccatore re
spicit. Quo etiā respexit petrū peccantē pt
dicit Luc. xxii. Uno etiā modo ista respe
xit et sanauit. Ad cuius enim q̄ sol potest ter
re penetrat et aurum et lapides preciosos
in eius visceribus generat. Multo fortius
fortius oculi misericordie dei super solem lu
cidiores penetrare possunt corda penitē
tiū. Eccl. xxiij. Oculi dñi super solē lucidiorem
multo plus hominum corda intuentur ubi
secundum partes cordis penetrando omnia
rant animam ⁊ ratiē. et lapidē preciosum mi
sericordie. Sapi. iij. Beatia dei ⁊ misericor
dia est ⁊ sanctorum eius et respectus in electo
rum illius. Tertio enim fuisset de christi fa
cie procedebat q̄ alios peccatores attrahe
bat. Unde dicit Hiero. Certe ad hoc mulie
tis ⁊ dominatus in occidente ⁊ in bonis fa
cie relucebat et quo peccatores ad se trā

here poterat aspectu. Secundo fuit sanata per verbū christi quādo dixit, fides tua saluam te fecit. ꝙ. Dabit voci sue vocem virtutis. Pectus quidem christi fuit apotheca omniū charismatū. et ideo verba que inde procedebant erant medicinalia ⁊ sanativa. Exō. xxi. Regū herba neqꝫ malagma sanauit illos sed sermo tuus domine qui sanasti omnia. Est enim christus lignum vitem dicitur. Apocalyp. xxii. cap. Cuius folia. id est verba sunt ad sanitatem generatiua. Tertio sanata fuit p tactum christi quando tetigit fimbriam vestimenti eius. Luce. vi. Omnis turba quærebat eum tangere: quia virtus de illo exibat et sanabat omnes. Si enim magnes tacta suo attrahit ferrum: multo fortius quādo christus per fidem et deuotionem tangitur trahit ad se ferreas mentes Hiere. Si in magnete lapide virtus esse dicitur vt anulos ⁊ fenestras sibi copulet quāto magis oīs omnis creaturaꝝ ad se trahere poterat quos voluit. Tertio hec mulier saluatori nō fuit ingrata. Dicit enī euāgelista in historia ecclesiastica ꝙ mulier emorroissa postea a flumio sanguinis fuit sanata in cesarea philippi vnde facta est omnibus fieri statua in curia sua ad imaginē christi cum fimbrijs vestimenti prout viderat christum habere ⁊ ipsam imaginem deosculatissime adorabat. Fecit etiam imaginem s. ipsius stantem ante imagīs christi genibus flexis ⁊ manibus cancellatis, et dicitur ibidem ꝙ sub statua christi quedam herbe crescebant: que cū primo nullius essent virtutis postea fimbriam christi attingebant tante virtutis erant ꝙ omnes infirmitates curabant. Dicit autem Hieron. in historia tripertita, ꝙ Julian⁹ apostata imaginem christi removit ⁊ suam ibi collocauit: que tamen postea ictu fulminis cōmista fuit. Per pueliam mortuam significatur peccator. De qua similiter tria dicitur. Primo ꝙ mortua plorabatur. Unde dicitur Luce. viij. Flebant autem omnes ⁊ plangebant illam. Sed modo peccator ab oībus plangi debet. Primo ista plangitur a deo Micheę. vij. Ve mihi qui factus sum sicut qui colligit racemos in autūno vindemie. dolet etiam christus ꝙ diabolus homines colligit magnos ⁊ ipse pro nō habet paruos. Esaie. i. Heu cōsolabor super hostibus meis ⁊ vindicabor de inimicis meis. Bo. Mote pū patria eos licet inimicos plangit et percutit. Secundo plorātur ab angelis. Sicut enim angeli gaudent de peccatorum conuersione sic dolent de eorum peruersatione. Esaie. xxxiij. Ecce pacientes clamabūt foris. angeli pacis amare flebūt. Tertio plorandus erat a seipso. Hiere. vi. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū. Micheę. i. Faciā planctū velut draconū ⁊ luctum quasi struthionum. Draco plangit quādo elephas caput suum conterit. Struthio vitulat quando ouа sua perdit. Debet igitur peccator flere ⁊ quia diabol⁹ caput suum id est christū in eo extinxit: ꝙ quia ouа id est merita sua perdit. Quarto flendus est a quolibet christiano. Ecclesiastici. xxij. Luctus mortui septem dies. Fatui autem et impij omnibus diebus vite ipsorum. Augusti. Sunt ne in te christiane viscera misericordie qui plangis corpus a quo recessit anima ⁊ nō plangis animā a qua recessit deus? Secundo ista puella fuit resuscitata ⁊ hoc manu eam tangendo et eleuando. Manus autem dei quinque digitos habet. Primus est potentia dei. Iste est pollex. Secundus est sapientia dei. Iste est index. Tertius gratia dei. Iste est medius quia per gratiam mediante peccator iustificatur. Quart⁹ charitas dei. Iste medicus. Charitas autē dei maxime apparet in christi passione que est medicina omnis peccatoris. Quintus est misericordia dei. Iste est auricularis: quia maxime per misericordiam peccata purgantur. Peccata autem est infirmus. Ideo indiget potētia dei, que ipsum faciat fortem ad resistendum ⁊ operandum. Philip. iiij. Omnia possum in eo qui me confortat. Est cecus: ideo indiget sapientia dei que sibi viam demonstrat. Ps. Meduit eos in viam rectam vt irent in ciuitatē habitationis. Est dei inimicus: ideo indiget gratia dei que ipsum reconciliet et saluet. Ephe. ij. Cuius ēra vos saluati estis. Est vulneratus: ideo indiget charitate et medicina dei que fuit in christi passione. Ecclesiastici. xxxviij. Altissimus de terra id est de sua creatura medicinā. Et sapiēs homo ideo indiget misericordia dei que imminentia peccatoꝝ purget. Prouer. xv. Per misericordiā et fidē purgāt peccata. Tertio ista puella post resuscitationē fuit nutrita. Unde dicit Marcel. o. Justitiā dari mandauere. Postea fuit peccator est resuscitatus indiget pane verbi dei qui ipsum fortificet. Panis cor hominis confirmet. Indiget etiam dono gratie dei que ipsum fortificatum deleget. Eccl. xxiij. Spiritus meus super mel dulcis. Indiget vino amoris quod ipsum confortatum ⁊ delectatum letificet. Ps. Vinum letificat cor hominis. Isto vino bibimus aspergimur: sed in futuro ipsum in suo fonte bibemus. Augu. In regione ista intelligibilium beatorum in suo fonte bibitur. Sed de huiusmodi beatitudine et de huius secuti temporis ⁊ ter tullie paucenter ꝙ vinatur.

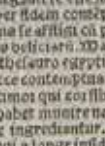
¶ Sermo secundus pulle lingue.

Confide fili fides tua te saluū fecit. Secundum beatum Ambrosium in libro de sapientissimo Salomone mulier ista fuit martha. Ait em̄ ille. Christus Largum sanguinis fluxum siccauit in martha. Demones expulit de maria. Corpus redimit spiritum eius tenet cōsurrexit in lazaro. Ille ergo

bet fupientem dictatorem teftes peruenerit fidelem notarium. Dictatos horum inftrumentarium fuit fpiritusfanctus. ij. Petri. i. Si fpiritusfancto infpirati locuti fant fancti dei homines. Fuit etiam dictator ifius pfal qui cuncta dictauit. Fuerunt teftes duo decim apoftoli. Actuū .i. Erāt in hierufalem. xij. Notarū fuerunt quatuor euangeliste. quoniam ipa fpiritusfanctus tanqm calamo vfus eft. ps. Lingua mea calamus fcribe velociter fcribentis. Notarius ifaiis fuit Marcus/ qui omnia audiuit a petro. Fuit Lucas qui omnia audiuit a paulo in paradifum rapto. Fuit Matthe⁹ qui omnia audiuit a cristo. Fuit Johānes/ qui fapientiā hūfit ne pectore dominico. Terrtio fecit nos fcriptos per pigmus. Dedit enī ifta pignora. Primo corpora fanctorū fuorum que apud nos fepulta fant. Eccleſiaſtici. xlix. Corpora fctōrū in pace fepulta fant et viuent nomina eorum in eternum. Fuit enī u deus vt ipfa corpora in pignore teneremus ne fine nobis refurgant. Debeo .xi. Si omnes teſtimonio fidei pbati inuenti fant: non acceperunt repromiſſionē deo aliquid pro nobis melius prouidente ne ſine nobis conſummarent. Secundo dedit nobis corpus potum. Matthei. vltimo. Ecce ego vobiſcū ſum omnibus diebus vſq; ad conſummationē ſeculi. et bene dicit vſq; ad cōſummationē ſeculi/ quia poſtmodū nobiſcū nō erit ſub forma panis ſed in aperta gloria maieſtatis. Tertio dedit nobis ſpiritū ſanctū. Epheſ. i. Signati eſtis ſpiritu promiſſionis ſancto qui eſt pignus hereditatis vre. Tertiū verbū fuit magne eorum dilectionis cum ſuam ſalutem ſibi promiſit dicens. Fides tua ſaluam te fecit. Merito illa mulier fuit ſanata quādo oēs virtutes querant. Idē cauſa ſalutis ſecum aſſumpſit/ ſcz verecundiā/ fidem/ timorē/ dilectionē/ humilitatē. Verecūdia eius apparet in hoc q nō ante faciem ſed retro accēſit. Fides in hoc q dicebat. Si tetigero tantū fimbriam veſtimenti eius ſalua ero. Timor in eo q retro ſtabat. De cuius timore dicitur. Marci. o. Mulier autē timens et tremens. vi. Dilectio eī fides in hoc q tetigit. Fides eſt cū dilectione deum tangit. Humilitas eius patet in eo q nō reputauit ſe dignam tangere pedes. Nec tū pienitia ſine peſtimenti fectantū fimbrā. Ille quinq; virtutes ſunt pdē neceſſarie cuilibet pfr cuiuſcunq; ad ſalutem. nā verecūdia habet eos peccatores ad pentētiā diſponere. Quādo eī ſtatum ſue miſerie conſiderat incipit de ſcipſo erubeſcere. et de peccato ſuo dolere. Sicut enim mala verecūdia impedit cōfeſſionem. Sic bona inducit dolorē. Eccleſiaſtici. xiij. eſt confuſio adducens peccatū. et eſt confuſio adducens gloriā et gratiam. Talis confuſio facit homīē conuerti a culpa preterita. ps. Conuerſi ſūt retro et erubeſcant cōfuſione. Beatus interpretatur confuſio. Liberat a preſenti culpa. Mattheei. xiij. Venieno vſq; ad babyloniā ibi liberaberis. ibi redimet te dñs de manu inimicorum tuorū. Babylon enim interpretatur confuſio. Conſeruat a culpa futura. Phylon ſophus quidā dixit. Erubeſcentia ſalus rei eſt. Non tamē nimis cōmendabilis eſt verecūdia in conſiliis etiā in factis maxime in adoleſcente. Ambro. in libro de offi. ſcribit in ſenibus grauitas et in iuuentibus hylaritas ſic in adoleſcentibus maxime verecundia cōmendatur. Sed multi ſunt ſic inuerecundati q nec de pctō preterito volunt confiteri nec preſens dimittere nec de futuro cauere. Contra quos di. Hiek. iij. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi noluiſti erubeſcere. Secūdo admiſit fides que eos ſic ſpiritū habet purgare. ro. Fide purificans corda eorum. Fides enim expellit omnem inordinatū amorē: honorū delectarum et de uitiorum. Hebreo. xi. Fide moyſes grandis effectus negauit ſe eſſe filium filie pharaonis ecce per fidem contēptus honoris. Mas gis eligens ſe affligi cū populo dei. vi. Ecce contēptus delitiarū. Maiores diuitias eſtimans thefauro egyptiorū in properium chriſti/ ecce contemptus diuitiarū. Tertio admiſit timor qui eos ſibi ocpoſitū ſ ſic purificatā habet munire ne pīcrium aliū mundicie ingrediantur. Eſt enim tanq; ſpeculator qui a longe inſidias eſſe dirat. ps. Ecce xpo. Timor eſt ſuper omnia ſe ipo perpoſitus. eſt tanq; tantos qui contra eum ſtant. ſcz. xpo. Timor eſt expellit omnia. Per timorem dñi declinat omnis homo a malo. Timor eſt expellit peccatū. Nam qui timore eſt non peterit iuſtificari. Eſt autem magnū periculum quādo tāe tantos hominē timorē non habet. Iuxta illud eccleſia. ix. Si nō in tuo re dñi tuauerit te inſtāter/ cito ſubuertetur domus tua. Ille timor etiā ciues cuiuſdam ciuitatis diuiſio ſubintret. Augo. de ciui. dei. Pio volebat carthaginem eternam romanis imperū vtrū et necetnauit et deuerctere contradicit Catho. Timens infirmus animus hoſtium ſecuritatem et ſdoneum tuitionem videns eſſe terrorem. Quarto accedit dilectio que eos diſpoſitum ſ purificatum et munitum habet gratificare. Scire hoc eſt ea que faceremus deo grata non eſſent. vt habet .i. Cor. xiij. Nec ea que facerem⁹ nra quātum ad deum. ſicut deum laudare. Vnde dicit. Si linguis hominū loquar et angelorū. id eſt ſi laudauero deū ſicut laudant angeli et beati charitatem autem non habeam. factus ſum velut es ſonans. et cym

balum tinniens. Nec ea que facerem⁹ quo ad proximū ſicut eleemoſynas dare. vnde ſubdit. et ſi diſtribuero in cibos pauperū omnes facultates meas. i charitatē autem nō habuero nihil mihi prodeſt nec ea que facerem⁹ quo ad nos. ſicut corpus mortificare vel morti exponere. vnde ſubdit. Et ſi tradidero corpus meum ita vt ardeam. vi. Quinto accedit humilitas que habet omnia ſupradicta cuſtodire. quia ſicut dicit Bregō. qui cateras virtutes ſine humilitate congregat quaſi qui pulueren ante ventū portat. Eſt enim humilitas ſicut cimus/ fundamentum/ et radix. Sicut enim cimus ca dit ſi ſemel eſſe humilitas gratiā ſpiritus ſancti. Eccleſiaſti. x. Quid ſuperbis terra et cinis et ſicut fundamentum quāto magis profundatur tanto magis edificium ſtabilitur. Et ſicut arbor quāto magis radices profundius ſtruit tanto ſtamen eius erurgit ſic et humilitas quanto fuerit profundius tanto anima in gratia dei erit ſolidior. Ambro. Coaptan magnam fabricam conſtruere cogitas humilitatis de fundamento cogita humi lem ſtructurā. Si arborē attende. ſicut radices in humi ſi cernis fabrē ad celeſtia ſine radice aurea nemo ſtruxit. Sic nō incrementum. vi.

Sermo tertius eiuſdem.

Filia mea modo defuncta eſt. Quid ſignificēt tres mortui quos xpo ſuſcitauit oſtendit Augu. in lib. de ſermone dñi in mōte. Peccati tres ſunt differētie: ſcilz in corde. in facto. et in conſuetudine. vt ſubdit. Una eſt quaſi in domo ſicut puella quādo in corde conſentitur tātūmodo. Alia tam prolata extra domū. ſcz. ſcilz peccatū actuale. Tertia qñ conſuetudine mala tanq; mole terrena premitur animus q tunc in ſepulchro eſt tam fetens ſicut lazarus. qui iam fetebat. Has tres differentias peccati prouidit in ista. ideo dñs qui nra modo deſuncta eſt. vi. Sed videtur Matthēus dicit q pater dixit q filia ſua modo mortua erat. Marci. v. dr q pater puelle dixit q hec modo fuerat. Luce. viij. dr q hec modo fuerat. Sed dicēdum q pater qñ dixit filia mea modo mortua. Qñ vero dixit q hec modo fuerat. Qñ vero dixit filia mea modo mortua. Angu. de eſſentia euangeliſtarū dr eſt q pater puelle volebat q dñs ad eā veniret quā dimiſerat in extremis. vt ſi non dum eſſet mortua eam ſanaret. Si vero eſſet mortua. quod quidē credebat eam reſuſcitaret. Matthēus igitur poſuit verba mī ſtri. Marc⁹ verba ofa. et ſubdit Augu. Hic rem neceſſariam diſſeruimus nihil in euāgliſ verbis debere inſpicere niſi volantatē cui debent verba ſeruire. nec mentiri quēq; ſi alia verba dixerit. quod ille voluit cuius verba ad dixit. Per iſtam igitur filiā defunctam ſignatur ala q peccati mortua de qua pronuntiat dñs ſcz ſtatus preſumptionis et ſtatus iuſtificationis. Status preuaricationis nō notatur ei dicitur. Filia mea modo defuncta eſt. Aſſimilatur autē peccato mortuo triplici de cauſa. Primo pter fetorē. Sicut enim mortuus fetet corporaliter. ſic peccator ſpualiter. Sunt autē quatuor pter que cadauera mortuorū multū fetent: ſcilz locus/ calor/ ventus/ et tempus. Locus quādo ſcilicet cadauer eſt in loco alto tunc fetat magis diffundēdo. Vnde ſignificat ſuperbiam que cōtra deo. et angelis fetet. Iob. xl. Eſce det fetor eius. et accēdat putredo eius qz ſus perbe egit. Secūdus eſt calor quia magis ſentitur fetor cadaueris in calore ꝙ in frigore. ſignat carnale cōcupiſcentiā ꝙ cōtra deo fetet. Pſal. xxxiij. De cadaueribus eorum aſcendet fetor. Tertiū eſt ventus quia fetorem ad longinquas partes defert. Et ſignat detractionē que ſemp habet in ore fetorem. ps. Sepulchrū patens eſt guttur eorum linguis ſuis doloſe agebant. vi. Tunc fetorem ad iuſtar ventī defert quādo alios rum defectꝰ refert. Quartū eſt tēporis diuturnitas qui a quātomagis fuerit cadauer diuturnū tātomagis fetidū. Et ſignat peccatū cōſuetudinis. Iob. xl. Computrueruſt iumēta in ſtercore ſuo. Beda petꝰ. ait ſimiliatur mortuo pter oblionē. ps. Oblitus ni datus ſum tāq; mortuꝰ a corde. Qui igit pctōr oblituꝰ fuit dei in mundo ideo deus obliniſcet eiꝰ in inferno. Oſee. xiij. Qz oblitus es legis dei tui oblīſcar tui et ego. Ideo inferꝰ ꝓfūdi terra oblionis. Eſt etiā quedā terra vbi eſt cognitio apta ſcz terra viuentiū. Alia eſt vbi eſt cognitio obſcura ſcilz terra peregrinātiū. Iuxta illud .i. Cor. xiij. Videmus nunc per ſpeculū in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Eſt etiam terra vbi obliuio perpetua: ſcz mortuorum. Nam deus eos obliniſcit ſtatum ad effectū miſericordie. Iob. xxiiij. Obliniſcatur eius mīa. et ipſi oblīſcunt dei ſtū ad ſpem venie. Mich. i. Peſſata eſt plaga eiꝰ. et magis quāſq; obliuiſcet ſimplicitatem ſuperiorē tem pene. Vnde [illegible] apparuit dicēs

Universidad de Deusto
Biblioteca

stitet nihil aliud scirebat nisi penam suam. Tertio peccator assimilatur mortuo propter vermium corrosionem. Habet enim tria genera vermiū. Primus est remorsus cōscientie qui etiam in inferno non morit̄. Vnde vivit. Vermis eorum non morietur. Ambro. Que pena grauior q̄ interima quinq; consciencie. Nonne hoc magis fugiendum est q̄ mors: q̄ dispendia: q̄ exilium? Alij vermes sunt ipsa vitia et pcā. De quibus Ysa. xxxiij. Ibi cubauit lamia et inuenit sibi requiem. hoc quantum ad interiora. Ea vero q̄ exterius dicit Bla. habet pedes caninos: et cetera femineā. Luxuriosus enim ex peccatis currit: et sepe ad vomitum redit: et maxime quando catulos suos. id est tentationes suas diuersis deliciis nutrit. Ysa. lvij. Sed et lambentes dauerunt mammas factas verunt catulos suos. Sequitur. Ibi habuit requiem eritius: hoc etiam ad anaritiam. Ericius est aial spinosum et significat auaros propter anxietates spinosas. Dicit autem Jsido. q̄ ericius super vitem ascendit et vuas ad terram excutit et postmodū descendens super eas se inuolvit: que spinis vndiq; infigunt̄: et secum ad terram catulis suis portat. Spine auaroꝝ sunt diuitie eorum quibus pauperes pungunt. per quos etiam bona ipsorum rapiūt. et filios sua tribuit. Sequitur. Illic congregati sunt milui: aliter ad alterū hoc etiam ad superbos. Milvus enim insidiatur auibus domesticis et maxime pullis parvulis. Sic superbus per sequitur melliores: et pauperū bona rapit. et vt possit ali quāto melior apparere eius dem malitie socios secum adiungit. Ideo dicit. Alter ad alterum. Illi vermes sunt quedam peccata que nullā habent delectationem: sed animam eruciant: silent tractus: id est tristitia: et inuidia. Nam tractudia vis tam viuinuit. Eccli. xx. Telus et tractudia diminuūt dies. Tristitia ossa cōsumit. Prouer. xvij. Spiritus tristis exicat ossa. Inuidia ossa putrefacit. Prouer. xiiij. Putredo ossium inuidia. Secundo ponitur status iuste retributionis que fiet in istius puelle resuscitatione. Ad resuscitationē autem spiritualem quedam cooperātur: quedam disponunt: et quedam ostendūt. Cooperantur quidem sanctorum orationes: quod significatur per hoc quod dicit. q̄ pater qui vocabatur Jayrus de dicitur Marc. v. prophetā rogauit. Jayrus interpretatur illuminans: et significat eorum sanctorum qui a deo illuminati sunt et alios illuminant. Jo. Illuminās te mirabiliter a montibus eternis. Si enim sanctorum pro peccatoribus orabant [illegible] in miseria: multo magis modo gloriosa eorum caritas non [illegible] sed augmentata. Iherē. Orauit pro nobis sancti patres: quia illa beata patris charitatem eorum non minuit sed augmentauit. Sancti etiam dum erant in hac vita pro se adhuc salute erant solliciti: tum men adhuc pro peccatoribus orabāt. Nec aut̄ de sua salute sunt securi: et ideo de nostra totaliter possunt esse solliciti. Juxta illud. ij. Petri. i. Dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum meum. ꝛc. Sunt etiam sancti iusta speculum eternitatis in quo clare vident miseriam nostre mortalitatis. et ideo mouentur ad effectum pietatis. Iherē. Si sancti tum adhuc viuerent miserēt sunt peccatoribus: quia pro eis orauerunt tunc tanto amplius q̄to perfectius nostras agnoscent miserias pro nobis interpellant. Secundo videndum est que sint ille que disponunt ad spiritualem resuscitationem. Que quidem sunt tria. Primum est vtilitatem sue origīnis recognoscere quod notatur per q̄ hoc christus ad illam resuscitationem assumpsit patrem et matrem illos scilicet de quib⁹ dicitur Job. xvij. Putredini dixi pater meus es et mater mea. Thren. iij. Humiliatio tua in medio tui. Ecclē. vi. Humiliatio tua in medio tui. Ecclē. vi. Dicat. nō solum habeo causam humilitatis et vis que sunt supra te vbi habes tuchicis dei. ho. Judicia tua abyssus multa. Non tibi lum et hic que sunt infra tendi habes tormenta inferni. Eccli. vij. ca. Humilia valde spiritum tuum quoniā vindicta carnis ignis et vermis. Non solum et his que sunt extra te vbi habes pericula mūdi. prime Joan. ij. Mundus totus in maligno positus est. Sed etiam et his que sunt intra te et in medio tui. Sap. i. Corpus quod corrumpitur aggravat animam. Secundum est desiderium est gaudiū mundi ecclesiastes. quod notatur per hoc q̄ christus tribulatus cum tantas carnē lugubre fuisse exire. Caro q̄ lugubre est gaudiū mundi. Am. os. vij. Convertam festivitatem vestram in luctum et gaudiū vestrum in planctum. Psalma enim vtile est vt gaudia exilium: et tristitiam. Ut sic de ista vita pensatur ad festum eterne solēnitatis. De exilio ad patriam celestis hereditatis. De stadio ad otium eterne quietis: sic ma li faciunt festū de vigiliarū exilio patriam. de stadio otiū. et ideo in futuro semp erit in vitilia q̄ semp erit tristes: et tesumantes semp in exilio: q̄ a celesti patria semp erit exulem: semp in stadio: q̄ de pena in penam semp erit currētes et in tormētis laborantes. Jo. Laboravit in eternū et vivet adhuc in finem sed vrati semper erunt in patria in letitiam in quiete eterna. Tertium dispositionum est turbarū tumultum vitare: quod signatur per hoc q̄ christus turbam vicit. Seneca. Socrati et Scipioni et Tullio hoc

stabatem exercuerat vilissimilis multitudo. Idem. Quotiēs cum hominibus habitaui homo: homine redij. Interrogatus quidā philosophus quid esset homini inimicissimum: respondit alter homo. In vitis patrū dicit quidam senex. Quando meipsos intrabat in nubem loquebatur cum deo: quādo exibat loquebat cū populo: ille monachus quādo est in claustro loquit cum deo: quādo do exit ad turbas loquitur sepe cū diabolo. Tertio videndū est q̄ sint illa que ostendāt resuscitationē esse veram. Que quidē sunt tria. Primū est velox resuscitatio. Fantastice enim et magice resuscitati non surgunt velociter sed modo modum pedes: modo manus: modo caput. Illi vero q̄ veraciter suscitantur continuo surgunt. Ideo dicit de illa puella. Luc. viij. Surrexit continuo. Et de Lazaro. Joā. xi. Statim pdijt: et erat mortuus. Peccati habet caput: scz malā suggestionem: et cōsensum. habet manus: scz malum opus. habet pedes: scz malā cōsuetudinem quāto de peccato in peccā currit. Prouerb. i. Pedes eoꝝ ad malum currunt. Sunt tamen quidā qui peccati dimittunt actum: et habitum non dimittūt peccatū: et actum ad cōsuetudinē: et non ita sepe peccant illi resuscitantur in pedibus. Deinde dimittunt opus: illi resuscitantur in manibus. Tandē dimittunt cōsensum: et illi suscitantur in capite. Sed qui veraciter suscitā tur: habitum dimittūt peccatū: et actum ad cōsuetudinē: et habitum ad opus: et actum ad consensum: suggestionē. Secundū signum est fortis ambulatio. Fantastice enim suscitati ad pōssunt tre nisi per aliquos passus. vt est enim. Primus alfonsus q̄ nō possunt tres passus tantū. actum exercētur umbra corporis sui. Veraciter autem suscitati vadūt libere sicut prius. Ut autē ostendatur q̄ ista puella veraciter suscitata dicitur. Matth. v. Cū surrexisset puella et ambulauit. Ipe. v. Surge ambula. Soluite eum: et sinite abire. Facit enim aliquos passus tantū facta opera de genere bonoꝝ. Facit eos passus cū facit alios quos habet aliqua bona proposita cordis. Facit aliquos passus cū facit alia bona exteriora. Sed illi qui vere suscitantur non facit passus sed vincta. Una vincta est cōtritio cordis alia cōfessio oris. tertia satisfactio operis. Exod. xij. Jhesus deo nostro. Tertiū signū est mādatio: q̄ sicut dicunt Marcus. Lucas christus nos Matthe. Fantastice suscitati mādare nō possunt. Magi enim et nigromātici quoties caracteres sibi gentilis mortuos ponūt: et quiunt non aliquantulum ambulare: et aliqua verba vicere. sed nō possunt facere vt mandūcent. Cibus quādo mādūcat: primo masticatur deinde ad stomachū diriuit: vbi q̄ gestuo ad membra diriuat: et sic incorporat. Ille ergo est vere suscitatus qui mandata dei masticat per meditationē: et in ipsoma cho memorie recondit per recordationem: et sibi incorporat per operationem.

C Dñica.xxv. Sermo.i.

CUm subleuasset oculos se suos et vidisset q̄ multitudo magna venit ad eū. ꝛc. Joan. vi. Sicut dicit Augu. super Joā. Litteras pulchras et dñi formatas alter laudat ille qui nescit litteras: aliter ille qui nouit. Nā primus laudat figuras pulchritudine. Alius sensus profunditate. Sic etiā aliter laudat pictura aliter scriptura. nam tota laus picture est in decore exteriori. Laus autē scripture maxime est in sensu interiori. Eodem modo in miracula ipse aliquā pretendit exterius aliqd cōtinet interius. Nā exterius pretendit admirationē vnde parvuli edificet. Interius cōtinet mysteria vnde perfecti exerceātur. Habent ergo miracula vt eōdem dicit Aug. linguas suas. Nam q̄ ipse est dei verbū ideo etiā factum verbi est nobis per verbū. Mystice ergo lo quādo ihs in hoc euāgelio quadruplicem gerit pīonā. Primo gerit pīona patris misericordie in hoc q̄ oculos sublenauit ꝛ turbam respexit. Respectus enim ille signat respectū paterne misericordie respectū prophete petebat dicens. Respice in me et miserere mei. Idem. Quā miserēt pater filios misereatus est dñs timentibus se. et subdit triplicē causam quare ipse miserēt. Una sumit ex parte peccātis q̄ de vili ꝛ frustili materia facti sum⁹. Ideo dicit. Ut ipse nouit figmentū nostrū. Scīa ponit a parte fragilitatis q̄ scīs in cinerē redigēdi sum⁹. ꝛ ideo subdit. Recordatus est q̄n pulvis sumus. Tertia sumit a parte meriti: q̄ tes iustādis vitā habem⁹. Ideo subdit. Homo sicut fenū. ꝛc. Nā ad similitudinē fenī ꝛ floris hō mō vtrescit: i iuuentute, modo arescit in senectute. modo floret in sanitate modo aret in infirmitate, modo putrescit in morte. Scdo ponit̄ persona amici familiariter colloquētis in hoc q̄ tam familiariter est Philippo locut⁹ fuit [illegible] Unde ememus panes? ꝛc. Jo. dicā vos seruos sed amicos q̄ [illegible] a patre meo nota fe[illegible] vob.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequit. Hoc nullē dicebat tentās eē: inmittq; nullī secreta sua amico cōmittere debet nisi primo eū tētet. i. phet. Eccle. xl. Ab omī homine cauendo in domū. i. in cor tuū, multe em insidie sunt volūtī. Iacobi. v. Si pec̄t fideo amicū in tētatione possidebis: :t nō facile credas ei et leipsū. Ante phationē eū nō debet de facili leipsum sibi credere: sed postq; ipsum tētauit. i. probauit :t fidelē inuenit debet secure sibi seipsum cōmittere. Vñ legit de alexādro: q; cū philippum ei⁹ medic⁹ :t phatus amicus medicinā sibi dare deberet superauerunt littere ab emulis misse cōtinentes philippū in medicina venenū admiscuisse: quas cū alexāder legisset medicinā primo hausit :t postea litteras legendas philippo dedit od magnā inter eos dilectionē quā de ipso habebat: maiō de ipso suspicari nō poterat. Q̄s etiā dicit tentans eū videt esse contrariū et q̄s dicit. Iacob. i. Deus em nemine tētat. Sed dicendū q; aliter tentat diabolus: aliter dō: aliter deus. Diabolus em tētat vt decipiat. i. pec. xxiii. Aduersarius vester diabol⁹ tāq̄ leo rugiēs circuit querēs q̄d devoret etc. Dō tētat vt probet :t agnoscat. eccli. xxii. Ex multa dulcedine tentabit te. Deus tētat vt erudiat :t seipsū et ab alio cognosci faciat. Iuxta illū. Genes. xxii. Tētauit dē abrahā, etc. Et fecit. Nūc cognouī. i. cognoscere feci q; timeas deū. Sy diabol⁹ q; de turba pascēda ipsa nō debuit requirere philippū sed iudā qui locuplex portabat. Sed dicendū q; philippus oriundus erat de patriā galilē. i. galileari ideo not⁹ fuerat turbis :t poter hoc de turbis pascēdis magis erat sollicitus. et cū dicit. Matth. xiii. Vesperē autē facto accesserūt ad eum discipuli dicētes. Desertus est locus et iā pacteriit hora: dimitte turbas vt euntes in castella emant sibi escas. Credendum est q; philipp⁹ inter eos erat qui rōm magis solicitabat: :t ideo rōm philippū requisiuit ad cenā. Unde eumenius panes etc. Tertio rōm gerit personā dei per iter operātis in hoc q; quinq; milia hoīm inde latiauit: exceptis mulieribus :t parvulis, vt dicit Matth. xiii. Hoc enim nō potētie infinite. Voluit quidē deus vt dicit Aug. sup Ioan. potētiā sui dare humano generi: sed q; nō poterat ab oculis videri oculis corporalib⁹ voluit se manifestare ostensis miraculis. Ideo in prima creatione miracula multa fecit. inter q; vnū fecit q; terrā fegetes producere fecit. Sed qui illa miracula et alia innumerabilia operatur rōm adinuenio multa alia miracula preter ppiā: cuius ondemus quia mala: sed quia mala. Et dicit Aug. Malos enim gubernatio totius mūdi sī sinit rōm hominū de quinq; panibus et tamē ioc nemo miratur. Imo mirantur homines non qui maius est sed qui rarū est. Idem. Unde enim multiplicat de paucis grānis segetes :t cetera diabolus non multiplicauit in manib⁹ suis quinq; panes? Potestas enim erat in manibus christi panes augēdi: quinq; quasi semina erat non quidē terre mādata: sed ab ipso qui terram fecit multiplicata. Quanto ergo magis christo tam facile fuisset panes de nouo creare et eos tam factos multiplicare voluerat tam factos multiplicare et cōfunderet hereticos quos sciebat esse futuros: :t ea que visibilis a diabolo esse creata. Cum ergo dicitur, hmc Ioā. iii. In hoc apparuit filius dei vt dissoluat opera diaboli. Sed si illi panes a diabolo fuissent facti rp̄a eos non multiplicaret: sed potius destrueret: :t eos de nouo crearet. Illi quinq; panes pōt fuisse intelliḡi quinq; considerationes quementem reflectit. Quorum quidā cōsiderat ex farina tota amara: quidā ex amaritudine quidam ex amerissima: quidā ex farina tota dulci: quidā ex farina partim dulci et partim amara. Primus est panis cōpassionis. Iste cōsistit :t efficit de farina amara. i. ex miserijs primis. De quo dicit Thobi. xii. Manducauit panes in lacrymis et tremore meo memoriam illam sermonē quem dixit dñs per Amos prophetam dies festi vestri conuertentur in luctum. Secūdus est panis afflictionis q̄ cōficitur ex farina amaritudinis. et consideratione passionis xpi. De quo dicitur, Wisd. xvi. Septem diebus comedes absq; fermento afflictionis panes. Ille panem afflictionis comedit qui cōsiderando ossa nostri iesu christi passionem corde et corpore se afflixit. corde cōsolendo. corpore se mortificando. Sed debet comedere sine fermento malitie :t nequitie. Cū fermento nequitie comedunt heretici qui dicunt christum non vere fuisse passum. Cū fermento malitie comedit malus christianus qui fidem habet: sed opera nō habet. Debet ergo comedere sine fermento. i. cum fide vera et operatiue bona. Et dicitur q; comedere debet septem diebus quia septem effusiones sanguinis domini nostri iesu christi debemus esse intenti. Quorum duo fuerunt in duabus manibus et alie due in duabus pedib⁹. Quinta in toto corpore quādo fuit flagellatus. Sexta in capite quando spinis fuit coronatus. Septima in latere quando fuit lanceatus. Tertius est panis tremoris qui conficitur ex farina amaritudinis. s. ex cōsideratione penarum infernalium. De quo dicitur, Ezech. xii. Panem tuum in conturbatione comedes. Multū enim debet timere et conturbari qui considerat penam inferni. Job. xxi. Cum recordatus fuero pertimuit: :t contrahit carnem meam tremor. ps. Timet et tremos venerunt super me: et contexerunt me tenebre. Nec mirum quia ibi comedetur panis amaritudinis :t pessimus. Job. xx. Panis eius vertetur in ventre illius in fel aspidum intrinsecus. Quartus est panis deuotionis qui conficitur ex farina tota dulci. i. ex consideratione celestium gaudiorum. De quo dicit in ps. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte, etc. nihil enim sanctis viris in hac vita dulcius? q̄ lachrymis deuotionis pasci. Esa. xxx. Inebriabo te lachryma mea. etc. Sicut enim ebrius voluptem non sentit: dūm pars superabundat: :t verba cōcipit esse sancti viri talibus lachrymis inebriati parumpendūt de rebus corporū dūm rerum aut iniurias verborum. Quintus vero panis compunctionis qui sedet conficitur ex farina amara et dulci. id est ex consideratione peccatorū nostrorū. Ille enim compunctio habet amaritudinem propter offensam: et habet dulcedinem propter spem :t ventā. Unde dicit in ps. Cibabis nos pane lachrymarum :t potabis nos in lachrymis in mensura. Et potū dabis nobis in lachrymis in mensura. ecce cōsolatio. Illi autem qui non habent spem venie debent flere illas mensuras. sed illi qui sperant veniam debent flere in modo habere mensuram. Proverb. xxiii. Qui q̄s accipit amaritudinē anime sue. accipit amaritudo pro culpa. In gaudio eius non miscebitur extraneus. ecce gaudiū pro penā. Quarto dño nostro iesu xpo gerit personā magistri sapientis cōsulentis cum ait. Calligite q̄ superauerūt, etc. Volunt autem xpo nostro iesu christ⁹ et docet christus fragmentum caligi nō propter ostentationem sed vt cotidianis discipulos qui erant futuri predicatores miraculi arctius insistere vellent: et vt miraculi non fastidiosum horum :t pauperum multis diebus ipsis qui q̄ quasi reliquie peccator sint cogitationes mala et delectatio que aliquando remanent post peccatum esse sunt dispergende. Sexto sunt quedam cogitationes bonarum cogitationum :t ille sunt reliquie bonarum cogitationum quibus dicitur in ps. Cogitationes tue cōfortabunt me. Et te :t reliquie cogitationis dicm felicium agent tibi. Reliquie cogitationis sunt bone verba: q̄ ex abundātia cordis os loquit. Gene. xlvi. Omnes anime operantes. Hec igitur tria concipit anima operatus. Hec igitur tria operum laudant :t magnū felicium sibi faciunt scilicet bona cogitatio/locutio/:t operatio Bernardus. Puto q; per singulos fideles qui communicantur ad deum et in side proficiunt felicitas ostitur dño. Tertio sunt relique elemosyne :t diuitiarū que sunt pauperibus erogande. Luc. xi. Quod superest date elemosynā :t ecce omnia munda sunt vobis. Sed dicitur de auro. Job. xx. Non remansit de cibis eius :t propterea nihil remanebit de bonis eius. Possaturati sunt filios. i. cum filijs :t tamen reliquias non dederunt egenis sed dimiserūt eas parvulis suis. i. familis suis. Uel dens saturauit eos filijs. i. multis otuitis :t in morte nihil dimiserunt egenis: sed reliquias suas. i. delitias quas hic relinquunt et secum portare non possunt dimiserūt parvulis suis id est filijs et nepotibus suis.

Sermo secundus.

Cum sublenasset oculos iesus, etc. Scriptura sacra habet duplicē intellectū. scilz literalem et mysticum, et ideo assimilat ratio meliu⁹ :spice grani :t ignito lapidi. De duobus primis dicit Aug. de verbis domini. Quādo possimus de diuinis operibus que legūtur intellectū aliquem spūalis sapientie quasi cellis mellis producimus: vel tpi discipulos imitātes spicas manibus confricamus ad latentia grana. i. spūalia verba perueniamus. De tertio dicit Greg. in moral. Cum verbō sacri eloquij lapidi similē dicerim in quo ignis latet q̄ manu fricādo tenetur sed percussus ferro ignem mittit. Sic vba sacri eloquij per narrationē litteralem frigida tenentur: si quis intento intellectu pulsauerit ide ei⁹ sensib⁹ ignē p̄dencit vt in eius verbis animo⁹ ardeat qui primo per litteram frigidam tenebat. Ideo nunc ergo de ipsenti euangelio mel quo dulcamur: granū quo nutriamur :t ignē quo accēdamur. In hoc quidē euangelio multa genera hominū informātur. Primo cōtemplatiui vt sic oculos cordis ad deū erigāt: quod notat in hoc q; iesus oculos subleuasse dicit. Debēt enim subleuare ad deū oculi intellectus per meditationē :t affect⁹ per deuotionem. Eccli. xli. Sapientia oculi in capite eius. Illi enim qui sunt celestia sapientes debēt habere in christo capite oculum intellectus et affectus. Refert Aulus gellius q; democritus philosophus oculos sibi eruit. et cum⁹ causa triplex ab alijs philo

losophis assignatur. Prima q̄ ipsius ipsum a meditationibus interiorib⁹ impediebat. Secūda quia mulierem sine concupiscentia videre nō poterat. Tertia quia malos flores mundi ipatiter videbat i. q̄ sic a sua philosophis eū impediebat visio rerū sensibiliū. q̄ visio rerum delectabiliū. et visio rerum subditarum. Sed modo impeditur quia nō oculos subleuat ad deum. Prime quando quis nimis occupat circa sensibilia. i. circa terrenas diuitias q̄ tunc oculas fodatur puluere aquarie. ps. Oculos suos statuerunt declinare in terram. Secūdo quādo occupatur circa delectabilia. i. circa carnales delicias: quia tunc oculus excecatur sgue cōcupiscētie. ps. Supercecidit ignis q̄ non viderūt solem. Tertio quando occupat circa subditas. i. circa ambitiones mundanas quia tūc obscuratur fumo superbie. Apoc. ix. Ascendit fumus putei sicut fumus fornacis et obscuratus est sol. et aer. et de fumo putei exierunt locuste. Iste fumus infernalis est superbia q̄ primo ascendit in celum. et ibi obscurauit solē. i. angelum. Deinde descendit in aerē. i. in paradisum terrestrem. et tibi obscurauit primos parentes. Aer enim sicut dicit Isidorus partim ad celestem. partim ad naturam terrenam pertinet. Sic paradisus terrestris medius est inter celestem et terrestrem regionem. Deinde ipse fumus superbie descendit de paradiso terrestri. et venit in mundum. et tibi genuerit locustas id est filios huius. id est superbos qui nō solum de prope sed etiam de longe terrent. Secundo informantur faciut. vt operibus misericordie insistāt. in hoc faciēt q̄ dominus turbam pauit dedit nobis exemplū vt operibus misericordie insistamus. et licet hoc sit laboriosum est tamen multū fructuosum. Wilhelmus est Biego. in moral. super illud Job. vii. Habui menses vacuos. et noctes laboriosas enumerauit mihi. q̄ sunt quedam opera vacua. et laboriosa. quedam pacua sed non laboriosa. quedam laboriosa sed non vacua. Pati enim aduersa pro iustitia est laboriosum sed tamē vacuum. quia nulla retributione est dignum. Sap. v. Lassati sumus in via perditionis. et iniquitatis. et ambulauimus vias difficiles. Resedit autem delicias est quidem vacuū sed non laboriosum. Ibidem. Quid nobis profuit superbia aut quid diuitiarū iactātia cōtulit nobis. Transierunt omnia tanq̄ umbra. Patiuero propter rām vel dilectio opera exercere est quidem laboriosum sed nō vacuum. et multo valde fructuosum. Sap. iii. Honorabilium gloriosus est fructus. Tertio informant prelati vt in correctione debita non remittant in hoc sc̄z q̄ pro debita turbis panes ordinatos. i. pisces et ipsos vivificent. In pānibus ordinatis. i. perfectis. in piscib⁹ dulcedo. i. in diuisione discretio notatur. Et per hoc datur intelligi q̄ prelati quosdam debent corrigere cum seueritate quosdam ammonere cum amoris lenitate omnes autem cum discretione. Eccle. xii. Verba sapientis quasi stimuli. et quasi claui in altum defixi. Stimulus superficialiter pungit. clauus autem defixus in altū. i. in profundū fortiter penetrat. vterq; adhibendum est ispicitur. Ideo premittit verba sapientum. Prelati ergo quibusdā debent adhibere superficiales correctiones sicut maledictis. Quibusdā pfundas obiurgationes sicut lupide. Quibus tñ cū discretione q̄ in omni sacrificio sal discretionis offertur. Quarto informantur subditi vt sensualitē restringant. quod notatur in hoc q̄ discubuerunt superuenti. Per fenum enim caro intelligitur. Esa. xl. Omnis caro fenū. et ois sensualitas caro. ideo ducit animam per viam peccati. Eccle. xxiii. Si prestet anime tue cōcupiscētias eius faciet te venire in gaudium inimicis tuis. Est enim anima inimica. Gala. v. Caro concupiscit aduersus spm̄. Est indomita. et lasciua nisi a deo castigat. Jere. xxxii. Castiga me et eruditus sum quasi vitulus indomitus. Iumentum indomitum. q̄ igitur est caro debet ipsum ratio per viam rectam ducere. requisit anime inimica debet ipsam pugnando ferire q̄ est lasciua debet ipsam in seruitutē redigere. i. Cor. ix. Ego autē sic curro non quasi in incertum. nec sic pugno quasi aerem verberans. sed castigo corpus meum. et seruituti redigo. Ecce quia ipsam in seruitutem redigebat. Quinto informantur predicatores vt verba que populis predicent non a seipsis sed a deo se habere recognoscant. quod notatur per hoc quod dicit. Mat. xiiii. q̄ ipse dedit discipulis panes. et discipuli turbis. Per catos quidem est vulneratus. et semiuiuus. et spoliatus vt habetur Luce. x. de illo qui incidit in latrones. Predicatores ergo debent animā vulneratam sanare medicina ostentionis. q̄ enim exaltat semet humiliabitur. Jacob. i. Insit natur quia in vobis inducat gressus. hyperteros ecclesie vt orent super eum. et oratio fidei saluabit infirmum. rc. Debet etiam seminiuā nutrire et pane doctrie. Matth. iiii. Non in solo pane viuit homo. rc. Debent animam spoliatam induere vestimentis virtutum de quibus dicitur ad. Rom. xiii. Abiiciamus opera tenebrarū. et induamur arma lucis. rc. Et tamen q̄ predicatores vulneratos sanant vel seminuiuos nutriunt vel spoliatos indumūt. nō a se sed a xpo habent. Unde quilibet predicator debet dicere. Esa. lii. Non sum medicus qui

ad plenū. Nec in domo mea est panis. quo ad secundum. Nec vestimentū. quo ad tertium. Verūtamen informātur auditores vt quasdā aliquā audiunt que capere non possunt nam ea. i. eligant sed in cophino memorie recondāt. Hoc notatur in hoc q̄ dixit Christus que superabundant. ne pereant. Sepe enim difficultas in sacra scriptura accidit tribus de causis. Unde dicit Hieronimus. Inuolute obscuritatis. q̄ tribus modis nascitur rerum difficultas. aut magnitudine imperitia aut obscuritas nimia tarditate. Quando igitur quis non potest aliquid ea pro sua qua illud in se est nimis difficile illud est qui docet nescit bene exponere. illud qui audit est ad intelligendum durus. nam tantum illud negligat. sed in memoria teneat. et suo tempore peritiores consulat. Sic fecerat discipuli qui quando a xpo occultas parabolas audiebant. ab ipso postea requirebant. Unde dixit ei petrus Matth. xv. edissere nobis parabolam istā. Septimo informantur benefactores vt benefacta sua materna impēdāt illis qui sunt in nationi inquietia. q̄ necessitate. quod notatur per hoc q̄ xps turbam satiauit. q̄ de septē panibus et paucis piscibus. Quinto informantur vt nolint de habere nō poterūt. Nam sm Ambro. in libro de offi. Sequitur ordinatus dare pauperi nolenti. potius q̄ velit trib⁹ de cui. Sexto propter mains merita. In. xiiij. Cum facio conuiuium noli vocare diuites ne forte. rc. Septimo propter mains debita. Rom. xiii. Reddite omnibus debita. rc. Octauo propter ordinis obligationes reputant illis qui bene eis fecerunt. Nullus autem reputat se pauperem gratiam illis a quibus beneficia recepit. Tertio propter mains preconium. Pauperes enim laudāt illos qui bene eis fecerunt. Quinto vero non laudant. quia quasi quasi animo detrectātur. cū sit bene. cum receptis. Octauo ipsi benefactoribus receptores. vt. s. suis per hoc quod dicitur. Illi autem homines quasi videntes quod fecerat signū dicebant. Iste hic est vere propheta qui venturus est in mundū. Quod est contra illos qui benefacta nō recognoscunt nec ea agnitione matim obliuiscuntur. Beneficium enim est forma atq; exemplar. Et ideo deus hoc benefactoribus premiat cōmune aut datiū a pauperē beneficium singulare obliuiscit facile. Simonides philosophus interrogatus quid inter homines facile cōsisteret respondit beneficium. Seneca. Nemo tā beneficiorum labilis. inuitari. vt non sit beneficiorum memor. Ingratus vero dicitur homo facilius. quia scilicet dicit nulli. Beneficium mihi a pauperē impēsum obliuiscit homo facillime. Unde Ba. Ambro. de illo pauperē qui ciuitatē obsessam p suum sapientia liberauit q̄ nulli⁹ deinceps recordatus est hominis illius pauperis.

¶ Sermo tertius de eadē supra.

VT autē impleti sunt per istam refectionem illi qui omnes impleti sunt intelligit celestis refectio vbi erit plena satietas atq; repletio. Tria autem sunt loca. scilicet mundus superni⁹. et celum. In mundo non est satietas aliqua. In inferno est fames perpetua. In celo est satietas plena. In mundo quidem est cibus naturalis et spiritualis. tamen neuter istorum satiat. Cibum autem naturalem. q̄ corporalem deus diuersimode hominē preparauit sm̄ diuersum statum ipsius. In primo enim statu. scilicet ante peccatū deus dedit homini in cibum fructus arborū. et ille cibus competebat innocētie. Postea aūt tunc sibi tria genera fructuū. Unū quo nutriretur. Alium quo in vita cōseruaretur. Tertium quo proharetur. Hoc ille cibi plicī fructu Ba. Bes. ii. Produxit dominus deus de humo omne lignum pulchrū visu ad escamq̄ suaue quo ad primum. Item etiā vite lignum. et pomū discretionis quo ad secundū. Lignum quoq; scientie boni ac mali quo ad tertiū. Secūdo homini in cibum dedit olera herbarum. q̄ hoc post peccatū. Tibi enim primus homo dei precepti contemptū est et cibū pertiū manducauit. ideo de paradiso in hunc miserum exilium est missus. vt de precepto suo poniam ageret. q̄ sibi dedit sibi in cibū olera herbarū qui est cibus penitentie. Unde dixit ei dñs post peccatū. Gen. iii. Maledicta terra in opere tuo spinas. et tribulos germinabit tibi. et comedes herbas terre. Et isto cibo homo vsus est p̄ius ad diluuium. Tertio deus dedit homini in cibum eium carnium et piscium. et hoc post diluuium. Tunc enim natura humana est debilitata. Olera herbarū nō habuerunt post diluuiū tantam virtutē. nec terra tanā fertilitatem. Et ideo deus hūne infirmitatē cōdescendens eium carnium. et piscium sibi concessit. Unde dixit post diluuium. Crescite et multiplicamini et replete terram. Et timor vester et tremor sit super cuncta animantia terre. et super omnes volucres. et pisces maris. quasi olera viridia dedi vobis omnia. scilicet ad manducandum. In magnis tamen animalibus sicut in leonibus homo perdidit dñium suum. et cognoscat propter peccatū

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum diuinitatem essentiam dignitatem. In minimis etiam sicut in maximis et publicis bus peccauit vt cognoscat sua miseriam et pietatem. In medijs autem stant in peccatis et in tam alto retinuit propter suam misericordiam. Illa aut concessio de ejectum et pisces: post diluuium adhuc durat. In nullo autē illoꝝ statuum homo satietatem inuenit. Nā nec unde peccati inuenit satietatem in fructibus arboris. Nec poꝛ peccatū in oleribus herbaꝝ. Nec post diluuiū vel modo in esu carnium vel piscium. Sed si homo hodie bene comedit et bibit: crastino melius vult comedere et bibere. Psal. lxxx. Dilate os tuum: et implebimus eam. Ecclesiastes. Non est bonum homini nisi vt manducet et bibat: et ostendat bonum de labore suo in die vite sue quam dedit ei deus. Hec est pars illius. Et ecce ecce angelorum. Ps. Panem angelorum manducauit homo. Secundo mundus habet et bum spirituale id est appetitum delectabilis et honoris. et ejus ille etiā nō satiat. Quo modo poterit quis satiari de vmbra vento et fetore. Umbra quidem nō potest satiare: sed infrigidare. Ventus non potest satiare: sed inflare. Fetor non potest satiare sed inficere. Umbra signat diuitias: ideo q̄ cito transeunt. Gal. v. Transierunt omnia sicut umbra et ideo cor inaniter infrigidat. Ecclesiast. xliij. Ejus sicut sale super terrā effundit id est effundi permittit. Et dicit salem qui tale genus facit cor inaniter esse sterile ad opere bono. Ventus signat honores. Job. xxx. Elevatus me et quasi super ventum posuisti me valide. Talis ventus cor superbi inflat. Ad colossen. ij. Inflatus sensu carnis sue. Talem inflatos dirumpit malleus diuine sententie: Matth. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternū. ꝛc. Sapien. xiij. Utinam per illos inflatos sine voce. Nō enim omittit vocem aliquius exclamationis vel appellationis. Fetor signat luxuriosos carnales iuxta illud. Ezech. xxxiij. Ve exclamerunt eorum alienauit fetor. Josel. Computruerunt iumenta in sterc. suo. Ille fetor non reflexit sed totam terram infecit ꝛ corrumpit. Ezechi. xxxiij. Rigabo: id est rigari permittam terram fetore sanguinis tui. Secundus locus est infernus ubi erit fames perpetua: tanta scilicet q̄ pre nimia fame eorum caro erit consumpta. Treno. iij. Nudavit cutis eorum ossibus eorum facta est quasi lignum. Tanta q̄ pellis eorū exticabatur. Treno. v. Pelles nostre quasi clibanus exusta est a facie tempestatum fame. Intra coitus erit inclusa: et ideo erit perpetua: quia de coitu coitus nunquam exire poterit. Job. xxxix. Attenuet fames vbera eius et uteris inuadet costas eius. Illa tā q̄ lingua propius manducabunt. Apoca. xvi. Manducaverūt linguas suas. Tam q̄ sua ꝛ alterius brachia deuorabunt. Isaie. ix. Unusquisq̄ carnem brachii sui vorabit. Manasses efraim et efraim manasses. Illa tā q̄ pre nimia fame diabolum et deos suos sphernabunt. Osee. viij. Cum esurierit irascetur: ꝛ maledicet regi suo ꝛ deo suo. Tertius locus est celum vbi satietas plena est. Ibi enim totus homo in quinq̄ sensibus satiabitur. Nā visus satiabitur in visione christi. Alius aut delectatur in colore videndi qui est medius color constans ex albo et nigro. Color albus est deitas lucida color niger est caro de terra formata. Ille duplex color id est deitas clara ꝛ nigra humanitas in christo est connectus et totus amenus ꝛ virtutis est effectus. unde vocat ipsum virtutem dicens. Luce. xxiij. Si in viridi ligno hec faciunt in arido quid fiet. Ideo quilibet sanctus dicere potest illud Bern. Ecce mirabilia es domine: et facies tua plena est gratiarum. Ideo dicitur. i. Petri. i. In quem desiderāt angeli prospicere. Olfactus delectabitur in redolentia christi. In ipso enim est balsamū vtume nature cum mortificate, ecclesia. xxiiij. Sicut cynamomum ꝛ balsamum aromatizans odorem dedi quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris. Ex his ergo tribus speciebus aromatis sancti tantum odorem sentient q̄ clamabunt dicentes illud Cant. i. Trahe me post te curremus. Gustus delectabit in gaudio dulcedinem. id. unde cantat eccle. Gustate et videte quam suauis est dominus. Ps. xxxiij. Item Joel. iij. In die illa stillabunt montes dulcedinem: et colles fluent lac et mel. Per hec intelligitur caro christi mundissima. Per mel anima christi dulcissima. Per dulcedinē deitas christi suauissima: Montes igitur et colles id est magni ꝛ minores sancti ꝛ quidam habebunt de hac dulcedinem a carne christi misissima et anima christi dulcissima ꝛ a deitate suauissima. Tactus delectabitur in tangendo christum. Multi delectabit homo in tangendo amicos. plus in amplectendo amicos multo plus in osculando amicos. Tunc exclamabunt ꝛ tenebunt fortiter. Cant. iij. Tenui illi nec dimittam. Tunc ait propheta exultabunt hylariter Proverbio. xiij. Brachia eius. i. fortitudo que est christus et exaltabit te ꝛ allocabitur te. ꝛc. et tunc osculabuntur pedes. Luc. vij. Quia introibit deus tetrarche mulier fugiente ubera matris mee ut inveniam te

foris ꝛ deosculer ꝛ iā nemo despiciat. Ipse ante incarnationē erat in vna pte. sed postea venit quando naturam humanā assumpsit. et tunc homo deo osculatus fuit quādo defluxit natura diuina humanā naturam in vnitate persone sibi vnitā. et illud tale osculum potebat genus humanum vicenis. Cant. i. Osculetur me osculo oris sui. Et sic nō nemo desperit. Nec deus sed multi desperant. Nec angelus. sed in reuelatione habuit. Nec diabolus sed principes multum est timuit. Audacitas satiabitur in audiendo vocem christi que tam dulcis est vt quilibet sanctus clamet ꝛ dicat. Cantico. ij. Sonet tua vox in auribus meis: vox enim tua dulcis. Hoc Aug. q̄ sonus tripliciter fit. Aut pulsatur in cythara ꝛ psalterio. Aut flatu fit aut in organo. aut cantu sicut in voce. Ille dicitur sonare in celesti patria resonabit. Sonat enim qui fit ex pulsu sicut in cythara et psalterio significat vulcinū nā xpi allocutionem. Ipse quidem est cythara et psalterium. Ipse quidem est cythara et psalterium. Ps. exurge gloria mea psalterio et cythara. Psalterio quidem sonat a superiori: cythara ab inferiori. Illa ergo vox christi est suauissima quam audit a psalmista humane nature que est natura superior. et a cythara nature humane q̄ est inferior. Sonat enim cum flatu sicut in organo spiritus sancti. laudent qui fuerunt organi spiritus sancti. quia spūs sanctus per ipsos sicut per organa est locutus. ij. Pet. i. Spiritu sancto inspirati / locuti sunt sancti dei homines. Isti ergo spiritu sancto afflati in laudem ꝛ gratiarum actionē prorumpēt. iuxta illud. Esa. ij. Gaudiū ꝛ letitia inuenietur in ea: gratiarum actio ꝛ vox laudis. Sonus qui fit ex ore cantu sicut in voce significat angelicam tribulationem. De qua dicitur Job. xxxvij. Audi eras ex me laudare altra matutina ꝛ iubilarent oēs filij dei. Ille ergo triplex sonus in celesti patria audiet. Angelus qui canitur a voce xpi vulcillina. Alius qui canitur a tribulatione angelica. Tertius qui canitur a gratiarū actione et laude humana. Illud enim erit officium omnium sanctorū ꝛ angelorū cōtinue. s. laudare deum Aug. in lib. de ciui. dei. Ibi vacabimus ꝛ videbimus: videbimus ꝛ amabimus amabimus ꝛ laudabimus. Ecce quid erit in fine sine fine. Nam quis alius est noster finis nisi peruenire ad regnum cuius nullus est finis? In isto ergo fine nostrū opus finiamus: rogantes deum vt sicut est finis nostrorum laborum ita dignetur esse finis nostrorum desideriorum. Iuxta illud quod idem doctor in eodem libro legitur. Ipse enquit erit finis desideriorum nostrorum qui sine fine videbitur. sine fastidio amabitur sine fatigatione laudabitur. hoc munus: hic affectus: hic actus profecto erit omnibus communis sicut ipsa vita erit communis. Ad illā beatam vitā perducat nos ille qui est principiū ꝛ finis. Qui sine fine viuit ꝛ regnat p infinita secula seculoꝝ. Amen.

Finis sermonum de tempore
magistri Jacobi de voragine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

